

*Art. manus
Andreas.
Scriptum
in arte
veteri et
in divisio-
nibus Boe-
tii cum
questio-
nibus
eiusdem
1508.*

BIBLIOTECA
DE LA
UNIVERSIDAD DE SALAMANCA.
Sala Est. Tab. Núm.

90
I
0047

Idem
potius loquitur.
lum videtur, ne nimis indulgenter, cum gravitate
Idem ad eundem. Illud me preclare admones, quam illi
cum scripsit.
Cic. Att. Id ipsum, quod me mones, quatuor ante ad Lib. 14
admittunt.
Rogo, Interrogo, Celio, duos accusandi calus
to, Potico, Repotico.
Monco, Doceo cum compositis: Item, Flagi-
POST VERBUM.

GEMINVS ACCVSATIVVS

Id laudi ducis, quod tunc fecisti inopia.
Terent. Adelp. -- tu nunc tibi
Plaut. Epidio. Quis erit, vito qui id nunc verat tibi
nu summa laude sext. Rosc. vito, culpa dedisti.
Cic. pro Sext. Rosc. Profecto te intelligit inopia crimi-
Ducis, honori, gloria, laudi, vito, damno.
Veris id mihi vito, stultitia.
pa, crimini, pigriori, ferori.
tuam apponitur. Do tibi hoc laud, vito, cul-
Sum, quibus geminus datus propter accusa-
rum licet, corripitur. **ACCVSATIVVM.**

VERBI DATIVI PRIMUM
trouersum est.
adhuc tibi fidem, in eadem re, dubi-
elegantius inuenitur est.
Habeo tibi fidem, id est, credo, vitaris.
APPENDIX. IIII.

VERBI AC TIVI
APPENDIX. IIII.

DE CONSTRUCTIONE
enim testimonia non tam eorum causa,
quam in Veteranorum gratiam allata sunt:
quibus, pro sua prudentia & eruditione, an
sit utendum, iudicabunt.

NEVTROPASSIVA.
Vapulo, Veneo, Fio, ut passionem significat,
ita passiuorum more construuntur.
Malo a parentibus vapulare, quam assentatoribus au-
res patefacere.

Lib. 16. Cic. ad Titronem. *Quantam diligentiam in valetudi-
nem tuam contuleris, tanti me fieri a te iudicabo.*
Lib. 12. c. 1. Quintil. Fabricius respondit, A ciue se spoliari malle,
quam ab hoste venire.

APPENDIX.
Fio eleganter cum ablatiuo iungitur sine prae-
positione, sed alia significatione.
Terent. Andr. Nunc primum audio, quid illo factum sit.
Ibidem. Quid me fiet.
Idem Heaut. Tu fortasse, quid me fiat, parupendis.

Lib. 14. Cic. ad Terent. Quid puero misero fiet?
Ibidem. Quid Tulliola mea fiet?
Participium, Futurus, eodem sensu eundem ca-
sum postulat.

Terent. Heaut. Quid me futurum censes?
Et cum Datiuo.
Philipp. 2. Cic. in Anto. Vide queso Antoni, quid tibi futurum sit.

COMMVNES OMNIVM

Quere scilicet. Quis an...
Idem pro Mutreus. Nolite mihi subterfugere videri
num. Imperatores obediunt corpori.
Idem de vniuersis, vnde dicitur de vniuersis, ut com-
Cesaris filio.
Idem in Anton. *Non minus ignominiam obicit.*
Idem ad eundem. Vergete ne Pompeio quid oneris im-
tunt. 275 5

Lib. 10. Lib. 3. Lib. 3. Lib. 10. Lib. 14. Lib. 14. Lib. 15. Lib. 4. Lib. 5.

Idem ad eundem. Te tibi persuadere volo, mihi nuncium
esse te ebaratorem.
Ad eundem. Te tibi persuadere volo, mihi nuncium
Idem ad eundem. Hoc velim tibi penitus persuadere.
Cic. Att. Tu quod ipse tibi suscipis, idem mihi persua-
sum puto.
Lib. 15. Lib. 4. Lib. 5.

Lib. 14. Lib. 14. Lib. 15. Lib. 4. Lib. 5.

Lib. 14. Lib. 14. Lib. 15. Lib. 4. Lib. 5.

Lib. 14. Lib. 14. Lib. 15. Lib. 4. Lib. 5.

Lib. 14. Lib. 14. Lib. 15. Lib. 4. Lib. 5.

Lib. 14. Lib. 14. Lib. 15. Lib. 4. Lib. 5.

Lib. 14. Lib. 14. Lib. 15. Lib. 4. Lib. 5.

Lib. 14. Lib. 14. Lib. 15. Lib. 4. Lib. 5.

Lib. 14. Lib. 14. Lib. 15. Lib. 4. Lib. 5.

Lib. 14. Lib. 14. Lib. 15. Lib. 4. Lib. 5.

Handwritten mark

opposita de omni

2-12-4

Scriptum Antonij Andree in arte veteri & in diuisionibus boetij cum questionibus eiusdem.

num. 37. cap. 7. num. 22.

*Epistola de imp. & ceteris de la
de la libreria*

Lib. 3. Ibidem. Diligentius verbum religionis, quam ipsi noscunt. *libus cingitis.*

Lib. 2. Cic. de Nat. deor. Oculos natura membrans tenuissimum sibi aliquid. *nis uelut et sepsit.*

Induo, Inferno, Vestio, Exuo, Calceo, Cingor, & his similia ablatiuum praeter accusatiuum. *ACCVSATIIVM.*

ABLATIVVS PRÆTER

Terent. Phorm. Si hoc ceterum patris in metu sum. *Terent. Phorm. Si hoc ceterum patris in metu sum.*

Idem ad Terent. Bassus nos ter me de hoc libro celant. *Idem ad Terent. Bassus nos ter me de hoc libro celant.*

Idem in Part. Sic ego te vicissim istam de rebus intermitto. *Idem in Part. Sic ego te vicissim istam de rebus intermitto.*

Interrogatio Celo eandem prepositionem ad me erudiant de omni rebus. *Interrogatio Celo eandem prepositionem ad me erudiant de omni rebus.*

Cic. ad Caelum. Obiit mihi, uelut, sint tuae litterae, quae Sall. Sciatum edocet de itinere hostium. *Cic. ad Caelum. Obiit mihi, uelut, sint tuae litterae, quae Sall. Sciatum edocet de itinere hostium.*

Cic. Att. Extremum est, quod te orem, cum Camillo conuicio, certiorum facio. *Cic. Att. Extremum est, quod te orem, cum Camillo conuicio, certiorum facio.*

Monaco, Admonico, Comonico, Docco, Edo. *Monaco, Admonico, Comonico, Docco, Edo.*

DE CONSTRV. *DE CONSTRV.*

Idem ad Terentium, sibi causam te docui. *Idem ad Terentium, sibi causam te docui.*

Idem ad Terent. Hoc te ita rogo, ut maiore studio rogarer non possim. *Idem ad Terent. Hoc te ita rogo, ut maiore studio rogarer non possim.*

VERBI ACTIVI. 24

Plant. in Pseudolo. Quid agitur? P. Agitur hic ad hunc modum.

Idem in Persa. Quid agitur? uiuitur.

VERBA COMMVNIA.

Verba communia, passiuam significatione, passiuorum more sextum casum inter se admittunt.

Cic. ad Nepotem. Hoc restiterat etiam, ut a te filius agerederetur donis. *Apud Prif. 9.*

Idem de Senect. Mirari se non modo diligentiam sed etiam solertiam eius, a quo essent illa dimensa, & descripta.

Varro. Ab amicis hortaretur. *Apud Li. 7. De. 4.*

Idem. Amicum ab ipso per tot casus expertum. *Li. 5. De. 9.*

Seneca, infirmiores a validioribus tuebantur. *Epist. 92.*

Valerius Flaccus, Saenitiisq; eorum ab omnibus abominaretur. *Apud Prif. 8.*

Hirtius, Caius interim Virgilius postquam terra, maribus, elausus se nihil proficere intellexit, Regem uagum a suis desertum, ab omnibus aspernari. *De bel. Afri.*

Nonnunquam datiuum pro ablatiuo habent.

Terent. Phorm. Meditata sunt mihi omnia mea incommoda.

ADMONITIO.

Tyrones, maxime presenti tempore, & Imperfecto, a verbis communibus significatione passiuam, quoad eius fieri poterit, ab-

VERBI ACTIVI. 20

DATIVVS CVM ACCVSATIIVO.

SATIIVO.

Verba dandi, reddendi, committendi, promittendi, declarandi, anteponendi, postponendi, praeter accusatiuum, datiuum exigunt. *Verba dandi, reddendi, committendi, promittendi, declarandi, anteponendi, postponendi, praeter accusatiuum, datiuum exigunt.*

Cic. pro Planc. Salutem tibi hanc dare possunt, quae mihi reddidissent. *Cic. pro Planc. Salutem tibi hanc dare possunt, quae mihi reddidissent.*

Terent. Andr. Facile omnes cum ualeamus recta committimus. *Terent. Andr. Facile omnes cum ualeamus recta committimus.*

Idem Eunuch. Ego me tua commendo, & committimus. *Idem Eunuch. Ego me tua commendo, & committimus.*

Cic. in Ant. Graecia tendit dextera Italiae, summiq; et Philiaio praesidium pollicetur. *Cic. in Ant. Graecia tendit dextera Italiae, summiq; et Philiaio praesidium pollicetur.*

Idem Art. Meas cogitationes explicauit tibi superioribus litteris. *Idem Art. Meas cogitationes explicauit tibi superioribus litteris.*

Idem in Part. Ista tua studia uel maxime meis occupationibus anteposueris. *Idem in Part. Ista tua studia uel maxime meis occupationibus anteposueris.*

Plin. Cyrenica regio loton suae possidet palura. *Plin. Cyrenica regio loton suae possidet palura.*

APPENDIX I.

Verbum Mutuo, non est huius loci: non enim mutus mutuaui tibi pecunias: Mutuaui tibi mutuum. Sed, dedi tibi pecunias mutuum. *Verbum Mutuo, non est huius loci: non enim mutus mutuaui tibi pecunias: Mutuaui tibi mutuum. Sed, dedi tibi pecunias mutuum.*

dedisti mihi mutuos ceterum numeros mutuum. *dedisti mihi mutuos ceterum numeros mutuum.*

mutuum sumus, cui magnum dedimus pecuniam. *mutuum sumus, cui magnum dedimus pecuniam.*

Terent. Heaut. Hic drachmarum argenti mille dedisti mutuum. *Terent. Heaut. Hic drachmarum argenti mille dedisti mutuum.*

C 4 APPEN-

DE CONSTRVC.

Lib. 2. Cic. de Orat. Equidem & in uobis animaduertere soleo & in me ipso sepius experior, ut exalbesca in principijs dicendi, & tota mente atque omnibus artibus contremiscam.

Lib. 1. Idem ad Quint. Frat. Si tibi bellum aliquod magnum & periculosum administranti prorogatum imperium uiderem, tremere animo.

Hoc genere loquendi frequentius utitur poetes, ablatiuum etiam in accusatiuum mutare consueuerunt.

Epist. 1. Horat. -- animoq; & corpore torpet.

Saty. 7. Idem -- tremis ossa pauore.

Georg. 3. Virg. Stare loco nescit, micat auribus, et tremunt artus.

DE CONSTRUCTIONE
ne uerbi actiui.

VERBVM ACTIUM, uel potius Accusatiuum uerbum, cuiuscunque id demum positionis sit, post se accusandica sum postulat.

Vt Deum cole. Imitare diuos.

Amplectere uirtutem. Noui animi tui moderatorem.

Non decet ingenuum puerum scurrilis iocus.

Non autem miser an uisum uiuant auer-

74000

618338100 (1)
618337843 (2)

Scriptum Aristotelis cum quibus eiusdem
in quibusdam locis
ambiguitas videtur

De...
...
...

Prologus

Incipit scriptum Antony Andree ordinis minorum super
tota arte veteri Aristotelis: cum quibus eiusdem.

Arum celi
cui
sola. Eccl. 24. Sicut
scribitur primo meta. p.
pter admirari ceperunt
hoies philosophari: hic
e q humani spūs trini-
tate pncipio pcreati. tri-
ne hierarchie pfidio ro-
borati. trine imagis po-
tētia decorati. trinu ordi-
nē in rebus admirātes
ad gradū phie triplicē
ascenderūt. āz ordinū.

Primus in q̄titate sensibilis. Secūds in q̄titate mē-
surabilis. Tertius in q̄titate diuisibili terminat. vñ itel-
lectus hūanus admirās. gnātionū euidērias. alterationū
efficacias. impressionū influēntias sub q̄titate sensibilis
ordinari iceptunt phari circa res trāsmutationē materie
fm exigētā pariter et eētā. Opinātes postmodū in ing-
sitione raptus demōstratiuos et mathematicos admirā-
tes sitū pportionū. gradū dimētionū. nexū pportionū:
sub q̄titate mēsurabili ordinari iceptunt phari. circa res
subiectiue iunctas: sed diffinitiuē a mā sensibilis separa-
tas. Postmodū itellectus dirigentes aspectū altius diuinū
et mathematicos admirātes subāz series: potētiaz limi-
tes. essentiaz spēs sub q̄titate diuisibili ordinari iceptunt
phari circa res abstractiōe simplici a mā separatas.
Et q̄ itellectus iunctus altius ascēdere nō potuit. idcirco
iuxta rez triplicē ordinē tres solū sunt phie modi. vt
o meta. declarat. Quia. igit p̄mus et scds ordo rez celi
subam et ordinē nō trāscēdit. idcirco nec phica scia: nec
mathematica celū d̄r circuire. Sed q̄ tertio ordo rez ce-
li trāscēdit subāz et oēm māz corporale: idcirco iter scias
hūanas et phie partes tanq̄ pncipatū accipiēs sola logi-
ca seu metaphisica: cū circa idē laborēt: celū d̄r circuire.
P̄d̄t igit ipsa logica vbi d̄rere p̄sumptū. q̄z celi rē. In
q̄bus vbi triformis huius scie d̄ditio declarat. declaratur
n. sinus capacitatis. modus q̄ruitatis. gradus nobilita-
tis. Capacitatē materie pbat extensio ambitua. q̄ruitate
deceit itēfio refluxua. nobilitatē scie distinctio exclu-
sua. Primo ergo dico. q̄ circa subāz ac nāz huius scie de-
scribit sinus capacitatis quē pbat extensio ambitua. cū
d̄r. q̄z celi. hec at scia. logicalis celū d̄r circuire. p eo: q̄z
eius cōsiderationi subdit q̄cqd celi ambitū r̄inet. vnde
fm Ari. ad oium methodoz pncipia viā hz. per eā. n. fm
ip̄z poterim syllogizare de omni p̄lemate. Circa q̄d
est aduertendū q̄ sicut q̄z celi est iter extēfiones latior.
iter dimēfiones altior. iter positiones firmior. sic ambū-
tus huius scie circa subāz suū iter alias scias hz. ingitōis
rectitudinē latiorē. speculatiōis claritudinē altiorē. p̄mā-
fionis vālitudinē firmiorē. Dico ergo q̄ hec scia circa
s. fm suū hz ingitōis rectitudinē latiorē. ad nullā. n.
aliā sciaz p̄tinet cōsiderare vere et p̄p̄e de omni re cōclu-
sa su. d̄ ente rei et rōnis. ista. n. cōsiderat de scōis intētionū
bus iunctis p̄mis: et cuius ens diuidat p̄ma suū diuisiōne in
ens rei et rōnis: sequitur q̄ hz determinare de omni d̄tia
entis. vñ de ipsa p̄t itelligi q̄d d̄r. Eccl. 8. Circūduxit me
per ea in giro. erāt. n. multa valde sup faciē cāpi. Cōfite-
bit itellectus humanus cuius verba sunt ista. multa esse
valde. s. res et intēfiones siue partes syllogismi. sunt. n.
multa valde sensibilia et itelligibilia particularia et vñ.
sup faciē cāpi. s. sup machinā mūdi q̄ per cāpū p̄pe figu-

ratur. in cuius giro. i in cuius latitudine extensua circū-
duxit ingrendo per eā. i. per eā scie notitiā et doct̄ inā. nā
p̄ p̄m p̄mo Topi. valet ad oia. s. ad obuiatiōes. ad exer-
citations: et ad phie disciplinas. Considerat logica q̄ est
cōis: oia de q̄bus p̄t fieri syllogismū: nō solū ingitū p̄ci-
pant nām veri. verū etiā ingitū per falsum deuiāt singla
ab eodē. et ex hoc cōcludit ipsam h̄re p̄e ceteris sciētis
igfitōis rectitudinē latiorē. Secūdo dico. q̄ hz specu-
lationis claritudinē altiorē. et ingitū cōsideratio. vt q̄ ad vñ
uinas eētias. i. separatas subāz p̄dicit et attingit et ad ca-
rū p̄ modos syllogismoz demōstratiuos altitudinē cōtēplā-
dā cōsiderat subāz et accis. vñ dixit q̄d de h̄ scie editōr.
Sūm. Aristoteles trūcās cacumia rez. In duo diuisit
q̄cqd in orbe fuit. vñ et de ipsa p̄t exponi illud Eccl. 20.
In splēdore suo girauit celū. In circuitu iuenies media-
tiones demōstratiuas ad p̄p̄tates subāz celestū ingredas:
hec igit scia cōsiderat altissima: q̄z gnā gñalissima spālissi-
ma pariter et subalterna que mirabilis et difficultatis. et
altissima cōclusionibz cognoscunt. altissimū. n. d̄c p̄s e
huius negociū. et ex hoc cōcludit ip̄as h̄re p̄e ceteris sciē-
tis limpiditū altiorē. Tertio dico. q̄ hz p̄māfōis
valitudinē firmiorē. Cōsiderat n. d̄ pncipis. vt p̄s. 2. po-
sterio. i. sine pncipia supra sunt. vt d̄r. 4. meta. vñ. q̄z cla-
ra est nunq̄ marcescit scia: sed in sua cōsideratiōe est p̄e
ceteris p̄p̄tū et eterna. vñ et de ipsa d̄r p̄ quēdā sapiētē q̄
dicit rez. et cās scit discernere rez. pp̄ q̄d de ipsa p̄t intel-
ligi. q̄d d̄r p̄rouer. 8. Certa lege et giro vallabat abyssos:
et ethera firmabat sursum: vallabat abyssos p̄funda ing-
sitione. firmabat ethera alta speculatione in giro incoar-
tabilis app̄hēfionis. certa lege idēfectibilis cognitiōis:
vñ licz oia scia sit de p̄p̄tū et eternis: hec tū scia magis
p̄p̄tū et incorruptibilis d̄z dicit: q̄ cōsiderat vñā et demō-
stratiōis pncipia que sunt a corruptione lōgus eleuata. ex
hoc cōcludit ipsam h̄re p̄e ceteris sciētis p̄māfōis vali-
tudinē firmiorē. Declarata est igit huius scie p̄ d̄ditio rez
specu sui subī: q̄d est sinus capacitatis quē pbat extēfio
ambitua cū d̄r q̄z celi. Secūdo pncipalr tāgū modus
q̄ruitatis quē pbat itēfio refluxua cū dicit. circuitū. su-
cit circularē. sic motus huius scie pncipalr syllogismū
cōsiderat simul: et postmodū hz gradus participatiōis cō-
siderat partes ei⁹ reducēs ad ip̄z singula que in ipsa logica
p̄tractant tanq̄ ad finē vltimū ad quē omnia ordinant.
Circa igit modū h̄ scie est aduertendū q̄ sicut motus
circularis sup oēs mor⁹ est virtualis causalitate. regula-
ris cōformitate. pncipalis cōitate. sic modus istius sciētie
est. causalitate p̄ior. cōformitate certior. cōitate celsior.
Dico igit q̄ modus istius sciētie inter alios modos ē
causalitate p̄or. q̄ sicut motus regularis causas vñuer-
sales respicit et p̄mas in motibus cuiuslibet inferioris ac-
tionis. Sic logica sup oēs modos aliaz sciaz: quarum ē
ingrere de causis sibi p̄p̄is inquiri de causis p̄p̄is et
immediatis et causis cōclusionū in quolibet genere. vñ ipsa
in sui laudē p̄cipēs cātat alta voce frustra doctozee sine
me coluere forozes: vnde de ipsa logica dicit Salomon.
et dicat qlibet subtilis. sap. 4. Circuibā querens: vt mibi
illā assumerē q̄si sponfam. q. d. circuibā causaliter resol-
uendo. q̄rens. i. mentaliter inquirēdo. vt ide illā assu-
mā q̄si ip̄as finaliter assequēdo. ex his igit cōcludit q̄ mo-
dus istius scie est cālitate p̄or. Secūdo dico. q̄ est cō-
formitate certior: sicut aliqs motus circularis est regulari-
tate p̄tinens et vñiformiter vnus. sic modus huius scien-
tie non est superficialiter p̄p̄tū: sed realiter verus: q̄z
certitudinaliter veritates significat. cōsiderat it̄et. et idē
dicit p̄s d̄etibz. q̄ est certissima sciaz. vñ hec scia tāq̄
AA. a z

certissima inquiringibus eam se sub veritatis radio manifestat iuxta illud Sap. 6. dignos seipia circuit: et in vix suis ostendit se illis. circuit inquit dignos seipia: q sunt, vtuosi et humiles, laboriosi et vigilantes, studiosi et non desides. Talibus se ostendit in vix notitie et veritatis: ostendit se inq intellectui humano pre ceteris sciety clarior illustrando: pfectius iformando, validius terminando: cuius ro e. qz iter habit cognitionis ille e maioris vritus q est color: et pnter oes alios vtuositer, sed sills simplr est h. ergo illa scia q est de vtillo simplr e inter ceteras scias maioris efficacie et virtutis. Et ex his concluditur q modus huius scie est conformitate certior. **Tertio dico.** q est coitate celsior: qz sicut per motu pmu regulari tanq in genere motu porz et colorz oes singulares motus regulariter mesurant: sic p motu huius scie tanq p colorz et altiorz oes inferioris scie regulant. vñ et de ipa potest intelligi: qd dicitur Eccle. 1. c. Lustrans vniuersa pgit per circuitu: hec autem scia pgit p circuitu huanas oes scias suo genere ambiendo. in oibus sciety syllogismos acutissimos cludedo. i oib sciety falsas opiones destruendo. lustrans vniuersa: huanas scias suo pondere regulando. sua pncipia qz verita: e declarat ad oes alias scias fm capacitate sui generis vtuositer et subalr iplicado. Ex his cludir q mor? b? scie est coitate celsior. et sic declarata est huius scie z? additio q est modus agruitatis que pbat itetio refluxiva cu dicitur. **Tertio tangit gradus nobilitatis quez pbat distinctio exclusiva cu dicitur. sola. hec. n. scia ab alijs liberalib? distinguit q gradus nobilitatis. exclusiue potest sola. id dicit pba. 3? meta. q non agruit exultimare hac scia alia ee nobilitate. dignissima. n. est et honorabilissima. ppter qd dea sciaz dicitur ab oib? noiarz et reuerendissime adorari. hec est illa de q ait Salomo q est ois hns vtuem oia pspiciens. Scit. n. fm ipz vtuas sermonu: dissolutos argumentoz. Dicitur igitur cu Salomoe in hac scia studioz sus. habeo pp hac claritate apud turbas: et bonoz apud seniores: inuenis et acut? inueniar in iudicio. in aspectu potentiu admirabilis ero. et facies pncipiu mirabunt me ta cente. me sustinebut et loquent: respiciet et fmocinate me plura manu ozi suo pponet. deo pp hac immortalitate: et memoria eterna his q post me futuri sunt reliqua. timebunt me reges audietes. et in multitudine admirabil? apparebo. et seqt. da mibi dñe sediu tua: et astutice sapientia: vt mecu sit et mecu habitet. **Circa qd est aduertendu q huc gradu nobilitatis tria istuunt et ostendunt. i. additio dignitas. adaptiois sumitas. abstractiois puritas.** **Dico q gradu nobilitatis ostendit pmo additio dignitas. fm. n. pmo meta. qda scie sunt iuee pp necessitate vite humane. vt mechanice. qda soly ppter scire. vt fmocinalis vel speculatiua. hec aut ppter se qrit. et io ppter hoc liberalis. et io digna est additio est liberalitas. pp qd pba pot dicitur illud Eccle. 29. Nō solum mibi laborauit: sed oibus exgrētibus vitate. q. d. nō solū mibi laborauit in hac sciaz ingredo pp banc idigentia: sed omnib? exgrētibus veritate pp liberalē veritatis idigentiam. qz fons et subz huius scie est veritas qua ois terra inuocat: et celū benedicit. et sic nobilitate huius scie cludir additio dignitas. **Secdo dico.** q illud ostendit adeptiois sumitas. sumū. n. et difficile est hac sciam adipisci. qz nullus boiuz per se. et fm q opz in cognitione huius scie veritatis potuit puenire. imo multi in acgrede hac sciaz senuerūt ppter qd hac scia est potior: qz eius appbello est difficill: nō pp se: sed ppter nos: ideo puenienter dicitur illud Isa. 28. Sola vexatio intellectus dabit. q. d. sola vexatio. i. solus labor iquirēdi. solus seruo: appetēdi. solus amor mendicandi dabit intellectū ad huius notitiā pertigendā sine ve****

ratione non potest attingi cuius sit circa difficillima: et sic ei? nobilitate cludir adeptiois sumitas. **Tertio ostendit idēz abstractionis puritas. tres. n. sunt abstractiones spē differentes vna abstrahit ab omni materia sensibili: et hanc metaphysic? imitat. alia abstrahit a re plectari re vlem. et hanc naturalis. 3? abstrahit vlc a particulari siue intētiōes a re. et hanc logic? considerat et iquir. et ille modus solus altior est pdictis. propter qd sibi cōpetit qd dicitur sap. 7. Soluz aut illis supposita erat. q. d. solū illis. i. sciety huanitus inuentis ista est supposita: qz in modo abstractionis altius eleuata. hanc aut sciam et diuinā ifatigabiliter querere et gescibiliter retinere nobis cedat qui est scie inspirator. Amē.**

Ame obitu dimisi tibi qm rogasti me. Mat. 18. Sic patet ex textu lre popy? a grifarozio disciplo rogatus huc libz pposuit: quo facto potuit sibi dicere pns hoc verbus: vbi doctrine hui? libri perfectio describit euidenter. **Primo qtu ad amplexu copiosuz i ma que subyct.** **Secdo qtu ad aspectu gratiosuz in for? attēdit.** **Tertio qtu ad affectu vtuosum in agente q aggredit.** **Quarto qtu ad pfectu virtuosuz in fine q itendit.** **Primo pbat vltas in signo. o. n. est signum. vlc. n. est subm hui? libri. vt postea dicit. agitur. n. h de oi vli in gñe. siue pdicet qdritate et essentiali siue qli tatiue. et accitrali. et de auctore huius libri pot dicit illud Mat. 7. Bene oia fecit et surdos fecit audire et mutos loqui. qd p surdos: aut p mutos nisi ignorantēs hoies desigmanē: audir? n. maxime deseruit discipline q ad loquēdu reddir pmpriozes. surdos. n. fecit audire et mutos loq cu doctrinā tradidit de omni vli. **Secdo pbat ordina bilitas in dicto debitu. i. seruauit ordinē obitu q ad formā libri spectat siue sit forma tractatus siue forma tractandi. seruauit ergo ordinē debitu in diuidēdo multiplicia. i. describēdo difficilia. in declarādo dubitabilia. p quo intelligi pot illud Isa. Quid est qd debui vltra facere vinee mee et nō feci: vineā vocat sciaz hui? libri q fruct? attulit copiosos. **Tertiu pbat affectuositas in aio. qz rogasti me. i. hoc q dicit rogasti: tangit pncipiu motiu: qd sicut ipe grifaroz? ipz rogā: s. z cu dicit me. tangit pncipiu effectiuuz et pncipale. me. i. descriptioe veritatis. detectorum falsitatis. detectorē charitatis. vt possit dicere illud Eccle. 24. Trāsite ad me oēs q cupiscitis me: et agnātionib? meis adimplemini. **Quartū pbat piositas in termino. dimisi tibi. ppter huc. i. finē. vt artigas ad notitiā predicamētoz que est finis pxiu. vt aspicias sciam sylloz: que est finis remot? vtpote. qz est subm in tota logica. et vt ptingas ad mnā stipēdiuz. eternoz: qui ē finis vltimus ad que oēs scie ordinant. vt possit dicere ipse grifaroz? et qz libet nřz secu illud Luce. 2. Nūc dimittis dñe seruū tuū fm verbū tuū in pace. in pace inq possidēdi sciaz. attigēdi ad gloriā eternā. Amē.********

Aia notitia suby pponit in scia. id in pncipio de subo. vna moueo qdne. **Utrum vlc sit subz hui? libri: et arguit q non. pmo sic. vlc non est ens. g nō est subz i aliqua scia. nec p nris i ista: nra pz. qz de nō ente nō est scia. anis pbat tur triplr. Tū per Boetiu li. de vnitare et vno. omne qd est. ideo est: qz vnu numero est: s. vlc nō est h. qz pdicat de plurib?. ergo. Tū p Arist. li. pdi camētoz. omne qd est aliud a pma suba. aut dicit de pma: aut est in pma. vlc est aliud a pma suba. et non dicit de pma suba: qz solū scde sube dicitur de pnis fm Arist. ibidē.**

vniuersale aut cum sit accidens non est secūda substantia: nec est in pma: qz tūc pma suba eēt vli: sicut illud in quo est albedo est albū. qd tūc est falsum. Tū qz si ē ens aut est a nā: aut ab intellectu: sed non est a nā: qz tūc eēt singularē: et terminus trāsmutationis: qd est falsum. g ē ab intellectu solo. igit est figmentū tñ: et per nris non est ens. **P. vlc non est per se intelligibile. g non est subm in aliq scia. nra pz. qz scia est habitus intellectus. et p nris de obo intelligibili. anis pbat duplr. Tū qz nihil est i intellectu: qn pns fuerit in sensu. ex libro de sensu et sensato. Tū qz ois vrus passiva psupponit sūū pmū obm in actu anē eius opatiōez: qz ab obo caput sūū actū. per quē pt operari. vlc aut nō psupponit ab intellectu: sed cā per actū intellectus fm Lōmē. p de aia. omē. 8. **P. vlc non hz aliqz pprietates. ergo non pte eēt subz in aliq scia. nec per nris in ista. nra pz. qz per qd qd est subz demonstrant in scia passiones illi? subz de eo: qz scia est habitus nris. anis pbat qd duplr. Tū qz pxiu vli non pte eēt singulare: qz tunc non pteret cū ipso. ergo est vlc. et per nris non ē aliud ab illo: cuius est pxiu: qd est icōueniēs: qz pxiuz non indicat eēntiā est? cuius est pxiu. ex pmo Topi. Tū qz si sic illa passio iest ei oi soli et temp. ergo erit pxiu: qd est icōueniens: qz tūc illa passio pxiuēbit sub ppo: qd ē spē vli: et erit pxiuēbilis cū vli. Tū qz accidens nō est subm accidentis ex 4? meta. vlc at est accidens. ergo. Tū qz ois passio est minus ens suo subiecto. sed min? ens ente rōnis est non ens: cū g vlc sit ens rōis eius passio erit non ens. **P. vlc non est vniocū ad ista gnqz. ergo non est h subm. nra pz. qz opz subm scie esse vniocū cum ad ea de qbus dicitur. anis pbat. oē vniocū mult? ad illa se hz sub vlc alicuius vli: sed vlc non comparat ad h sub rōne vli. qz non sub rōe alicuius istoz gnqz. nulum. n. illoz quēnt alijs: sed qd libet est distinctū ab alijs. si igit sub rōe alterius: erit 6. vlc. qd supponit esse falsū. **P. si vlc est subm hic. vel in qtu est itetio: vel itetium applicabilis rei. non p mo: qz itetio sic hz pxiuēbilis a metaphysico. metaphysic? n. pxiuērat qd hz in qtu ens. igit itetione in qtu ens. ergo et intentionē in qtu itetio. qz illud est intensio in qtu ens et in qtu intentio. sicut idē ē hō in qtu homo et in qtu ens. nec scdo mo: qz sic vlc ē illud totū ens per accis. de quo nō est scia. **P. ois scia realis est de vli. qz singulariū non est scia. g bec cū sit rationalis nō est de vli. **P. h determinat de gnqz vli? sub ratione pxiu diuidēdo et diffiniēdo qd libet p pxiu sibi nullā faciēdo mentionē de vli fm se: nec quo ad ei? qd qd est: nec quo ad ei? passioes. ergo bec gnqz erūt subiectū et non vlc. **Contra. h scia est vna. ergo hz vnum subm. g h gnqz non sunt subz: nisi vt pueniūt in vno cōi: qd est pmū subm: et illud est vlc.**************

Respondeo

in ista qdē pmo ponā vnaz distinctionē. **Secdo exponā subri scie multiplicē additioē. **Tertio addā aliqz conclusioes. **Quarto excludā aliqz dubitationes. **Quantū ad pmo notandū q vlc est nomē xretū. sumit g triplr: sicut alia xreta. vno mō p subo. i. p re pme itetiois cui applicatur itetio vli. et hoc mō vlc est obm pmo itellect? et ois scia ē vli maxie metaphysica q pxiuērat qd qd ē cuiuslibet in qtu est ens qd est pmo obz itellectus. scdo mō sumitur p forma. i. p re scde itetiois cāta ab intellectu et applicabi. i. rei pme itetiois. tertio mō sumit p aggregato ex subo et forma. et illud est ens per accis: qz aggregat diuersas res ex qbus nō fit vnu p se. ideo nō ē de pxiuēratōe alicui? artificis: qz de ente per accis non est aliq scia: qz nō est diffinibile. ex. 6. meta. vlc aut scdo mō sumptuz ē de pxiuēratōe logica. et de illo de cetero erit tñ sermo.********

Quātū ad 2m notādū qz. pxiuēratōes pxiuēratōes sūt subz in scia. **P. scia qz sit notū in scia qd est: et quia est. naz h duo o? pxiuēratōes de subo demonstrationis exp? poste. qd est. i. diffinitioe si sit diffinibile: et qz est. i. ens: cui. i. nō repugnat esse subm. g o? esse ens. et per nris intelligibile. **Secdo est qz per eius qd qd est demōstrenē in scia d ipso passiones ei? id o? qz heat aliqz pprietates. **Tertia ē qz sit vniocū in se ad illa de qbus pdicat: et qz ad ipsum oia alia determinata in scia reducant: et ppter ipsuz pxiuēratōē. alr. n. non eēt vnitatis scie ab vnitatis ei?. **Quātū ad 3m sit ista pma pxiuēratōe. vniuersale est ens. hanc. pbo. pmo sic. non entis non est diffinitio. sed vlc diffinitur. p pxiuēratōē. vlc est qd est aptū natum pdicari de plurib?. g. rē. **P. nō ens non applicat entē: sed fm Boetiu scde itetio nes applicant pnis. g. rē. **P. sub rōe non entis nihil intelligit: sed qd intelligitur. intelligit sub rōne vli. g illa rō non est non ens. pxiuēratōe ma. itellectus mouet ab obo qn opatur cū sit virtus passiva. ex pmo de aia: sed nō ens nō potest mouere aliqd: qz mouere est entis in actu. ergo nihil intelligit sub rōe non entis. **Ad pmū argm. i. oppositū qz est ista pxiuēratōe. R. nō negado entis. Ad pma pxiuēratōe dico. qz Boetius intelligit de illo ente: qd ē pter operationē intellectus: cuiusmodi nō est vlc. **Ad 2m dicitur qz Ari. loqit de ente qd ē pter operationē itellectus. **Contra. qz sube scde: vt ibi loquitur de ipis. non sumptre ter operationē itellectus: in pncipio. n. capli diuidit substantiā in pma et scdaz si g illa diuisio valet: o? qz mēbra vt intelligit opponant. sed illud qd est scda suba pter operationē itellect? nō opponit pme. g non intelligit de scda q ad illud qd est ei? pter operationē itellect?. **Aliter ergo dicendū qz vlc dicit de pnis substantiis. Et cū arguit qz so le scde sube dicunt de pnis: pxiuēratōe scde sube: vt sic loq sunt accia non realia de qbus ponit aliqd mēbz. i. ee. i. s. intentionalia. qbus per se pxiuēratōe dicit de. vlc aut ē qd cōmunius ad scdaz subaz. qz scda suba dicit vlc applicatū ad aliqd in gñe sube. **Ad tertiu dico qz vlc est ab itellectu. nec sequitur. ergo est figmentū: qz figmento nihil cor responder in re extra. vli aut rñdet aliqd a quo mouetur itellectus ad cāndū talē intentionē. vñ fm Boetiu spē est tenuis similitudo singulariū: et genus magi tenuis s. ex. **Dico igit qz vlc effectiue ē ab itellectu. s. māk siue ozi ginalr: aut occasionlr est a pprietate in re: qz non est verum de figmēto. **Secda pxiuēratōe sit ista. vlc per se ē intelligibile. hanc pbo. pmo sic. qd qd est: est per se obm itellectus: sed vlc hz qd qd est. ergo. rē. qz heat qd qd est pz: qz diffinit pmo pxiuēratōe. **P. pmū obz itellectus. qd qd est itelligit sub rōe vli. et illa rō non est idē eēntialr: cū illo qd qd est. s. est eius modus accitralis: ergo itellectus pot cognoscere dñaz inter illa: qz pot distinguere inter oia que non sunt eēntialr eadē. sed ois virtus p se cognoscēs dñaz iter aliq duo: cognoscit vtrūqz extremum sub ppa rōe. g itellect? p cognoscere sub rōe vli seu rationē vli per se: et sub ppa rōe. hoc. n. modo reflectendo cognoscit itellect? se et suā operationē et modū operadi. et cetera que insunt sibi. **Ad 2m argm. in oppositū qd est ista pxiuēratōe rñdeo et nego anis. Ad pma pxiuēratōe dico. qz pxiuēratōe Arist. est vera de eo qd est pxiuēratōe itelligibile qd est: qd quid est rei materialis: non autē de omnibus per se intelligibilibus: qz multa per se intelliguntur. non qz spē faciunt in sensu: sed per reflexionē itellectus. cuiusmodi sunt omnes scde itentiones. **Ad sercundā pxiuēratōe dico. qz itellectus possibilis est virtus passiva. et illa pxiuēratōe vniuersale: qd est eius obm fabricatum ab intellectu agente: sed itellectus agens non pxiuēratōe vniuersale: quia non est virtus passiva.********************************

uniuersale etiam non est obm eius. Tertia dicitur sit illa. vlt h3 aliquas proprietates: hac pbo. p sic. porphyrius assignat. aliqua uenientia gncq vlti. g uenit in aliq p...

nis comutatio modu in gd. vlt e3. v. g. pale e singulare. bec est vera vt plurale accipit vt gd. r singulare vt mo...

Quantum ad 4m occurrit. 3. dubia. Primum est vlt de quo loquitur sit accidens. Queritur in quo sit vt in subiecto. vtz in re vel in intellectu...

gnatiue q snt i voce vt i subo: effectiue trñ ab intellectu. Secundum dubium e de veritate istius. ho e vlt. r dicitur...

Tertium dubium est. an tales ppones sint p se. Rñdeo quod nō qd pz dicitur. in p. n. mō pdicat dicitur...

Incipiunt ylagoge porphyrij ad predicamentum. Incipiunt ylagoge porphyrij ad predicamentum...

ta Aristotelis. An sit necessarium. grisaroziz ad ea que est apud Aristotile pdica metoz doctrina nosse: qd genus sit. qd dicitur. qd qd spēs. qd ppru: r qd accis. r ad diffonū assignatione: r oino ad ea que in diuisione vel in demonstratione sunt vtilia.

(Altissimū) dicitur quod abstrahit in suo tractatu a quonibus...

Ad hoc de generibus et speciebus illud quidem sine...

Exponit quod dixerat excludens a sua consideratione...

Altissimum enim huiusmodi negotium et maioris...

Tradit casus dicitur quod si predicatas quonones...

Illud quoque admodum de his ac de proposito...

Eligit modum facile quem intendit dicens quod...

Ad evidentiam quoniam quod per se relinquitur...

nes. Quatuor ad primum primum disto sit ista...

Capitulum de genere.

Vides autem neque genus nisi species simpliciter...

Finito penio subiungit Por. tractatu. ubi determinat...

Secundum quam signationem romanorum collectio...

Exponit quod dixerat per exemplum ubi per hanc...

Bicif autem et aliter rursus genus quod est unius...

Ponit primum modum. Circa quod tria facit...

Sic. n. dicitur quod a tatalo habet genus...

Exponit quod dixerat per exempla ubi sic illud...

Hec autem videtur propriissima esse significatio...

Et primum quod appellatum est genus uniuscuiusque...

Probat hunc modum esse potius ut sic arguitur...

Aliter autem rursus dicitur genus cui supponitur...

Ad hoc fortasse similitudinem dicitur etiam...

Comparat hunc modum ad predeces quod genus...

Ad evidentiam cuiusdam dicitur potest queri...

Quod non quod per se primum generationis...

niri sicut ppeiu. qd falsuz est: nec vt dñs: tuc. n. oporteret illi addere gen: sed addendo yle qd est gen: di. finiti erit nugatio. qd h e diffinitio. ¶ Dico qd alt qd est vera dñs. r. uenienter assignata. qd pbo sic. illa rō q stat ex ppo genere r. p. p. q. s. differentia est va dñs. ista est h. q. r. m. ostendit sic: rō iph vlis est pdicari de plurib. ex pmo perb per. Lū igit in diffinitione generis ponat pdicari o plurib. ponitur genus eius: postea ponit differētib. spē: r. in qd. que sunt per se dñe vlis qd est genus generis: p. bo. q. r. per se diuidit superius. i. pdicari de plurib. ergo p se sunt r. stitunt inferiois ad qd per ipas superius ap. propriat: diuidit. n. pdicari de plurib. p se r. differentib. spē r. numero: q. r. de differētib. gñe in q. tū talia nihil pdi. cas p se: diuidit etiā in qd r. in qle. vt p pmos modos pdi. cadi r. p bas dñas diuisiua manifestuz est q. dñi. yle ad genus: r. sic fit rō uertibilis. ¶ Ad pñū in oppositū. di. co q. maloz p. p. vera est de accñtib. q. habet suum eē a subo: q. r. nō ppter aliud diffinitū accñs p suba: nisi q. r. est per illā: sic. n. est alicui qd qd est r. diffinitio: sicut i. l. u. d. ens: itētio aut nō est p suū subm: sed h. z. esse ab intellectu. ¶ Ad 2. dico q. r. cretū pōt diffiniri: cū dñ. nō est in gñe. cōcedo q. simplr loquēdo nō est in genere nisi per redu. ctionē: q. r. i. coordinatio r. cretoz. reducit ad coordinatio. nē abstractoz. tñ. creta iter se sunt in genere per se: q. r. i. ter se hñt se fm superius r. iter: qd sufficit ad hoc vt dif. finiat. ¶ Ad 3. dico q. genus est spē eo mō quo dñi. est superius. q. prima. ¶ Ad 4. dico q. absolutū pōt co. gnosci in se per cēntialia r. notioza: r. iō in eius dñs. nō debet alia poni: sed r. illud qd p se fm illud qd est depen. det ad aliud nō pōt cognosci sine illo: sicut dñ. de relati. uis: r. iō ponit corze in diffinitione nō vt notioza: q. r. si. ne eo nō pōt cognosci diffinitū. ¶ Ad vltimū dico q. diffe. rētib. specie est expositio de pluribus r. nō ponunt ibi diuerse partes: vt sit sentus de pluribus. i. sic pluribus q. differētib. specie.

Species aut dicit qd r. de vni. uersaliq. forma: fm quas dicit est pñam quidem species digna est imperio.

¶ Postq. pōt dñm iauit de genere nunc determinat o spē. Circa qd duo facit. p. ponit modos sumendū spē. q. r. multipl. dñ. vt pdicit supra. scdo intēti modū diffinit. ibi (assignat ergo) p. m. a. d. fm q. ponit duos modos. scda ibi (dicitur autem spē) dicit ergo q. spē dicitur de for. ma vniuersaliq. a qua g. s. dicitur speciosus vel formo. sus fm et qd dñi. est q. spē pñam digna est imperio: ille eni pñam fuit valde speciosus hñs formā. q. regl. r. p. pter hoc dicebatur dignus imperio. ¶ Notandū q. h. est quarta spē qualitat. i. forma vel circa aliquid constās figura: que vt dicit aliq. nō dicit entitatē absolutam: sed respectiua surgētē ex p. portione partū in toto r. acci. dentū in subiecto: formositas eni r. pulchritudo est qdā rei pfectio scda integrata ex oib. sibi uenientib. r. sibi inuicem cōcurrētib. r. h. est perfecta speciositas: formo. sitas r. pulchritudo: vel dicit formā absolutā qualitatie. i. in qualitate que est alia a formositate r. pulchritudine. i. sit in determinata proportione: vt dicitur in predica. mentis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Bñ aut spē r. ea que est sub assignato gene. re fm quas solemus dicere boiem qdē spēz aialis: triangulū vero spēm figure. ¶ Ponit 2. mō. Circa qd. 3. facit p. ponit modū r. dcla.

rat per exemplū. 2. p. ar. 3. remouet dubiū. scda ibi. (q. si etiam genus.) 3. ibi. (nosse autē oz.) dicit ergo q. alio mō dicitur spē que ponitur sub genere assignato. i. diffi. nito fm quā acceptioē dicit q. hō est spē aie. i. s. q. r. ponitur sub aial. qd est genus in genere pñam sicut albu. i. albedo est spē coloris in genere qñtatis. r. triangul. est spē figure in gñe qñtatis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Qd si et gen. assignates spē meminit. di. centes. qd de plurib. r. dñtib. spē in eo qd quid sit pdicatur: r. species dicimus id quod sub genere est.

¶ Declarat qd dixerat per argumentū. vbi arguitur sic. omne inferius ponitur sub supiozi. sed spē hoc modo ē inferius ad genus. ergo r. m. p. bat in sra in sua p. batio. ne. q. r. genus pdicatur de sua spē. r. nō alr. nisi sicut supe. rius de inferiori. iō dicit q. assignantes. i. diffiniētes gen. meminit spē dicitur q. genus pdicatur de differenti. bus spē. r. meminit gñis dicitur q. spē est que sub ge. nere ponitur. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Nosse aut oz qm r. genus alicui spē est ge. nus r. spē alic. gñis ē spē. Idcirco necē ē r. in vtroiq. rōnibus vtriq. vti.

¶ Remouet dubiū. q. pōt dubitari qre spē ponit in diffinitione generis. sicut supra. r. mō statim dicit ē. r. si. militer eōuerio. huius cāz reddit. q. r. gen. r. species dicit. tur mutuo ad aliquid. q. r. gen. alicuius spē genus. r. e. d. r. iō ē: in vtroiq. rōnibus. i. diffōnibus vtriq. vti: r. sic i. diffinitione generis ponitur spē r. eōuerio. cā at qua. re relatiua mutuo se diffiniunt dicta est supra. pñam. q. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Assignat ergo r. sic spēz. spē ē q. ponit sub gñe. r. de q. gen. in eo qd qd sit pdicat. Am. plius ar. r. sic q. oz. Spēs ē q. de plib. r. dif. ferentib. nūero in eo qd qd sit pdicatur.

¶ Diffinit spēm scdo modo dictā. q. r. de illa intēdit. Circa qd duo facit. p. pōt de spē multipl. diffinitionē. secū. do subdit eaz. declarationē ibi. (planū autē.) p. in. z. p. mō diffinitiones recitat. scdo eas compat. scda ibi. sed h. qdē assignatio. ¶ Notandū q. qdā dicitur q. p. p. h. r. b. hic assignat. 3. diffinitiones. vñā in cōparatōe ad genus: vt sub ipso ordinat: quā tangit cum dicit. (assignat.) id est diffinit. i. h. p. h. spēm di. (spēs est que ponitur sub gene. re.) scdā in cōparatione ad genus. vt genis enucia. tur de spē in p. positione. quā tangit cū dicit. (qd genus i. eo qd qd sit pdicatur.) tertio in cōparatione ad idū. dua quā tangit cū dicit. (amplius aut species ē.) ¶ Ali. dicunt q. sunt tñ. due cōplectētes in vñā dictas duas in. p. positione ad genus sic. (spēs est que ponitur sub genere: r. de qua genis r. c.) p. me tamē sine magis vidētur r. cor. dare sra seqēns. vbi dicitur q. h. assignatio. pdicatur o. pluribus: spē spālissimē. alie vero erūt r. nō spālissima. rus: q. ad minus erūt alie due pter pñā. g. 3.

¶ Ad euidentiā dicit. queritur vtrum bec dif. finitio spē. spē est que predica. tur de pluribus r. sit uenienter assignata. videt q. non. quā p. p. h. r. dicit q. genus r. spē sunt correlatiua: r. necesse est vtroiq. rōnibus vtriq. vti. sed hic nihil po. nitur. per quod babeatur aliud cor. i. genus r. c. ¶ P. h. diffinitio uenit generi. bene. n. seqtur differentibus spē. ergo numero. ¶ P. eiusdē nō sunt multe diffōnes: sicut nec multe cēntie ex 6. Topi. sed spē uenienter diffini. sic que ponit sub genere. ergo r. c. ¶ P. per hanc diffōz.

nō separaf spē a diffōne. p. 3. nō est uenies. ¶ In op. positū est pōt. ¶ R. nō dco q. dñs est uenies. qd dñd. sicut supra dñi. est de diffōne generis. q. r. h. ponit p. pñū gen. r. p. p. dñe. vt p. 3. ex dictis. ¶ Ad p. m. dñ. spē dñ. relatiue ad gen. r. iō necesse est aliq. ei. diffōne dñi. i. que ponat gen. illa est p. r. scda: alia aut cōparationē bz. ad idū. dua: r. iō necē est ipas hñe aliā diffōne in cōpara. tiōe ad idū. dua. ¶ Ad 2. dico q. dñs spē dñ. itelligi cū pñsione. i. differētib. numero tñ. r. sic nō seqt. a differēti. bus spē. Vel pōt dici q. spē immediate pdicat. de differē. tib. nūero. gen. aut nō: s. mediāte spē. ¶ Ad 3. ma. p. pō. est va de ente absoluto nō de ente relatiuo: cui. est spē. q. r. igit ad plura refer. i. ad gen. r. idū. dua. iō pñs h. z. dif. finitōes. ¶ Ad 4. pōt cōcedi q. dñs nō est distinctuz yle a spē fm q. h. agit de vñb. ¶ Vel alr. q. nō pdicat in. qd. s. in qle. qd. q. nō h. z. simplr vñū modū pdicandi: sed duos sicut gen. r. dñā ex q. b. est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ S. bec qdē assignatio spē spālissimē ē r. q. solū spē est. alie vero erūt r. nō spālissimaz. ¶ Comparat dictas diffōnes dicit q. vltima uenit spēi spālissimē. alie aut diffinitiones spēbus subalternis r. nō tñ spālissimis. p. 3. qd dñ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Planū aut erit qd dñ. hoc mō. in vnoquoq. pdicamēto sunt qdā gñalissima r. rursus alia spālissima. r. iter gñalissima r. spālissima sunt alia media. Est aut gñalissimū qdēz supra qd nō ē ali. d. gen. supuenies. Spālissimū ar post qd nō erit alia inferioz spē. iter gñalissimū aut r. spālissimū r. genera r. species sunt eadē ad aliud quidē r. ad aliud sumpta.

¶ Declarat dictas diffōnes. p. mō p. m. scdo scda ibi. (Assi. gnato aut) tertio tertia ibi. (de qbus aut spē) p. m. aut fa. cit describēdo ordinē pdictoz. q. r. ex p. 3. q. mō spē po. nit sub gñe. h. igit pars diuidit in. z. p. mō coordinatōe p. dcoz. disponit. z. eā resumit vt ap. i. manifeste: ibi (de. terminat g.) p. i. z. p. mō disponit ordinē pdictoz. r. expo. nit bitudinē ordinatoz. ibi. (qre qdēz h.) p. ad huc in. z. p. mō facit qd dñi. est. z. ex dictis r. cludit intēti p. p. s. tū. ibi. (quēadmodū igit) p. in. z. p. mō facit qd dñi. est gñā. liter p. p. nō. z. exemplificat exponēdo ibi. (sic aut in. vno) dicit q. planū est qd dñ. q. spē ponit sub gñe. B. mō. q. in vnoquoq. pdictoz. sunt qdā gñalissima. r. qdāz spālissima: r. qdā itē media: r. statim exponit. nā gñaliss. mū est: supra qd nō ē ali. d. supuenies gen. spālissimū aut post qd nō ē inferioz spē. itē media sūt q. ponunt iter h. r. illa: r. dicunt genera si ad inferioza cōparent. s. vō ad supe. riora dicunt spē. ¶ Notandū q. gñalissimū sicut qdlibz suplatiū p. dicit dupl. vno mō positūe p. excedētā ad alia. r. h. mō nō pōt r. e. nisi vñū dñi. p. supabundantiā: alio mō negatiue p. nō excedi ab aliq. alio. r. h. mō pñt eē mul. ta talia: sicut sunt gñalissima: q. r. qdlibet est gen. gñalissi. mū hac rōne: q. nō h. z. gen. super. de rōne. n. gñis gene. r. alissimi nō est hñe pñs spē sub se: s. nō hñe aliud supue. niens gen. sicut hoc pdi. qñ. q. nō h. z. supuenies genus est gen. eralissimū: licet paucas habeat species sub se vel nullas. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sit aut vnoquoq. pdicamēto manifestū qd dñ. Suba est qdē: r. ipsa est gen. sub hac aut est corpus. sub corpore hō aiati corpus. sub quo aial. sub animalī rōnale aial. sub quo bō. sub boie vero soz. r. pla. qui sunt particulares

boies. S. hōz suba qdē gñalissimū est: eo q. genus sit solū. hōz vero spālissimū: eo q. spēz sit solū. Corp. hō spēz qdē est sube. gen. hō corpis aiati. r. aiati corp. qdē spēz corpis. ge. nus hō aialis. aial. aut spēz qdēz aiati corpis: gen. aut rōnalis aialis. sed rōnale aial spēz est aialis. genus vero boies. bō vero spēz rōnalis aialis. nō aut est gen. pñcularis hōinz s. z. soluz spēz. Et omne qd ante idū. dua pñmū est. species erit solū non genus.

¶ Exponit qd dixerat p. exēpla. circa qd duo facit. p. i. gñe sube arborē pdicamētalē disponit pñctis. z. exponit di. uisim. z. ibi. (s. hōz suba) sra vtriusq. partis plana est nec oz amplius exponere. S. z. est aduertendū q. h. ponit aial rōnale eē genus: de quo vtz sit vtz inferius. ca. de dñā inquiret. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quēadmodū suba igit cū sit supma eo q. ni. bil supra eā sit gen. ē gñalissimū. sic et bō cū sit spēz postq. n. erit alia inferioz spēz: neq. aliqd eoz q. pñt diuidi s. z. solū idū. dua. idū. dua aut ē soz. r. pla. spēz erit solū r. vltima spēz: vt di. cti est spālissima. Quē hō sunt in medio eoz que supra ipsa sunt erunt spēz. Eoz vero que post ipsa sunt: sunt genera.

¶ Ex pdictis r. cludit intēti quō. i. spēz ponit sub gñe in ordine pdicabili. r. p. 3. in sra de se. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quare bec qdē duas hñt supioza habitudi. nes eā q. est ad inferioza scda quā gñā ipoz eē dicitur: r. eā q. ē ad fm quā spēz eē dicuntur. Extrema hō vñā hñt habitudinē. nā r. gñalif. simū r. ea qdē q. posteriora sunt bitudines bz cū sit gen. dñz id qd ē supremū: eā hō que est ad supioza nō h. z. cū sit supremū r. pñmū pñ. cipū. Specialissimū aut vñā h. z. habitudines ea que est ad supioza: quoz est spēz. eā hō q. est ad posteriora nō h. z. sed etiā idū. duoz dñ. spēz. s. spēz qdē idū. duoz solū ea pñnes. spe. cies aut supioz velut que ab eis cōtinetur.

¶ Exponit bitudinē ordinatoz. i. pdicamēto. r. est sra q. gñalissimū h. z. tñ vñā bitudinē ad inferioza. i. respectū q. r. ē gen. s. itē media hñt. z. i. ad supioza: r. ad inferioza: fm q. sunt gen. vñ spēz: spālissimū h. z. tñ vñā. i. ad supioza: istaz vō h. z. quā sit gen. ad inferioza nō h. z. q. r. tñ spēz. sic. n. est spēz idū. duoz sicut supioz: vt p. 3. in sra. ¶ Notandū q. pōt nō negat simplr qñ spēz heat bitudinē tā ad supioza q. ad inferioza. r. p. hñs duas: s. vult dicere q. bz bitudinē ad idū. dua: nō h. z. quā gen. est: s. h. z. quā bitudinē ē spēz: cuius oppositū est vtz de itē medijs substātys subalter. nis. r. hoc modo negat specie duas habitudines habere. illoz. Querit. vtz idē possit ad

¶ Ad euidentiā duo vñ ad plura p se referri. Ar. guit q. sic. nā vñū ridē r. tñnes referi ad plura pñta sic vñ numer. r. tñnet multos. sicut vna potētia actiua referit p se ad agere r. ad pō. m. passiua. sicut idē p. p. se dñ. ad pñs filios. ¶ Cōtra. q. tūc idē bis dicit. qd pñs h. z. p. icēve nēti s. matha. c. de ad aliqd. ¶ R. nō dco. in ista qōne p. p. mitta vñā distinctionē. Scdo ostendā triplices r. clusio. A. A. b

ne. Quatuor ad pmo dico qd duplr pot aliqd alicui uenire. vno mo p se p alio mo p se no p illd uenit alicui p se p qd uenit ei p sua sps r p pua rone specifica: s illd conuenit alicui p se no p qd uenit ei p cas i se: no tn p pua rone specifica. r binc est q illd qd iest p se p iest adqte: r fm qd ipz no sic illd qd iest p se no p. Exeplu pmi. bre. 3. uenit sic triangulo. Exeplu scdi. bre. 3. uenit sic i sobeli. Quatuor ad 2m sit ista xlo p. ipote est ide ad plura referri p se p bac pbo sic. qz si sic. g vna relatio erit eentialr ples. nis est falsuz. g r ans: pbo riaz: qz no est eade bitu do p p se ad pla. s relatio fm se est bitudo. g illa relatio qd erit r referedi vnu ad plura p se p: eet necio eentialr plures. Diccs q sunt ples relatocis: ita q referi ad plura distinctis r p puz relationib: r ad qdlibz p se p. Coera. qz vnu relatiu est vnica relatoc relatiu. sic vnu albu vni ca albedie albu. si g ponas ples tales relatocis id no erit ide relatiuz nisi malr r subiu. r. Ad pncipale. qz si sic. tuc ide hret ples p pas diffones. nis est falsuz. qz tuc posset cognosci p vna r no p alia. pbatio rne: qz p vtruz relatiu eque p diffiniret. qz os in vtroz qz ronib: vtruzqz vti. r. si sic. g vel ide relatiuz erit plura relatiua. vel ide erit r no erit filiquoz vtruzqz est falsu. pbatio rne. ac cipio. z. corla. a. r b. pono q. r referat ad vtruzqz eque p. g cu a. possz ee sine b. legi q. c. eet posito a. r no eet fil de structo b. corla. n. fil mutuo se ponit r iterimut. g vl ipz c. erit. z. corlatina. vl destructo b. fil erit r no erit. na po sto a. erit r destructo b. no erit. r. Coera xlo sit ista. no est ipote ide referri ad pla p se no p bac. pbo sic. ad qd referi r depedet gen: referi r depedet sps. g sps refer tur ad correlatiu sui gnis: r ad suu p puz correlatiu r ad vtruzqz p se: s no ad vtruzqz p. exeplu. multipl. ex r sub multiplex referunt. filr duplr r dimidiu. s duplz p r p se referi ad dimidiu. r p se non p ad submultiplex qd est corrlz sui gnis r no p. multipl. n. e gen: ad duplu. r. sps referi p se ad gen: r p se referi ad idiuuua. g ide p se referi ad pla. pbo minoz. sps diffini p idiuuua cu dr. sps e q pdicat de plib: differetib: nuero. i. de idiuuuis. qro vel idiuuua ponunt in diffone spei sicut gen: vel sic subz vl sic corrlm: no vt gen: nec vt subz. g vt corrlm. sic g itelligedu est q sps fm sua p pua rone. r p rns p se p dr ad gen: fm aut rone sui gnis qd est vlt dr relatiue ad idiuuua de qb: pdicat: r p rns p se no p qz i sua eentia icludif illd p qd referi. r. ro sui gnis. qz dici de plib: uenit sibi in qtu e vlt. r. s sit ista. qn ide referi ad. z. ad vnu p se p: r ad aliud p se no p: tuc corrlm p no p r ee sine suo p corlo. nec ee sine suo p se corlo: qns e p se corrlm possit ee sine p. bac. pbo sic. qz si corrlm p possit ee sine p se corlo. legi q vnu extremu fil sit r no sit. rns est falsuz. g r ans: pbatio rne. corla fil sit r no sit. referat g a. ad b. p se p. puta duplu ad dimidiu. r ad c. p se no p. puta ad submultiplex. tuc exiitete b. i. dimidio: necio est a. i. duplu cui est p se p corrlm: sed destructo c. i. sub multiplica: qd est p se corrlz ad duplu r no p: destrui a. i. duplu. si g b. i. dimidiu posset ee no exite c. i. submultiplici fil eet r no eet ipm. a. i. duplu. qz eet ad ee dimidiu r destruet p se ad destructoz p se corli qd e submultiplex. r id no p r ee b. destructo. c. veru tn: qz ipm c. i. submultiplex qd est p se corrlm ponit ee gnis. r no ponit necio ali qd posteri ipo gne: id ipz c. i. submultiplex qd e p se corrlz pot ee no exite. b. i. dimidio: qd est p corrlz. r. Ad argu metu in oppositu de rone r de pte r de po actua. dico q ibi no referi vnu ad diuersa p: s rone in coi ad rten tu in coi: r quot sps bz rone sub se tot bz rten tu. filr di co de pte. Et cu dr q ide numer: pot rone mltos nue ros. dico q itelligedu e de p se extremo relonis. no tn os

q vna relo sit in tot in quot alia. qz p nitas in vno subo r filiatio in multis: tn quot filiatioes sunt in diuersis filijs tot p nitates sunt i vno qui est p r. rone g lz sit vna malr r subiu in coparatione ad plura r teta ad q referi p se p. est tn plura rone formali. qz p puz r distinctis rela tionibus rone referi ad illa plura. filr dicendu est de patre dicto ad multos filios. r. Ad aliud dico q potetia actua pmo referi ad po passiuu in qtu bz s p se i qtu po solui referi ad agere: no pmo tn: qd concessuz est. Determinat ergo gnalissimu. ita q cu sit ge nus no e sps. r rursus q no e aliud gen: supue nies. Spalissimu ho qd cu sit sps no e gen: r cu sit sps nioz diuidit i alias sps. r qd de plib: dntib: nuero tn in eo qd qd sit pdicat. ea ho q in medio sit extremoz subalterna vo canf gna r sps. r vnu qd qz ipsoz sps esse r gen: pot: ad aliud qd e: r ad aliud sumpta: ea ve ro que sunt an spalissimuz vsqz ad gnalissimu ascendetia r genera dicuntur r sps r subalter na. genera vt agamenoz: atrides: r pelopides: r taralides r vltimu ionis. Postqz por. disposuit pdicameto: coordinationez. nuc resumit ea vt ampti manifestet. i. exeplu nali. r bec p di uidit in. z. ptes. i. pncipale vbi resumit qd dixerat. r icide vale vbi dat nuc r ordinator in pdicameto. z. ibi. (Decē qd gnalissima.) p in. z. p resumit intetu. z. exponit per exeplu ibi. (vt agamenoz.) vbi inducit exeplu nali. circa qd. z. facit. p iduē exeplu penes uenientia. z. penes dria. z. ibi. (S3 in familijs.) Exeplu. n. sic est itelligedu qz i pter sit p m: i illo ordine. q gnalissimu: qz sic fuit p q no filr: r agamenoz sit vltim. q. spalissimu. qz sic fuit filr q no p r. alij. 3. intermedy sicut atrides pelopides r tantali des sint. q. sps r gna subalterna: qz glibet eoz est p r r li us ad aliud r ad aliud coparatus. r. Deinde cuz dicit. Sed in familijs pleriqz reducunt ad vnum principiu. verbi gratia. ad ionē. in generibus qdē r spēbus nō sic se bz rō. Ponit dria. circa qd. z. facit. p ponit rone. z. addit p batione ibi. (necq. n. est cōe) Est g dria ista. qz i familijs tota multitudine reducit ad vnu pn: vt ad ionē in exeplu dicto. sed non est sic in generibus r spēbus. qz oia pdica menta nō reducuntur ad vnu p mū genus. Neqz. n. cōe ē vnu gen: oiu ens. nec ois eius dē gnis sunt secundū vnu gen: supremū: quē ad modū dicit Arist. s3 sunt posita: quē ad modū dē nū est in pdicamētis. prima decē gna sūt qsi prima decē pncipia rez. vl siqs oia entia vo cet inquit nicipabit equoce nō vniuoce. Si eni vni cōe gen: eet ens vniuoce entia dicere tur. Cū. n. sint decem prima pncipia cōe ens omniū secundū nomē est solū. nō enim secundū rōnis diffinitionē que fm nomē est. Probat h duplr. p aucte Ari. z. firmitate rōnis ibi. (vl si qs oia.) p ps plana. ē in z. ar. sic. oē gen: pdicat vniuo ce. s3 ens: de quo magi vt qd eet gen: ad oia pdicata qd de aliq alio: n pdicat vniuoce. s3 equoce. g ens nō ē gen: nec p rns aliqd aliud. Isti rōnis p ponit m. ps. z. ma. ibi. (si eni vnu cōe eet.) ibi. n. inuit q gen: r dicat. 3. pbat m.

ibi cu dicit. (Cū vo decē.) vbi ar. sic. illd qd est cōe tn s3 nomē r nō s3 diffōne ē equocu. s3 ens est bz. g rē. m. po. nif in lra. r ps. Utz aut ens sit vniuoce. io. pdicamē tis magi pntet rōdare ad metba. cū sit artifex realis cui subz est ens in qtu ens: qd ad logicū g est artifex intē tionalis. vñ sup. 4. metba. recolo me aliq r illaz. q. ptra: talle: id p nuc suspēdeo. nolēs p nuc trāsire terminos lo gicales: tenēdo tn q ens se sit vniuoce dr ad por. vno. qd ipe allegat aliū di. si qs oia entia vocet equoce iquit vt li iquit rstrui cū li qs rē. ita q nō vt log s3 p pua opio nē. r. Alr dr q vep est accipiēdo equocu sic accipit pbs nalis. sic. n. et gen: est realr equocu iuxta illud. 7. phi. qd equocatoēs latēt in gnib: cui: ca est: qz pbs nalis nō rsi derat vocē in significādo. s3 ea q significatur fm illud q sunt. id apd ipz ois vox est analoga r equoca q significat aliq q in qtu existit nō in qtu significat hnt ordinē in ter se fm pfecti r ipfecti. r hoc mō se hnt multe sps sub eodē genere pte. r tā logice loquēdo qz metba. gen: est vere vniuoce. sic dico de ente. r. Deinde cū dicit. Decē qdē gnalissima sunt spalissima ho in numero qdē quodā sunt: nō tn in definito. in diuidua aut q sunt post spalissima ifinita sūt. Incidētalr dat nuc pdicatoz r ordinator i pdicamē to. circa qd duo facit. p ifert illoz nuc. z. infert duplex cor: ibi. (Quapropter.) dicit g q gnalissima sunt. io. ipa lissima nec hnt in qdā nuero certo. qz sps rez nō sūt ifinita nec actu nec po fm ordinē: r positionē nāe: nō tn sunt in nuero finito. i. certo nobis: nullus. n. nouit certuz nuc p pē. idiuuua aut q sunt post sps ifinita sunt. nō i actu: s3 in po: qz nāe specificē. puta nāe humane nō rexy gnat multiplicari in singularib: ifinitis. qd ps si mundus r gnatio esset eterna. vt ponit Arist. r. Deinde cū dicit. Quapropter vsqz ad spalissima a gnalissi mis descēdēt iuber plato quiescere. descēde re aut p media diuidēt specificis differētis. ifinita vero inquit relinquēda sunt. necqz enis eorum posse fieri disciplinam. Infert duo corla quoz scdm ponit ibi. (Descēdētib: gnt.) dicit g sic. q plato iuber gescere descēdētē a gnalif simis. gescere in qz ad spalissima. qz vltra nō est pcedēdu: qd pbat duplr. Tū q ille descēdēs sic p media descēdit diuidēdo p drias specificas. s3 vltra sps spalissima nulla est dria specifica. Tū qz vltra sps sunt idiuuua q: vt di ctū est: sunt ifinita. ifinita aut nō sunt scibilia. g rē. Descēdētib: ho ad spalissima necē ē diuidē tē p multitudine ire. ascēdētib: ho ad gnalissi ma necē ē colligere multitudine. Collectiuū. n. mltoz in vna nāz sps ē. r magis id qd genus est. Particularia ho r singularia sp in mlti tudie ecōtrario diuidit id qd ē vnu gen: r. Par ticipatione. n. spei ples boies sunt vnu bō. in particularib: ho semp vnu bō r est cōis plu res. diuisiuum aut semp est qd singulare est. Collectiuū. n. r adunatiū qd cōe est. Ponit 2m cor: d. q ille qui descēdit a gnalissimis ad spalissima bz ire p multitudine r diuisione: s3 ecōuerso q ascēdit a spalissimis ad gnalissima bz ire coponēdo: cui: cam subdit. qz oē cōe est collectiuū multoz. r magis cōe magis est collectiuū sicut gen: qz sps. r iō ples boies pri culares sunt vnu participatione spei. puta boie cōis: parti

cularia vo r singularia sunt diuisua multitudinis. r iō vno bō r cōis. i. bō g est sps diuidit p pticulares. qz igif descēstus sit diuidēdo cōia p iferora: r ascēstus sit. pcedē do a singularib: ad cōia segtur cor: iā dē n. diuisiuū. n. est qd singulare est r collectiuū: qd cōmune est. Ad euidentiā ppositio sit va. ples boies sunt vnu bō. vt q sic. nā pncipatōe spei ples boies sunt vnu bo mo. vt dr in lra. g est vera. pbatio rne: qz nihil diminiūf ab alio nisi ponat secū ex pte eiusdez extremi: s3 pncipa tione spei ponit in antecēdētē ex pte sub: r vno non: s3 ex pte pdicat. g vno nō diminiūf in antecēdētē. g segt rns. Coera. si ples boies sunt vnu bō. g p quertione simpli cē vno bō sunt ples boies. nis est falsuz. qz sua ddicto: ua est va. h. i. nullus bō est ples boies. g rē. r. Rūdeo. pmo pmitā vna distinctionē. z. dicā ad qōnē. Quatuor ad pmo dico q vno p accipi duplr. vno mō catbegorematicē. r ita significat dria entis. r sic de eo loqtur. Ar. 5. metba. r ponit. 4. modos ipfius. i. vnu nūero: vnu spē: vnu gntē: vnu pportōe. r vnu sic catbegorematicē se bz equoce ad bec. 4. vel qd verū est: vnu se bz ad h qtuoz vt ad simpli citer r fm qd. qd ps. qz. 5. metba. dr q ad vnu nūero segt vnu spē. r vltimū vnu gntē r pportōe. s3 nō ecōuerso: qd sit minor vnitaa in vno spē qz nūero: r gntē qz spē. in eguo cis aut nō est rna vni: ad altez. Alio mō sumit vno: put est sincatbegorematicū. r sic dicit modū itelligēdi termi nū pro supposito determinato: s3 ideterminate. Quā tū ad 2m dico q si vno catbegorematicē sumptū sit equo cū: tuc ppō de qua qnt est distinguēda penes assignatio nē vni: r p trib: sensib: est va. r pro 4o est falsa. i. p vno nūero. falsuz est. n. q ples boies sint vno bō numero. ve rū est aut q sunt vnu bō spē. r p rns gntē r pportione. s3 vo nō sit equocu: s3 dicat de eis s3 simplr r fm qd. sic p ppositio est falsa. qz cū h nihil sibi addat r nō abēs ad vni tatē fm qd stat tantū pro vno nūero qd est vnu simplr. r ex eodez pater q ista est vera. pncipatione spei plures boies sunt vnu homo: qz li participatione spei est addi tio. r rabs ad vnitatē fm quid que est vnitaa fm spēm. si autē vnu sumatur secūdo. i. sincatbegorematicē ppo sitio est simplr falsa. qz plures boies nō sunt vnu supposi tū boie. r. Ad argumentū in oppositu. nego rntia. ad p bationē. dico q illa determinatio. participatione spei. in telligenda est in pdicato. sic. plures boies sunt vnu bō participatione speciei. i. in participando speciem. Assignato aut gntē r specie qd sit vtruzqz r genere qdē vno: spēcieb: ho plurib: Semp enim in plures species diuisio generis sit. Sic declarat secundā diffōne speciei. r hoc facit ex tri bus pponibus r regulis. quaruz secunda ponit ibi. (Se nus vero.) Tertia ibi. (Sps vero.) Prima g ppositio est quā cludit ex pdictis q genere existēte vno: species eius sunt plures. qz diuisio generis semper est in plures species. Circa quam. Queritur. Anrum gen: necessario regnat plures species. Ar guitur q nō. qz sicut se habet spēs ad indiu uua. patet de sole r phenice. ergo nec genus mltas spēs. Coera. 4. topi. si species predicat de eqilibus cum ge nere iterimutur qd ponit pro genere. r ibi dicitur in fra. si destructa spē destrui genus. male assignat genus. sed si genus haberet tantū vna specie: predicaretur species de eqilib: r ipa destructa destrueret gen: ergo rē. r. Res pondeo pmo tāgā vna opinione. secundo dicā aliter ad questione. Quatuor ad pmo dicit q genus sicut sumat

pro intentione siue pro illo cui intentio applicat non requirit multas species nec actu nec potentia: requirit tamen aptitudinem. differt. n. aptitudo a potentia. na aptitudo est inclinat...

Haec de aptitudi... di e pot ena... Potentia aut est ordo ad actu...

Contra istas... opus

nec superior ad genus ergo patet in littera. Ex his patet scda diffinitio. s. species est de qua genus in eo quod quid est predicat.

Utrum genus predicet de se loquedo de predicacione exercita in fundamentis istarum intentionum. v3. an bec sit vera. bo est aial. r similes: arguit q no q ps no pdicat de toto. ex. 4. topico. s3 genus est pars spei. ex. 5. metha. c. de toto. Et q bar: qd est pars diffonis est pars diffinitio: sed genus est pars diffinitio. ergo r. c. s. ma no pdicat de eo cui est ma. s3 genus est ma spei. ergo r. c. mi. patet. Tuz qz supra. ca. de genere. dicit q genus est pncipiū specier. s3 no formale. qz no distinguit spem ab alijs. forma autē distinguit: nec efficiēs. qz no facit specie esse in actu: nec etiā finis: qz ppter ipsuz no est spes cū sit imperfectus spē. ergo est pncipiū māle. Tū qz infra. c. de dīa dicit. q differētia habet similitudines forme. genus vō materie. ergo r. c. s. si homo est aial. ergo humanitas est aialitas. nō est falsū. ergo r. an. pbatio sequētie. quādo est pdicatio per se in antecedēte. s. per se pmo mō: valet a cretis ad abstractas: qz si sit per se: tūc est veritas in cretis rōne eētie significare. vt albu est per se coloratum. ergo albedo est color. Sīl r est in pposito. pbatio falsitatis sequētie: qz si humanitas est aialitas: pari rōne humanitas est rationalitas: qz eque per se de hoie pdicat rōnale. sicut aial. r sequitur in tertia figura. ergo rationalitas est aialitas. que est falsa. qz ois pdicatio vera in abstracto est per se pmo mō. bec aut no est per se. rōnaltas est aialitas. qz genus non predicat per se de differētia. ex. 3. metha. p ergo falsa. ex. 4. qz maior. qz ex illa sequitur minor. c. s. aut aial predicat de hoie. qd est idē hominē: aut qd est aliud ab hoie. Si idē. ergo idē pdicat de seipso. si aliud. si aliud. puta asinus. ergo illud aliud poterit de hoie pdicari. c. s. si homo est animal. ergo tota natura aialis est in hoie. aliter nō esset animal: nisi fm quid. sed totū est extra qd nibil est. ex. 3. pby. s. ex. ergo extra hominē nihil est natura aialis. ergo asinus non est aial. c. s. incorruptibile nō predicatur de corruptibile: sed idividuū est corruptibile r spes incorruptibilis. ex septimo metha. c. cōtra in predicamētis dicit q secūde substantie predicatur de primis. qd pbat. qz aial predicatur de hoie. igitur de aliquo homine. c. r. nō deo qz clusio est certa. s. qz tales ppositiones sunt vere. r bo. Tuz qz ois pdicatio superioris de inferiori est vera. Tū qz pmo modus dicēdi per se est quādo diffinitio vel pars diffinitionis predicatur de diffinitio. ergo bec est per se pmo modo. bo est animal. ergo necessaria. ergo vera. sequētie patet ex p poste. r p anis silr. Tū qz sequitur. bo currit. qz aial currit. qz oppo nō stat cū ante: vt ps. s3 ois pntia entimematica tenet vtute alicuius medij necessarii: per qd pot reduci ad sillo. illud mediū in pposito est hoc. homo est aial. ergo illud est necessariū. qz ois bona sequētie est necessaria. c. ad primū in oppositū dicit fm Boetii q genus in diffōne est pars. r in predicādo est totū. c. cōtra. tū qz genus fm q ponitur in diffōne spei: pdicat per se pmo modo de specie. qz pmo modus est quādo diffinitio vel pars diffinitionis pdicat de diffinitio. ergo fm eandē rōne se habet vt diffinitur: vt predicat. Tū qz sic. r sic sumptū aut est vniuersū aut est eguocū. si eguocū. ergo nō est genus nec diffiniēs. si vniuersū. ergo idē significat vtrobq: r ita vel vtrobq est pars vel nūq. c. ad scdm dicit q genus non est materia: sed forma: qz oēs partes diffinitiois sunt forme. ex. 5. metha. c. cōtra. forma nō pdicat de cōposito sicut nec materia. qz repugnat cōposito rōne materie: ratione cuius est in potētia. ergo adhuc stat ar. c. s. ienduz g q

genus sumit ab aliquo māli in specie. r illd pmo iporat de suo intellectu determinato. nō tñ p modū partis significat illd: s3 p modū totius. r id ex sequēti iporat totū. silr dīa pmo significat aliqd formale spei a quo accipit: s3 iporat totū ex sequēti: qz illud formale iporat p modū totius. si. n. vtrūq pmo importaret nō posset vitari in diffōne nugatio: qz positis rōnib p noib illud qd eēt de intellectu vtrūq bis diceret. si etiā altez suū significatū significaret p modū partis pdicatio eius de toto eēt falsa. ppter modū repugnantē. c. pot ergo dicit ad primū r ad 2m argumentū. q mā vel pars intellecta p modū pris nō predicat de toto vere: tñ intellecta p modū totius pot vere pdicari. vt Auic. exemplificat de manuato r capitulo: que diuersa significat. p. s. manus r caput. vtrūq tñ ex sequēti significat idē totū ex hoc qd significat partes p modū totū: vt manuātū exponit per hīs manū. vbi hīs nō est de significato manuati: sed de mō significandi per modū totius. nō. n. est partis hīe manū: sed totū. ita in pposito exponeret animal hīs sensuz r rōnale hīs intellectu. Hoc modo intelligenda est nīstio Boetii. gen. vtrobiq est pars r totū. i. parte distincte importat per modū totius: appropriatē nō predicat. q. rōnib. hīs modū totū r appropriatē diffinit. qz significat partē: nā diffinitio d3 distincte principis diffinitū exprimere: r distincte nō exprimit genus nisi partē. id appropriatē loquedo diffinit vt pars: vtrobiq tñ in se simplr est pars r totum. c. ad tertū principale negat pntia. ad pbationē dicit q tñ tenet in cretis dicit a cretione ad subiectū p se in alijs vero nō. vbi sciēdi q sicut est duplex abstractū: vni. s. qd abstrahit a subiecto: aliud qd abstrahit a forma vt est in supposito: ita est duplex cretū p oppositū. vni qd cretū nit supposito aliud qd cretū nit subiecto. exemplū pmi humanitas r homo. Exēplū secūdi albedo r albu. c. ad qrtū dico q pdicat aial de hoie qd est indifferēs ad idē hōi r aliud ab hoie. verificat tñ p aiali qd est idē hōi. c. lōtra. si aial pdicat vt est indifferēs ad multa. ergo qdlibet illoz pot predicari de hoie. c. r. nō deo q sequētie nō valet. qz illa indifferētia est per modū disunctionis ad aliqd. aut se hīs disunctiue ad multa. ideo nō sequitur aliqd illoz. qz pro quocūq poterit verificari sicut in pposito. c. ad qntū dico q diffinitio totius sic est intelligenda cuius nihil est ex. i. cui nihil deest regitū ad ipsuz. sic aut nature aialis nihil deest in homine de natura aialis: nō tñ est precise ista natura in homine. c. ad vltimū dicit q spes vt est in idividuis est corruptibilis. s3 s3 se sit incorruptibilis ex hoc qz semper continuat per successionem in diuersis idividuis. c. sequitur illa pars.

De quibus species predicat de his necessario r spei gen predicatur r gnis gen vsqz ad gna lissimū. si. n. verū est hoiez socra. dicere. hoiez autē aial. animal vero subam. verū est socra. aial atqz subaz dicere. Semp superiora de inferiorib predicatur. spes aut de idividuis pdicatur. genus vō r de spe r de idividuo pdicat. gna lissimū aut r de gne r de generib pdicat. si pla sint media subalterna: r de spe r idividuo pdicat. dī aut generalissimuz quidē de oib sub se positis generibus r spēb r de idividuis: gen aut qd are spālissimū est: r de oib spālissimis r de idividuis dicitur: solū autē spēs de oibus idividuis.

Ubi declarat. 3. diffōne. circa qd. 3. facit. p ostendit intētū pncipalr. 2. qd sit idividuū idēdētalr. 3. epilogādo cōcludit ordinē r bitudinē exītiū in pdicamēto. 2. ubi. In idividuū de sola. 3. ubi. rinet igr. In p pre itēdit talē rōne. oia superiora pdicant de inferiorib in qd si sint in recta linea: s3 spēs est superior ad idividua: r et in recta linea. g rē. circa illā rōne pncipalr intēdit maiorē: quā ostēdit p exē. qz oia superiora de inferiorib pdicā. ex q hī. ppo. vñ finalr cōcludit q solū spēs d oib idividuis pdicat. r ps lra. Individuū autem dicitur de vno solo parti culari. idividuum autem dicitur for. r hoc album. r hic veniēs. r sophronici filius: si solus sit fortes ei filius. Ostēdit idēdētalr qd sit idividuū. circa qd. 2. facit. p notūficat idividuū qntū ad ei pdicacionē. 2. qntū ad ei nōminationē ibi. In idividua g. dicit qz idividuū de vno solo particulari. i. de seipso pdicat: vt for. in genere sube. r hoc albu in genere qūlari. r hoc veniēs in genere actiois: r sophronici filius in genere relationis posito q sit vnus tñ ei filius. s. for. c. Deinde cum dicit. Individua vero dicuntur h3. qntū ex pprietatibus pstitit vnūquodqz eozū: quarū nunqz in alio erit eadē collectio. Sor. autēz pprietates cedem nunqz in aliquo erunt particularium. be. vero que sunt hominis pprietates. dico aut ei qui est cōmunis. erit eadē in pluribus. magis autē in omnibus particularibus hominibus: eo qz homines sunt. Notificat idividuū qntū ad noiationē. vbi arguit sic. illud qd pstat ex ppetantib: per qd distinguit ab omni alio dī. pprie idividuū. q. idividuū a se r diuisū ab oī alio: sed tale est illd de quo spēs pdicat. de quo nūc est. fmo. g rē. mi. pbat in lra: quā etiā declarat p cōparationē ad pprietates spei q sunt eadē in plurib particularib. nō sic de pprietatib idividui. c. Notādū qz pprietates idividui qb vni ab alio distinguit pnt eē ples. s3 vniēter assignent 7. patet p hūc vsuz. Sor. figura. parēs. loc. tps. pna. nō. mē. s3 aliq istaz. puta parēs r tps pna: r nomē pnt pluribus idividuis vniēre: nō tñ oēs sil: qz impolē est q eadē numero for. aut figura aut loc. sint duoz: nec oēs sil sint pluriū idividuoz. c. Notā etiā q ista. 7. cū sint accōs vt in plurib nō sunt ipsi sube cā idividuatiōis p se loque dōi: s3 bñ qntū ad nostrā inotescētā: qz p accōtia q nobis adueniūt distinguit vni idividuū ab alio. qd aut sit cā formalis r ppa idividuatiōis nō est pntis negocij ptracta re. sed magis pnter ad metha. c. Deinde cū dicit. Continet aut idividuū qdē sub spē. spēs aut sub gne. Totū igit qdā genus est. idividuū aut pars. spēs vō totū est r pars: s3 pars qdē alterius. totū vō nō alterius. sed alijs partib totū est. De gne qdē r spē. r qd generalissimū. r qd spālissimū: r que gne eadē r specie sint r que idividua. r quot modis genus r spēs dicantur sufficienter dictum est. Per modū epilogādi cōcludit bitudinē exītiū in pdicamēto. d. q idividuū rinet sub spē. r est ps ei. s. ps ite gra lis. spēs aut rinet sub genere. r est ps ei. s. subia. genus g est qdā totū vlc r nō pars. idividuū vō est pars r nō totū: spēs aut est ps r totū qdā idividuū: r ps generis: r p lras ps. c. Ultimo epilogat r cōcludit circa oia determinā. 2. 2. b

tibus spe et numero: que duo sibi se hnt circa pdicatus in qd et in qle: et cu pdicari in qd faciat duo vlia. sic pdica- ri i qle: faciet alia duo. Rideo q gen et spes no trn dnt p b qd est pdicari de plurib spe et numero dntib: s; in qd puenit eis equoqe. qz gen pdicat parte eentie. spes vo to- tu. non sic aut quale substantiale puenit equoqe dnt in- termedie et vltime. et ideo non sunt nisi vnus yniuersale.

Secundum dubiu

qz tuc fm nullam ynam diffone puenit dnta dif- ferentie itermedie et vltime. qz in illa diffone oz ponit pdi- cari de plurib in qle. et no poterit poni differetib spe nec numero. g equoqe puenit eis vt vt. Rideo q dnt in coi est sufficiens diffone. sic pdicari de plurib in qle que puenit vtriqz dnt et yniuoce. vñ lz pdicari in qd de pluri- bus no yniuoce pueniat generi et spei. et id sunt duo vlia. tñ oz dicere plura ee yniuoce ad plura spe et numero. et sic plura ponit in diffone vlia et dnt in coi. Quatu ad 2m dico q dnta pdicat in qle. qd sic por. ostedit. tu qz ad qd ne facta p qle puenit rñdetur p differetia. tu qz sicut est in coposito reali: pportionaliter est in coposito ronis. dnta aut no bz modum maie. qz no est ideterminata: nec in po que ppta sunt maie. g bz modum for. forma aut et qli- tas et actus id est sunt. bz ergo modum qlis respectu spei. et hoc est pdicari in qle. Intellegendu tñ qz sicut est actus dup- plex. s; pms et scdo. pms qui facit ens simplr in actu. et scdo qui pssupponit ens in actu. et tñ facit ens in actu tali. sic est for duplex. et qlietas duplex. et ita a qlitate duplici est duplex modus qlis. dnta aut sumitur a p actu. s; a for specifica q est qlitas eentia. vñ et pdicat in qle eentia/ le no accitale: sicut alia duo vlia sequentia. Ad p in oppositu dico: vt pz. qz bic no diffinit dnta vltima. Ad 2m dico q dnta pot ee nome p iponis vel scdo. p mo e no- me abstractu: et significat relatione. et est spes multitudis vt multu est dnta entis. 2m mo est pcretu: sicut et alia noia secundaz intetionu de qbus agit b et trasumitur a dnta. vt est nome pme itetionis. significat. n. intetione applica- bilis ei qd est pms formale dnta: vt est res p intetionis. cu vo ostendit q sit abstractu pot dici q differre tñ denoiati- ue dnta dnta. vt est nome p itetionis seu impenis. Ad 3m dico q dnta: vt est res p itetionis est relatio: et sic no referit. vt aut est scda intetio: referit et no est relo. Alr pot dici q relo pot referri. differt. n. similitudo ab eqlitate et vtriqz a pmitate. dnta aut relatio est. nec est pcessus in finitu: s; stat in z. et talis pcessus no est ipolis in entib ronis. cuiusmodi sunt oes itetioes. Ad 4m scdo q dnta differt ab alijs vlib diffone et spe: nec significat ides p subz et pdicatu sub ronib dispatis. vt pot patere ex pdi- ctis. Ad 5m ne ans. Ad pms pbatione dico q ad pdica- ri in qd no sufficit q pdicet qd. s; oz q pdicet qd p modum gd. dnta et pdicat mo iformatis eentia. et no p mo sub- sistetis. Ad 2m dico q est qlitas. ex. s; metha. s; no vt qlitas est vnu gualissimu: s; equiuoce. vt forma qlitas et actus sunt eade trascedetia. Ad 3m ne pntia. na denoia- tiuu differt a pncipali solo casu. scda ad subm. et illud tñ puenit his que pdicant in quale accitale. qz qd pdi- cat in qle eentiale non habet ipsum pro subiecto vt acci- dens dicitur esse in subo. Et sic patet ad questione.

Describitur aut h dnta et h mo. Dnta est qd e aptu natu diuidere ea que sunt sub eode gne. Ronale. n. et irronale boiem et equu: que sub eode sunt genere qd est aial: diuidunt.

Positis aut duabus diffonib dnta ponit 3m. Circa qd duo facit. pmo ea pponit. scdo ea exponit. ibi. Ronale et irronale. Dicit ergo q pbi describunt differentiaz: et

hoc alio modo. dnta est illud quod est aptu natu diuide- re ea que sunt sub eode genere. postea exponit p exepia. et pz in lra. Notandum q ista diffinitio datur de diffe- retia inquatu est diuisiua diuisione actiua: in qua ponit ratio dnta diuisiue. s; natu diuidere cu correlario. i. diuiso et termino diuisionis. scilicet ea in que diuisum diuidit ea que sunt sub eode genere. Deinde cum dicit.

Assignat aut et hoc mo. Differentia est qua differunt a se singula. na fm gen no differunt. Sumus. n. aialia mortalia et nos et irronalia. sed additu rationale separat nos ab illis. Rationales enim sumus et nos et dij. sed morta- le appositu disungit nos ab illis.

Ponit. 4. diffone. circa qd duo facit. pmo eas ponit. 2o corrigi. ibi. Interius aut. Dicit ergo q pbi assignant. i. diffiniunt differentia: et hoc quarto mo. dnta est qua diffe- runt a se singula: na spes no differunt fm genus. s; secun- du dntas. qd pz. qz nos qui sumus ronale: et bruta sum animalia. sed per ronale qd est differentia differimus ab illis: similitur nos et dij sumus racionales. sed per morta- le quod est differentia differimus ab illis.

Interius aut speculantes et pscrutantes dntas dicunt no qdlibet eoz que sub eodem genere sunt diuidenti ee dnta. s; qd ad ee conducit: et qd diffinitiois eius quod est esse rei pars est. Itaqz enim qd aptu natum est nauigare erit hominis differentia. et si pprum sit hominis. bicimus enim aialiu bec quide apta nata sunt ad nauigandu: illa vero minime diuidetes ab alijs. sed aptu natum esse ad nauigandum no erit copletiuum substantie: nec eius pars. sed aptitudo est quedam eius. Accirco non est talis quales sunt que specificice vocantur differentie.

Corrigit ista diffone. circa qd duo facit. primo ea corri- git. 2o correctas cludit. Erunt igit. Dicit g q pbi: s; pbi. interius. i. subtilius pscrutantes dicunt no qdlibet eoz que diuidunt ea que sunt sub genere ee dntas: sed cuz b qd dnta ad ee: et est pars eentialis ee rei: qd pz: qz ap- tu natu ad nauigandu diuidit boiem ab alijs aialibus. no tñ est dnta bois talis aptitudo: sed magis ppru. cuius causa pz ex dntis. qz no conducit ad esse specificu bois. nec est pars essentialis eius. ideo no est talis dnta quales sunt ille que specificice dicunt. Deinde cu dicit.

Sunt specificice ergo differentie quecuqz alte- ram faciunt species. et quecuqz in eo qd qua- le quid est accipiuntur. et de differentijs qui- dem bec sufficient.

Concludit correla. d. q dnta specificice sunt que faciut al- tera spem. et pdicant in eo q qle. ex quib pz q ista qtra diffinitio sic correctra trahitur magis ad dntam constituti- ua. vt superius dicebatur. Ultimo epilogat totu capi- tulu de dnta dicens q de dnta ista sufficient.

Circa predicta querit vtru mortale sit dnta diuisiua aialis ronalis et sti- tutiua bois. arguit q sic per por. b. et in cap. de spe. Ronale no est vltima dnta bois. ergo pter illa opz addere alia. sed illa no erit nisi mortale. probatio antecedetia. tu qz vltima differentia conuertit cu sprcie: sed ronale non conuertitur cu homine. qz inest intelligentijs: vt dicit b

por. tu qz si ronale sit vltima dnta bois. g irronale e dnta constitutiua alteri spei tñ. qz dnta diuisiue addite gnti sti- tutiue spei spalissima siue spem simplr. Contra. ois dnta dnta ad ee. s; mortale no dnta ad ee bois. imo magis dnta dnta. Rideo fm duas dntas. Prima dnta est ista. aial ronale no est gen. 2o dnta gen pdicat q de plurib differetib spe. s; aial ronale no e bz. g r. minor pz. qz cu itelligente no sunt cozpozee aiate sensibiles no erut aialia. p locu a diffone. s; pter nos ille sunt tñ ronale. g aial ronale no est gen. nec bz dntas diuisiua. Scda dnta est. qz mortale no e dnta constitutiua boies. hac pbo sic. ois dnta sumit a for. vñ iest spei rone for. mortale at tñ rone maie. qz ma est pms q res pot ee et no ee. 7. metha. et b totu itelligit de ma idiuiduali q no pmet ad eentiam spei. P. ois dnta p iest spei. postea idiuuis p for. spei. s; mortale eozp. qz actus gntiades sunt circa singula- ria. vt callias sanat p se. bo vo p accis. mortale aut dicit aptitudinē ad trasmutatoez: et aptitudo ad aliqd est ei p se: cui est terminus aptitudinis. g r. P. ois dnta est por spe vel sitna. s; mortale est posterio boie fm naz g r. mi- nor pz. qz pus na e bo qz sit aptus ad dissolutione. qz no ens no e aptu ad aliqd. P. vltima dnta quertit cu spe. s; mortale no quertit cu boie. g r. Ad por. dnta q loge s; opione plonis q dnta itelligentia ee aialia ronalia. diffi- nit. n. aial. q est suba moues se motu. volutario. et bec ro- copetit itelligentia. Contra b. qz por. no loge h. de aiali fm hac diffone s; bz hac. suba aiate sensibilib. qz ponedo coordinatoez eoz q snt in gnta sube diuidit cozp aiatu p sensibile et insensibile. et sub cozpe aiate collocata aial inu- ens p h gen dnta ee i hac spez p altera dnta. diuisiua- ri. sic at collocat Ap. aial. et sily diffinit p ide gen et illas dntas. g loge s; opione Ap. Ddm q no loge de aiali fm opione platonis. qz fm illa rone qua plato posuit de aiali no loge. s; loge s; opione coez vulg. nihil. n. coiter dnta nisi p aliqz spem imaginatiua. et io coiter imagi- natio circa sensibilia decipit. io dnta. pby. fatuu est crede- re imaginatiua. vulgus igit sequens imaginatione dnta de itelligentia qst de substatijs cozpeis. et ita eent poneda aialia ronalia s; vera rone aialis. sic aut loge imin pue- cis g no itelligit multu remota a sensu. Ad 2m nego mi. ad pms pbatione dico q ronale no iest itelligentia ni- si equoqe et multu iproprie. sic nae itellectuali et no rona- li. Ad 2m dico q no oz qz si vna dnta cuz gnta constituat spez spalissima q sily alia: s; vtracq constituat spem. na aial irronale si irronale sita dnta pt ee iter mediu gen et aial ronale dnta bois copleta. et b maxie est vez q e opposi- tio ipfecta ad ipfectu. vno. n. i qlz gnta exire pfo snt m- ta ipfecta p recessus ab illo fm diuersus gradu. vt pz i co- lorib. ronale aut est pfectu in genere aialis. ideo ronalis exire vno sunt multe differentie irracionales.

Capitulum de proprio. Propriu at qdrifaria diuidit. Na et id qd alicui soli spei accidit. et si no oi. propriu dnt. vt boi ee medicu vt geometra. Et qd oi et si no so li accidit: queadmodu ee bipede. Et qd soli et oi et aliqñ. vt homini in senectute canescere. Superius auctor iste determinauit de dnta q pdicat i q/ le subale. h determinat de alijs duob q pdicant in qle accitale. et p agit de ppo qd pdicat quertibiliter et p se. scdo vero de accite qd no sic pdicat quertibiliter nec p se ibi. (accis est.) Circa pms duo facit. p diuidedo diffinit quoz modos ppru. 2o elicit 4m modu ibi. (Et q soli) p ps di-

uidit in. 4. fm quoz modos. vbi ptes scipiāt ps. dicit g. qz pbi diuidit et supple diffiniunt ppru qdrifaria. i. qdru- plr. p. dnt ppru illd qd accidit alicui soli spei: lz no oi sub spe pto. sicut ee medicu iest boi. Scdo mo dnt ppru il- lud qd accidit oi pto sub spe. no soli illi spei sic ee bi- pede inest boi et alys. Tertio mo dnt ppru qd inest alicui soli spei et oi pto sub spe: s; no sp. sicut canescere in sene- ctute inest boi. et si inferi de quibusda brutis que vident albescere in senectute dnt q no est canicies ppe loquedo. s; quedā dealbatio. canicies. n. est ppe loquedo qdā pas- sio in capillis humanis cāta ex frigiditate putrefacti hu- moris qui est mā piloz. Deinde cu dicit.

Quartus ho in quo puenit et soli et oi et sp. vt homine ee risibile. na et si no rideat semper tñ risibilis dicitur. non q semper rideat. s; qz aptus natus sit ad ridendu. hoc aut semp est ei naturale. et equo binnibile.

Ponit 4. circa qd duo facit. p diffinit illu modu. 2o re- mouet dubiu ibi. Na et si no rideat. dicit g q etiaz 4. dnt ppru qd accidit alicui soli spei et oi pto sub illa spe et sp: vt risibile boi. P. ois ea remouet dubiu. qz cu bo no sp rideat vt no semp ee risibilis. dicit g q risibile no dnt actu s; aptitudinē ridedi. et h aptitudo sp inest nātū boi: lz no sp actu rideat. actus ridedi iest boi vt accis sepabi- le. risibile autē. i. aptitudo ad ridendu est ppru. sicut binnibile equi. Deinde cum dicit.

Hec autē proprie dicunt. qm etiam quertit- tur. qd enis binnibile est equus est. et qd equus est: binnibile est.

Elicit hunc qrtu modu dicens q hoc ppru 4. mo sumptu dnt ppru qd quertit cu specie. qd enis est bin- nibile est equus. et risibile homo.

Ad euentia bui vna moueo qone. vtz dif- finitio ppru. 4. sumptu: bec s; q accidit omni soli et semp: sit puenienter assignata. arguit q no. p sic. ppru non est yniuersale. ergo nec diffinibile. ergo nec ista sibi pueniens diffinitio. vtracq dnta pz. tan- tu enim diffinit vlc. ex. 7. metha. ans probatur: tu qz op- positu no pdicat de opposito. sed ppru et comune op- ponunt. et comune et vlc sunt ide. g bec est falsa. propriu est vlc. tu qz nulla intetio pdicat vere in abstracto de re pime intentionis: sed bec est vera. risibile est ppru. g ppru no e intetio. nec p ois vlc. tu qz si gen est ad aliqd et spes. ex. 4. topi. s; vlc est ad aliqd. qz eentia pdicabi- le. predicabile autē dnt ad illd de quo pdicat. ppru autē no est ad aliqd: qz no refertur ad illd cui est ppru: sicut nullu accis refertur ad suum subm: aliter omne accides eet relatiuu. Similitur illd cui est ppru: est nāliter pus ppo: sed relatiuu est sitna cu suo correlario. similitur nec referit ad alia intentione: qz no ad genus nec ad species: vel indiuiduu: qz quodlibet istoz habet aliud corrlm: vt pz ex predictis: nec ad dntam vel accis: vt manifestu est. ergo r. tu qz ppru manet non existete intellectu: qz ad- buc habere. 3. inest oi triagulo et soli et temp: sed vlc nou manet sine intellectu. g et cetera. P. ad principale. p- ppru non est distinctum vlc ab accite: g nec bz distincta diffinitio: sed ista non est diffinitio accidentis: patet. g nec ppru: pma pars. p bas: tu qz ppru vel est suba vel accidens: no est substantia: aliter ponere in diffinitione spei: g est accis: tu qz sumpto aliquo accide te qro de illo aut iest buic subiecto per se: et sic est propriu: aut non: sed per accis per b q inest aly: aut ergo illi aly iest p se: et b ppo: vel si p accides pcedit in infinitu in subiectis.

¶ Pprium non necessario semper est. male ponit semper.
¶ Pprium non necessario semper est. male ponit semper.
¶ Pprium non necessario semper est. male ponit semper.

cti non significat uno nomine. sicut nec in alijs.
¶ Ad 3m pot dicitur quod si genus sit ad aliqd.
¶ Ad 4m dico quod nihil accidit alijs.

ex qua et efficiere per transmutationem. non autem de materia in qua
et efficiere sine transmutatione. cuiusmodi materia et efficiens est sub
respectu passivitas.
¶ Ad 4m pot dicitur quod si sit ista. quod diffinitio est conveniens assu-
gnata.
¶ Ad argm 4m et sequentia ista.
¶ Ad 4m dico quod hoc est oia copulata oia et solus et spz itelligi vnu
circulocuti.

¶ Dividit autem in duo. in separabile et in insepara-
bile. namque dormire separabile accis est. nigrum
vero esse corvum et ethiopi inseparabiliter accidit.
¶ Ponit de accite vna divisione. Circa quod.
¶ Ad argm 4m et sequentia ista.
¶ Ad 4m dico quod hoc est oia copulata oia et solus et spz itelligi vnu
circulocuti.

Quantum ad

cidens est quod adest et abest pre-
ter subiecti corruptionem.
¶ Postquam pot determinavit de ppo.
¶ Ad argm 4m et sequentia ista.

cōpletū. et hoc modo loquit̄ metba. diuidēs ens i subas
 et accidēs: et illud sic sumptū ē equocuz ad. g. gna. Alio
 modo est nomē secūde ipositionis. et sic vno modo signi
 ficat idem q̄ extrancū. put sumit̄ in fallacia accidentis.
 alio mō significat idē qd̄ intētio scda. qd̄ causat̄ ex sola
 cōsideratiōe intell̄s: et illo mō oia. s. vlla sūt accidentia.
 Alio mō significat idē qd̄ p̄dicatū nō eēntiale: et sic di
 stinguē 3 p̄dicatū eēntiale: et est cōe duob⁹ vltimis vltib⁹.
 et sic ponit̄ in diffōne. ppriū: vt supra dcm̄ est. Alio mō
 d̄ idē qd̄ p̄dicatū nō eēntiale nec p̄ se nec p̄uertibile. et
 sic est 5° vlt. vt p̄bat̄ iferi. Secda distinctio est ista. qd̄
 adesse et abesse sūt inesse et nō inesse: que ponit̄ Ap. in sua
 diffōne sunt equoce noia p̄me ipositionis et scde: vt aut̄ sūt
 noia p̄me ipositionis d̄. 7. metap. qd̄ accidēs eē est inesse: et
 hoc de accidē reali de quo loquit̄ ibi. sic etiaz sumit̄ ad
 esse et abesse. s. p̄bif. vbi dicit̄ qd̄ iposibile est idē simul
 adesse eīdē signo: et abesse ab eodē. Alio mō inesse vel
 adesse est nomē secūde ipositionis. et significat ppriā p̄e
 dicatiōe eoz que sūt extra eēntiaz subiecti vel alteri⁹
 generis a subiecto: sicut p̄dicari dicit̄ ppriā p̄dicatiōe
 essentialiū q̄ sūt in eodē ḡne euz subiecto. Tertia di
 stinctio est. qd̄ inesse dcm̄ B̄secūdo mō sumit̄ triplr. s. p̄o.
 p̄rie: et sic nō inest nisi accidit̄ cōibus: vel cōiter: et sic in
 est accidit̄ singularib⁹ vel ppriis: vel cōissime sicut di
 cimus in oi. p̄pone p̄dicatūz inesse subiecto vel nō inesse.
 q̄licūqz fuerit p̄dicatio. Quarta distinctio sit ista. qd̄
 p̄dicari de sumit̄ triplr. s. pprie. p̄ bis q̄ sūt supiora in eo
 dem genere. cōiter. p̄ oi qd̄ est cōe etiā si sit trāscendens:
 cōissime. p̄ oi eo qd̄ specificat rē but⁹ verbi est in. p̄pone.
 p̄imo mō sumit̄ in p̄m p̄dicamētoz. Secūdo modo in
 diffōne vltis p̄no perier. Tertio mō in diuisione p̄o. quā
 ponit̄ post diffōnem generis: et in diffinitione indiuidui.
 Quantū ad scdm̄ est ista cōclusio p̄na. accidēs qd̄ est
 quintū p̄dicabile est vere vlt. hanc p̄bo sic. oē illud qd̄
 p̄dicatur de plurib⁹ ē vlt. sed accidēs est h̄. ergo et. m̄.
 ostēdit̄ qd̄ accidēs h̄z modū p̄dicandi distinctū ab alijs: sicut
 eni p̄ter m̄am et formam que sūt de esse rei et accidē.
 egrediētia ex p̄ncipijs illis per se est repire aliq̄ p̄na eēn
 tiaz nō p̄ se. sic p̄ter modos p̄dicādi in qd̄ et in q̄le eēntia
 le et accidēle cōuertibil̄: est modus p̄dicandi in q̄le acci
 dentale nō p̄uertibil̄: sumpt⁹ a modo eēndi in re. et tale
 p̄dicatū d̄ accidēs. vt h̄ sumit̄ in qd̄ d̄scēdit vlt. p̄ illū mo
 dum p̄dicādi. sicut et alia vltia p̄ alios modos p̄dicādi.
 Ad p̄mū in oppositū qd̄ est h̄ ista d̄nez dico qd̄ ois est
 falsum. Ad p̄mā p̄bationez dcm̄ qd̄ bec intētio. accidēs
 est in subto cōi. vt in albo vel in aliquo. p̄similit̄ cui appli
 catur sicut spēs in hoc subiecto h̄. Ap. in. s. metap. loquit̄
 de illo cui applicat̄ bec intētio. accidēs. qd̄ illud p̄ inest sin
 gulari qd̄ nō p̄sequit̄ p̄ncipia sp̄i fm̄ se. illud ḡcui appli
 cat̄ bec intētio accidēs vt albū fm̄ eē m̄ale est in singulari
 p̄mo. sed sic nō est subm̄ intētiōis. sed fm̄ qd̄ p̄siderat̄ ab
 intellectu. et sic est eī eēntiū eē in singulari. vñ in arg⁹ est
 fallacia accidēs. Ad scdaz dico qd̄ p̄cedit de accidē vt
 accidēs est res p̄me intētionis. Secda ē est ista. qd̄ diffō
 est cōueniēter data. hanc p̄bo sic. omnis rō cōstās ex p̄
 p̄cio genere et differētys est diffinitio cōueniēs: sed ista ē
 h̄. ergo et. m̄. ostēdit̄. quia sumēdo adesse et inesse illo
 mō vt est nomē scde ipositionis per illud intelligit̄ genus
 accidēs cum vna d̄tia. p̄dicatū nō eēntiale vel gen⁹ in
 termediū intervlt et accidēs. residuū vero. s. abest ponitur
 loco d̄ntie et eozli ipsius diffiniti. vel in diffōne Ap. nō
 inesse eīdē d̄. qd̄ duplr̄ p̄t̄ exponi. Uno sic. adesse et ab
 esse et. i. adest nō nēcio subto vel p̄tingēt̄ illud. n. ponit̄
 tur. per B. et abest p̄ter subti corruptōez et. s̄tr̄ in diffōne
 Arist. cōtingit inesse. i. nō nēcio inest subiecto.

Sed tunc est dubiū qualr̄ de accidit̄ insepabilib⁹ d̄
 accidēs. et de multis et alijs. vt q̄to et h̄. que nēcio
 insunt. non tñ sunt p̄pa. P̄t̄ dicit̄ qd̄ illud exponit̄ sic.
 abest fm̄ intellectu p̄ter subti corruptionez. i. p̄ter destruc
 tionē eēntialis itell̄s subti. ita qd̄ accidēs abest h̄z itell̄m p̄
 p̄nē sui oppositi p̄ter subti corruptionē: nō sic ppriū. i.
 accidēs est p̄dicatū nō eēntiale subto. sub cui⁹ opposito p̄t̄
 subm̄ intelligi cōplete sine repugnātia intellectuuz: nō sic
 ppriū. et hoc brevius exp̄mit̄ sic. accidēs iest. nō p̄ se vel nō
 p̄uertibil̄ itelligēdo iest. vt p̄us dicit̄ est: et ille est itell̄s
 diffōnis p̄o. et Ap. et sic itelligēdo. vtrāqz diffō est cōue
 niens. Ad argumēta in opp⁹. Ad p̄mū dicit̄ est.
 Ad 2° p̄z qualr̄ sumit̄ hic adest. vt est nomē scde ipo
 sitionis. ibi aut̄ arguit̄ vt est nomē p̄me ipositionis. Ad
 3° p̄z qd̄ accidēs nō est ppriū. qd̄ adest et abest h̄z itell̄m: ita
 qd̄ subm̄ p̄t̄ intelligi sub eius opposito. Ad 4° de cor
 ruptōe d̄ qd̄ adest p̄ter sui subiecti corruptōez. qd̄ corrup
 tio ē in eo. puta m̄ā q̄ manet in trāsmutatiōe vt in sub
 iecto. et illud nō corrupit̄. Cōtra. qd̄ accidēs d̄noiat sub
 iectū in quo est. ḡ si corruptio sit in eo: vt in subto: tūc erit
 corruptio illi⁹ subti. ergo non adest p̄ter subti corruptio
 nē. Dcm̄ ergo vt p̄us qd̄ adest p̄ter subiecti corruptio
 nem. i. subm̄ p̄t̄ intelligi p̄ter vel sine eo. et cū ei⁹ oppo
 sito sine destructiōe sui intellect⁹ et sine repugnātia itelle
 ctui. Ad vltimū dico qd̄ si accidēs abest sicut hic sumi
 tur. nō sequit̄ ipm̄ non esse: qd̄ illud sic intelligit̄ qd̄ subm̄
 p̄t̄ intelligi sub opposito accidēs. vnde ex hoc nō sequit̄
 qd̄ nō sit vel qd̄ nō possit esse simplr̄ sine subto.

Commune quidē est oibus de plu
 ribus p̄dicari. s. genus qd̄ spēs.
 indiuiduis. et d̄tia silr̄. Spēs autē
 de his que sub ipsa sūt indiuiduis.
 At vero ppriū et de sp̄e cui⁹ est p̄
 priū et de his q̄ sub ipsa sūt indiuiduis. Accidēs
 aut̄ et de sp̄ibus et de indiuiduis. nāqz aial de
 equis boibus et bobus et canibus p̄dicat̄ que
 spēs sūt. et de hoc equo. et de hoc boue. et de h̄
 boie: que sūt indiuidua. Irrationale vero de
 equis et bob⁹ et de his q̄ sūt particulares p̄di
 cat̄. spēs aut̄ vt h̄ de inferiorib⁹ et de his q̄ sūt
 particulares p̄dicat̄ boies. Propriū vero qd̄
 est risibile de boie et de his q̄ sūt pticulares
 homines. Aliquū h̄o et de sp̄e cornoz. et de
 his q̄ sūt particulares: qd̄ est accidēs insepabi
 le. et moueri de boie et equo. qd̄ ē accidēs sepa
 rabile. sed p̄ncipaliter dicit̄ de indiuiduis: scdo
 vero loco de his que cōtinēt indiuidua.

Postqz p̄o. determinauit de. s. vltibus absolute. nūc
 determinat cōp̄atiue. Circa qd̄ duo facit. p̄ cōparat oia pe
 nes cōueniētia. 2° singula singulis penes cōueniētia et
 d̄tia ibi (Cōe aut̄ est generi) Dicit̄ ergo qd̄ oib⁹. s. d̄cis
 vltib⁹ est vñ cōe. qd̄. s. de plurib⁹ p̄dicatur. s. sit aliqua
 differentia. qz genus magis de pluribus p̄dicat̄ q̄ ali
 quod aliorum. 4. et qd̄ dixerat declarat per singula indu
 cendo et exempla ponendo. vt patet in littera. Notā
 dum qd̄ sicut accidentia ppria p̄mo insūt sp̄i. 2° indiui
 duis eo qd̄ causant̄ per se a p̄ncipijs sp̄i. sic accidēs eōia
 p̄mo dicit̄ur de indiuiduis. secūdo. vno de his que cōti
 nent indiuidua. i. sp̄ibus. et hoc est qd̄ dicit̄ur in fine hui⁹
 littere. Deinde cum dicit̄.

Cōe est aut̄ generi et d̄tie cōtinētia sp̄ez. Cō
 tinet eni et d̄tia spēs. et si nō oēs quot gnā. Irō
 nale aut̄ et si nō cōtinet ea q̄ sūt irrōnalia vt ge
 nus: quēadmodū aial tñ cōtinet boiem et d̄cti
 qui sūt spēs et quecuqz p̄dicant̄ de genere vt
 gen⁹ de his que sub ipso sūt spēs p̄dicantur.
 Quecuqz de d̄tia p̄dicantur vt d̄ntie. et de
 eis que sub ipsa sūt sp̄ibus p̄dicantur: nācū
 genus sit aial. nō solū de eo p̄dicat̄ vt genus
 substātia et animatū. s. etiaz de his que sub aia
 li sūt speciebus oibus vsqz ad indiuidua p̄di
 cant̄. Cūqz sit d̄tia rōnalis p̄dicant̄ de ea. vt
 d̄tia id qd̄ est vti rōne. et nō solum de eo qd̄ est
 rationale: sed de his que sūt sub ratiōali specie
 bus p̄dicatur ratione vti. Cōe est aut̄ perem
 pro genere et d̄ntia simul perimi ea q̄ sub ip̄sis
 sūt. quēadmodū si non sit aial. nec est equus
 neqz homo. ita si nō sit rōnale nullum erit ani
 mal quod vtatur ratione.

Cōparat singula singulis. Circa qd̄. 4. facit. p̄ cōpat g⁹
 ad alia. 2° d̄tia ad alia ibi (Cōe ḡ d̄tie) 3° spēs ad alia ibi
 (spēs vō) 4° p̄pat ppriū ad alia ibi (restat d̄ p̄o) P̄ria
 ps diuidit̄ in. 2. p̄ facit qd̄ dcm̄ est. 2° ponit̄ qd̄ dā notabi
 le p̄tinuādo d̄ca d̄icēdis. 2° ibi (gen⁹ vō ab) P̄ria diuidi
 tur in. 4. qz p̄ cōparat gen⁹ ad d̄tia. 2° ad spēm. 3° ad p̄
 priū. 4° ad accidēs. 2° ibi (gen⁹ aut̄ et spēs) 3° ibi (gn̄s aut̄
 et ppriū) 4° ibi (gn̄s aut̄ et accidēs) Circa p̄m. z. fac. p̄mo
 cōpat gen⁹ ad d̄tia penes p̄ueniētia. 2° penes d̄tia ibi.
 ppriū aut̄ est generi. In p̄ p̄te assignat. 3. cōueniētia.
 P̄ria sumit̄ penes p̄tinētia v̄tūale. et est qd̄ tā gen⁹ qd̄ d̄tia
 p̄tinēt spēs. s. gen⁹ cōtinēat plures. et patet exēpla in l̄ra.
 Notādū qd̄ loq̄ de p̄tinētia nō actuali. sed potenciali
 siue h̄z ind̄rias q̄ oē superi⁹ cōtinēt sua inferiora. et sic gen⁹
 cōtinēt spēs et d̄tia silr̄. P̄o. eni loq̄ h̄ d̄tia intermedia
 et cū plurib⁹ spēs. sic sup̄ in diffiniēdo. Secda p̄ueniētia
 sumit̄ penes p̄dicatiōe gnālē que ponit̄ ibi. (Et q̄cuqz
 p̄dicant̄ de ḡne vt gen⁹ est) i. eēntialr̄ p̄dicant̄. et de spe
 ciebus q̄ sūt sub ḡne. silr̄ est de d̄tia. Exē p̄m. aial p̄dica
 tur de boie. ḡ suba et corp⁹ aiatū que p̄dicant̄ de aiali in
 quātuz aial est. i. essentialr̄ et perse p̄dicant̄. et de specieb⁹
 aialis: puta boie et equo. Exē sc̄bi. auz rōnale sit d̄tia de
 quo p̄dicatur vti rōne sequit̄ qd̄ etiaz vti rōne p̄dicat̄ de
 sp̄ibus cōrētis sub rōnali. Notādū qd̄ sicut dcm̄ est p̄
 p̄dicari de ḡne vt gen⁹ est. et d̄tia in q̄tū d̄tia est itelligū
 tur p̄dicata essentialia et p̄ se. qz alr̄ nō h̄ret veritatē. non
 eni seq̄ qd̄ si aial est gen⁹ qd̄ h̄ sit gen⁹. qz gen⁹ p̄ accidēs
 p̄dicat̄ de aiali sicut intētio de re. silr̄ itelligēdū ē de
 d̄tia. Tertia cōueniētia sumit̄ penes destructiōem
 realē q̄ ponit̄ ibi (Cōe aut̄ est) Et ē qd̄ interēptis taz ḡne
 qd̄ d̄tia silr̄ interimunt̄ spēs p̄tēte. vt si nō est aial nō ē h̄o:
 aut equus. silr̄ de rōnali. Deinde cū dicit̄.

Propriū aut̄ ē generi de plurib⁹ p̄dicari q̄ d̄tia
 et spēs et ppriū et accidēs. aial eni d̄ boie et equo
 et aue et serpente p̄dicat̄: qd̄ rupes h̄o de solis
 q̄tuor pedes h̄ntib⁹. h̄o h̄o de solis indiuiduis.
 et hinnibile de equo et de his q̄ sūt pticulares.
 et accidēs de pauciorib⁹ silr̄. P̄z aut̄ d̄tia acci
 pere qd̄ diuidit̄ gen⁹. nō eas q̄ p̄plet substātia

generis. Ampli⁹ gen⁹ cōtinēt d̄rias p̄tēte. aial
 qd̄ hoc est rōnale. illud h̄o irrōnale. Ampli⁹
 gnā qd̄ez p̄riora sūt bis q̄ sub se posite sūt d̄nti
 tijs. p̄pter qd̄ simul qd̄ eas auferit̄. nō aut̄ sil
 auferunt̄. Sublato eni aiali auferunt̄ rōnale et
 irrōnale d̄tie h̄o nō auferit̄ gen⁹. Nam si oēs
 interimant̄. tñ substātia aiatā sensibilis subitel
 ligi p̄t̄ q̄ est aial. Amplius gen⁹ qd̄ in eo qd̄
 qd̄ ē quēadmodū dcm̄ ē p̄dicat̄. d̄tia h̄o in eo
 qd̄ q̄le sit p̄dicat̄: quēadmodū dicit̄ est. Am
 plius qd̄ gen⁹ ē vñuz fm̄ vñāquāqz spēm. vt
 bois id qd̄ ē aial. B̄rie h̄o plurime vt rōnale
 mortale mētis et discipline p̄ceptibile: qd̄ ab
 alijs d̄nt. Et gen⁹ qd̄ cōsile est m̄ae forme
 h̄o differentia. Cū aut̄ sint alia cōia et ppria ge
 neris et d̄ntie nūc ista sufficiāt.

Cōparat gen⁹ ad d̄rias penes sex d̄rias. P̄ma acci
 pit̄ penes p̄dicatiōe ampliorē. qz gen⁹ p̄dicat̄ de pluri
 bus q̄ d̄tia. aut aliq̄ alioz. qd̄ manifestat per exēpla. et
 p̄z in l̄ra. qd̄ itelligēdū est de d̄tia diuisiua generis et nō
 de p̄stitutiua generis. vñ eni ois d̄tia cōstitutiuua est con
 uertibilis cū p̄stituto. et p̄ ois de eqlib⁹ p̄dicat̄. et h̄ ip̄uz
 ponit̄ in l̄ra. Secda accipit̄ penes cōtinētia maiorē. qz
 g⁹ cōtinēt d̄rias p̄tēte: et nō ē ista ponit̄ ibi (Ampli⁹ g⁹)
 Tertia accipit̄ penes p̄tēte nālē q̄ ponit̄ ibi (Am
 pli⁹ gnā) et est qd̄ gen⁹ ē p̄us nāl̄ d̄ntys positis sub ḡne
 ad qd̄ seq̄ qd̄ destructo ḡne destruantur d̄tie: et nō ē: vt
 sublato aiali auferit̄ rōnale: et nō ē. nāz interēptis oibus
 differētys sub aiali adhuc manet suba aiatā sensibilis.
 Notādū qd̄ aliq̄ dicit̄ illā d̄rias eē itelligēdā in d̄nti
 tys sc̄ozuz et simplr̄ acceptis nō de oib⁹ sil. qz sic destruc
 ctis oib⁹ spēs de mūdo destruit̄ g⁹. sic et destructis oib⁹
 d̄ntys. tñ vna destructa alia manēt manēt gen⁹ q̄cuqz
 ista ponat̄. Cōtra. qz oē p̄ in suo p̄ozi nullo d̄pēdet a
 suo posteriori. et iō vt sic nō repugnat sibi eē sine postero
 ri. vñ Ap. s. meta. c. d̄ p̄ozi. reduc̄ oēs modos p̄ozi ad vñū
 . s. qd̄ illud ē p̄us alio qd̄ p̄t̄ eē sine illo. et nō ē. Dd̄z ḡ
 qd̄ qd̄ sit de ex̄tia actuali. qz nō pono vltia realr̄ sepa
 ra. tñ oē sup̄ in suo intellectu abstrahit̄ ab oi inferiozi. vñ
 destructis oib⁹ spēs et d̄ntys cōtētis sub ḡne manet in
 tell̄s gn̄s iteger et p̄fect⁹. et h̄ est qd̄ dicit̄ p̄o. si oēs d̄tie
 interimant̄. tñ subitelligi p̄t̄ suba aiatā sensibilis q̄ est
 . s. cōcept⁹ aialis diffinitiu⁹. 4° accipit̄ penes p̄dicatio
 nē eēntiale q̄ ponit̄ ibi (Ampli⁹ gen⁹ qd̄) et qd̄ gen⁹ p̄di
 cat̄ in qd̄ d̄tia in q̄le. 5° accipit̄ penes vnitatē nūera
 les q̄ ponit̄ ibi (Ampli⁹ qd̄ gen⁹) Et ē qd̄ vñū sp̄i vñū ē
 gen⁹ tñ. qd̄ est itelligēdū de ḡne. p̄rio. d̄tie vō p̄it̄ eē plu
 res eūsdē sp̄i. qd̄ nō est itelligēdū de d̄tia specifica. quia
 ista tñ ē vna vñius. sed loq̄ de d̄tia gnālī. 6° accipit̄
 penes p̄prietatē spālē. qz in cōstructione sp̄i genus est cō
 simile materie. d̄tia vō forme. Ultio epilogado excusat̄
 se di. qd̄ cū sint alie cōitates et p̄prietates generis et differē
 rentie. ista tñ sufficiāt p̄ nūc que dicta sūt.

Ad euidētia dicit̄ qz semp dcm̄ ē qd̄ ge
 nus p̄dicat̄ de plurib⁹ spēs.
 q̄rit̄ vtrū p̄dicari de plurib⁹ differētib⁹ sp̄e p̄uenienter
 ponat̄ in diffōne generis. qd̄ alibi p̄termisi. Vlticē qd̄ nō.
 qz ponit̄ ad distinguēdū gen⁹ a sp̄e. sed per hoc nō disti
 guit̄. ergo et. p̄batio mi. qz sequit̄. ex. s. meta. c. de vno.
 d̄ntib⁹ sp̄e. ḡ d̄ntib⁹ nūero. et d̄ntib⁹ numero ponit̄ in
 diffinitione speciei. auz aut̄ nō distinguē a p̄tēte. ergo et.

¶ Ista particula ponit ad distinguendum gen'a pprio: s; per hoc no distinguit. g. r. pbatio mi. qz aliq gna inter media hnt ppa. vt nuerus figura triangulus r. aut g illa ppa pdicant de dntib' spe. r. h' ppositiu. qz bec particula tuc couenit ppo: aut no. r. tuc no erit ppria. qz pprius rduertit cu eo cui' est pprius: r. de eilibus pdicaf. ¶ In oppo' est p'oz. ¶ R'ideo d'z q' uenieter ponit. qz p illa p'icula vte descendit in ipm diffinitu r'q' gen' p' d'ia p se. R' d'eni v'ia e' pdicari de plurib' q' p se diuidit in plurib' spe r' n'ero. illud e' ponit: qz diffinitus est re'm p se ad spem. r. oz in v'rozuz r'ob' v'riqz vti. ¶ Ad p'm in opp' d'f q' d'ffo spei d'z itelligi cu p'ic'oe de dntib' n'ero r' n' r. sic no segt ad dntib' specie. Uel p'or d'ici q' sp'ea imediate pdicaf de plurib' dntib' n'ero. gen' aut no: sed mediate spe. ¶ Ad 2'm d'om q' pprii nulli' est inq'tu' ge nus est: sed inq'tu' est sp'es: r. ita couertit cu eo inq'tu' pdi cat de dntib' n'ero. r' assupti est. qz pprii solu' est ali cui' inq'tu' illud natu' e' ee subz d'm'fat'ois: r' B solu' e' sp'es. qz solu' inq'tu' sp'es diffinit. cu d' subo d'm'fat'ois opozteat p'supponere qd est. r. qz e' p' posterior. inq'tu' aut diffi nit b'z gen' r' differentia. r. ita est species.

Comune autem est his priora esse his de quibus predicantur. Et totum quodam vtriusque esse. Sumat autem species ut species. non autem ut genus si fuerit idem et species et genus.

¶ Postquam posuit. ¶ ponit gen' ad d'ias. h' ppat gen' ad sp'es. Circa qd. z. facit. p' copat penes uenientia. z' penes d'ias ibi (dnt aut) In p' pte ponit duas couenientias. p'ia attendit penes pdicatione gnale: r. est q' ta gen' q' sp'es de plurib' pdicant: r. qz id' pot' ee gen' r' sp'es ad diuersa coparati. id' sumeda e' sp'es inq'tu' sp'es. no inq'tu' gen': ne ides s; id' ad seipz coparet. ¶ z' aut d'f penes positate n'ale q' ponit ibi (coe aut) r. est q' gen' r' sp'es sunt p'ora n'ali: r. qd' d' totu' vte bis de q' pdicant. p'us. n. vno: e' ad qd no couertit e'ndi n'ia. ita est bic. qz sequit. si e' d' e' aial. no e' s' s'it r' est for. est d' b' r' no e' s'. ¶ Deide cu dicit.

¶ Differunt autem quoniam genus quidem continet speciem. species vero continet et non continet genus: in pluribus enim genus est quod species. Sed enim placere oportet et informata specificis d'ntijs perficere species. An priora sunt genera naturaliter. et simul interimitia. sed que non simul interimant. Et species quodcumque sit est genus. genus vero cum sit non omnino erit species. Et quoniam quidem uniuoce de specie predicantur. species vero de generibus minime. Amplius quodcumque genera earum abscondat quod sub ipsis sunt speciem continentia. species vero a generibus propriis abscondat differentijs. Amplius neque species sit nunquam generalissimum. neque genus sit specialissimum.

¶ Assignat. 6. d'ias iter species et genus. p'ia attendit penes dntia v'uale: r. est q' gen' r'inet sp'es. r. no e' s'. cui' ca e'. qz gen' e' in plurib' r' e' d'oi' q' sp'es: r. oe tale cotinet min' coe. gen'. n. p'supponit. r. addita d'ia specifica pficit. i. co' nituit ipaz sp'em. Secda attendit penes positate n'ale qua vnus est p'us alio. r. est q' gn' sunt p'ora n' sp'es. v'it segt q' ad iterreptione gn'is segt iterreptio spei: r. no e' s'. 3' attendit penes dntia e'entiale q' ponit ibi (r' sp'es q' d'ez) r. e' q' p'ostia spe ponit genus. vt si est d' b' est aial. sed non e' s'.

4. accipit penes modum predicandi que ponit ibi (Et genera uniuoce) r. est q' genus pdicaf uniuoce de speciebus r. no ecouerso. 5. accipit penes modum continendi que ponit ibi (Amplius vero genera) r. est q' gen' abundata speciebus continentia sp'eru. qz genus cotinet sp'es. plures species aut no cotinet sp'es: sed sp'es superat ipm genus cotinentia differentiaru. vt superius capto de differentia d'nti est. 6. attendit penes modum essendi qua ponit ibi (Amplius neque) r. est q' sp'es nuq' est gen' generalissimu: r. genus nunq' est sp'es p'ali'ssima. ¶ Segt illa pars.

¶ Generis autem et proprii coe quod est sequi species. nam si hoc est aial. et si hoc est. risibile est: et equaliter predicari genus de propriis speciebus et proprium de his quorum est proprium.

¶ Ubi comparat genus ad proprium. Circa quod. z. facit. p'mo comparat penes couenientia. z' penes d'ias ibi (Differunt aut) In p'ma pte assignat tres couenientias. p'ia attendit penes modum co'sequendi se. r. est q' ta genus q' pprius segt ad sp'em. vt si d' b' est aial est. r. si d' b' est risibile est. p'mum d'ns est genus. r. est pprii. homo aut est sp'es. Secda accipitur penes modum p'icipadi que ponit ibi. (r' equalit) r. est q' genus r' pprii equaliter pdicant r' participant a suis inferiorib' r. non fm magis r. minus. exempli patet in littera. ¶ Tertia attendit penes modum predicandi r. ponit ibi (Coe aut est) r. est q' tam genus q' pprius uniuoce pdicant de suis inferioribus.

¶ Differunt autem quoniam genus quod est prius est. posteriori vero proprii. Opus. n. e' prius aial. debinc diuidi differentijs r' pp'ijs. Gen' vero de pluribus speciebus pdicaf: pprii vero de vna sola cui' e' pprii. Et pprii vero uersis pdicaf de eo cui' est proprii. gen' vero de nullo uersis pdicaf: na neqz si aial est. homo est: neqz si animal est. risibile est. si vero risibile est. homo est. r. econuerso. Amplius pprius omni specie inest cuius est proprius et soli et semper. Gen' vero omni speciei inest cui' fuerit gen' r' semp. no ar soli. Ampli' sp'es qd' interepte non s'it interimunt gn' cui' sunt sp'es. Propria ar iterempra s'it iterimunt ea quoz sunt ppria. r. his quorum sunt ppria iteremptis ipsa simul interimunt.

¶ Assignat inter genus et proprium. 5. differentias. ¶ p'ia attendit penes positates n'alem: r. est q' gen' est p'us p'oz. p'io. qd. pbat. qz est p'us specie. r. per d'ns p'us p'oz. r. qd est p'us p'oz est p'us posteriore. q' aut genus sit p'ius specie p'z. qz oportet p'us esse aial: r. postea diuidi differentijs per quas species stituit. ¶ Secda attendit penes pdicatione generales que ponit ibi (Et genus quod) r. est q' genus pdicaf de pluribus speciebus. pprius vero de vna sola specie cuius est pprium. ¶ Tertia attendit penes modum predicandi que ponit ibi (pprii vero couersis) r. est q' pprius pdicatur couerribiliter de specie cui' est proprii: genus de nullo couerribiliter pdicatur: r. patent exempla in littera. ¶ Quarta accipit penes modum essendi r. ponit ibi (Amplius pprius) r. est q' pprii inest omni speciei. id est omni cot'cto subz e' r. soli r. lem.

per. sed genus inest vtiqz omni et semper. sed non soli specie quod de pluribus speciebus predicat. ¶ Quinta accipitur penes actum e'ndi que ponit ibi (Amplius species) r. est q' ad interreptione specie. no segtur iterreptio generis: sed ecouerso: sed interrepto pprio interimit species cui' est r. s'it econuerso. ¶ Sequitur illa pars.

¶ Generis vero et accidentis coe est de pluribus queadmodum dictum est predicari: siue separabilis siue inseparabilis sit acc'ns. etenim moueri de pluribus et nigris de coruis et de oib' ethiopi bus et de aliquibus inaiatis predicat.

¶ Ubi comparat genus ad acc'ns. Circa quod. z. facit. p'mo comparat genus ad acc'ns penes couenientia. z' penes differentia ibi (Differunt autem) ¶ ponit ergo vna tantu uenientia inter gen' r' acc'ns: r. est q' v'riqz de pluribus pdicatur qd vtiqz v'ez est de omni acc'nte ta' eparabili q' inseparabili. r. p'z in littera. ¶ Deinde cu dicit.

¶ Differunt autem genus ab acc'nte. quoniam genus ante species est. Acc'ntia vero speciebus posteriora sunt. nam si etiam inseparabile sumat acc'ns. tunc illud cui accidit prius est quod acc'ns. Et genera quodcumque participant equalit p'icipat: acc'ntia vero non equalit. Intensione. n. r. remissione suscipit acc'ntius participatio. gen'ez vero m'ime. Et acc'ntia quodcumque in indiuiduis p'incipalit' subsistunt. genera vero et species naturalit' priora s'it indiuiduis substratijs. Et genera quodcumque in eo quod quod predicantur. de his que sub ipsis sunt. Accidentia vero in eo quod quale aliqd est vel quomodo se habeat uniuoce quodcumque. Qualis enim ethyops interrogati dicitur niger est. et queadmodum for. se habet dicitur: quoniam sedet vel ambulat.

¶ Assignat. 4. differentias iter genus et acc'ns. ¶ p'ia attendit penes prioritate n'alem. r. est q' genus est p'us specie. acc'ntia vero sunt posteriora speciebus. qd vtiqz v'ez est de acc'nte inseparabili. qz oe subiecti est p'us omni acc'nte. r. ex hoc segtur q' genus sit p'us acc'nte. qz quicquid est p'us p'oz e' p'us posteriore: sed gen' est p'us specie que p'oz est acc'nte: vt dictu' est. ergo r. ¶ Secda attendit penes pdicatione equalit r. equalit q' ponit ibi. (Et genera quod) r. est q' genera participant equalit. acc'ntia vero non equaliter sed fm magis r. minus. suscipiunt enim interreptione r. remissione. ¶ Tertia accipit penes rone existendi que ponit ibi (r' acc'ntia quide) r. est q' acc'ntia p'mo r' p'ncipaliter subsistit in indiuiduis: vt in subiectis. r. per coe que sunt posteriora indiuiduis. genera vero r' sp'es no. sed sunt p'ora indiuiduis substatie. ¶ Quarta accipit penes modum pdicadi que ponit ibi (r' genera quod) r. est q' genera pdicant in qd r' acc'ntia in quale vel quo modo se habet uniuoce quodcumque: qd pbat. qz ad iterreptione facta per qle vel qno aliqs se heat. couenienter r' d'et p' acc'ns siue per nome siue per verbu significet reddedo singula singulis. ¶ Sequit illa pars.

¶ Genus vero quod ab alijs quatuor differat dictum est. Corripit autem uniuoce quod alioz differre ab alijs quatuor vt cum quod res sunt vna quod ab alijs. iij. d'nt. q'ter quod s'it. r. oes d'ntie.

¶ Ubi ponit quodam notabile: r. tinnado oca d'cedis. Circa quod duo facit. qz p' in gnali enumerat differentias hoz. 5.

uniuersaliu. r. r' d'cedit eas ad nunez minoz ibi. (Sed semp posterioribus) Dicit ergo q' loquedo generalit' de differentia illoz. 5. uniuersaliu p'it reduci ad. 20. q' sic p'z. qz uniuoce qz coparatu ad alia. 4. differt ab illis. r. sic habes. 4. d'ntias sicut ia patet de genere. qz dictu' e' quo. i. in quo vel quomodo differt ab alijs. 4. de reliquis patebit infra. q'ter aut. 5. vel quinquies. 4. sunt. 20.

¶ Sed semp posterioribus enumeratis: r. sc'dis quod vna d'ntia superatis. p'p'erca quoniam ia sumpta e'. Tertius vero duabus. q'rtis vero tribus. quintis vero. iij. r. oes s'it. iij. eni. iij. due vna. Gen' vero differt a d'ntia. spe. pprio. r' acc'nti. Quatuor igit' oes d'ntie sunt. Bria vero quo differt a genere d'nti est quoniam quo differret genus ab ea dicebat. ¶ Relinquit ergo quo d'ntia differat a spe r' pprio r' acc'nte dicere r' s'it tres. ¶ Rursus sp'es quo quod differat a d'ntia d'nti. quoniam quo differret a spe d'ntia dicebat. Quo aut differt sp'es a genere d'nti est quoniam quo differret gen' a spe dicebat. ¶ Relinquit ergo quo differt sp'es a pprio r' acc'nti d'nti. Due et sunt iste d'ntie. pprii vero quo differat ab acc'nti post relinqt. naz quo a spe r' genere r' a d'ntia differat pdictu' est in illoz ad ipm d'ntijs. Quatuor igit' sumptis generis ad alia d'ntijs. tribus vero d'ntie. duabus aut speciei. Ana vero pprii ad acc'ntis decet erunt omnes quatuor quatuor q' erunt generis ad reliqs superius demost'ramus.

¶ Reducit dictas d'ntias ad decet. qd sic p'z. qz incipiendo ab vno illoz. 5. semp posteriora separant a p'ozib'. qz scdm separaf a p'mo vna d'ntia. 3' vero duabus. q'rtu' vero tribus. quintu' vero quatuor. r. sic p'mum habebit. 4. differentias. scdm tres. tertiu' duas. quartu' vna. qntu' nullam. q'ntoz vero r' tris r' duo r' vnu faciunt. r. verbi gra. genus bz. 4. differentias ad reliqua d'ntia. 3. qz quo differt a genere d'ntis s'it. quoniam dicebat quomodo genus differt ab ipsa d'ntia. s'it dicendu' est de alijs. vt p'z in littera satis clare. ¶ Ostendo igit' quomodo gen' differt a reliqs. 4. restat videre r' ostedere quo d'ntia differt a reliqs tribus: r' s'it de alijs tribus que sequunt. qz coparando gen' ad pprii d'nti est q' gen' de sp'es' uniuoce pdicaf. ideo circa banc littera vna moueo questionem.

¶ **Utrum genus** sit uniuocum speciebus. arguitur quod non. qz fm uniuocu pot fieri coparatio. ex. 7. pby. sed fm gen' no fit coparatio. vt ibide d'f. ergo gen' no est uniuocu speciebus. ¶ S. si sic. q' rata esset vnitas generis q'ra spei. co'sequens est falsus. qz. 5. meta. ca: de vno. dicit q' vnu specie ifert vnus genere r' no e' s'. qz maior vnitas ifert minoz. ergo. anis est falsus. p'batio d'ntie. species no e' vnu in ex'ndo: sed tot quoz supposita. qz no existit nisi in suppositis. sed tantu est vnu fm diffinitione. r' vnu obiectu intellectus: s; v'riqz vnitate bz genus dato q' sit uniuocuz. ergo r. ¶ S. gen' pdicaf de quaciqz specie illud totu qd illa sp'es. vnd. 7. metap. d'f q' genus nihil est p'ter sp'es. aut s' est. est vt ma. ergo non pdicaf aliud ab illis. sed nulla sp'es est uniuoca diuersis speciebus. ergo nec genus diuersis speciebus. ¶ In oppositu est p'oz. h' in littera. r. Aristo. in pdicamentis. vbi ad manifestada rone uniuocoz ponit ex'pla: vt animal h'oz qz

bos. ¶ R. Ideo dico qd gen^o est vniuocū pdicatu spēs.
 ¶ Ad qd ar. sic. illud qd pdicaf fm idē nomē r eandem
 rōnē de aliq^o est vniuocū pdicatu illis. s. gen^o est bō re
 spectu spēs. nā rō. i. dīfō generis est rō sube illis spēsibus.
 s. nō ppria. genus enī pdicaf de illis in quid. q. rē. ¶ P.
 nullū equocū ponit in dīfōne vniuocoy. sed gen^o ponit
 in dīfōne spēs ex. s. thop. ergo rē. ¶ P. in equocis nō est
 pus negs posteri. qz ibi sola vox est cōis. sed gen^o est pus
 speciebus fm. Por^o in lra. ergo rē. sed cū omni vniuoco
 respōdeat in re aliqua vnitas dubiū est qd sit illud vni
 in re a quosumit vnitas generis. ¶ Dm qd oia vni^o
 neris hnt iter se aliqua vniētā in subā quā nō hnt cuz
 alyo alioz genez. qd cognoscit ex idētitate opatōis. vel
 ex passionib^o singularib^o in speciebus. ergo illud est aliqd
 iperfectū r potēiale. qz diuerse spēs habent diuerfas for
 mas perfectiuas. qbus specificē distinguunt. aliqd ergo
 māle in oibus spēsibus. siue sit mā siue for^o incōpleta exi
 stēs in oib^o bō generis r nō alteri. qd est p^o operatiōis
 vel passionis. in eis est vni in re. illud qdē tū intellect^o cō
 siderat nō in b. sed cōsiderat ipm fm se cōtialr eē in dif
 ferentib^o specie. r ei attribuit itētiōne generis. r qto ge
 nus est cōis tāto illi^o in re est vnitas minor. r ita nomē
 generis de suo p intellectu ipoztat id qd est māle in spēs.
 tū per modū totū. vt dcm fuit pus. ¶ Ad p^o in oppo
 sitū dico qd nō s. oē vniuocū sit cōparatiō. s. s. atbomā
 ā. spēm spālissimā tantū vt dī ibidē. ¶ Uel aliter qd vni
 uocū apud logicū dicit illud qd per vni rōnem deuenit
 apud intellectū fm quā dī de multis. sed apud nālez non
 omne tale. sed tātū qd est vni fm vltimā formā cōpleti
 uam. vnde. 7. phy. dicit qd in genere multe latet equoca
 tiōes. qd tū logicus nō diceret. vñ si dicat fm oē vniuocū
 cum fieri cōparatiōne. itelligendū est tantū de vniuoco
 fm nāle qd est tātū spēs spālissima. r nō de omni vniuocū
 co quo ad logicū. quo genus est vniuocū. ¶ Ad 2° dico
 qd maior est vnitas in re a q sumit vniuocariō spēs. q a
 qua generis. qz ibi est vnitas forme cōpletiue. h tātū ali
 cuius mālis incōpleti. vnde ad formā dico qd duab^o vni
 tātibus specie ibi numeratis est genus vnum. sed vna. s.
 vnitas nature r forme cōpletiue omittit in qua spēs ex
 cedit genus. ¶ Ad 3° patet qd pma ppositiō. s. gen^o pre
 dicat totū. sic est itelligenda. s. qd predicat māle per mo
 dū totius. qd quidē fm se est vni. in speciebus. tū formalit
 ter diuersificat. r ita maior est vnitas generis in se q spe
 cierum. in qm differtunt per differentiā. quia nulla est
 differentia in intellectu generis.

Immune vō differentie r speciei
 est eqliter participari. boie enī eq
 liter participat particulares boies
 r rōnali dīa. Cōmune vero est r
 semp etiā adesse bis que boz par
 ticipant. for. n. sp est rōnalis r semp bō.

¶ Dic vt dicebat. Por^o. cōparat differentiā ad alia vniā.
 Circa qd. 3. facit. pmo cōparat differentiaz ad spēm. scdo
 ad ppriū. 3. ad accidēs. scda pars ibi. (Differentia vero)
 tertia ibi. (Differentie quidez accitū). P^oima pars in. z.
 qz pmo cōparat dīntiā. ad spēm penes cōuenientiā. secū
 do penes dīntiā. secūda ibi. (Propriū aut differentie) In
 pma parte assignat z. cōuenientias. P^oima attendit pe
 nes equalitātē participatiōis. r est. qd tam spēs qd diffe
 rentia participat equaliter ab his quoz sūt. Secūda
 attendit penes assentiā sempiternā. r ponit ibi (Lōe
 vero est) r est qd tam differentie qd species semp incitū
 bis que participat ipsas. r nunq ab eis separant. for. enī

sempe est homo r rōnalis. ¶ Deinde cū dicit.
 ¶ Propriū aut dīe est qdēz in eo qd quale sit
 predicari. Speciei vō in eo qd qd ē. nāz r si bō
 velut qualitas accipiat non simplr erit qlitas
 sed fm id qd generi adueniētes dīe cōstitue
 runt eā. Ampli^o dīa quidē sepe in plurib^o spe
 ciebus cōsiderat. que admodū quadrupes in
 pluribus anialib^o specie dīntib^o. Spēs vō in
 solis bis q subvna spē sūt idiuiduis. Amplius
 dīa p^oima est ab ea spē que est fm ipsaz diffe
 rentia. Simul. n. ablatū rōnale interimit boiez.
 homo vero iteremptus nō aufert rōnale cum
 sit deus. Amplius qdēz differentia cōponit cū
 alia differentia. rōnale qdem r mortale cōposi
 tum est in substantia boies. Spēs vero speciei
 nō cōponitur vt gignat aliquā aliam speciem.
 Quedam enī equa cuidaz afino permisceat ad
 mult generationes. Equa autem simplr afino
 nunq adueniens perficiet multā.

¶ Assignat. 4. dīas iter dīaz r spēs. ¶ P^oima sumit pe
 nes qditate r modū pdicadi. r est. qd dīa pdicaf in qle.
 spēs vō in qd. s. spēs puta bō sit qdā qlitas eo mō quo oē
 cōe significat qle qd distinctū hōc aliquid. tū loquēdo
 simplr r pprie nō est qlitas. qz bō se p modū p se stantis
 cōpositi ex suis partib^o. nā dīa adueniēs generi cōstituit
 spēm. ¶ 2° accipit penes cōtātē ampliorē q ponit ibi.
 (Ampli^o) r ē qd dīa spē iuenit in pl^o bus spēs vt qdru
 pes. spēs vō in solis idiuiduis q sub ipsa rōne. ¶ Notā
 dū qd hoc dcm itelligendū ē de dīa intermedia r cōi. r nō
 de dīa vltima. qz illa cōuertibilis est cū spē spālissima.
 nec iuenit nisi in vnica spē r idiuiduis ipm spē. iō signā
 ter dixit. semp. vt onideret nō eē. vep. de oi dīa vlt^o q ipa
 cōsideret in plurib^o spēs. ¶ 3° attendit penes pōitātēz
 essendi q ponit ibi. (Ampli^o dīa) r est qd dīa est pma. i.
 pōr illa specie quā cōstituit. ad qd sequit qd iterēpta dīa
 iterimit spēs. r nō ecōuerso. qd vtiqz vep. est de dīa in
 termedia r cōi q in plurib^o spēs iuenit. vñ exēplificat d
 rōnali q s. eū est dīa boies r dei. loquēdo aut de dīa vl
 tima illa solū est r nō est cū spē. cū sit cōuertibilis ipm spē
 ¶ 4° accipit penes realitātē cōcipiēdi que ponit (Am
 plius qdē) r ē qd dīa nō cōponit. r ē cōponibilis alteri.
 qd vtiqz vep. est de dīntys subordinatis vt iferioz supe
 rior. r nō de duabus ex opposito diuisis. licz. n. rōnale r
 mortale. si mortale sit dīa. sint sit cōponibiles in eodez.
 nunq tū rōnale r irrōnale q ex opposito diuidunt. spēs
 aut nunq cōponit spē ad gignendū r cōstituedū aliqā
 spēm. s. duo idiuidua duaz spēm cōcurrere possint effe
 ctive ad gignendū tertū idiuidū alteri spē. vt qdaz eq
 cuidā afino permisceat ad mult gnationes. nunq tū spēs
 equi spē afini pmisceat. ¶ Sequit illa pars.

¶ Differentia vero r ppriūz cōe qdem habent
 equali participari ab his que eozū participat.
 Equali enim rōnalia rōnalia sūt. r rīfībilia rī
 fībilia sunt. r semp r omni adesse cōmune
 vtriusqz est. Si enīz curretur qui est bipes nō
 substantia perimitur. sed id ad qd natūz est di
 citur semp esse. nam rīfībile ad id ad qd natū
 est dicit semp eē. s. nō in in eo q semp rideat.

¶ Ubi cōparat dīa ad ppriū. Circa qd. z. facit. p cōpat
 penes vniētā. s. penes dīa ibi (ppriū vō dīe) i p^o pre
 ponit. r. vniētias. P^oima attendit penes eqlitātēz pū
 cipadi r ē qd tā dīa qd ppriū eq^o p^oicipant ab his q sūt
 eoz. i. ipsa p^oicipat. for. n. r plo equali sūt rīfībiles r rōna
 les. ¶ Scda accipit penes vltitātē inessendi q ponit ibi
 (r semp oī) r est qd tā dīa qd ppriū semp sūt oib^o p^oten
 sis. sicut bipes q est dīa. r rīfībile qd est ppriū. semp sūt
 r oī boi. qz nō semp bō rideat aut sp heat duos pedes.
 puta si curretur vno pede. vel ambob^o. semp est tū aptus
 ad vtrūqz. r ita aptitudo que semp manet in suba est for
 ma p^oppriū r differentia. vel saltēz illud est dīa in quo sun
 datur talis aptitudo. vel illud qd per talem aptitudines
 circūloquit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Propriū aut r differentia differunt. quo
 nam bec de pluribus spēsibus dicit sepe. vt ra
 tionale de homine r de deo. ppriū vero de
 vna sola specie cuius est ppriū. Et differen
 tia qdem in illis est psequens quozuz est diffe
 rentia. sed non cōuertitur. Propria vero cor
 uerfum predicant de his quozum sunt ppria.
 Idcirco cōuertuntur.

*Sepe vices
 legenduz*

¶ Assignat. z. dīas iter ppriū r dīaz. ¶ P^oima attendit pe
 nes vltitātē pdicadi. r est. qd dīa semp pdicaf de plib^o spēs
 bus. r dicit semp. qz bō nō est vep nisi de dīa intermedia r
 cōi. vt rōnale fm eū dī de boie r de deo. ppriū vō nō pdi
 cat nisi de vna spē cui^o est ppriū. ¶ Scda attendit pe
 nes cōuertibilitātē psequēdi que ponit ibi (r dīa qdēz)
 r est qd dīa segt ad quālibet spēm cui^o est dīa. s. nō vuer
 tit. vt si bō est. rōnale est. r nō vuerit fm euz. s. ppriū
 cōuertit pdicaf de spē. r logē sicut p^o de dīa interme
 dia r cōi. qz loquēdo de dīa vltima ipsa vtiqz cōuertibi
 lis est cū spē vt dictū est. ¶ Segtur illa pars.

¶ Differentie vero r accidenti cōmune qdem
 est de plurib^o dīci. cōmune vero est ad ea que
 sunt inseparabilia accidentia semp r omnibus
 adesse. bipes enim semp adest hominib^o oib^o.
 nigrum omnibus coruis.

¶ Ubi cōparat dīaz ad accidēs. Circa qd duo facit. p cōpar
 rat penes vniētā. 2° penes dīa ibi (differt aut) In p^o
 pte ponit duas vniētias. P^oima accipit penes idētita
 tem pdicadi r est qd tam dīa qd accidēs de plib^o pdicant. r
 B qdē cōe est oib^o. s. vt superius fuit dcm. scda accipit pe
 nes sempiternitātē inessendi que ponit ibi (cōe vō) r est
 qd tam dīa puta bipes qd accidēs nō omne. s. inseparabi
 le semp in oib^o in sunt vt nigrūz semp inest omni coruo r
 bipes quoz p^oimū accidēs inseparabile est reliquū vt dif
 ferentia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differunt autē quoniam continet r nō con
 tinetur differentia. continet enim rationalitas
 hominem. Accidentia vero quodāmodo con
 tinent r cōtinentur. continent quia in pluribus
 sunt. continentur eo q non vnus accidentis su
 sceptibilia subiecta sunt sed plurimoz. Et dif
 ferentia quidez intensibilis r remissibilis non
 est. Accidentia vero magis r minus recipiunt.
 Et impermitte quidez sunt contrarie differen
 tie in vno subiecto vel constitutione. Adīta
 vero cōtraria accidentia sunt. Dīuisi modi qui

dem cōmuniones r proprietates differentie r
 ceterozum sunt.

¶ Ponit. 3. dīas iter ipsa. P^oima accipit penes modū cō
 tinēdi. r est qd dīa rōnet spēs r nō rōnet. accidēs vō cōti
 net r rōnet. rōnet qdē quatenus pōt eē in plurib^o subie
 ctis. s. rōnet quatenus plura accidentia pōt eē in eodem
 subo. ¶ Notādū qd rō bui dīcti est. qz cōe oē cōtinet oia
 qd est cōe. dīa ergo itermedia r cōis dī spēs continere.
 accidēs vō pro qto idē pōt eē in plib^o subiectis dī illa plu
 nere. qz ipm cōe. s. pro qto idē subm est susceptibile plu
 riū accidentiū dī accidētia rōnere. qz ipm est cōe. ¶ Scda
 accipit penes gradū cēndi q ponit ibi (dīa qdē) r est. qd
 dīa nec itendit nec remittit. accidētia vō recipiūt magis
 r minus. ¶ 3° accipit penes modū cōsentiēdi q ponit ibi
 (r impermixte) r est. qd dīe hīc nunq pmissent. s. acci
 dētia hīc sunt pmixta. rō. s. mō quo mediū dī cōponi ex
 extremis. vt rubeū ex albo r nigro. r acre ex dulci r ama
 ro. ¶ De mō aut quo extrema sunt in me. r vtrū accidētia
 media sint forme eque simplices sicut extrema alterius
 est speculationis. qd tū sit. pōpby. logtur fm opionez
 vulgatā que dicit formas medias realr mixtas r cōposi
 tas ex extremis. ¶ Ultio epilogat dī. qd cōitates r pro
 prietates dīe r ceteroz vltuz bō sunt que dicta sunt.

Quia in superiorib^o dictuz est qd genus pdicaf in gd
 moueo istā qōnē quā alibi ptermisi. Utrū pdi
 cari in gd vniēnter ponat in dīfōne pūis. Ar. q. nō. qz
 illud pdicaf in gd p qd vniēnter rīdet ad iterrigatio
 nem factā p gd. vt supra dictū est. s. bō nō est gen^o hō dīfī
 nitū. g. rē. mi. ps. qz siue qra de re gd est. siue de itētiōne
 r genus sic sumptū dīfīnit. b. vt dictū est pūis. res enim
 aut itentiospēi nō est itentio q est gen^o. ¶ P. illa pūcula
 ponit ad distinguendū genus a dīa. s. nō dīfīnit. g. rē.
 pbatio mi. qz dīa superior dī de inferiori per se r p^oimo
 modo. ex. 7. meta. r nō sicut dīa. qz tūc superior pdica
 tur de inferiori in gd. nam. 7. meta. dī qd fīfio pedis est pe
 dalitas. ¶ P. illa particula ponit ad distinguendū gen^o
 ab accidēte. s. nō dīfīnit. ergo frustra ponitur. pbatio
 mi. qz accidēs pdicaf in gd. in omni enim genere est re
 perire gd. ex p^o top. ¶ In oppositū est pōpby. ¶ R. dī
 deo dīcedum qd vniēnter ponit. Qd sic ps. qz pdica
 ri diuidit per pdicari in gd r in quale tanqz per p^oimos
 modos pdicadi. igit per illā dīcedit vniēnter in spēs.
 genus aut non pdicaf in quale. ergo in gd. ¶ Ubi itellū
 gendum qd pdicari in gd est pdicare eēntiam per modū
 eēntie. r hoc cōpetit generi. qz genus sumit a parte māli.
 r ideo pdicat eēntiaz p modū subsistētis. qui est modus
 eēntie. ¶ Per oppositū aut accipitur dīa a parte for
 mali. r ideo predicat eēntiam per modūz qualificantis.
 r infor. mātis. r ideo in quale. ¶ Et nota qd qualitas que
 est pdicamentum ex hoc q importat formam pdicaf in
 quale absolute. sed differentia substantialis non predicatur
 in quale absolute. sed in quale gd. hoc enim q impoz
 tat formā pdicaf in quale. s. ex hoc q importat substā
 tiam pdicaf in gd. r ideo rōne totius pdicatur in qua
 le quid. ¶ Unde patet differentia predicandi inter quali
 tatem r dīam. que diuerfitas predicandi sumit a diuer
 sis modis essendi qualitatis r differentie substantialis. vt
 ps. Cōra solutiōnem questionis arguitur. si pdicari in
 quid est pdicari per modūz essentie. ergo bec est pdica
 tio in gd. homo est lapis. ¶ P. si pdicari in gd est pdica
 re eēntiam per modū eēntie. r illud nō est vniuocū reb^o
 diuerfoz genez. qz nec essentia. ergo hō particula pdicari

In qd nō cōpetit reb' diuersorū generē. g' nec gen' hic diffi-
 nitū est vniuocū oib' illis. ¶ R' nō q' p'dicari in qd ē p'di-
 care cōntiā p' modū eēntie. z h' est vniuocū dato q' essen-
 tia nō eēt vniuoca. q' sufficit eēntiāz s'it se h'ē h' z ibi ad
 p'dicari vniuocē. q' p'dicari dicitur habituē. Uel alr pōt
 pcedi q' p'dicari in qd est p'dicari p' modū eēntie: z q' l'p-
 pis vel aliō disperatū nō p'dicaf p' modū eēntie de boie.
 q' nō p'dicaf de boie. s'm t'n sup'ius. z cōe p'dicaf de p'ten-
 tis sub illo. z de illis est manifestū q' p'dicant i qd. ¶ Ad
 p' in oppo' dōm sicut dictū est sup'ius q' duplex ē qd de
 spē. s' qd est: z qd p'dicaf: qd p'dicaf est p'pria q'stio in
 intētionib': z sic uenit rēpōdere p' gen': vt h' diffinit. vt
 querēdo qd p'dicaf de spē bene rēpōdet gen'. si aut fiat
 qd cum eē. illa est p'pria in fundamētis. z sic loquēdo de
 p'dicatioē explicita fundamētū generis p'dicaf de fun-
 damēto spē in qd. ¶ Ad scōm dōm q' d'ria nō p'dicaf in
 qd de aliquo respectu cui' est d'ria. sed respectu cuius est
 genus. sup'ior aut d'ria est gen' respectu inferioris. ¶ Con-
 tra. q' sic ergo in oī g'ie sūt tria gnālissima. vni spēz. z z.
 d'ria z ouaz a latere z latere positaz. ¶ P' si d'ria inferior
 sūt spēz. ergo bz d'riam sup'iorē in se. vt gen' z aliam d'riāz
 sup'additaz. z illa d'ria pari rōne erit spēz respectu d'rie su-
 perioris. z ita hēbit alia d'ria. z illa alia d'ria nō poterit eē
 in alio genere. q' tūc in g'ie sube nō suba eēt p' suba. sic
 igit' pcedēdo erūt infinite d'rie in g'ie sube. z ita nihil esset
 cognoscibile: cū nō eēt deuenire ad p'mā illarū d'riarum.
 ¶ Dicēdū ergo alr q' d'ria sup'ior. nō p'dicaf p' se p'ri-
 mo de inferiori. ¶ Ad az. cū dicit q' fissio pedis est qdam
 pedalitas. nō est itelligēdū q'si sit p'dicatio p' se p'rio z q'
 d'ria inferior: icludat sup'iorē. s'z vult ibi q' inferior d'z per
 se diuidere sup'iorē in q'stū h'z. z h'ac diuisione p' se inuit p'
 illa abstracta fissio z pedalitas. ¶ Ad 3' d'ico q' nihil p'
 dicaf in qd de illo respectu cui' est accns. s'z respectu cui'
 est gen'. vt color nō p'dicaf de suba in qd. sed de albedine
 respectu cuius est genus.

Species vero quo differat a gene-
 re z differētia dictus est in eo qd
 dicebamus quo genus differat a
 ceteris. z quo differentia diffe-
 rat a ceteris.

¶ Dic vt dicebat cōparat p'p'ry. spē ad duo v'ia q' re-
 stant. circa qd duo facit. p'mo p'riuat dicta dicēdis scōo
 exegit de itēto ibi (spēi vō z p'p'ry) dicit g' spēz quo. i. in
 quo d'rat a g'ie z d'ria. dictū est supra cū dicebat quō ge-
 nus z d'ria d'rat a spē. z ideo sup. dōm ē quō spēz differat a
 duob' reliqs que restant. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Species vero z p'p'ry cōe est de se inuicē p'di-
 cari. nā si hō est risibile est: z si risibile est. hō ē.
 ¶ Risibile vero qm s'm id qd natū est d' sepe iaz
 dictū est. Equalr. n. sunt spēz in his q' eoz par-
 ticipāt. z quoz p'p'ria sūt p'p'ria.

¶ Regit de itēto. circa qd duo facit. p' cōparat spē ad
 p'p'riū. scōo ad accns ibi (spēi z accns) p'ma ps diuidit
 in. z. p' cōparat spē ad p'p'riū penes uenientia. z penes
 d'ria. scōa ibi (d'nt aut) in p'ma p're ponit. z. cōuenientias
 inter ipsa. ¶ P'ria accipit penes uertibilitatem p'dica-
 tionis. z est. q' spēz z p'p'riū de inuicē cōuertibilr p'dicant:
 vt si hō est risibile est z e cōuerso. nō accipiēdo risibile p'
 actu. s'z p' aptitudine ad actū ridēdi vt sepe dictum est.
 ¶ Scōa accipit penes eqlitatem p'ticipadi q' ponit ibi
 (equalr. n.) z est. q' tā spēz q' p'p'riū equalr p'ticipant ab
 bis quoz sunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt autē species a p'p'rio. quoniam species
 qdem z alijs genus esse pōt. Propriū vero z
 alijs species eē impole est. Et species qdem
 ante subsistit q' p'p'rium. Propriūz vero post
 fit i specie. ¶ Pōtet enīz homines eē vt risibile
 sit. Ampli' spēz qdem semp actu adest subie-
 cto. Propriū vero aliqñ actu. semp alr po-
 testate. hō. n. semp actu ē for. hō vero nō semp
 ridet. q'uis natura semp sit risibilis. Amplius
 quoz termini sūt differētes. ipsa sūt d'ria. Est
 aut spēi eē semp sub g'ie. z de plib' d'ntib' nu-
 mero in eo qd qd sit p'dicari: z est h'z. Pro-
 p'riū vero solū z semp z oi adeste.

¶ Assignat. 4. d'rias iter spēz z p'p'riū. ¶ P'ria accipit pe-
 nes cōitatē gnālem. z est q' spēz pōt eē gen' alijs spēbus
 q' vtiq' v'z est de spē itēmedia z subalterna p'p'riū vō
 ipole est eē pluriū spēz. s'z est vni' t'n. ¶ Scōa accipit pe-
 nes pōitātē nālem q' ponit ibi (Et spēz qdē) z est q' spēz
 est nāliter pō: p'p'rio. homo. n. nāl'r p'mo existit ante q'
 risibile. ¶ Tertia accipit penes diuersitatē inēndi que
 ponit ibi (Ampl. spēz) z est q' spēz semp cōicat actū suūz
 sube. i. idiuūdo p'tento sub spē. p'p'rium vō nō semp. sed
 aliquādo. vt for. semp actu est homo. nō semp actu ridet.
 s'z semp sit aptus ad ridēdum. ¶ Quarta accipit penes
 uertitatem diffiniēdi que ponit ibi (Ampl. quoz) z est q'
 spēz z p'p'rium d'nt. q' eoz termini. i. d'ffōnes sūt diffe-
 rētes: qd p'z ex pcedētib'. z h' etiā diuerse eoz rōnes recū-
 tant z p'z in l'ra. ¶ Sequit illa pars.

¶ Spēi vō z accns cōe qdē est de plib' p'di-
 cari. ¶ Rare vō alie sūt cōitates. p'p'rietates qm
 plimū a se differūt accns z id cui accidit.

¶ Ubi cōparat spē ad accns. circa qd. z. facit. p' p'parat pe-
 nes uenientia. z penes d'rias ibi (p'p'ria vō v'riusq'z) in p'
 p're ponit v'nā uenientia t'n. z est q' taz spēz q' accns h'nt
 h' cōe q' de plib' p'dicant. rare aut. i. pauce sūt eoz cōita-
 tes: eo q' multū a se distāt accns z subm cui accidit qd est
 spēz. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Propria vō v'riusq'z sunt. spēi vero in eo qd
 qd est p'dicari de his quoz est spēz. Accns
 vero i eo qd qle qddā vel quō se h'nt. Et pro-
 p'riū est vō vnāquāq'z subaz vna spē p'ticipari.
 plib' aut accns z sepabilib' z isepabilibus.
 Et spēz qdē an subitelligi pōt q' accntia vel si
 sūt isepabilia. ¶ P'z aut subm eē p'ri': vt illi ali
 qd accidat. Accntia vero posterioris g'nis sūt
 z aduētitiē nāe. Et spēi qdē p'ticipatio ē eqlr.
 accntis vō vel si sit iseparabile non equaliter.
 ¶ Ethyops. n. ab alio ethyope hēbit colorē vel
 intēsus ampli' vel remissum s'm nigredinē.

¶ Ponit. 4. d'rias iter accns z spēz. ¶ P'ria accipit pe-
 nes diuersitatē p'dicadi. z ē spēz p'dicaf i qd. accns i q'
 le vel i quō se h'z vt iaz expositū est. ¶ Scōa accipit penes
 vnitatem p'ticipadi que ponit ibi (z vnāquāq'z subam) z
 est. q' nulla vna suba participat nomen vniuoca spē. pōt
 autem participare pluribus accidentibus tam separabi-
 lib' q' iseparabilibus. ¶ Tertia accipit penes p'iori-
 tatem nālem que ponitur ibi (Et species qdem) z est q'
 species est p'rio: naturaliter accidente. etiā si sit accidens

insepabile. os. n. subz pcedere z accntia seg. q' sūt aduētiti-
 tie nāe. ¶ 4' accipit penes alietatē q' ponit ibi (Et spēi
 qdē) z ē q' spēz eqlr p'ticipaf. accns vō iēqlr z s'm magis
 z min': ēt si sit accns isepabile. v'n. n. ethyops est magis z
 minus niger alio. ¶ Tunc segtur illa pars.

¶ Restat ergo z de p'p'rio z accntē dicere. quo
 enī a spē p'p'riū a d'ria differt z a g'ie dictū est.
 Comune aut p'p'riū z iseparabilis accntis ē q'
 p'eter ea nunq'z p'sistant illa in qb' p'siderant.
 quēadmodum enī p'ter risibile nō subsistit hō.
 ita z ethyops non subsistit p'ter nigredinem. z
 quēadmodū omni z semp adest p'p'rium sic z
 insepabile accidens.

¶ Ubi cōparat p'p'riū ad accns. circa qd duo facit. p' p'parat
 ipa penes uenientia. z penes d'rias ibi (D'nt aut) In p'
 p're ponit. z. uenientias iter p'p'rium z accns iseparabile.
 ¶ P'ria attendit penes ipolitātē abeēndi. z ē q' ipole ē eē
 sine p'po z accntē isepabili: quoz sūt. vt sic ipole ē boiez
 eē sine risibili: sic ethyops sine nigredine. ¶ 2' accipit
 penes sempiternitatē z v'litātē inēndi: q' ponit ibi (Et
 quēadmodū) z ē q' sicut p'p'riū iest oi z semp: sic z accns
 iseparabile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Differt aut qm p'p'riū vni soli spēi adest quē-
 admodū risibile boi. Insepabile vō accns. vt
 nigri nō soli ethyopi: s'z ēt coruo z carboni z
 ebano. z qbusdā alijs. Quare p'p'riū p'uersim
 p'dicaf de eo cui' est p'p'riū z equalr. Insepabile
 vero accns nō p'uersim. Et p'p'rium equa-
 liter qdē est participatio. Accidētius vero bec
 qdem magis: illa vero minus.

¶ Assignat. 3. d'rias iter ipas. ¶ P'ria attendit penes mo-
 dū iessēdi. z est q' p'p'riū t'n iest vni soli spēi: vt risibile
 boi: accns vō plib': vt nigredo coruo z ethyopi. ¶ 2' atē
 dit penes modū p'dicadi q' ponit ibi (q're p'p'riū) z est q'
 p'p'riū p'dicaf uertibilr z eqlr: accns at nō: ēt si sit isepa-
 bile: z q' ista z d'ria segt ex p'. iō q'si iserendo dicit (q're
 p'p'riū) Tertia attendit penes modū p'ticipadi q' ponit ibi
 (z p'p'riū qdē) z ē q' p'p'riū p'ticipaf ab his quoz est p'p'riū:
 accntia vō s'm magis z min'. ¶ Ultimo dicit.

¶ Sunt qdē alie cōitates z p'p'rietates eoz que
 dicta sunt. s'z sufficiant bec ad discretionē eozū
 cōmunitatisq'z traditionem.

¶ Epilogat circa dca. d. q' alie cōitates z p'p'rietates sūt il-
 loz. s'z v'rium q' dicta sūt: s'z ista sufficiūt ad tradēdū distin-
 ctionē z cōitatē. i. uenientiam eozum.

Ad euidētiā oium p'dictoz i isto libro de
 nūero v'liuz v'nā motuo qd
 nē. v'z v'ia sūt t'n. s'z Arg' q' nō. q' p'dicari ē p'p'riū v'li g'
 quot sūt p'dicata tot sūt v'ia. s'z p'dicata ponunt t'n. 4. p'
 ro. g' zē. ¶ P' p' idē ondit q' sūt t'n tria. q' ibi nō ponunt
 spēz z d'ria. g' ista nō sūt v'ia. ¶ P' ondit q' sūt. 6. q' ibi po-
 nit d'ffō. g' p'ter ista. s'z illd est s'ertū v'le. ¶ P' quot modis
 d' v'nū oppositoz. tot modis d' r' reliquū. ex p' Topi. sed
 v'le z singulare sūt opposita: singularia aut sūt ifinita. g' z
 v'ia. ¶ P' idiuūduū ē v'le. q' p'dicaf de plib' z nullū ē il-
 loz: vt p'z in ductine. ergo sūt plā q' g' nq'. ¶ P' ens ē v'le
 z t'n nō ē gen'. ex. 3. meta. p'dicaf. n. p'le de d'ria saltē aliq'
 nec est spēz: q' tūc h'ēt gen' supra se. nec aliq' alioz v'liū
 triū: q' ista p'dicant in qle. ens aut i qd. ex. 4. meta. g' zē.
 ¶ In oppo' ē p'p'ry. ¶ R' nō d'ico q' p' sane itellecta

est certa. q' sūt t'n. s'z v'ia: s'z ponit illud diuersimode a
 diuersis. ¶ Uno mō accipit eoz sufficientia sic. v'le vel
 significat subam vel accns. si subam. vel totā. vel p'ez. si
 p'tem vel mālez: z sic est genus. vel formale z sic est d'ria.
 vel totā subam z sic est spēz: q' spēz dicit totum esse indi-
 uidoz. Si significat accns. v'le uertibile. z sic est p'p'riū.
 vel nō. z sic est qntum v'le. cūz igit' nō sit pole significari
 aliqd dicibile cōuertibile de plib' nisi aliquo illoz g' nq'
 modoz segt q' nō erūt plura nisi g' nqz. ¶ Cōtra istum
 modū arguit. p'mo sic. cū v'ia sūt sede itentiōes accidūt
 reb' p'me itentiōis. s'z nihil p' se distiguit s'm illd cui acci-
 dit. g' itentiōes nō distinguunt p' se penes res. s'z logic' cō-
 siderat itentiōes p' se. g' ista diuisio nō est logica. ¶ P' oia
 v'ia inueniunt in g'ie accntis. vt p'z de g'ie spē z d'ria: z b'
 alijs duob'. g' male distinguūt v'le s'm eos per significare
 subam vel accns. ¶ Alio mō dat sufficientia penes ordi-
 nari. d'f. n. q' liber iste imediate ordinat ad li. p'dicamen-
 toz v'bi determinat de ordinabili ad li. p'dicamen-
 toz v'bi determinat de ordinabili in g'ie. z dat sic suffi-
 cientia eoz. q' ordo pōt eē vel eoz q' sūt in eodē g'ie iter
 se. vel eozū q' sūt in vno g'ie ad ea q' sūt in alio g'ie. In
 eodem etiāz g'ie pōt eē ordo direct' s'm sub z supra. z sic
 sūt duo v'ia. i. gen' z spēz. vel pōt eē ordo indirect'. z sic
 est d'ria supra spēm indirecte z sub g'ie. In diuersis autēz
 generib' est ordo accidētū ad subaz qui vel est uertibili-
 lium vel nō uertibiliū. z sic sūt alia duo v'ia. ¶ Cōtra
 istū modū arguit sic. s'm q' aliq' sūt ordinabilia s'm sub
 z supra. in aliquo genere sic sūt p'dicabilia z subyeci-
 bilia. ergo hic determinat de istis in q'tū sūt p'dicabilia z suby-
 cibilia. s'z hoc est falsum. q' v'nū qd'z diffinitur hic per p'di-
 cari vel per equalens t'n z nō per subyeci. ¶ P' idiuūduū
 est per se ordinabile in g'ie. ergo s'z nō p'dicēf. p'p'rie t'n
 esset ponēdum hic s'ertū v'le. q' s'm sic dicitēs non agūt
 hic de istis in q'tūz sūt p'dicabilia. sed in q'tūz sūt ordi-
 nabilia. ¶ P' sicut accidentia hēbent ordinem ad subie-
 ctum qd est substantia vel aliqd accidens. ita e cōuerso
 subm ad accidens. ergo ex parte subiecti possunt accipi
 duo v'ia penes eius ordinem duplices ad accns. sicut ex
 parte accidentis. ¶ Dicēdum ergo aliter q' sufficientia
 istoz penes p'dicari accipit. q' p'dicari diuidit in quid
 z in quale tanq'z in perse differētias. iste enim sūt p'imi
 modi p'dicandi. p'dicari aut in qd est p'dicare essen-
 tiam subiecti per modum eēntie. i. per modūz substēn-
 tis non denominantis. hoc autem uenit dupliciter. vel
 qd p'dicet totam eēntiam subiecti. z sic est species. si. n.
 aliqd eēt in essentia idiuūdui p'ter essentiam speciei duo
 indiuūdua differēt essentialiter. z per differētias acce-
 ptas ab illo qd plus est in hoc q' in illo posset spēz diuidi
 formaliter z idiuūduum diffiniri. qd est. in cōueniens: vel
 qd p'dicet partem eēntie. z sic est genus. si enim genus
 diceret totam eēntiam speciei sufficeret ad d'ffōnesz spe-
 ciei z sup'lueret differentia. P'dicari vero in quale est
 p'dicari per modum denominantis. qd cōtingit dupli-
 citer. vel q' aliqd p'dicet essentiaz subiecti per modū
 denominantis. z tunc p'dicaf in quale substātiale. z sic
 est differētia. est enim differētia substātiale qualitas. ex. 5.
 metaphy. vel cōtingit q' p'dicatur p'dicet accidens
 per modum denominantis. z tunc p'dicatur in quale
 accidentale. vel ergo p'dicaf accidens uertibile egre-
 diens a p'ncipio subiecti. z sic est proprium. vel accidens
 cōmune. z sic est vltimum vniuocale. nam de tali accide-
 te intelligit p'p'ryius se intelligere. v'bi ponit diuisio-
 nem ad declarandum diffinitionem generis. cum ergo
 p'dicari de plurib' nō p'ingat nisi aliquo istoz modo-
 rū. s'z p' se diuidit p'dicari de pluribus: qd est rō ipsius
 vniuocals. segt q' v'le diuidit t'n in bec. 5. ¶ Dec diuisi-

large ad denoiationē pprie dictā q̄m ad plenā rōnē ei⁹
fz qd vsi sunt p̄bi de ea duo regunt. s. uenientia vocalis
z participatio realis. uenientia vocalis: ita. s. q̄ illud de
noiani cōlicet cū eo a quo denoiat in p̄ncipio nois. z dif
ferat fm sine eiusdē nois: sicut se bz ad iustitiā iustus: ad
v̄tute virtuosus. regit etiā z⁹ participatio realis: ita. v. z.
q̄ denoiatiū participet reali q̄litate a qua denomiā:
sicut iustus participat reali iustitiā. sic aut non denoiat
studiosus a virtute: v̄t si dicat studiosus q̄ bz virtutem
B nō d̄r p̄pe denoiatiue. s. magis etimologicē fz d̄m̄.
in logi. sua. ca. z. ¶ Alio denoiatio d̄r iproprie z extēso
noie p̄ q̄cūq; denoiatiōe siue nūcupatiōe q̄ tribuit ali
cui ex q̄litate qua d̄r eē talis: fz q̄ vulgariter d̄r q̄ a fine
denoiandi est v̄nūq; q; z q̄ v̄nūq; q; d; denoiari a no
biliori z notiori: z hoc mō q̄cqd d̄r de aliquo tale aut q̄le
p̄t dici q̄ denoiatiue d̄r ab eo: z sic studiosus denoiati
ue d̄r a v̄tute iproprie loquēdo. p; q̄ ad denoiatiōē p
prie dictā atredif participatio realis z uenientia vocalis
mō dicto. ad denoiatiōē aut large acceptā attendif fo
lūmō participatio realis: hoc p; p̄ dam. vbi supra. z p̄t
haberi a p̄bo iferius. ca. de qualitate.

Ad maiorē euidentiā pdictoz q̄rit de diffōne
denoiatiūoz v̄t differāt solo casu
i. sola cadētia ad subm a p̄ncipalib⁹ a q̄b⁹ h̄nt denoiatio
nē: an differāt in significatiōe. Et B est q̄rere an denoiati
uiz idē significat qd abstractū. s. formaz t̄n. vel aliud vt
subz. Et ar. q̄ significat subz: q; significare ē itellectū cō
stiuere. ex p̄mo pbier. ca. de v̄bo. nomē xcretū platū cō
stituit itellectū subz. q̄ illud significat. p̄batio mī. q; p̄t
tuit itellectū accētis. z illud ipole est itelligi sine subo.
Tū q; ipole est ipz sine subo eē. v̄nūq; q; sic se h; ad eē
tra ad v̄tate. i. ad cognitionē verā. ex z⁹ m̄tha. Tum q; z
suba ē p̄m oiz cognitiōe. ex. 7. m̄tha. ḡ nihil signat sine
illa. p̄ B ē p̄bat q̄ subz p̄ signat: q; illud p̄mo itelligit
plata voce. q; accētis nō p̄t eē siue itelligi sine illo: z illd
est pus cognitiōe ipō accētis. ¶ B. Idē significat nomē
z diffō. ex. 4. m̄tha. rō quā significat nomē est diffō. sed
diffō xcretū h; in se subm z accētis: q; accētis diffinit per
subz. ex. 7. m̄tha. ḡ significat v̄trūq;. ¶ B. Dicitio ex
clusiua excludit qd qd est ex p̄se significatiōe termini.
s; addita termino xreto nō excludit subz. ḡ z. p̄batio
mī. sic dicēdo. t̄n albu currit. nō excludit cōp⁹: q; seq̄.
t̄n albu currit: ḡ albu currit. z v̄tra. ḡ corp⁹ currit. ḡ a p̄
ad v̄tū: s; t̄n albu currit. ḡ corp⁹ currit. ¶ B. 7. m̄tha.
d̄r q̄ in dictis fz accētis nō ē idē qd qd est cū illo cui⁹ est
p̄p̄plex significare vt musicū z albu. ḡ b; significat
duo. ¶ Cōfirmat p̄ comē. p̄ p̄b; z. iz. m̄tha. vbi vult
q̄ nomē xcretū significet formā z susceptiū. ¶ In op̄
positū ē Ari. B. z ifra. c. d. suba. vbi d̄r q̄ albu nihil signifi
cat p̄ter q̄litate. ¶ R̄ideo. In ista qōne p̄ p̄oēf. z. 2. ad
dēf. e⁹ declatio. ¶ Quātū ad p̄. B. est ista. q̄ denoiatiua
differūt solo casu a p̄ncipalib⁹. z nō in significatiōe: q; ab
stracta nō significat suba. ḡ nec denoiatiua: h̄c p̄bo sic.
q; si xcretū significat subz. ḡ ista. albu est lignū. eēt p̄ se.
q; subz quo ad suū significatiōe natū eēt fz se supponere.
z pdicatiū eēt de eētia subz: q̄s t̄n ē saluz. ex. z. postert.
vbi ista d̄r eē p̄ accētis. ¶ B. Si xcretū significaret subz
tūc nō diffinit p̄ additamētū. q̄a p; z q; tūc q̄cqd po
neret in ei⁹ diffōne eēt de rōne ei⁹ eēntiali. q̄s aut est z
Ari. 7. m̄tha. ¶ B. Impole ē reb⁹ diuerfoz genex ge
neralissimoz eē aliq; rōne sube cōez. ḡ nomē significat
talia duo nō p̄t eē v̄niocū: s; subz z accētis sūt diuerfoz
genex. ḡ si xcretū v̄trūq; significet eēt simplr eguocuz.
qd nō vt uenietis: q; tūc illa p̄p̄ nō eēt simplr vera in q̄
p̄oeret xcretū: nulla ē in eis eēt d̄dictio: nulla q̄a. p̄a.

so ēt nō posset demonstrari de suo subo cū sit xcretū: z in
demonstratiōe nō est aliqd eguocū. ex p̄mo poste. hec at
oia vident icōuenientia. ¶ Quātū ad z⁹ est itelligēduz
q; lz accētis nō sit sine subo. est t̄n in se qdā eētia distincta
ab eētia subz. lz nō adeo p̄fecta. nā in oī ḡne est rep̄re
qd. ex. p̄ topi. Silr nisi eēt eētia distincta in se a subo non
eēt p̄ se in alio ḡne a subo. qd ē manifeste falluz: q̄libz at
eētia uenit sub p̄pa rōne itelligere: z sic significare. z
tali mō itelligēdi cōrideret modus significādi xcret⁹. sic
igit eadē eētia itelligit sub v̄trūq; mō itelligēdi. sic idē
significat p̄ xcretū z abstractū nomē. sed diuerso mō si
gnificādi. z p̄ istū modū significādi d̄r forte subz cōitel
ligi. n̄ tāq; illi itellectū p̄ se itranē: s; tāq; illd ad qd de
p̄derit illud itellectū sub tali mō itelligēdi. ¶ Dicēduz ḡ
qd qōnē q; xcretū. nō significat subz. s; t̄n formā. ¶ Ad
p̄m in oppo^m dico q; sic aliqd xstituit itellectū aliau^m sic si
gnificat illud: nomē at xcretū nō p̄ncipalr xstituit itel
lectū subz. sed t̄n ex. B. q̄ illud cui⁹ p̄mo itellectū xstituit
sub tali mō itelligēdi dep̄deret ad subz. z ita significat ip̄
suz: B est ex tali mō significādi dat itelligere: qd nō est si
gnificare. vt nūc loq̄mur de significatiōe: q̄ est rep̄sentā
tio aliau^m ex ip̄positiōe. ¶ Ad p̄bationē mī. cū d̄r. ipole ē
accētis itelligi sine subo. v̄t ē. ita q; li sine subo. dicat mo
dū itellectū. Alio p̄t accipi vt dicat modū act⁹ itelligēdi
sub B sensu ipole ē itelligere accētis sine B q; subz itelli
gat: z tūc p̄t r̄ideri fz pdicta vbi subz itelligit nō vt p̄
se itra itellectū accētis: s; vt id ad qd dep̄deret itellect⁹.
z sic significat. ¶ Cū obijct q; subz p̄ significat. q; illd
p̄mo itelligit p̄ voce. p̄t dici q; aliqd p̄ itelligi p̄ voce ē
duplr. aut sine quo nō: aut ex itētiōe iponētis. ¶ P̄rio
mō p̄t subz itelligi p̄. q; sine quo nō itelligit accētis. z⁹.
nō itelligit subz p̄. sic p̄ h̄c voce bō p̄ itelligit aial tāq;
sine quo nō itelligit bō. sed nō p̄mo quo ad itētiōe ipō
nētis vel p̄ferētis. ¶ Ad z⁹ dico q; est duplex diffō. vna
simplr q̄ est h̄ntis qd qd est simplr vt sube. z ista diffō
t̄n h; gen⁹ z d̄iaz q̄ sunt itranēa p̄ se de itellectu sp̄i. z d̄
illa est ma. vera. z p̄batio eiusdē. 4. m̄tha. Alia est dif
finitio p̄ additamētū. vbi. s. aliqd addif p̄ter eēntialia dif
finitū z talis ē accētis: q; n. accētis nō cōstiuunt cōplete si
ne subo: z diffō d̄r cā cōplete cognitiōe h̄nde. iō nō dif
finitū sine subo: s; q; talis diffō aggregat in se aliqd. nō
de eētia: iō plus significat q̄ nomē diffinitū. de tali nō ē
ya ma. nec ei⁹ p̄bō. ¶ Ad z⁹ dico q; ma. ē falsa q̄n qd v
cludit cōparat ad reale pdicatiū. tūc. n. nō excludit nisi
diuersuz ab eo respectu pdicati: q; sicut h̄ogozemata d̄
sponit subz i cōparatiōe ad pdicatiū. respectu autē pdicati
realis nō ē subz diuersuz ab accētis xreto. iō si excludit.
v̄t d̄r cō iter q; exclusio nō sp̄ excludit aliud fz eētia: s; fz
eē. qd maxie ē v̄t respectu realis pdicati. ¶ Ad au
toritatē Ari. itelligit de boie albo z h; de q̄bus p̄positū
dubitationē in p̄m c. illa. n. sunt entia fz accētis fz ipz in
5. m̄tha. ¶ Ad autē comē. itelligēduz ē significare extē
siue p̄ dare itelligere: q; alr eēt h̄ri^m subz. in. 5. m̄tha. vbi
oppo^m v̄t velle. ¶ Si q̄rit q̄r d̄r d̄r diffōnes valeat ad
ppo^m: dicēduz q; ea q̄ sūt in pdicamto p̄nt cōparari ad
illa q̄ sunt sui ḡn̄s vel alteri. si p̄ mō. sic ordinant fz sub
z supra. z oia supiora v̄niocē de inferiorib⁹ pdicant: si z⁹
mō sic pdicant de seiuicē dnoiatue. scire ḡ oz qd sit v̄ni
uocū z qd denoiatiū. de eguoco at determinat p̄oppo
sitiōe ei⁹ ad v̄niocū z vt talis pdicatio caueat.

De v̄t q̄ dicunt: alia qdē sc̄bz
cōplexione d̄r: alia p̄o sine com
plexiōe. z ea q̄ sc̄bz cōplonez d̄r
sunt vt bō currit. z bō vincit. Et q

vero que sine compleione dicuntur sunt vt
homo bos vincit currit.
¶ Postq; p̄b̄s p̄misit q̄dā d̄iffōnes. nūc ponit q̄dā diui
siones: z sunt due. q; sc̄bz ponit ibi (Eoz q̄ sunt) Circa p̄
mū. z. facit p̄ p̄mittit diuisione. z⁹ subiūgit declationez.
ibi. (Ea q̄ fz) dicit ḡ q; eoz q̄ dicunt. i. xcipiunt vel etiā
p̄ferunt. alia d̄r fz cōplexione. i. cōpositionē aliquoz
adiuicē. alia sine cōplexiōe. ¶ Postea declarat p̄ exēpla:
q; dicēdo. bō currit. z bō vincit. illa d̄r fz cōpōnē. z bō se
ozuz z bos z vicit silr seozuz d̄r sine cōplexiōe. ¶ No
tādū q; ista diuissio p̄ tāto ē ad ppo^m: q; res exites in p̄
dicamto seozuz accepte d̄r icōplexiōe. x̄iucte v̄o aduicēz
faciūt cōplone. z r̄ider ista diuissio duplici actū itellect⁹
z. de aia. quoz vnus est itelligētia icōplexoz. z⁹ autē est
cōponere z diuidere icōplexa. ¶ Deinde cū dicit.
¶ Eoz p̄o q̄ sūt alia de subiecto quodā d̄r in
subiecto p̄o nullo sunt. vt bō de subo qdem
d̄r aliquo boie. in subiecto p̄o nullo est.
¶ Ponit sc̄bz diuisione q̄ ē q̄rimēbz. iō p̄ ps diuidit
l. 4. fz q̄tuo: mēbz diuissio. z⁹ p̄it ibi (alia v̄o i subo
gdē) z ibi (alia v̄o z i subo sūt) 4. vbi (alia v̄o neg) d̄c
ḡ q; eoz q̄ sūt. i. xcipiunt z q̄ sūt fz rōnē. alia d̄r de qdā
subo. i. pdicant eēntialr de aliq; iferioz: i subo at nō sūt: vt
bō d̄r de aliq; boie subo. in subo at nō ē. ¶ Notā q; vt
dicebat. s. in p̄o. eē i. vt diuidit z dicit. i. loco illo ē no
mē z ipōnis. z significat eē i. pdicationē eoz q̄ sūt ex eēn
tia subz z alteri ḡn̄s a subo. sic pdicant designat p̄p̄ia p̄
dicatiōe eēntialū q̄ sūt i eodē ḡne cū subo: quō supiora
de iferiozib⁹ pdicant i eodē ḡne. z B mō manifestū est q;
bō z q̄cūq; v̄tia in ḡne sube d̄r de. z non sunt in.
¶ Alia at i subo qdē sūt. de subo at nullo d̄r.
In subo at eē dico qd cū sit i aliquo nō ē sicut
qdā ps z impossibile ē eē sine eo i quo ē: vt qdā
gramatica i subo qdē ē i aia. d̄ subo p̄o nullo
d̄r. z qdā albu in subo qdē est corpe. ois. n.
color in corpe est. de subiecto aut nullo dicit.
¶ Ponit z⁹ mēbz. circa qd. 3. facit p̄ p̄p̄it itētū. z expo
nit qdā d̄m̄ ibi (i subo at) z adducit exēplū ibi (vt qdā)
Dicit ḡ q; alia sūt q̄ de nullo subo d̄r. sūt t̄n i subo. ¶ Po
stea exp̄it qd d̄r p̄ eē i subo: d̄cēs q; illd d̄r eē in subo qd
ē i aliq; nō sic ps ei⁹. ipole ē t̄n eē sine illo in q̄ est: z ille est
modus eēndi accētis i subo. ¶ Alteri qd d̄r d̄r exp̄it
p̄ exēplū in idiuuidis accētū. vt qdā gramatica ē i aia vt
in subo: z qdā albu in corpe. q; ois color ē in corpe. nul
lū t̄n h̄oz d̄r de subo. q; idiuuidū nullū h; iferi⁹ de quo
essentialiter dicitur. ¶ Deinde cum dicit.
¶ Alia p̄o z de subo d̄r. z i subo sūt. vt scia i
subo qdē ē i aia. d̄ subo p̄o d̄r vt d̄ gramatica
¶ Ponit z⁹ mēbz. d̄. q; alia sūt q̄ sūt in subo z d̄r de
subo vt ḡn̄alr v̄tia accētū vt scia ē in aia vt in subo z d̄r
eēntialr de gramatica vt de subo. ¶ Deinde cū dicit.
¶ Alia p̄o neq; in subo qdē sūt. neq; de subo
d̄r. vt aliq; hō vel aliq; equus. Nihil. n. bo
rū neq; in subo est: neq; de subiecto dicit.
¶ P̄it 4. mēbz. circa qd. 2. facit p̄ exp̄it itētū. z ifert
corle qdā v̄tes regulā ibi (simplr at) d̄c ḡ q; alia sūt q̄
nec d̄r de subo nec sūt in subo. vt generalr oia idiuuidia
de ḡne subst̄tie. verbi gratia. aliq; homo aliq; equus.
¶ Simplr at q̄ sūt idiuuidia z numero singu
laria de nullo subo d̄r. i subo at nihil pbibz

ea esse. Quedā eni gramatica in subo est.
¶ Infert v̄nā p̄pōnē v̄tes ex dictis d̄cēs q; simplr. i. v̄t
oia idiuuidia z nūero singularia de nullo d̄r subo. t̄n ni
bil pbibet ea eē in subo. rō p̄m̄ est: q; nullū idiuuidū h; z
aliq; iferi⁹ sub se: de q̄ vt de subo eēntialr d̄cat. rō sc̄bz ē
q; aliq; idiuuidū ē de ḡne accētis: qd oz eē in subo. vt q;
dā gramatica ē in subo. ¶ Notādū q; ista diuissio p̄ tāto
v̄t valere ad ppo^m: q; ex ipsa h̄r modus pdicādi eoz q; i
pdicamto sūt: siue cōparent mutuo in eodē ḡne: q; sic
d̄r de. vel nō. Siue in diuersis ḡn̄ibus: q; sic sunt in. v̄t
nō sunt in. vt ps ex pdictis. ¶ Sequitur illa pars.
¶ Q̄n̄ alter de alio pdicat vt d̄ subo q̄cūq; d̄
eo qd pdicat d̄r oia h; z d̄ subo d̄r: vt bō d̄
quodā boie pdicat. aial v̄o d̄ boie. ḡ z d̄ quo
dā boie aial pdicabit. qdā. n. bō z bō ē z aial.
¶ Ubi p̄it. z. regulas. q; z⁹ p̄it ibi (diuerfoz genex)
p̄ ps diuidit in. z. p̄ p̄it itētū. z⁹ exp̄onit p̄ exēplū ibi (vt
bō pdicat) qdā. n. bō z est bō z aial. ¶ P; aut q̄r regu
la deseruiat ad ppo^m: q; ex ipsa h̄r habitudo z ordo eoz
q; in eodē pdicamento ponunt fm sub z supra.

Ad maiorē euidentiā bō p̄ regule q̄rit. Utrū v̄a
sit vel falsa. arguit q; sit falsa: quia
aial est pdicatiū de boie. albu de aial. ḡ z albu de boie.
fz ista ḡ regulā teneret ista q̄a. aial ē albu. ḡ bō ē alb⁹.
vbi vt eē falla^m q̄ntis. q; aia p̄t eē v̄t sine q̄ntē. ¶ B.
fz h̄c regulā seq̄ret. suba ē ḡn̄al^m. ḡ aial ē ḡn̄al^m. qd est
falluz. ¶ B. Si q̄cqd pdicat d̄ pdicatio pdicat z d̄ subo.
s; pdicatiū pdicat de pdicatio: q; pdicatiū ē pdicatiū. ḡ p̄
dicatiū pdicat d̄ subo: ḡ subz ē pdicatiū. qd ē māifeste flz.
¶ In opp^m ē Ari. ¶ R̄ideo. B. d̄r a q̄būsdā q; regula ē
bōa z v̄a q̄n h; istas. 3. d̄ditiones: q̄n. s. aliq; sumunt i eodē
ḡne eēntialr ordiata: q; tūc q̄cqd pdicat eēntialr: vt h; su
mif pdicant: de pdicatio eēntialr pdicat de subo: z cū h;
ē itelligēda regula q̄n pdicari intermediū nō variat in
cōp̄atiōe ad pdicari de ipō z ad subz: d̄ pdicat. ¶ Itē
3. regula d; itelligi de pdicari significatiōe in itētū d̄r d̄
pdicari exercito i sudam̄tis: p̄er p̄mā d̄ditionē solunt.
z. p̄ argū. q; albu z ḡn̄al^m nō pdicat eēntialr d̄ suba z
aial. Silr z⁹ soluit penes variationē pdicatiū intermedy.
q; sic arguēdo sit falla accētis. p̄er. 3. d̄ditionē soluit 3.
ar^m. q; ibi ar. i itētū d̄r cū eē p̄ qd exercet pdicatio: iō nō
t; z. Cōtra istū modū exp̄onēdi ar. q; fz oēs istas d̄di
tōes hec q̄a eēt bōa. aial ē suba. ḡ bō ē suba: q; h; sumūf
tria eēntialr ordiata i eodē ḡne. nec variat pdicatiū iter
mediū. z ar. i p̄mis itētū d̄ pdicari exercito. s; ista q̄a
nō valz. ḡ oēs pdicte d̄ditiones nō valēt: q; nō saltāt v̄ta
tē regule. p̄bō mī. q; seq̄. a fin⁹ ē suba. ḡ aial ē suba. z nō
seq̄. a fin⁹ ē suba. ḡ bō ē suba. igit ista. bō ē suba. ē aia nō
uertibilis isti. aial ē suba. ḡ ē arguēdo: aial ē suba. ḡ bō
ē suba. est falla q̄ntis a pōne q̄ntis z a p̄pōne h̄re p̄les
cās v̄itar ad v̄nā illaz. ¶ Dicēduz ḡ q; nō seq̄ formalr.
aial ē suba. ḡ bō ē suba. sic nec seq̄. suba ē alba. ḡ aial est
albu: q; ex significatiōe fermōis v̄trūq; aia se h; codes
mō ad q̄ns. ¶ Alr ḡ dicēduz ad qōnē q; regula ē v̄a: q; p̄
se d̄r de sc̄bz itētū d̄bz sic logicus d; log: z sumēdo p̄
dicari p̄pe q; ē p̄ alio d̄c̄tū. n. t̄n z nō plus significat
p̄ regulā nisi q; est pus p̄ore est pus posterior: vel qd est
supi⁹ supioze ē supi⁹ iferioze: cui⁹ v̄itas nulli ē dubia. z ita
uenietet ponit vt regula. q; eius veritas est oib⁹ nota.
Hoc viso occurrit duo dubia. ¶ P̄m̄ ē q; ar. exē
plificat de reb⁹ p̄ itētū d̄bz. q̄rit ḡ quo fz h̄c re
gulā arguēduz ē i illis. ¶ Dicēduz q; ar. sic exp̄ificat vt
bō pdicat d̄ qdā boie: aial v̄o d̄ boie. ḡ z d̄ qdā boie aial
pdicat: vbi significat aial eēntialr pdicari de boie. si ḡ
A. d. z

h'z illi' d'nt t'n vt d'z e' penes mo' signi' abstracti z co' eret' q' d'ueritas lz p'hibeat p'dica' vni' de altero z vni' g'nal' q'mi de sp'eb' alteri' no' sufficit n'i ad distinguenduz g'nal' v'l sp'eb' d'ueritas. id' id' est real' z e'ntial' g'nal' v'l p'dicamentu' abstracti z creti.

Substantia at e' q' p'prie p'cipal'r z marie d'f. q' neqz d' subo d'f: neqz i subo e'. vt aliqs h'v'l aliqs equ'. Postq' p'hs d'ermiauit i g'nali. h' d'ermiat i sp'ali d' singul'. circa q'd. z. fac. p' d'ermiat de suba. z' de aliqs p'dicamentis accit'u' ibi (Qua'nt' tal' ali' d' r'innu' p' p' didi' i. z. p' d'ermiat de suba q'ntu' ad ei' subalia. z' q'ntu' ad ei' p'p'ates q' s' q'si accit'u' ibi (coe at' p' in. z. p. n. sup' d'ist'oe sube i p'ma z sc'daz ondit q'd v'ru'q' sit d'ermiat' d' eis abio'. z' agit d' eis copari ue ibi (sc'daz vo subaz) p' i. z. p' p'oit d'cript'oes v'rraruz z' d'clar illa sp'al'r q' e' fa'z subaz. ibi (ma' e' at'). (No' t'adu at' q' h' sup'oit d'ist'oe sube i p' z' fa'z q' n' e' d'ist'oe g'nis i sp'es. lz sub'i accit'u' q' suba f'z q' ite' f'z qua' d'ideratio ne p'iet ad logicu' d'ist'oe i ite'oes sub'i accit'u'ales. v'n sicut d'z e' i p'or' fe sube vt h' p'hs loq' s' acci' no' realia de q' b' p'dicat ali' d' m'ebz. i. e' i. lz ite'otalia q'd' p' se puenit d'ic de: v'n v'ie e' q'd' co' ad fa'z subaz q' fa' suba d'ic v'le appli ca' ad aliq'd' i g'ne sube. S'it' p' suba d'ic p'dica'. p'uta p'ri cular' v'l aliq'd' h'z applicatu' ad re' i g'ne sube. z' h' mo' alia oia aut d'nt d' subys p'mis. aut i eis s' vt ifra apli' p'arebit. p' g'ps didi' i. z. p' ondit q'd' sit p' suba. z' q'd' fa. fa' ibi (fe at' d'ic g' q' suba. i. p' qua' circuloq' p' h' q'd' subdit q' p'pe z p'ncipal'r marie d'f: q' neqz d' subo d'f: nec i subo e' z' ex'e p'ificat: vt aliqs h'o. aliqs bos. (Non' q' i'ra ista duplr p' exp'oi. Uno' q' totum h' suba e' q' p'pe z p'ncipal'r z ma xie d'f: se teneat ex pte d'iffinit'i. q' p' h' circuloq' p' subaz qua' ite'dit d'iffinit'e. ill' d' at' q'd' seg' q' neqz d' subo z' s'it d'iffi' fi'. Alio' q' i' p'ba d'icat d'iffi'. z' o'e ali' q'd' seg' q' p'pe z' se teneat ex pte d'iff'ois. p' at' suba d'f: p'pe suba ab actu s' b'adi aliys ad d'ia accit'u' q' p'pe no' substat: p'ncipal'r ad d'ia fa'z subaz q' si substat accit'u' co'ia. marie p'oit ad d'iaz v'rruz q' v'l sp'al'r genez q' min' oib' substat. (Cir ca ex'e adducta i l'ra q'rit. v'z aliqs h'o s'it p' suba. v'l q' sic: p' ari. q' sic ex'eplificat d' p' suba. aliqs h'o. aliqs equ'. z' i'feri' vbi ondere ite'dit q'd'z ali' a p'mis d'ic d' p'mis vel e' i p'mis ar. sic. aial p'dicat d' boie. q' d' aliq' boie. p' aliq'ue boiez d'as itelligere p' subaz. (It' e' h' fa' suba. g' p'. z'na p'z. q'z iter p' z' fa'z n' e' d'are mediu' an's p'ba. q'z s' e'et fa' suba no' e'et nisi sp'es. lz e' f'z. q'z h' e' va. nullus h'o e' sp'es. g' sua d'ictoria fia. aliqs h'o e' sp'es. (Co'tra. q'z aliqs h'o p'dicat d' p'lib'. g' no' e' p' suba. an's p'z. q'z iste e' aliqs h'o e' iste e' aliqs h'o. (S'eg' iste h'o currit: g' aliqs h'o cur rit: z' h' e' g' aliqs h'o e' p'. z' ita co'i. g' no' e' p' suba. (S' h' e' va. oia h'o e' aliqs h'o. g' aliqs h'o no' e' p' suba. q'z nulla p' suba p'dicat d' o'i boie. an's p'z. z' i q'z sua d'ictoria e' i p'ois. aliqs h'o no' e' aliqs h'o. tu' q'z q'z e' singular' e' va. g' aliqs h'o p'dicat de o'i boie. (Propter istas ro'es d'bz q' aliqs h'o no' e' p' suba. i. no' s'it t'n v'n sup' h'ois s'ic iste h'o. p'uta for. (S'z p'p'au'c'e ari. itell' q' h'o d' se e' i d'ins ad mltas accept'oes. i. p' voce p' ite'oe z' p' sup'osit' Signa i'g' v'l o'is aliqs s'ibi addita tollit id'iaz ad ite'io ne z' ad voce. z' d'ermiat i'p'z t'n ad accept'oes. p' sup'osit' tis. lz ad huc i' illa accept'oe e' id'ins ad o'e sup'p'. an' g' p'z subaz voluit exp'mere vt d'ist'iguit f'z. v'z. vt e' l'et ite' fe sube. z' t'n q'd' i' g'nal' d'ixit vt aliqs h'o. i. q'd'z q'd' e' iste h'o. i. for. v'l p'ato. (Alio' p' d'ic i' e' id' e' q' p' aliqs h'o po nit p' suba d'ermiat' ideter'. n' p' huc boiez d'ermiat' z' d'et' z' t'e' ex'eplificauit ari. d' p' s'ba d'et' lz ideter' vt d' hac v'l illa. v'n forte e' aliqs h'o n' s'it p' subaz d'et' d'et' nec ideter'. lz p' illa sup'p'or q' e' p' p'ois s'bz. (Ad p' ar. p'z q' ari. notificat p' subaz q'd' i' co'i p'coe s'uptu' p' accept'oe p' sup'p'ois. (Ad z' d'ico q' aliqs h'o e' ens p' accis. co'po' ex re p' ite'iois z' f'z: nec e' p' suba nec fa. lz mediu' accit'u'ale iter illa. z' tale me' iuenit iter sp'es sp'al'issim'a z' indidua. vt h'o alb'. lz n' mediu' e'ntiale (Co'tra h' ar. tu' q' aliqs h'o p'dicat d' p'lib' d'ontib' n'uo. i. q'd' g' e' sp'es. tu' q' ens p' accis co'poit ex reb' d'iuersoz genez. lz aliqs h'o n' e' h'z. q'z mod' itelligedi boiez n' e' res alit' g'nis. (R' n' ad p' p' d'ic q' aliqs h'o d' nullo p'dicat i. q'd' q'z ens p' accis n' h'z q'd'. (Ad z' d'ico q' maior pot negari. q'z q'eg' n' e' e'ntial'r id' e' cu' aliq' sine s'it res alteri' g'nis sine no' co'po' cu' illo aliq' facit ens p' accis vt d'ic.

Sed e' at' sube d'nt sp'es i q' sp'eb' ille q' p'ci pal'r d'nt sube i' s'it be z' h'az sp'es g'ha vt ali qs h'o i sp'e q'd' e' i boie. gen' no' sp'e' aial est. Sed e' ergo sube d'nt vt est h'o at' q' aial. Quidit q'd' sit suba d'ic q' se sube d'nt sp'es z' g'nis sp'es tu q' b' i' s'it ille q' p' sube d'nt. i. p' sube s'it in q' s'ic q'z subiaz i suo toto v'l: vt aliqs h'o est in boie vt i sp'e. i. aial at' q'd' e' gen' sp'e' vt in g'ne. ita q' h'o z' aial d'icant' sube sc'de. Manifestu' e' at' ex his q' d'ca' s'it q'm' eoz q' de subo d'nt nec e' z' nome' z' rone' d' subo p'dica ri. vt h'o d' subo aliquo boie p'dicat: ro' quoqz h'ois d' aliquo boie p'dicabit. Quid a. n. h'o z' h'o e' z' aial ronale z' mortale. q're nom' z' ro' d' subo p'dicabit. Eoz q' i subo s'it: i pl'mis q'd' e' neqz nom' d' subo neqz n' p'dicabit. In aliq' b' at' nom' q'd' e' nihil. p'hibz p'dicari aliq'n' d' subo. rone' h'o ipossibile e'. vt albi ch' in subiecto s'it corpe p'dicabit d' subo. d'f. n. corpus albi. ro' vero albi nunqz p'dicabit de corpore. Declarat sp'al'r notificatione' d'at' de p'mis subys onides q' p' sube no' d'nt de subo. nec i' i subo: vbi ite'dit tale ro ne' (I' d' d' q' oia alia d'nt. v'l i q' oia alia s'it. nec e' i. nec d' de. lz p' suba e' h'z. g' r'e. maior sup'p'oit s'ic ma' i. q'z si p' suba d'icere' de. z' e'et i. i. a' no' oia alia d'icere' de ip'a. vel e'nt i ip'a: q'z e' e' i. v'l d'ic' d'. vt h' accipit' n' auertit. lz mi. p'oit i i'ra qua' p'hs ondit duplr. p' q'd' d'ia assignado. z' i singul' iduce'. ibi (h' at' ma' i) p' i. z. p' mittit illa d'ia. z' ex illa i'fert mi. ta' q' p'ne: z' ibi (alia g' oia) d. g' q' ex bis q' d'ca' s'it. i. sup' p'ut ex d'iff'oe vnioci z' ex regula illa. q'n' alterz de altero. mani' e' ill' d' q'd' de p' suba e' d'cm. z' itari subdit q' eoz q' d'nt d' subo nec e' nom' z' rone' p'dicari d' subo vt h'o p'dicat d' aliq' boie f'z nom' z' rone'. i. d'iff'onez: q'z q'd' h'o est h'o z' est aial ronale mortale. q' e' d'iff'ois: f'z coz q' s'it i subo vt i p'lib' no' p'dicant' f'z nom' z' f'z rone'. i. d'iff'onez: q'd' vtiqz v'z e' si accit'ia s'uman' i' abstra cto. i. aliq' b' at' nihil. p'hibet nom' p'dicari. i. f'z nom' d' subo i q' s'it. f'z vo rone' est ipole: q'd' vtiqz v'z est si accit'ia s'uman' i' c'creto vt albu' p'dicat d' corpe in q' e' vt i subo f'm nom' q'z v'z e' dicere q' corpe est albu'. ro' vo. i. d'iff'ois albi nuqz p'dicat de corpore: itell' vt sup' e' exp'o' i q'd' a' q'one. Sic d'iff'ois albi e'et ip'i corpi e'ntial'is. (Non' q' itell' q'd' d' p' nome' d'ic' de. z' e' i. vt sup' d'ez e' f'la est ista d'ia qua' ari. assignat iter illa q' d'nt de subo. z' inter illa q' s'unt i' subo. na' d'ic' de. s'it p'dicatione' e'ntial'e' z' eoz q' s'unt sup'ioza z' e'iusde' g'nis cu' subo. z' de talib' manifesta est q' p'dicat de subo. i. de i'ferioz f'z nome' z' f'z rone'. lz esse i'

significat p'dicatione' eoz q' s'unt ex e'ntia' sub'i z' alterius g'nis: vt s'unt oia accit'ia re' sube. z' de talib' manifestu' e' q' si s'uman' i' abstracto: nec f'm nome': nec f'm rone' p'di cant' de subo: f'aliuz eni' e' d'fe q' corpe' e' albedo aut color d'isgregatiuz v'ituz: si ista s'it d'iff'ois albedinis: si at' s'uman' i' c'creto nihil. p'hibet eade' de subo f'm nome' p'dicari z' no' f'm rone': hec enim est vera: corpus est album. Alia vero oia aut de subiectis dicunt' p'ncipalibus subst'at'is: aut i subiectis e'isd'e' s'it. Infert ex p'dict' illa mi. d'ic' q' oia alia a p'mis subys: aut d'nt de eis ta' q' de subiectis: aut i' eis s'unt tanq' i' subo. hoc sic p'z ex d'ictis: q'z oia alia a p'mis subys aut s'it sc'de sube: z' ille d'nt de p'mis: aut s'unt accit'ia: z' illa s'unt i' p'ri mis: que quodammodo p'dicantur de p'mis. bec z' alia patent ex d'ictis. (Deinde cum dicit. Hoc aut' manifestu' est ex his q' p' singula p'ponen' vt aial de boie p'dicat. g' z' de aliquo boie aial p'dicabit. na' si de nullo aliquoz ho min'u' d'icere' nec oino de ipso p'dicare'. i'kur sus color in corpe est. g' z' in aliquo corpore. na' si no' i' aliquo singuloz e': nec oio in corpe. Quidit illa mi. in singulis inducendo. circa q'd' tria fac. p' eni' iducit. z' d'cluidit ibi. (Quare oia.) z' alia d'ne i'fert ex d'ict' ibi. (no' g' ex'itib'.) d'ic' g' q' h' q'd' d'ictu' est ite'z manifesta e' ex his q' p' singula iduce' d' p'ponen' vt aial p'dicat de boie: vt gen' de sp'e: g' z' p'dicat de q'da' boie q' e' p' suba: z' p'bat illa p'iaz: ad d'structione' an'tis se' d'estruc tion'e' p'ntis. na' si aial de n' aliq'z. i. p'culariu' boiuz p' dicat. g' nec de ipso boie in co'i p'dicat: ex h' vult q' sc'de sube d'nt de p'mis vt color est in corpe: ergo z' in aliquo corpore. z' p'bat p'nti vt p'us: q'z si color in nullo corpe singulariuz: nec in co'i erit corpe: q'd' est op' an'tis. Quasi aut' ille p'ntie teneat: p'atebit in q'one statiz: vult at' ex ista vltima p'ia q' oia accit'ia s'unt i' p'rimis subys que s'unt altera pars mi. (Deide cu' dicit. Quare oia alia aut de subiectis dicunt' p'ncipalib' subst'at'is aut in subiectis e'isd'e' s'unt. Infert d'icta mi. ex p'dictis d'ic' q' oia alia a p'mis subst'at'is aut dicuntur de ip'is: sicut de subiectis: vt sc'de sube: aut s'unt i' ip'is: sicut i' subiectis: vt s'unt oia accit'ia.

Sed e' at' sube d'nt sp'es i q' sp'eb' ille q' p'ci pal'r d'nt sube i' s'it be z' h'az sp'es g'ha vt ali qs h'o i sp'e q'd' e' i boie. gen' no' sp'e' aial est. Sed e' ergo sube d'nt vt est h'o at' q' aial. Quidit q'd' sit suba d'ic q' se sube d'nt sp'es z' g'nis sp'es tu q' b' i' s'it ille q' p' sube d'nt. i. p' sube s'it in q' s'ic q'z subiaz i suo toto v'l: vt aliqs h'o est in boie vt i sp'e. i. aial at' q'd' e' gen' sp'e' vt in g'ne. ita q' h'o z' aial d'icant' sube sc'de. Manifestu' e' at' ex his q' d'ca' s'it q'm' eoz q' de subo d'nt nec e' z' nome' z' rone' d' subo p'dica ri. vt h'o d' subo aliquo boie p'dicat: ro' quoqz h'ois d' aliquo boie p'dicabit. Quid a. n. h'o z' h'o e' z' aial ronale z' mortale. q're nom' z' ro' d' subo p'dicabit. Eoz q' i subo s'it: i pl'mis q'd' e' neqz nom' d' subo neqz n' p'dicabit. In aliq' b' at' nom' q'd' e' nihil. p'hibz p'dicari aliq'n' d' subo. rone' h'o ipossibile e'. vt albi ch' in subiecto s'it corpe p'dicabit d' subo. d'f. n. corpus albi. ro' vero albi nunqz p'dicabit de corpore. Declarat sp'al'r notificatione' d'at' de p'mis subys onides q' p' sube no' d'nt de subo. nec i' i subo: vbi ite'dit tale ro ne' (I' d' d' q' oia alia d'nt. v'l i q' oia alia s'it. nec e' i. nec d' de. lz p' suba e' h'z. g' r'e. maior sup'p'oit s'ic ma' i. q'z si p' suba d'icere' de. z' e'et i. i. a' no' oia alia d'icere' de ip'a. vel e'nt i ip'a: q'z e' e' i. v'l d'ic' d'. vt h' accipit' n' auertit. lz mi. p'oit i i'ra qua' p'hs ondit duplr. p' q'd' d'ia assignado. z' i singul' iduce'. ibi (h' at' ma' i) p' i. z. p' mittit illa d'ia. z' ex illa i'fert mi. ta' q' p'ne: z' ibi (alia g' oia) d. g' q' ex bis q' d'ca' s'it. i. sup' p'ut ex d'iff'oe vnioci z' ex regula illa. q'n' alterz de altero. mani' e' ill' d' q'd' de p' suba e' d'cm. z' itari subdit q' eoz q' d'nt d' subo nec e' nom' z' rone' p'dicari d' subo vt h'o p'dicat d' aliq' boie f'z nom' z' rone'. i. d'iff'onez: q'z q'd' h'o est h'o z' est aial ronale mortale. q' e' d'iff'ois: f'z coz q' s'it i subo vt i p'lib' no' p'dicant' f'z nom' z' f'z rone'. i. d'iff'onez: q'd' vtiqz v'z e' si accit'ia s'uman' i' abstra cto. i. aliq' b' at' nihil. p'hibet nom' p'dicari. i. f'z nom' d' subo i q' s'it. f'z vo rone' est ipole: q'd' vtiqz v'z est si accit'ia s'uman' i' c'creto vt albu' p'dicat d' corpe in q' e' vt i subo f'm nom' q'z v'z e' dicere q' corpe est albu'. ro' vo. i. d'iff'ois albi nuqz p'dicat de corpore: itell' vt sup' e' exp'o' i q'd' a' q'one. Sic d'iff'ois albi e'et ip'i corpi e'ntial'is. (Non' q' itell' q'd' d' p' nome' d'ic' de. z' e' i. vt sup' d'ez e' f'la est ista d'ia qua' ari. assignat iter illa q' d'nt de subo. z' inter illa q' s'unt i' subo. na' d'ic' de. s'it p'dicatione' e'ntial'e' z' eoz q' s'unt sup'ioza z' e'iusde' g'nis cu' subo. z' de talib' manifesta est q' p'dicat de subo. i. de i'ferioz f'z nome' z' f'z rone'. lz esse i'

flint suba: alr nō oportet pbibere illud q̄si i cōueniens ne sequeret ex dicta p̄p̄tate: q̄d itelligēdū est isto mō: qz Ari. nō dicit nec inuit ex ista lra p̄tes sube eē subas sim- plr: p se: sed dicit qz p̄p̄mā p̄p̄tate sube: nō opz eas cōcedere nō eē subas. qz nec p̄tes sube sunt in subo. i. al- quo exite in actu cōpleto vt forme: s̄ sint in toto. qz ali- modus eēndi in. est eē in toto: r alius eē in subo. ¶ Ex p̄dictis p̄z quō d̄ia in ḡne sube r p̄tes sube sunt suba: qz i ḡne sube: vt est ḡnā sunt nō p se: vt species vel idividuū s̄. q. p. acc̄s̄. s̄. p. reductionē in p se p̄mā sp̄s: r de illis q̄ sunt in ḡne p reductionē: nō opz gen^m in abstracto ve p̄di cari. ¶ Ad p̄m in oppo^m dico qz Ari. itelligit qz nō est B p̄p̄mā sube. i. ei qd directe est in ḡne sube: vt sp̄s vel ge- nus: s̄ est d̄ia q̄ nō est sic suba. ¶ Ad 2^m p̄ idē: qz eguo- cat de suba. ¶ Ad 3^m p̄z ex p̄dictis qz d̄ietas sumpta cōi- ter r trāsumptiue vtraqz reperit in ḡne sube. ¶ Ad 4^m dico qz Ari. vt in p̄lib^o d̄ividit voces in significaciones r in diuersos modos accipiēdū: qd ad min^o facit de d̄ietate: nō enī eē d̄ividit: vt est ḡnā in sp̄s ponens d̄iaz sube eē p̄mā ei^o sp̄m: sed d̄ividit hāc vocē d̄ietas in sua signata: r vniū significatū ei^o eē d̄ia sube: qz sic for^o equiuocat ad subalē q̄ dat eē simp^o: r acciditale q̄ dat esse fm qd. ita acc^o ad actū p̄mā r actū sc̄dm: r ita etiā d̄ietas eguocat in q̄li- tate eēntiale r acciditale: d̄ia q̄ sube est d̄ietas eēntialis: r nullo mō qualitas: vt est ḡnā. ¶ Ad dno argumēta p se d̄ia. qz p̄z q̄ faciūt p̄ d̄ne. ¶ Ad aliud de forma cū d̄i q̄ est in subo d̄m qz falsus est: mā enī appropriate est trā: illud qd est in p̄o ad suscipiēdū formā nō h̄is actūz ali- que p̄letū ex se cui for^o tribuit eē simp^o: vt eē i suby. s̄. b̄z aut d̄i qz sit in p̄o ad formā: t̄i est in actu cōpleto ex se: r iō for^o adueniēs tribuit ei eē s̄z qd trā: i. ḡ suba: s̄ sit i mā: nō t̄i eē in subo: nec p̄ d̄is adese r abeē p̄t p̄ter subī corruptionē: qz nullū eē subz ei^o. ¶ Ad aliud de mā. dico qz Ari. nō itelligit mās eē nihil: sed qz nō est aliqd in ḡne p se: s̄ sit in ḡne vt p̄s: r p̄ reductionē. ¶ Ad arg^m in op^m qd vt eē s̄ sc̄dm p̄nē. dico qz illa d̄ivisio sube nō est d̄ivisio ḡnis in sp̄s: qz t̄i mā h̄er d̄iaz d̄istiguetē ip̄az a for^o r eē ens actu d̄istinctū a for^o: qd nō est verū: sed illa d̄ivisio est eguoci in eguocata fm logcū vt analogi in analogata fm nālē: r eē d̄i p̄dicationē sube de d̄ividētibus: s̄z hoc non est vt est suba ḡnā. ¶ Ad d̄it vnum argu^m. 7°. mēba. d̄i qz forma est magis ens q̄ mā. r iō est magis ens q̄ cōpositū. in q̄ d̄ia innuit mām esse magis ens q̄ cōpositū: t̄i arguo sic. suba est maxie ens: s̄ qd est mī- nime ens: vt cōpositū est suba: etiā per se. ḡ multo magis mā r forma q̄ sunt magis entia cōposito erunt suba p se. ¶ R̄ideo qz mā r forma sunt magis entia cōposito en- titate p̄ncipū: r ita sunt sube: nō t̄i vt sp̄s substātie. ¶ Inest aut substātijs r d̄rys ex his oia vni- uoce predicari. Oia enī que ex his predicata sunt: aut de idividuis predicant: aut de sp̄- bus. A principali nāqz substātia nulla est p̄- dicatio. de nullo enī subo d̄icif. Secundaruz vero subarū sp̄s qdē de idividuis predicat. genus aut r de sp̄e: r de idividuis predicat. Silr at r d̄ie de sp̄b^o r d̄ idividuis p̄dicat. ¶ Posita p̄mā p̄p̄tate que est cōis oī sube ponit sc̄dz q̄ nō uenit oī sube: s̄z solū substātijs sc̄dis. Circa qd sic p̄- cedit. p̄ p̄p̄tate p̄ponit. sc̄do eā exponit oī d̄es qz nō eō uenit p̄mis substātijs: sed t̄i sc̄dis r d̄rys. 3° eā p̄bat. se- cūda ibi. (Oia enī.) 3° ibi. (Suscipit enī.) dicit qz iest substātijs r d̄iferētis ista p̄p̄tas qz oia ab his. i. q̄cūqz illoz p̄dicat vniuoce. (Oia enī.) exponit qd dixerat oī-

dens q̄ ista p̄p̄tate nō cōuenit p̄me sube: cuius rō est qz p̄mā suba de nullo predicat: qz nō d̄i de subo: sed p̄e- nit secūdis substātijs r d̄rys q̄ p̄dicat aut de idividuis aut de sp̄bus: qd p̄z: qz secūdarū subarū sp̄s p̄dicat de idividuis: genus aut de sp̄e r idividuo. d̄i vero de in- diuiduis r de sp̄b^o: qd verū est de d̄ia intermedia r cōi. Dicit qz oia q̄ ex his. i. de nullo illoz. s̄ substātijs r d̄ia rū sunt predicata: aut predicant de idividuis: aut etiā de sp̄b^o: qd p̄z: qz sc̄dz subaz sp̄s p̄dicat de idividuis ge- nus at de sp̄e: r d̄ idividuo. h̄ at nō uenit sube p̄. i. p̄mā: s̄z t̄i sc̄dis d̄rys. vt eē d̄ez. r p̄z i lra. ¶ Deinde cū dicit. ¶ Rationē quoqz suscipiunt p̄ime sube spe- cieriū r generū r sp̄s ḡnis. Quēcūqz enī de predicato d̄ir: eadē r de subo d̄ir. Silr aut r d̄iarū rōnē suscipiūt sp̄s r idividua. Ani- uoca aut sunt quozū r nomen cōe est: r ratio substātie eadē. Quare oia que ex substātijs r d̄iferētis sunt vniuoce dicitur. ¶ Probat qd dixerat vbi oīdit talē rōnē. oē illō qd p̄di- cat de aliq̄ fm nōmē: r fm rōnē p̄dicat vniuoce: qz sic vniuoce d̄ca sūt sup̄: qz nōmē eē cōe: r rō sube eadē. s̄z rō sube r d̄ie sunt h̄. ḡ r̄. p̄batio mī. qz p̄ sube suscipiunt p̄dicationē specie: r sp̄s generū fm nōmē: r rōnē r p̄mā eē p̄ime sube suscipiūt p̄dicationē generū: h̄ mō qz q̄cūqz p̄dicant de p̄dicato: p̄dicant de subo: silr idividua: r sp̄s suscipiūt p̄dicationē d̄iaz fm nōmē r rō- nem. ḡ r̄. istī rōnis. p̄ponit mī. 2° mā. cū sua p̄batōe ibi. (Vniuoce at.) 3° p̄nē: qz oia ex substātijs r d̄rys. i. de numero illoz vniuoce predicant. ¶ Deinde cū dicit. ¶ Omnis autem substātia videt hoc aliquid significare: r in primis quidem substātijs in- dubitabile r verū eē: qm hoc aliqd significat. Individuū enī est r vniū nuō qd significatur. ¶ Proponit tertiā p̄p̄tate q̄ vt uenire oī sube: t̄i fm rei d̄itate nō uenit nisi p̄mis. Circa qd duo facit: p̄- ponit intentū exponēdo in illis vbi nō est dubiū. sc̄do in il- lis in qb^o eē dubiū. 2° ibi. (In sc̄dis vō.) dicit qz ois suba vt significare h̄ aliqd. l. aliqd vniū subm vt sup̄ in ḡne sube: qd qdē in p̄mis suby s̄z d̄m: qz p̄mā suba siḡt hoc idividuū vniū nuō de q̄ certū est qz signat hoc aliqd. ¶ In sc̄dis vō subijs vt silr sub appellatiōis figura hoc aliqd significare: qm qz dixerit ho- minē vel aial: nō h̄ t̄i verū est: sed magis q̄le qd siḡnat: neqz enī eē vniū nuō qd subz eē quē- admodū p̄ime sube: s̄z de p̄lib^o h̄ d̄i r aial. ¶ Ex p̄dit itē t̄i illis vbi est oū. circa qd. d. fac. p̄ fac qd d̄ez est. 2° remouet errorē ibi. (Nō aut silr.) dicit qz in sc̄dis suby silr vt sub appellatiōis figura. i. sub silitudie vocis qz signant h̄ aliqd: vt si qz dixerit hoies: aut aial q̄ sūt r sube: s̄z t̄i h̄ videat s̄z appentiā vocis. nō t̄i eē vt s̄z rei ex̄tā: s̄z magi 2° sube signant q̄le qd: eē cās subdit qz illō qd siḡt h̄ aliqd eē aliqd vniū subz nuō singulare: s̄z sube nō sunt h̄: qz h̄ d̄i r aial q̄ sūt r sube de p̄lib^o p̄di- catur. ¶ Nōm^o qz h̄ aliqd p̄p̄e d̄ez eē idē qd aliqd vniūz sup̄ nuō p̄ se ens in ḡne sube: s̄z q̄le qd eē idē qd aliqd cōe p̄lib^o de qb^o vt eēntialr vt eēntialr p̄dicat: ex qz p̄z qz sola p̄ suba signat h̄ aliqd: 2° at sube signant q̄le qd: i. sc̄z sub appellatiōis figura. i. sub silitudie vocis videat h̄ ali- qd significare q̄ d̄ir sube: r h̄ nōm suba vt significare ali- qd subtractū r subm. l. ab his: qd maxie cōuenit: r qd est h̄ aliqd mō p̄p̄posito. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Non aut simplr quale quid significat quē- admodū albi: nihil enī aliud significat albus q̄ qualitatē. Genus autem r species circa substātiā qualitatem determinant. qualē enim quāndā substātiā significant: plus aut in genere q̄ in specie determinatio fit. Dices enim aial plus complectit q̄ hominem. ¶ Remouet errorē: qz enī dicitū eē qz due sube significat quale quid: crederet forte aliqz qz simplr significaret q̄- litatē acciditale sicut albi: qd falsus eē. iō dicit qz sc̄do suba nō siḡt simplr q̄litatē sic albi: qd nihil aliud siḡt q̄ q̄li- tatē. s̄. albedinē: s̄z sup̄. significat q̄litatē subalē: qz tā gen^o q̄ sp̄s est qdā cōe eēntiale r subale suby s̄z p̄mis: iō d̄i- cit qz gen^o r sp̄s d̄erminat. i. ipoztāt q̄litatē circa subaz: r significat quāndā q̄le subaz. i. cōez r d̄eterminabile per s̄feriora: sed illa d̄eterminatio r d̄ctio ad s̄feriora est plus in ḡne q̄ in sp̄e p̄ eo qz genus est cōius r plus cōplectit q̄ species: aial enī plura complectitur q̄ homo: r p̄ d̄is est d̄eterminabile per plura. ¶ Sequitur illa pars. ¶ Inest autem substātijs nihil illis esse p̄tra- rium. p̄ime enī substātie quid erit contra- rium: nā alicui homini nihil est p̄trariū: at vero nec homini nec animali nihil est cōtrarium. ¶ Ibi ponit quartā p̄p̄tate q̄ cōuenit oī sube fm qz est res r nā: circa quā sic p̄cedit: qz p̄ponit p̄p̄tates r de- clarat eā. sc̄do oīdit eā nō esse p̄trabile ibi. (Nō eē at.) dicit qz substātijs inest etiā ista p̄p̄tate nihil h̄re d̄riū qd p̄bat in p̄mis substātijs: qz alicui h̄i nihil est d̄riūz. sc̄do in secūdis: qz homini r aiali nihil est cōtrarium. ¶ Non autē est hoc sube p̄p̄mā: sed eē multo- rum alioz vt quāritati. Bicubito enī nihil est p̄trariū. at vero nec decē nec alicui taliz: nisi forte qz dicat mīta paucis eē d̄ria vel magni puo. D̄eterminatoz vero nullū nullū eē d̄riū. ¶ Q̄stēdit istā p̄p̄tate nō esse cōuertibile cū suba. circa qd 2° facit. p̄ qd dicitū est. sc̄do istat d̄ictū ibi. (Nisi qz forte.) dicit qz hoc qd dicitū est. i. nō h̄re d̄riū nō est p̄- p̄mā sube: qz aliaz uenit vt q̄ritati r bicubito q̄ eē q̄rit- tas cōtinua: aut decē q̄ est q̄ritas d̄iscreta: r sic b̄ aliaz ni- hil est cōtrariū. ¶ Postea instat. nisi forte dicat qz mul- ta d̄riant paucis r magni puo: cui^o solonē statī inuit: qz q̄gd sit de istis t̄i d̄eterminatoz in quātū d̄eterminato rū nihil est eis d̄riū: r iō semp stat qz oca p̄p̄tas non est p̄uertibilis cū suba. ¶ Nōm^o qz quāritatū qdā sunt de- terminate vt bicubitū r decē: qz tallū mensura est certa r d̄eterminata. q. in p̄cto: quedā sunt id̄eterminate: q̄rū mētura nō est certa in p̄cto: s̄z p̄t sumi tāta maior r mi- nor vt magnū r puū nullū r paucis. respectu. n. q̄ritatē vniū cubitū bicubitū est magnū silr tricubitū: r sic ascē- dēdo. ita qz lī magnū nō dicit aliqd d̄eterminatū. silr re^o binary q̄ternarius silr est multus r denarius: r sic ascen- dēdo: ita qz multū nō est aliqd d̄eterminatū: idē p̄z. e. de puo r paucis. q̄gd ergo sit de talibus q̄ritatib^o id̄eter- minatis de qbus in s̄ferius in. c. de q̄ritate ampli^o inquire- mus: t̄i de q̄ritatibus d̄eterminatis certū est apud p̄h̄z qz nō h̄nt d̄rietatē: r habet p̄positū qz habere contrariū non est propriū solūis substātie.

¶ Non autē est hoc sube p̄p̄mā: sed eē multo- rum alioz vt quāritati. Bicubito enī nihil est p̄trariū. at vero nec decē nec alicui taliz: nisi forte qz dicat mīta paucis eē d̄ria vel magni puo. D̄eterminatoz vero nullū nullū eē d̄riū. ¶ Q̄stēdit istā p̄p̄tate nō esse cōuertibile cū suba. circa qd 2° facit. p̄ qd dicitū est. sc̄do istat d̄ictū ibi. (Nisi qz forte.) dicit qz hoc qd dicitū est. i. nō h̄re d̄riū nō est p̄- p̄mā sube: qz aliaz uenit vt q̄ritati r bicubito q̄ eē q̄rit- tas cōtinua: aut decē q̄ est q̄ritas d̄iscreta: r sic b̄ aliaz ni- hil est cōtrariū. ¶ Postea instat. nisi forte dicat qz mul- ta d̄riant paucis r magni puo: cui^o solonē statī inuit: qz q̄gd sit de istis t̄i d̄eterminatoz in quātū d̄eterminato rū nihil est eis d̄riū: r iō semp stat qz oca p̄p̄tas non est p̄uertibilis cū suba. ¶ Nōm^o qz quāritatū qdā sunt de- terminate vt bicubitū r decē: qz tallū mensura est certa r d̄eterminata. q. in p̄cto: quedā sunt id̄eterminate: q̄rū mētura nō est certa in p̄cto: s̄z p̄t sumi tāta maior r mi- nor vt magnū r puū nullū r paucis. respectu. n. q̄ritatē vniū cubitū bicubitū est magnū silr tricubitū: r sic ascē- dēdo. ita qz lī magnū nō dicit aliqd d̄eterminatū. silr re^o binary q̄ternarius silr est multus r denarius: r sic ascen- dēdo: ita qz multū nō est aliqd d̄eterminatū: idē p̄z. e. de puo r paucis. q̄gd ergo sit de talibus q̄ritatib^o id̄eter- minatis de qbus in s̄ferius in. c. de q̄ritate ampli^o inquire- mus: t̄i de q̄ritatibus d̄eterminatis certū est apud p̄h̄z qz nō h̄nt d̄rietatē: r habet p̄positū qz habere contrariū non est propriū solūis substātie.

Ad euidentiā huius quartę p̄p̄tatis. q̄rit vniū substātia fit p̄trarietas. Arguit qz non ex lra bic. r 5° p̄p̄ficoz. vbi dicitur qz in substātia nō est motus: p̄p̄tate in substātia nō est mo-

lem ee hrioz. Sigs aut r hoc recipiat opione
 z ofone. iccs susceptibilia ee hrioz no veruz
 hoc e ofo naqz r opio no in eo q ipsa aliqd
 p recipiat hrioz susceptibilia dnr ee: sz in eo
 r circa alrez aliq passio sca fit. na in eo q res e
 aut no e. in eo ct ofo ha vel falsa di no in eo q
 ipsa p se susceptibilis sit hriozu. Simplr aut a
 nullo neqz ofo mouet neqz opio. quapp non
 erunt susceptibilia hrioz. cu nulla in eis passio
 sca fit. Tex suba i eo q ipsa hria recipiat: in b
 susceptibil di ee hrioz; lagnoz. n. r sanitates
 suscipit r cadorez r nigredine. r vnsiq dqs tallu
 ipa suscipiedo hrioz ee susceptibil dr. Quare
 ppziu hoc erit sube q cu vnu r ide fit nmero hz
 sua mutatione hriozum susceptibilis ee dr. de
 substata qde hec dicta sufficiant.

¶ Ponit scdm solone interimedo suppositu. l. q ofo vel
 opio sit susceptibilis hrioz. qd tm pus cessus est. Dicit g
 q si qs recipiat. i. cedat ofone r opionem suscipe hria b
 est falsuz: qd pbat p tale rone. of illud qd recipit hria r
 est in se alia passione fm qua mutat. ab aliq mutate: sz
 ofo aut opio no est hz. sz solu suba. ergo suba r no ofo aut
 opio erit susceptibilis hrioz. mi. declarat in lra. r p ponit
 parte negatiua: qz ofo r opio nihil in se recipiunt: sed circa
 alrez. i. circa re fit aliq passio ad qua segt ofone ee vera
 vel falsas. na in eo q res est vel no est dr ofo va vel falsa.
 non q ipsa sit susceptibilis hrioz: a nullo. n. mouet sicut
 nec opio. z ponit partes affirmatiua q suba recipit in se
 hria fm q mutat. puta fm lagnoz r sanitate cadorez r
 nigredine. r q snt hria. vñ cludit. pprietates sicut pus:
 qre inqt ppziu est sube cu sit vnu r ide miero fm sui mu
 tationez esse susceptibilis hrioz. ¶ Ultimo epilogat cir
 ca dca q de suba h dca sut. ¶ Notadu q vez r falsu sut
 in ofone vt in signo r dicunt formalr respectu rformitat
 r difformitatis ad re: r est iterio phi q ofo suscipiat hria:
 q vez r falsuz hria sut: r sut in ofone sic respectus hrioz in
 subo: sed vtr sic pus q ofo no recipiat ista nec mutet fm
 ista. p. qz originat sut a re cui opp^m est in suba: r b suffi
 cit pbo ad remouedu instantia de ofone r opione. ¶ No
 tandu q ista ppetas sube. q cu sit vna r eade nmero e su
 ceptiua hrioz fm sui mutatoez e ppa sube r uertit cu
 ea: qz nulla suba ex ratioe sui phibet suscipe hria: sz aliq
 ex sua ppaforma dterminet ad vnu hriu: vt ignis ad ca
 loze r ho ad ronale. ¶ Sitr intelligedu est q suba susci
 pit hria no sibi: sed alia q sut hria iter se. alioqn ista ppe
 tas repugnaret qre. ppetari q posita est supra.

Caplm de quatitate.

Quantitatis autez aliud quidez est
 continuum aliud discretum.

¶ Postq Arist. dterminauit de pdicame
 to sube nuc dterminat. de pdicamentis
 accitui: vbi sic pcedit. Pzio agit de pdi
 camentis accitui q magis intrinsec^o adueniunt sube que
 sut qritas qlitas relatio. i. respect^o intrinsec^o aduenies q
 est tm de genere relatiois. z agit de alyz pdicamentis q
 dicunt respect^o extrinsec^o aduenies q ptinent ad vicia
 s. pdicameta de qb magis ifra. r supra lib. s. pncipiozuz
 videbit. p^o po diuidit in. 3. p eni dterminat de qritate. z
 de ad aliud r d rone. 3. de qlitate. z ibi (ad aliqd vo)
 3° ibi (qlitate vo dico) pzia in. d. p dterminat de qritate

qnti ad ei^o substancialia. z qnti ad ei^o ppetates r accita
 ta. z ibi (Ampli^o qritati) pzia in. d. p dterminat de qrit
 tarib^o p se. z de qritatib^o p accis. z ibi (ppe aut qritat
 tis) pzia in. d. p pponit. d. diuisioes. z exegit de mebris
 declaras q dixerat diuidedo. z ibi. (Et aut discreta) p^o
 in. d. fm. d. diuisioes: quaz p^o est magis formalis. z ma
 gis malis q ponit ibi (Et aliud qde) Dicit g q qritatis
 aliud continuu aliud discretu. r dicit aliud neutrals ad
 designadu distinctione eentiales iter mebra diuisiois vt
 sit sensus: q qritatis alia continua alia discreta: q eentia
 r specificice distinguunt. ¶ Deinde cu dicit.

¶ Et aliud qdem ex hntibus positione ad scin
 uicem suis partib^o constar. aliud autez ex non
 habentibus positionem.

¶ Ponit scdm diuisione q est q qritatis aliud. i. alia co
 star ex partib^o suis hntib^o inuicem positione. alia ex non
 hntib^o positione has diuisioes iferi^o declarat.

Ad euidenciam

dictoz r dcedoz qrit. vnu
 qritas sit vnu gen^o. Arguit
 q no. p sic. qz qritas no est gen^o. g no e vnu gen^o. nra pz.
 ams pbat. Tu qz nullu gen^o pdicat dnoiatue de spe. sed
 hec e va. linea e qra. r sic de alyz q ponit spes qritatis.
 g nullu illoz est ei^o spes. nulla g bz spes. r p nra no e ge
 nus. ma. pz. qz nullu pdicatu vniuocu est dnoiatiuu: sed
 sut oppositi modi pdicadi. sed ee gen^o re^o spei est pdicatu
 vniuocu. p Ari. supi. g. r. Tu qz qritas no bz spes. g no
 est gen^o. ams pz. qz de cotinua r discreta no pdicat eqr.
 qz qritas cotinua est naly por sua diuisioe. g r cotinua e
 por nmero. qz nuerus est posterior diuisioe rtinui cu can
 set ex ea. ex. 3. pby. sed ee gen^o pdicat eqr de speb^o. g. r.
 Tu qz vni^o generis est tantu vna p^o diuisio per drias. qz
 tantu due spes pme. sed qritas diuidit eq pmo duplici
 diuisioe. i. p cotinuu r discretu r p coltare ex pnb^o hntib^o
 positione r no coltare ex partib^o hntib^o positionez. g. r.
 ma. pz per Arist. in thopi. si ppositi sunt due diuerse ofie
 vt color in voce r in corpore ipm est equocu. r per Boe.
 libro diuisiois. ois diuisio generis fit per duas drias. p
 batio ml. qz neutra diuisio est subdiuisio alteri^o. qz tunc
 ambo mebra subdiuisiois rtinereut sub aliquo mebro
 reliq diuisiois. qd no e vez. vt pz iducedo. ¶ S. ad pnci
 pale. in omni genere vno est vnu pmu r mimu qd eme
 sura oium alioz. ex. io. meta. sed in qritate no est vnum
 pmu r mimu. sz duo. i. vnitas r puct^o. ergo qritas erit
 duo gna. ¶ S. quincunqz generis ocs spes sut opposite:
 r per nra nulla spes vni^o generis de qcuqz spe alteri^o ge
 neris pdicat: qz oppositu no pdicat de opposito: sed vna
 spes qritatis pdicat de alia denoiatiue vt linea est nua.
 rata ergo r. ma. pz. qz spes generis vel iccludit pmas dif
 ferentias generis vel dntias oppositas diuidentes aliud
 gen^o intermediu. ocs aut tales drie sut opposite. g r spes q
 includit illas. ¶ S. passio r subm no sunt in eode gene
 re. vt spes: sz logitudo est passio linee q est in genere qrit
 tatis r logitudo silt est in genere qritatis. g genus qrit
 tatis non est vnu. ma. pbat. Tam qz passio pzia predi
 catur denominatiue de subiecto. ergo r genus passionis:
 qz de quocunqz pdicaf iferius. r superius. sed gen^o sub
 iecti no pdicaf denoiatiue de subiecto. ergo no est ide
 genus subiecti r passiois. Tu3 quia tunc passio non pre
 dicaretur de subiecto: vt patet ex pcedenti. qz nulla spes
 cuiuscunqz generis pot predicari de alia. ¶ In opposi
 tum est pbs. aliter essent plura q. io. pdicameta. ¶ Re
 spodeo. dico. 3. conclusiones. ¶ Prima conclusio est. q
 qritas est gen^o. pbatio huius. omne illud qd pdicat de
 pluribus differentibus specie in quid est genus. sed qrit

tas est hz. ergo r. mi. pbat sic de qritate continua r di
 creta. qz quesito qd de vtraqz uenietur rudee qritas.
 ¶ Sed 3° est. qz qritas est gnalissimu. pbatio h^o. illud
 genus qd no bz aliud supuenies gen^o est gnalissimu: sed
 qritas est hz. g. r. mi. pz. qz nihil pdicaf de eo in qd nisi
 ens qd no est gen^o. ¶ Tertia^o est. qz qritas est vnu ge
 nus. pbatio h^o. omne gen^o qd fm vna ronez of de oibus
 suis speb^o est vnu gen^o. qritas e hz. ergo r. ¶ Circa mi.
 h^o ronis est dubiu q sit ista vnitas seu ro fm qua qritas
 of de oib^o suis speb^o: vbi est dup^o ex modus dcedi. Uno^o
 ponit ro mesure. qd pbat. Tu qz hz diuersitate h^o ronis
 varian^o spes qritatis. qz misura cotinua qda est misura
 intrinseca qda extrinseca mesurato. si intrinseca vel mesu
 rat fm vna dimestione tantu. r sic est linea. vel fm duas
 tm. r sic est superficies. vel hz. r sic e corp^o: extrinseca aut e
 duplex. i. ppa. r sic est loc^o. vel cois. r sic e tps. Et of loc^o
 misura ppa. qz vn^o tm est vni^o. i. mesurati locati: tps aut
 est coe: qz ide est multoz mesuratoz. manifestu est etia
 nueru r ofone esse mesuras. ¶ Lotra. illud arguit. qz ro
 generis iuenit eqliter in oib^o speb^o: sed no sic ro mesure
 in cotinuo r discreto. qz vnitati couenit maxie esse mesu
 ram: r illud p se fit p n^o nueri de illo p deriuat ratio
 mesure ad numeru. r de nmero ad cotinua: vt manifeste
 betur. io. meta. c. 5. ¶ Si dicat q discretu e pus rtinuo.
 in se: no coparado ad iuu gen^o. hoc dcedit ppositu: qz pti
 cipatiu aliqd gen^o neutru picipat rone generis per alte
 ru: sed cotinuu no bz rone mesuradi nisi a discreto: vt of
 vbi supra. g ro mesure no e ro qritatis vt e gen^o. ¶ Alr
 ergo dcm: qz p se misura ueniat qritati: no tm est ista
 ro pma r ppa qritatis fm qua couenit r ei attribuit ro
 generis: sz ista est ro diuisibilitatis. r b de illa diuisioe q
 est in ptes eiusde ronis: qd ofidit triplr. pzo ex. 5. meta.
 vbi diffinit qnti fm q hre pot diffone alre expmetee qd
 dicit per nome sic. qnti est qd est diuisibile in ea q insit:
 quoz singulu maru est ee b aliqd. i. qd pot in ptes eiusde
 ronis diuidi. Secdo. qz qritas cotinua r discreta no diffi
 niunt h per mesura: sed per h: quoz ptes copulant r. g
 per se couenit eis esse diuisibile vel picipabile. Terto.
 qz penes rone diuisibilitatis sumunt species qritatis. 5.
 meta. qz diuisibile in no cotinua est nuerus r ofo: in coti
 nua fm vna dimensione est linea. fm. z. est superficies. fm
 3. est corp^o. fm alias dntias diuisibilitatis rcpus r loc^o.
 ¶ Lotra istu z^o modu instat. Pzio. qz qritas cotinua e
 in potetia diuisa. discreta vo actu. sed q sunt actu r pote
 tia aliqd no sut eqr: illud. g diuisibilitas no eqr: uenit
 cotinuo r discreto. assuptuz p. 3. partes. n. nueri actu sunt
 abinuice diuise. cotinuu no. ¶ S. cui^o est potetia p se ei^o
 est act^o. si g qritas cotinua p se est diuisibilis pot ee per
 se diuisa. g cotinua p se pot ee no rtinua. qd est manifeste
 falsuz. ¶ S. Ari. pbat ofone ee qritate. per h qz est me
 sura. g ista vt p se ro qritatis. ¶ Ad p^o dico q qritas di
 creta e vna r diuisa du manet in iua spe vndecunqz sit
 ei^o vnitas: qz vna ma la q subit illi forme sint diuisa. vbi
 gra. gnarius in sua spe manes est formalr non diuisus: qz
 diuisio ei^o pimit forma gnary. qz diuisioe sca in trinariu
 rbinariu iam no manet gnary: sz maia vt vnitates sint
 diuise. vñ negadu est qd sumit d discreto. ¶ Ad z^o dico
 q act^o hu^o potetie cotinuu est diuisibile. no est iste. coti
 nuu e diuisus: sz iste. rtm diuidit. i. est in fieri diuisiois. r
 illud pot p se inee rtinuo. ¶ Ad 3° dico q no negat illd
 qd per se est misura ee qritate: sz q illa ro no est p se qri
 tatis. ppa: vt e gen^o. qz no eqliter iest speb^o ei^o. vbi aduer
 tendu q no est itelligedu qd diuisibilitas sit ro ppetens
 qritati p se p no sed per se z^o mo r ppingus qz ro mesu
 re qritatis. Et assignant a pbo. 4. passioes. Pzia est diui

sibilitas in ptes eiusde ronis. de qua bf hoc. 5. meta. c. de
 qto. r 3° pby. ca. de infinito. Secda est ee finitu vel ifi^o de
 qua bf. i. pby. vbi of q finitu r infi^o qritati rgruit. r hoc
 supponit pma: na ee finitu vel ifi^o pcedit illud qd of si
 niri r illud nezio pntelligitur diuisibile Tertia est eqle
 vel ineqle de q of ifra. qz ppziu est qritati hz ea eqle vel
 ineqle dicit. r h rir p supponit scdaz. i. finitu vel ifi^o sicut
 pz. Quarta est ro mesure de q of. io. meta. c. 2. r h ee pre
 supponit 3°. na ois misura pntelligit ee eqlis vel se q/
 lis mesurato. qz eni est eqlis vel eqlis mesurato. io me
 sura: r no ee. ¶ Un ex bis pz ordo illaz passionu qritat
 tis q diuisibilitas e p^o passio silt pme due copetut qritat
 ti in se: sz alie due p respectu ad aliqd. ¶ Ad p^o in opp^m.
 nego ams. ¶ Ad pma. pbonem dico q de linea absolute
 no of qritas denoiatiue: nec de aliq sui spe absolute sum
 pra: sed in abstracto r in qd. sed dnoiatue of de linea in
 ma r alyz speb^o. r sic sumit spes ei^o vt rcreta. r no e mi
 ru cocretu gneris pdicari de cocreto spei vñ qritatuz
 vñ sit loquedi dicere linea ee qra siue diuisibile: r sic
 de alyz speb^o. h simplr e falsuz de eis vt sut spes. qz tunc
 ee subta qritatis vel diuisibilitatis. talis. n. modus pdi
 cadi couenit oib^o accitib^o re^o sulyoz. ¶ Alr of qd ma. e
 va in alio genere a gne qritatis r no de illa spatr. qz qra
 tas no tm alyz e pn^o mesure vel diuisiois sed sibi. r io se
 denoiat r suas spes: qd no est vez de alyz. ¶ Ad scdaz di
 co q in oi gne pot ee aliq spes por alia in eendo copara
 do illas iter se: sed nul^o a est por alia in picipado naz seu
 gnis rone. sic rtinua qritas naly est por discreta vt ofe
 dit ro. sz no in suscipiedo pdicationez qritatis. qz neutri
 spei iest diuisibilitas p altera. ¶ Ad tertia dico q no est
 duplex diuisio p^o gnis p drias formales rstitueres spes:
 pot tm vna ee p drias formales alia p males q diuisioes
 no sut subinuice sicut corp^o in gne sube pter diuisione ei^o
 formal e in aiatu r in inaiatu pot diuidi p corruptibile r
 icorru^o. r vtreqz drie se hnt vt excederia r excessa. ita in
 pposito. p^o diuisio est formal. z^o males penes ptes qritat
 tis. ¶ Ad pbone ma. dico. qd Boe. r Az. dicunt r itelli
 gut d diuisioe formali q e p drias rstitutiuas spei. ¶ Ad
 z^o pn^o of multiplr. pmo mo q puct^o r vnitas no sut duo
 simplr p^o. qz puct^o ad vnitate reducit sic ad pus se: qz pu
 ctus e vnitas pone hns: vt of p poste. r ita tm vnitas e p^o
 ¶ Lotra B argf. sic pn^o ad pn^o. ita pncipiatu ad pncipia
 tu3. g si vnitas sit formale vel male in pucto: quoz alrez
 opz ee si puct^o sit vnitas pone hns: seqt q discretuz silt
 erit male vformale in rtinuo. no male: vt manifestu e:
 qz cotinuu no coponit ex discretis. g e formale. qd negat
 Az. 7. meta. icrepas plone q ita posuit. Jo h dcm qd sic
 magnitudo non est multitudo nec formalr nec malr: sic
 puct^o no e vnitas nec malr nec formalr: qz puct^o e idiu
 sibilitas magnitudis r vnitas multitudis. nec h diffi^o est
 Arist. puct^o e vnitas r. sz si alicubi h dicat de pucto hoc
 est fm plone q posuit nueros ee formalia in rtinuo. r ita
 vnitate in pucto: sed nec hz Az. nec fm plone h p poste.
 h diffi^o. sed sic. vnitas e suba sine pone. puct^o aut suba po
 sita. qd manifeste falsuz e fm Arist. sed vez fm plonez q
 posuit qritates esse subas rez. ¶ Alr g dcm ad arg^o q
 ma. i. in oi genere r. no est va de oi genere gnalissimo: qz
 vix in aliquo genere vno gnalissimo posset aliqd vnum
 pmu assignari misura oiu3 alioz vel in nullo. sz itelligit
 ista ppde de gne nali. r of illud genus nale cui corruidet
 vnitas suscipiui. r de hz exeplicat Az. vbi ponit istaz
 pone. tale gen^o non est qritas. ¶ Alr pot dici. qz hz sint
 duo p^o r mimia in genere qritatis. it tantu est vnu pmu
 ibi r mimu qd est misura alioz: puctus eniz no est men
 sura cotinui. qz tunc aliquoties sumptus redderet coti
 A. A. e z

numm et esset cōtinuū cōpositū ex indiuisibilib⁹. sed vñū eēntialr est mēsurā nūeri. vñū aut applicatū alicui partī cōtinuū est mēsurā cōtinuū. vt dī. io. meta. vñde vñūz trī est mēsurā in b̄ gñe. ¶ Ad 3^m cōcedo q̄ nulla spēs p̄dicat̄ de alijs in abstracto s̄m q̄ includit̄ d̄rias oppositas: tñ pole est hoc in cōcreto s̄m q̄ spēs q̄ subycit̄ sumit̄ vt est in mā: 7 nō vt est spēs opposita. ¶ Ad 4^m dico q̄ longitudo latitudo magnitudo multitudo sūt equiuoca vt notat̄ ipaz q̄t̄itatē: 7 vt notat̄ excessum in q̄t̄itate. p̄ mō sunt spēs q̄t̄itatis. 2° mō sūt passiōes. p̄ mō sūt idēz qd̄ li nea superficies 7c. nec hñt̄ opposita breue 7 strictum: qz li nea q̄t̄itatis breuis ē lōgitudō p̄ mō. 2° mō nō sūt in genere q̄t̄itatis s̄z se. sed p̄ mō. i. vt spēs. s̄z nō 2° mō. i. vt sūt passiōes. qd̄ manifestū est de multitudine cui vt est spēs opponit̄ vñitas 7 paucitas vt ē passio. 7 cidē vñiuoco nō sunt duo opposita. ex. i. thopi. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Est aut discreta q̄t̄itas: vt n̄icus 7 oratio. Continua vero: vt linea superficies 7 corpus. Ampli aut̄ preter bec tps 7 locus.

¶ Declarat dicitas diuisiones. circa qd̄. z. facit. p̄ declarat p̄mā. 2° scōz ibi (Ampli aut̄ alia qd̄) p̄ria in. z. p̄ illam diuisionē p̄ exēpla māifestat̄ q̄n̄ subdiuidēdo. 2° probat exēpla illa tales q̄t̄itates eē d̄m̄fando. 2° ibi (Partium enī nūeri) Dicit̄ q̄ discreta q̄t̄itas est nūer⁹ 7 o. cōtinua vō est linea superficies corp⁹ tps 7 loc⁹: ita q̄ in vñiuerso sunt. 7 spēs q̄t̄itatis. due discrete. 7. 5. cōtinue.

¶ Partū 7. n. nūeri nullus est termin⁹ cōis ad quē copules p̄t̄iclas ei⁹: vt qnqz 7 qnqz cū sint ad decē p̄t̄iclas ad nullū terminū cōem copulātur qnqz 7 qnqz. s̄z semp discreta 7 separata sūt. Silt̄ tria 7 septē ad nullū cōem terminū copulant̄ sed semp discreta sūt 7 separata. Quapropter numerus quidem discret⁹ est.

¶ Probat qd̄ dixerat. Circa qd̄ duo facit. p̄mo probat qd̄ dixerat de spēs q̄t̄itatis discrete. 2° q̄t̄itatis cōtinue. 2° ibi (Linea vō) p̄ria in. z. p̄mo pbat nūerū eē q̄t̄itatem discretā. 2° pbat idē de orōne. ibi (Silt̄ aut̄ orō) In p̄m p̄te arguit̄ sic. ois q̄t̄itas cui⁹ p̄tes nō copulant̄. i. cōtinuatur ad aliq̄m terminū cōem est q̄t̄itas discretā: sed nūer⁹ est h̄. 3° rōnis minoz ponit̄ in l̄ra quā declarat. qz qnqz 7 qnqz q̄ sūt p̄tes nūeri denarij ad nullū terminū cōem copulant̄. sed semp sūt discreta: vt p̄us 7 disimul. silt̄. 3. 7. 7. q̄t̄ sunt p̄tes denarij ad nullū cōem terminū copulant̄: sed semp sūt discreta: vt p̄us. ¶ Notādū q̄ p̄tes nūeri quedā dñr aliquote qd̄ non aliquote. aliq̄te sunt q̄ aliquoties sūpre reddūt p̄t̄iclas suū totū B mō. 5. est pars denarij. qz bis sumptū facit denariū p̄t̄iclas. p̄tes non aliquote sūt que aliq̄tēs sūpre reddūt p̄t̄iclas suū totūz hoc mō. 3. 7. 7. sunt p̄tes denarij: sic p̄ replicādo. Arist. ḡ exēplificat de partib⁹ nūeri vtroqz mō. vt ostēdat omni modo partes numeri esse distinctas.

¶ Silt̄ aut̄ 7 oratio quidem discret⁹ est. ¶ Probat orationes esse quantitatem discretam. Circa qd̄ duo facit p̄mo pponit̄ cōclusionē. scdo addit̄ p̄bationē. ibi (Quā enī q̄t̄itas) Dicit̄ ergo q̄ silt̄ oratio est discret⁹ totū. i. de numero quantitātū discretarum: sicut numerus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quia etenim q̄t̄itas ē oratio manifestū apper. mēsurat̄. n. syllaba breui 7 longa. Dico autēz orationē cū voce. platā. ad nullū enī cōem terminū eius p̄t̄iclas copulantur. non. n. cōis ter-

minus est ad quem syllabe copulatur: s̄z vnaqueqz diuisa est s̄m seipsam.

¶ Probat q̄nē. vbi. z. fac. p̄ pbat orōne eē q̄t̄itate. 2° eas eē q̄t̄itate discretā ibi (Ad nullū) In p̄m p̄te ar. sic. oē illō qd̄ mēsurat̄ ē q̄t̄itas. orō ē h̄. 3. rē. mi. ponit̄ i l̄ra. nā lōgū vel breue mēsurat̄ p̄ orōne. statim exponit̄ se de q̄ orōne loq̄t̄. dico aut̄ orōne cū voce. platā. qd̄ quō itelligēdū sit d̄icē ampli⁹ in q̄ōne. ¶ In 2° p̄te ar. sic. ois q̄t̄itas cōp̄tes nō copulant̄ ad aliq̄m terminū cōez ē discretā. orō ē h̄. 3. rē. mi. ponit̄ i l̄ra. qz syllabe q̄ sūt p̄tes orōnis sūt ab inuicē discrete. qz ad nullū terminū cōem copulant̄.

Ad euidentiā p̄dictoz q̄rit̄: vtz orō sit q̄t̄itas discretā. ar. q̄ nō. quia orō nō est q̄t̄itas. ḡ nō est q̄t̄itas discretā: n̄ia p̄s. p̄batio aut̄tis. qz nō orō in scripto. qz illa ē suba. nec orō in mēte: qz illa ē in nō q̄to 7 neutra mēsurat̄ p̄ se. Ari. ēt̄ exponit̄ se d̄ neutra h̄az itelligere. vt p̄s in l̄ra. nec orō i voce. illa. n. ē p̄ se sensibilis: qz vox. ḡ est in. 3. spē q̄l̄itatis. ¶ P̄. oē p̄ se mēsurat̄ s̄m breue 7 lōgū est cōtinuū: qz orōne q̄t̄itatis cōtinue sunt breue 7 lōgū. sed orō est h̄. 3. qz mēsurat̄ syllabā lōgā 7 breuē vt d̄r in l̄ra. ḡ rē. ¶ Itē si orō esset q̄t̄itas discretā nō vidēret̄ differre spē a nūero: qz in nulla orōia specificā. ¶ In opp^m ē Ar. ¶ Rñ 7 dico. z. p̄nes. ¶ Prima ē ista. orō est q̄t̄itas. h̄ pbat̄ per rōnē Arist. qz syllaba mēsurat̄ breuis 7 lōga. ergo hui⁹ est aliq̄ mēsurā per se. illud est orō q̄ fit cū voce. plata. illa aut̄ dico discretione approp̄riatā orōni per ei⁹ orōiaz specificas: q̄ orōia nec est scripta nec. plata: nec in mēte: nec act⁹ p̄ferētis. qz ille mēsurat̄ tpe: nec ipse p̄tes discrete. sed est discretio nō cōis nūero 7 orōni: sed orōni approp̄ata. ¶ Scda ē ista. orō ē q̄t̄itas discretā. h̄c pbat̄ per rōnē Ari. qz p̄tes ei⁹ ad nullū terminū cōem copulant̄: q̄libz enī syllaba est ab alia diuisa: nec act⁹ p̄ferētis: nec significatū eas cōtinuat̄: qz termin⁹ p̄ se cōtinuās p̄tes q̄t̄itatis non est eēntialr eē illas. sed bec. z. sunt essentialr extra p̄tes orōnis. silt̄ h̄ orō pōt̄ eē vbi significatū nō ē. vt cōiūgēdo voces nō significatūas. 7 ibi nullū est significatūz. ¶ Ad p̄m arg^m p̄s ex d̄cis qd̄ dōm. ¶ Ad 2^m pōt̄ d̄icē q̄ lōgū 7 breue egnoce cōueniūt̄ cōtinuo 7 discreto. qz hui⁹. cōtinuo p̄te. illi autem trāsumptiue. oē ergo mēsurās per se. s̄m h̄ p̄te sūptū est cōtinuū. h̄ nō est orō. egnoce. n. ē lōgitudō syllabe 7 mēsuratū a linea. ¶ Ad 3^m d̄icē q̄ q̄t̄itas discretā: vt est in mā pmanēte est numer⁹. qz catur ex diuisione cōtinuū. qñ est in successiua est orō: qz nulla pars orationis pmanet. ¶ Lōtra hoc cōcedit̄ p̄positū. qz orōia s̄m spēs est vñtia formalis: h̄ si sic trī dñt. in nullo formali dñt. ḡ nō spē. ¶ P̄. fallum d̄icē: qz successio 7 pmanētia sūt orōie posteriores motu 7 quiete. ergo 7 ente nālī in q̄t̄ū nālē. s̄z q̄t̄itas q̄t̄ū ad totū genus est nālīter pus ente nālī in q̄t̄ū nālē. ergo successio 7 pmanētia sunt multo posteriora toto genere q̄t̄itatis. ergo nō sunt orōie sp̄erum in hoc genere. ¶ P̄. nūer⁹ applicat̄ mē succēssiuē: sicut pmanenti. ergo nō ois nūer⁹ est quantitas in mā pmanēte. añs p̄s exēplo: vt dicimus duo tēpora. duos dies: p̄s etiā rōne. qz cōtinuū aliq̄ est succēssiu⁹: vt motus ergo ex eius diuisione causat̄ nūer⁹. ¶ P̄. tūc non differret̄ oratio a tēpore qd̄ est numerus mot⁹: ita q̄t̄itas discretā in mā succēssiuā. ¶ Aliter ergo dico ad argumētū q̄ oratio essentialr differt a numero 7 a q̄cūqz specie q̄t̄itatis nō tantū differētia māli: sed formalī 7 specificā. illa tamē nō est nota. imo vix alicui⁹ sp̄ei spālissimē est differentia nobis nota. qz si esset nota nō posset esse vtz quod d̄r. z. posterior. q̄ q̄libet pars diffinitiois debz esse in plus. oēs aut̄ in eque. hoc aut̄ nō cōtingeret̄ si vltima d̄ntia esse t-

nota. illa enim cū sumat̄ a p̄ria forma speciei nullo mō est in plus q̄ spēs. ḡ illud d̄ictū est verū q̄ orōne vltime omniū diffiniendoz sunt nobis ignote.

Linea cōtinua est. pōt̄ enīz quis sumere cōem terminū ad quē particule eius copulant̄ idest p̄t̄iclas 7 superficies lineā. Plani nāqz particule ad quedāz cōem terminū copulant̄. Silt̄ aut̄ 7 in corpore poteris sumere cōem terminū superficies aliquā que corporis particulas copulat.

¶ Postq̄ p̄bavit numer⁹ 7 orōnem esse q̄t̄itates discretas. nūc pbat̄ alia. 5. pus enumerata esse q̄t̄itates cōtinuas. Circa qd̄ duo facit. p̄mo pbat̄ de linea superficie 7 corpore que sunt mēsure intrinsece. 2° pbat̄ idē de tpe ac loco q̄ sūt mēsure extrinsece ibi (sūt aut̄) In p̄ma p̄te arguit̄ sic. ois q̄t̄itas cui⁹ p̄tes copulant̄ ad aliq̄m terminū cōem est cōtinua q̄t̄itas: sed linea superficies 7 corpus sunt h̄. 3. rē. maior p̄s. qz esse cōtinuū est sic h̄re partes copulatas. minor onidit̄ in l̄ra. p̄mo de linea. qz particule ei⁹ copulant̄ ad p̄t̄iclas vt ad terminū cōem. 2° de superficie. qz p̄tes ei⁹ sic ad lineā copulant̄. 3° de corpore. quia p̄tes eius ad planū. i. ad superficiē copulant̄.

¶ Est aut̄ talis 7 tps 7 locus. p̄sens. n. tps copulat̄ p̄teritū 7 futurū. Rursus loc⁹ cōtinuoz est. locū enī quedā p̄t̄iclas corporis obtinet̄. q̄ ad quedā cōez t̄m̄nū copulant̄. ergo 7 loci p̄t̄iclas q̄ obtinet̄ singulas corporis p̄tes ad eundēz terminū copulant̄ ad quē corporis p̄t̄iclas. Quapropter cōtinu⁹ erit loc⁹. ad vñū cōem enīz terminū eius particule copulant̄.

¶ Probat idē 7 p̄ eadē rōnē de tpe 7 loco: vbi ar. sic. p̄tes loci 7 tps ad aliq̄m tēp^m cōez copulant̄. ḡ sunt q̄t̄itates cōtinue. n̄ia p̄s. añs ponit̄ in l̄ra. p̄ q̄t̄ū ad tps: qz p̄teritū 7 futurū copulant̄ ad p̄sens. i. ad nunc. 2° q̄t̄ū ad locū: qz p̄t̄iclas corporis locati ad p̄dictūz terminū copulant̄: vt p̄dictū est obtinet̄ aliq̄m locū: 7 silt̄ eōuerso p̄t̄iclas loci obtinet̄ p̄t̄iclas corporis. ex quo seq̄t̄ p̄tes loci copulant̄ ad eundē terminū cōem ad quē partes corporis locati. 7 habet̄ p̄positū q̄ locus sit cōtinu⁹: ex quo p̄t̄iclas eius ad vñū cōem terminū cōiūgant̄.

Ad euidentiā p̄dictoz q̄rit̄: vtz locus sit q̄t̄itas cōtinua. 7 ar. q̄ non. p̄ sic. qz loc⁹ nō est q̄t̄itas. ḡ nō est q̄t̄itas cōtinua. n̄ia p̄s. añs pbat̄. Tū qz oē qd̄ ponit̄ in l̄ra. p̄ q̄t̄ū ad tps: qz p̄teritū vel de eēntia ei⁹. sed vltimū corporis cōtinētis ponit̄ in p̄ssione loci. 4. p̄y. 7 nō est de ei⁹ eēntia. qz tūc eēt eadē spēs cū superficie. ḡ vltimū est subm loci. s̄z ipolē est passioes 7 subm esse spēs eiusdem generis. locus ḡ nō est spēs q̄t̄itatis. Tū qz ad q̄t̄ū in q̄t̄ū quātū nihil mouet̄ nālīter. Cui⁹ rō est. qz q̄t̄ū in q̄t̄ū q̄t̄ū nihil saluat̄ nālīter. qz nō cōuenit̄ cū aliq̄ in nā. 7 nihil mouet̄ ad aliq̄ aliud: ist̄ p̄pter cōueniētā in nā. 7 saltē in nā sua ad locūz p̄p̄riū mouet̄ q̄libet nālīter. ex. 4. p̄y. ergo locus nō est quātus. Tū qz loc⁹ d̄icē per se ad locatū. ergo est in gñe relatiōis. ¶ P̄. ad p̄ncipale. particule corporis 7 loci non copulant̄ ad aliq̄m vñū terminū cōem. ḡ loc⁹ nō est q̄t̄itas cōtinua. n̄ia p̄s per Arist. in l̄ra q̄ oppositū. pbat̄ per oppositā rōnē. añs pbat̄. Tū qz particule corporis copulant̄ ad superficiē. particule loci nō. qz locus est superficies: 7 p̄tes superficies nō copulant̄ ad superficiē. Tū qz loc⁹ est di-

uisus a locato. ex. 4. p̄y. ergo nō est idē termin⁹ cōtinuās partes vtriusqz. qz termin⁹ nō est diuisus ab eo cuius est termin⁹. ergo nō est idē duoz diuisioz. ¶ P̄. sigat̄ virga aliq̄ cōtinua in terra. cuius pars sit in terra. 7 ps in aere. tūc arg. loc⁹ est vltimū corporis cōtinētis: sed vltimū aeris 7 vltimū terre q̄ locat̄ hoc locatū nō sūt cōtinua: s̄z cōtinua trī. ḡ loc⁹ hui⁹ virge nō est cōtinu⁹. ¶ In opp^m ar. per Ar. in l̄ra. ¶ Rñ. vbi aduertēdū q̄ locus h̄z aliq̄ mālē. 7 illud est vltima corporis superficies cōtinētis. 7 idē vt sic nō ē alia spēs q̄t̄itatis a superficie. h̄z ē aliq̄ formalē: 7 illud ē imobilitas qd̄ q̄ quō itelligēda sit nō est p̄t̄iclas speculatiōis. ¶ Scdm B̄ ḡ d̄ ad q̄ōnē. ¶ Prima ē est. qz locus formalr accept⁹ nō est spēs q̄t̄itatis: p̄ qua facit p̄ma rō ad oppositū. ¶ Cōfirmat̄. qz. 5. meta. nō enūerat̄ tur loc⁹ iter spēs quātūtat̄is: vbi Lōmēta. assignat̄ cām. q̄re Arist. omittit̄ locū d̄icēs qz loc⁹ non est quātūtat̄is s̄m opionē Arist. sed trī famose. ¶ Lōtra q̄nē ar. qz loc⁹ est p̄ se mēsurā. ḡ quātūtat̄is. añs p̄s. cōis aut̄ p̄s per Arist. q̄ sic ar. de orōne. ¶ P̄. p̄p̄e p̄p̄riū nō inuenit̄ extra illud cui⁹ est. sed p̄p̄e p̄p̄riū est quātūtat̄i s̄m eā aliq̄ egle vel icgle d̄icē. hoc aut̄ uenit̄ loco. ḡ est q̄t̄itas. ¶ P̄. oē per se diuisibile est q̄t̄itas. sed loc⁹ est h̄. 3. p̄s. ergo rē. ¶ Ad p̄m d̄icē qz nō est loc⁹ mēsurā per se: sed p̄ nām sui mālīs qd̄ est superficies. vñde s̄m eandē dimēsiōnē mēsurat̄ s̄m quā et superficies. ¶ Et si ar. 5. B. qz alia rō mēsure b̄ a superficie. qz est mēsurā extrinseca. superficies aut̄ intrinseca. d̄icē pōt̄ qz intrinsecū 7 extrinsecū nō variāt̄ rōnez mēsure. iō nec loc⁹ per se h̄z aliā mēsurā a superficie. iō. n. est extrinseca. qz ē vltimū corporis cōtinētis māliūter: 7 vltimū cōtētū: qd̄ trī mēsurat̄ a loco. ¶ Ad 2^m dico qz s̄m locū formalr nō d̄r aliq̄ qd̄ per se egle alteri: sed forte māliūter s̄m superficie cōtinētis. imo magis locus d̄r egle locato. ex. 4. p̄y. 7 nō illō s̄m qd̄ alia d̄r egle. ¶ Ad 3^m dico qz loc⁹ per accessū est diuisibilis s̄m nām sui mālīs. sic c̄terez forme per se site in q̄t̄itate sunt per accessū diuisibiles p̄ nām quātūtat̄is: 7 loc⁹ forte plus ceteris: eo qz ē p̄p̄a passio superficies. ¶ 2° cōclusio est ista. qz loc⁹ etiā māliūter accept⁹ nō est necio cōtinuus. p̄ qua facit. 3. rō ad oppositū. Tū aduertēdū qz nihil differt ad vñitātē eius superficies eē cōtinuas si idem locat̄ a diuersis corporib⁹ cōtinuis vel superficies vñius cōtinuā quādo vñū locatū locat̄ in vno locante. ¶ Tertia cōclusio est. qz nullo mō partes loci possūt copulari ad eundē terminū nūero ad quē partes corporis. pro qua facit scda ratio in oppositū. locus enī est diuisus a locato. locus enī est vñde 7 ad quē locatū mouet̄ 7 non mouet̄ cū locato nec ad eundē terminū spē: qz iste terminus corporis est superficies qz nō est termin⁹ loci nisi loc⁹ eēt corpus. ḡ ad nullū terminū eundē opz eas copulari cum nō oporteat eas esse cōtinuas. ¶ Ad Arist. qui videt̄ d̄icere q̄ oēs istas cōclusiones h̄ 7 alibi d̄icendū est qz nō loquit̄ h̄ de loco s̄m p̄p̄riā opinionē: sed s̄m opinionē p̄nentiū locū esse spaciūz equale locato. 7 s̄m illā eēt bec oia vera. sed illa opinio reprobat̄ ab Arist. 4. p̄y. Ita frequēter quādo loquit̄ de aliquo vbi non est loc⁹ p̄p̄riū determinandi veritatē de illo vtitur cōsistentia alioz vtz alibi: vbi locus est de illo veritatē d̄terminare: d̄i modo ars sua possit dari s̄m sententias alioz. sicut 7 s̄m veritates p̄p̄riā. ita est pene de oib⁹ exemplis in logica. qz si sit sic vñ nō curat. sed qz ars sit vera in istis si bec sint talia. sic h̄ sufficienter manifestatur quātūtatē eē genus. quia habet̄ sub se multas species intermedias: 7 specialissimas siue locus sit aliqua istarū siue nō. ¶ Quarta cōclusio que sequit̄ ex p̄dictis est. qz Arist. nō sufficienter enumerat̄ species quantitat̄is que manifesta est quo ad banc. locus: vt patet ex d̄ictis.

Sed est hic dubium primum de tempore. nam s. metaph. dicitur quod tempus est quantitas per accidens: sed de nulla specie predicatur genus per accidens. ergo tempus non est species quantitatis. Contra. tempus est numerus. ex 4. philosophy. ergo non est alia species a numero.

Secundum dubium est de motu. quod non ponitur species quantitatis. Contra. quod secundum Aristotem. s. metaph. tempus est quantitas per motum. motus est magis quantus. oec enim propter quod est aliud. illud est magis. ex parte poster. ergo sunt plures species quam habent enunciant. Ad primum respondeo. quod aliquid esse quantum per accidens sive per aliud est dupliciter. scilicet effectiue vel formaliter. formaliter non est tempus quantitas per aliud. id est nihil aliud est per quod recipiat predicationem quantitatis: sed predicatur de eo per se primo modo: sed effectiue potest dici quodammodo tempus quantum per aliud. quod effectiue sua essentia et sua quantitate que est sua essentia habet ab alio: ut a motu: non tamen motus aliquid proprie efficit quod tempus sit quantitas. Ad 2. dico quod numerus aliquando transsumitur ut generaliter sumatur per mensuram forte propter hoc quod ratio mensure in quantitatibus primo conuenit numero. et ita ponitur in diffinitione temporis. non autem ut est quantitas discreta et est euocatio penes 2. modum. Ad 3. dico quod propositio Aristoteli tantum est vera ubi aliquid uniuersale dicitur de causa et effectiue quod natura est recipere magis et minus. et quia causa est per se et totaliter. prima conditio deficit habet scilicet similitudo. prima quod tempus est quantitas. motus non est quantitas. quod ratio est tota potest intelligi conuenire in diuisibilitate: nec uniuersale in quanto. 2. quod quantitas non recipit magis et minus. Vel aliter tenendo quod motus sit species quantitatis: quod magis puro. et per s. metaph. ubi numeratur inter species quantitatis: oportet dicere quod Aristoteles hic non enumerat sufficienter omnes species quantitatis ut predictum est. nec tamen est magis quantitas quam tempus propter causam dictam respondendo ad propositum Aristoteli.

Abplius autem alia quidem consistat ex particulis que in eis sunt positionem ad se inuicem habentibus. Alia quidem ex non habentibus: ut linee quidem particulule ponent ad se inuicem habentibus. Singulis namque eorum situm est alicubi. et habet unde sumas et assignes unumquodque ubi situs est in plano: et ad quam particulam particulule effice copulantur. Sic autem et particulule plani positionem habent quidam. sumunt namque ostendit ubi unumquodque eorum iacet: et que copulantur ad se inuicem: sed et soliditatis quoque similiter et loci.

Postquam per hoc declarauit primam diuisionem que est magis formalis. nunc declarat secundam que est magis materialis. Circa quod. 3. facit. primo diuisionem repetit. et eam exponit. 3. et proposita declarata concludit. 2. ubi (ut linee quidem) 3. ubi alia utique. Dicit ergo quod quantitas alia consistat ex partibus habentibus positionem ad inuicem. alia ex non habentibus positionem (ut linee) exponit quod dixerat. ubi. 2. facit. primo ostendit que sint quantitates habentes positionem. 2. que sint que non habent positionem: ubi (In numero autem) In prima parte intendit istam conclusionem. quod linea superficies corpus et locus sunt quantitates habentes positionem: ubi intendit sic arguere. omnis quantitas cuius partes possunt assignari ubi sita sunt et habet unde sumas et assignes ubi quilibet earum sita et posita sit. et ad que partes copulantur est quantitas consistens ex partibus ad inuicem positionem habentibus. sed linea superficies corpus et locus sunt habentes ergo et. ma. 3. 2. habere positionem est habere tales partes. minor ponit in ista. primo quantum ad lineam cuius partes habent omnes dictas condiciones. quod potest

assignari. scilicet quomodo sita sunt in plano. scilicet in superficie: et quomodo ad inuicem copulantur. 2. quantum ad planum. id est in superficie. 3. quantum ad soliditatem. id est corpus. 4. quantum ad locum. et per in littera quod dicitur. Deinde autem dicit.

In numero autem non poterit quisque prospicere: quemadmodum particulule eius positionem aliquas habeant ad se inuicem. ut sint sita alicubi aut aliquae particulule ad se inuicem connectantur: sed neque ea que temporis sunt: nihil. n. permanet particulule temporis. Quod autem non est permanens quomodo positionem aliquam habet: sed magis ordinem quemadmodum particularem dices habere. ut aliud quidem prius sit tempore. aliud vero posterius. Sed et de numero scilicet: eo quod prius numeret unus quam duo: et duo quod tres. et ita ordinem quemadmodum habebunt. positionem autem non multum percipies. sed et omnia scilicet. nihil. n. permanent particulule eius. sed quod dictum est non potest amplius sumi. Quapropter non erit positio particularum eius siquidem nihil permanet.

Ostendit que sunt quantitates in partibus non habentibus positionem: ubi intendit istam. scilicet quod numerus et tempus et ordo sunt quantitates non habentes positionem. ubi intendit tale rationem. omnis quantitas cuius partes non possunt assignari ubi sita sunt aut posite sunt: nec ad inuicem connectantur: aut non permanent: non est quantitas habens positionem. sed numerus tempus et ordo sunt habentes. ergo et. maior pars. quod quantitates dicere positionem in partibus expigit illa tria. scilicet situm partium et permanentiam et continuitatem. minor ponit in ista. primo quantum ad numerum. quod particulule eius non sunt ad inuicem connecte aut continue cum sit quantitas discreta. nec potest assignari ubi sita sunt. 2. quantum ad tempus. quod particulule temporis non permanent cum tempus sit quantitas successiua: et ideo partes temporis non habent positionem: et subdit. quod 3. partes temporis et numeri non habeant positionem. tamen habent quemadmodum ordinem. ut temporis. B quidem est prius: illud vero posterius. scilicet de numero. prius numeratur unus quam duo. 3. quantum ad ordinem. quod particulule eius non permanent sicut nec tempus: quod successiue perferunt. et quod iam dictum est semel non potest amplius sumi. idem numero: que sequitur. quod partes orationis non habent positionem. Nota dum quod in successiuis nihil potest redire idem numero. potest tamen idem specie sicut per de tempore. quod igitur ordo est quantitas successiua. quod semel dictum est. non potest idem numero amplius idem perferri: sed eadem ordo posset sepius iterari.

Alia itaque consistat ex particulis que in eis sunt positionem ad se inuicem habentibus. Alia autem ex non habentibus positionem.

Concludit diuisionem predictam declarata. d. quod alia. id est alie quantitates consistat ex partibus habentibus positionem. alie ex non habentibus positionem. Sequitur illa pars.

Proprie autem quantitates habent sole quas diximus. alia vero omnia secundum accens sunt. Ad hoc autem aspicientes et alias dicimus quantitates ut multum dicitur album eo quod superficies multa sit: et actio longa: eo quod tempus longum sit et multum et motus multum. Neque enim horum singulorum per se quantitas dicitur. ut si quis assignet quanta sit actio tempore diffinet annuam vel diurnam. vel sic aliquo modo assignas: et album quantum sit assignas superficies diffinet. Quanta enim superficies fue-

ritatibus albi dices esse. Quare sole proprie et sic se ipse quantitates esse dicitur que dicte sunt. aliorum non nihil per se sed forte dicitur per accidens.

Ubi determinat de quantitatibus per accens: vel probat solas predictas esse quantitates per se. ubi intendit istam. scilicet quod sole iste predicte sunt sicut quantitates per se et omnia alia que dicuntur quanta sunt quanta per accens. ubi intendit sic arguere. Ille quantitates ad quantum respectu dicitur quanta omnia alia sunt quantitates per se: et alie quantitates per accens. id est per aliud. sed dicte quantitates sunt habentes. ergo et. illi rationis per ponit habentes. d. quod proprie et per se quantitates sunt ille sole quas diximus superius. alia vero dicitur quanta per accens. scilicet ponit minor. quod ad h. id est ad proprias quantitates aspicientes. id est per respectu ad illas dicimus esse quantitates alias. ubi quanta in duobus. primo. quod album dicitur multum: vel magnum. quod superficies in qua est est multa vel magna. quanta enim fuerit superficies tamen album esse dices. Secundo quod actio dicitur longa: eo quod tempus longum vel multum sit in quo actio fit: vel eo quod motus est multum cum quo fit. ubi actio definitur. id est mensuratur tempore imaginato et accepto secundum aiaz mensuratur. per ergo quod tempus motus et superficies sunt quantitates per se. album vero vel actio per accens. scilicet est de aliis. 3. repetit rationem que igitur quantitates que dicte sunt. scilicet sunt proprie et secundum se. alie vero non nisi forte per accens: ut dictum est. Nota dum quod positio ut est de ista quantitatibus: de qua habet sermo. dicit ordinem primum in toto modificatis tribus conditionibus predictis. quod. scilicet partes ille sunt alicubi et sunt permanentes et et quod sunt ad inuicem copulate et continue. Alia modo positio dicit ordinem primum in loco. et tunc est unum de. id est predicamentis. de quo infra in libro. 6. principiorum.

Abplius quantitati nihil est contrarium. In definitis autem manifestum est. quoniam nihil est contrarium. ut bicubito vel tricubito vel superficie. vel alicuius alium nihil est contrarium.

Postquam per hoc determinauit de quantitate. quantum ad eius subaliam: habet determinat de ipsa quantum ad eius proprietates et accidentalia. et habet per diuisionem in 3. per tres proprietates. 2. ubi (non ubi autem quantitas). 3. ubi (proprie autem maxie) et ille proprietates sic se habent quod sola tertia est proprie propria et uertibilis cum quantitate. prima in. 2. primo proponit proprietatem. scilicet obicit contra eam ubi (nisi multa paucis) dicit quod quantitati nihil est contrarium. quod manifestum est in quantitatibus diffinitis. id est determinatis ut bicubito tricubito vel superficie. et quibus nihil est contrarium.

Nisi multa paucis dicat quis esse contraria vel magnum paruo.

Obicit 3. proprietatem. et diuidit in. 2. 3. duas obiectiones. 2. ubi (maxie autem circa locum) per diuidit in. 2. per mittit obiectionem. 2. addit solutionem ubi (horum autem) dicit quod supple verum est quod dictum est. scilicet quantitati nihil esse contrarium nisi dicatur multa paucis et magnum paruo esse contrarium. que ubi quantitates.

Horum enim nihil est quantitas. sed magis ad aliquid sunt. Nihil enim per se ipsum magnum vel paruum dicitur. sed ad aliquid quod referunt. Nam mos quidem paruum dicitur: milium vero magnum. eo quod hoc quod sui generis maius sit. illud vero sui generis minus. sic ergo ad aliud est eorum relatio. nam si si per se ipsum paruum vel magnum diceretur. nunquam mons quidem aliquando paruum: milium vero magnum diceretur. Rursus quidem in uico plures dicimus esse homines. in ciuitate ve-

ro paucos. cum sint his multo plures. et in domo quidem multos: in theatro uero paucos cum sint plures.

Ponit solutionem. Circa quod. 2. facit. per soluit negando supple. scilicet habet predicta esse quantitates. scilicet quod sunt quantitates concedendo (Amplius sine aliis) prima in. 2. per quod probat per duas rationes multum et paucum: magnum et paruum non esse quantitates ubi (Amplius bicubito) In parte prima arguit sic. omne illud quod per se ipsum. id est se non dicitur. sed ad aliud referret non est quantitas sed ad aliquid. sed magnum et paruum multum et paucum sunt habentes. ergo et. illius rationis proprie ponit rationem. scilicet quod minor enim per se quod declaratur eum subdit (Nam mons quidem) mons enim aliquid dicitur paruum et milium magnum: cuius ratio est. quod dicuntur ad aliquid. mons enim dicitur paruum. eo quod aliquid sui generis illo uis inons sit maior. et granum milium dicitur magnum. quod aliquid sui generis est minus. eo. quod non esset verum nisi magnum et paruum eent ad aliquid. Rursus plures boies dicitur quibus eum in uico: et pauci in ciuitate. eum tamen sint plures habentes ubi. scilicet in domo dicitur eum multi et in theatro pauci. cum tamen plures sint habentes ubi: quod ideo est. quod multum et paucum dicuntur ad aliquid: et non ad se. Deinde cum dicit.

Amplius uero bicubito vel tricubito et unum quodque talium quantitate significat. Ab magno uero vel paruum non significat quantitate sed magis sunt ad aliquid. quoniam ad aliud spectat magnum vel paruum. que manifestum est quod bec ad aliquid sunt.

Ponit secundam rationem que uidet eadem priori: ubi ar. sic. omnis quantitas significat et dicit rem de genere quantitatis. ut bicubito et tricubito. sed magnum et paruum non sunt habentes. sed magnum significat ad aliquid: et paruum scilicet. ergo non sunt quantitates. Nota dum quod ista prima ratio stat in hoc quod magnum et paruum et. non sunt quantitates. quod dicitur in sola habitudine ad aliquid. aliter nunquam diceretur mons paruum et milium magnum. Sed contra illam responsionem ar. quia Aristoteles. s. metaph. ponit magnitudines per se speciem quantitatis. ergo et magnum est species quantitatis. probatio sequentis. quia concretum non est in alio genere ab abstracto. Confirmatur. quia ideoz magnum et paruum dicuntur per se quantitates. Ad primum dico quod magnitudo dicitur equiuoce ut est species quantitatis et ut est passio. primo modo non dicitur magnum denominatiue a magnitudine. sed secundo modo: sic Ari. negat magnitudines esse quantitates. Ad secundum dico quod sunt quantitates secundum se secundo modo. id est passiones quantitatis: non primo modo per se nec species. Deinde cum dicit.

Amplius sine aliis ponat has esse quantitates siue non ponat nihil erit eis contrarium: quod enim non potest sumi per se ipsum sed ad solas alterius referret relationem quod huic aliquid erit contrarium.

Ponit secundam responsionem: et procedendo supple. scilicet predicta esse quantitates. et probat per. 2. rationes magnum paruum non esse contraria dato quod essent quantitates. quare prima est ostensio. scilicet ad ipse. que ponit ubi (Amplius si paruum) in prima parte ar. sic. illud quod consistit in sola relatione ad aliud: et non potest sumi per se ipsum. id est absolute et ad se non habet contrarium. sed magnum et paruum sunt habentes. ergo et. Sed uidet quod ista ratio non ualeat. quod relationi aliquid est contrarium: ut dicit Ari. inferius: ut uirtus uicio et scia ignorantie. ergo non sequitur magnum et paruum non esse contraria dato quod dicantur relative. Demum quod nihil dicitur contrarium ei quod est relatum. quod contrarium et relative opposita in multis distinguunt. magnum autem dicitur relative ad paruum

igitur non est ei? **¶** *¶* ita intelligit Ari. tñ dicitur vni pot esse relm alteri. vt scia q opponit ignoratit dī relue ad scibū le. cū q magnū dicat relue ad puū nō erit sibi p̄trariū. **¶** *¶* Ampli⁹ aut si erit magnū z parū dicitur: p̄trariū get idem ipm simul p̄traria recipere: z ea ipsa sibi met eē dicitur. **¶** *¶* Cōtingit eni simul idē parū. eē z magnū. Est. n. aliqd ad hoc qdē parū. ad aliud vero hoc idē ipm magnum. Quare idem ipm parū z magnū z in eodē tpe esse p̄tingit. qre simul p̄traria suscipit. S; nihil est qd videat simul p̄traria posse suscipere vt suba susceptibilis esse qdem p̄trarioz videt: sed nō suscipit vno eodē tpe. nam nullus sanus simul est z eger. nec alb⁹ z niger simul. nihilq; aliud sibi dicitur suscipit. z eadē p̄tingit sibi p̄p̄sis eē dicitur. Nam si est magnū paruo p̄trariū. ipm autē idem sibi est parū z magnū: z ipm sibi erit cōtrariū. s; ipole est ipm sibi esse dicitur. nō enim est magnum paruo dicitur: nec multū exiguū. Quare z si non relatiuoz hęc qlibet dicat. tñ q̄ritas nihil p̄trariū habebit. **¶** *¶* Ponit secūda rōne q ducit ad impoſe vbi ar. sic. si puū z magnū sunt dicitur. ergo idē sibi recipiet sibi dicitur. z vnus z idē eēt sibi dicitur. vtrūq; dicitur est falsum. q̄ tñ dicitur. p̄ dicitur p̄. q; idē est magnū respectu vni. z parū respectu alterius. q̄ si magnū z parū sibi dicitur idē sibi recipit dicitur. scōa dicitur p̄. q; idē est magnū z parū respectu diuerſoz vt p̄dictū est. z magnū z puū sunt dicitur. seq̄ q̄ idē sibi dicitur. s; p̄ dicitur est falsum. q; suba q̄ est susceptibilis dicitur nunq̄ sibi recipit dicitur. nullus. n. sibi est eger z sanus. albus z niger. z dicitur p̄ se p̄ eē falsum. p̄ igitur q̄ magnū z puū nō sibi dicitur. nec multū z paucū. siue cedant eē q̄ritates siue nō. s; reluiā. istū rōnis p̄mo ponit dicitur que virtuali sibi dicitur. scōa pbat p̄mā dicitur ibi (z t̄ngit eni) tertio pbat falsitate p̄mā dicitur ibi (s; nō egdem) 4. pbat secundam dicitur ibi (z eadē sibi p̄p̄sis) s; ostēdit scōm dicitur eē falsū ibi (s; ipole est) vltimo ifert dicitur p̄ncipalem ibi (nō ergo magnū). **¶** *¶* Cōtra illā rōne ar. p̄. q; vt eē fallacia sibi qd z simplr z ignoratit elēchi obo eē magnū ad b z eē puū ad illud. q̄ est magnū z puū. q; nō eē simplr nec sibi idem. **¶** *¶* p̄. scōa. q; oia opposita iferūt dicitur. igitur illa ad q̄ nō sequunt dicitur nō sibi opposita. s; ad p̄missas i q̄b⁹ est respect⁹ ad diuerſa nō sequunt dicitur. s; est ignoratit elēchi. vt est dictū vt si arg. est duplū ad hoc. z non ad illud. q̄ duplū z nō duplū. cū ergo magnū z parū dicant in respectu ad diuerſa: nulla oppo seq̄ ad tales p̄missas. nō q̄ seq̄ dicitur in eē eidē. aut idē sibi eē dicitur. dato q̄ idē sit magnū z parū ad aliū z ad aliū dicitur. **¶** *¶* Ad p̄m dicitur q̄ p̄dicata affirmata simplr sumpta sequunt ex seipsis sumptis cū dicitur nō dicitur. exēplū vt b eē duplū ad a. z dimidiū ad b. q̄ est duplū z dimidiū. s; nō seq̄. q̄ eē duplū z nō duplū. s; est ibi ignoratit elēchi. sibi i p̄posito b est magnū ad a. z puū ad b. q̄ eē magnū z puū. s; nō seq̄. tur. q̄ est magnū z nō magnū. ita q; i oib⁹ talib⁹ in q̄b⁹ p̄dicata sibi p̄ additionē nō dicitur dicitur iferūt affirmatiuas in q̄b⁹ p̄dicata simplr idicant dicitur uenire sibi. z nō iō inferūt negatiuas i q̄b⁹ p̄dicata iferunt simplr dicitur cōuenire sibi p̄ dicitur cās. bñ q̄ seq̄. eē magnū respectu vnus. z parū respectu alteri. q̄ simplr eē magnū z parū sine oī fallacia. **¶** *¶* Ad z dicitur q̄ relatiua p̄t p̄dicari de eodem

z de se iuicē: s; nō relatiue opposita. z ita p̄t absolute. relatiua iferri ex seipsis sumptis respectu diuerſoz. vt p̄dictū eē. q̄ magnū z parū q̄ sibi relatiua p̄t absolute iferri ex seipsis sumptis respectu diuerſoz. s; ex p̄p̄tes sibi dicitur. ergo dicitur dicent de eodē. p̄cedo q̄ nō p̄t iferri opposita absolute. s; ex p̄p̄tes. q; sibi aduertariū illa sunt dicitur. valet ergo rō illū q dicit magnū z parū eē p̄traria. **¶** *¶* **A**xiome aut circa locū videt eē p̄trarietas q̄ritatis. Sursum. n. ad id qd deorsus est dicitur ponit locū q i medio est deorsus dicitur: eo q̄ multa mediū distantia ad terminos mundi sit. **¶** *¶* **E**ident aut z aliquoz dicitur dicitur diffōnes ab his p̄ferre. **¶** *¶* **Q**ue enim multū a se inuicē distāt eoz que sub eodē genere sunt dicitur dicitur determināt. **¶** *¶* **P**onit z dicitur obiectionē. Circa qd. z. facit. p̄ pponit obiectionē. scōa addit ei⁹ affirmationē ibi (videt aut) dico q̄ maxime circa locū videt eē dicitur q̄ritatis: q; locus sursum. i. in circūferētia celi videt esse dicitur loco. i. deorsum in medio. i. in cen⁹ terre: eo q; dicitur videt esse magna distantia mediū ad terminos. S; mediū centri ad circūferētia est multa distantia. ergo videt ibi eē dicitur ueniens dicitur. **¶** *¶* **E**ident aut **C**ōfirmat dicitur obiectionem per rōne. nā illa videt dicitur q̄b⁹ uenit dicitur dicitur. s; sursum z deorsum sunt dicitur. nā dicitur dicitur est q̄ sub eodē ḡne possit maxie a se distāt inuicē. sed sursum z deorsum sunt dicitur. **¶** *¶* **I**stā instātia Ari. non soluit. vel q; solu⁹ pot hri ex p̄dictis. q; sicut magnū z parū sibi relatiua. ita sursum z deorsum. vel alr: q; sursum z deorsus vel sursum simplr. i. sursum pro circūferētia celi: z deorsum pro cen⁹ terre: aut ita munē ḡnatr. vt qdlibet dicat sursum respectu inferioris. p̄mo nō sunt dicitur. q; nō sunt nata fieri circa idē. nec maxime a se distāt in nā z formalr distantia formalr z p̄cifica. s; forte maxime distāt sibi locū. distantia aut dicitur intelligēda est formalr. scōa nō dicitur ad aliqd. z est vtrūq; de eis rōne que est de paruo z magno. **¶** *¶* **P**ot tamē dicitur q; siue sint p̄traria siue non nihil ad p̄positum. q; si sint spēs vel dicitur loci nō sunt in genere dicitur. q; nec locus vt superius dicitur est. **¶** *¶ **A**d euidētia dicitur q̄ritatē vtrū q̄ritati sit aliqd dicitur. videt q; sic. q; aliqua q̄ritas magis distāt ab alia. aliq; minus. ergo aliq; maxime distāt ab alia. s; dicitur est maxime distantia in eodē genere. ex. 4. meta. ergo aliqua q̄ritas alteri dicitur. p̄ma dicitur p̄. 4. meta. superius est qd est p̄. p̄p̄inquius. z in. 5. eiusdē. p̄. est qd est p̄. p̄p̄inquus. p̄. etiā rōne. q; alr nō eēt stat⁹ ascēdēdo. s; eēt p̄cessus in inferiori. **¶** *¶* **P**. in hoc ḡne z in omni alio est dicitur sibi spēm. sed talis dicitur est dicitur. ex. 4. meta. q̄. **¶** *¶* **P**. ois mot⁹ est a dicitur in dicitur. vel a medio in mediū. ex. 5. p̄p̄sis. s; in ḡne dicitur est mot⁹. p̄p̄rie dicitur. ex eodem ibi. ergo ibi sunt dicitur vel media inter p̄traria. z si media. q̄. z dicitur. **¶** *¶* **P**. suscipere magis z min⁹ est suscipere dicitur z sunt p̄p̄rietates cōuertibiles respectu cuiuscūq; ḡnis. s; q̄ritas suscipit magis z minus. ergo z dicitur. maior p̄. inductiue. p̄batio mī. tum q; magnū z paruum sunt p̄ se passioēs dicitur z ei⁹ solius. s; magis z min⁹ nō sunt nisi vbi magnū z parū. z nō alibi sunt. q; i solo ḡne dicitur. tū q; omne totū est mai⁹ sibi p̄. s; q̄ritas aliqua est p̄ se p̄. dicitur alteri⁹. q; in dicitur eē p̄ se magis z min⁹. tum q; egle z iēgle p̄ se inſunt dicitur. s; iēgle eē magis vt min⁹. q̄. **¶** *¶* **I**n oppositū eē Ari. Rūdeo z dico ad qd nō q; dicitur sumit equo. ce. vt dictū est supra. c. de suba. s; p̄p̄rie z trāsumptiue. vt trāsumptiue maxime distantia in ḡ. nere z extēditur ad*

oppositum priuatiuum sicut in primo p̄p̄. p̄. dicitur eē p̄traria pro priuatiōe z forma que manifestū est priuatiue opponi. hoc mō i omni ḡne est dicitur. q; ois diuisio ḡnis est per dicitur oppositas s; mō dicitur. s; dicitur p̄p̄rie sumpra est maxime distantia formarū que nata sunt fieri z mutuo se expellere circa idē susceptibile: ad quā requirunt multe alie dicitur: q̄ ibi dicitur sunt. z dicitur hoc mō dicta negat a suba z a dicitur. in dicitur ergo nō est dicitur s; mō intelligēdo. hoc est i definitis. i. in spēs dicitur ratis. vt dicit Ari. nō forte in passionib⁹ dicitur. sibi aut intelligēdū est de dicitur sibi se nō sibi eē nāle. q; forte ita modo h; dicitur vt dicitur forte rōdendo ad argumēta. **¶** *¶* **A**d p̄m argumētū dicitur q; q̄busdam q; in dicitur nulla est maxime distantia. s; sicut diuisio dicitur p̄cedit in infinitis: ita z infinitas in dicitur z discretis cās ex diuisione eoz. **¶** *¶* **C**ōtra. tūz q; dicitur p̄p̄. q; spēs spālissime sibi finite sibi nām. s; non quo ad nos. tum per rōne. q; qlibet spēs est pars cētialis: vniuersū: z in illis partib⁹ non vt p̄tis infinitas. q; hoc repugnat ordini qui est bonus vniuersū. vnde posset dici q; dicitur eēt infinite spēs dicitur in potētia. s; nulla infinitas dicitur alteri. q; nec maxime distāt. tū spēs intermedia cōis his potē maxime distare ab alia spēs intermedia cōmuni illis. vt dicitur maxime distāt sibi formā dicitur a discreto. s; dicitur essent infinita z discreta sibi. **¶** *¶* **A**lter ergo potē dici q; due prime rōnes vep̄cludunt de dicitur p̄mo mō dicta. s; trāsumptiue. q; tñ de illo mō est vtrūq; auctozitas Ari. i. meta. itē illi genda. **¶** *¶* **A**d tertium dico q; ad dicitur sibi se nō est motus. s; vt sube nāli z alio modo h; dicitur vt imperfecta dicitur p̄traria perfecte dicitur: ad quas z de q̄bus sunt augmētationes z diminutiōes. iste. n. dicitur nō sunt dicitur sibi se: s; dicitur nālis. imperfecta aut dicitur que nō est debita spēs sibi formam suam nālem p̄fecta est per oppositum. nam vt dicitur de aia oium natura dicitur est dicitur rō magnitudinis z augmētū. non enim aliqua dicitur imperfecta absolute est i genere dicitur. s; est imperfecta tali enti nāli. z s; hoc mouet aliqd ab imperfecta ad p̄fectā. vel eodē verso. **¶** *¶* **C**ōtra hoc. mor⁹ est ad rēz alius cuius generis nō ad ens per accēs. vñ tertio p̄p̄. tot sibi spēs mot⁹ quot entis. addit cōmē. accēs p̄ motū. s; dicitur sub esse nāli nō est spēs ḡnis. s; ens p̄ accēs. q; cōpositum ex duob⁹ quoz vni accidit alteri. ergo ad dicitur sic acceptā nō est mot⁹. s; ad illud qd p̄ se est in ḡne dicitur est motus. ergo illi est aliqd p̄trariū. **¶** *¶* **D**icēdus q; ad dicitur est motus ita q; accēs p̄ motū vt terminus p̄ se est in ḡne dicitur. s; nō accēt vt est dicitur. sed sub tali mō eēndi: z sub tali mō eēndi h; dicitur. tunc opz dicere q; nō est necesse illi forme q̄ est p̄ se tertio mot⁹ esse aliqd p̄p̄rie dicitur. sed tñ ei vt accēt per motū. **¶** *¶* **T**ūc ad formā argumēti dico q; quātitas sub esse naturali si intelligatur vnum compositus ex his est ens per accēs. sed dicitur nō: s; sumat sub tali modo essent quādo motus nō intelligit esse pars entis cōpositi ex duobus. z sic ad dicitur est motus. **¶** *¶* **A**d 4. dico q; aliud est suscipere magis z minus z aliud est maius z minus. q; maius z minus dicitur sibi dicitur. magis vō z minus dicitur itē sione z r. missionē in forma cui addunt. dicitur est tūc q; dicitur suscipit maius z minus. sed non magis z minus z sic p̄cedunt due p̄me rōnes ad p̄bandū minorēz. **¶** *¶* **T**ertia de equali z inequali concludit de passionibus quātitatis. q; equali z inequali est passio z nō species dicitur. **¶** *¶* **S**equitur illa pas p̄ncipalis.

magis bicubitum. neq; in numero vt ternari⁹ z q̄ternari⁹. **¶** *¶* **N**ihil enim magis ternari⁹ dicitur q̄ quinari⁹. nec tria potius q̄ quinq; dicitur. nec tempus aliud alio magis z minus dicitur. neq; in his que dicta sunt omnino aliquid magis z minus dicitur. quare dicitur nō suscipit magis z minus. **¶** *¶* **U**bi ponit scōaz p̄p̄tate ipositā dicitur q̄ e. q; dicitur nō suscipit magis z min⁹. quā declarat iducēdo. q; vnus bicubitū nō est magis bicubitū alio. sibi i numero. q; triuari⁹ nō est magis numerus q̄ binari⁹. sibi nec ips dicitur magis z minus a: sibi de alijs. qre dicitur nō suscipit magis z minus. **¶** *¶* **T**unc sequitur illa pars. **¶** *¶* **P**roprius aut dicitur dicitur maxime est q; equali z inequali dicitur. singulum autēz eozum que dicta sunt dicitur. z equali dicitur z inequali vt corpus equali z inequali dicitur. z numerus equalis z inequalis. z tēpus equali z inequali dicitur. **¶** *¶* **S**ibi aut z in alijs que dicta sunt singulis z equali z inequali dicitur. **¶** *¶* **U**bi ponit 3. p̄p̄tate dicitur dicitur. circa qd duo facit. p̄ pponit itē dicitur. z p̄ exēplū dicitur ad p̄positū. z p̄ exēplū ad oppositū ibi (i ceteris vō) dicitur q; maxie pro puū dicitur eē sibi eā egle vel iēgle dicitur. qd p̄z iducēdo i singulis dicitur dicitur. q; numerus dicitur dicitur z iēgle. z sibi corp⁹ z tps. z sic de alijs spēsibus dicitur. **¶** *¶* **I**n ceteris aut que quātitates nō sunt nō multū videt equali z inequali dicitur. **¶** *¶* **M**āq; affectio z dispositio equalis z inequalis non multum dicitur: s; magis sibi z dissimilis. z albi equali z inequali nō multū dicitur: sed magis sibi. **¶** *¶* **Q**uare dicitur p̄p̄rium est equali z inequali dicitur. **¶** *¶* **O**stēdit idē p̄ exēplū ad oppositū. q; in alijs a dicitur nō inuenit h; qd vult ostēdere istā p̄p̄rietate eē dicitur lem cū dicitur: cū affectio. i. qualitas mētis nō dicitur multū equalis z inequalis. sed magis sibi. sibi albi non dicitur egle z inequali sed sibi. eodēz mō de alijs. qre seq̄tur q; p̄p̄rie p̄p̄riū est dicitur sibi eāz egle z inequali dicitur. **¶** *¶* **N**otādū q; dicitur est duplex. i. dicitur molis: z dicitur virtutis siue p̄fectionis. p̄ma est in solo ḡne dicitur. scōa in pluribus alijs. z de vtrūq; vep̄ est q; sibi eā aliqd dicitur egle z iēgle albedo eni. iō graduū dicitur egle albedini totidē graduū. hoc tñ vep̄ est q; dicta p̄p̄rietates nulli uenit nisi rōne aliquid dicitur. iō dicitur. Arist. q; affectio vel albi nō multū dicitur egle vt iēgle. q; nō nisi rōne nāe dicitur. vt forte iō dicitur. q; illa nō sunt dicitur nisi p̄ accēs. vt dicitur est sibi peritus. z iō non multūz uenit sibi eā equali z inequali. dicitur. q; non nisi per accidens.

Sapim de relone. **¶** *¶* **A**liqd vō talia dicitur q̄cūq; hoc ipm qd sunt aliorum dicitur vel quolibet aliter ad aliud. **¶** *¶* **P**ost q̄ p̄hs dicitur dicitur dicitur relatiōis. circa qd duo facit. q; p̄ p̄cedit dicitur dicitur magis sibi op̄ione alioz. z dicitur dubitādo z magis sibi op̄ione p̄p̄ria ibi (h; at qd nō) p̄ p̄ diuidit i. z. p̄ agit de relatiōis dicitur ad subalia. z dicitur ad p̄p̄rietates z accētalia ibi (Inest autēz dicitur) p̄ma in. z. p̄mo ponit de relatiōis vnam

diffonē. scdo diffonis declarationē ibi (vt maius B ipm) dicit qd ad aliqd. i. rel iua dnr qcuq; B ipm qd sūt aliozū dnr. i. ad aliū in habitu dīe gti vel quōl; alr. i. i bitudine alteri casus a gto. ¶ Dic p̄fucit dubitari p̄ qre ap. de/ scribit relōnē i creto. scdo qre rel iua describunt i plali. ¶ Ad p̄m daf rō. qz relō iter oia entia ē debilissimū ens. qz soia bitudo duoz. z est minimū cognoscibile i se. nosci bilioz. n. est fm qd iformat ea quoz est bitudo. z iō ad de/ terminādū de relatiōe ueniētī fuit dēterminare d relis p̄fertis cū ex eoz cognitōe sine quo ad diffōnes siue quo ad p̄rietates eoz possit b̄ri cognitio relatiōis. qz si rli cē est ad aliū se b̄re p̄portionalr relatio erit for^z f3 quā bec sic se b̄it ad aliqd. s̄f̄l̄r quo ad p̄p̄tates si relā dicant ad uertētiaz relatio est forma fm quā aliqua dicuntur ad uertētiaz. z sic de ceteris p̄p̄rietatib^z. ¶ Ad z^m qre relatiua diffiniunt in plali ueniētī q̄ in singulari. p̄z ex dicitis supius. c. de equocis. qz oia rel iua ueniētē notifi cant in plurali: eo qd nō ad se sed ad aliud dicuntur.

¶ Et maius id qd est alteri dicit. aliquo enim mai^z d̄r. z duplū d̄r id qd est alteri duplum. S̄f̄l̄r aut z alia q̄cuq; sunt b̄z. Et h̄o etiā sunt z bec ad aliqd vt habit^z z affectus disciplina positio. bec. n. oia que dicta sunt hoc ipsum qd sunt alioz esse dnr: z nō alr ad aliud. Habitus enim alicui^z est habit^z. z disciplina alicui^z disci plina est. z positio alicui^z est positio. f3 z alia s̄l̄r. Ad aliqd ergo sunt q̄cuq; id qd sunt alioz dnr vel quōlibet aliter ad aliū vt mons magn^z dicit ad montem alium. Magnū. n. ad aliqd dicit z simile alicui simile. z omnia talia simi liter ad aliquid dicuntur.

¶ Declarat dictā diffonē. z diuidit i. z. ptes. p̄ facit. qd di ctū est. scdo icidentalr remouet dubiū circa dicta ibi (sūt aut accubit) p̄ma in. z. f3 qd duplū iducit exēpla ad dēla rationē dicte diffonis vel notificatiōis. p̄ q̄tū ad relatiua qd dnr ad aliū in habitu dīe gti. scdo q̄tū ad relatiua que dnr ad aliū in habitu dīe alteri casus ibi (vel quō libet alr) dicit ergo exēplificādo qd maius hoc ipm qd est d̄r alterius. qz maius alicui^z maius. z vtrū gto more gre/ eoz: qd carēt ablatiuo. z vtrū gto loco ablatiuū. qz in lin/ gua latina magis d̄r ad aliū in habitu dīe ablatiuū. puta maius aliquo minore maius. s̄f̄l̄r duplū alicui^z duplū d̄r. Itē bit^z affect^z positio z disciplina oia dnr alicui^z. qz bit^z alicui^z bit^z zc. ¶ Postea exēplificat de alijs relis qd dnr ad aliū i bitudine alteri casus. puta in bitudine acri. vt magn^z ad mōtē paruū. qz magnū rektūz ē z ad aliū d̄r s̄l̄r in habitu dīe d̄r. qz s̄l̄r d̄r alicui s̄l̄r. s̄f̄l̄r z de alijs.

¶ Sunt aut etiaz vt accubitus z statio z sessio positiones quedam. positio vero ad aliqd est. Facere aut vel stare vel sedere ipsa qdez posi tiones nō sunt. denominatiue vero ab his que dicta sunt positiones nominantur.

¶ Remouet du^m. qz. n. dixit pōnē eē ad aliqd crederet ali qd qd sedere iacere z s̄l̄r eēt pōnes: z p̄ns eēt ad ali qd s̄l̄r eoz abstracta qd remouet d̄r. qd accubit^z z statio z sessio s̄l̄r qdā pōnes. z p̄ns ad aliqd. f3 sedere z iacere z stare nō sūt pōnes: nec p̄ns ad aliqd. f3 d̄r denoiatiue a pōnib^z p̄dictis. a sessione. n. d̄r sedere. z sic de alijs.

Ad euidentiā dicitur qd dicitur qd vtrū re/ latio sit vni gen^z. Arguit qd nō

qz enti z nō enti nō est vni gen^z eōe vniocū. f3 aliq; sunt relatiōes entes. aliq; nō entes. ḡ rē. Probatio scdo partis mi. iter en z nō en z est d̄dictio qd est relo iter media: z illa est nō ens. tū qz iter d̄dictioz n̄bil est mediū. z talis rela tio est mediū iter d̄dictioz. ergo nō est aliqd. tum qz ista oppositio est in non ente. vt in subo. qz sicut ens opponit nō enti. ita eōuerfo. f3 accūs qd est in nō ente vt in subo. est nō ens. ḡ rē. ¶ S̄. enti rōnis z enti nāe n̄bil ē vniocū/ cuz. f3 qd ārelatiōes sunt entia nāe. vt p̄ritas. qdā entia rōnis. qd p̄bat. tum qz relatio nō bz verius esse q̄ subm sup qd fundat. z multe relatiōes fundant sup ens rōnis z relatio generis ad spēm z b̄z. ergo b̄z relatiōes sunt t̄m entia rōnis. tum qz ois relatio requir duo extrema. ergo cuius relatiōis extrema nō sunt duo nisi fm rōnez. illa relatio est t̄m ens rōnis. f3 talis relatio ē idēritas. f3 meta. ca. de eodē. vbi d̄r qd intells in illa relatione vtrū vno vt duob^z. ¶ S̄. ad aliqd sunt fm Aristo. quozū eē ad aliud est se b̄re. istud inest oib^z que sunt ad aliqd p̄ se p̄mo mō. ergo per nām alicuius vniocū in eis. illud nō est nisi ge/ neralissimū relatiōis. ergo gnālissimū relatiōis B ipm qd est ad aliud se bz. nō ad aliqd p̄z nec posterius. qz relatiua sunt simul nā. nō ad equale. qz sic eēt duo gnālissī sima. Et etiā gnālissimū relatiōis se bz ad aliud p̄z ex ipso noie. d̄r. n. ab Aristo. ad aliqd z nō pōt concedi ad ali quid non eē ad aliqd nisi d̄dictioz d̄icat de d̄dictioz. ¶ S̄. cuiuslibz vniocū generis sunt t̄m due p̄me spēs. sed gnālissimū relatiōis nō sunt t̄m due p̄me spēs. ergo non est t̄m vniocū gen^z. p̄batio minoris. qz si sic. sint. a. z. b. aut ergo. a. z. b. referunt mutuo. aut ad alia. puta. a. ad. c. z. b. ad. d. si p̄mo modo aut ambo sunt relatiua egerantie: z tunc oia inferiora erunt relatiua egerantie. z ita relatiua supponis z suppositionis erūt in alio genere gnālissimū. aut ambo sunt relatiua disquiperantie seu supponis z sup/ positionis. igit z omnia inferiora. z tunc relatiua equipan tie erunt in alio ḡne gnālissimū. z habet p̄positum. si se/ cundo modo tūc segtur. q. c. z. d. nō sunt p̄iores nec p̄/ steriorēs q̄. a. z. b. qz vtrūq; est eque p̄mum cū suo corre/ latiuo. qz relatiua sunt simul nā. ergo erunt. 4. p̄me spe cies huius generis. qz illud aliud ad qd refert. a. z. b. est eque p̄mū cuz suo correlatiuo. z sic quocūq; mō hoc ge nus non est vnum. ¶ In oppositum est Ari. ¶ R̄. n̄deo fm. 3. nes. p̄ma clusio erit ista. relatio est genus. h̄ac probo sic. omne illud qd p̄dicat de plurib^z d̄m̄tib^z spē in qd est genus. sed relo sic p̄dicat de relatione egerantie z disquiperantie. qz q̄s̄to qd est de vtroq; eoz: ueniētē r̄r/ deē relo. ergo zc. ¶ Scdo clō est ista. relo est gen^z gnālissimū. h̄ac p̄bo sic. oē gen^z qd nō bz aliud gen^z supue/ niens est gnālissimū. f3 relo est b̄z. q̄ rē. n̄bil. n. p̄dicat de ea i qd nisi ens qd nō est gen^z. ergo zc. ¶ Tertia clusio est ista. gnālissimū in ḡne relatiōis est vniū. h̄ac p̄bo sic. oē gen^z qd fm vniū rōnē d̄r de omnib^z suis spēs^z est vniū. qz ab vnitare rōnis est vnitās generis. f3 gnālissimū rela tiōis est b̄z. qz fm vnam rōnē d̄r de oibus inferioribus que ratio est bitudo vniocū ad alterū z oēs relatiōes h̄nt eundē modum denoiandi subm. i. in cōparatione ad aliud. ergo zc. ¶ Ad p̄mū arg^m. ccedo qd d̄dictio iter ens z non ens est nō ens simplr. z p̄ns nō est spēs in ḡne re/ lationis. ¶ Ad scdm per idē. z dico ad mi. qd nulla rela tio fm rōnem est species in genere relatiōis: nec idēti/ tas: nec relatiōes fundate super intētiōes secūdas: nec alie p̄f̄les. ¶ Cōtra illam arg^m. qz ad aliqd sunt quozum ipm esse est ad aliud se b̄re. z bec est notificatio vera fm Aristo. ipsarum relationum. sed idē est b̄z. quia ipsuz qd est idē est eidē idē. S̄f̄l̄r in relatiuis in intētiōib^z z similibus vt genus hoc ipm. p̄ est. est spēi genus.

¶ Cōfirmat etiā de oib^z p̄ B. qz in diffonib^z eoz ponenda sunt eoz correlatiua. vt manifeste dicit porphy. de ḡne z de spē qd nō oporteret nisi depēderet adinuicem eēntialr oia ḡ oia p̄dicta sūt vt r̄la. z p̄ns forme f3 qd d̄r talia sūt vt relones: qd negatū est. ¶ S̄. ista i nullo alio ḡne vi dent eē nisi i ḡne r̄lonis. z icōueniēs vt eē xcedere illa in vno ḡne eē. ¶ Ad p̄m illoz pōt dici qd v̄a notificatio rela tiōz quā ponit ap. nulli eoz uenit. qz nulli eē eoz est ad aliū se b̄re. aliud. n. ē d̄ria entis. z d̄r t̄m i cōparatione ad ens. nō. n. d̄r aliqd aliū a nō ente. f3 p̄dicat v̄l eoz correlatiua sūt nō entia cōiter loquēdo. z iō nulli illoz eē ē ad aliud nisi forte f3 rōnē: sic ista z sua correlatiua sūt entia. qd d̄r qd i diffonib^z illoz ponit sua correlatiua. dico qd n̄m illoz bz ve/ ra diffonē expm. tē qd ē res. f3 b̄at expmētē qd d̄r p̄ no/ mē: q̄ rō l3 s̄r diffō eoz simplr. n̄ t̄m ē diffō simplr. ¶ Ad aliū dico qd n̄ ē icōueniēs xcederē ista n̄ eē i aliq; ḡne gnālissimū. vt spēs. si t̄m d̄bcat poni i ḡne p̄ reductiōez marie ponēda sūt i ḡne r̄lonis. qz plus illi spēs^z assimilant i mō p̄dicādi. ¶ Ad 3^m p̄n^l d̄m qd gnālissimū i ḡne r̄lonis ē p̄n^l referēdi ad aliū. f3 n̄ ad aliū relm f3 aliā formā ḡne. ¶ Cōtra relm d̄m a ḡne gnālissimū d̄noiatuē d̄r rela tiue. f3 nō ad aliū relm fm aliā formā ḡne. ¶ Cōtra B. si relo sit p̄n^l referēdi ad aliū relm fm eandē formā. ḡ est relo egerantie. z relm ab eo denoiatuz ē relm egerantie. z ita oēs relones z relua inferiora erūt egerantie: qd ē icōue niēs. ¶ Ad illū d̄m qd relm egerantie ē equocū. qz p̄pe sumptū ē aliqd relm ad aliū fm eandē formā spē: q̄ relo ne egerantie iponit vniū noī: qd d̄r d̄ vtroq; extremo ta lis relonis: cui s̄r s̄l̄r z egle z b̄z. z r̄s̄rptiue āt d̄r relm egerantie oē illū qd eodē mō d̄noiat vtrūq; extremū. f3 il lud nomē nō iponat abvna for^z spē: z B 2° ccedo relonē q̄ ē gnālissimū eē relonē egerantie z relm ab ea d̄m eē s̄l̄r relm egerantie. d̄r. n. relm relm relm. f3 relo. p̄ mō supra est spēs hui^z ḡnis. ¶ Cōtra B. q̄cuq; mō gnālissimū sit relo egerantie segt relones oēs inferiores eē tales illo mō relō nis. qd vt icōueniēs: cū p̄ritas z b̄z relones supponis z supponis nullo mō sint relones egerantie. qz nō d̄noiant vtrūq; extremū aliq; eodēz noie. ¶ Ad B d̄m pōt qd ois relo inferior: ē egerantie. i. p̄n^l referēdi ad aliqd d̄m f3 eā dē fo: ḡne: vbi ē vtrūq; extremū eandē spē ḡnis noīat f3 nō q̄libz sit p̄n^l referēdi ad aliqd d̄m fm eandē formā spē: nec vtrūq; noīat eodē noie spēi. d̄r. n. p̄ f3 formā sui ḡnis relm relm. z si nō d̄icat f3 p̄p̄riā formā p̄is p̄. ¶ Ad 4. p̄n^l ccedo qd tā. a. q̄. b. est p̄n^l referēdi ad aliqd d̄m fm eandē formā. puta sit. a. b̄ qd est relatio egerantie: z b. hoc qd est relatio supponis z supponis relm denoiatū. a. b. qd ē relm supponis z supponis d̄r ad relm supponis z supponis. f3 nō segt ex B p̄m eē relm egerantie nisi sumē do scdo mō. sic d̄ictū est p̄. Et si forte q̄rat diuisio hui^z ḡnis qd est. b. quō e^z p̄me spēs se h̄nt pōt xcedi qd referā tur mutuo iter se. vt si sint relm fm potētiā actiua z rela tiuū fm potētiā passiua z vltērius pōt xcedi qd spēs eoz referant iter se. vt p̄ z calefactiuū qd sunt spēs p̄imi ḡnis ad filiū z calefactibile qd sunt spēs scbi. z p̄portionalr ē d̄m de relationibus correspondētibus.

¶ Est aut z p̄trarietas i relatiōe vt virtus vitio p̄trariū cuz sit vtrūq; eoz ad aliqd ē. z disciplina igno/ rantie. Nō aut oib^z relatiuis iest cōtrarietas. Duplici. n. nihil ē 3/ r̄iū neq; n. triplici neq; vlli talis.

¶ Postq̄ p̄b̄ posuit vniū diffonē d̄ relatis seu notificatio nē: h̄ d̄terminat d̄ p̄p̄rietatib^z q̄ sūt. q. accūtia. z pōt diuidi

in. 4. f3. 4. p̄p̄rietates. scdo ponit ibi (vident at rel iua) tertia ibi (oia v̄o rela) q̄rta ibi (vident aut ad aliqd) p̄ in. z. p̄ ponit p̄p̄tate. scdo ostendit nō eē uertibile ibi (nō aut oib^z) dicit ergo qd in relatione est 3uetas vt vtrū cō trariat vitio. z disciplina z scia ignorātie cum illa sint ad aliqd. ¶ Postea ostendit istā p̄p̄rietatē nō eē uertibilem qz 3uetas nō inest oibus relatiuis. qz duplici aut triplici nihil est 3uum. cum t̄m sint ad aliquid.

¶ Vident aut magis z minus relatiua suscipe re. s̄l̄r. n. magis z minus d̄r: cum vtrūq; sit re/ latiuū. z ineq̄le magis z minus d̄r. S̄l̄r enim alicui^z s̄l̄r d̄r. z egle alicui ineq̄le. Nō aut oia rel iua suscipiūt magis z minus. duplū. n. non d̄r magis z minus duplū. nec aliqd talium.

¶ Ponit scdas p̄p̄rietatē. circa quā sic p̄cedit. p̄ eā p̄po nit. scdo ostendit eā nō eē uertibile ibi (nō aut oia) dicit ergo qd r̄la vidēt suscipe magis z mi. qd p̄z. qz s̄l̄r z egle d̄r magis z minus cū sint ad aliqd. qz s̄l̄r alicui s̄l̄r d̄r z egle alicui egle. ¶ Postea ostendit istā p̄p̄tate nō eē cō uertibile. qz nō uenit oibus relis. duplex. n. cuz sit relm non d̄r magis z minus. s̄l̄r de p̄f̄lib^z. ¶ Norādus de p̄z ma p̄p̄rietate z scda que sunt recipe 3ria: z suscipe magis z minus: qd ille nō isunt forte per se relationib^z. nec forte relatiuis. f3 t̄m mō rōne eoz in ḡbus fundant relatiōes per se. vñ qd fundant in formis suscepiibilib^z magis z mi nus: vel b̄ritib^z 3rietatē ipse suscipiunt magis z minus. z etiā 3rietatē sicut s̄l̄tudo fm albedinē suscipit magis z minus. z 3riū. qz albedo in qua fundat s̄l̄tudo: qd aut est fm aliq; qd sunt in. 4. spē q̄l̄tatis nō suscipit 3rium. nec ma gis z minus. qz nec ista suscipiunt in qb^z illa s̄l̄tudo fun dat. z hoc loquēdo de p̄ma p̄p̄rietate q̄tū ad 3rietatem p̄p̄rie dictaz. hoc p̄bat. tū qz si ille due p̄p̄rietates per se inēnt relationib^z posset eē mōt^z per se in ḡnere relatiō nis. sed p̄ns est falsuz. ex. 5. p̄by. tū qz si in forma relatiōis eēt suscipere magis z minus: relatiuum d̄ictū fm magis per se referret ad duo. f3 ad aliqd d̄ictū fm min^z f3 eandē formā. z p̄ter hoc ad id ad qd tale relatiuum absolute d̄icat vtrūq; ḡra. similius per se referat ad minus simile. z p̄ter hoc ad illud ad qd suū positiuum referatur. i. s̄l̄r. sed con sequens videt icōueniens. qz contra Aristo. 5. meta. qm bz pro icōuenienti qd idē bis referat. i. ad duo. ¶ Di cendū ergo p̄pter hoc qd iste p̄p̄rietates per accūs s̄l̄nt relis nec obstat auctoritas Aristo. in 3riū. qz nihil vide tur fm opinionem p̄p̄riam dēterminare de relis ante il lam partem (bz aut qōnem) vbi videt impobare p̄mā notificatiōez alioz. vt d̄ictē ibi. f3 ad minus nullū rela tiuum videt p̄p̄rie 3rium ei cui est relatiuum: f3 accidat aliqd idē esse vni relatiuum z aliū eē 3rium. vt scia con trariat ignorātie: z ad illud non referet. f3 ad scibile: vt iā superius d̄ictum est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Oia aut relatiua ad uertētiaz dicunt. vt ser uis d̄rī seru^z d̄r. z d̄ns seruī d̄ns: z duplū di midij duplū. z dimidiū duplū dimidiū: z mai^z minore maius. z min^z maiore min^z. S̄f̄l̄r aut z in alijs. f3 casu differit q̄nq; sc̄m locutionē vt scia scibilis scia. z scibile scia scibile: z s̄ntus sensati sensus. z sensatum sensu sensatum.

¶ Ponit tertiam p̄p̄rietatē. circa qd. z. facit. p̄mo p̄re mitit intētum. scdo remouet impedimētum ibi (At ve ro aliquotiens) p̄ma pars diuiditur in. z. in p̄ncipia/ les z incidētalem ibi (f3 casu aliquo est) dicit ergo qd oia rela dicunt ad uertētiam. i. fm mutam dependētiaz

relacione vt feruus dicitur dicitur... r eoduerso. sicut de alijs vt pz in lra. Postea icidentalr addit qd ista puerteria all quoties dnt in casu. qz no mutuo referunt aut depedet in habitu dine eiusdem casus. vt disciplina dicitur disciplinatu disciplina in habitu dine gti. sed eoduerso disciplinatu dicitur disciplina disciplinatu in habitu dine abli. sicut sensus dicitur sensu dicitur sensu dicitur sensu.

At vero aliquoties no videt couerti nisi conuenienter ad qd dicit assignet. Si eniz peccet is q assignat vt ala si assignet aui no puerit vt sit auis ale. Neqz. n. prius puenieter assignatu est ala ani. neqz eniz in eo qd aui e i eo ala aui dicitur in eo qd alata e. Adulox. n. alioz ale snt que no sunt aues. Quare si sic assignet puenienter z puerit vt ala alati ala z alati ala alatum.

Remouet impedimentu quo qnqz accidit vt relatiua no videant dici ad puerteria. circa qd. 3. facit. p ipedimtu pponit. 2o docet remouere. 3o dat regulas z artem cognoscendi. 2o ibi (aliquoties) 3o ibi (Ampli si puenieter) dicit qd aliquoties relatiua no vident puerit qm no puenieter assignant. vt si ala assignet dici relatiue ad aue no diceret ad puerteria. qz aui no dicitur ale aui. i. no referat ad ala in qtu aui. s. in qtu alata. qm mlti snt qd hnt alas q no snt aues. s. dicitur aui ale aui. tñ no puerit ala aui. qz i pl se bz ala qz aui. si aut puenieter assignet ala tci ad alatu. tuc puerit vt ala alati ala. z eoduerso.

Aliquoties aut forte z noia fingere necesse erit. si no fuerit positu nome ad qd puenieter assignet. vt remus nauis si assignet no erit coueniens assignatio. Neqz. n. in eo qd est nauis in eo eius remus dicitur. Sunt aut naues quaz non sunt remi. Quare no puerit. nauis. n. no dicitur remi nauis: s. forte puenientior assignatio erit si sic quodamno assignet: rem e remite rei rem. aut quolibet aliter dictu sit. nome enim no est positu. puerit aut si puenieter assignet remitu. n. remo remitu est. Sicut aut z in alijs vt caput puenientius assignabit capitati qz si aialis assignet. Neqz. n. in eo qd aial est caput bz. Adula. n. sunt aialia capita no hntia. Sic aut fortasse facilius sumet qb no est nome positu ab his que pria sunt. z ab his ad que puerunt noia apponant: vt in his q dicta sunt vt ab ala alatum. a remo remitu.

Docet remouere impedimtu. vbi sciendu qd istud ipedimtu pot euenire ex duob. p ex defectu noiz. scdo ex incoueniēti assignatiōe. puta qd vnu rlin no assignat dici ad corrlm. ppe z p se. pmo ergo docet remouere pmo impedimtu. 2o p ibi (oia ergo) p i. z. p pponit qd qnqz opz fingere noia. 2o tradit arte z modu fingedi ibi (sic at fortasse) dicit ergo q aliquoties oz fingere noia. si nome no sit ipositu alteri rliuo ad qd aliud rlin assignat dici. vbi gra. si rem assignat nauis no e pueniens assignatio. qz non ois nauis bz remos. z io lz rem possit dici nauis rem no tñ eoduerso diceret nauis remi nauis. ex quo pz q nauis no est ppe corrlm remi. oz g fingere nome vt loco nauis sum z remitu vt res remita. z tuc puerit rem rei remite rem. z remitu remo remitu. sicut z in alijs vt caput

assignet capitati z no aialis. qz aial in qtu aial no bz caput. mlti. n. aialia capite caret. s. si loco aialis accipit capitatu vt caput capitati caput: z capitatu capite capitatu. Postea dat arte fingedi noia. z e. qd qñ alteri rliuo est nome ipositu: alteri no: fingedu est nome fm denoiatio nem ab illo cui nome est ipositu. vt in exēplis pdictis ab ala dicitur alatum. a remo remitu. z tunc rliua dicitur ad conuertentiam vt predictum est.

Oia ergo que ad aliqd dicunt si puenienter assignent ad puerteriam dicunt. Na si ad qdli bet aliud assignent z no ad illud dicant no conuertunt. Dico aut qm neqz eoz q indubitate pueritilla dicunt: z noia eis posita sunt nihil puerit si ad eoz aliqd q sunt accidētia assignentur z no ad ea q dicunt vt feruus si no dñi assignet feruus s. boie aut bipedis aut alicui talis no puerit. non. n. erit pueniens assignatio.

Docet remouere 2o ipedimtu qd euenit ex icoueniēti assignatiōe. puta si rlin assignat dici ad aliqd qd no est p se et corrlm. sed p accis. io dicit q oia rliua dicunt ad puerteria si puenieter assignent. na dato q noia sint iposita vtriusqz no dicerent ad puerteria si assignent dici no ad illud ad qd p se referunt. s. ad aliud ad qd p accis dicitur. vbi gra. si feruus no assignet dñi ad que p se referet. sed si assignet boie vel bipedis ad quem per accidēs dicitur. non erit conueniens assignatio nec dicerent ad conuertentiam. Deinde cum dicit.

Amplius si puenieter assignet ad id ad qd dicitur oib alijs circūscriptis: quecuqz accidentia sunt relicto illo solo ad qd assignatu e semp ad ipm dicitur: vt si feruus ad dñm dicitur circūscriptis oib que sunt accidētia dño vt e bipedez vel scie susceptibile vel boiez. relicto vero hoc solo q dñs est ip feruus ad ipm dicitur. Seru enim semp dñi feruus est.

Ponit. z. reglas ad cogitēdu pueniēte z icoueniēte assignatione rliuoz. 2o ponit ibi (si vo fm) p rla pstitit i b q tuc rlin puenieter signat dici aut referri ad aliud qñ relicto illo solo ad qd assignat z circūscriptis oibus alijs qcuqz sibi accidit ad h ad illd semp dicitur referri. vbi gra. vt si feruus assignat referri ad dñm. qz circūscriptis oib ad huc q sibi accit. puta e bipede aut boiem aut scie susceptibile ad huc feruus dicitur ad dñm. feruus. n. semp est dñi feruus z eoduerso. Deinde cum dicit.

Si aut feruus no puenieter dicitur ad id ad qd dicitur circūscriptis oibus alijs. relicto solo illo ad qd assignatu e no dicitur ad ipm. Assignet autez seru boie z ala aui. z circūscribat ab boie e dñm no iam feruus ad boiez dicitur. Lñ. n. dñs no sit pu no e. Sicut aut z d aui si adimat eā alata e ampli iā no erit ala ad aliqd. Cum. n. no sit alatu. nec ala erit alicui. qre oz assignari id ad qd puenieter dicitur. z si sit nome positu facilius erit assignatio. Si at no sit fortasse erit neciu nome fingere. Si aut sic reddant manifestu est qm oia relatiua conuertim dicuntur.

Ponit scdoz reglam ad cogitēdu incoueniēte assigna

tionē que consistit in hoc. qd tuc icoueniēter assignatur relatiua dici ad aliud qñ relicto illo solo ad qd assignat. z circūscriptis oib alijs q sibi accidit no dicitur ad illd. v. g. vt si seru assignat boie. qz si ab boie describat e dñm. s. iā feruus no dicitur ad boiez. qz si dñs no est. seru no e. Sicut si ala assignet aui. qz si circūscribat aue eē alata iā ala no dicitur ad aue. qz cū si sit alatu iā si erit ala alic. Ex q vltimo pcludit qd si rliua debet dici ad puerteria. oz facer. p. pria assignatione: vt si rlin assignat dici ad illd ad qd p se referit: z no ad illd ad qd dicitur p accis: z q nome sit ipositu facit e talis assignatio. si at no: tuc oz nomen fingere mo q p dñm e. Nota qd accis accipit vno mo. vt dicitur stinguat q subaz. alio mo accipit p exneo. sic sumit i falacia accitit p elenchoz. hoc mo accipit Ari. i b loco. qz dño vt dñs e accidit. Iextraneu est eē boiez aut bipedez: s. no sibi accidat p mo. qz ipole est dñm. puta for. no esse boiez. Nota dñm aut q ista p. prietas no est pueritibilis cū oibus relatiuis. qz no oia relatiue opposita dñm recipere 2o modū referedi: sed sola illa q per se mutuo referunt. ista g p. prietas relatiuoz q e oia relatiua dici ad conuertentiam hoc est mutuo adiucit e va in aliqb relatiuis s. z eadē rōne referedi: vt vbi vtrūqz extremū e p se relatiuū ad aliū. sic in p z in 2o relatiuoz. s. meta. in alijs aut no est sic. vbi vnu. per se extremū p se referat ad aliū. eoduerso aliud no ad ipz nisi per accis. sic e in 3o. mo rliuozū nec obstat dñm Ari. qz vt dñm est. s. no vt fm opione. p. pria determinare de relatiuis in loco isto.

Vident autē ad aliqd simul eē natura. z in alijs qdē pluribus manifestū est. Simul. n. e dupli z dimidiū. vt cū sit dimidiū dupli e: z cū sit seruus dñs est. Sicut aut bis sunt z alia. Simul aut bec sese auferre iucē. Si eniz no sit dupli. no est dimidiū. z si non est dimidiū non est duplum. Similiter autem: z in alijs quecuqz talia sunt.

Dicit ponit qra p. prietate relatiuoz circa quā sic pcedit. p pponit p. prietate. z istat 3 ea. ibi. (No aut i oib.) Dicit qd oia ad aliqd. i. rliuis vident eē fil nā: qd g dēve rū est in plurib alijs ab illis. s. q iferius excipiūt. v. g. dupli z dimidiū. seru z dñs snt nā. qd pbat p rōnem. qz illa q posita se ponit z ppta se perimit sunt fil nā: s. dupli z dimidiū. s. qz si dupli e dñm e z e. s. sic o alijs.

Non aut in oibus relatiuis vtz videt eē fil natura. Scibile eniz scia prius eē videt. nāqz in pluribus rebus subsistentibus scias accipiunt. i paucis vero vlt nullis hoc qd repierit cū scibili sciam esse.

Instat 3 dicit p. prietate q ostendit illā no eē pueritibile. z pōit. z. istatias. qz z pōit ibi. (sicut at in bis.) P. pria ps diuidit in. d. s. q. d. rōes pōit ad pbādū q scibile: z scia q snt ad aliqd. no snt fil nā. p. (s. scibile e p.) 2o. (amp. scibile.) Dicit qd no in oib rliuis vt vtz eē q snt fil nā. qz scibile pus e scia. Ad qd arguit. p sic. illud qd accipit ab alio p. supposito est posterio. sed scia accipit a scibili. ergo t. mi. ponit in lra. nā vt in pluribus scias accipiunt a rebus prius subsistentibus. in paucis vero z forte in nullis contingit q scia sit simul cū scibili.

Amplius scibile sublatū simul aufert sciaz: scia no n aufert scibile. Na si scibile no sit no est scia. scia vero si no sit. tñ nihil p. hibet esse scibile. vt circuli quadratura si e scibilis. scia

qdē eius est: sed nodū est scita. illd no scibile e. Ampli aiali qdē sublatō no e scia. scibilis no plura esse contingit.

Ponit ad idē scdoz rōne. vbi arguit sic. illud ad cui d. structionē aliud destruit. z no e: e pus eo nāl. s. scibi le respai scie est bz. g. rē. mi. ponit in lra. nā scibile sublatū aufert sciaz z no e. qd declarat dupli. p in exēplo. qz qdratura circuli si est scibilis: qz quoz scibile e. i. circulu posse qdrari. s. scia h no dū e. 2o. p rōne: qz destructo ali destruit scia: q. s. e in aiali. qz destructo subo destruit accis. sed destructo aiali no e necē destrui scibile. qz p. git multa scibilia eē destructo aiali. pz g. q. scibile z scia si sunt fil nā: s. ad aliqd dicant. Deinde cū dicit.

Sicut aut se bnt: z ea que de sensu dicitur: sensibile enim prius qz sensus esse vt. nā sensibile peremptū simul perimit sensum. Sensus vero sensibile no simul perimit. Sensus. n. circa corpus z in corpore sunt. Sensibili. n. pempto peremptū est corpus. Sensibili. n. e corpus: cū no corpus no sit perimit z sensus: q. re sit perimit sensibile sensum: sensus no sensibile no sit perimit. Aiali qdem pempto sensus qdē pemptus est: sensibile no erit: vt corpus calidum: dulce: amarum: z omnia alia quecuqz sunt talia.

Ponit scdoz istatā q est de sensu z sensibili ostēda qz sensibile e pus sensu nāl. s. ad aliqd dicant. ad qd idue. d. rōes. z ponit ibi. (Ampli sensus.) in p arguit sic. illd ad cui destructionē aliud destruit. z no e. est pus nāl. i. lo. s. scibile est bz respai sensus. g. rē. mi. pōit i lra quā declarat. qz ois sensus e in corpore. scibilis at pempto perimit z destruit corp. qz oē corp e sensibile. z p. prius sensus q est in corpore. ergo a pmo pempto sensibili pmit sensus. 2o ostendit qd no eoduerso sensus destruit sensibile. qd sic declarat. qz pempto aiali vtz pmit sensus. s. pempto aiali no perimit sensibile: qz pot manere corp calidum dulce z amarum que sunt per se scibilia. ergo p. manere sensibile destructo sensu.

Amplius sensus qdem sit cū sensato sit. sit enim animal sit z sensus. Sensibile no aūqz sit animal vel sensus. Ignis. n. z aqua z alia bz: ex qbus ipsum animal constat: ante sunt qz ipsum animal sit oino: quare prius qz sensus esse videtur sensibile.

Ponit scdoz rōnem. vbi arguit sic. qd qd prius est vno fil. entū est pus altero. sed sensibile est pus sensato. sensatu at est fil cū sensu. ergo sensibile e pus sensu. mi. pōit in lra. qz sensus est fil cū sensato. i. cū bntē sensum. vt est aial. qz fil sunt aial z sensus. scibile at pus e qz aial sensatu: qz ignis z aq: z alia eia q sunt scibilia sunt priora aiali: qz ex eis aial cōpōit. qre pz ex predictis q sensibile prius est qz sensus.

Ad euentiam predcoz qrit de p. prietate vtz rliua snt fil nā. arguit qd no. qz s. pzoz gen referat ad ipm z e. sed h no snt fil nā. qz illd est pus nāl. a quo no puerit subsistēdi pna. sed bz est gen: qz a spe ad gen valet pna. z no e. g. con similitur potest argui in omnibus fere intentionib relatiuis adiucit. vt de pma suba. z scdo de vli z p. ticulari. s. loz. senex dicitur differre a se puero. sed differentia AA.

est qda relatio: ergo for. senex r for. puer referunt ad se in
 uic. sed h no sunt simul na. sicut potest argui de omnib
 que no sunt eade: sed ordinata adinuicē quo ad illas re
 lationes dria r diuersitas. ¶ Scibile r scia referunt ad
 inuicē: r no sunt sil na. qz destructo scibili destruit scia: r
 no e. sicut de sensu r sensibili. vt arguit Arist. qz destructo
 sensibili destruit corp^o aial. lz no corp^o. vt e i gne sube: vt
 vt in gne qritatis. r destructo corpore aial destruit sen
 sus. qz sensus est in corpore: vt in subo: licz sit i aia: vt i pn^o
 vel ca. g a p destructo sensibili destruit sensus: r no e: qz
 sensus destruit aial: sicut destructo aiali no oz sensu
 bile destruit. pnt. n. illa manere aduic ex qb^o e aial. qz sicut
 nait pora aial. isto mo ptigit arguere de oib^o relatiis fz
 tertiu modu g ponit. s. meta. s. q referunt: vt mesura r me
 surabile r e. p. r et d r r lue ad filiu: r pt pr remanere d
 structo filio. g no sunt sil nait. p batio mi. qz destructo fil
 io illo pot ali^o filiu remanere ad que pr pt dicit. Tu. qz d
 structo filio post est nulla mutatio fieri circa subam
 pntis: sed ipole vt aliqz forma reale pus exite in illo po
 stea no ee in illo pp sola destructione filii. g destructo si
 lio manebit iste pr sit pus. Tu. qz pr d r ex eo qz genuit:
 ipole est at eu g genuit no genuit: qz ois pp o va de pte
 rito est neccia. g ipole est eu g aliqz est pr postea no ee pa
 tre. neccia g pr manet destructo filio. ¶ Pus i qtu pus
 referi ad posteri^o i qtu posteri^o: r ca i qtu ca referi ad
 catu. sed pus i qtu pus no est sil na cu posteriori: nec ca
 cu catu. g no oia relatiua sunt sil na. ¶ Relatiua fm
 gen^o sunt p se r lina. qz in eoz p se itelcu sunt eoz gnā fz
 q referunt. s. correlatiua gnā e sil na cu gne. r gen^o e nait
 pus sp. g r. r illd corrlz e pus nait sp. ad qd tr sp. re
 ferit. ¶ In opp^o e Ari. Itē oia r lina dicunt ad uertent
 tia. s. fz mutua depēdētia. vt p dcm e. g neutp e pus alte
 ro: qz q rōe h eēt pus illo eadē rōe: r e illd pus isto: eoz
 mutuo depēdēt: r ita idē respēu eiu dē esset pus r poste
 rius. qd est falsuz. ¶ Rūdeo. r dico q oia relatiua q mu
 tuo p se referunt: ita q vni eē sit ad aliū se hre. r e. s. sunt
 sil na pp rōne Ari. qz posito vno ponit aliud. r e. cōuersio:
 r destructo vno destruit aliud: r e. cōuersio. si tr sint rela
 tiua per accis vel nō p se relatiua. nō oportet q sint sil
 na. r dñr relatiua per accis que nō fz suas formas dñr
 adinuicē. Sicut illa nō mutuo depēdēt: quoz vni fz sua
 forma depēdēt ad aliud: r reliquū ad ips nō depēdēt: ta
 lia sunt que referunt adinuicē vt mesura r mesurabile.
 scia. n. p se d r ad scibile: sed nō scibile ad sciaz: nisi qz scia
 qd ipsuz: vt d r. s. meta. c. de ad aliqd. ¶ Ad p^o in op^o dōz
 qz itē oēs gnā spēiqz referunt adinuicē: r sūt sil na: s. qd
 subest itē oēs gnā nō i qtu attribuit ei illa itē oēs: s. i qtu
 existit: pus est eo cui attribuit itē oēs spēi: r iter ita que
 subsunt est pna nō mutua. v. s. sic. r nō e: sed iter itē oēs
 nes est pna mutua. De illis. n. seq: si gen^o e spēs e. r e. s.
 subiecta aut hāz intentionū sunt r lina p accis: r talia rela
 tiua nō sunt sil na: vt nō oz ea eē sil na. ¶ Ad 2° dōz. qz
 for. senex r for. puer sunt rela p accis: qz in relis eppātie
 vtrūqz extremū p se est ad aliqd notatū eodē noie. vñ h
 p se extremū est dñs r dñs. r illa sunt sil na. cu. n. for. e
 puer est dñs a for. sene. r cu for. est senex est dñs a for: te
 puero: qz vtrūqz est sil dñs ab alio: licz nō vtrūqz sil sit.
 ¶ Ad 3° dico. qz rō vey rcludit de relis q nō depēdēt
 mutuo ad se iuicē. ¶ Ad 4° dico. qz licz suba subta pnti
 tati possit manere destructo filio: tr pater nō pt māere.
 ¶ Cū vo pbat oppositū ad pma rōne dico. qz pr nō refer
 tur ad hūc filiu nisi per accis. ad filiu aut per se. r id de
 structo filio isto dñmō remaneat aliqz aliuz filiu pot ēt
 pater manere: qz nō oportet r lina simul eē nā cu suo cor
 rlo per accis. ¶ Ad 2° dico. qz possibile est forma rea

lem inesse subiecto v el non inesse sine mutatione subie
 cti in se. qz que uest subo trā in cōpatione ad aliud pot il
 li nō uest trā in altero trāsmutato saltē fz forma absolutā.
 ¶ Ad 3° dico. qz si cedat patrē aliqñ nō posse nō eē pa
 tres: rcedendū est r aliqñ filiu nō posse nō esse filiu: qz
 sicut de illo qui genuit semp vey est dicere qz genuit: ita
 de eo qui genitus est sp est vey dicere qz genitus est: licz
 nō semp existat: r p nōs manet filius sicut pr. ¶ Ad 5°
 dico. qz intē oēs ille. pus r posterior. ca r effectus refe
 runt ad adinuicē: r sunt sil na. sed non res que subsunt.
 ¶ Cōtra hoc. qz qd est simul cū posteriore in qtu poste
 rius est posterior. si g prius i qtu pus referi ad posteri^o
 in qtu posteri^o: r ita est sil cū posteriori: pus in qtu p eēt
 posteri^o: s. h est icōueniēs: loqndo ēt de intē oēs: qz p
 dicat oppo^o de opposito. ¶ Ad h pot dicit qz ma. pposit
 tiua est sumēdo sil eo mo quo sumit pus r posteri^o sic nō
 est in pposito. qz pus r posteri^o sumunt fm res. sil at fm
 rōne. ¶ Ad 6° dico. qz illa rō rcludit vey d corrluis ge
 nez ad q dñr aliq relatiue fz gen^o. iter illa. n. est mutua
 depēdētia p se. ex predictis p ista qntā p pntatē nō esse
 uertibile cū oibus relatiuis: vt qdā exponit sicut nec
 teria: sed trā uenit relatiuis de p: r z. q. s. per se: r fz p
 priā formā: r mutuo depēdēt: aliter nō: vt p p p dicit
 r per Arist. in littera.

Aber aut qone vtz nulla substan
 tia ad aliquid dicat queadmodū
 vr: an hoc contingat fm quada
 scdas substantias.

¶ Postqz pba determinauit de rōne
 assignādo notificationē: r p pates ma
 gis pcedēdo fm opionē alioz: nūc determinat de rōne
 dubitando: r magis fz opionē p pta. Circa qd. 3. facit. p
 qōnez pponit. r eā pertractat. r ipsam soluit r determi
 nat. scda ibi. (Nā in pntis substantijs.) 3. ibi. (igit suffi
 ciēter.) Dicit ergo qz hz qōne vtz sit sicut dicit qz nul
 la suba dicat ad aliqd: an rtingat aliqz subas dicit ad ali
 qd: r si non oēs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Nam in primis substantijs vey est. s. qz nō
 dicunt ad aliqd: nā neqz tore neqz pres ad ali
 qd dicunt: nā aliqz hō nō d r alicuius aliqz
 hō: nec aliqz bos alicuius aliqz bos. Sicut at
 r partes: quedā enim manus. non d r alicui^o
 qdā manus: sed alicuius manus: r qdā ca
 put non d r alicuius quodā caput sed alicui^o
 caput. Sicut at r in scdis substantijs atqz hoc
 quidem in plnribus: vt homo nō d r alicuius
 hō: nec bos alicuius bos: nec lignū alicuius li
 gnū. sed alicuius possessio d r. In hō ergo ma
 nifestū est: qm non sunt ad aliqd.

¶ Pertractat questionē. r p in bis in qbus nō est dubiuz
 z: in qbus est dubiū ibi. (In aliqbus vero scdis.) pma i
 z. pmo inducit qōne in pntis substantijs. z. in qbus daz
 scdis. de qbus oibus certū est qz non dicunt ad aliqd
 ibi. (Sicut aut.) Dicit g qz in pntis substantijs siue suman
 tur fm se totas siue fm pres manifestū est qz nō dicunt
 ad aliqd. v. g. aliqz hō non d r alicui^o aliqz hō. nec silr ali
 quis bos: silr de pntibus qdā man^o nō d r alicui^o qdā ma
 nus: licz sit alicui^o man^o: silr qdā caput nō d r alicui^o qd
 daz caput: licz dicat alic^o caput. Postea inducit in scdis
 substantijs que si sumant fz se totas manifestū ē qz nō dñr
 ad aliqd. v. g. hō non d r alicuius homo: similiter nec bos

nec lignum: sed bos vel lignū dicitur alicuius possessio.
 ¶ Deinde cum dicit.

¶ In quibus vero scdis substantijs habz aliqz
 dubitationē. vt caput alicuius caput dicit: r
 manus alicuius man^o dicit: r singula hō: qre
 bec esse forta sse ad aliqd vident.

¶ Pertractat conclusionē in scdis substantijs de qbus
 est dubiū. r videt qz dicant ad aliqd. puta si sumant fm
 partes. v. g. qz caput d r alic^o caput r manus alic^o man^o. r
 sic de alijs. ¶ Deinde cū dicit.

¶ S: ergo sufficienter eoz que sunt ad aliqd
 diffinitio assignata est: aut nimis difficile: aut
 ipole est soluere: qm nulla substantia eorum
 que sunt ad aliqd d r. Si autē nō sufficienter:
 sed sunt ad aliquid quibus hoc ipz eē ad ali
 quid quodā mo se habere: forta sse aliquid con
 tra ista dicit. ¶ Prior aut diffinitio sequit qdē
 oia relatiua. non trā hoc eis est eē qz sint ad ali
 quid: eo qz ea ipsa que sunt alioz dñr.

¶ Accedit ad soluedum. q. Circa qd duo facit. p corrigit
 diffōne datā sup^o de r lina. z. diffōne correctā applicat ad
 solonē qōis ibi. (ex bis g manifestuz.) Dicit g qz si diffō
 eoz: que sunt ad aliqd que assignata est superius: si que
 niens: aut erit nimis difficile: aut ipole soluere. i. salua
 re qz nulla substantia dicat ad aliqd: si aut nō sit assigna
 ta sufficienter. s. r lina sic diffiniat. ad aliqd sunt qd hoc
 ipsum esse. r eēntiale est ad aliud qdāmo se hre. in qz cor
 rigit p^o notifikationē q dicebat. ad aliqd sunt qdā qz ipm
 qz sunt alioz dicit r. si in qz illa diffō: aut notifikationē cor
 rigi forta sse aliqd dicit. i. soluet h illa. q. i. nūc obta sūt
 de pntib^o scdaz subaz. nā hoc diffō ē nimis cōis: r seqū ad
 oia r lina: trā nō de oib^o r lina vey e. qz h eē: r talis eēntia
 sit eis qz eo ipso qz sunt. i. fm id qz sunt eē dicant r alioz:
 sicut dicit notifikationē aut diffō.

Ad euentiam ¶ Dicit qz r r lina notifi
 ficatio r linoz quā pōit Ari.
 sit uenitēter data: vt qz nō. qz illa nulli in gne r linoz cō
 uenit. g nō uenit gnāissimo r linoz: p batio autis: qz si
 eē r linoz eēt ad aliū se hre h nō eēt nisi p aliā r linoz. g
 illi alteri r linoz eē eēt ad aliū se hre pari rōe. r sic i istū
 pcedere in r linoz qz sp posterior eēt relo pōis: qd ē
 icōueniēs. ¶ Illa diffō: aut ē forme r linoz in se: qd p
 ar pcedes iprobat. aut ē subit in se. qd ē falsuz. qz eē nō
 est ad aliū se hre. qz ipm fz se est res alteri^o gnā r abso
 lutū: aut est subit iformati tali for. r tūc eēntis p accis:
 qd ē icōueniēs: qz eē nō ē diffō ex. 6. met. g nullū ē illa nō
 tificatio. ¶ Illa notifikationē nō vñ uenire oib^o qz sūt i
 gne r linoz: mltā. n. dñr ad aliū qz eē eēntiale nō ē hre se
 ad aliū. ¶ In op^o e Ari. ¶ Rū r lina. q. p tāgā vna opi
 nionē. z. dicit alr ad qōez. ¶ Quā ad p^o d r duplicitā
 sūt r lina: qdā fm eē qdā fm dicit. p g notifikationē Ari. dā d
 r lina fz dicit. s. ad aliqd dñr qdā qz h ipz qz sūt alioz dñr
 vt quolz alr ad aliū. ¶ Notifikationē quā magis appro
 bat. s. ad aliqd sunt qz h ipz eē ad aliū se hre. dā d r lina
 nis fm eē. ¶ Cōtra hāc distinctionē arguit. qz aut diffō
 dā p op^o aut nō. si nō. nō valz. si sic. g r lina fm dicit nō
 sunt r lina fz eē. g nō sunt r lina. igit r lina male diuidunt
 in illa. silr si sunt opposita seqz relatiua fm esse nō sūt
 r lina fm dicit. qd est falsuz. ¶ Si dicat qz mēbra d dēt itel
 ligi cū pōisē seqz r lina fm dicit trā sunt fz dicit. r ita nō
 eēt veri r lina qz nigz dcm albū ē albū. ¶ S. aliter mē
 bra diffōis. r lina fz eē uertit cū dīso. idē. n. est hō abso

lute. r hō fm esse. silr r lina fm eē. r r lina absolute. ¶ Dōz
 g qz nullo mo relatiua vidunt in relatiua fm dicit: r re
 latina fm esse: qz sumēdo mēbra pōisē relatiua fz dicit nō
 sunt magl relatiua qz hō mōtu ē hō: forta trā entia sic di
 uidunt qz qdā entia sunt relatiua fm eē. r qdā fz dicit. qz
 fz eē: vt illa qz denotatiue dicunt a relatiob^o. fm vō dicit.
 vt qz sunt in alijs gnāib^o. r fz aliqzā bitudinē dñr ad alia:
 illa trā simplr loqndo nō sūt relatiua. sed vere relatiua: qz
 qdā dñr fm suā p pta formā ad aliū: vt qz sūt p relatiua:
 alia sunt ve relatiua r p se: sed nō dñr fm p pta formam
 ad alia: vt sunt relatiua fz genus. illa. n. p se sūt relatiua:
 sed nō p. r dñr ad alia fz formā sui gnāis. vt si scia sit p se
 relz ipole ē illd qd ē p se ei^o spēs fz illa signōne nō eē re
 latiuū: qz tūc genus: r spēs nō eēt in eodē gne. sed nō ē
 p re im. qz nō fz illud qd supaddit suo gnā. r id d r ad cor
 rlm sui gnāis fm ipsuz genus. ¶ Quātū ad 2° dico. z. p
 nes. ¶ Pna ē est illa. qz p notifikationē quā ponit Arist.
 nulla est. qd pbat. Tu. qz illa uenit substantijs que nul
 lo mo dñr ad aliqd fz Ari. qz hz p icōueniēs. vt p se i se
 rius. Tu. qz fz illa disciplina diceret relatiue ad discipli
 natū. qz ei^o r pari rōe oia accia. ad subz. qz eoz d r. ex illa
 g notifikationē nullū illoz p rcludi eē in gne relationis.
 ¶ 2° ē est. qz scda notifikationē Ari. est uenitēter de r lina.
 Dāc pbo sic. illa notifikationē de r lina est cōueniēs qz idicat
 rōne eoz in qtu sunt r lina. s. notifikationē z^o est hō. vt pa
 tebit r dēdo ad rōes. g r. ¶ Ad p^o argū dōz. qz notifi
 catio illa nō dā de relatiōe. sed de relatiuis dicitis dnoia
 tiue ab eis. qre aut illa diffiniat r nō relatiōes: r eoz p
 pntates ponat dcm est superius in pnt. c. ¶ Ad 2° di
 co. qz illa notifikationē nō est r linoz absolute. vt signat in
 abstracto: nec subit absolute: nec totū aggregat: s. ē for:
 vt informat subm eo mo quo signat per nomē r linoz
 dcm a gnāissimo r linoz. ita qz ly: vt. non dicat pr eē qd
 signat sed modū. ¶ Ad 3° dico. qz ista rōe cōuenit oibus
 essentialr que sunt in genere r linoz: vt denotatiue dicta
 a r linoz: si qua aut sint que dicant ad aliū r nō habeāt
 banc rōne nō sunt relatiua nisi fm qd. ¶ Segt illa ps.

¶ Ex bis ergo manifestū est qz si quis aliquid
 eoz que sunt ad aliquid diffinitē sciet: r illud
 ad qd d r diffinitē sciturus est: qm eoz qz sunt
 ad aliquid: esse. n. relatiui ē ad aliquid quodā
 modo se habere. Palā itaqz ex hoc ē. Si. n.
 nouit aliquis hoc quidem: quia ad aliqd est.
 Est autē esse eius qd ad aliquid est ad aliud
 quodāmo se habere. Et illd nouit oio ad qd
 hoc quodāmo se habet. Si. n. nō nouit aliqz
 oio ad qd hoc quodāmo se hz: neqz si ad ali
 qd quodāmo se hz nouit. Sed in singulis pa
 lam hoc est. vt si qz nouit diffinitē qd est du
 plū: r cui^o duplū est diffinitē mox nouit. Si
 hō nihil diffinitē nouit ipz cuius duplū ē. ne
 qz si ē duplū diffinitē nouit oio. Sicut at r h
 ad aliqd si nouit: qz melius est diffinitē. eteni
 quo melius est diffinitē necessarius est nosse.
 Quapp palā est neccū qz sigs nouerit ea que
 sunt relatiuoz diffinitē: r id ad qd sunt diffi
 nite noscet. caput r manus: r eoz singla
 que substantie sunt hoc ipsuz qd sunt pot sciri
 diffinitē. Ad qd hō dicant non est necessarius
 ad. f z

scire. cuius enim hoc caput: vlt cuius hec ma- nus sit no est diffinite dici. Quare no erunt h ad aliqd. Si ho no sunt hec relatiuoz: veruz erit dicere: qz nulla substatia relatiuoz est. fortasse autem difficile est de h rebz confi- denter dclarare: nisi sepius pertractata sunt. Subitare aut d singulis non erit inutile.

Ubi diffinitione correcta applicat ad solutione qois. vbi intendit ista dclutione. q nulla substantia dicit ad aliquid et partis scde sube de gbus videbat dubiu: qua pbat per tale rone: qcuqz scit vnu relatiu diffinite scit z altez diffinite. sed aliqz pot scire diffinite qd e caput: z qd manus abiqz h q sciat illud ad qd dnr. ergo man? z caput no sut ad aliq. nec per rns aliq suba. ma. pz ex pdi ctis. z pbat. pmo rone arguedo a destructioe rntis. qz si quis nouit aliqd qd of ad aliud. oz noite illud ad qd of. qz si illud ad qd of no nouit: nec illud nouit. qd dicit ad aliud. z per exempli. qz si gs diffinite nouit qd e duplu. diffinite nouit illud cuius est duplu. s. dimidiu. qz si non nouit illud cuius est duplu nec ipsum diffinite nouit. m. de se pz. Illius ronis pmo ponit ma. cu suis pbatibus qua dcluidit ex pdictis di. (ex bis ergo manifestu.) z po- nit m. lbi. (caput vo z man?) z ne lbi. (qre h nerit.) Ultimo reddedo cam qre de isto pdicamento pcessit dis- putando addit q fortasse difficile est de h rebz determi- nare z fidere nisi sepe fuerint pertractata. z id dubitare d singulis no est inutile: sed supple vtile z fructuosum.

Ad euidenciam

Ad euidenciam pdictoz qre. vtz in diffi- nitione vni relatiu sit ne- cessariu poni suu correlatiu. vtz q no. qz omne ponedu in diffone dz esse prius z notius. vt gen? z dria respectu diffinitu. s. respca diffinitu nullo istoz modoz se bz suuz correlatiu. qz relatiua sunt fil na. g. r. c. s. ois diffini- tio indicat essentia diffinitu: sed vnu correlatiuuz no e de essentia alterius. qz relatiu e ad aliud se hre. aliq at dicit diuersitate in centia. g. r. c. s. i diffone vni oppo- siti no dz ponit altez. s. r. lina sunt opposita. vt of iserius. z. de oppositis. g. r. c. s. pbatio ma. Tus. qz ad oia opposita sequunt ddictoria. z in diffone vni ddictory no dz ponit altez: g nec in alio oppositis. nra pz. qz ad cui diffonez rns no pnter. nec ans. Tu. qz qubet ps diffonis pt pdi- cari de eo de q diffinitu pdicat. ex z topi. lgit si in diffoe vni oppositi poneret altez: duo opposita pdicarent de eod qd est icoteniens. s. adez signi nome z diffoe. ex 4. meta. sed relatiu nome no signiat suu correlatiu. qz tunc eet nugatio exprimedo vnu cu altero. g nec i diffoe vni dz ponit altez. s. aliq est bona diffoe relatiu. vbi no ponit suu correlatiu. vt h. sps e q de plib? dntib? nuq pdicat in qd. vbi no ponit gen? ad qd sps of relati- ue. g no semp. oz relatiu diffinire per suu correlatiu. s. In oppo? est po? q die. c. de spe. q gen? of ad spem: z e. io. necesse est in vtrozqz ronis vtriqz. s. h. d. Ari. q vnu relatiu no pot cognosci diffinite nisi diffini- te altez cognoscit. sed qdlibet icoplexu diffinite cogsci- tur p sua diffone. g vnu necessario est ponendu in diffoe alteri. s. R. n. ad qdes. z dico q sic. cu? ro est. qz e ees- tiale relatiu est ad aliq se hre. diffoe aut indicat ee essen- tiale diffinitu. ergo diffinitio relatiu dz idicare suuz ee se hre ad aliud. qd no potest nisi ponat in ea correlatiuum ipsius diffinitu. ergo r. c. hoc aut vtz est. no tm de relati- uis ipsi mutuo dependetibus: sed de gbuscuqz q essen- tialiter dependet ad alia: q illa alia poneda sut in eoz dif- finitoe. sed no mutuo se diffiniunt nisi que mutuo adinu

ce p se dependet. qd no est vtz de rlinis per accis: nec de rlinis tertio mo. vt mēura z mēsurabile: nec de rlinis fz genus. Notadu est q istius qois vera est de relati- uis egpatic q diffiniunt in singulari. qz eoz esse est ad aliud se hre: sed qn diffiniunt in plurali. no dz in eoz dif- finitionibus correlatiua poni. tuc. n. ta subz rlonis qe? correlatiu exprimunt p istd nome sumptu in plali.

Sed oritur

Sed oritur dubiu. qz si relatiu diffinit p corre- latiui. oz correlatiu ee in intellectu relatiu. qz nihil diffinit p aliqd sine quo pt copiete itel- ligi. s. rns est falsus. qz pari rone daret suu corlz itelligi qn exprimeret cu eoz: tuc eet nugatio. qz id e bis dicere tur. s. ddm q relatiu qd exprimit cu correlatiu no amplius itelligit per ips: licz def itelligi cu no exprimi- tur. z sic vtz nugatio. Contra h. qro de noie iposito vni relatiu. si dat itelligere aliud corlz: aut hoc est ip- ositioe: aut ex na: siue sic siue sic seq? q cu no sit varia- tio circa ipsum sumptu absolute: z iuctu alu correlatiu quo ad altez illoz q nec erit variatio q ad ips effectus qn eqtr semp def itelligi correlatiu. s. cor. rlin non dat itelligi per hac voce nisi per h q corlm signiat per ea. sed circa hac cam no e variatio qn hoc relatiu signi- ficet vniformiter siue exprimat cu alio siue no. g nec erit variatio quo ad hoc q aliud relatiu def itelligi. s. ad p. illoz dico. qz vox iposita ad significadu vnu relz nul- lo mo est signu alteri: nec a na nec ad placitu: sed qz re- laciui. qd per ipas signat no pt itelligi sine suo correla- tiu. io opz intellectu isto relatiu per hac voce ei? corre- latiui itelligi. qd fit qn aliud relatiu per alia voce exp- mit. z et qn no exprimit. s. hoc no est: qz h vox aliq mo sit signu illius: vñ xcedo ex pte vocis relatiu nulla ac- cidere variatione ex pso correlatiu vel no. nec ex parte ei? qd signat p voce qn sp ad ei? intellectu oporteat corlz ei? itelligi. sed solavariatio est ex hoc q corlm exprisum vel no expresum per ppria voce dat itelligi per h rela- tiuum. z illa diuersitas est valde accitialis rlinis. s. ad z. ps. q per hac voce iposita relatiu nullo mo dat itel- ligi correlatiu: sed per ipsum rlin: cui h vox iponit itelli- git aliud correlatiu qnq expresum per ppria vocem: qnq no expresum. s. extra hoc. qd est signu signi e signu signati: sed h vox iposita huic relatiu est signum h? relatiu: z hoc relatiu e signu correlatiu. g h vox ipo- sita huic relatiu est signu signati correlatiu. licz no im- mediati. s. ad hoc dico. q maior e vera. qd e signu signi. in qtu signu e signu signati: ita q signu intermediu no variet in opatione ad p? signu. z vlti? signatu. qd no accidit in pposito. qz extraneu est relatiu i qtu dat itel- ligere suu corlm signari per hanc voce: z e. s. ad pri- mum arg? in oppositu dico q ma. est vera de diffone q datur per essentialia: qualis est diffinitio substantie: vel ad m? absolute: z no respectiu. qz n. respectiua mutuo essentialr dependentio mutuo se diffiniunt: licz neutru sit prius altero. s. ad z. dico. q ma. est va tm de diffoe que datur sine additamento: qualis no est diffoe rlini: nec aliau accitit. tm in diffonib? alioz accitit. tm addit. subm pter essentiam diffinitu. in diffonibus aut relatiu- rum subm z corlm. z hoc est: qz relatiu ad plura depen- det q aliqd accis absolutu. s. ad z. potest negari ma. de relatiuis z hys trāsumptiue dicitis z priuatiue oppo- sitis. qz in oibus his possibile est vnu oppositoz diffini- ri p altez. s. ad pma pbatone ma. forma arguedi no valz. sicut patet in alys. v. g. ad substantia sequit no qti- tas. z ad diffinitionem hominis non pertinet non quatit- tas. ergo nec substantia. non valz conseq. entia: nec ista regla sumpta. s. ad cuius diffinitionem non pertinet co-

sequens nec antecedens. va est nisi de psequencia supio- ris de. superiora in eodē genere: qlis nra non est iter ddi- ctorie opposita z relatiua. qz negatio ex pte ddictoryz no est superius in genere ad altez relatiu. sicut non p? no est superius ad filiu. s. ad scdm pbatone pot dicit q ois ps diffonis eo mo q pot in diffoe pot pdicari de dif- finito. z ita vnu relatiue opp? no ponit in diffone sui cor- rlini in recto fm q ei opponit. sed in obliq. vt h? v? huic. z sic de eo pdicat. l. s. n. pr no sit fili? est tm fily. s. ad 4. dico. q maior est va de diffone sube que dat p essentialia. s. ad 5. dico. q eiusdē pnt esse multa relatiua. licz non p. z fm def pot esse aliq diffoe xuenies. vbi ponit vnu cor- rlin gbus no ponatur reliquū. sicut est in pposito de spe- cie dicta ad genus z indiuidua. de quo super porphry- um dictum est.

Qualitate vero dico fm qua qua- les dicimur.

Postqz Ari. dterminauit de qritate z de relatiue hic dterminat de qlitate: vbi sic pcedit. p dterminat de qlitate q? tu ad ei? (subalia. z? qtu ad ei? ppetates: z accitilia lbi. (est at dicitas.) p ps didit in. z. p agit d qlitate sumpta in abstracto. z? de ipsa dicta denotatiue: z sumpta in concreto (qlia.) p in. z. p qlitate diffinit. z? diuidit z pseg? de mebus diffois lbi. (Est autē qlitas.) Dicit g q qualitate dico illa supple forma accitiales fm qua quales dicimur. s. Notandu q qualitas cu sit ge- neralissimu non potest hre vera diffone. ideo ad d? gna- dum hac non ee diffone: sed quada dcriptione air qlita- tem dclimus: z non qualitas est.

Est aut qlitas eoz que multipliciter dnr: z vna qde species qualitatis est habit? z dispo:

Diuidit qlitate. Circa qd. 4. facit fz q pseg? de. 4. spe- cie? vel modis qlitatis. z? lbi. aliq vo gen? 3? lbi. (3? vo sps.) 4? lbi. (4? vo genus.) p diuidit. in. z. p pponē do q qlitas bz multas sps: assignat pma spem q copre- hendit. z. z? copat illa. z. lbi. (differt aut.) Dicit g q qlita- tas est de nro eoz que dnr multipl. i. multis modis. z vna ei? sps z? of habitus z dispo. s. Notadu q mul- tiplicitas. qda est significatoz: z illa pntet ad equiuoca: quedā est suppositoiz. z illa pntet ad omne coe z vltē vniuocu: cu g of q qlitas of multipl. itelligendū est de multiplicitate suppositoiz no significatoz. aliter no eet genus vniuocu. s. Deinde cum dicit.

Est autem habitus a dispositioe. eo q per manentior z diuturnior e. Tales. n. sunt scie z virtutes. scia. n. videt esse permanentius: z eoz que difficile mouet: vt siquis vel medio- criter sciam sumat: nisi forte gradis permuta- tio facta sit vel ab egritudine vel ab aliquo h? sicut autē: z virt? vt iusticia z castitas. vel sin- gula raliu non vident posse moueri neqz fac- ile permutari. Affectiones vero dicunt q sūt facile mobiles: z cito permutabiles. vt calor frigiditas egritudo sanitas: z alia h?. afficiē .n. quodammodo circa eas homo. cito eni per- mutatur: z ex calido frigidus fit. z ex sanita- te in egritudine transit. Similiter autem: z in alijs nisi forte in bis que ptingit per tpio lon- gitudine in naturam cuiusqz transferri: vt isa-

nabilis vel difficile mobilis existat ille affectio- que iam qlibet habitu dicitur.

Comparat dicta duo. s. habitū z dispōne que faciunt pri- mam spem qlitatis. Circa qd. z. facit. p parat penes dif- ferentia. z? penes puenientia lbi. (sunt at habit?) pma vidit. in. z. p pponit drias: z expōit ea p exēpla. z? p bar ea p rone lbi. (manifestu e at.) Dicit g q habit? differt a dispoe i h q habit? e pmanetior z diuturnior. v. g. d scia z virtute. scia. n. est res pmanens. z que difficile mouet: no tm si pfecte heat: s. et si mediocriter. qz ex quo scia e acq- sita no facile pdit nisi ex magna pmutatione scā. s. circa corpus z hoies. vt ex egritudine vel alia ca: sicut virt? z iu- sticia: z castitas non de facili trāsmutant aut mouent: io sunt habitus. Affectiones vo. i. dispōnes dnr q facile mouent: z cito pmutant. vt calor z frigiditas: egritudo z sani- tas. cito. n. hō de calido fit frigidus: z de sano eger. z eod- uerso. sicut est de alys. nisi qnqz per tpio lōgitudine tales dispōnes trāsserant in nāz alie: z habituent. z tuc dispō vocat z fit habitus: vt aliqz of sanabilis. qz de difficili sanaf per diuturnitate egritudis. s. Deinde cum dicit.

Manifestu est autē: qm hec volunt habitu- dines nominari que sunt diuturniora vel dif- ficile mobilia. Namqz in disciplinis non mul- tum retinentes: sed facile mobiles dicunt habi- tu no hre qnis sunt ad disciplina per? melius- ue dispositi. Quā dnt bit? a dispōne q h qde fit facile: illd ho difficile mobile z diuturni?

Probat dicta differentia per rone a signo z a postero- ri: di. q manifestu est ex bis que dicere pntent in dca- plinis q habitudines: z habitus dicunt que sunt diutur- niores z difficile mobiles. nā hoies no multu retinentes sed facile pdete aliquā disciplinā. i. scientiā no dicim? q habitū heat: qnis sit hū vel male discipliat. ex q arguit a signo q habit? differt a dispōne. z h qz diuturnior z de difficili mobilis. vt dnt e. s. Deinde cum dicit.

Sunt autē habitus et dispōnes. dispōes ho no necesse est ee habitus. Qui. n. retinet habi- tum quodammodo dispositi sunt ad ea que ha- bent vel peius vel melius. Qui ho dispositi sunt non oino retinet habitū.

Comparat habitū z dispōitione penes puenientia q stat i h q se hnt sic sup? z iserius. nā ois habit? est dispō: z no e? illi. n. qui retinent habitū sciētie dnr et quodamō dif- positu per sciaz. z sic habitus est qda dispō. qui at sūt dis- positu ad sciaz no pp hoc retinet habitū. aut dnr bituati- z io no ois dispositio est habitus.

Ad euidenciam

Ad euidenciam pdictoz qre vtz p? sps qlit- atis sit habitus z dispō. vt q non: qz hec aut sunt duo: aut no. si sic. g non sunt tantū quatuor species qualitatis. z et non ois habitus eet dis- positio: qd est 3 Ari. hic. in lra. si non. ergo incōuenienter ponit copulatio inter illa: qz copulatio vult ee iter diuer- sa. z et incōuenienter poneretur eoz differentia per faci- liter mobile: z difficilr mobile: qua ponit Ari. qz ista cuz sint opposita no possunt inee eidē. s. habitus est vnu generalissimu. ergo non est species qlitatis. s. q po- nuntur in hac specie. vt sciētia virt?. z huiusmodi sunt re- latiua fm Aristo. s. c. de relatione. z si illa sint ad aliud. g genus eoz. quod est habitus est ad aliquid. s. dispō est ordinatio ptiū in habente partes. ex. s. meta. sed qda partium no est species qualitatis. ergo nec species qua-

latis erit dispositio. ¶ In oppo^m est Ari. ¶ Dōs q̄ ba
bitus vno modo significat aliqd trāscēdēs fm q̄ ab eo
dē denominatiue habere: quod distinguitur inferius in
fine libri. Alio mō significat habitudinē mediā iter ha
bentē: rēcm habitū que est velut actio mediā iter agens
r patiens. r sic est decimū generalissimū. Alio mō signifi
cat idē qd forma positiua: vt sumitur iferi^m in oppositiōe
pūatiua. nullo istoz mōz: fit h sermo d habitū. sed q̄rto
modo accipit h fm q̄ habitus significat q̄litate radica
tas in subo. r difficilr mobilē. Dispositio aut vt vt sumit
absolute est superius ad habitū fm q̄ dē h. vbi ponit cō
uenientia iter dispōnē r habitū. r in. s. meta. c. de habitu.
Alio modo sumit cū p̄lione. r tūc distinguit h habitūz.
p̄ modo posset p̄mus modus: aut spēs q̄litate pōi dispō.
r modo sumēdo: o3 simul ponere habitū r dispositionē.
Alio modo dē q̄ dispō significat q̄litate que de nā ista ē
facilr mobilis a subo. r habitus illā que fm nām suā est
difficilr mobilis: sed istd est extra Ari. qz nullus habit^m eēt
dispō. aut dē q̄ dispō se h3 ad habitū: sicut ipsectū ad p̄fe
ctum. ¶ Contra hoc. aut ista ip̄fectio est in essentia q̄
litate: aut in informādo subm: sed nullo modo est: qz essen
tia mēsurat instanti. ergo eque p̄fecta est siue oīa manēs
siue nō: vt nunc ostensum est. ergo eā p̄fecte denominat
subm. ¶ Dōm ergo vt pus q̄ dispositio forte fm vnum
significatū est ita generalis sicut qualitas. r fm aliud si
gnificatū. sicut p̄mus modus qualitat. sed ip̄tuz p̄fice
sumptum cum habitu p̄stituit p̄mum moduz qualitat.
exempluz est: sicut porphy. vidit d̄riam in facientē alre
raturū: r aliō. r cū. d. oēm d̄riam facere alteratur. ergo in
d̄fisiōe oportet itē. ligere alteratū p̄cise. r in scōa p̄posi
tione alteratū absolute. ¶ Ad p̄m arg^m. patet qualr sunt
duo r q̄r non. ¶ Ad 2^m p̄ equiuocatio de bitū. ¶ Ad
3^m dico. q̄ nullū qd est in hoc modo vel spēs fm illā signi
ficationē fm quā est eēntialr qualitas est per se in gene
re relationis siue vt relō. siue vt oēm denominatiue a re
latione: s3 si sic hoc est fm aliā significationē. ¶ Ad 4^m
dico. q̄ dispositio est equoēū fm q̄ significat idē qd p̄sio
tio qd est genus generalissimū. r fm q̄ significat spēs
qualitatis. ¶ Sequitur scōa pars.

¶ Aliud hō genus qualitatis est fm qd pugil
latores vel cursores dicunt vel salubres vel i
salubres r simplr q̄cūq3 fm naturalē poten
tiam vel impotentia dicuntur.

¶ Vbi ponit 2^m p̄prietatē qualitatis. vbi sic procedit. p̄
eam proponit: r exponit per exempla. scōo cōparat eam
ad p̄mā spēs. tertio addit qdā alia exēpla. scōa ibi. (Nō
enim qm̄.) 3^m ibi. (similiter autē bis.) dicit ergo q̄ aliō
genus. i. alia spēs qualitatis est fm quā dicuntur pugilla
tores vel cursores vel salubres. r simplr. i. vlr quecūq3
dicunt h fm naturalem potentia vel impotentiam. ita q̄
naturalis potentia vel impotentia est scōa spēs qualitatis.

¶ Notādū q̄ spēs qualitatis que h assignant non sunt
sp̄lissimē: sed subalterne. r iō nec tū sunt spēs: nec tātū
ḡnā. sed p̄t ee spēs: r ḡnā ad aliud: r ad aliud cōpata: r
iō in signū huius nūc ḡnā. vt p̄s de 2° r 4°. spēs. nūc spēs:
vt p̄s de p̄. r 3° ab Ari. nominantur.

¶ Nō enī qm̄ sunt dispositi aliquo mō vni
qōq3 h3 dicitur: sed q̄ habeant potētiā natu
ralē vel facere quid facile vel nihil pati: vt pu
gillatores vel cursores dicunt: non q̄ sunt dis
positi: sed q̄ habeant potētiā hoc facile faciē
di. Sanatiui autē dicunt eo q̄ habēt potētiāz

naturalē vt nihil a quibuslibet accētib^m patiā
tur. Egrotatiui vero q̄ hnt ipotētiā nihil pa
tiendi. Similr aut bis r durū r molle se ha
bent. Buz. n. dē qd habet potentia nō citius
secandi. Abolle vero qd eiusdem ipsius ha
bet impotentiam.

¶ Cōparat istā spēm ad primā. qz forte vident esse idēz
qd dispositio. iō dicit q̄ pugillatores r cursores d̄r non
ex hoc q̄ sunt dispositi. sed q̄ habent potentia naturales
hoc facile faciēdi vel nihil pati. vnde snatiui dicunt qui
habēt potentia naturalē nihil pati a quibusdā accētib^m:
puta estu vel frigore: r egrotatiui dicunt qui nō habent
talē potentia: sed ipotentia naturalē nihil pati. quia. s. fa
ciliter patiuntur. Postea addit quedā alia exempla: vt
molle r durū: qz durū dē qd h3 potentia nō secari. molle
vero dicitur qd h3 ipotētiā istā. vt pote. qz cito p̄t secari.

Ad euidētiā p̄dē q̄ querit. vt 2° spēs
q̄litate sit naturalis poten
tia vel ipotentia vt q̄ non. qz potentia per se refertur ad
actū. sed q̄libet spēs q̄litate est aliq̄ forma absoluta. qd
ad min^m p̄s de ista spēs. qz durities r mollicies que h enu
merant sunt forme absolute. ḡ rē. ¶ Aut p̄uatio nō ē
in eodē ḡnē cū habitū: aut nō est in eodē p̄rio ḡnē. ex. 4.
topi. sed ipotētiā est p̄uatio. r naturalis potētiā est h̄r. ḡ
nō est in eodē genere cū potētiā. ¶ Potētiā est trāscē
dens: qz est p̄ d̄riā entis. ergo nō est spēs q̄litate. ¶ Potē
tiā r ipotētiā nō sunt subalterna. māifestū ē: qz neu
trum de neutro p̄dicatur: ergo sunt due p̄me spēs: ita si
ambe in eadē specie. s. scōa. ¶ In oppositum est Aristō.
¶ Respondeo. dicēdum q̄ potentia vel impotentia non
significat aliq̄ que eēntialr sunt in eo ḡnē qualitatis. sed
potētiā tū significat modū qualitatis absolute fm q̄ ē
p̄m^m opōnīs. r impotētiā significat modum qualitatis h3
q̄ est p̄ncipiū difficilr agēdi vel facilr patiēdi. ¶ Qua
litate aut que subsunt: sunt forme absolute: r non noiaē
noibus nominātibz eas absolute. sed in cōparatiōe ad
operatiōes quaz sunt p̄ncipia fm q̄ dicit Ari. inferius.
(qualia aut.) q̄ validudibus nō sunt nomina imposta.
qz forte nō cognoscimus eas nisi per cōparatiōes ad
operatiōes. ¶ Ad p̄m arg^m dico. q̄ potētiā r ipotētiā non
significat species qualitatis: sed modos essentie p̄pō
nēs ad operatiōes. ¶ Ad 2^m patet: q̄ impotētiā nō ē spēs
qualitatis. illa. n. qualitas que subest impotētiā: vt h su
mitur. est forma positiua. sicut mollicies. ¶ Ad 3^m p̄s. q̄
potētiā equoēū sumit fm q̄ est d̄riā entis: r fm q̄ signi
ficat p̄ncipū facili agēdi. ¶ Ad 4^m dico. q̄ isti duo modi
sunt eque p̄mi quoz neuter sub alio p̄tinet: r sic de quo
libet alio mō in alijs spēsibus. r ita loquēdo p̄cise possit
cedi octo p̄mi modi qualitatis: sed fm aliq̄ rōem ḡnā
lem veniunt iter se ista duo que numerātur in vno aliq̄
mō: fm quā nō veniunt cū alijs que enūerātur in alio
mō: vt naturalis potētiā vel ipotētiā in hoc qd est ee ina
tum: r ee p̄ncipiū operādi.

**Tertā hō species qualitatis ē passibilis q̄l
tas r passiones.**

¶ Dic ponit 3^m speciem qualitatis. vbi sic procedit. qz p̄
eam proponit. secūdo exponit r pertractat ibi. (sunt au
tem.) dicit ḡ q̄ tertia species qualitatis est passio r pas
sibilis qualitas.

¶ Sūt autē h3. vt dulcedo. amaritudo. auste
ritas: r oia bis cognata. amplius autē calor
r frigus albedo r nigredo.

¶ Exponit r pertractat qd dixerat. Circa qd. z. facit. p̄ ad
du it exēp. a. scōo p̄bat illas ee q̄litate d̄ tertia spēs (qm̄
autē p̄ dicit ḡ q̄ h3 qualitates. s. passio r passibilis qua
litas sūt vt dulcedo r amaritudo austeritas r acerbitas
que sunt differētie sapozuz r obiecta gustus (Ampli^m calor
r frigus que sunt obiecta tactus: silt albedo r nigre
do que sunt obiecta visus r species coloris.

¶ Et qm̄ he qualitates sūt māifestū ē: qm̄ fm
eas dicuntur quales. Quēcūq3. n. ista suscepe
rint dicunt. q̄lia fm ea: vt mel qm̄ dulcedines
suscipit d̄: dulce: r corpus albi eo q̄ albedi
nē suscipit: silt aut se habent r in ceteris.

¶ Probat ista exēpla p̄tinere ad tertia spēm qualitatis.
Circa qd. z. facit. p̄mo p̄bat q̄ sunt q̄litate. scōo dat cāz
quare dicunt passibiles. tertio assignat d̄riaz iter passio
nes r passibiles q̄litate. scōa ibi (Passibiles) tertia ibi.
(Quēcūq3 igit talituz.) In p̄te p̄ma ar. sic. illa fm que q̄
les dicuntur sunt q̄litate: qz sic diffinita ē q̄litas: sed p̄di
cta sunt h3. ergo rē. mi. ponit in ista. quēcūq3 ista suscipiūt
qualia dicunt: vt mel d̄ dulce. qz recipit dulcedines. silt
corpus albi. qz suscipit albedinem.

¶ Passibiles vero qualitates dicitur nō pro
eo q̄ illa que eas susceperint q̄litate aliquid
patiant: neq3. n. mel: qm̄ aliquid passuz sit ic
circo dicitur dulce: neq3 aliqd aliud h3: simi
liter autē r calor r frigus passibiles qualita
tes dicitur non q̄ ipsa que eas suscipiunt q̄l
tate aliquid passa sūt: sed qm̄ eoz que dicta
sunt singula fm sensuz qualitate passionū p̄fe
ctua sunt: qualitates passibiles dicunt. Dul
cedo enim passionem quandam fm gustū ef
ficat. r calor fm tactū. Silt autē r alie.

¶ Assignat duas causas. qz ista dicuntur passibiles q̄lita
tes. quaz scōa ponit ibi. (Albedo r nigredo) p̄ma cā
p̄stitit in hoc q̄ iō d̄r passibiles qualitates nō ex hoc q̄
subiecta que illa suscipiūt aliqd patiuntur. sed ex h̄ quia
sensibus passionē inferant. U. g. albedo d̄ passibilis q̄
litas nō ex hoc q̄ superficies eius subm aliqd passum sit:
sed fm visum aliqua effecit passionē: sensus enīz patitur
ab obiecto. similr est de calore r frigore.

¶ Albedo. n. r nigredo r alij colores non silt
his que dicta sunt passibiles q̄litate dicunt:
h3 eo q̄ he ipse q̄litate ab aliq̄tib^m passionib^m
inascitur. Qm̄ ergo fiunt per aliq̄z passiones
multe colorz mutaciones manifestū est. Eru
bescens. n. aliquis rubeus factus est r timēs
pallidus r vniquodq3 talium. Quare vel si
quis nāliter aliquid talinz passus est simile co
lorē enim oportet habere. Que enim affectio
nunc ad verecūdiā circa corpus facta est r
fm naturalem passionem eadem fiet actio ita
vt naturalis similis color sit.

¶ Dat scōaz cāz vbi sic p̄cedit. p̄ponit itē. 2° p̄bat sup
positū ibi. (qm̄ ḡ) Dic ḡ q̄ albedo r nigredo. r alij colo
res dicunt passibiles q̄litate ex alia cā q̄ predicta. s. ex
hoc q̄ ab aliq̄tib^m passionib^m interiorib^m inascunt r causantur.
¶ Postea statim declarat suppo^m. s. q̄ multi colores
ab aliq̄ passione interiori causant. nāz aliq3 sit rube^m pp

erubescētiā interiorē: r pallidus pp timorē: vñ addit q̄
si q̄s hēat nālī talē passionē que est erubescētiā: aut timor.
siue a casu siles eū opz habere colorē: r tūc talis co
lor d̄r nālīs aut casualis. ¶ Notādū q̄ cā quare erube
bescēs sit rubeus r timēs pallidus ista cōiter assignatur:
qz homo patitur erubescētiā in facie: iō sanguis qui
est amicus nature currit ad faciem vt adiuuet r confortat:
ter: ideo apparet in facie rubedo: silt terro: est in corde. r
iō sanguis currit ad cor relinquēs partes exteriorē: r iō
appet palledo in facie pp sanguis absentiaz: r iō si aliq̄
erubescētiā: aut terro: hēat a nā. vt quidā qui sunt nālī
timidi aut nālī verecūdi. rubedo aut pallo: inest sibi na
turaliter: si autem a casu casualiter.

¶ Quēcūq3 ergo talinz casuz ab aliq̄tib^m passio
nibus difficillime mobilib^m r p̄manētib^m p̄in
cipiū sumpserint q̄litate passibiles dicuntur.
Siue. n. h3 nālē subsistētiā pallo: aut nigredo
facta est q̄litate dicunt. Quales. n. r fm eas
dicuntur: siue p̄p̄gritudinē lōgā vel pp estū:
aut aliqd tale p̄tingit vel nigredo vel pallo: r
nō facile p̄terit: r in vita permanet: q̄litate r
iste dicunt: silt aut r q̄les scōz eas dicuntur.

¶ Assignat d̄riaz inter passioes r passibiles q̄litate: quā
d̄riam p̄mo manifestat in bis que sunt circa corpus. se
cūdo in bis que sunt circa animā (similiter autē in bis)
p̄ma pars diuiditur in. z. p̄mo ostēdit que sunt passi
biles qualitates. scōo que dicuntur passioes ibi (quēcūq3
vero) dicit ergo q̄ q̄cūq3 talituz casuz. i. accētūm sumunt
p̄ncipiū ab aliq̄tibz passionib^m permanentibus r diffi
cile mobilibus dicuntur passibiles qualitates: r h̄ siue in
sunt a natura siue a casu: puta p̄pter longam. egritudines
aut pp magnum estum: vtroq3 enim modo dicunt. qua
litate: aut passibiles qualitates: qz fm eas quales ee di
cuntur: puta pallidū aut nigri. ¶ Postea cum dicit.

¶ Quēcūq3 hō ex bis que facile solunt r ci
to trāscit: fiunt: passioes dicunt: non. n. dici
mur scōz eas q̄les: neq3. n. qui pp verecūdiāz
rubeus factus est rubeus d̄: nec cū pallo: p̄
pter timorēz venit pallidus est: sed magis q̄
aliqd passus sit. Quare passiones h3 dicitur:
qualitates vero minime.

¶ Ostēdit que dicuntur passiones: qz illa. s. que sumūt p̄
cipiū ex passionib^m que facile solunt: r cito transeunt: ta
lia enim dicuntur passiones r nō qualitates: qz fm eas q̄
les non dicuntur: non enim dicitur rubeus qui per vere
cūdiā factus est rubeus: nec pallidus qui pp timorēz fa
ctus est pallidus: sed magis ex illis d̄r aliq̄tis aliqd pas
sio: ideo h3 dicitur passiones r nō q̄litate. ¶ Notan
dum q̄ qm̄ Az. dicit. q̄ fm passiones nō dicuntur q̄les: ē
intelligēdi: vel q̄ nō dicuntur q̄les p̄ denominatiōe qd su
mūt a passibili q̄litate: que denominat subm per moduz
d̄rātis: vt a rubore causato p̄ verecūdiā non dicit aliq̄
rubicūdus: qz illud denoiatiuz notat permanentiā hui
us forme cum subiecto: pro tempore tamē pro quo inest
iste rubor potest dici rubeus vel rubeus: que notant ab
solute talē formam vt est in subiecto: vel dicitur Arist. est
sic intelligendum q̄ non dicuntur quales a passionibus:
qz ab illis non sumuntur cōiter denominatiua: sed si su
merentur posset habens passionē denominari ab illa: sicut
cut h̄is passibilem qualitate denominatur ab illa: eodē
aut mō quo negatur q̄ a passionib^m nos dicuntur quales

negat et ipsas esse qualitates... Sicut autem his que sunt aiam... Quae autem sunt... Qualitates enim sunt...

Declarat eadem orationem in his que sunt circa aiaz... Quae autem sunt... Qualitates enim sunt...

Quae autem sunt... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Quae autem sunt... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Ad evidentiam... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

solute ergo tertius modus vel tertia species... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Quarta vero genus... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Ubi agit de quarta... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Ratio vero et spiritus... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Remouet quaedam... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

et sic idem corpus... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Et fortasse alij... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Et pylogat circa... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Ad evidentiam... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Qualia sunt que sunt... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Postquam autem... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

At a cadore cadidus... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

aliquibus vero... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Exponit quod dixerat... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Aliquid autem... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Exponit etiam... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

Circa quod dicitur... Qualitates enim sunt... Qualitates enim sunt...

tuitionu. tu qz ipole e duas spes eiusde gnis pdicari d eod...

Secundu du est vtz iste. 4. spes uenietur ordi...

ceteris speb. l. plures spes qualitatis pines. lz forte plu...

Tertiu du est vtz spes qualitatis sufficiter enume...

Non tñ oia lz plura. Iustitia naqz a iustitia...

Postqz pba determinat de qlitate qtu ad ei subalia...

Non autem in omnibus hoc est. Rubeo. n. aut pallido...

Ampli n ex hris vnu fuerit qle hoc palā e pponeti...

Ponit qddā notabile circa dicta. est qz hris si vnu fuerit...

Suscipit aut qualitas magis et min. Albi vero magis...

Ponit scdaz ppetate qlitatis. vbi duo facit. pponit p...

Non tñ oia lz plura. Iustitia naqz a iustitia si dicat...

magis et min. Sic autē et gramatica et alios effectus...

Triangulus et qdrangulus non vñ suscipe magis et min...

Dat istātia i gbusda vbi certū e qz nō suscipiūt magis...

Ad euidētiaz pdictoz qrif. vtz aliq qlitas suscipiat...

que signat i abstracto n suscipit magis r min? fz qd of i
 tra. q iustitia no of magis iustitia: nec gramatica magis
 gramatica: r qz eentia qlitat: sic et canislibz for? e idi
 uisibilz anc. d. pn. r iduisibile n suscipit magis r min?
 fz dca dnoiatue a qlitatib? qbusda suscipiunt magis r mi
 nus: vt augs of iustior r gramaticior altero. vt of i tra: r
 ita ipa for? i i formado subz r fz ee i subto suscipit magis
 r min? i3 n i eentia. qz vnu subz plus picipat formaz qz
 aliud. Contra B arguit. qz B mo vt pcededuz ee qz qstiv
 tas suscipit magis r min? qz fz ee ei? i subo nali pr ee pfe
 ctu r ipfectu: licz n fz ee eentia: r illo mo ponit de qlita
 te. g ambo nllr suscipiunt magis r min? fz bec ppetas ne
 gada ea qstitate fz Ari. p. g r a qlitate. C. P. si ad sim
 pliciter segt simplr: r ad magis segt magis. ex p topi. sed
 ad albu segt qz sit albedie albu. g ad albi? segt qz sit ma
 gis albedie albi? g si for? vti subo suscipit magis r min?
 r in se suscipit magis r min? C. P. pbo q qlitas si susci
 pit magis r min? in aliquo q suscipiat fm eentia. si eniz
 suscipit magis r minus fz ee eius i subo vel fm qdcuz
 aliud: sit illd a. aut g a. est de ei? eentia. vl no. si sic. r a. est
 aliqd eentia eius. g fm eentia sua suscipit magis r min?
 si no. r a. suscipiet magis r min? qz alr qlitas no possz fz
 ipm suscipere magis r minus: aut g a. suscipit magis r mi
 nus fz eentia. r hr ppo. qz pari rone pms suscipiet ma
 gis r min? fz eentia. qz qst ad hoc ide iudiciu vt ee d oi
 for? accitatu. si at a. suscipiat magis r min? fm aliqd aliud
 a sua eentia. sit illd b. r sic pcededo vel erit ifinite forme
 accitales: quaz vna suscipit magis r min? fz alia. vl sta
 bit ad aliqua forma accitale: q suscipit magis r min? fz
 eentia. g pari rone vt q stadiu sit i p. cu ide sit iudiciu
 de oib? C. Quatu ad z? dico pp istas rones q qlitas fz
 eentia suscipit magis r min? qz subm aliqd fm pfectioe
 gradu picipat eade eentia spe: r aliud subm fm min? pfe
 ctu gradu. Ubi itelligedu e q sic similitudo est relatio simi
 data. ppe sup eentia qlitatis: ita magis r min? fundame
 tus. n. magis eentia spei sub gradu pfecto g gradus est
 aliqd absolutu d genere qlitatis: i3 ipz psequat respctus
 magis ad aliu impfectu i eade spe que pseqt relatio mi
 nus. Qu g oicunt Az. r Boe. in triu q iustitia no of ma
 gis r min? alia iustitia: sed aliq of iustior altero. itelliged
 du e q eentia spei in se pconsiderata abstrahedo a supposito
 no bz in se magis r min? qz ipa sic pconsiderata est indins
 ad oez gradu: sed ipa in vno supposito est pfectior se ipa
 in alio supposito. r vt e in supposito sic denoiat subz: qz p
 se suppo? er? no est subz. sed qlitas in B subto. no g iustit
 ia abstracte itellecta: sed iustuz: r bec iustitia vt denoiat
 istd subz e maior alia. Contra ista ar. qz iste gradus r
 iste aut sunt itra eentia aut no. si sic. r iste gradus e diuer
 sus ab illo. g B eentia e diuerfa ab illa p aliqd qd e intra
 eentia. g magis differt a minus spe. B vltia pns p. tu qz
 oia diuerfitas eentialis diuerfificat spem. tu qz eentia p
 est spei no indiuidu: aliogn indiuidu posset hre diffone
 spaliore diffone spei. g ofia in eentia no e sola ofia nume
 ro. sed spe. C. Ad hoc oim q gradus isti sut itra eentiaz
 no spei. sed idiuidu. qz na specifica abstrabit ab oi gra
 du: vel indifferes ad oem gradu: r io no segt tales gra
 dus differre spe. sed nuero tm. qz p sola ofiaz indiuidua
 lem r no specficaz adinuicem distinguuntur. C. Ad p? i.
 oppo? dico q iter duo sup. eiusde spei pot ee mot? p se n
 inqstiu eiusde spei. sed inqstiu aliquo mo sunt opposita: r
 B oppo in ppositio no est p relones tm. qz motus non e p
 se ad relone. ex. s. pbyfi. sed est p aliquos gradus absolu
 tos in B r i isto: q sut de gne qlitatis: g opponunt inqstiu
 min? bz rone medu re? alterius: nec tm ista relatio medu
 est ca motus simplr: sicut nec relatio minus: sed illud qd

subest: sic fuscū est extremū mot? no fuscū i qstū mediu.
 C. Ad z? de relone ide ar? pot fieri de tertia spe qlitat?
 de q ifra. vñ pcedo q cu magis referi ad min? loquedo
 de istis formis no de illis q sub sunt: qz tuc ille for? fm qz
 dnr magis r min? sunt relones: i3 forme q sub sut no sut
 relones i3 qlitates. C. Ad z? dico q iste relones maiori
 tas itestiois r minoritas remissiois: q sunt ppa qlitatis op
 ponunt spe: sicut file r dissile fundant i eade qlitate spe.
 C. Cofirmaf totu B. qz tota pfectio absoluta i magis al
 bo. f. gcuqz gradus albedis in ipso pot remanere destru
 cto re? magis. puta si ponat q n sit aliqd min? ad qd pos
 sit dici. sic tota albedo e i isto: q pus i3 nulli dicat qd fz
 ea. vñ ista ppetas. f. suscipe magis r min? d3 itelligi in ee
 qualitati fm aptitudine. C. Sequit illa pars.
 C. Hoz itaqz q pdicta sut nihil ppriu qlitatis.
 Silia aut r dissilia fm solas dnr qualitates.
 Sile eniz r dissimile alterz altero no e fz aliud
 nisi fm hoc qd qle est. Quare ppriu erit qua
 litatis fm ca simile vel dissimile dici.
 C. Ubi ponit tertia ppetas qlitatis q e fm qlitate dissile
 vel file dici. vñ pcedo dea dcedis dicit q boz. i. baz
 ppetatuz q pdicte sunt nulla e ppriu qlitatis: qz no con
 uertit vt pdictu e: i3 dici silia r dissilia e fm qlitates. vñ
 ppriu e qlitatis fz ea file r dissile dici. C. Nondū q file
 r dissile i3 sint. ppa generi qlitat: sit tm vt spes d gne re
 latiois: h e vt denoiatue dea a speb? reloniz: qz similitudo
 est p se relatio. r file p se relatiu. sic itelligeduz e de pro
 prijs alioz genez q n sut i illo gne. vt spes. C. Sifit sut in
 telligeda fz aptitudine: i3 n. aliqd fm aliqz qlitate nihil
 habeat simile: vt si mibi aliud habeat illa qlitate: si tam
 min? pp B uenit h ppetas illi qlitati. qz fz illa qlitates
 aliqd e natu file dici alteri.
 C. No n decet pcurbari ne qs nos
 dicat d qlitate ppnem facietes
 multa de relatiuis interposuisse.
 C. Habitus. n. r dispoñes eoz que
 sunt ad aliqd ee dicebamuz.
 C. Dic vt dicebatur mouet r tremouet pbs qda dubiuz
 bns ortu ex pdictis. vbi. z. facit. p dubiu pponit. z? soluit
 ibi. C. Pene. n. in oib? Du? stat in B. qz tractado de qlita
 te multa exepia interponit que sunt relatiua. U. g. habi
 tus r dispositio sunt ad aliqd: r tamē ponebatur in pma
 spe qualitatiz: istud ergo dubium proponedo dicit q no
 debz nos conturbare rē. C. Deinde cum dicit.
 C. Pene. n. in oib? talib? genera dicunt ad ali
 qd. Nihil aut boz q singularia sut: na cu disci
 plina genus sit ad ipz qd e alterius dnr: alicui?
 eni disciplina dnr. Eoz no q sut singularia ni
 hil ipz qd e alteri? dnr: vt gramatica no dnr alic?
 gramatica nec musica alicuius musica: fz for
 te fz genus bec dnr aliqd: vt gramatica dnr alic
 cuius disciplina: no alicuius gramatica: r mu
 fica alicuius disciplina: r no alicuius musica.
 Quapp que p se singularia sunt non sunt ad
 aliqd sed qlitates: dicimur. n. quales fz singu
 laria: r n. hoc habem?. Sciētes aut dicimur
 q habem? singulas scias. Quare bec erunt et
 qualitates q sunt singulariū fm quas qles di
 cimus. bec ergo no erit eoz q sut ad aliqd.

C. Ponit huius duby solone. r bec po diuidit in duas fz
 duas solones. z? ibi. Ampli? si rrigat. p? solo stat in B
 q pene in oib? qlitatib? de qb? istat: ipa fm se p se prio
 sunt qlitates. dnr aut ad aliqd non p se: fz fm sui gen?
 no est aut icoueniēa ide p se ee in gne qlitat? r dici ad
 aliqd fm sui gen?: vñ gna taliu dnr ad aliqd: sed no sin
 gula. i. singule spes talis gnis. v. g. disciplina cu sit gen?
 of ad aliqd: qz disciplina alicuius disciplina: gramatica
 aut r musica r bz sunt qualitates: qd pz per rone qlita
 tis: qz fm eas qles dicimur: puta gramatici musici. eo q
 bēm? singulas scias: puta gramatica vl musica: vñ iste
 sut qlitates: r n ad aliqd nisi mo pexpo?. Deide cu dic.
 C. Amplius si cotingat hoc ipuz simul quale
 r relatiu esse nihil est icoueniens in vtrifqz
 bec generibus enumerare.
 C. Ponit icdaz solone r dicit q si cotingat q aliqd istoz
 hoc ipz q est sit qle r relm nihil est icoueniens ipz annu
 merari in diuersis pdicamentis. C. Non? q vt oñuz fuit
 circa pn? bu? li. ipole est vnu r ide eentia: r ee in diuer
 sis gnis: tm si aliqd no eet vnu eentia: sicut illud qd e
 ide r vnu accite no est icoueniens illd ee in diuersis gni
 bus. imo qnqz est neuz: vt hō alb? qd est ide accite: sic
 in pposito si ide eet qle r relz: puta albedo filis no est i
 coueniēs h? ponere in diuersis pdicamentis: i3 tuc illd ta
 le no e ide eentia: i3 diuersuz. C. Tūc segt illa pars.
 C. Recipit autem facere r pati ptra
 rietates r magis r minus.
 C. Ubi Ari. determinat de religo sex pdi
 camētis q restat: r dnr formalr respectuz
 extrinsecus adueniētes: voco aut respectu
 extrinsecus adueniēte illud qd postis ex
 tremis no nezio ponit: i3 regrit aliqd extrinsecus: ex? de
 actioe: qz postio actiuo: r passiuo no segt q sit actio: qz
 pot ipediri pp distatia extremoz: vñ regrit aliqd extrin
 secū ptinges r applicas actiuū passiuo: sicut de passiuo. r
 alyz vt: de qb? mel? dicit in li. 6. pn. respect? at intrinsecus
 adueniēs of p eaz opposita. g. f. nezio: r stati inascl? postel
 extremis qcuqz: vt postio hoc albo: r illo nezio inascl? r
 pullulat similitudo: r iste solus est de gne reloniz. Circa qd
 tria fa? p b? determinat de actioe r passioe fil. z? de situ
 vl pone. 3? de alyz. 3. f. qñ vbi. r bitu. z? ibi. (ocñ est. 3?
 ibi. (de religo. p? ps didit in duas p de actioe r passioe
 ppdit duas ppetates. z? expōit eas p ex? z? ibi. (calesa
 cere. Dicit qz facere r pati. i. actio r passio recipiunt p
 rietate: ite recipiunt magis r min?. C. Quare aut d actione r
 passioe r alyz. 4. agit in pcreto p facere r pati ca pot hri
 ex bis q dea sut supi. c. d. relone. ois. n. re? bz modicu d
 eñt? r e d bili? ens. i. o i se e min? cogicibil: i3 magi cogic
 tur fm q iformat illud: cui? e respect? r sumit in pcreto.
 C. Calefacere eniz ad frigidū facere priu est r
 calefieri ad frigidū fieri r delectari r pstritari
 idcirco recipit prietates r magis r min?: ca
 lefacere. n. magis r min? dicit r calefieri ma
 gis r min?: r pstritari magis r min?. Susci
 piunt g magis r minus facere r pati. de bis
 itaqz tana dnr. Bictu est aut de situ in bis que
 ad aliqd sunt: qz denoiatue a positionib? dnr.
 C. Exponit qd dixerat p exepia: na calefacere p riat ad fri
 gidū facere: r vtrūqz est actio: sicut calefieri est p riat ad fri
 gifieri: r delectari ad pstritari: q oia sunt passioes. iterū
 calefacere qd est actio: r calefieri r pstritari q sut passio
 nes r rigit ee fm magis r min?. C. Non? q recipie p riat

r magis r min? no sunt actioi r passioi nisi rone termi
 noz ad qd. cu. n. ta actio q passio capiat spes a termino
 ad que. ex. s. pby. ab eo et recipiet p rietate: r sicut magi r
 min?. C. Non? et q de istis. z. r de alyz. 4. sequētib? p
 dicamentis b? p riat Ari. cui? ca e q: spes eoz in qz eent
 diuideda fm q sunt gna no sut nec passioes eoz: q in
 sunt eis fm q? p riat a rone. De bis aut passioib? q in
 sunt eis fm ee nale eoz pleni? determinat in libro nali
 bus z? meta. de actioe vo r passioe in 3? pby. r p de ge. de
 qñ. r vbi in 4? pby. in B q ibi determinat de loco r tpe.
 inotescit. n. p rietates: vbi r qñ p p rietates loci r tps.
 de pone r habitu aliquatulu? meta. r ita determinatio
 h? habita de istis sufficiēs est qñ ad legicu. C. Deide ex
 pedies se de sim die q de eo dicit est. s. in. c. de ad aliqd
 cu dicebat q iacere stare sedere g significabat situ esse
 dnr denominatiue a ponibus q sunt statio sessio rē.
 C. De reliquis autē id est qñ r vbi r bte eo q
 manifesta sunt nihil de eis aliud d3 qz que in
 principio dicta sunt: qz habere quides signifi
 cat calciatu ee vl armatu ee: vbi aut i loco ee:
 qñ vt berit: sed r alia h? que de bis dicta sunt.
 De ppositis itaqz gñibus dicta sufficiant.
 C. Expedit se de. 3. alyz q restat. d. q de religo. 3. f. qñ vbi.
 r habitu. eo q sunt manifesta nihil of plus qz q dca sunt
 in pn? b? li. c. i. eo: q fm nulla coplexione dnr: qz bte. s.
 gnificat calciatu ee: r armatu ee: vbi etiā in loco ee. qñ at
 in tpe ee: vt berit aut bodie rē. Ultio epilogat circa oia p
 dicta q de ppositis gñib? i. de. lo. pdicamentis que supe
 rias in principio posita fuerūt sufficiant que sunt dicta.
 C. Incipit tractatus tertius: in q determinat de pposit
 dicamentis. C. Capitulu de oppositione.
 C. Noties aut opponi solet ddm e.
 Bicti aut alterum alteri opponi
 quadrupl: aut vt ad aliquid. aut
 cotraria: aut p riatio r habitus:
 aut vt affirmatio r negatio. Op
 ponit at vniqz d3 istoz: vt sit figurati dfe vt
 relatiua: vt duplu dimidio: vt p riat vt bonus
 malo. fz p riatioe r habitū vt cecitas visui.
 vt affirmatio r negatio: vt sedet r no sedet.
 C. Dec est 3? ps bu? li. in q determinat Ari. de qbusdam
 p riatib? ipa pdicamenta q coter dnr post pdicamenta. r
 ista ps diuidit in. 5. fz q sut. 5. post pdicamenta. p eni de
 terminat de speb? opponiz. z? de mois p riatiz. ibi. (p
 aut. 3? de modis similitatis. ibi. (fil aut. 4? de spebus
 mor? ibi. (mor? at. 5? de modis hre ibi. (hre at. p? ps di
 didit in duas. p distiguit spes opponiz. z? plegit de ipia.
 ibi. (qcuqz igit. p? in duas. p ppdit distictioes. z? expōit
 ea p ex? ibi. (opponit at. C. Continuado g se ad dicenda
 ait: q dicit e de oppositis qñes r rigit aliqz opoñ. r statl
 subdit q qdrupt of alterū alteri opponi. vno? ad aliqd
 i. relatiue. alio? vt p riat. 3? vt bit? r puatio. 4? vt affi
 rmatio r negatio. i. dicitioe. C. Postea statiz declarat ex
 p riatiter qd dixerat: qz opponit vt relatiua: vt duplu dimi
 dio. vt p riat: sicut malū bono. puatiue: sicut cecitas visui.
 dicitioe sicut affirmatio r negatio: sic sedet: r no sedet.
 Ad euentia dicitoz r dcedoz qñ vtz oppo
 sitio sit accis reale vt itentona
 le: vt q reale: qz metaphyci e tm p riatat ens r accitiz
 realia entis: qz accitiz entis vt p riatat a rone p riatent
 ad p riatatione logica: i3 metaphyc? p riatat opponēz.
 22. 8

vt pz 5° meta. ergo oppositio est passio vl accidēs reale.
 C. S. oppositio est spēs dīe: r dīa est spēs diuersitatis
 r diuersitas est passio realis. g r oppō. nōa pz: qz gen^o nō
 est ver^o ens suis spēs. C. S. oppositio eēt nō exīte itel
 lectu. g est reale accīs: nōa pz: se d aīs oñdīf iductiue:
 ēt enī mutua actio iter calidū r frigidū: r motus iter il
 la nō exīte intellectu. g est dīetas. Sīlīr eēt aliqz pī: r alī
 qz fili nō exīte intellectu. g r lē opposita: sīlīr eēt carētia
 dīctus in apto nato hīe vīlūz: g r puatiue opposita: sīlīr dī
 dīctio: qz ista se ad qūcūqz oppōnē. g ista pōt eē sine itelle
 ctu qūcūqz alīa sic manēte. C. Lōtra. accīs nō hz ver^o eē
 qz sūū subz: s; oppōnes fundant in itētiōib^o vt in subo. g
 nō sūnt realia: s; tñ itēntionalia. mī. pz iductiue. referunt
 enī spēs r gen^o ad iūctē: r dīcūt gen^o r nō genus: r sic de
 alijs opposit. C. S. nihil reale iuenit i oīb^o gnālistimis.
 s; oppō r ei^o spēs iuenit in oī gñe. g r. mī. pz. qz dīctio
 iuenit fm eadē rōnē iter boīez r nō boīez: r iter albz: r
 nō albz. s. fm hāc rōnē: oppō cū^o fm se nō ē me^o. C. Lō
 sīlīr vt de dīctate q in diuersis gnīb^o replī s; hāc rō
 nē maxima dīctāta formaz q nata sūnt fieri mutuo cir
 ca idē. C. R. nō dico q oppō equoca ē: qz in vno sensu
 sūpra dī vniuoce de dīctate r oppōne relīua: in alio sen
 su dī vniuoce de dīctōie r puatiua oppōne: p mō est ens
 reale r spēs in gñe relōnis. vñ si iueniat in alijs gnīb^o B
 nō est vt spēs: s; vt passio. z^o est itētiō: qz r altez exte^o
 eī^o est tñ ens fm dīctationē rōnis. s. negatio r puatio
 h enī ē itelligēdū q dīctio ista oppōnis est tñ ill^o oppō
 nis q ē i cōplexio: qz alio^o itēdit dī. de oppōne in li. p
 riber. vbi dīstīguit oppōne in enūciatiōib^o: r alio^o h: pz
 ēt^o sit dīctio. p ē equoca i equocata. z^o ē vniuoce i vtroqz
 sensu i vniuoce. sic pz ad. q. p dīctiōne. C. Ad p^o ar^o
 dōs q meta^o. dīstīguit mltā mltīplīca in q. nō qz oīa s; z
 oēs sensus sūt entīa vl passīōes reales: s; fm aliqz.
 r forte ponit aliqz sensus vt excludat a pposito: ita ē de
 oppōne: cū^o vna spēs est ens r spēs relōnis: r alī^o sensus
 adūgī^o vt forte a proposito excludat. C. Ad z^o dico q
 oppō i vno sensu. s. vt de dīctate r oppōne relīua ē
 spēs dīe: nō aut put de dīctōie r puatiua oppōne: qz
 ens r nō ens dīcūt: r tñ nō dīnt nec sūt diuersa: qz diuersi
 litas est dīa entis: r dīa sīlīr. C. Ad 3° dico q dīctas r
 oppositio relīua eēt intellectu nō exīte. nō aut puatiua
 oppō nec dīctio: qz alterū exte^o i ill^o oppōnib^o: puta ne
 gatio r puatio fm qz ē exte^o relōnis ē tñ ens fm rōnē:
 qz pz de negatōe: qz lz illa dīcat de aliqz ente: vt nō hō dī
 de asino. tñ s; rōnē q dīcūt boī nō ē ens nisi rōnis: p B
 pz q lz dīa maneat nō exīte intellectu. nō tñ o; dīctō
 rīa manere fm q sūt dīctōia: qz negatio albz s; q dī
 cīt albo nō ē i nigro: qz vt dīcīt ē dīctōie de ente r nō ente
 C. Ad arg^o in op^o. C. Ad p^o dico q dīctas r relīua op
 positio sūmpta in illo sensu q sūt spēs oppōnis nō sūnt i
 subz itēntionalib^o: s; forte dīctas fm alīū sensu pur. dī
 eē in ppōnib^o fm dīctate r dīctatē eaz sit itēntionale r i
 subo itēntionali vt in ppōne. alīa ē duo vt dīctio r pu
 uatiua oppositio pnt esse in subz intentionalibus.

Iuxta

vt qz nō: qz oīs dīctio fm Boe. li. dīctio. est p
 opposita: sed hec nō sūt opposita: pbatio mī. qz h dīctio ē
 iter oppōnes: r nīllā oppō opponit: qz si sic: opponit per
 alīā oppōne: r pari rōe illa cū possit eē dīctio h alīā: r sic
 erit pcedere in ist^o i oppōnib^o. g dīctio ē iūctiō: cū nō
 fiat in oēs illas oppōnes. C. S. vbi vñ mēbzū vt sequi
 ad aliū ē dīctio iūctiō: s; dīctōia sequit ad oīa a^o op
 positā: qz oīa a^o opposita icludūt dīctiōne. g. rē. C. S.
 relīue opposita dīr de eodē. g nō sūnt opposita. aīs pz:
 qz sic arg^o supra. c. de dīctate: B ē magnū ad B r īguū ad

hoc. g B est magnū r puū. g si ille modus arguendī valz
 pnt duo relīue opposita i ferri ex seipsis in cōpatione ad
 diuersa. vbi enī itelligit dī. p magnū r puū relīue op
 sita: vt pz. C. S. puatiue opposita dīr de eodē. g nō sūnt
 opposita: aīs pz: qz p dī. z^o topi. in puatiue oppositōis r
 nōa in seipso. g si ad vīlūz se^o sensus: ad cecitatē se^o i sensu
 bilitas: s; se^o vīlūz g sensus. g oē vidēs ē sentiēs. C. Lō
 sīlīr si surditas ē i sensibilitas. g surdus est i sensibilis. g si
 idē sit vidēs r surdus: se^o q idē erit sensibilis r i sensibil.
 g puatiue opposita de eodē. C. S. dīa dīr de eodē. g nō
 sūnt opposita. aīs pz: tū qz in medio dīctō p pīcipatiōez
 est nā vtriusqz exte^o. alīr nō differret a medio dīctō p
 abnegatiōne: r alīr nō eēt mot^o ab vtroqz exte^o in me
 diū: g mediū dēz p participatiōne denoiat ab vtroqz ex
 tremo: tū qz scūtū cuius medietas est alba r medietas nī
 gra est coloratū: g albz vl nīgrū vl mediū. nōa pz z^o topi
 pico. qz est in gñe vel denoiat a gñe necē est eē in aliqz
 spē vel denoiat ab aliqz spē: nō mediū: vt manifestū ē: s; i
 albz pari rōnē r nīgrū: g dīa dīr de eodē. C. S. dīctō
 rīa dīr de eodē. g nō sūnt opposita: aīs pz: qz dīctōie
 opposita sequit ad qūcūqz alīa: s; dīa dīr de eodē: vt oī
 s; s; g r dīctōia. C. In op^o dī. r Boe. i. z^o topi. r dī. r dī.
 in li. topi. qz enī docet dīctare de obiectis docet enī
 spīcere ad ista. C. R. nō dico q dīctio oppōnis in ista. q. ē
 iueniēs: qz sic pz: qz oīs oppō vt est exītiū in eodē gñe:
 qz vtriusqz est ens positū: vl qz alterū ē nō ens. si p mō
 est dūp^o: vl qz vñū depēdet ad aliū: r sic est oppō relīua:
 aut nō: r sic est oppō dīa: oppō. z^o. s. hāz altez exte^o nō
 ens: aut hz exte^o nō ens fm nullū subz dēterminatū: r
 sic est dīctio: aut qd dēterminat sibi aliqz subz: r sic ē pu
 uatiua oppō: r h mō pz sufficiētia istoz. C. Ad p^o arg^o
 pōt dīcī q nō oīs dīctio ē iter opposita. ppe loquēdo: qz
 nō dīctio gñis in spēs vt in gñe sube: r ita dīa r relīua
 dīctōie oppōne vt spēs: r spēs dīctōie nō oīs esse dī
 rias nisi trāsumptiue: q dīctas nō ē oppō: vt h logmū:
 sed forte itētiō cōis oīb^o disperat. C. Itē dīctōie mul
 tiplex nullo mō ppe o; oppōni: dīctio autē oppōnis in
 ista. q. est h: qz est vocis in significatiōes seu equoci in
 equocata: vt p dīctū ē. C. Ad z^o dico q dīctio oppōnis
 est in istas itēntiones. vbi vñū mēbzū illoz nō se^o ad illud
 qz nō se^o. h sūnt dīa. g dīctōia: s; nōa est iter illa q sub
 sūnt: vt se^o: albz r nīgrū. g albz r nō albz: r illa nō est dī
 uisio nisi p accīs. C. Ad 3° nego aīs. C. Ad pbōne dī
 co q relā nō sūt relē opposita nisi i patione ad idē: r sic
 nō pnt i ferri ex seipsis positio in cōpatione ad diuersos
 terminos: lz relā abso^o possunt i ferri: qz aut rō dī. va
 leat de magno r puo dīctū sūt ibi. C. Ad aliud dico q in
 puatiue oppositōis nō t; nōa in seipso nisi in cōpatione ad
 subz pximū. v. g. si se^o. hō ē vidēs. g hō est sentiēs. nō se^o
 eodē ordine: hō est cecus: g hō ē i sensibilis. s; oīm dī. r
 z^o topi. pōt itelligi de subo pximo habit^o i ferriōis r sue
 puatiōis vt forte si seq^o. oculus est vidēs. g oculus est
 sentiēs: sīlīr oculus est cecus: vl hō est cecus fm oculū. g
 oculus vl hō fm oculū est i sensibilis: r tūc nībil malī se^o.
 nec puatiue opposita dīr de eodē. C. Ad aliud dico q
 aīs est falsū: r ad p^o exēplū de medio pōt dīcī fm dī.
 io. meta. c. de medys. vbi pbat p^o q mediū cōponit ex
 dīz: qz mediū magis est vñū exte^o r min^o alterū: qz
 mediū dīctū p participatiōne pīcipat vtriusqz exte^o i ppe
 cte r vtriusqz nō sūnt i simp^o: r iō a neutro denoiat simp^o.
 C. Ad aliud exē^o dī a gñe dī q scūtū nō ē coloratū: sed
 coloratū. C. Lōtra B. g est hoc coloratū r illud: qz s; pū
 scanū plurale nō est nisi singulare geminatū: s; B est fal
 sū: qz tūc eēt multiplicatio subz r accētis. Alīr g hē dīcī
 vno^o dēcedēdo q scūtū est coloratū. r nō se^o. g ē albz vel

nīgrū rē. qz in illa dīctate dī. dīct sic qz qz dī de
 noiatiue a gñe vel hz genus o; denoiatiue dīcī a spē vel
 hīe spēs: r per hoc inuit duplicē modū p dīcādī in accidē
 tīb^o: vñū fm eē alīū s; i esse: que duplicē modū tetigit in
 pñ: qd ergo genus denoiat aliqz spēs est^o denoiabit vl s;
 eē vel fm i esse: r ita est dēcedēdū q scuto iest albedo vel
 nigredo vel medius color: s; nō seq^o. g scūtū est albz: qz
 in accētibus nō t; ab i esse ad eē fm dīct. in pñ. z^o topi.
 Alīo^o pōt dīcī q scūtū nō est coloratū: qz verū est dīe q
 nullo colore est coloratū: qz istius vīlūz q libet singularis
 est va: qz opposita qz ē falsa: nec tñ ē dēcedēdū q sit colo
 rata in plālī: qz forte colorata dīcīt plālītatē i vtroqz. nec
 est vñitas i vtroqz: n; plālītas i vtroqz: s; vñitas in subo r
 plālītas in accētē. C. Ad vīlūz pz qd dōm ex p dīctis.

Quocunqz igit vt relatiua oppo
 nitur ea ipsa que sunt oppositoz
 esse dīr aut qūolibz aliter ad aliū
 vt duplū dimidū hoc ipsuz qd ē
 alterius dīctī: alīcūqz enī duplū
 dī: s; r dīctīna dīctīnato tanqz relīue
 opposita est: r dī dīctīna ipm qd est dīctī
 plīnati: s; r dīctīnatiū ipsuz: qd est ad oppo
 sītū dī. i. ad dīctīnā. Dīctīnatiū. n. aliqūē
 dīctī dīctīna dīctīnatiū. Quocūqz g op
 posita sūt tanqz ad aliqz ipsa que sūt alioz dīr
 aut qūolibz ad se iuicē. Illa hō q vt dīa sūnt
 ipsa qdē que sūnt nullo mō dīr ad se iuicē. dī
 rīa hō sibi iuicē dīr: neqz enī bonuz mali dī
 bonū: sed dīrī nec albz nīgrū albz: sed dīrīum.
 Quare differunt iste oppōnes ad iuicem.

Dīct dī. pseq^o de spēs oppōnis sigillatī. Līca qd duo
 facit. p dēterminat de eis absolute r cōparatiue. z^o cōparatiue
 ibi. (qm aut puatio). pma dīctī dī. 4. p dēterminat de
 relīue oppositōis. z^o de dīz. 3. de puatiuis. 4. de dī
 ctōis. z^o ibi. (qz qz hō dīctōis). 3. ibi. (puatiōis). qz
 dī. (nō est aut). pma in d. p facit: qd dīctū ē. z^o remouet
 dūbū. ibi. (illa hō q vt dīa). C. In p^o g pte declarans
 q sūt relē opposita relīmit eoz notificatiōne datā supe
 rius. ca. de ad aliqz. dīcī g qz illa q opponit vt relīua sūt:
 q hoc ipsuz q sūnt dīr oppositōis. i. referūt ad sua oppō:
 in habitudīne genitīū vel quolz alī. i. in habitudīe alte
 rius casus: duplū dī alīcū^o duplū in bitudīne genitīū: r
 dīctīnatiū dī dīctīna dīctīnatiū in bitudīne abla
 tīū: duplū aut r illud cū^o dī duplū. s. dīctīnatiū: r dīctī
 na: r illū cū^o est dīctīna. s. dīctīnatiū sūnt oppō relē:
 qz pz q qz qz oponit: sic ad aliqz ipa q sūt: dīr alioz.
 C. Dīc remouet dū^o dī. q dīa nullo mō h ipsuz q sūnt
 dīr ad iuicē: bonū. n. nō dī mali bonū: n; albz nīgrū albz
 lz vñū dīcat dīrī alteri. C. Nōn^o q ista dīctio relīuo
 qz hoc ipiūm q sūnt dīr ad aliqz itelligēda est que dīr
 ad aliud fm pximū nomē vt duplū dī alīcūqz duplū.
 cōtraria aut lz alīquo mō ad iuicē dīcant: nō tamē fm
 pximū nomē. vbi gīa. albz nō dīcīt nīgrū albz: lz dīcat
 eīus dīrīum. C. Deinde cū dīctī.

Quocunqz hō dīctōis sūnt alīa vt in qbus na
 ra sūnt fieri: r de qbus predīcant necessariuz
 sit alterū eoz inesse nihil mediū eoz est. Quo
 rū vero nō est necessariū alterū inesse hōz dī
 rīoz aliqz est mediū: vt lāguoz r sanītas i coz

poze aīalis hīnt nā fieri: r necessariū est alterū
 i esse aīalis corpe vel lāguozē vel sanītatē. S; z
 r par r ipar de nuō p dīcat r necessariū est al
 terū eozū in numero esse aut abūdans aut pfe
 ctū: r nihil est in medio eozū: neqz inter lāguo
 rē r sanītatē: neqz inter abūdātē r perfectū.
 Quoz hō nō est necessariū alterū i esse subro
 eoz aliqz est mediū: vt nīgrū r albz in corpe
 nā hīnt fieri: r nō est necē alterū eoz inesse in
 corpe. Hō enī corpus aut albz aut nīgrū est.
 Sed prauū r studiosuz p dīcant qdē de boīe
 r de alijs multis: sed nō est necessariū alterū
 eoz i esse illis de qd^o p dīcant. Hēqz. n. oīa vl
 prauū vl studiosa sūnt: r hōz est mediū. Albz
 qdē r nīgrū: fuscū r pallidū r qz aliqz alī sūt co
 lozes: prauū hōz studiosū: qd neqz prauū
 neqz studiosū est.

Dēterminat de dīz: r pōt dīdī in duas. p enīz ponit
 vñā dīctōne de dīz. z^o aīā q est qz dīctōne dīctī
 (in aliqz itaqz). pma in duas. p ponit dīctōne dīctī
 dēdo vtriusqz mēbzū: qz illa dīa sūnt imēdiata: qz altez
 semp hz i esse subo in quo sūnt: r de q dīcāt talia dīa: s;
 illa dīa sūnt imēdiata: qz altez tali subo nō sp hz nec eē
 nec i esse. C. Postea exponit vtriusqz p exēpla: nā sanītas
 r lāguoz q hīnt fieri in corpe aīalis sūt dīa imēdiata: qz
 semp alterū necē est i esse in corpe aīalis: sīlīr est de pari r
 ipari pfecto r abūdātī circa numerū: r iō oīa illa sūt dīa
 imēdiata: vocat aut numer^o pfect^o nūerus par. eo q dī
 uīsibilis in duo ipm cōpōnētīa pāse: s; supabūdās dī nu
 merus ipar: qz si dīdīt in duas ptes eqles semp vñitas
 supabūdāt: r fm hoc idē est dīe numerū pfectū r supā
 bundantē: sic parē r iparē: sed albz r nīgrū que hīnt fieri
 nālr circa corpus sūnt dīa imēdiata p pcam dīa: nō enī
 necīo corpus est albz vl nīgrū: sīlīr est de prauo r studio
 so circa boīez. r iō albz r nīgrū est mediū fuscū r pallidū
 r alī medū coloroz: sīlīr prauū r studiosū est me^o qd neu
 trū est p abnegatiōne vtriusqz exte^o. C. Deinde cū dīcī.

In aliquibus itaqz noia posita sunt his que
 media sunt vt albi r nigri fuscum r palliduz.
 In aliquibus aut noia qdes medio assignare
 idoneū nō ē: s; p vtrozūqz sūmoz negatiōem
 qd mediū est dēterminat. N. g. vt qd neqz bo
 nū neqz malū: neqz iustū neqz iniustū.

Ponit z^o dīctōne q est subdīctio: r fac ad dēclatiōne
 p dīctoz q dīctio in h dīctio q dīctio hīntū mediū qdā
 sūnt in qbus noia sūnt posita sūmoz eoz vt media albz
 r nīgrū dīr fuscū r pallidū: qdā sūnt in qd^o noia nō sūnt
 posita medys: s; circūlogmū ca p abnegatōez vtriusqz
 siue vtrozūqz exte^o. vt me^o malū r bonū dīctū qd nec
 malū nec bonū ē: r medīum iustū r iniustū qd nec iustū
 nec iniustū. C. Nōn^o q sicut pōt hīr ex līa. dī. qdā sūnt
 imēdiata: qz alterū necē est i esse oī fuscū r pallidū: alīa sūnt
 imēdiata: quoz nō est necē altez i esse: r medīoz qdā sūnt
 media p pīcipatiōne. q. s. hīnt aliqz vtriusqz exte^o. q
 dā tñ hīnt media p abnegatōez imēdiatoz. medīatoz at
 qdā hīnt plura media: qdā tñ vñū: r qdā media noiata.
 qdā inoiata. C. Pzo dīctōne tū est itelligēdū q nulla
 dīr ppe dīe mediata: nisi q hīnt mediū p pīcipatiōne:
 mediū. n. p abnegatiōne iuenit in oīb^o pterqz in dīctō
 A. A. g z

sunt ea q̄ fm p̄uatiōe z habitū opponunt. Cōparat p̄uatiue opposita ad d̄ria: vbi sic p̄cedit. p̄ p̄ponit d̄ne. z addit p̄bationē. ibi. (qm̄. n. d̄rio. z) d̄ic̄ ḡ q̄ ex bis q̄ d̄ca sunt manifestū est q̄ p̄uatiue opposita non sunt d̄ria. Cōp̄teā addit p̄bationē assignas duplicem d̄rias iter d̄ria z p̄uatiue opposita. z p̄ponit ibi. (amplius in d̄rys.) p̄ d̄ria sumit a diuisione d̄rio. vbi mixtis ponunt duo syl̄l. p̄m̄ talis est. d̄rio. z immediato. nec ē sp̄ alterū iesse susceptibile: q̄ sp̄ susceptibile eoz est natū ea recipit. s̄ p̄uatiue oppositoz nō necē ē sp̄ alterū iesse: q̄ nō sp̄ subm̄ est natū ea suscipit: ḡ p̄uatiue opposita nō sūt d̄ria imediata. Cōp̄s syl̄l. est iste: d̄rio. z mediato. nūq̄ necē ē alterz iesse vbi vnu eoz isit a nā: s̄ p̄uatiue oppositoz: necē ē alterū iesse postq̄ subz est aptū ea recipit: nec alterz iest a nā. ḡ p̄uatiue opposita nō sūt d̄ria media ta istoz syl̄loz: p̄ p̄dit maiorē. z minorē. ibi. (in puatiōne vō.) 3° d̄ne. ibi. (vñ palā.) z p̄ q̄ d̄ i lra: q̄ plana ē.

Ad euidentiā p̄dictoz q̄rit vtrū pole sit aliq̄ vnu d̄rio. z determinate iesse a nā alicui subo. Arg. q̄ nō. q̄. z. topi. d̄ q̄ si alicui subo assignat aliq̄ p̄dica^m iesse si d̄riū p̄dicatū nō possit iesse nec p̄positū iest. ḡ nullū subo iest vnuz d̄rio. z determinate. Cōp̄. d̄ria nota sūt fieri circa idē. ḡ nō iest alicui vnu nisi q̄d natū est suscipit alterz. ḡ nullū d̄terminatē iest. Cōp̄. B̄ vñ sp̄l̄r in illis i q̄b̄ exēplificat p̄b̄. ignis enī non vñ determinate calidus nec aq̄ frigidus: op̄z oēs gnōnē p̄cedit alteratio. iest gnōnē aq̄ ex igne p̄cedit alteratio ignis p̄ quā iducunt q̄itates aq̄: s̄ in tota alteratione inmanet for^o ignis: q̄ ex. s. p̄b̄. i tota trāsmutatione est subm̄ sub for^o p̄b̄. ḡ ignis p̄t manere ignis z nō ē calidus: ita ē de oib̄ trāsmutabilib̄ fm̄ illas q̄itates q̄s h̄nt: q̄ fm̄ d̄ria vñ ḡnt̄ fieri vel posse fieri mutatio. Cōp̄. In opp^o ē Ari. Cōp̄. d̄m̄ ad q̄onē q̄ pole ē in aliq̄b̄ extremis vnuz d̄rio. z iesse a nā alicui subo: q̄d ad min^o p̄z de sp̄b̄ d̄rys in gnē vbi est p̄p̄ d̄rias q̄ d̄st̄nūt p̄ d̄rias. p̄p̄ d̄rias: z vtriq̄ determinate iest sua d̄ria: ita q̄ nō est pole oppo sita iesse vñ albedini d̄gregatū z nigredini d̄gregatū. Cōp̄. Similr p̄z in passionib̄: q̄ aliq̄ subz s̄z sua nām est p̄m̄ p̄ se alicui passiois h̄ntis d̄riū. cui^o passiois d̄riū nō p̄ iesse subo: cū ip̄a passio sc̄q̄t formā subo. Cōp̄. Ad p̄m̄ arg^o. dico q̄ d̄sideratio Ari. itelligēda est s̄z aptitudinē. nō fm̄ po^o: q̄ si vnu d̄rio. z isit reliquū aptū natū ē iesse. nō tñ op̄z q̄ pole sit reliquū iesse. Cōp̄. Ad 2° dico q̄ illa d̄fissō ē vā s̄z gnālē rōnē d̄rio. z q̄b̄ ē ex h̄: cui iest d̄riū vnu: natū ē ei iesse reliquū: s̄z nō oēs q̄ ita sit de q̄buscūq̄ d̄rys cōp̄tis ad q̄d cūq̄ subz: nisi forte loquendo de illo subo s̄z gen^o: q̄ subz aliq̄ s̄z p̄p̄iā rōnē determinat subo vnu d̄rio. z s̄z nō est ex rōnē d̄rio. z nec rōnē gn̄is talis subo. z forte hec s̄a p̄t̄cula addit p̄ sp̄b̄ q̄ determinat subo aliq̄s d̄rias d̄rias d̄rias determinate: q̄d forte licz sit a p̄t̄ sp̄z z d̄rias: nō tñ iest p̄ nāz gn̄is. Cōp̄. Ad 3° p̄t̄ cōcedi q̄ q̄itates eoz nō sūt eis a nā nec determinate: q̄ for^o subales eoz p̄t̄ manere sub oppositis q̄l̄itatib̄. vñ p̄z in alteratione p̄cedēte gnōnē eltoz: in illis tñ exēplificat Ari. q̄ fm̄ cōz d̄ceptionē ille vñr̄ se q̄ iest p̄p̄iā formā elntares. Uel alr̄ p̄t̄ d̄ci q̄ q̄l̄bz q̄l̄itas fm̄ aliq̄ quē gradū determinate iest suo elnto z fm̄ illum nunq̄ amittit in trāsmutatione: s̄z fm̄ p̄fecti. s̄m̄ gradū possit amittit: q̄ s̄z illū gradū nō inseq̄r̄ iest p̄p̄iā formā. est. puta calor p̄fectissim^o for^o ignis. Uel alr̄ q̄ ille q̄l̄itates d̄sequit for^o el: puta ignis i suo p̄fectissimo eē: q̄le eē nō b̄z in trāsmutatione cū tēdit ad corruptionē. Deinde cū d̄.

Ampli^o in d̄rys q̄d̄ ex̄te susceptibili pole est in alterutū fieri mutationē: nisi alterz n̄ā r̄

isit: vt igni calz eē. Māq̄z q̄d sanū ē pole ē languere: z cādidiū nigrū fieri: z calz fridū: z studiosus p̄uū: z ex p̄uo studiosum ē pole fieri: p̄u^o. n. ad meliores exercitatiōes d̄ducit z ad doctrias vñ ad modicū aliq̄d p̄ficiet vt melior sit. Si s̄o sp̄vl̄ modicū cremētū s̄p̄serit palā est: q̄ aut p̄fecte mutabit aut satis mliuz cremētū sumet. Si. n. b̄n̄ mobilior ad h̄ntē fiat vñ q̄d̄cūq̄ cremētū s̄p̄serit a p̄ncipio ex h̄ ēt verisile ē ampli^o eū sumere cremētū: z b̄ d̄ū sp̄ sit p̄fecte in d̄riū bitū restituet nisi forte lō go tpe suspēsuz sit. Vtrū i p̄uatiōe z bitū im pole est mutationē in alterū fieri. Ex bitū in p̄uatiōe fit mutatio. A p̄uatiōe s̄o i bitūz ipolis ē regressio: n̄z cec^o q̄s factus rursus videt: neq̄z cū eēt caluus rursus comatus fact^o ē neq̄z cū eēt sine d̄tib̄ d̄tes ei iteruz orti sūt.

Ponit sc̄d̄z d̄rias iter d̄ria z p̄uatiue opposita. vbi arguit sic iter d̄ria est inmuta trāsmutatio: iter p̄uatiue opposita nō: q̄ ab habitu p̄t fieri trāsmutatio in puatiōe: sed nō ē. ḡ r̄c. illi rōnis p̄ponit maiorē: q̄ manet subo pole est in d̄rys fieri mutationē in alterutū nisi alteruz isit a nā: vt calidū igni. nā subm̄ sanū pole est languere z frigidū esse calidū: z eē. s̄l̄r ex studioso fieri p̄uatiō: ex vtuoso vtiōsus: z eē. q̄ aliq̄s p̄uatiō. i. vtiōsus exercitat in doctrina z actib̄ vtuosis poterit p̄ficere ad opp^o: z sic paulatī mutari ē p̄ficere vñq̄ ad habitū d̄riū. nisi interi tpe suspēdat: puta p̄ mortē anq̄ acq̄suerit p̄fectū bitūz vtuū. z p̄ponit minorē. ibi. (Uñ i puatiōe.) q̄ ab habitu: puta vñs sit mutatio in puatiōe. i. cecitatē. s̄z nō ē. q̄ cecū nō sit itez vidēs: nec caluus iterū comatus. i. capillat^o nec edēntulus. i. carēs d̄tib̄ sit iterū h̄is dentes.

Iuxta h̄ q̄rit. vtrū a puatiōe possit fieri regressio in habitū. ar. q̄ sic. q̄ puatio z forma sūt duo p̄ncipia trāsmutatiois. ex p̄ p̄b̄. ita q̄ puatio est terminus a quo: z for^o est termin^o ad quē. ex 5° p̄b̄. s̄z a termino a q̄ ad terminū ad quē ē trāsmutatio. ḡ r̄c. Cōp̄. B̄ p̄z in exēp̄o. tenebra. n. opponit luci puatiue: s̄z a tenebra ē polis regressio. manifestus ē. ḡ. r̄c. minor p̄z. q̄ alr̄ illuminatio medij eēt cū motu z successiue: q̄ vnu d̄riū nō abycit cū aliud acq̄rit nisi p̄ motū. vñs aut est falsuz. ex 2° de aia. Cōp̄. oīuz d̄rio. z alterū icludit puatiue opp^o alterū. ex io. meta. z hoc nō obstat iter d̄ria ē trāsmutatio. ḡ r̄c. iter puatiue opposita. Cōp̄. In opp^o est Ari. Cōp̄. R̄n̄ ad istā. q̄ dupl^o ex solo p̄t dari. Uno^o p̄t d̄ci q̄ loquēdo gnāl̄iter de puatiue oppositis nō est pole vñr̄ a puatiōe eē regressiuz in habitū nec ipole vñr̄: q̄ sic loquēdo puatio d̄r carētia forme in subo: q̄n̄ aptū natū est h̄re: z a tali puatiōe pole est eē regressiuz ad formā: s̄z nō vñr̄ ab oī. d̄cm̄ Arist. verū est de puatiōe p̄ticulari. iō p̄m̄ d̄ria quā ponit iter d̄ria z puatiue opposita ē gnāl̄is: s̄z ista sc̄da est p̄ticulari. Cōp̄. Ad saluādū ḡ d̄ctū Ari. distiguē puatio tripl̄r. Uno^o q̄dā est puatio q̄ ē carētia for^o ad quā nō ordina^t subm̄ nisi mediāte habitu. Alia ad quā ordina^t nō mediāte habitu. Alia^o sic: q̄dā puatio puat bitū fm̄ actū z fm̄ po^o. Alia puat tñ actū. 3° mō sic. q̄dā puatio est: cui^o habitus est a p̄ncipio inato: cui^o est cecitas: q̄ vñs est a p̄ncipio intrinseco. Alia est puatiō cuius habitus est a p̄ncipio extrinseco vt tenebra in medio de puatiōe: q̄cūq̄ istozum modoz. p̄ d̄ca itelligit Ari. z^o nō. Uñ tē tamē p̄ma d̄i stinctio minus cōp̄tēs: q̄ nullum subm̄ videt ordinari

in puatiōe. vel si sic intelligatur subm̄ ordinari in puatiōe mediāte habitu sic q̄ subm̄ non est natū recipere puatiōe nisi p̄ius recipiat habitū: B̄ est manifeste falsum. q̄ aliq̄s nō p̄ius vidēs p̄t esse cecus: vel si sic itelligit nisi p̄us natū sit recipere habitū. tūc distinctio est nulla: q̄ sic oē subm̄ ordina^t in puatiōe mediāte habitu. R̄o aut q̄re Ari. itelligit de p̄mo mō z nō de 2° in p̄ma z sc̄da diuisione est manifesta ex ipsis v̄bis distinctiois. q̄re aut possit itelligere de p̄mo mēbro tertie diuisionis z nō de 2° cā est. q̄ q̄n̄ habitus q̄ est a p̄ncipio intrinseco nō inest: tūc in subo nō est p̄m̄ sufficiens illius habitus. z cū nā trāsmutabilis tēdat semp in nō esse nō est possibile illud p̄m̄. r̄c. p̄pari in subo. z ita nec habitū illū idu cū si ḡ puatio talis habitus aliq̄n̄ isit: possibile ē postea illū bitū inesse. s̄z q̄n̄ bitus ē a p̄m̄ extrinseco vt lux in medio a corp̄e luminoso: tūc s̄z puatio aliq̄n̄ in sit. pole tñ est ab illo extrinseco habitu iduci. Cōp̄. Ad argumēta p̄z q̄ argumēta p̄ma p̄cedūt de puatiōe vno mō: z argumēta ad oppositū de puatiōe alio mō. q̄ sicut d̄ctum est ista d̄ria nō est gnāl̄is inter puatiue opposita z d̄ria. multa enim sunt opposita vbi vnuz est tñ carētia alterius in apto nato q̄ nō p̄t alr̄ opponi nisi puatiue. z tñ non h̄nt p̄p̄rietatē h̄ac. puta lux z tenebra que si essent d̄ria non posset alterz expelli z alterz induci sine motu. z ita non posset me^o in instāti illuminari. cuius oppositū b̄r z^o de aia. s̄l̄r iustitia z iniustitia. sc̄ia z ignorātia. pole enī est iniustū nō tñ puatiue: sed ēt d̄rie facere aliqua opa iustitie. q̄ iniustitia nō necessitat ad faciēdū iniuste s̄z iclinat z p̄ frequēter agere iuste p̄t acq̄rere bitū iustitie. ḡ p̄t ab iniustitia etiā d̄cta puatiue trāsmutari ad iustitia. s̄l̄r ab ignorātia ad sc̄iam. Cōp̄. Alio mō p̄t d̄ci q̄ inter d̄ria mutuo est motus p̄p̄ d̄ctus: q̄ vtrūq̄ est nā aliqua positiua. nec p̄t expelli nisi in tpe. sed a puatiōe in habitu nūq̄ ē motus rōnē puatiōis. q̄ mā suba puatiōi tñ b̄z carētia forme. z cū B̄ stat q̄ sume sit disposita ad suscipiēdū formā. z ita nō oēs illā moueri ad illā. sed statis p̄ sente agēte p̄t illā recipere sine motu. Cōp̄. hoc d̄ct est q̄ ista d̄ria est vñs iter d̄ria z puatiue opposita. i. loquendo de motu p̄p̄ d̄ctō: ē in tpe z successiue. Cōp̄. Ad p̄m̄ ar. p̄t d̄ci q̄ a puatiōe q̄ ē p̄m̄ nō est mot^o p̄p̄ d̄ct^o in for^o nisi q̄n̄ puatio p̄iugit d̄rio. Cōp̄. Ad 2° p̄z ex illis exēplis q̄ liter nō ē mot^o a puatiōe in bitū. Cōp̄. B̄ p̄z in exēp̄o nō ē mot^o iter d̄ria. q̄ nō ē iter puatiue opposita. q̄ extrēmū ignobilius d̄rietatis nō tñ ē puatio relig. s̄z cū B̄ ē aliq̄ forma positiua. vñ nō p̄t expelli sine motu.

Secūdo q̄o tāq̄ affirmatio z negatio opposita sūt palā ē q̄ nullo p̄dictoz modoz opposita sunt. In solis. n. istis necessariū ē semp q̄dē aliud eoz eē vey: aliud at eē falsuz. Neq̄. n. in d̄rys necessariū ē semp alterū vey eē. alterz alr̄ falsum. Neq̄z in bis q̄ ad aliq̄d sunt: neq̄z in bitū z puatiōe vt sanitas z lāguoz d̄ria sūt. z neutriū ipsoz neq̄z veruz neq̄z falsum est: S̄l̄r at z dupluz z dimidiū tanq̄ relatiua opposita sunt: z nō ē eoz alterz neq̄z falsum neq̄z vey: S̄z neq̄z ea que s̄z puatiōe z habituz sunt vt visus z cecitas. Cōp̄. vñ d̄cebat. eōpat Ari. d̄dictoria ad oīa alia oppo^o. vbi sic p̄cedit. p̄ facit q̄d d̄cm̄ ē. z^o regredit sup d̄ria ponēs eoz aliq̄s p̄p̄tates. z^o ibi (d̄riū aut) p̄p̄ d̄idit. q̄ p̄ponit d̄ne. z^o addit p̄bationē ibi (in solis. n. istis) p̄ma

pars p̄z ex lra. sed sc̄da diuidit. q̄ p̄ inuit vñā d̄ntiā. z^o p̄bat anis illi^o ibi (nec. n. d̄rys) In p̄ p̄te ar. sic. i solis d̄ct̄ ctozys. q̄. i. opponunt. vt affirmatio z negatio sp̄ altera ps ē vā z altera falsa. ḡ d̄dictoria opposita nō sūt aliquoz nū alioz oppositoz: vñ nō sic vt alia opposita opponunt. d̄ria ē euidēs: cuius anis ponit in lra. z p̄bat postea cum subdit (neq̄ in d̄rys) vbi sc̄dēdū q̄ oīs excludit vā p̄t resolui in duas vās vñā affirmatiua z alia negatiua. vbi ḡra. si solus h̄o currit seq̄ q̄ h̄o currit z n̄ alid aial currit. ita i p̄posito si in sol d̄dictozys altera ps est vā altera falsa vt d̄ic anis. seq̄ q̄ d̄dictozys sp̄ si vna ps ē vā altera ē falsa. ad p̄bationē ḡ illi^o anis sic p̄cedit. q̄ p̄bat negatiua. q̄. i. in nullis alijs oppositis altera ps sp̄ ē vā altera falsa. z^o ex d̄cis cludit affirmatiua. i. B̄ eē vey i d̄dictoria sp̄ q̄ altera ps ē vā altera falsa ibi (in affirmatiōe vō z negatiōe) p̄ ps diuidit in. z. q̄ p̄bat q̄d d̄cm̄ ē si alia opposita sumant icōplexa. z^o si ēt sumant complexa de quo min^o videt. z^o ibi (s̄z maxie videbit) p̄ ps aduc diuidit. q̄ p̄ ondit itēntū iducitue. z^o syllogistice ibi (oīa aut) d̄icit ḡ q̄ in d̄rys nō est necessariū alterz eē vey alterū falsuz vt sanitas z lāguoz q̄ sūt d̄ria n̄ neq̄ vey neq̄ falsuz. s̄l̄r ē d̄ reliuis vt duplū z dimidiū. z d̄ puatiue oppositis vt visio z cecitas: q̄ n̄ illoz vey ē aut falsum.

Quo autē eoz que s̄z nulla cōplexionez d̄nt nihil vey est neq̄z falsum. Porro oīa q̄ p̄d̄cta sunt sine cōplexione dicuntur.

Probat idē p̄ s̄titudinē sic. q̄cūq̄ s̄z nulla p̄ponēd̄r n̄ ē vey aut flm̄. s̄z oīa p̄d̄ca sūt h̄s. q̄ d̄nt sine cōplone ḡ r̄c. illi^o rōnis p̄ponit ma. z^o m̄. (porro aut) z p̄z in lra.

Sz maxie videbit hoc tale p̄rigere i bis q̄ s̄z cōplexione d̄nt d̄ria. Sanū nāq̄z eē for. z languere forte d̄riū ē. Sz neq̄z in bis semp alterz vey alterz eē falsuz p̄rigit. Cōp̄. n. sit for. erit aliud q̄dē vey aliud vero falsum. cū vero nō sit ambo falsa sunt. neq̄z. n. languere neq̄z sanuz esse est vey cum omnino for. non sit.

Ondit idē si d̄ca opposita sumant cōplexa. vbi sic p̄cedit. p̄ ondit itēntū in d̄rys. z^o in puatiue oppositis ibi (in puatiōe vō) d̄icit ḡ. q̄ maxie videbit h̄ tale. i. q̄ alterz sit vey alterz falsuz si d̄ria d̄icant s̄z cōplexione. s̄z tñ nec i istis est vey. puta si accipiant ista d̄ria cōplexa. socrates est sanus. socrates est languens. q̄ socrate ex̄te vtiq̄ altera ps est vā altera falsa. sed socrate non ex̄te vtraq̄ est falsa. q̄ tunc neq̄ sanus neq̄ eger.

In puatiōe s̄o z habitu cū nō sit neutriū vey ē. cū s̄o sit nō erit alterz vey. b̄re nāq̄z visuz socrate ad id q̄d ē cecū eē socrate oppositū ē sic puatiō z bitus. z cū sit necessariū nō est alterz vey vel falsuz eē. cū. n. nōdūz natus ē b̄re vtraq̄ falsa sunt. z visuz. n. b̄re z cecū eē.

Ondit idē i puatiue oppositis. q̄ ibi s̄l̄r subo nō ex̄te vtraq̄ ps ē falsa. subo ēt ex̄te sp̄ altera flā altera vō n̄ ē. puta anq̄ subz sit aptū natū. vbi ḡ. socrate b̄re visuz z socrate eē cecū opponunt puatiue z sumunt cōplexa. socrate ḡ nō ex̄te vtraq̄ ē falsa. i. p̄o ēt ex̄te nō est necessariū alterā eē verā alterā falsam. q̄ anq̄ sit aptus natus b̄re visum vtraq̄ pars est falsa. Cōp̄. Deinde cum d̄icit.

In affirmatiōe s̄o z negatiōe semp sine sit siue nō sit aliud q̄dē erit vey aliud s̄o falsuz. languere at forte z nō languere cū ipse sit palā ē

q' aliter eoz vey est: aliter aut falsuz est: z cu no sit filr. laquere. n. cum no sit falsum est. no laquere aut vey. Quare in bis solis pprium erit sp eoz aliter vey aliter aut falsuz ee q'cuqz taqz affirmatio z negatio opposita sunt.

¶ Oñdit affirmatiõe añtis cludēs ex pdictis q' no sic est in affirmatiõe z negatiõe: q' ibi sp altera ps e' va alte. ra fia siue subz sit siue no sit. vbi. g. socra laquere z socra. no laquere certu est q' altera e' va altera falsa socra. exi. te. z filr no exite. q' tuc negatiua est vera. i. socra no lan guet. ex oib' q' pdictis cludēdo resumēs añs di. q're in bis solis q' taqz affirmatiõe z negatio opponunt. ppriu e' q' sp aliter sit vey aliter flm. ¶ Notadu q' h' vt pdictu e' assignat ari. dñā inter pdictioe opposita z oia alia. q' in oib' alijs no o'z aliter extremu ee vey aliter flz. s' in bis o'z. vel q' n' alioz oppositoz necio vere inest vnu z aliud false. sed in contradictoizs alterum vere inest alterum false. z sic loq' de pdictioizs incoplezizs: vt q' nullu alioz riu oppositoz necessario est vey vel falsum. q' incoplez xū. z pdictioia sunt copleza. z fm istu sensum magis vt itelligere ibi (oio aut eoz q' fm nulla coplezōe dñr) Est tñ itelligendū q' pdictio: de q' h' loq' no tñ est in incoplezizs. q'uis h' loquat pncipalr de oppōne incoplezoz. q' pdictio forte vniuoe iuenit in ppōnibus z in termi nis. no sic forte in alijs oppositionibus. q' ista oppō est magis itentionalis. est. n. simplr itentionalis. Adingit po stea q' h' subo exite o'z aliter dñoz imediatoz ee vey. de isto no tñ hoc o'z subo no exite. sed in pdictioizs siue subz sit siue no sit sp aliter. est vey de subo z aliter flm. q' siue for. sit siue no sit semp bec est vera. i. socra. laquet. v' bec. for. no laquet. ¶ Si q're dubitando. q're in b. c. ari. no assignat dñā iter rtiue opposita z dñā cu iter oia alia assignat. pōt dici q' dñā eoz hri pōt ex dictis supius in pncipio capli de oppositis. vbi dñā est q' dñā h' ipm q' sunt no dñā alioz aut qudibz at' sicut rellua. albu. n. no dñā nigri albu nec e'z. nec bo' malū bo' vel e'z sicut ouplū dñā dimidiū duplum. z ecouerfo. idco de istoz dñā ampli us dicere ari. non curauit. ¶ Sequit illa pars.

¶ Contrariū aut est bono qdē ex necitate malū. hoc at palā est p singuloz iductionē. vt fanita ti laquoz z iustitie iniusticia: z fortitudini debi litas. filr at z in alijs. Adalo at aliqñ qdē bo nū est dñā: aliqñ at malū. Egestati cū sit ma lū supabūdiāria dñā est: cū sit z ipa malū. Sz in paucis hoc tale qlbz ispiciet. in plurib' ho semper malū bono est contrarium.

¶ Ubi ari. regredit sup dñā ponēdo eoz. 4. ppetates. q' rū z' pōnt' ibi (ampl' dñoz) 3' ibi (palā vō e) 4' ibi (necē e' at) p'ria q' ppetas e' q' bono sp dñā malū vt fa nitati laquoz z iustitie iniusticia zc. q'z aliter h' rōne hō aliter rōne malū. malo at qñqz hō dñā bonū vt dēz e. s' ēt qñqz malū: vt egestati qd ē qdā malū: dñā supabū dātia qd ē et quoddā malū: z addit q' i paucis h' repit.

¶ Notadu q' ista ppetas q' bono sp dñā malū. s' ma lo qñqz malū: qñqz bonū: itelligēda ē no solū de istis for mis bonū malū. q' ista iter se solū dñānt z nūqz malum malo rōe for' malū. s' de bis q' subit. q' aliqñ ei qd ē ma lū dñā illd qd ē malū vt in ppōnib'. aliqñ illd qd ē flm dñā ei qd ē falsuz: q' ambo dñā pnt esse falsa simul.

¶ Amplius ho dñoz no necessariū est. si alte rū est z reliquū eē. sanis nāqz oib' sanitas q'

dē erit. laquoz ho no erit. Silr aut z euz sint oēs qdē albi. albedo qdē erit. nigredo ho no erit. Amplius si sortē sanū eē ad id qd est sor tē laquere dñā est: cū no sit possibile vtrunqz eidē simul inesse: no erit possibile euz aliter dñoz sit: z reliquū eē. Lū. n. sit vey socra. sanū esse. non erit vey languere socra.

¶ Pōnit scōaz ppetatē que est q' dñoz: si aliter existit no est necessarium reliquū esse. qd ostēdit duplr. primo in dñys incoplezizs. q' oibus aialibus exiitibus sanis sa nitas erit. z laquoz non erit. similt' z si oēs essent albi. se cundo in dñys complexis. q' socratem esse sanū z socra tē languere sunt contraria. ergo impossibile est simul inesse eidē. ergo socrate exite sano suū dñū no erit. i. socratē languere. ¶ Notadu q' ista scōa ppetas est q' vno dñozum exite no o'z reliquū esse vt oibus exiitibus sa nis sanitas est z no egritudo. vel si forme absolute sum pte no sunt dñie nisi in cōparatione ad idē subm. vt sanū z egrū circa sortē cū ipossibile sit ipsa simul inesse eidem. subo ipossibile est vno exite reliquū esse. primū forte est. verius. q' forme inter se sunt dñie. pbatio. quia ex se ma xime distant in eodem gñe. ¶ Contra hanc ppetatē arguit. q' si vnu dñoz est in natura z reliquū. ex pmo celi z mudi. ergo vno exite o'z reliquū esse. ¶ Ad hoc pōt dici q' ista ppō no est vera de esse in actu: s' de esse in actu. vel in potentia. z de contrarijs que mutuo se expel lant circa idē subm. q' tuc si vnu dñū est. subz e' est. z h' subz eius est. g' reliquū dñū est in potētia. q' sicut subm est in potentia ad vnu dñū ita ad alterum.

¶ Palā aut est q' circa idē. aut spē. aut gñe nā hñt fieri dñietates. laquoz nāqz z sanitas i cor pore aial nā hñt fieri. Albedo nāqz z nigredo simplr i corpe. iusticia ho z iniusticia in aia.

¶ Pōnit. 3. ppetatē que est q' dñā habēt fieri circa idē aut specie aut gñe. verbi gñā. vt laquoz z sanitas hñt fie ri nāliter in corpore aialis. albedo z nigredo simplr in corpore. corpus aut vtroqz mō est idem genere. Iusticia aut z iniusticia habent fieri in aia que est eadem specie.

¶ Notadu q' ista ppetas q' dñā habent fieri circa idem vel spē vel gñe est notanda: q' h' alicui in spē repu gnet vnu dñū vt albedini cōgregatiū: tamen ista dñā hñt fieri circa idē gñe. vt circa colozem q' est in diuersis spēbus: q' sic est tñ idē genere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Necessariū est aut oia dñā vel in eodez gñe esse vel in dñys gñibus. vel ipsa gñā eē. vt al bū z nigrū in eodē gñe sunt. color. n. gen' eoz ē. iusticia ho z iniusticia in dñys gñibus sūt. Bonū. n. virtus huius negtia genus est. Bo nū. n. z malū no sunt in aliquo genere. s' ipsa sunt genera aliquozum existētia.

¶ Pōnit q'rtā ppetatē q' est q' dñā necio vel sunt in eo dē gñe vel in dñys gñibus: vel ipsa sunt alioz gñā. ex em plū pmi albu z nigrū q' sūt in eodē gñe qd est color. ex e' scōi iusticia z iniusticia. q' iusticia ē i gñe virtutis. z iniustit tia in gñe negtie. i. vicij: qd ē dñū virtutis. ex e' terrj: bonū z malū q' no sūt i gñe: s' sūt gñā alioz. ¶ Nōndū q' ista ppetas q' dñā vel sunt in eodē gñe vel in dñys gñibus vel sunt gñā alioz itelligēda est de generibus primis semper enim cōtraria sunt in eodem gñe pmo nisi sint forte trāscēdentia: z tunc equiuoce sunt in diuersis gene ribus vt forte bonū z malū put sunt tran' ēdentia sunt

bs. pnt aut accipiunt in moribus sunt gñā moz. Intel ligēdū tñ q' pmo mō. put. i. bonū quertit euz ente. nihil dñ simplr malū nec sic bonū z malum dñant. sed tantū modo dicit bonū z malū in cōparatione ad aliud. quia scilicet deficit a pfectione entitatis alterius.

Ritus aut aliter altero dñ q' dñupli citer. primo qdē pprie fm tēpus. fm q' i. antiquius z senius aliter altero dicit. in eo. n. q' tēp' ampli us est: z antiquus z senius dicit.

¶ Postq' Ari. determinauit de spēb' oppōnib': h' determi nat de modis dñatis. vbi sic pcedit. q' p' dñstinguit mōs p'iozis magis v'sitatos. z' addit vnu modū min' v'sitatu ibi (vt aut pter eos) p'na ps diuidit in. 4. f'z. 4. mōs. z' ibi (scōs aut tertia ibi (tertio ho) q'ra ibi (Ampli) Di cit q' p'ius dñ aliter altero q' dñuplr p' mō pus fm tps: sicut antiquus z senius altero dñ pus eo vt antiquitas referat ad inaiata: z senius ad aiata fm boetiū. ¶ Sz vt iste mo dus male assignatus. q' nihil est pus f'z tps. p'. q' pus ē qd est pncipio p'pinq'ius. ex. 5. meta. sed nullū est pnci piū in tpe cū sit infinitū. ex. 8. p'by. ¶ Dd' ad h' sicut ari. dicit. 5. meta. z. de pus. q' pus z posterius sumunt in tpe p cō paratione ad p'ns nūc signati. s' e' dñio in p'teritis z futu ris. q' p'teritū remotū ab h' nūc ē pus. i. futuris. p'pinq'ius ad h' nūc est pus. z sic ps solo argumti. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Scōo mō qd no quertit h'z subsistēdi dñāz. vt vnu duobus p'ioz ē. duobus. n. exiitibus mōz dñis ē vnu eē. vno at exite no necessariū est duo eē. idcirco non quertit ab vno dñā vt sit reliquū. p'ius ho vt illud esse a quo no cō uertit in eo qd est esse cōsequētia.

¶ Pōnit z' modū p'iozis q' ē q' illud dñ pus alio qd no quertit cū eo fm subsistēdi dñāz hoc mō. vnu est pus duobus. q' sequitur. sunt duo. ergo vnu. z no quertit ne cessario vt si vnu est q' duo sint.

Videtur q' iste modus sit male assignat'. q' dñā ē iter ppōnes. s' pus de quo h' loq' ari. est de icoplezizs. g' dñā a q' non quertit subsistēdi dñā no o'z dici pus aliquo'. ¶ Sz. A pte integrali no quertit dñā ad totū. vt ps in ex' ari. duo sūt. g' vnu est. z no e'z. g' ps i tegralis est por toto. z' p'ozitatis. s' h' est falsuz. q' fm ari. 7. Meta. in diffōne aliqz p'riū itegraliū cadit totū. s' diffiniēs p' ē diffinito. ex. 6. Topi. g' zc. ¶ Sz. vt q' ad totū itegrale no legē e' ps. cui' oppositū dñ in lra. p'. tū q' ois dñā bona est reducibilis ad syllogismū. s' illa no. q' illa dñā domus est. g' pies est. si reduceret ad syllogis mū h' p'positio: domus est. g' no posset eē minor. q' tūc pdica tū ei' no deberet eē pdicatu dñis. g' oporteret q' eēt ma ior. sed pies cū sit subm dñis directe est minor extremi tas. z domus sit subm maioris est medius terminus. g' oporteret ad reductionē istū dñā assumere talē mī. pies est dom'. z ita vlr in alijs totis itegralibus z p'ribus. sed ois talis maior est impolis. q' fm Ari. 4. topi. nullo mō ps pdicat de toto itegrali nec e'z. ois talis dñā tenēs vir tutē talis minoris est inutilis. tū q' dñā alicubi tenens vbiqz tenet: s' totū itegrale respectu alicui' pdicatu non infert partē. puta respectu hui' q' est maius pte vel com poni ex p'ribus vel eē figure talis vel talis. g' nūqz infert. ¶ Sz. Hoc z' mō dicit ari. gñs eē pus spē. s' h' est falsuz. q' genus z spēs sunt cōr'liua fm por. g' sunt simul natura. ¶ Sz. ad p' dico q' aliqñ est dñā iter ppōnes. tñ rōne icoplezoz. z tuc illud incoplezū in dñte rōne cui' legē

ad añs. z no e'z est pus illo in añte rōne cui' añs infert dñis. ¶ Ad aliud pōt dēdi q' ois ps itegralis sine q' to tū no pōt eē est por toto h' z' mō p'ozitatis. z cū ar. q' aliq talis ps diffinit' p' suū totū. g' est posterior toto. dēdo q' sit posterior toto alio' vt forte s' mō g' ē in cādo: q' pōit ifra. sed no scōo mō g' est in cādo. sicut ad pncipiū spāle. legē p' in terminis gñāliozib'. z no e'z. vt ad hāc. triāgu lus h'z. 3. angulos. legē. bec figura h'z. 3. angulos. vbi pncipiū est pus vno'. i. in cādo. s' pncipiū pus z' mō. i. i cādo. vñ scōs modus no o'z pōt pus f'z nāz: s' f'z dñāz: z gñtus modus pus f'z nāz vel cālitatē. ¶ Ad aliud dñ co q' loquēdo de illa pte integrali sine qua totū no pōt esse totū itegrale infert pte respectu illoz pdicatoz q' no pnt iesse totū nisi ifut pti. vt domus est alba. g' pies est al bus. sed respectu pdicatoz q' pntinet ad diuersitatē toti' z p'ns no t'z talis dñā. vt domus est cōpōsita ex talibus. no legē. g' pies. ¶ Lū arguit de reductionē talis dñie in syllogismū pōt sic reduci vno mō. oē illud sine quo do mus no pōt eē. est si domus est. s' pies est alba. g' pies est si domus est: itelligēdo ma. eē de pdicato dñitionato z p'ne filr. vbi sumit pro medio illud. vñ tenet dñā cū ar guit q' talis dñā no tenet vbiqz ps q' totū itegrale infert pte vbiqz respectu esse z respectu pdicatoz alioz q' non pntinet ad diuersitatē totius z partis. sed no o'z ex h' q' i ferat ipsam respectu cuiuscūqz pdicati. sicut si ior. i ferat boiez no o'z illā dñāz tenere. si ior. est indiuiduus hō est indiuiduum. quia respectu huius pdicati sunt extranea. z ita est de toto itegrali z pte respectu pdicati pntinent ad diuersitatē eoz. ¶ Alio mō dicta dñā reducit sic ad syllogismū. domus est. sed partes est domus genitiue. g' pies est. nec ipedit formā syllogismi variatio medij pe nes rectū z obliquum. vt ps per Aristo. p'imo p'iozum. ¶ Ad tertiu dictū est p'ius. ca. de relatione quarta p'ioz p'ietate q' inietiones gñis z spēi referunt adinuicem z sunt simul natura: z sic loquit por. sed tñ inter res que subsunt pōt esse dñā. quia vna est p'ioz alia. h' scōo mō. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tertio ho mō h'z quēdā ordinē p'ius dicit. quēadmodū in disciplinis z o'zonibus. nā in demōstratiuis disciplinis est p'ius z posteri us secunduz ordinem. in geometria enim ele menta p'ioza sunt alijs que describunt p'ordi nē. s' in grāmatica elementa p'ioza sunt sylla bis. z in orationibus similt' probemius p'ius est narratione per ordinem.

¶ Pōnit tertiu modū p'iozis qui est fm ordinē: vt illud dñ p'ius qui in ordine dñ p'ius sicut in disciplinis. i. in scientijs demōstratiuis. vt sunt doctrinales vbi clemen ta. i. pncipia z diffōnes sunt p'ioza fm ordinē. vt in geo metria bis que describunt per ordinē. i. clusionibus q' describendo demonstrant. z in grāmatica elementa. i. littere sunt p'ioza syllabis illo modo. similt' in oratio nibus. id est rhetoricis: quia probemium est p'ius narra tione per ordinem illo modo.

¶ Amplius supra ea q' dicta sunt qd melius ē z honorabilius p'ius nāl'r esse v'. Cōsue runt. n. z plurimi honorabiliores z magis dī lectos a se p'iores dicere apud se. Est qdem hic z pene alienissim' p'ioz modus. Adodi itaqz qui dicti sunt de p'ioze isti sunt.

¶ Pōnit quartum modum fm quem quoddam dicitur

prins. qz honorabilis. vñ multi cōsuerunt dicere ali quos eē priores apud se illos q sūt honorabiliores z ma gis dilecti a se: z dicit q iste modus videt alienus a mo dis poris pro eo q est fz vultus. ¶ Ultimo dicit q modi priores isti sunt q dicit sunt. ¶ Deinde cū dicit. ¶ Videt aut pter eos q dicit sunt alter eē prio ris modus. Eoz. n. qz uertit fz eēntie pñaz qz alterz alteri quomodolibz cā ē digne prius nā dī: qz nō qdā sūt b palā ē. Effe nāqz ho minē uertit fz eēntie pñaz ad verā de se oīo nē. Nā si hō est. Na est oīo q dī. qz hō ē. z hō uertit ofoni qz est. nāz si Na est oīo qua dī qz hō est. hoiez eē necesse est. Est aut Na oīo nequaquā cā q res sit. Verūm vñ res eē quo dāmō cā vt sit oīo Na. Bñ. n. res est vel non est: Na oīo aut falsa dicit necesse est. Ideoqz fm quicqz modos prius alterz altero dī. ¶ Ponit 3^m modū poris q vñ mīn^o vñtatis q est qñ aliq uertunt fz eēndi pñaz. vñ eēntia cā alteri illud qd eē cā dī eē pñaz nātr. vñi grā. in ofone vñ z re signata. nāz in re hoiez esse uertit cū ofone vera q dicit hō est. qz si hō ē sequit q vera est ofone que dicit q hō est. z sllr uertitur eē. z tñ ofō nō est cā q res sit. sed magis eē. qz dī res est aut nō est: seqt necessario q ofō dicit vera vel falsa. z iō rē eē est pñaz ofone vera illo mō. ¶ Ultio dicit q fm istos. 5. mōs of pñaz alterz altero. ¶ Sz vñ q iste modus gntus male ponat vbi cā dī pñaz cāto z esse rei pñaz vñta te sermonis. nā cā z cātū referunt. sllr z signū z signatū. qz cā z cātū sunt simul nā. z sllr eē rei qd est signatū. z ve ritas sermonis qd est signū sunt simul nā. ¶ Dicedum q h est variatio de istis intentionibus cā z effectus signū z signatū z de his que subsunt intentionibus. Intentiones n. referunt p se z sunt simul vt arguitur. sed ea que sub sunt nō referunt nisi forte per accis. z illa nō sūt simul. ¶ Ad maiorē evidētā pdictoz. dicit vñz ar. cō uenietē assignet mōs poris. videt q nō. qz multo plures assignat. 5. Dēta. puta pñaz in lo co. pñaz fz cognitionē. pñaz fz motū z plures alios. qz. ¶ Sz. Quot modis of vñi oppositoz tot z reliquoz. ex pmo topi. fz simul opponit ei qd est pñaz nō hz nisi. 3. mo dos fz ar. b inferius in lra. qz. ¶ In oppositū est Arist. ¶ Rñ. fz ar. c. de pñaz. 5. meta. gñalia rō priozis in oibus modis est eē pñaz pncipio. quotcūqz g modis pōt sumi pncipiū. z quotcūqz modis pōt aliqd pñaz esse pñaz quocūqz mō sumpto tot vñuersis modis of pñaz. fz h pōt pluribus modis accidere qz h enumerent vt ma nifestum est ibidem. 5. meta. gñic nō ponunt oēs modū priozis. sed qñ sufficit ad ppositū. sed forte solus se cundus modus qui est in pñado est h ad ppositū: fz que modū genus of pñaz spē in vnoquoqz pdicamēto. z forte gntus modus priozis qui est in cādo. qz suba est causa oīum acc^m. alij. 3. modū priozis q sunt tēpore ordine z ho noze ponunt. nō vt pncipalr intenti. sed vt p illos mani festent modū pncipalr intēti. ¶ Ad p^m ar^m dico q in. 5. meta. distinguit prius in qñtū est ofia entis. h aut pncipa liter fm q est passio eoz q sunt in generibus pdicamēto rii. vt pñaz rōne. z sic sumptum hz oīno diuersos mōs. vñ qui pncipalr intendunt bic ibi omittunt z eē. pcedo qz nō ponit h oēs modos priozis: nec forte illos ad quos oēs sunt reducibiles. enumerat tñ sufficientes ad ppo^m. z quodā alios ad illoz manifestationē. ¶ Ad scdm dico q oīno tot mōs hz simul quot prius. sed non

ponit ar. oēs eius mōs. vel qz sufficēter haberi pñt per mōs priozis vel qz sufficit sibi ponere illos mōs simul q sunt ad ppositū q sunt inter que est ofia mutua: cū neu trū sit cā alterius. z vt spēs cōdiuidētes ex opposito idē genus quoz vterqz oppōit scō mō poris q est spāl r ad ppositū. z pñaz opponit. spāl r. z adiūgit simul tpe vt p h reliq modi inotescant. ¶ Sequit illa pars. ¶ Simul ar dñr simplr qdē z pprie quoz ge neratio z corruptio est in eodez tēpore. neu trū. n. neqz prius neqz posterius est eoz. sllr itaqz bec dñr fm idem tempus. ¶ Vbi ar. distinguit mōs simultatis: z diuidit in. 3. fm qz ponit. 3. mōs. z^o vbi nātr aut tertia vbi dñr simul dicit qz simplr z ppe dñr simul. p mō illa quoz gñatio. i. p ductio ad esse est in eodē tpe: qz talū neutrum est prius nec posterius altero. ¶ Deinde cum dicit. ¶ Nātr aut simul sūt qñqz uertunt qdē fm id qd eē pñaz. Sz nequaquā cā alterz alteri dī sit. vt i duplo z dimidio. uertunt etenim bec. nā cū sit duplū est dimidiū. z cū sit dimi diū est duplū. fz neutru alteri cā est vt sit. ¶ Ponit 2^m modū q est q illa dñr nātr simul q uertit fz eandē pñaz. vt si vñū est alterz est rē. sed tñ vñū non est causa alterius vt sit. hoc mō sunt simul relatiua. vt si duplū est dimidiū est. z eodē uero. sed tñ neutru est cā ab terius vt sit. ¶ Deinde cum dicit. ¶ Bicut ar simul nātr q ex eodē gñe e diuer so diuidunt a seicē. E diuerso aut diuidi di cunt q fz eadē diuisione sunt vt gressibile vo latile z aqñle. bec. n. e diuerso diuidunt que sunt in eodē gñe. Nā. n. diuidit in bec in vo latile z in gressibile z aquatile. z nihil horuz prius z posterius est: fz simul p nām bec esse vident. Diuidit aut z singulū horz i spēs rur sus vt gressibile aial z volatile z aqñle. Erūt g z illa simul nātr quecūqz ex eodem gñe fm eandē diuisionem sunt. ¶ Ponit 3^m modū. vbi sic pcedit. pmo exponit modū. z^o remouet dubiū ibi (gñā vñ) dicit qz simul dñr alto^o vñ la qz ex diuerso. i. ex opposito diuidunt genus idē. z h fm eadē diuisione qd of pp subdiuisiones. hoc mō sunt si mul gressibile volatile aquatile q ex opposito diuidunt genus aialis. iō sunt simul: z nō est prius alio vel poste rius. Et addit qz singlū illoz pōt vterqz diuidi in spēs. z illa p q diuidunt fz eandē diuisione dicent simul nātr illo mō vt si aquatile diuidat per habens squamas z nō habens squamas. ¶ Postea cum dicit. ¶ Genera nō semp priora sunt. neqz. n. uer tunt fz q est eē pñaz vt cū sit qdē aquatile est aial. cū nō sit aial nō est necesse vt sit aquatile Simul g p nām dñr qñqz uertunt qdē fm q est esse pñaz. sed nequaquā est cā alterz alteri vt sit z ea que ex eodē gñe e diuerso diuidun tur adinice z simplr simul sunt: quoz genera tio in eodem est tempore. ¶ Remouet dubiū. forte crederet alijs qz ipz gen^o qd dī uidit eē sil cū diuidētib^o ipz. B r. mouet dī. qz gñā semp sunt priora spēbus diuidētibus ipsa. qd pbat p rōne pō

ris pmo mō dicit: qz gñā nō uertunt ad spēs fz eēndi pñaz. qz bñ seqt. est aquatile. g aial. fz nō uertit neces sario. e aial. g aqñle. ¶ Ultimo recapitulādo mōs sic cō cludit dī. qz sil dñr nātr vno^o qñqz uertunt fm eēndi pñaz. fz neutru ē cā alteri vt sit. z iste fuit 3° modus alio^o illa q e diuerso diuidunt sub eodez gñe q fuit 3° modus alio^o sunt sil illa quoz gñatio est in eodē tpe. q est pñaz modus. ¶ Quatr aut istū modi sufficēter ponunt z qñ ter sūt ad ppo^m. p^o ex pcedenti qōne. z. de prioz.

Motus autē spēs sunt sex. gñatio. corruptio. augmētū. diminutiō. alteratio. secūdi locū mutatio.

¶ Dic vt supius dicebat. Ari. distinguit spēs mot^o. circa qd. z. facit. p agit d diu sioe mot^o in suas spēs. z^o de eitis oppōne z^o addit diuidentū distinctionē ibi (aly itaqz) dī g qz 6. sūt spēs mot^o. i. gñatio. corruptio. augmētatio. dimi nū. alteratio: fz locū mutatio. i. motus localis.

¶ Alij itaqz mot^o palā est qz alij abinice sunt. nō. n. gñatio corruptio. neqz augmētū dimi nū. neqz alteratio scōz locū mutatio: sllr at z alij. In alteratōe nō hz quādā qōnez ne forte necessarii sit id qd alterat p aliquas reliquaz motionum alterari.

¶ Dicit istas spēs motus eē dñtes. vbi. z. facit. p pōit itēti. z^o mouet z remouet dubiū ibi (in alteratōe) p^o ps ps. qz lra plana ē. fz scōa diuidit. qz p pōit dubitatio. iē z^o addit solonē ibi (h aut nō est vep) dicit qz forte in alteratōe hz qōne. vtz. i. distinguat ab alijs motib^o aut nō. sed illud qd alterat necesse sit alterari p aliquā mo tionum aliaz. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc ar nō ē vep. Nā pene scōz oēs passioes aut plures nobis alterari accidit. nulla aliarū motionū cōmunicāte. nā neqz augeri necessa riū ē qd p passioes mouet neqz minui. Sllr at z i alijs iōqz alia erit pter alios mot^o altera tio. nā si eē eadē mutatio oporteret id qd al terat augeri moy vel minui vñ p quādā aliaz pñaz motionū fieri. fz nō ē necē. Sllr at z qd auget aut aliq alia mutatione mouet alterari oporteret. fz sllr qdā crescētia q nō alterant vt qdrāgulus circūposito gnomone creuit qdē. alteratū nō nihil est factum. sic z in alijs hz. Quare alij sunt motus adiuicem.

¶ Soluit dubiū pñaz p rōne q alteratio sit distincta spēs motus ab alijs. vbi p ar. sic qñqz sic se hnt q pñt ab iui eē separi z sine iuicē esse. illa sunt reali distincta. fz altera tio z alie spēs mot^o sūt hz. qz. i. ist^o rōnis p pōit mī. qñtū ad illā pte q alteratio pōt esse sine alijs motib^o dī. qz pe ne fz oēs passioes. i. qñtates aut ples pñt alterari nul la aliaz mutationū cōmunicāte pñaz. z^o pōit ma. in vtute cū dicit (nā si eē eadē) qz si alteratio eē eadē cū aliq alia rū motionū oporteret illud qd alterat augeri vel minui. qd tñ nō est necesse. fz ille spēs pñt eē sine iuicē. z^o cū dīc (sllr aut) ponit mīnoze. qñtū ad aliā pte uerfas. i. qz ali qd pōt augeri z ad mutationē moueri. z tñ nō oēs spēs alte rari: qz aliq pñt crecere aut augeri. qz tñ nō alterant. vñ bi grā. de qdrāgulo. qz si circūponit gnomō creuit qdē

qz qdrāgulus factus est maior. z tñ nihil ē alterati. sllr est in alijs motib^o. ex quo seqt qz isti motus sunt alij ad iuicē z distincti reali. ¶ Notādū ad euidētā exempli qz qdrāgulus ē figura. 4. lineis pñta. z pñis bñs. 4. an gulos rectos. fz gnomō. of qñt medius qdrāgulus pñas .i. ex duabus lineis rectis in angulo pñctis. qd si addat qdrāgulo ex vna pte. z sibi iugat p duas pñas lineas q pñt dīcī suppletōes: tūc qdrāgulus fit maior in qñtitate. sed tñ nō est alteratus. qz alteratio est tñ fm qualitātē.

¶ Sz exēplū nō vt valere ad ppositū. multe. n. dñtes augmētatiōis nō pñt ibi saluari. tū qz nō qñz ps auget au get ex tali additiōe. tū qz talis additio est sola iuxta po sitionē: quā p li. de gñatiōe ar. dicit nō eē augmētationez. istātia g qz ponit ibi de qdrato z gnomone non est vera. ¶ Rñdeo. pōt satis pcedi qz istātia ar. nō est ad ppo sitionē de augmētatiōe pñaz oca. sed de iuxta ppositiōe que aliquo mō augmētationi assimilat: z pro tāto est illa in stātia ad ppositū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Est aut simplr qdē quies motū pñaz. ¶ Agit de oppōne mot^o vbi sic pcedit. p dicit ppositū. z^o mouet z remouet quodā dubiū ibi (relingt aut) p^o in. z. p dicit qd opponit motū pñatiue. z^o qd ei opponi tur pñaz ibi (bis vñ) dicit qz simplr. i. vñ loquendo de motū quies pñtiū est motus. z accipit pñtiū p pñatiōe: qz ges cū sit formaliter carentia motus in apto nato nō pōt esse opponi motū nisi pñatiue.

¶ His nō qz p singula sūt gñatiōi qdē corruptio augmētio qdē diminutiō: scōz nō locū muta tiōi fz locū ges marie vt oppositi eē. z forte i pñtiū locū mutatio vt ei q inferi^o ē ea q supius est. z ei q supertus est ea q inferius est.

¶ Dicit qd opponit motū pñaz dī. qz bis qz p singula sūt .i. loquēdo de singulis spēbus mot^o: vnus motus est pñtiū alteri vt gñatiōi corruptio z augmētatiōi diminutiō mo tu aut fm locū opponitur quies. vt dicitū est. z etiam motus qui est in pñtiū locū vt motus q est inferius con trariā motū qui est superius eodē uero.

¶ Reliquo nō assignatoz motū nō facile est assignari qd pñtiū. vt ar neqz eē ei aliqd pñtiū. nisi qz z i bec scōz qñtate gerē oppōat: aut in pñtiū qñtatis mutationē sic z i mutatiōe scōm locū gerē fz locū. aut i pñtiū locū mutationez. Est. n. alteratio mutatio fz qñtate. Quapro pter opposita erit fz qñtate mutationi fz qñ tate ges. aut i pñtiū mutatio qñtatis. vt album fieri ad id quod est nigrum fieri alterat in con trarium qualitatē mutatione facta.

¶ Remouet dubiū: qz nō vt facile forte assignare pñtiū relatiuo motū. i. alterationē: qz forte vt aliam qz non hz pñtiū. h remouet dī. qz motū alterationis q est fm qñtate opponit ges fz illā qñtate: aut etiā motus q est in pñtiū qñtate. sicut de motū locali supius dicebat. nā alte ratiō est mot^o fz qñtate. opponit qz sibi tā ges qz motus in pñtiū qñtate. vt ei qd est albi fieri. i. dealbatio oppōit h qd est nigrū fieri. i. denigratio q est ad pñtiū qñtatem. ¶ Notādū qz quot sunt spēs motus tot sunt z quietis. z sumendo ambo vt dñt in eodem genere opponitur pñatiue. speciali vero motū opponit pñatiue quies specialis. non illa que est in termino ad que quia illa est salus z perfectio motus. fz q est in termino a quo vt de albationi pñatiue opponit quies in nigredine. motū

ostendit quod fuit... qd vñ ex mō. pcedēdi. B nō cre- do. Alij dicūt qd alpharabi⁹ ppositioz li. d. causis. B potuit eē: s. nō assero. Alij qd fuit gilbert⁹ poretan⁹: sed nec hoc cōstat mihi. s. tñ reputo magis vey. iō de cā efficiēte nō ē mltū curādū. Ad arg⁹. Ad p̄m dico qd sic subm di- stinguī a subo sic liber a lib⁹ vel scia a scia. r. e. q. q. secantē scie quē admodū r. res: sic qd subz h⁹ libz h⁹ ad libz libz p̄dicamētoz. s. vt ps ad totū. sic liber ad libz: r. scia ad sciaz. subz h⁹ r. ibi nō ē oīo idē nec oīo diuersū. Ad 2m ps ex p̄dicis qd p̄m subz h⁹ ē aliqd vñ r. vniocū istis: puta gnālī vel p̄dicamētū vel p̄m ad qd ista. s. reducunt.

Incipit lib sex principioz Gilberti poretani. Prima est cōpōni cōtingēs simpli- ci r. inuariabili cētria cōsistēs.

Liber iste i. 3. ptes pncipales diuidit. qz ad tractā d istis. s. p̄auct. p̄mittit qdā auctia qd cōi noie dñr anp̄dica. z. p̄onit cō comitātia vbi agit de ipsi pncipis. 3. ad- dit qdā nā qd cōiter dñr p̄p̄dica. z. ibi (Actio) 3. ibi (of aut magis) p̄ ps diuidit i. z. p̄ponunt qdā dīffōnes. z. qdā diuisiōes. z. ibi (vt at for qdā) p̄ in. z. s. z. dīffō nes. p̄ ē de for. z. dī subali. ibi (subalis) Circa p̄m sic p̄ce- dit. p̄ p̄p̄t dīffōne. z. addit ei dēclatōez ibi (p̄p̄ nāqz) Dicit qd for est p̄tigēs. Ladueniēs vlt̄currēs sup̄. cūz mā p̄p̄ni. i. ad p̄p̄m p̄struēdū p̄sistēs. i. se formāl̄r essen- tia simpliē r. inuariabili. ex mā eniz r. forma qd sūt simpli- ces p̄sistūt p̄p̄m ex vtroqz siue sit p̄p̄m p̄se vt hō lapis: siue p̄ accis vt albū vel hō alb⁹. h. aut dīffō qd̄r itelligen- da sit ex sequētib⁹ ampli⁹ appēbit. S. dubitat ad qd defuit ista dīffō ad p̄p̄sitū. R. vñ qd qz hoz. s. p̄nci- pioz est qdā for s. respectiua extrīsc⁹ adueniēs. iō vti- le est p̄cognoscere qd sit forma. Deide cū dicit.

Cōpositio eteni nō ē forma qm̄ a nā p̄p̄niōis sciungit. Cōpositio r. eni vna qz alteri adue- niēs p̄p̄ni maiorē se p̄sistā quodā mō efficit. in forma aut hoc minime est. Nā in eo qd cor- pus albū est nō dīr mā⁹ aut min⁹ seipso nō al- bo. nec si nō albū itelligat dīstructio p̄p̄niōis vlt̄ minoratio aliq̄ facta est: sed alteratio sola.

Declarat dictā dīffōne. circa qd sic p̄cedit. p̄ declarat de di- recto exponēs qd̄libz ei⁹ p̄tūclā. z. idirecte qd ad vñā p̄tū- culā monēs r. remouēs qdā dubiū circa ipaz. ibi (bz at dubitationē) p̄ in. z. p̄ dēclationē p̄mittit. z. dīffōnez bñ eē assignatā cōcludit̄ ibi (erit itaqz termin⁹) p̄ in. z. p̄. n. p̄bat vñā p̄tūclā. s. simplici cēntia. z. exponit illā (r. iua- riabili) 3. illā (p̄p̄ni cōtingēs) z. ibi (qm̄ at i alyz) 3. ibi (qm̄ vt autē) In p̄ pte ar. sic. oē p̄p̄m adueniēs cōposito fac mā⁹. s. for nō ē h. s. qd for nō ē p̄p̄m. qd̄r simplex. Cir- ca illā rōne sic p̄cedit. p̄ponit s. nez di. qd for nō ē cōpō. i. cōpō. accipit. n. abstractū. p̄ cōcreto: s. sciungit a nā p̄p̄- nis. qz. s. ē cēntia simplex. z. p̄onit mā. ibi (p̄p̄ni nāqz) r. p̄z i s̄a accipiēdo vt p̄us abstractū. p̄ cōcreto. s. p̄p̄nē pro cōposito. Cōtra hāc mā. istat mltiplr. p̄. qz ignis adue- niēs corpi p̄posito vt ligno vel ferro nō fac mā⁹. p̄z d fer- ro cadētī: r. tñ ignis ē simplr cōposit⁹. z. de vase plēo ci- nerib⁹ cui si addat aq̄ nō fit mā⁹: s. totū sic p̄us recipiē in vase. 3. de cypho plēo aq̄ in qd̄nary positi sint sil cū aq̄: nīc eā totū recipiē in cypho. tñ vt qd nec h nec ibi fiat mā⁹ nō obstat qd vtrūqz sit p̄p̄m. 4. qz suba icorpea: puta angelus cū sit p̄se r. dīrecte in gñe r. nō sit gnālī est cōposit⁹ ex gñe r. dīa. r. tñ angelus adueniēs corpoz p̄- sito sic lapidi nō fac mā⁹. Dicit ad p̄m qd cor⁹ ignitū

puta ferz. o. s. ē p̄p̄ni i qd̄ p̄p̄ni recipiē ignis: alr si possz bñ vitari: qn duo corpa cēt sil. ignis ḡ adueniēs ferro vti- qz fac mā⁹ in re: s. nō appet p̄p̄ cāz dēcāz. Ad 2m r. 3m o. s. dīe qd cā isti⁹ ē vel qz corpa illa. puta cineres r. aq̄ sūt cor- pora p̄dēfabilia. iō cedūt corpi adueniētī r. i se p̄strigūf. vlt̄ qd ista p̄p̄ mutūā dīetate. puta qz cineres sūt cali r. sic- ci. aq̄ aut frigida r. hūida. sūt d̄ aq̄ r. d̄narys: corūpūt se mutuo. vt. s. tñ corūpūt de cinere q̄tuz venit de aq̄. vel e. s. aut aliqd de vtroqz. iō nō facit mā⁹. r. iō vtraqz forte cā cōcurrūt. Ad 4m dōm. qd auctor loq̄ de cōpōne re- rū. puta ex mā r. for⁹ reall̄ dīstictaz q̄lis cōpō nō ponit in angelo. s. tñ ex realitate gñis r. realitate dīe qd i ange- lo sūt reall̄ vna res. iō istantia nihil ad p̄p̄sitū. 3. ponit minorē ibi (in for⁹ aut) quā dēclat in forma accitāli vbi magis p̄z ad sensū. nā albedo adueniēs corpi nō facit ipm mā⁹: nec recedēs fac min⁹. nā cor⁹ albū nō mā⁹ ē scipso nō albo. nec cor⁹ nō albū est min⁹ seipso albo. ita qd ista variatio nō ē augmētū nec dimiūtio in q̄tū: s. solū alte- ratio circa q̄litate. s. i. intelligēdū est de oī forma. p̄ hanc ergo p̄tūclā dīstinguī forma ab omni cōposito.

Circa hāc p̄tūclā dīffōnis vt magi elucēscat. q̄rī vt p̄- ois for⁹ sit sim⁹ i cēntia. ar. qd nō. nullū dīffōnē ē sim⁹: s. forma dīffōnē h. ḡ. r. ma. p̄. qz ois dīffō hz ptes corūdētēs p̄tib⁹ dīffō. 7. meta. iō d̄cept⁹ dīffō ē resolutio in duos d̄cept⁹: qz alter ē ḡditarū alter q̄litate. ex. s. meta. d̄cept⁹ ḡ dīffō ē cōposit⁹ ex duob⁹. P̄. aliq̄ for⁹ recipit magis r. min⁹. ḡ nō ē sim⁹. anis p̄z d̄ q̄litate d̄agef r. pati. ex. li. p̄dica. nā p̄bat. qz oē tale ē dīffōnē r. hz ptes itēsiue. nullū at tale ē sim⁹. P̄. ois q̄titas ē dīffōnē. s. meta. c. d̄ q̄to. s. ois q̄titas ē for⁹. ḡ aliq̄ for⁹ ē dīffōnē. p̄- ois nō sim⁹. In opp⁹ ē auctor i s̄a. R. p̄mittit dī- stictōez: qd̄ qd cōpō ē mltiplr. qdā ē ex p̄tib⁹ cēntialib⁹: puta ex mā r. for⁹: qdā ex p̄tib⁹ q̄titarūis vel itegralib⁹: qdā ex subo r. accitē: qdā ex gradib⁹ eiusdē for⁹. Ex p̄m. hō ignis. Ex sc̄bi. liea cōpō. Ex. 3. li. al. Ex. 4. albedo itēsi. r. qz q̄t modis dīvnu opp⁹ tot r. reliquū ex p̄ topi. iō simplr p̄t dīcī qd̄duplr p̄ op⁹ ad p̄d̄cōs mōs. Ad 2m dico ad qd̄nē s. 4. breues p̄nes. P̄ria ē. qd ois for⁹ est sim⁹. simp⁹ qd̄ opponit cōpōni cēntiali. hāc oñdo sic. qz si nō. ḡ p̄p̄ta eēt for⁹ ex alia for⁹ r. mā: r. sequit. z. icōueniētia. p̄m qd illa for⁹ nō iformabit māz p̄. i. p̄ se s. totā: qz mā qd̄ ponit ps nihil p̄t iformare. z. qz q̄rā de illa for⁹ for⁹: an sit sim⁹ vlt̄ cōposita. si p̄p̄m erit. p̄cessus ifinit⁹ in cōpōnē- tib⁹ r. cōpositis: si sim⁹. ḡ pari rōne stādū ē in p̄ for⁹: qd̄ ipa erit sim⁹. P̄. illd̄ qd̄ formāl̄r ē act⁹ nō icludit formāl̄r p̄m potētiāle: s. ois for⁹ ē formāl̄r cēntial̄r act⁹ r. endele- chia: mā aut ē potētiāle p̄nc. ḡ r. z. s. ē qd nō ois. for⁹ est simplr: simp⁹ opposita cōpōni q̄tū: s. aliq̄ ē sic simplr. p̄ ps p̄z de q̄titate: vt ar. in oppo. z. p̄z de oī q̄litate r. z. z. s. ē. qd ois for⁹ ē simplex simp⁹ opposita cōpōni ex subo r. accitē. hēc satis p̄t. p̄bari. Tū qz oē sic p̄p̄m ē res- solabile in subz r. for⁹m accitāle. tūc q̄ro de illa for⁹ i quā resolutiū vel ē simplr illo vel nō. si sic. ḡ pari rōne r. p̄ma for⁹: r. h. p̄p̄sitū: si nō. ḡ p̄cessus ifinit⁹ sic p̄us. Tū qz oē tale p̄p̄sitū ē p̄ se termin⁹ mot⁹ aut mutatiōis: sed nulla for⁹ ē hō: qz for⁹ nō gnāl̄ p̄ se: s. p̄ accis. ex. 7. meta. s. p̄p̄- sitū: r. h. in oī gñe mutatiōis: vt ibidē dī. nō eni gnāl̄ albū sed lignū albū. ḡ nulla forma ē tale cōpositū. Ad 4m s. est. qd nō ois forma ē simplex simplicitate opposita cōpōni ex gradib⁹. hoc p̄z. qz multe forme intēdunt r. remittūt qd̄ sit h̄m gradus eiusdē for⁹. Ex p̄dictis p̄cludo qd̄ inten- tio auctoris est formā eē simplici simplicitate tñ oppo- sita p̄p̄ni cēntiali r. ex subo r. accitē. In aliq̄. n. for⁹ sunt ptes q̄titarūe. in aliq̄ ē eadēz for⁹ sunt diuersi gradus p̄fectiōis r. virtutis qd̄ p̄positio nō repugnat simplicitati

in essentia forme. Ad p̄m in oppositū dōz qd p̄p̄ ad dīffōnez regita est illa qd̄ est ex gñe r. dīa: s. illa nō repu- gnat simplicitati for⁹. vna eni res simplex p̄t stare ex realitate gñis r. realitate dīe qd̄ p̄t esse in 3. vna simplr res. Ad sc̄dm r. tertiu⁹ p̄z ex p̄dictis in corpe qōnis se- cūda r. tertia p̄ne. Deinde cum dicit.

Am aut fortasse in alijs cōtingit idem p̄ferri additū eē cōueniētē existimo inuariabili essen- tia cōsistēs. In aīa eni alteratio contrarietatis inuenit̄ vt tristitie r. gaudij.

Exponit aliā p̄tūclā ostēdēs a qd̄ dīstinguat for⁹ h̄ dīffini- ta p̄ h̄ qd̄ est eī variabili. qz ab aīa hūana. iō dīc qd̄ forte in alyz qz in for⁹. s. qd̄ dīffiniē cōtingit idē p̄ferre. s. qd̄ sunt cēntia simplex vt ē aīa hūana: qd̄ vtiqz simplex est. iō ad dīaiz istī additū ē i variabili cēntia p̄sistēs. nā aīa hūana alterat̄ r. variat̄ a dīo in dīū: vt a tristitia i gaudij: r. e. Circa istā s̄fāz occurrūt dubia. P̄mū ē de supposito an. s. aīa rōnal̄ sit simplex vlt̄ cōposita ex mā r. for⁹. Ad 2m de exē. an. s. aīa alteret de gaudio i tristitia. qz h̄z p̄ d̄ aīa vt h̄ derisorie excludere: ḡ ingt dīc aīaz gaudere aut tri- stari dīc eā texere vel edificare. Ad 3m de q̄lto r. p̄posito. s. nā oē illud qd̄ recipit itēsiōne vel remissionē variat̄ s. magis r. min⁹: s. p̄tes for⁹ sūt h̄z. ḡ sūt variabiles. Ad 4m: qz cū aīa humana sit for⁹ corpi mixt̄ vt quo aīaz separat a dīffōne for⁹. dubiū ḡ de qd̄ for⁹ itēdit. R. ad p̄m qd̄ h̄ illa mā mltā sint dēa a diuersis. vñ in s̄a dēa ē fortasse. tñ teneo qd̄ aīa rōnal̄ est simplex in cēntia simplici oppo- cōpōni ex mā r. for⁹: qd̄ p̄bat sic. qz si nō. ḡ aīa nō possēt iformare cōpō. n̄is ē falsū. nā p̄bat sic. sint ille ptes cēn- tiales ex qd̄ cōpōit̄ a. b. ḡ vna erit p̄fectibil̄ ab alia sim⁹ r. cēntial̄: puta a. a. b. vel e. s. tunc sic. illa p̄ receptiua r. p̄fectibil̄ ab alia nō p̄t eē min⁹ depēdēs qd̄ mā ignis vel alter⁹ corpi: s. mā ignis: qz nō p̄t itē alicui ipz iformā do. iō tot⁹ ignis nō p̄t itē alicui ipz iformādo. ḡ sūt nec aīa p̄t eē for⁹ vlt̄ act⁹ pur̄ alicui: qz sūt p̄t cēntial̄. s. p̄. i. māe illi repugnat iformare. dīcet r. in idēz redit. qd̄. s. vna nō p̄ficat aliā: s. oēs p̄ficant. Ad 2m dōz qd̄ Arist. vult p̄ de aīa. qd̄ ille passioēs sint totī p̄p̄sitū: puta bois r. nō p̄tis. s. aīe. qd̄ vtiqz vey est de aīa dīucta. tñ aīa separata p̄t gaudere r. tristari: vt dīc h̄ auctor. Alr p̄t dīc qd̄ h̄z. loq̄t̄ ibi cū p̄clīdēs: r. tūc vey ē qd̄ aīa nō gaudet r. tri- stat: qn r. tot⁹ h̄ gaudere videat̄. ḡ gaudet r. tristari due nit aīe vt subo imē: totī at hōi veyt p̄ aīaz sic color alr r. alr vuenit sufficiei r. corpi. dico totī hōi accipiēdo totuz carhe: nō sine carhe. Ad 3m aliqd̄ p̄t itelligi variari duplr vt subz vel sic termin⁹. p̄ mō nulla for⁹ variat̄. r. sic itelligit auctor. sed z. nō p̄t: nā termin⁹ formāl̄ qd̄ ois gnōnis r. variatiōis ē for⁹. r. h̄ mō p̄cedit ar. for⁹. n. n. al- terat̄ vt qd̄: s. ē illd̄ qd̄ aut s̄z qd̄ subz alterat̄. Ad 4m vt oī dīe qd̄ h̄ tñ dīffiniē for⁹ accitāli itēdibilis r. remissibil̄ vt dicit qdā opio: vel qd̄ sola for⁹ nālis ē educibilis d̄ p̄ māe subalis r. accitālis q̄lis nō ē aīa hūana. r. de h̄ dīcet aliqd̄ ampli⁹ iferi⁹ p̄az post. Deide cū dicit.

Sed qm̄ vt autē qdā simplicitati nulli ho va- riatiōi subiecta ē. vt ea qd̄ est mūdi aīa dīffociās hāc ab oib⁹ addidī cōpositiōi cōtingēs.

Exponit tertiā p̄tūclā dīffōnis ostēdēs: qd̄ additū sit cōpōni p̄tingēs: volens qd̄ p̄ dīstinguat for⁹ h̄ dīffinita ab aīa mūdi. i. itelligētia qd̄ monet celū: qz illa s̄z sit simp⁹ i cēntia r. inuariabil̄. nō tñ ē p̄p̄ni p̄tingēs: qz nulli alteri cōpōni. dicit qd̄ qz vt qdāz aut est aīa qd̄ est mūdi r. est subta simplicitati. i. est simplex cēntia. nulli at variatiōi. i. est inuariabilis: sic r. for⁹: iō dīffociās. i. dīstinguēs hanc. i.

formā qd̄ h̄ itēdit ab oib⁹. s. tā aīa mūdi qd̄ silib⁹ n̄ qd̄ sint: addidī. s. in dīffōne p̄p̄ni cōtingēs: qz. s. nec aīa mūdi ē in se cōposita nec aduenit p̄posito. s. celo: vt for⁹ māe: qz nō est for⁹ māz iformās. Circa istā s̄fāz occurrūt dubia. P̄mū. s. de supposito: an. s. itelligētia sit simplex i. cē. Vñ. n. qd̄ nō: qz in oīo qd̄ monet. oīo imagiari māz. ex. z. meta. itelligētia at vlt̄ agelus p̄t moueri: r. monet sepe. ē local̄. vt nūc suppono. Ad 2m iux̄ B an sit variabil̄. vt qd̄ sic. qz sic aīa alterat̄ a gaudio i tristitia: itz vt qd̄ possit angelus: saltē vey ē qd̄ est variabil̄ circa act⁹ r. habit⁹ in- tellect⁹ r. volūtatis. puta ab vna intellectōe r. volutiōe ad aliā. r. ab ignorātia ad sciaz. suppono. n. h̄ r. vey ē qd̄ ange- lus p̄t p̄ficere in scia. accipiēdo notitā r. sciaz a rebus. Ad 3m ean itelligētia sit p̄p̄ni p̄tingēs. vt qd̄ sic. nā s̄z h̄z. z. ce. r. mū. r. cōmēta. ibidē. r. in. i. z. meta. r. An. g. meta. ce- li sūt aiari r. nō alia aīa qd̄ itelligētia: s. aīa aduenit p̄p̄ni cū sit for⁹ r. act⁹ corpi. ḡ r. r. R. ad p̄m qd̄ itelligētia ē simplex simplicitate de qd̄ ē nūc fmo: qd̄ p̄bo sic. qz si est cōposita ex mā r. for⁹. vel illa mā est eiusdē rōnis cū mā corpalū vel nō. nō p̄m. qz sic itelligētia eēt corūptibilis r. trāsmutabil̄. qd̄ cūqz. n. b̄r̄ māz vni genēa sūt adiūicem trāsmutabilia. mā. n. ē id qd̄ res p̄t eē r. nō eē. 7. meta. nec z. m. qz tūc ponent̄ due māe p̄ se. qd̄ p̄bo nō dīet. Ad dē arg⁹ cōcludit de aīa rōnali qd̄ sit cōposita ex mā r. for⁹. Ad illd̄ qd̄ arg⁹ dico qd̄ equocat̄ d̄ mā put ē altera ps cōpositū vt vt dīc subz gnāl̄. i. oī ḡ qd̄ monet̄ oīo imagina- ri mā. i. subz qd̄ subyāt motui. r. h̄ mō cōcedo māz eē in itelligētia. est. n. subz mltōz accitū. Ad 2m cōcedo qd̄ itelligētia variat̄ ē subīue sic arguit. r. iō p̄ h̄r̄it dī- sticta for⁹ qd̄ h̄ dīffiniē. auctor aut iste loq̄t̄ more antiq̄rū p̄hoz qd̄ posuerūt itelligētiās qd̄ d̄z deos simplices i cēn- tia r. inuariabiles oīo. iō signāter dīcit. vt autē gdā. Ad 3m dico: qd̄ celi nō sūt aiari. nec itelligētia ē aīa corpi. Ad h̄z. cōmēta. r. An. vel sit negādī vel exponēdi h̄ mō: qd̄ loquunt̄ de aīa s̄z cōditōez qd̄ aīa ē motrix: nō qd̄ est for⁹. r. illa aīa est p̄p̄e motiua h̄ orbis cōiuncta buic. vt p̄p̄a mo- trix: r. sic nō est nisi vñca vñ. Ultimo cū dicit.

Erit itaqz terminus forme dicta dīffō. neqz enim superflui neqz minus cōtinere. Siquis subtil̄ inuestigauerit reperiet.

Cōcludit dīffōne bñ assignatā vbi arg⁹ sic. illa est dīffō vel notificatio vel descriptio p̄p̄a alicui qd̄ nihil cōtinet supflūū nec diminutū: sed data dīffō de for⁹ est h̄z. ḡ ipsa erit termin⁹ for⁹. i. p̄p̄e cōuertibil̄ dīffō. h̄ rōnis p̄ponit p̄ne. z. mōre. ibi (neqz. n. qdā dīc pater ex p̄d̄cīa subitū iuestigātī. Cōnōn qd̄ dīffō dīr termin⁹. qz termin⁹ clar- dit p̄p̄e qd̄ ē rei termiate: r. excludit qd̄ ē ex nēu: ita r. dīffō re⁹ rei dīffinitē. vtrū aut̄ p̄dicta dīffō forme sit bñ assignata vt possit dīcī termin⁹ p̄z aliquat̄r ex p̄dictis: et patebit ampli⁹ ex dīcēdis in secūda lectione.

Abet aut dubitatione ex p̄cedenti vtz nlla forma inuariabil sit. Hoc aut videt vt in plurib⁹. Nā eadēz oīo veri r. falsi susceptiās ē: r. albe- do: claritatis r. obscuritatis: r. rō eius qd̄ in re est. r. nō est.

Post qd̄ auctor declarat dīffōne for⁹ totā r. dīrecte expo- nēs qd̄libz p̄tūclā sigillatī. nūc idirecte exponit illā iua- riabili cēntia. mouēs in s̄fātia circa illā. circa qd̄ sic p̄ce- dit. p̄ instat. z. soluit: ibi (s. nō ē) dicit qd̄ dubitatōez h̄z ex p̄cedēti. vtz vey sit qd̄ nulla for⁹ sit variabilis. r. per- oīs illa p̄tūclā eēt male posita. nā in plurib⁹ forme vñ

q̄ sint variables. vbi gra. in trib' eadē oīo est susceptiua veri & falsi: q̄ nūc est va nūc est falsa. similr albedo claritatis & obcuritatis. q̄ nūc ē intēta nūc remissa. silr rō. i. opio est susceptiua ei' q̄d ē in re: & q̄d nō ē. i. veri & falsi: q̄ nūc est va nūc falsa: sic oīo. ex. for. sedēte oīo q̄ dicit for. sedet & opio q̄ h opinaf va est. ipso nō sedēte: vtraq; est falsa. ¶ Nōn q̄ albedo cū sit q̄litas de. 3. spē: & silr oīo cū sit q̄dā vox: & son' sensibil: silr opio cū sit q̄dā habitus mētis p̄tēs ad p̄mā spēm q̄litas. vñ q̄libz illoz q̄dā forme est accñtalis de gbus mouet dubiū: an sint varia biles vt dicit dīffō forme p̄dicta. ¶ Deide cū dicit.

S3 nō est ita. nā nihil differt albedinē claraz dicere q̄ suscipiens ipaz clarū dicere. & nō est oīo cōtrariōz susceptiua. nec rō eius q̄d in re ē & nō est. sed note sunt oratiōes earū que sūt in in aia passionū. de his aut alibi dictū est.

Soluit ad instātia: & stat solo in h q̄ nullū illoz variat vt lūm: sed vel vt termin' vt signū: in dīffōne at for' cū ponat in variabili eētia: itelligēdū est subiuē: sic iam sup' est dictū. id dicit q̄ dicere albedinē clarā. i. intētam nō est aliud dicere q̄ subz suscipiēs esse clarz. Itē oīo aut rō. i. opinio nō est susceptiua dīoiz. i. veri & falsi: sūt no. i. signa earū passionū. i. cōceptū q̄ sūt in aia: in q̄b' ē vepz & falsuz subiuē. & subdit: q̄ de his dcm est alibi. d. his. i. de passionib'. quaz sūt signa voces de q̄b' habet p̄mo phier. vel de his. i. de ista dubitatione: an oīo r opio sint susceptiua dīoiz de q̄ dcm ē in p̄dicamētis. c. de suba.

Sed istā rōne ar. p̄ sic. ipole est trāsire a dīctioz in dīctioz sine aliq̄ mutatiōe & variatiōe inedia. alr nō eēt rō q̄re maior ps dīctiois ē nūc va & nō pus: s3 oīo vel opio trāsire sic: q̄ nūc ē va: nūc ē falsa. & p̄ nō ē va ḡ variat & mutat. ¶ Auctoz nō v̄ euadere difficultate ex hac rōne. nā cōcept' v̄ passio q̄ ē in aia est q̄dā for'. si ḡ ipsa variat a vo in falsum: vt ipse v̄ inuere h̄ q̄ aliq̄ for' variat. ¶ Ad p̄mā sicut ias dcm ē in p̄dicamētis q̄ ibi h̄. & h̄ auctoz iste nō intēdit negare oēz mutatiōez a for': puta ofone vel opione: q̄ nūc ē va: nūc ē falsa. verū tñ & falsuz sūt in ofone sic in signo nō subiuē: & dicit for' malr respēcū cōformitatis & disformitatis ad re' & s3 respect': s3 vult q̄ ofo nō variat fm illa p̄: & q̄ originalr sūt a re: ita q̄ variatio illa h̄z res' p̄supponit mutatiōez rei: q̄ ab eo q̄ res ē vel nō ē rē. ¶ Ad 2^m p̄ idē. q̄ idē iudiciū ē de cōceptu r opione. & forte idēz sūt: s3 p̄supponit mutatiōne rei. Ex p̄dcis cōcludit q̄ variatio q̄ excludit a for' ē tñ h̄z formā absolutā: sic q̄ nulla for' assumit suū subz talis variatiōis. s3 illā q̄ ē h̄z formā respectiua o3 cōcedere necō in for'. sic p3 de vo & falso i ofone r opione. Itē eadē albedo nūc est silis alteri: nūc nō est silis: puta si illa alia corripit. & eadē q̄litas nūc est eq̄lis: nūc nō.

Ad maiorē euidētā p̄dictoz: q̄rit vtz dīffō da ta d forma sit bñ assignata. Ar. q̄ nō. forma nō est dīffinibilis. ḡ nec ista est ei' cōueniēs dīffō. p̄na est euidēs. anis p̄bat. Tū qz for' est trāscēdēs. nā est cōis oib'. o. p̄dicamētis accñtū. nihil aut est cōe gnālissi mis nisi ex gen': & per nās trāscēdēs: sed nullū trāscēdēs pōt dīffiniri: qz nō h̄z genus nec dīfiaz & sola spēs dīffinif. ḡ rē. Tū qz forma q̄ h̄ intēdit est cōis subali & accñtali. sube aut & accñti nihil est cōe vniuoū: & solū vniuoū est dīffinibile ex li. p̄dicamētōz: qz vniuoū h̄nt idē nomē & rōne: equoca soluz nomē. ḡ rē. ¶ Ista dīffō dat per copulationē. omnis aut talis dīffō est increpada. ex. 6. topi. ¶ P. h̄ nō pōit gen' & dīfiaz forme. ḡ dīffō nulla. anis quo ad dīfiaz. p̄bat: qz dīfiaz est q̄dā forma: & forme nō est for'.

Pōt ēt ar. 3 p̄ctias dīffōnis: sic p̄ in sentiēdo. q̄re ibi. ¶ Ad oppositū est auctoz q̄ vocat istā dīffōne terminū. ¶ R. iuxta dubia q̄ tāgit p̄ma rō. p̄mō vidēdū est: an forma sit p̄pē dīffinibilis. ¶ 2^a an dīffinif for' subalis: aut accñtalis: aut cōis ad vtrāq;. ¶ 3^a De proposito: an ista notificatio p̄ueniēter assignet. ¶ 4ª Quantū ad p̄m v̄ dcm pp arg' factū q̄ forma cōis istis gnālissimis nō sit p̄pē dīffinibilis. qz cū sit trāscēdēs nō h̄z gen': nec dīfiaz: nec per nās est spēs q̄ sola p̄pē dīffinif. auctoz aut vocat hāc notificatiōne terminū nō a p̄p̄tate dīffōnis: s3 a cōueniētibilitate. qz uertibilis est cū forma. ¶ 5ª occurrit dubiū: qd de forma alicui' p̄ se exītis in ḡne dico q̄ pōt dīffiniri. qz s3 nō sit in ḡne directe h̄z coordinatiōne spēz illius generis. tñ in suo ordine pōt h̄re gen' & dīfiaz per q̄ dīffinif. vbi gra. sic ania dīffinif. & de aia. q̄ ē act' corpis organici potētia vitā h̄ntis. hoc aut forte nō est verū de oibus formis: vt de vltimis dīfiaz de q̄b' n̄dīl p̄dicat in qd nec vt genus: de quo als. ¶ Quo ad 2^m dico tria per ordinē. ¶ Primū dictū q̄ h̄ nō dīffinif p̄cise for' accñtalis. p̄batio. ois dīffō est adēq̄ta dīffinif: qz cōuertibil cū illo. s3 ista dīffō nō est adēq̄ta forme accñtali. p3 qz cōuenit ēt forme subali: forma enī ignis sita est p̄pōn' p̄tin gēs simplici & iuariabili eētia cōsistēs. p3 ḡ rē. ¶ 2^m dīctū est q̄ nō dīffinif for' subalis p̄cise: qd p̄bat p̄ eadē rōne. qz uenit ēt forme accñtali: puta albedinē. ¶ 3^m dīctūz q̄ dīffinif forma cōis subali & accñtali: qd seq̄t ex p̄dictis. ¶ 4ª dīctūz qz aia hūana excludit ab hac dīffōne in lra: que tñ est forma subalis. ¶ R. vt iā dīctū est supra. forma ḡ dīffinif est ois forma nālis educta de po' mae: q̄ nō est nata exītere p̄ se q̄lis non est aia hūana id exclu dit. forma ḡ cōis subali nāli & accñtali h̄ dīffinif vt videntur fm intētiōe auctozis. ¶ Quātū ad 3^m dico q̄ cōueniēter ponit. nā h̄ ponit aliqd. q. gen'. i. cōtingēs. i. act' ad ueniēs: qz ēt forma ē pars p̄positi & referit aliquo mō ad ips. id ponit termin' h̄ rēlonis p̄pōn. i. p̄posito. qd seq̄t: simplici & iuariabili eētia. est loco dīfiaz & sepat formā h̄ intēta ab oi alio: vt p̄dictū est. ¶ Ad p̄m in oppo' p3 ex p̄ articulo: sed nego scdaz p̄bationē cū dīfiaz sube & acci denti nihil est cōe vniuoū. nā ens pono vniuoū. id. p̄dicamētis: vt dixi sup p̄p̄hyriū: silr forma subalis & accñtalis h̄nt p̄ cōi vniuoū hoc q̄ est act'. nā q̄libz habz for' malr & qdētiue hoc q̄ est actus. ¶ Ad scdaz dico q̄ per oia copulata simplici & iuariabili dīfiaz itelligi vñ cūcūlo cutū: & nō ē cōueniēs p̄pōn capulationē ad cūcūloquēdū aliqd in dīffōne. dīfiaz. n. vltime sūt nobis ignote: id o3 eas cūcūlog per multa copulata. ¶ Ad 3^m cōcludit q̄ nō est p̄pā dīffō qd ccessus ē. sed illd qd addit q̄ forme non est for' falsuz est. vna enī forma differt ab alia p aliq̄ dīfiaz q̄ dīfiaz est forma ei' nec est p̄cessus infinit': sed deuenit ad vltimas dīfiaz & formas q̄ seipis totalr distinguunt & se totis dīnt. ¶ Tunc sequit illa pars.

Substātiāle vero est qd cōfert eē ex quadaz cōpōsitiōne cōpōsitiōni vt in plurib' & q̄ ipof sibile est de esse rei. vt ratio & sensus. siue hoz similia vt cōtinuū & discretum.

Ubi ponit 2° dīffō q̄ est de subali. circa qd. z. facit. p̄mo subale dīffinif. 2° diuidit: ibi (B vo erit) p̄ria ps diuidit in. z. p̄p̄mittit dīffōnem. 2° subdit eius explanatiōe: ibi (vt rō & sensus) dīffinif q̄ subale est qd esse confert rē. que sic est itelligēda: q̄ esse. i. ḡditatiū & eēntiale cōfert ad forme accñtalis dīfiaz: q̄ nō cōfert esse nisi h̄z qd & accñt tale. p̄pōn. i. p̄posito ex qdā p̄pōne. i. ex h̄z cōpōnif al teri: ad dīfiaz earū extrinsecaz efficiētis. i. finalis. oēs enī cāe per se p̄ferūt eē: sed sole intrinsece. i. mā & for' sunt.

de p̄pōne rei: vt in plurib'. i. ex pluribus: qz ois cōpō est ex plurib'. nihil. n. p̄pōit sibi p̄p̄s: & q̄ ipole ē deēe rei. ad dīfiaz ēt for' accñtali: qz accñs ad est & abest p̄ter subicōz ruptionē: vel vt vitee supfluitas in dīffōne. p̄ p̄ctia. eē p̄fert. ponat tanq̄ gen' cōe. qz ois for' subalis aut accñtalis p̄fert eē. 2ª aut. ex qdā cōpōne. ad dīffinif cām intrinseca ab extrinsecis. 3ª aut. & q̄ ipole rē. ad dīfiaz accidē tiū. ¶ Postea explicat p̄ ex. vt rō & sensus & hoz p̄ficia. cōtinuū & discretū. ¶ Notādū q̄ dicta dīffō va est tā de p̄pōne nāli q̄ de subali. nā sic subale hois est corp' & aia. ita spē ge' & dīfiaz. vñ & p̄ vtraq; p̄nt adduci exēpla iaz adducta. vt rō. i. aia rōnalis ē subale hois. & sensus. i. ania sensitua aialis: vel sic rō. i. dīfiaz q̄ est rōnale ē subale spēi q̄ est hō. & sensus. i. sensibile aialis qd est spēs subalterna. q̄ addit cōtinuū & discretū itelligēdū est q̄ sunt dīfiaz q̄ titatis. vñ cōtinuū est subale lineē supficiē corpis. dīfere tuz vo nūeri & ofonis. ¶ Deinde cū dicit.

Hoc vo erit vt materia. illud autē vt forma. vt corpus qdem est materia hominis: aia vo forma. erit itaqz subale vt corp' hō & rō.

Diuidit subale i māz & for'. vbi. 3. fac. p̄ p̄pōit dīffōne 2° ei' dīctōez p̄ exēpla. 3. fac. qdā remissionē. 2° ibi. (vt corp' & s3) ibi (B at i bis) dīctū q̄ subale h̄ erit vt mā. illd vo vt for'. & stati dīctat p̄ exēpla. vt corp' est mā hois. aia vo for'. q̄z. i. vtrūq; ē subale hois h̄z p̄dictā rōne: ex q̄b' ifert vna h̄nez: q̄ erit itaqz subale corp' homo: & rōnale. ¶ Notādū q̄ exēpla adducta p̄nt vt pus exponi dī p̄pōne tā reali nāli q̄ logica. puta q̄ p corp' intelligatur mā hois & p̄ aiaz vel rōnale forma ei'. alio: vt p corp'. itelli gat gen'. & p̄ aiam & rōnale dīfiaz specificā. & qz ex substans tyz nō fit nō suba. id seq̄t q̄ si corp' & aia sūt sube & suba lia hois q̄ ipse hō ē suba & subale. id ex p̄dcis cōcludendo ifert: erit in q̄ subale corp' hō & rōnale. & ē ista dīffōne silis illi de nā. z. phy. q̄ nā qdā est mā qdā for' qdā cōpōsitiū qd magis p̄pē dī nō nā: s3 h̄ns nāz. ¶ Vltio cū dicit.

Hec at i bis q̄ d cathegōijs dca s̄ expedita s̄ ¶ R. emittit ad libz p̄dicamētōz sup cōsideratiōez illoz di. q̄ h̄ iā sūt expedita & dca i bis q̄ d cathegōijs. i. p̄dicamētis. ibi. n. d. terminatū ē de p̄dicamētō sube: & p̄ nās de subali. Itē in quolibet p̄dicamētō de q̄b' h̄ agit sunt genera & dīfiaz q̄ sunt subalia & eēntialia suis spēbus.

Sed occurrit du' ad qd dēferunt p̄posito ista dīffō de subali. dcm qz dīffinierat formā in cōi: & aliq̄ forma est subal: cōgruū sūt scire qd est subale. ¶ 1ª dīctā. ḡ pari rōne d̄bit dīffinire accñtale. nā aliq̄ for' ē accñtalis. ¶ 2^a ḡ bñ dīffinif tria signat. 6. topi. p̄ dīffōne ergo subalis dat itelligi accñtale p̄triū. Alr pōt dici q̄ oia. 6. p̄n' de q̄b' p̄fegē sunt forme accñtales. id in eis stati agitur de accñtali. Alia rīfio pōt dari. q̄ for' de q̄ agit i B li bro est accñtalis. id vtile sūt scire opp' tanq̄ a p̄posito excludēdū. sicut in lib' p̄dicamētōz agit de equoco p̄ oppōne eius ad vniuoūz de quo ibi intēdit p̄ncipalr: vt equocū vitetur. silr in p̄posito est dicendū.

Vidē aut quēda forma a natura eē Quēda vero ab actu. Ratio enim a natura est. Calor vero & passio quēda in actu cōsistunt.

Positis q̄busdā dīffinitionib'. nūc auctoz ponit q̄dā diuisiones. & sūt. 3. p̄ma diuissio for' attēdit in p̄p̄tate ad efficiēs a q̄ ē. 2^a in cōp̄ratiōe ad suppositū de q̄ d̄ vel in q̄ ē. 3^a p̄ p̄pōne ad subz cui est v̄ ad est. 2^a ponit ibi (formaz vo) 3^a ibi (singulu vo) circa p̄m sic p̄cedit. p̄ p̄ponit diuisionē. 2^a subdit dca

clarationē p̄ exēpla. 3^a mouet du'. 2^a ibi (rōvo) 3^a ibi (in q̄busdā aut) dīctū q̄ for' qdā ē a nā. qdāz ab actu. i. opatiōe hūana v̄ ab arte: vult dīe q̄ formaz qdā sūt nāles. q̄ru. i. cā efficiēs est nā. qdā sunt artificiales. q̄z. i. cā efficiēs ē ars. ¶ Postea cū dicit (rōvo) dīctat p̄ exēpla. vt rō. i. po' rōnal' vel aia rōnal' ē a nā. calor vo & passio. q̄. i. i ferunt nō ab arte: sed ab ex: puta ab aliq̄ violēta p̄cussio ne exītāt in actu illa sunt ab arte. ¶ Deide cū dicit.

In q̄busdā vo dubiuz ē vtz a nā aut ab actu icipiāt eē: vt i figura icifiōis. Itā nihil additiōnis sit: s3 separtio qdā p̄triū. Dico aut figurā icē a nā. sentiri vo ab actu. S3 & q̄ cōsistētiōis est act' est. vt dom'. manifestū est aut de his.

Mouet circa p̄dicta. z. dubitatiōes. p̄ est de figura icifiōis. 2^a de for' vli: q̄ ponit ibi (s3 in bis q̄ in plib') Circa p̄m. 3. fac. p̄ mouet q̄onē. 2^a eas tractat arguēdo ad vtrāq; p̄tē ibi (nā nihil) 3^a eā soluit. ibi (dico at) In p̄ ḡ p̄tē dīe sic. q̄ dubitatio ē in q̄busdā. i. formis. vtz icipiāt. i. fiat a nā an ab actu. i. arte vt figura icifiōis. vocat aut figura icifiōis illa q̄ in aliq̄ mā puta ligno lapide vel ferro scul pit p̄ absconōne p̄triū nō p̄ aliquā additionē siue sit figura hois siue bruti vel alteri' rei. ¶ In 3^a p̄tē ar. q̄ talis figura nō sit ab arte: & itēdit talē rōne: cuiusq; nihil ad dīe p̄ actū. i. artē ad h̄ q̄ fiat illd nō ē ab actu vel arte: s3 figura icifiōis est h̄z ḡ rē. Duius rōnis mi. ponit in lra di. q̄ nihil additiōis sit. i. nihil addit figure icifiōis ad h̄ q̄ fiat. sed qdā separtio sit tñ partiū. ¶ In 3^a p̄tē soluit ad. q. dīffinif. dico inqt figurā icifiōis eē a nā. i. q̄ ad aliqd: sentiri vo. i. q̄tū ad sensibile apparentiā esse ab actu. i. ab arte: & addit q̄ illa. i. forma vel figura q̄ ē cōiūctiōnis & q̄ sit p̄ iūctiōne & appōne partiū: puta domus vel aliqd silē manifestū ē de his. i. formis v̄ figuris q̄ sūt ab actu vel ab arte. ¶ Notādū solone q̄onis fm itētiōne p̄p̄dicit duo. māz. i. r. formā. q̄ appz & sentit. q̄tū ad māz est a nā. qz mā illa: puta lapis vel lignū a nā est: s3 forma q̄ appet & sentit est ab arte: qz p̄ artē p̄ducit ad actū.

Ad maiorē euidētā p̄dictoz: q̄rit vtz forma i. cifiōis sit a nā v̄ ab arte. ¶ 1^a q̄ nō ab arte p̄ rōne auctozis. nā oē illud qd ē ab arte fit p ap̄pōne & additionē p̄tis ad p̄tē: s3 talis figura nō fit sic. sed magis p̄ motiōne. ¶ Ad aliā p̄tē ar. q̄ nō sit a nā. qz illud cui' p̄n' effectiū ē volūtas & agēs a p̄po' nō ē a nā: s3 ab arte. p3 qz itē oppositi modi agēdi h̄ & ille. ex. z. phy. s3 tal' figura ē h̄z. p3. ḡ q̄ nō ē a nā sed ab arte. ¶ 2^a h̄ p̄ ingrā q̄liter ista figura p̄cedit in mā anq̄ ad appentiaz sensibile reducat. & dīca ad q̄onē. ¶ Quātū ad p̄m ē vna opio q̄ dicit q̄ tal' figura p̄cedit iaz in mā actualr: s3 ē cōp̄oira alyz p̄tib' euisdē mae. puta lapidis aut ligni q̄ p̄tes remouent p̄ actū artificis: & tūc figura appet: ita q̄ h̄z B artifer nihil aliō facit nisi remouere p̄tes p̄hibētes ap̄parētiā figure p̄erit' a nā i mā p̄iacēte. Sorte h̄ opionis ē auctoz. nā dīct q̄ figura ē a nā: s3 sentiri. i. actualr appere ē ab actu. ¶ 3^a dīctā istā opionē ar. Tū qz ois noua actio positua & p̄du' h̄z aliqd posituū. p̄ termino nouiter p̄ducto. illd nō ē sola sepa: p̄triū. qz sepa: nō ē nisi qdā p̄uō. ḡ ē ipsa figura. qz nihil aliō p̄t dari. figura ḡ nouiter p̄du cif. & p̄ nās nō iā p̄eritit. Tū qz i eadē p̄tē mae nō p̄nt eē actu sil' gure oīo icōpōsibiles nisi ponas ens p̄hibitu & c̄bimericū i nā: s3 in eadē p̄tē mae p̄nt eē q̄cūq; figure in sensu dīffōis: puta hois hois spētis rē. q̄ s̄ oīo icōpōsēs. ḡ nō sūt sil' actu: & tñ eēt h̄z te. Tū qz figure extēse h̄nt p̄tē ex p̄tē ipole ē oēs p̄tes sil' eē actu: s3 tal' fig' d̄ q̄ q̄rit ē

sic extēsa. q̄ rē. s̄ in q̄cūq; pte māe sit caput pōt fieri pes vel manus. r sic de alijs. q̄ tales ptes nō p̄xistūt in actu. **C** Dico q̄ q̄tū ad hūc articulū q̄ tal' fig' p̄cedit i mā tū i pō' passiva r subiva sic oēs alie for' r nōllo actu. **C** Q̄tū ad z^m p̄mittā vnā dīstōnē. z^m triplicē h̄nē. **C** De p̄cie^m q̄ nāle p̄t accipi z^m. actiue. s̄ r passiue. pō'. n. receptia for' pōt p̄ari ad formā quā recipit vel ad agēs a q̄ recipit. p̄ mō ip̄sa ē pō' nālis violēta v̄l neutra. nālis ē cū ad for' nātr iclinat. violēta s̄ sit d̄ inclinationē ei' nāle. neutra si nec iclinat nātr ad formā nec ad op^m. ex^m p̄mi. ignis ad moueri sursum. ex^m z^m. terra ad moueri sursum. ex^m tertū. sic superficies se h̄z ad albedinē r nigredinē v̄l mediū colorē. s̄z z^m mō p̄pan' receptiuū ad agēs a q̄ formā recipit. tūc ē nālitās q̄n receptiuū p̄paf ad tale agēs q̄ natū c̄nātr ip̄zimerē talē formā in tali passio: sic nō est nālitās ḡnāl'r. q̄n p̄paf ad tale agēs q̄ nō ē nātr ip̄ressiuū h̄ for' illud passū q̄le ē agēs volūtariū r a p̄posito siue sit creatū siue sup̄nāle r icreatū. **C** Ex p̄dcis d̄cludo cor̄re^m q̄ nāle accipit equoq; ex p̄mo topi. nāle. n. opponit vno: sup̄nāli. **C** Alio: libero vel volūtario. **C** Alio: violēto vt appet ex p̄dcis. nā vt nāle attēdit a pte p̄ncipi actiui. tūc oppo nit s̄b. libez vno: r alio: sup̄nāle. s̄ vt attēdit a pte p̄nci py passiu: tūc s̄bī opponit violētū. **C** De z^m sit p̄. s̄. figu ra icisōis n̄ ē a nā: accipiēdo nāle p̄ mō. h̄c oñdo sic. illa for' nō ē a nā p̄ mō ad quā passū nō iclinat nātr: s̄z figura icisōis ē h̄. ḡ rē. p̄bō mi. q̄ si sic. ḡ passū violēter eēt sub for' op^m r icōpōit: q̄d falsū ē. q̄ lapis aut lignū eā recipit figurā asini sic figurā hoīs. **C** Ex eadē rōe d̄cludit q̄ tal' figura nō sit violēta. q̄ h̄ ē v̄z ḡnāl'r. q̄ q̄cūq; for' nātr ē in mā ei' opp^m r icōpōit. est ēt ibi violēter. r ē: q̄cūq; for' est in mā violēter ei' opp^m r icōpōit est ibi nātr. cō parādo ḡ figurā icisōis ad mām p̄cise ip̄sa nec ē ibi nātr nec violēter: sed fm potentia ad v̄trūq; q̄ mā nō magis ad vnā formā q̄ ad aliā iclinat. **C** z^m ē ista. figura in/ cisōis nō est a nā accipiēdo nāle z^m mō. p̄bō h̄. illa for' nō est a nā z^m mō q̄ nō iducit ab agēte nātr talem formā ip̄zimerē: sed figura icisōis est h̄: q̄d p̄z. q̄ artifer a q̄ i/ ducit ē agēs volūtariū r a p̄po: ḡ rē. **C** Ex p̄dcis seq̄t q̄ tal' figura nullo: est a nā. v̄n auctoz v̄ h̄ simpl'r negan dus siue itelligit q̄ sit a nā: q̄ p̄xigit actu in mā siue ex h̄ q̄ mā ei' ē ens a nā: vt cōter exponit. q̄ pari rōne do mus eēt a nā: quā tū certū ē eēt ab arte ēt fm ip̄zimerē in tra. **C** z^m ē ista. q̄ figura incisōis ē simpl'r ab arte. p̄ batio. illa for' cui' p̄m' efficiēs est agēs a p̄posito r par rez est simpl'r ab arte. s̄z figura icisōis est h̄. ḡ rē. v̄traq; p̄missarū p̄z ex p̄dcis. **C** Ad p̄m' in opp^m dico q̄ ma. est falsa v̄l accepta. q̄ artifer nō tū agit appōnēdo. s̄z q̄n/ q̄z ēt remouēdo. **C** Deinde cū dicit.

C Sed in bis q̄ in plurib' sūt palā nō est.

C Mouer aliā dubitatōez. circa q̄d sic p̄cedit. p̄ pōit q̄d/ nē. z^m p̄tractat eā arguēdo p̄ v̄traq; pte. z^m subdit solōnes. z^m ibi (nā ea) z^m ibi (nā igit) dicit ḡ in bis. s̄ formis que sunt in plurib'. i. v̄lib' nō est palā. i. manifestū. an. s̄. sint a nā vel ab arte. i. ab actu. **C** Postea cū dicit.

C Nā ea q̄ in plurib' sūt in actiōe esse ipole est. Nā aut nō vident fieri: q̄m ea que a nā sūt a creatura p̄xistere sumunt p̄ncipiū. palā h̄o est creaturā nō esse. Nihil. n. rōnis oīno quare h̄ creaturē sint poterit explicari.

C Arguit p̄ v̄traq; pte. p̄ q̄ v̄lia nō sint ab actu. z^m q̄ nō sint a nā ibi (a nā autē) In p̄ pte ar. sic. illud q̄d est sine motu r mā nō pōt fieri ab actu. v̄lia sūt h̄. ḡ rē. iō dicit q̄

ea q̄ plib' sūt. i. v̄lia ipole ē eēt in actiōe. i. ab actu vel ope ratōe artis. q̄z sup̄p. sūt sine motu r mā. **C** Alr format rō sic. oēs opōnes sūt circa singularia. ex p̄ meta. s̄z v̄lia non sūt singularia. ḡ rē. iō dicit q̄ ea q̄ in plib' sūt. i. v̄lia ipole ē eēt in actiōe. i. ab actu r opōne p̄ iā dca. **C** In z^m pte cū di cit (a nā aut) ar. sic. oē illud q̄d ē a nā sumit p̄m' a creatu ra p̄xite. q̄z q̄d fit nātr fit a nā: s̄z v̄lia nō sumit p̄m' ab aliq̄ creatura p̄xite. ḡ nō sunt a nā. p̄bō mi. oē q̄d sumit p̄m' a creatura. p̄xite ē creatū. i. ens p̄ se r nō i alio v̄l de alio: s̄z v̄le nō ē creatura h̄ mō. ḡ nō sumit p̄m' a creatura p̄xite. **C** Dui rōnis p̄ ponit h̄nes. z^m ma. ibi (q̄m ea) z^m mi. in sua p̄bōne. ibi (palā rō) v̄n subdit q̄ nihil oīo rō nis. i. nulla rō poterit explicare: q̄re h̄. s̄. v̄lia sūt. i. creatu re. s̄. fm q̄ creatura dicit ens p̄ se r nō in alio nec de alio. q̄z tale nō est nisi singulare. **C** Deinde cū dicit.

C Nā igit in bis occulte opaf. Nā sicut ex plu riū cōiunctiōe p̄riū p̄stitutio q̄daz p̄rioz excedēs q̄titate efficiē. sic ex singulariū discretiōe vnus quidē intelligit eoz excedēs p̄dicatiōnē.

C Ponit. q̄ solonē vbi sic p̄cedit. p̄ p̄mittit rōnes. z^m ex ea ifert q̄dā h̄nē ibi (quapp cōitas) z^m addit q̄dā ad dicto riū declarationē ibi (subtil'r aut) dicit ḡ q̄ nā occulte opaf in bis. i. v̄lib'. nā sic ex cōiunctiōe pluriū. i. p̄riū efficiē. i. q̄ dā p̄stitutio. i. p̄stitutū excedēs q̄titate p̄p. i. p̄riū cōpo nētiū. ex^m p̄z in domo. sic. discretiōe singuloz. i. ex singu larib' discretis r diuersis itelligit. i. h̄r per abstractionē vnū ḡdā. i. v̄le excedēs p̄dicatiōnē eoz. i. singularium. **C** Notādū rōnē stare in h̄ q̄ v̄le ē a nā nō patēter: s̄z la tēter. nā. n. p̄ducit de directo p̄cularia. r ex h̄ n̄r v̄le q̄d abstrahit p̄ inte' r resultat ex plurib' singularib': sic ex plurib' p̄tib' p̄stituit vnū to'. nā ḡ occulte opaf. q̄z p̄ ducē p̄cularia d̄ se r directe ex h̄ indirecte r q̄si p̄ accūs p̄ducē v̄lia. oēs. n. opōnes r ḡnōnes reales et phyce circa singularia sūt p̄ se. ex p̄ meta. **C** Nōn' ēt q̄ si se adductū de p̄tib' p̄ponētib' p̄pō' nō ē v̄l q̄q; s̄le. q̄z d̄ totū v̄le r totū integrale. Tū q̄z totū integrale intrinsece cōstituit ex p̄tib': r nō ē. h̄riū est de toto v̄li. q̄z v̄le ē de intrin' ceptu iferiozi. Tū q̄z totū v̄le p̄dicat d̄ suis p̄tib' p̄dicatiōe dicē te. h̄ ē h̄. vt h̄ ē aial. nō sic to' integrale. h̄. n. ē falsa. p̄ies ē dom'. Tū q̄z ad d̄structōez v̄li seq̄t d̄structio p̄riū oīuz. r nō ē. est tū s̄le q̄tū ad aliq̄d. q̄z v̄trobiz ex plurib' re sultet vnū aliq̄d p̄nter. **C** Deinde cū dicit.

C Quapropter cōitas oīs nālis est: q̄m a singu laritate p̄cedit que creatiōi coequat. Subtili ter autē speculātes sicut nām in actiōib' latēter opari inuenimus. sic creaturaz creatorē in nā ex actu. Nāro. n. nām stabilinūt. sed bec bacte nus. alterius enī cōsideratiōis sunt.

C Infert ex p̄dcis h̄nē q̄ oīs cōitas. i. for' v̄lis nāle. i. a nā. q̄z p̄cedit ex singula'. i. ex singularib' ad q̄d vult sic argue re. oē illd ē a nā q̄d p̄cedit ab eo q̄d ē a nā. s̄z v̄le ē h̄. p̄ce dit. n. a singularib' q̄ v̄tiq; sunt a nā (q̄ creatiōni coeq̄t) q̄d exponit multipl'r. vno: sic. q̄. s̄ cōitas coeq̄tur creatiōi .i. idiuiduis p̄ creatis: tāri. n. ambit' ē v̄le q̄tū oīa singula ria sūt. Alio: sic. q̄. s̄ cōitas coeq̄tur creatiōi. i. rei simplici. p̄mo p̄ducte. q̄z q̄ cito singulare p̄ducit tā cito nā v̄lis. Tertio: p̄ponēdo illd relin q̄ cū ly singular' sic. q̄. s̄ singu laritas coequat creatiōi. i. per cōtinuā ḡnōnē in eā saluat. ēt p̄petuo s̄z op. Ap. z. de aia. p̄ rēde exp̄nes sūt melio res r sūt ad p̄po' magis. **C** Ultimo cū dicit (subtil'r autē) addit q̄dā ad d̄cōz declarationē: q̄d cōstitit in h̄. q̄z sic

nā latēter opaf i bis vt sentire nō possum' ḡnātōez v̄liuz. sic r de' latēter opaf i nūeris rez q̄ oīa creauit i nuō pō dē r mētura. dicit ḡ q̄ subtil'r speculātes sic inuenim'. nāz. s̄. p̄ricularē opari i actiōib'. i. p̄ducēdo res singulares r sal uādo eētias v̄les in eis sic creatorē creaturaz ex actu. i. ex creatiōe itelligim' latēter opari i nā. deus. n. stabilinūt nām i nuō rē. de cui' rei speculatiōe se excusans subdit q̄ h̄ bacten'. i. alibi sunt pensanda. q̄z sūt alteri' cōsideratiō nis. s̄. tbeologicē magis q̄ logicē de qua nūc est sermo.

Ad maiorē euidētia p̄dictoz q̄ri' v̄trū v̄le sit a nā. v̄l ab actu n̄ro. v̄l q̄ ab actu n̄ro. v̄n cōmē. i. de aia. itells agēs facit v̄litate in reb'. s̄z p̄du ctio p̄ itellm est ab actu n̄ro. ḡ rē. **C** s̄. non est a nā. ḡ ab actu n̄ro. an̄s p̄ba'. q̄z si sic: eēt ponē v̄lia sepata r ideas. p̄na p̄z. **C** Lōtra ē auctoz i lra. **C** h̄. p̄ p̄nā vnā d̄stō nem. z^m dicā ad q̄nē. **C** Quātū ad p̄m' sciendū q̄ v̄le est nomē p̄cretū. nā sicut ab albedine d̄r albū. sic ab v̄litate v̄le. p̄t ḡ sumi v̄le sic r cetera p̄creta tripl'r. vno. p̄ subo. i. p̄ re p̄ itentiōis cui applicat itētiō v̄lis. r hoc mō v̄le est obm p̄m' itells: r oīs scia ē v̄liū. Alio mō sumit p̄ forma. i. p̄ re scōe itētiōis cāta ab intellectu r applicabili reb' p̄me intētiōis. r sic loq̄ logicus p̄zie de v̄li. z^m mō sumit p̄ aggregato ex subo r forma. r illud est ens p̄ accūs. aggreg at. n. diuersas res ex q̄b' nō fit vnū p̄ se. r nec tali nulla est ars. q̄z de ente p̄ accūs nulla ē scia. q̄z nec ē diffinibile. ex. 6. meta. **C** Quātū ad z^m sit p̄ma d̄clō. v̄le p̄ mō est a nā p̄bō. oē ens nātr p̄cedēs actū rōnis ē ens reale nāle. s̄z v̄le p̄ mō est h̄. ergo rē. p̄batio mi. q̄z obm p̄cedit nātr actū potētie sicut cā cātuz. s̄z v̄le p̄mo mō est obm actus intellect'. de illo p̄t itelligi rō auctozis. q̄z p̄ducto singu lari p̄nām p̄ducit nā in singulari q̄ est v̄le mō. ibi. n. nā occulte opaf. **C** Scōa d̄clō ē. v̄le scōo mō est ab actu n̄ro. hoc p̄z. q̄z p̄ducit p̄ actum itells. **C** Tertia d̄clō est. v̄le tertio mō est ens prim a nā p̄tiz ab actu n̄ro. vt p̄z ex p̄dictis. **C** Uel posset dici alr. q̄ v̄le tertio mō sumptū est ab actu n̄ro. p̄bō. ab eodē p̄ducit totū cōpositum a quo iducit termin' foramlis. dico totū cathogorice. sicut tot' ignis d̄r ḡnari ab iducēte formā ignis. s̄z forma v̄lis p̄du ctur ab actu intellect' ex scōa d̄clōne. ergo r totuz v̄le. **C** Cōfirmat q̄z totū v̄le d̄r ens rōnis ex hoc q̄ forma v̄li tatis est a rōne. ergo pari rōne dicit eēt ab actu intellectus vel rōnis. Utrū aut v̄lia sint in reb' vel abstracta. dictū est i p̄logo p̄z. in quadā. q̄. **C** Ad p̄mūz in oppositū dico q̄ facit p̄o scōa p̄ne. ideo p̄o nūc p̄cedo ip̄m s̄z sit du' an hoc faciat intellectus agens vt dicit cōmen. vel intellect' polis. **C** Ad z^m nego an̄s. nec pono ideas aut v̄lia sepa rata nisi fm cōsiderationē. vt p̄z ex dictis deducēdo p̄i mam r secūdam d̄clōnem questionis.

Sz may qdē alia est in subo r de subo d̄ vt scia qdem in subo ē vt in aia r de subo d̄ vt de grāmati ca. qdā aut est i subo. de subo h̄o nullo d̄. vt albedo socratis. Sillr aut in bis q̄cūq; formaz sunt idi uidue. Quedā h̄o de subiecto dicunt. in subie cto autēz nullo sunt. vt rationale atq; mortale quedā enim neq; in subiecto est neq; de subie cto dicitur vt humanitas sortis.

C Posita vna diuisione forme que attenditur penes effi ciens a quo: ponit scōa q̄ attēdit penes suppositū de quo vel in quo est. r h̄ ps diuidit in. 3. p̄m. 3. diuisiones suboz/ dinatas. quarū vna c̄st subdivisio alterius. scōa ponit ibi

(eoz vō q̄ sunt) z^m ibi (manifestū aut ex h̄s) p̄ diuisio ē trimebris. cui' z^m mēbzū ponit ibi. (qdā. n. i subo) z^m ibi (qdā d̄n'r) dicit ḡ q̄ formaz qdā d̄n'r d̄ subo. r sūt i subo. ot oia accētū v̄lia. v̄. ḡ. scia q̄ ē i subo. i. in aia. r d̄r de subo. puta de grāmatica r de q̄cūq; p̄riculari scia. z^m ibi (qdaz est) ponit aliō mēbzū. i. q̄ qdā for' ē i subo. s̄z de nullo d̄r subo vt albedo s̄z. r ḡnāl'r oēs for' idiuidue accētū. albe do. n. s̄z. est in s̄z. vt in subo. s̄z nō d̄r de aliquo iferiozi. q̄z nullū h̄z. z^m ibi (r qdā d̄n'r) ponit z^m mēbzū. i. q̄ qdā forme d̄n'r de subo: in nullo aut subo sunt vt rōnale r mox tale r ḡnāl'r oia v̄lia sube. **C** Notādū q̄ ista ē eadē diui sio cū illa quā ponit ar. i. p̄dicamētū circa p̄m'. eoz q̄ sūt. s̄z h̄ omittit 4^m mēbzū. i. q̄ qdā nec sūt i subo nec d̄n'r de subo vt idiuidua sube. r sic d̄m' ē i p̄o. z. d̄ accētū. **C** No tādū q̄ eēt i. put diuidit d̄ dicit d̄. h̄ r ibi est nomē fē ip̄osi tiōis r signat eēt i. p̄dicatiōnē eoz q̄ sūt ex eētias subī r al teri' ḡnīs a subo. r dicit d̄. signat p̄p̄ria p̄dicatiōez eētialitū q̄ sūt i codē ḡnē cū subo. quō sup̄iora i codē ḡnē d̄ iferiozi bus p̄dicant. sic aut itelligēdo ma^m est q̄ oia v̄lia in ḡnē accētis d̄n'r de. r sunt i. p̄cularia aut sunt in. s̄z nō d̄n'r d̄. oia aut v̄lia de ḡnē sube d̄n'r de. s̄z nō sunt i. p̄cularia aut nec d̄n'r de. nec sunt in. **C** Deinde cum dicit.

C Eoz vero q̄ in subiecto sunt de subo h̄o idi/ cibilis. alia sunt sensibilia alia vero isensibilia. Sensibile h̄o est qd sensu cōprehēdit vt albe do. sonus. sapor. odor. color. r p̄cussio. r dul cedo. Insensibilia h̄o q̄ rōne sola cōprehēdun tur. vt doctrina r disciplina. Simplr autē nihil eoz que de subiecto dicunt sensibilia sunt.

C Ponit vnā subdivisiōnē s̄i mēbzū d̄. q̄ eoz q̄ sūt i subo r sunt idicibilia. i. nō d̄n'r de. vt sunt p̄cularia accētium. alia sūt sensibilia. i. sensu aliquo p̄cipiunt vt albedo visu: son' auditu: sapor gustu: p̄cussio tactu: alia sunt isensibilia. i. q̄ rōne r intellectu capiunt r nō sensu vt disciplina r sim pliciter. i. ḡnāl'r vel eoz q̄ d̄n'r de subo vt sunt oīa v̄lia. ni bil inq; boz sensibilia sunt nullū v̄le p̄cipit sensu: sed tū intellectū. **C** Deinde cum dicit.

C Manifestū aut est ex his q̄ p̄posita sunt qm quedam sita sunt alicubi vt nigredo in oculo. Quedā h̄o difficile erit assignare vt scia r pa ternitas r filiatio nisi fortasse i generatiū r cō ponētium cōplexione sint site.

C Ponit z^m diuisionē q̄ ēt subdivisio scōe diuisiōis quā d̄cludit ma^m eēt ex p̄dcis q̄ eoz q̄ dca sūt qdā sita sūt ali/ cubi. i. certū ē vbi sūt posita vt i subo. v̄. ḡ. nigredo in oculo. qdā h̄o difficile ē assignare sup̄p. in q̄ sita sint vt i subo vbi ḡra. d̄ scia p̄mitate filiatiōe: cui' difficultatis inuit solu tiōnē d̄. nisi forte sup̄p. p̄nitas r filiatio dicat eēt ḡnāti tiū r cōponētū p̄pone v̄l cōplexiōe. **C** Notādū q̄ qdā fuerit tpe hui' auctozis de scia. tū mō nō ē dubiū i quo sit vt i subo. nā cū sit h̄it' itells. ōz q̄ sit in intellectu vt i subo p̄. q̄ si dicat eēt p̄pone p̄ponētū r ceptūz r terminoz vt vt auctoz ponere h̄ nō ē nisi sic i signo. q̄z voces r cept' sūt signa rez. Sillr d̄ p̄mitate r filiatiōe v̄t du' i q̄ sit vt i subo. **C** Uidef q̄busdā q̄ sint i ḡnātōe actiua r passi ua vt i fundamēto. q̄d p̄ba' p̄ Ari. 5. meta. c. de ad aliq̄d. vbi dicit q̄ relationes secūdi modi fundant sup actionē r passiōnē. s̄z p̄nitas r filiatio sunt de scōo mō. q̄z sunt re/ lationes p̄ducētis r p̄ducti. ergo fundamētū p̄nitas ē ḡnātio actiua r filiatiōis generatio passiva. **C** Lōtra h̄ arg. nulla relatio manet fundamēto p̄prio nō manente. q̄z nihil nihil pōt fundare. sed p̄nitas r filiatio manent

extremū. s; aer interpositus vsq; ad speculū. est me^m bui^m vi
 sionis. qd p; q; et ips; speculū vt eodē actu vidēdi. g; ima
 go nō est i toto illo aere. g; opz q; sit i speculo. nisi ponere
 accis sine subo. in oculo. n. nō est. q; sensibile positus sup
 sensus nō facit sensum. z. de aia. ¶ Rñ^m p^m vidēdū ē quō
 talis imago gñef in aliquo. Scdo de q̄sito vbi vel i quo
 sit. ¶ Quātū ad p^m dico q; imago illa gñat ad modum
 quo lux gñat i medio a corpe luminoso. qd sit f; triplicē
 modū. vt dicit alacē i sua p̄spectua. s; radiū rectū refle
 xum z fractū. ¶ Radi^m rect^m ē q; diffundit a luminoso in
 medio eiusdē diaphaneitatis q̄tū durat virt^m luminosi.
 s; i; intelligit de spē z imagine corpis colorati. ¶ Radi^m
 reflexus est q; occurrēte opaco anq; terminet virt^m actiua
 luminosi diffundit p; pte oppositā z neitate nālī. q; agēs
 nālē cui^m virt^m actiua nō est totalr exhausta i directo agit
 q̄tū p̄t. exēplū in radio solis terminato ad pietem β ēt
 mō terminat imago speculi p; reflexiones modo p̄dicto.
 ¶ Radi^m fract^m est q; occurrēte medio alteri^m diaphanei
 tatis. nō tñ oino opaco multiplicat i illo medio s; nō fm
 lineā rectā. s; ibi incidit angulus. v. g. de baculo cui^m ps ē i
 aq; z ps est i aere q; vt fract^m s; nō sit. ¶ Dico igit ad ppo
 sitū q; imago hoīs vel alteri^m multiplicat fm illos. z. ra
 dios z gignit imediate ab ipso hoīe obiecto: cui^m ē i media
 te spēs sensibilis. illa autē q; appet i speculo de q; vt gignit
 fm radiū reflexū vt dcm ē. ¶ Notādū vō q; lux aut lu
 men nō terminatū ad opacū nō vt q; appeat. qd ps. tū q;
 radū solares d nocte nō appent. q; tñ iterponūz iter nos z
 ce^m supra conū pyramidiā ymbre terre. tū q; exis i car
 cere opaco z tenebroso: vbi p; opposita foramina trāsiret
 radi^m solaris nō videret. ita q; nūq; reflectēdo se ad opa
 cū nō videret illū radiū si ad opacū corpuscula illa q; dñr
 atomi nō frangit. s; i; de imagine. z de ol spē colorū. q;
 spēs nō sunt visibiles nisi qñ terminant ad opaca. ita q;
 nō ziguata opacis nō pnt gignere spēm p; quā videant.
 sicut spēs coloris dū ē i medio nō vt. s; qñ ziguat opaco:
 tūc p̄t videri. sic ps de radio trāsiret p; vitz coloratū ap
 paret color: i pietē vbi terminat radi^m ille: vt colorat^m s; i;
 sic vitruū. z tñ i medio nō erat visibilis ille radi^m colorat^m.
 z tñ spēs appens i pietē ē spēs ruboz i vitro. q; pilla vt.
 s; i; i pposito imago nō vt i medio. s; vt i speculo vbi ter
 minat. ¶ Quātū ad z^m p^m mō posset dici q; imago ē realr
 in speculo. z q; nō p̄t i directū agit i obliquū pp rōes po
 sitas i pede. q. nec seqt nō corpe moueri i corpe. q; ad mo
 tū subī gignit noua imago semp. eo q; accis nō migrat d
 subo i subm sic i medio nou^m radi^m solis inuenit. s; q;
 vn^m tñ videat. ¶ Alio^m dī cōiter q; imago illa non est in
 speculo. s; in aere. p̄pinq; q; speculo ziguat. z ibi refle
 ctit z diffundit ad oppositaz pte: eo q; virt^m nālīs obiecti
 nodū est exhausta: sic q; illa spēs vel imago nullū hz s; m
 extra obm nisi aerē. z sic reducta ad oculū p; reflexionē ē
 rō z spēs vidēdi obm. cui^m est imago. ¶ Tenēdo p̄mam
 viam ad p^m in oppositū opz negare auctozes in hoc loco.
 ¶ Tenēdo scdam. vōm ad p^m q; est i aere. nec ibi videt.
 imago enī illa nō vt. s; est rō z spēs. vidēdi obm cui^m est
 vn^m rō supponit falsum q̄s illa imago videat vt obiectū.
 ¶ Ad aliud p; idēz. z dato q; imago eēt vifa diceret q; ps
 aeris ziguata speculo vbi est imago vt in subiecto hz tunc
 rōnem extremi: z totus alius aer interposit^m vsq; ad oculū
 hz rōnez medy. Vel xcesso qd pbabilis est z verius q;
 imago videatur vt obiectum non segtur. ergo videretur
 amoto speculo. q; ostensum est p̄ius q; species colorum
 non vident nisi quādo terminant iad opacū. sed amoto
 speculo nullū est opacum.

Ad maiorem euidētiā bui^m. c. z spāl r oium p̄di
 ctōz q̄rē vtz d̄scriptio data de

actōe sit auenietē assignata. Ar. q; nō. nullus respect^m est
 p̄m agēdi sicut nec q̄ritas fm cōmētatozē. s; actio ē for
 malr respect^m vt supius dcm ē. g; z. g. male ponit fm quā.
 q; illud notat p̄m agēdi. ¶ Illud quo formalr agens
 agit est in eo formalr. s; actio nō est formalr in agēte: s; in
 passo. ergo actio nō est formalr illud quo. vt fm qd agēs
 agit. p̄bō mī. Ar. 3. p̄by. vult q; actio z passio fundant^m in
 motu: ita q; nō distinguunt formalr nisi p; eē ab β z in β.
 sed mot^m est in passo. q; est act^m mobilis. g; z actio z passio
 est in passo. ¶ Deus creando z pducendo de nihilo dī
 agere. s; sic agēdo nihil subyicit sue actioni. ergo icōgrue
 ponit in id qd subyicit. ¶ Actio est gnālissimum. ergo
 nō p̄t diffiniri. oīa ps. q; oīs dīffō est per genus z dīas.
 sed gnālissimum non hz genus nec dīam. ergo zc. ¶ In
 oppositū est auctor in lra. ¶ Rñde in ista q̄stione p̄mo
 vidēdum est de actione qd sit. q; hāc difficultatē tangit
 p^m ar^m. scdo in quo sit qd tāgīt in scdo argumēto. 3° quot
 modis dī. q; hoc icludīt tertū ar^m. ¶ Quātū ad p̄mum
 dico. 3. hnes. ¶ P̄mū conclusio est ista. actio q; ponit vnū
 de. 9. p̄dicamētis nō est aliqd absolutū. hāc p̄bo sic. q; si
 sic. ergo ad actionē erit actio: z sic in īfinitū. z nō ē falsū.
 vt ps ex tertio p̄by. p̄batio nō. ad oēm formā absolutāz
 nouā p̄t eē aliq; actio: q; illa forma nō ē a se. nec a nullo.
 ergo est ab aliquo agēte. s; actio p; te ē for^m absoluta z est
 noua. ps. q; agēs nō sp agit. g; zc. z pari rōne ad illā scdam
 actionē erit actio z sic īfinitū. ¶ Actio eēt for^m abso
 luta vt ponere i agēte vt i passo. nō p̄t poni i agēte: q; si
 sic. g; oē agēs mutaret fm formā absolutā ante q; passum
 mutaret ab ipso. q; passūz nō mutat ab ipso nisi iaz hñte
 actionē. ergo opz q; agēs mutet ad hoc q; beat actionez
 cū sit forma absoluta: s; illud z nō est falsum q; motus est
 actus entis in po^m passiuā. actū aut nō est i potētia passiuā
 sed actiua. nec p̄t poni i passo. q; si sic seqt icōueniēs
 q; aliq; passum nō p̄t pati fm aliqua formāz de genere
 q̄ritatis vel q̄lītatis qñ sūt durationē: z forte p̄t nā pa
 tiat fm formā alteri^m gnīs posterioris. s; fm actionē q; po
 nit alia forma absoluta. est aut icōueniens ma^m q; subm
 nō possit pati fm formā absolutā p̄riorem nisi patiāt fm
 posteriorē formā q; nō est p̄pa passio p̄rioris. ps. n. q; albe
 do p̄t manere in subo post actionē trāsēuntē. ¶ z^o actio
 est ista. actio q; est gen^m ē formalr respect^m. h; seqt ex p^m. q;
 oē ens vt ē ad se z absolutū vel ad aliū z respect^m. s; actio
 nō est ad se z absolutū. ex p̄mo. ergo est respect^m. ¶ 3° cō
 clusio est ista. actio que est genus est respect^m extrinsecus
 adueniens. p̄batio. oīs respect^m qui nō necessario segtur
 extrema etiā ambo posita in actu est respectus extrinse
 cus adueniens. per hoc enīz distinguit a respectu intrinse
 cus adueniente: vt p̄t dicitū est. s; actio est b; naz posito
 actiua z passiuo nō segtur actio. q; p̄t impediri vel pro
 pter distātiām vel per cōtrārium agens impediens. esto
 q; sint approximata. ergo zc.

Ad maiorem aut euidētiā bui^m articuli vt appa
 reat q; respect^m extrinsecus adue
 niens est actio est notādū q; agēs creatū aliqd pducens
 hz vnū respectū ad terminum p^m siue totale qd dī p̄du
 ctū. z hz aliū respectū ad terminū formalēz qui dī forma
 inductavel educta. z hz aliūz respectū ad subm istius for
 me qd est ipm passūz vel trāsmutatū. ¶ Cō aut istī respe
 ctus sint distincti. ps. tuz q; sunt ad alios terminos. ergo
 ipi sunt alij. tū q; respect^m cōrrespondentes eis sunt oino alij.
 P̄mū est respectus pducti ad pducēs q; est dependētis
 ad depēdēs simplr fm suū esse. ¶ Scds dependētis ad
 depēdēs scdario. sicut scdario accipit eā. cōpositū. n. gñat
 p^m for^m aut scdario. z p accis. 7. meta. 3° trāsmutabilis ad
 trāsmutāz: a quo accipit formā tñ non suū esse simplr.

istoz aut triū respectū ex pte agētis duo p̄mi sunt intrin
 secus aduenietes. q; sequunt necio positis extremis. Scz
 scds respect^m g est ad passum ē extrinsec^m adueniens. q; pole
 est actiū z passiuū eē. z tñ nō hñe re^m quo illd trāsmutet.
 z illd ab ipso trāsmutet. q; p̄t impediri vt est dicitū. actio g
 cū sit respect^m extrinsec^m adueniens ē formalr ille 3° respect^m
 s; hñudo agētis trāsmutātis ad passum trāsmutatū. duo
 vō p̄mi sunt re^m i gñe relonīs. ¶ Quātū ad z^m dico istaz
 hñe q; actio ē i agēte vt i subo z nō i passo. p; i eodē respe
 ct^m z fundamētū. nō enī ē pbabile q; fundamētū sit i vno
 subo z respect^m fundat^m sit i alio. s; po^m actiua ē fundamētū
 actōis z po^m actiua ē i agēte vt i ma^m ē. g; zc. ¶ Re^m oppo
 siti nō vlt necio sūt sūt eodē saltē vt idē. s; actio z passio
 sunt respect^m oppositi. passio at vlt z necio ē i passo. g; nō i
 eodē erit actio z passio. q; si eēt i passo eēt i eo in q̄tū pas
 suz. z nō sūt fm. q; passum nō ē agēs. ¶ P̄mū q; cūq; ē formalr
 aliq; for^m illd ē simplr tale fm illā formā. oīno enī ē irro
 nabile q; for^m sit i aliq; formalr z nō dnoiet ipm vt nō p̄t
 quat ipm formalr i talie ē. s; p; te actio ē formalr i passo. g;
 passū ē formalr agēs: q; ē pole. q; oppo^m d̄ opposito. dico
 igit q; actio ē i agēte vt i supposito vt i subo remoto: i for^m
 aut q; dī po^m actiua vt fundamētū p̄mo. Silt passio q; dī
 cit re^m opp^m i passo vt i supposito. z i po^m passiuā vt i funda
 mētū. ¶ Quātū ad 3^m dico q; actio est nomē multiplex z
 equociū. vno mō dī de opatiōe imanēte vt intellectio vel
 volū^m dī actio. 9. meta. z tñ i rei vitare ē q̄lītaz z for^m abso
 luta. ¶ Alio^m actio dī re^m pducētis ad pductūz quō p̄
 dī cā agēs filij. ¶ 3° dicit re^m iducētis ad iductū vt edu
 cētis quō calidū dī cā calozis i ligno: z istis duob^m modis
 est respect^m intrinsec^m adueniens. z de gñe relonīs. ¶ 4° dī
 re^m trāsmutātis ad trāsmutatū sic i p^m actiōis d̄scriptiōe
 sumit. actio ē fm quā i id qd subyicit agere dicimur. z sic
 actio ē vnū gen^m d̄scriptū d. io. ¶ 5° accipit p; re acta iclū
 dēdo illū re^m quez expm̄t h; q; ē ab alio: vt dī z. p̄by. vnū
 actio illo mō p̄tinet q̄tū ad illd z notatū ad aliqd genūz
 absolutū hz q; passiuū trāsmutat. puta q̄ritatē q̄lītātē. z
 b; s; q̄tū ad re^m signatū. s; ab alio. ad huc p̄t sumi equoce
 vt. s; ab. vt a pducēte vt iducēte. vel ab. vt a trāsmutate. p
 mō p̄tinet ad gen^m relonīs. vt dcm est. z ad gen^m p̄missiōis
 qd est idē qd trāsmutatio passiuā. ¶ Quātū ad. 4. xcedo
 q; nō ē dīffō p̄pa. s; dī d̄scriptio z notificatio q; sic intellecta
 vt ps ex p̄dictis ē auenietē assignata. ac est h; quā vt p
 actū z for^m actiua i id qd subyicit. i. subm vt passū trās
 mutabile. agere dicimur nos. s; agēs: ita q; i d̄scriptiōe
 b^o re^m ponit s; qd ē agēs: z termin^m qd ē passū. z inuit ali
 qd loco gnīs (h; quā) q; actio formalr z qd itatiue ē for^m.
 ¶ Ad p^m i op^m dico q; eē pductū^m termi ē duplr vt vt q;
 vt vt quo. z vt q; ad huc duplr. vno vt p̄m^m formale p̄du
 ctū. alio vt act^m pductū^m. ex^m p̄mi. ignis calefaciēs re^m
 caloz gēiti i lig. ex^m scdi. caloz i igne re^m termi eūdē. ex^m.
 tertij. calefcō re^m eūdē termi. dico g; q; h; re^m nō sit p̄m^m
 pductū^m duob^m p̄mis modis. ē tñ 3° vt act^m pductū^m. z
 talis ē oīs respect^m d̄ gñe actiōis. ¶ Ad z^m dce q; actio ē
 in agēte. ¶ Ad Ar. 3. p̄by. dico q; loq; de actiōe 5°. p; re
 acta q; est ipsa for^m q; iducit p; motū. z de illa xcedo q; reci
 pit i passo. ¶ Ad 3^m dico q; qñ deus pducit de nihilo nō
 agit actōe de gñe actōis. s; d̄ gñe relonīs q; ē respect^m p̄du
 cētis ad pductum. ¶ Ad 4^m ps ex. dicitis. q; nō est dīffō
 p̄p̄ia. sed d̄scriptio qdaz aut notificatio.

Sire aut opz qm oē qd i motu ē
 in actiōe est. Adueni aut actio ē.
 Siquis igit moueat agit necessa
 rio. oīs ergo actio in motu. oīs q;
 motus in actione firmabitur.

¶ Post q; auctor d̄terminat d̄ actiōe q̄tū ad eī^m cēntia
 lia d̄scribēdo z diuidēdo. nūc d̄terminat de ea q̄tū ad eī^m
 accitilia p̄p̄tates eī^m assignādo vbi sic p̄cedit. p; assignat
 p̄p̄tates actōis z auertibiles. z^o cōes. ibi (recipit at p̄)
 diuidit i. z. f; duas tales p̄p̄tates. z^o ibi (nālīs vō p̄p̄
 tas) p^m i. z. p; p̄mittit qdā pambulū. fo ex illo ifert p̄po^m
 ibi (p̄p̄tū igit actōis) i pambulo cōpat mouēs ad agēs
 dī. q; scire o; qñ oē qd ē i motu actio ē. qd exponit trip̄lr.
 vno vt sit p̄dicatio cālīs sic. oē qd ē in motu zc. oīs mot^m
 cātur ab actōe. actio. n. ē act^m pductū^m for^m q; realr ē mot^m
 qñ ē iferti. z p; h; excludit istātia de suba mobili. q; s; sit in
 motu. nō tñ ē actio. q; nō cātur ab actiōe. ¶ Alio^m sic. oē
 qd est in motu zc. i. oīs mot^m put ex it a mouēte tanq; a cā
 efficiēte actio ē. z tūc actio accipit p; re acta. ¶ Alio^m sic.
 oē qd est i motu. i. oē mouēs actio ē. i. agēs ē. q; oē mouēs
 agit: z oē qd mouēt agit. cui expōnī zionat lra sequēs. vnū
 seqt moueri est. factiue vel passiuē. actio est. factiua vel
 passiuā. vnū subdīf: si qd igit mouēt necio agit. mouēt. i.
 mouet vel mouēt agit. i. agit actiue vel agit passiuē. ex
 qbus ifert q; oīs actio in motu est. oīs q; motus firmat in
 actione. hoc aut quō itelligēdum sit patebit amplius ex
 sequētibus. ¶ Deinde cum dicit.

**Propriūz igit actiōis est in motu eē. Sicut
 p̄p̄riūz motus in actione.**

¶ Infert p̄positū ex p̄dictis. Circa qd tria facit. p; p̄p̄tate
 ex p̄dictis zcludit. z^o eī^m d̄claratiōe subdīf. 3° qdaz du
 bū excludit. z^o ibi (z in his qdē) 3° ibi (nō ē aut motus)
 Infert g; ex p̄dictis q; q; oē qd ē in motu zc. g; p̄p̄riūz est
 actiōis eē in motu sicut ecōuerso p̄p̄riūz ē mot^m eē i actiōe:
 vult dicere q; motus z actio sic se cōmitant q; vnū sine
 alio nequāq; p̄t eē. ¶ Deinde cum dicit.

**Et in his qdē actionib^m in qbus est generatio
 aliqua palam est. De his vero que corrumpunt
 fortasse obijciūt. Nam q; destruit domū in mo
 tu est. Nihil autē agere videt. nam nihil efficit
 sed qd est factum destruitur.**

¶ Declarat qd dixerat mouēdo instātiām vt magis veri
 tas appareat. vbi p^m instātiā p̄mittit. z^o soluit ibi (dico at
 actionez) dicit ergo q; in illis actionib^m ex qb^m est aliqua
 generatio. i. vbi aliqd generat z pducit de nouo palā est
 s; q; oīs actio est in motu: z ecōtrario. q; ibi mouēs agit;
 sed de his actionib^m que corrumpunt aliqd p̄t obijci. nam
 ille qui destruit. puta domū in motu est. nihil autē videt
 facere. i. agere. nam tūc nihil agit aut efficit. s; qd factus
 est destruit. z iō ibi videt esse mot^m sine actione nō ergo
 oīs motus est in actione. ¶ Deinde cum dicit.

**Dico autem actionem non quid sed in quid
 agat erigere.**

¶ Soluit dī. q; actio nō sp erigit qd agat vt pducat posi
 tiue: s; erigit i qd agat vt i passum. Notādū q; vt supius
 dcm est actio de gñe actōis dicit formalr respectū agētis
 trāsmutātis ad passum trāsmutatūz. sicut aut in suba est
 qdā mutatio positiua z acq̄sitina: qd dī gñatio. z qdā pua
 tiua z dep̄ditina qd dī corrupciō: z silt in oī gñe mot^m: ita ē
 duplex actio. vna positiua z acq̄sitina: qñ. s; passūz trāsma
 taf ad formā aliq; quā p^m nō hēbat. alia puatiua z dep̄di
 tina: qñ passūz trāsmutat ab aliqua forma quā p̄t hēbat
 z p̄dit eaz: z est actio corruptiua. vtrobiz tñ est actio: q;
 vtrobiz passūz trāsmutat: s; nō vtrobiz aliqd positiuū
 acqratur. quia actio de sua ratione formalr non requirit
 quid agat. i. efficiat vel pducat. sed requirit in qd agat. i.
 passum qd trāsmutet. in actione ergo quā aliqd corrupit
 vere manet rō actionis. sicut z mot^m vt sic gñaliter veri

in eodē subiecto est eū motu. & sic in alijs: ex quo possunt colligi proprietates passionis. Deinde cum dicitur. Est enim pars eorum que multipliciter dicuntur. aie. n. actionū vnaqueque passio dicitur quas quod de sub actione locamus vt amor. odiū. tristari. gaudere. que oia passibiles actiōes aie appellamus. Dicitur quoque passio quod in nām agit. vt morbus. febris. & egritudines. & reliquae que qualia dicta sunt. passio vero vt dicitur est: est prima generatio actionis.

Quod dicitur equocatione: & multitudinē huius nominis passio. vt habeat significatū intentū hic. & hec pars diuiditur in tres. secundū quod ponit tres modos passiois. Primum quod ponit dicens. quod pars. i. passio est de numero eorum quod multipliciter dicuntur. nā vno modo dicitur passio vnaqueque actionū anime. id est aie actiones dicuntur passiones quod quidem locatiui sub actiōe. i. dicitur esse actiones aie. vt amor. odiū. tristari. gaudere. quod etiam appellatur aie passibiles actiones. i. passiones. sic quod nūc actiōes nunc passiones dicuntur aie. Notandum quod amor gaudiū &c. quādoque dicitur actus. quādoque qualitates per modū habitus in aia existentis. & vtroque modo videntur pertinere ad primā speciem quod itatis. primo ergo modo sunt aie actiones. secundo modo dicuntur passiones. quod afficiunt aliquo modo animā in qua recipiuntur sic in subiecto. Secundus modus ponit ibi. dicitur quoque. & est quod passio est aliquid quod dicitur id quod agit in natura. s. corruptione & consumatione. vt morbus febris &c. que etiam quod dicuntur: nā quod dicitur pertinet ad generā qualitatis. corrumpunt tamen nā. s. ipas nāle proportionē. & complexiōnem corporis. & inducunt mortē. & per hoc distinguitur aliquid modo iste secundus modus a primo. nā passio primo modo non corrumpit aiam. sed est salus & perfectio. vt ait Aristoteles. secundo de anima. Tertius modus ponit ibi. passio vero. dicitur quod passio que est predicamentum. & de qua est sermo. est prima generatio actionis: vt dicitur est. id est effectus illationis actionis. Deinde cum dicitur.

Non est autē in agente passio: sed in quo agit & in eo quod operatur actus suscipit. perueniens. n. parti non dicitur: sed materia actus suscipiens.

Quod dicitur vbi vel in quo est passio sicut in subiecto. dicitur quod non est in agente: sed in subiecto in quo agit & quod suscipit actus operatur. & illud est passum. perueniens enim. i. agens non dicitur pati. quod passio non est in eo. sed actus. i. forma que inducit per motum suscipiens. illud dicitur pati. ergo passio est in passio. & non in agente. Ultimo cum dicitur.

Et de passioe quod dicitur sic dicta sufficiat. Ea autem que nunc relinquuntur in eo qui de generatione est libro tractantur.

Excusat se de ampliori determinatione dicitur quod hec quod dicta sunt de passioe sufficiat. ea autem quod nūc reliquunt tractantur in eo libro qui est de generatione. quod dupliciter exponit. vno modo generatione. i. de actiōe. quod ibi multa dicta sunt etiam de passioe. alio modo de generatione. i. libro de generatione. nā primo de generatione. agit de agere & pati. vbi multa dicitur hic peruenit. s. euidētia predictorum in B. c. querit.

Ad maiorem euidētiam predictorum in B. c. querit. vt passio sit genus distinctū ab actiōe. Arguitur quod non sit generatio. quod illud quod est species aliquid non est genus generalissimum. sed passio est huius. nā tertiam speciem qualitatis ponit passio & passibiles quod itas. Primum principium non est principium: sed actio est principium passiois: vt patet ex predictis. ergo passio non est principium. ergo nec generalissimum.

Prima actio & passio sunt respectus oppositi. quod pertinet ad generā relationis. non ergo sunt generalissima. Secundo arguitur quod non est distinctū genus: quod actiū & passiuū silia sunt genere. ex primo de generatione. ergo & actio & passio. cōsequētia pbat. p locū a cōiugatis. Præterea sunt in eodē genere sicut Aristoteles. p metha. s. actio & passio sunt tria. s. actio. In oppositū est auctor hic & Aristoteles. qui ponit. i. o. genera: & ita non esset decimū. Respondeo. quod multa de passione dicta sunt. capitulo de actiōe. id hic breuiter tractandū primo videndū est si passio est generalissimum. Secundo si distinctū ab actiōe. Quantum ad primū sit ista prima conclusio. passio est generalissimum. pbat. illud est genus generalissimum: quod non habet aliud superueniens genus. ex definitione generalissimi data a philosopho. s. passio est huiusmodi. s. minor pars. quod non habet super se nisi ens: quod non est genus. Contra. quod forma est quod cōe predicatus de passione actione &c. ergo oia ista habet super se genus. pbat. vt frequentia. quod forma non predicatur de eis vt accidens nec vt principium. nec vt species. nec vt differentia. quod predicatur in quod. ergo predicatur vt genus. Respondeo forma est equocū vt est cōmune istis: & est transcendens. nullus autem tale est genus. Secunda conclusio est ista. passio est vniū genus. pbat. illud genus quod sicut vna rōne de omnibus suis inferioribus predicatur est vniū genus. passio est huiusmodi. ergo &c. Sed que est ista rō. Respondeo ratio transmutationis passioe: quod ois passio est respectus transmutari ad transmutatō. Ex his patet ex ista quod equiuocatur de passione: passio enim que est generatio nullius alteri generis est species. Ad secundū dico quod maior sic absolute sumpta falsa est. suba enim principium est ois aliorum. predicamentorum. si autem sic intelligitur principium non est principium in eodē genere. sic est vera. sed mihi est falsa. passio enim non habet principium in eodē genere. Ad tertium dico quod non oēs respectus oppositi sunt de genere relationis. s. illi tātū qui sunt intrinsecus aduenientes. actio autem & passio sunt extrinsecus aduenientes. vt sepe dicitur est. Quantum ad secundū dico illa conclusio quod passio est distinctū genus ab actiōe. quod patet ex predictis. Tū quod est in alio subiecto. & nūc sit sunt respectus eiusdem. Tū quod habent distinctas descriptiones. Tū quod habent alias rōnes predicandi de suis inferioribus. &c. Ad primū in oppositū dicitur quod Aristoteles ibi loquitur de genere physico & subiectibili. actiū enim & passiuū. actio & passio cōmunicat in materia & subiecto. s. non sunt idē genere logico & predicabili. de quo querit in proposito. Ad secundū dico quod actio & passio non sunt respectus oppositi præterea. sed relative: & dato quod eēt præterea largo modo non sequitur quod sint in eodē genere. quod contraria possunt esse genera aliorum: vt dicitur ibidem in predicamentis.

Quando vero est quod ex temporis adiacentia relinquatur.

Postquam auctor determinauit de actiōe & passione. nunc tertio determinat de ipso quando. Circa quod duo facit. primo determinat de quando quantum ad eius essentialia describendo & diuidendo. secundo quantum ad eius accidentalia proprietatem eius assignando. ibi (inest autem quando.) prima pars diuidit in duas. primo describit. & diuidit ipsum quando. secundo comparat ipsum & determinat de eo comparando. secunda ibi. (differt autem quando.) prima in. z. primo describit quando. & subdit descriptionis expositionē. secundo ex illa. q. infert de quando vnam diuisionem. secunda ibi. (est igitur quando.) prima in. z. primo ipsum quando describit. secundo exponit ibi. (tempus autem.) dicit ergo quod quando.

est id quod relinquitur ex temporis adiacentia. Notandum quod vt patet ex. 4. pby. tps est numerus & mensura. nā mensurat motū & re temporales. ideo adiacet sibi sicut mensura mensurato ex qua adiacentia & applicatiōe resultat respectus mensuratiōis actiue ex parte temporis mensurati. & respectus mensuratiōis passiue ex parte motus & rei mensurate: & ille respectus scōs est formaliter ipsius quādo. & quādo non est aliud quod eēt mensurari a tempore. id bene dicitur quod esse id quod ex tempore adiacentia relinquitur. vñ in hac notificatione ponit tps quod est terminus huius respectus. quod respectus principaliter dependet a termino cui formaliter fit ad. i. ad terminū. ponit et simpliciter subim in eo quod dicitur. relinquitur quādo aliquid motus relinquitur. s. in re temporali i qua est vt in subiecto: vt sit sensus totius descriptionis. quod est respectus qui relinquitur & catur in re temporali ex adiacentia temporis mensurantis. statim occurrit dubium. quod videtur quod quod non sit respectus extrinsecus adueniens. s. intrinsecus. cuius oppositū sepe dicitur est. probatio. ois respectus qui necessario sequitur extrema posita in actu est intrinsecus adueniens. sed quod est huius. ergo &c. mi. pbat. quod posito tempore & motu que sunt extrema quādo: necessarii est motus eēt in tempore. prædictio enim videtur eēt motus & tempus & motus non eēt in tempore. & per sequens quādo: quod idē est. Ad hanc instantiam quidam respondēt sic quod ista descriptio de respectu extrinsecus adueniente sic est intelligenda quod positis extremis statim nascitur. & sequitur respectus vnus vnus in quod manens numero semper quod non est sic de quādo. quod cū tps sit successiuū ipm quādo continue renouatur. Contra. accipio vniū quādo. sit a. de isto pbat quod sit intrinsecus adueniens. quod pro isto tpe vel nūc quod sunt extrema ipsius a. necessario sequitur ipsius a. sic arguatur de sequenti quādo. quod sit b. & sic de oibus quātūcūque renouetur. ergo omnia quādo erūt intrinsecus aduenientia. Præterea respectui intrinsecus aduenienti vt est intrinsecus adueniens accidit quod continue renouetur. quod patet. quod non ois talis respectus continue renouetur. s. id quod est de quoditate rei non tollit propter illud quod accidit rei. s. respectus extrinsecus adueniens semper erit necessario sequens extrema siue semper permaneat siue continue renouetur. Confirmat. quod si tempus esset permanens adhuc quod eēt respectus extrinsecus adueniens. ergo habere extrema permanentia aut successiuā continue renouari vel non renouari nihil tollit quin sit respectus intrinsecus adueniens ille qui necessario sequitur extrema & extrinsecus qui non necessario consequitur extrema. cum ergo sit instantia de tempore & motu. dico quod secundū Aristoteles. 4. pby. si eēt aliud celū eēt aliud tempus: ex quo concludo quod posset eēt motus in alio celo vel vniuerso qui non mensurat tpe huius celi: sicut si deus extra vniuersus crearet lapidē & moueret ipsum per nouū spaciū: ille motus non mensuraret hoc tempore nostro. sicut ergo loquendo possibile est poni tempus & motū non mensurari tempore. nec per consequens habere quādo. cōcedo autem quod motū in hoc vniuerso necesse est isto tpe mensurari. nā omne motū in celo vel infra illud celū est quod applicari extrema huius respectus & remouere tpe dimenti. quo facto necessario etiam sequitur respectus etiam extrinsecus adueniens. Deinde cum dicitur.

Tempus autem quādo non est. vtriusque autem ratio cōmixta est. vt tempus quidem preteritum quando non est. Effectus autem eius & infectio que est sicut quā dicitur aliquid fuisse quando quidē est. instans quidē quando non est. sed sicut quod aliquid equale vel inaequale dicitur. Eius autem affectio sicut quā aliquid dicitur nunc & in instanti esse quando est. Futurum similiter tempus quando non est. Sed id quod futurum est: quoniam contingere necesse est. sicut quod aliquid dicitur futurum esse. Exponit dictā descriptionē declarans quō quando non est tempus: sed illud quod ex tempore adiacentia relinquitur: vbi sic procedit. primo ponit conclusionē intētā. scōs eā inducit per oēs partes temporis: vt ostendat sic esse ibi. (vt tempus quidē.) dicit ergo quod quādo non est tps. s. supple id quod ex tempore relinquitur. vtriusque autem rō cōiuncta est. quod quādo non est sine tempore. nec eōuerso cōmunitur. quod statim ostendit inductive cū subdit. vt tempus quidē. primo de tempore præterito dicens quod præteritū tps non est quādo. s. quādo est quedā infectio eius. s. tempus præteritū scōm quā dicitur aliquid fuisse & illud fuisse est quod. Notandum quod quādo expositio dicit quod hoc modo quādo est infectio temporis. quod ex successione & fluxibilitate temporis relinquitur in re temporalis quedā proprietatis. i. quedā infectio. & illa infectio est quod. nā res inficit & tabescit in tempore. & sic illa infectio sicut quā quā aliquid dicitur. ppinquū vel remotū ad ipsius nūc illa inest talis infectio dicitur quādo. Contra. vel per talē proprietatē aut infectionē derelictā intelligit aliquā morbida dispositionē absolutā que est via ad corruptionē: vt aliquā respectiuā. primā nō. quod quādo formaliter est respectus & non dispositio absoluta. nō est. quod quando præteritū non est respectus rei temporalis ad tempus præteritū secundū quod dicitur. ppinquū vel remotū ad præteritū. sed est respectus ad tempus præteritū. vnde ille respectus ppinquū tatis alius respectus est a quādo. similiter dico de quādo futuro. videtur ergo ignorare. præterea vocē nesciens quid dicitur p nomē infectionis. Aliter ergo dicendum quod quādo est effectus temporis: eo modo quo respectus causat principaliter a termino. sed est infectio rei temporalis. id est affectio: eo modo quo de accidens afficit & informat suū subiectum. quod quando est formaliter in re temporalis. sic quod quando est infectio temporis effectiue: & est infectio rei temporalis formaliter & subiectiue. Scōs cū dicitur. (Instans vero.) ostendit idē de tempore presenti. dicens quod quādo non est ipsius instans. i. tempus præteritū. sed supple ipsius tempus præteritū est sicut quod equale & inaequale. i. est quantitas cuius principium est sicut quod equale & inaequale dicitur. circūloquitur ergo subiectū per proprietatē passionis. ergo tempus est quāditas. quando autem non est quantitas. ergo &c. Sed quādo est infectio eius temporis presentis qua aliquid dicitur esse nunc & in instanti. i. in tempore presenti. Tertio ibi. (Futurum.) ostendit idē de tempore futuro dicitur quod similiter quādo non est tempus futurum. s. illud. i. illa infectio quod. i. sicut quod aliquid futurum est. quod contingere necesse est sicut quod. i. infectionē aliquid dicitur esse futurum. Notandum quod quidā exponunt hic futurum pro re futura. que necessario euenit vt solē oriri cras. Contra. ergo sicut quod in solo futuro de terminato & necessario eēt quādo. & nō in futuro contingenti. quod est falsum. Aliter ergo dicendum quod auctor loquitur sicut quod opti. Aristoteles. qui ponit motū & tps sempiternū. & ideo secundū hoc futurum tps necesse est contingere: respectu cuius etiam accipitur quādo. Ex omnibus predictis posset formari vna ratio ad oppositū. s. quod quādo non est tps: sed illud quod ex tempore relinquitur arguendo sic. quādo non est tps præteritū nec præteritū nec futurum. ergo simpliciter non est tps. sequentia patet. quod non est aliud tps. ante probatur & exponitur in ista: sicut patet. Deinde cum dicitur.

Est igitur quādo aliud ex eo quod abijt. Aliud

vero ex eo quod instat: aliud autem ex eo quod contingere necesse est.

Ex predictis claudit de quando vnam diuisione. Circa quod duo facit. primo infert diuisione. secundo remouet dubitationes. ibi dicitur est enim dicitur ergo. q. q. sup. ple sic est q. quando non est tempus pns preterituz nec futuruz. sed ifectio ab eis derelicta. ergo sequitur q. aliud est quando ex eo quod abyt. i. ex preterito. aliud ex eo quod instat. i. ex presenti. aliud ex eo quod cotingere necesse est fm via Aristo. s. pby. Deinde cum dicit.

Dicitur est autem in categorijs preteritum et futurum quantitates esse: et quod maius est continuari ad presens. De preterito autem hoc dicitur est quod non in substantia permaneat: sed quoniam in excessu suo noduz preterijt. De futuro autem: quoniam necesse est contingere quod tantum est ac si instaret. Nulla enim dicitur est in eo quod permanet et futurum est: et quod nunc abyt. quod obz: et de futuris agit. et fm ea aliqd dicitur et nuncupatione existentium fortuntur vt sol orietur cras. cras erit nauale bellum. Berio byt fortes: et aliquid dicitur fm tempus id quod futuruz: eo quod nascetur de eo necessario quod est futuruz. vt Callias disputabit cras vel non disputabit. Disputabit enim actione futuram significat. nihil autem est quod in suba adnuc fit.

Remouet dubitatione quada q. posset data diuisiones ipedire. crederet. n. aliqs q. tps pteritu et futuz no sunt. et io q. nec quando eet ex pterito vl futuro. q. diuisio erit nulla. pbat ergo p. 3. rones q. tps pteritu vl futuruz aliquo mo sunt. scda ponit ibi. (et q. magis.) tertia ibi. (q. obz et de futuris.) In p. arguit sic. q. cuq. sunt q. tates habet esse. q. q. tates no est no ens. s. tps pteritu et futuz sunt q. tates. g. r. m. ponit in lra dices. q. dicitur est in categorijs. i. in pdicamentis q. pteritu et futuz sunt q. tates.

In scda parte ar. sic. q. cuq. rnuant ad pns hnt ee: q. no ens no rnuat ad ens. s. pteritu et futuz rnuant ad pns. g. r. m. ponit in lra d. q. et in categorijs dcm est magis. i. plus supple. pteritu et futuz rnuant ad pns. Alio mo posset ex istis duab' rontb' formari talis sic. q. cuq. sunt q. tates rnuant ad pns habet ee. pteritu et futuz sunt h. g. r. m. ponit in lra. ita q. realr sunt hic duo silii. sicut et in rone sequenti vt patebit. qd stati delectat. q. de pterito dcm est. hic r. q. v. q. paruz habeat in suba. i. in toto suo ee. s. qd noduz pterijt in suo excessu. i. in sua extremitate. i. in pnti qd est finis pteritu et extremitu. s. r. de futuro dcm est. qm necessarius est rtingere q. tantum est ac si instaret presens: pro quanto scilicet continuat ad pns. vnde subdit. q. nulla differentia est i eo quod pmanet in tepore pnti: et quod futuz est. id est in tepore futuro. et quod nunc abyt. i. tepore pterito nulla. i. differentia est vt continuatur. q. faciunt vnum tempus cotinuuz. vel nulla differentia. i. nulla distinguencia vt continuantur. q. cu partes continue non distant. sed ad vnuz terminu copulant vniter saliter. ergo hic ponimus q. p se differentia non iunt pteritu pns et futurum. loquit enim hic de pncipio diuisibil. cur. i. pars pterituz. pars futura est. Alio mo legitur ista littera. q. q. sic est q. pteritu tepus et futuz sunt. ideo nulla est differentia ipsoz ad tempus pns: quin. scilicet ab eis causetur quando su

cut causatur a pnti. In tertia parte arguit sic. et sunt realiter duo syllogismi. Primus est talis. de no ente non est scientia: sed de pterito et futuro habetur scientia. g. r. Secundus est talis. a non ente non fit denominatio. sed a pterito et futuro fit denominatio. ergo r. minorem vtriusq. ponit in lra dicens q. de futuris agit. i. est scientia et consideratio. hec est minor primi syllogismi. Itz secundum ea. id est futura. aliquid dicitur. id est denominatur futura supple. et nuncupationem existentiu. id est permanentiu fortuntur. id est futura sumuntur. ppter hoc et de eis habetur scientia vel est: et ab eis fit denominatio ac si essent pntia. id est permanentia. hec est minor secundi syllogismi. Utraq. autem statim declarat per exempla. primo prima in futuro necessario. vt sol orietur cras. et in futuro contingenti. vt cras erit nauale bellum. secundo in pterito. vt berio byt fortes. de his omnibus est scientia quo ad mino. primi syllogismi. Item secundum tempus futuruz aliquid dicitur. id est denominatur. eo q. aliquid nascitur futurum necessario ex eo quod est. i. in presenti sequitur aliquid futuruz vt callias disputabit cras vel non disputabit cras. ita q. iam denominatur disputans ex futura disputatione. disputabit enim futuram actione significat. cuius adnuc nihil est in substantia. id est in suo ee simpliciter. Notadu autem q. aliter habent esse permanentia aliter successiua. successiua enim no manet: sed tantu habent esse in fluxu partis post partem. ex quo sequitur q. du fiunt sunt. permanentia autem habent esse tota simul. ideo manent du sunt: ex quo sequitur. q. non sunt du sunt. tempus ergo q. est successiuum habet esse modo quo successiua habet esse. pteritum ergo et futurum habent esse. et sunt non simpliciter vt permanentia. s. in fluxu et ordine ad presens ad quod continuatur. q. sic sunt. ideo respectus quando qui ad ipia terminatur est respectus realis: et pertinet ad genus reale. si eniz no essent no possent terminare respectum reale. et tuc quando de pterito et futuro essent respectus rationis. q. generaliter nullus respectus realis potest esse ad no ens. quia ens reale no dependet a non ente. respectus autem maxime dependet a termino. Tuc etiam diuisio auctozis esset vocis in significatiões pro eo q. enti reali et enti rationis nihil est reale comune vniuocum. sicut ergo quando de presenti est respectus realis. q. ad terminuz realem. ita etia quando de pterito et futuro. vt pater ex predictis.

Differat autem quando ab eo quod est vbi. qm in quocunq. tepore est. vel erit vel fuit. in eode et quando est vel erit vel fuit quod fm tempus dicitur. Quando eniz quod ex instanti est cu ipso instanti est et fil in eode sunt. Quando vo ex eo quod abyt vel quod futuruz est nunc simul erunt. Abi vero et locus a quo fit nunc fil sunt in eode. Abi. n. in circumscripto est. locus autem in coplectente.

Postq. Aristoteles determinauit de quando absolute describendo ipsum et diuidendo. nuc determinat de ipso comparatiue. Circa quod tria facit. pmo comparat quando ad vbi. secundo vnu quando ad aliud quando. ibi stat autem quando. terno comparat quando ad tempus ibi. Sicut autem comparat ergo quando ad vbi penes differentia que stat in hoc q. quando: et ipsum tempus a quo causatur: et ed quod terminatur sunt simul in eodez subiecto. sed vbi et locus ad que terminatur: et a quo cau

atur. non q. vbi est in corpore circumscripto. locus vero in corpore circumscribente. nam locus est vltimum corporis continentis. dicit ergo. q. quando differt ab eo. scilicet respectu qui est vbi. nam in quocunq. subiecto est tepus scilicet presens. vel erit. id est tempus futuruz. vl fuit. id est pteritum: in eode est quando est vel fuit vel erit. et quando presens pteritum vel futurum: qd scilicet quando scdm tempus dicitur. nam quando quod est ex instanti. id est ex tempore presenti cui ipso instanti est. scilicet in eodem subiecto. quando vero ex eo quod abyt: et quod futurum est nunc simul. quasi dicitur quando quod generatur a pterito est in eode subiecto cui pterito: et quod in futuro est in eodem subiecto cum futuro: sicut ergo tempus hoc et illud nunc simul fit: sic nec quando hoc et illud. Postea addit alia parte differentie dicens. vbi vero et locus a quo fit. id est generatur nunc simul sunt in eodem. q. vbi est in corpore circumscripto. id est locato. locus vero in circumscribente. i. locare. Notadu q. illa littera. (quando vero ex eo q. abyt.) exponit duplr pterq. expostiu e. Uno mo sic. q. quando quod causat ex pterito. et aliud quod causat ex futuro. nunc simul sunt in eodem subiecto nisi successiue. Et iste modus no valet. q. tuc auctor diceret sibi. dicit eniz inferius q. qm de pterito et de futuro sunt fil: sic et v. est. de eade enim re simul est v. dicere ee et fore. Alio mo sic. qm de pterito: et qm de futuro no sunt fil cum tpe quo causant pterito et futuro. naz oia qm sunt de pnti in re tepozali. q. de pnti ipsam denoiant. na vt pdictu est eade res pns dicit esse fuisse et fore.

Contra littera arguit. q. tps est i motu pmi mobilis vt in subo. q. est passio ei. ex. 4. pby. s. qm est in re tali. g. qm et tps no sunt in eode subo. Rndeo vno mo dr q. ista dca no est vltis. s. picularis. q. no oe qm est in eode subo cu tepore. sed aliqd. i. qm pmi motus. et tps. q. vtruz est in pmo mobili. vt in subo. motus enim pmi mobilis mēsuratur tpe: et est in qm. Alio mo tenedo q. est dca vltis dicit q. est duplex tps. cōe qd est passiuo pmi modi. et ppiu qd est passio cuiuslibet inferioris et picularis mot. sicut ergo tepus comune est numerus mot. pmi: et est mēsurā cōmūnis et extrinseca oīuz motuū alioz a pmo: sic qdlibet tps ppiu. q. plura sunt: est numerus motus sui ppiu motus et mēsurā eius intrinseca. et sicut ex tepore cōmūni causat quando in omni re tepozali: ita ex tepore ppiu causat quando ppiu in quolibet motu spali. loquedo igi de quando causato ex tepore ppo v. est dicere q. qm et tps sunt in eode subo. ex b ergo differt qm ab vbi: sicut dicitur est. q. nunc vbi et locus sunt in eode subiecto. Deinde cum dicit.

Distat autem quando quod ex pterito est ab eo quod ex futuro procedit. Quoniam qm quod ex pterito est: futuro posterius est. Ad vero ex futuro est: prius pterito est. Quando autem vnum et idem primum quidem est: ex futuro est. Secundum quidem ex presenti. posterius vero ex pterito: queadmodum et tempus prius est quod futurum est: postea vero presens: deinde pteritum.

Comparat vnu qm ad aliud dices q. distat quando de pterito a quando de futuro. qm de futuro est posterius. et qm de pterito est prius. et hoc v. est comparado diuersa quando inter se: sicut tepus pteritu pns est tepore futuro. sed considerado ide quando pmo est futuz. scdo est pns tertio est pteritu: queadmodum id tepus pns futuz po

ista est presens. deinde pteritum. Notandum q. ordo in respectibus attenditur scdm ordine in absolutis. ordo ergo ipsoz quando est scdm ordine temporum a quibus sunt. sicut ergo pteritu presens et futurum. vt sunt diuerse partes temporis sic se habent q. pterituz est prius presenti et presens futuro. ita est de ipis quando: similiter. cum non sunt diuerse partes temporis. sed dicunt. de eodem in sensu diuisionis. idem tempus primo est futurum secundo presens. tertio pteritum. et non eoduerfo. q. nunc presens est futurum. nunqa pteritum est presens nec futurum. sic etiam est de quando. et hoc est quod dicitur in littera.

Sed videtur falsum q. quando de pterito sit pus q. qm de futuro. nam auctor dicit inferius q. ista quando sunt simul. P. videtur falsum q. vnum et ide quando est ex presenti pterito et futuro. q. fuisse ee et fore sunt diuersa. quando autem est aliud q. illa. ergo r. Ad primum dicendu q. non est inconueniens aliqua plura simul esse in eode. et tamen habere ordinem inter se maxime cu diuersoz. prius tamen ex natura rei est filius q. pater. q. prius est genitus q. generans. prius enim habet esse per generatione passiuam q. habet esse per generatione actiuam. concedo ergo q. non obstante aliqua quando simul esse in eodem: vnum tamen est prius alio: sicut vnu tempus est prius alio. Ad secundum dicendum sicut iam dictum est: q. illud intelligendus est in sensu diuisionis. simul enim est impossibile idē tempus esse pteritum presens et futurum: similiter de quando. sed in sensu diuisionis certum est q. sicut idem tempus quandoq. futuruz quandoq. presens quandoq. pterituz est. ita est de qm et de fore esse et fuisse. Deinde cu dicit.

Sicut autem et tempus aliud quidem compositum: aliud vero simplex. Est autem compositum quod in composita actione consistit. Simplex vero quod cum simplici actione recedit: ita et quando aliud simplex aliud vero compositum. Simplex quidem vt in momento esse et non esse. Compositum autem. vt in hora. die. hebdomada et in similibus.

Comparat quando ad ipius tempus a quo generat. Circa quod duo facit. pmo comparat penes conuenientia. secundum penes differentia ibi. Distat autem. prima in duas scdm q. assignat duas conuenientias: secunda ponit ibi. (amplius autem) dicit ergo q. sicut tempus aliud est compositum aliud est simplex. ita et quando aliud simplex aliud compositum. exponit autem quod dicitur per nomen dicens q. tempus compositum est quod consistit in composita actione. i. quod mensurat composita actionem. s. ex pluribus actionibus vel ex pluribus actibus seu partibus. simplex vero tempus est quod cum simplici actione recedit. simplex quando est vt esse in momento et nunc. compositum vero vt esse in hora. die. vel hebdomada. vel similibus. Notadu q. videtur auctor iste non loqui ppe de tempore. nam non distinguit inter nuc et tempus: et tamen nunc nec est tempus nec pars temporis. vt probat. 4. pby sicorū vnde tempus simplex vocatur nuc indiuisibile: quod r. eniur actionem simplicem. id est instantaneam. vt est illuminatio aeris et generatio forme substantialis. vt aliqui falso imaginantur. tempus autem compositum vocatur illud quod est tempus proprie quod mensurat actionem compositam. i. diuisibilem et successiuam cuius quelibet pars est actio vt dicatur composita ex partibus quasi ex pluribus actionibus.

bus. unde et sequetur aut quod quod simplex est esse in momento et nunc. quod autem compositum est esse in tempore diuisibili. puta hora die vel hebdomada.

Amplius autem quemadmodum quidem temporis partes sibi sine mora succedunt. Sic etiam quando quando quidem partes presentis et futuri ad presens copulate reducuntur.

Ponit 2am uenientiam dicens quemadmodum partes temporis succedunt et continuant sine mora. i. sine gete et distantia. eo quod tempus est de numero successiuorum et continuo. sicut et ipsa quod non quod temporis presentis et futuri reducuntur copulatiue ad quod presens. uult ergo dicere quod sicut partes temporis succedunt sibi sine mora. quod continue iunt. et ad unum terminum eodem copulant. ita et ipsa quando de preterito. et quando de futuro copulant ad quando presens.

Differat autem tempus ab eo quod quod est. quod finem tempus aliquid mensurabile est. ut annus quidem dicitur tempore diurnus et motus multus dicitur eo quod multo tempore permaneat. At uero finem quod nihil mensuratur. Sed aliquod dicitur esse finem idem temporale et variabile aliquid pronuntiat.

Ponit 2am dicitur inter quod et tempus. quod tempus est finem tempus aliquid mensurabile. cuius ratio est. quod tempus est numerus et mensura. quod autem non est mensura. dicitur quod distat. distat quod ab eo quod est tempus. quod finem tempus aliquid mensurabile. ut aliquis puta motus diurnus vel diurnus a tempore. vel multus. quod multo tempore permanet. at per se. sed finem quod nihil mensuratur. sed dicitur aliquod esse. quod enim est idem quod est in tempore. Sed dicitur dicitur tempore et variabile. et supponit non finem quod. oia enim mutantur et variantur corruptiue et tabescunt in tempore. ut per se. ex. 4. phis. alij legunt econuerso sic. et finem idem. sicut et non supponit finem tempus. et est expositio contradictoria pme pma tunc puto meliore.

Ad maiorem evidentiam predictorum quod. ut per quod possit comparari. videtur quod non. quod nullam relationem. quod etiam est processus in finem. sed quod est relatio. quod respectus comparatio. est et relatio. per se non potest fundari in quod. nec per se potest comparari. quod comparatio comparatione comparationis. Contra auctor. hic in libro. Rudeo. quod quod ista tangit difficultates. ut per relatio possit fundari in relatione. id primo videndum est in quo relatio possit fundari. Secundo ex his ad quod. Quantum ad primum. per se est ista. relatio potest immediate fundari in subiecto. per se. ma. et forma sunt causa immediata ois accidentium. sed ois causa fundat immediate respectum calitatis. et respectum causalitatis fundat immediate in subiecto materiae et forme. Sic per argui de calitate passiva. quod aliquid subiectum materiae et per ducit. et fundat immediate respectum per ducit ad per ducens vel generans. Per se compositum immediate dependet a materia et forma. et ois subiecta a primo ente. sed dependentia est relatio. et relatio immediate fundat in subiecto. Per se forma subiecti immediate unius materie. ergo immediate fundat respectum unionis. Per se subiecta est per se ois omni accidente. sed positas est formalis relatio. et ita positas immediate fundat in subiecto. aliter est processus in finem. ergo et. Secundo deo est ista. relatio potest fundari immediate in quantitate et qualitate. hec est ab ois excessu. et per se. metha. et de ad aliquid. ut similitudo est. Tercia deo est ista. relatio potest fundari immediate in relatione. per se sicut albedo hec et illa sunt eiusdem rationis. et id fundat relationem conformitatis. ita paternitas hec et illa sunt eiusdem rationis. et fundat relationem conformitatis. nec ista conformitas est idem quod paternitas. quod conformitas est de primo modo reuoluz. paternitas de secundo.

Confirmat. quod paternitas et paternitas sunt eiusdem speciei vel idem specie. idem est relatio. ergo relatio fundat in paternitate. Per se iter paternitatem et filiationem est relatio difformitatis. ergo relatio fundat in relatione hac et illa. nec ista difformitas cum sit de primo modo est idem quod paternitas et filiationem. quod sunt de secundo modo. Per se certum est quod iter relationes est ordo et distinctio. sed ordo et distinctio sunt relationes. et contra. arguitur sic. sicut paternitas et paternitas fundat relationem conformitatis per se. ergo conformitas hec et illa hinc inde cum sunt eiusdem rationis fundabunt aliam conformitatem. et sic in infinitum. sicut potest argui de difformitate ordine. et distinctio. Rudeo quod standum est in 2o. nam aliqua relatio sic est ratio referendi quod non referat. et sic est quo quod non est quod conformitas non est alterius conformitatis. sicut nec albedo est alba nec tristitia tristat. Quarta conclusio que sequitur ex predictis est ista. relatio potest fundari immediate in omni ente. per se. omne ens omni enti comparatum est idem vel diuersus. ex. io. metha. sed identitas vel diuersitas sunt relationes. ergo fundatur in omni ente. Confirmat. quod omne ens vel est causa vel causatum. prius vel posterius vel simul. quod oia sunt nomina relatiua. et dicitur formaliter respectum. Patet ad secundum ex predictis. quod non repugnat ipsi quando nec alicui respectui posse comparari. quod potest fundare relationem. Ad argumentum in oppositum dico quod maior est falsitas. quod finem euclidem. s. geometrie in principio. proportionalitas est similitudo duarum proportionalium. ergo super proportionem que dicitur formaliter relationem vel super unitatem eius fundatur similitudo que est etiam formalis relatio. maior ergo habet falsam. Ad argumentum. nec sequitur processus in finem. quod statim in 2o vel 3o uenit ad absolutum. sicut cum accidens fundatur in accidente. puta qualitas in quantitate. non tamen procedit in infinitum. sed tamen deuenit ad substantiam.

Est autem quando non suscipere magis et minus. Non enim dicitur vel diurnus magis vel minus die vel diurno dicitur. neque unum quidem diurnus alio. Similiter autem et de alijs. quare omni quidem quando inest non dicitur magis aut minus.

Postquam auctor determinauit de quando quantum ad eius essentialia describendo et diuidendo. hic determinat de ipso quantum ad eius accidentalia proprietates eius assignando. unde hec pars diuiditur in 3. finem. 3. proprietates. quarum due sunt communes. tertia est magis minus. secundum ibi. quod quidem nihil. Tercia ibi. (est autem quando) dicitur quod ipsi quando inest non suscipere magis et minus. non enim unum dicitur magis dies alio die. nec aliquid. puta motus diurnus magis diurnus alio diurno. similiter de alijs. unde uniuersaliter inest omni quod non dicitur magis et minus. Notandum quod. ut dictum est sepe. quando causatur a tempore et habet tempus pro termino. quod igitur respectus est maxime innotescit per extrema et specialiter a termino. id ponendo hac proprietate de quando. simul etiam ponit ipsas temporis uenire. quod sicut unum dicitur non est magis dies alio. sic unum diurnum per quod intelligitur quod non est magis alio diurno.

Contra predicta arguitur. videtur quod quando recipiat fitum excedit quando simplex non extensue. quod non est quantitas. ergo intensue. et habetur conclusio. Tunc quod quando causatur ex preterito et futuro. sed unum preteritum est magis preterito alio. secundum quod magis distat a presenti. et similiter unum est magis futurum alio eadem ratione. ergo et quando erit secundum magis et minus.

Ad primum respondeo. cedo quod quando compositum excedit quod simplex. sed tamen extensue sicut tempus compositum excedit tempus simplex. Et cum dicitur quod non est quantitas uerum est per se. tamen est quantum per accidens. s. per tempus ad quod terminatur. sicut et una albedo est maior alia. etiam extensue. licet non sit quantitas. sed dicitur maior ratione superfluitatis in qua est. Ad 2um dicitur quod sicut unum tempus preteritum est magis alio quantum ad preteritionem non quantum ad suam quantitate. sic etiam concedo de quod. tamen quod non finem magis et minus dicitur in una eentia et quantitate. Deinde cum dicit.

Quod uero nihil est contrarium. quando etenim quod ex presenti est unum et idem ei quod de futuro et de preterito est. Impossibile autem erit duas de eodem predicari contrarietates in individuo.

Ponit eandem proprietatem ubi duo. facit. per se. ponit. secundo eam per se. (Et enim quod) dicitur ergo quod ipsi quando nihil est contrarium. Postea per se duas rationes. quarum secundam ponit ibi. Amplius autem contraria. In prima arguitur sic. impossibile est contraria simul de eodem individuo predicari. sed oia quod simul predicantur de eodem individuo. et dicitur. Unius rationis primo ponit minores dicens. etenim pro quod quando quod est ex presenti est unum et idem cum quando de preterito et de futuro. simul de eodem predicantur. et sunt unum et idem subiecto. simul enim uerum est dicere forte fuisse esse et fore. secundo ponit maiorem ibi. Impossibile autem. et patet littera. Notandum quod sicut patet ex predictis quando de preterito et de presenti et de futuro quod sunt diuersa. puta quando considerantur in eodem subiecto respectu diuersorum temporum. et hoc modo simul sunt in eodem et simul de eodem predicantur. et sunt idem subiecto. ut hic dicitur in libro. ex quo sequitur quod non possunt esse contraria. quandoque inueniuntur successiue et non simul in eodem. sicut quando quod nunc est futurum idem postea est presens et postea preteritum. et hoc modo etiam non sunt contraria. quod idem non contraria sibi. igitur unum quando non contraria alij quando. ergo nihil contrariatur sibi. quoniam contraria sunt in eodem genere. et ideo contrarium de quando haberet esse quod. In secunda parte tunc dicit.

Amplius autem contraria nunquam in eodem erunt simul. Quod autem quod finem presens et preteritum et futurum est simul in eodem erunt. Idem namque quod est fuisse uerum est et permanurum.

Ponit secundam rationem. et arguit sic. Impossibile est contraria simul esse in eodem. quod unum expellat aliud. sed oia quod sunt simul in eodem. ergo idem quod prius. huius rationis primo ponit ma. (amplius) secundo minore. quod autem. simul enim uerum est quod aliquid idem fuit est et futurum est vel permanurum. patet in littera. Ultimo cum dicit.

Contrarioz uero ratio est nunc in eodem simul existere. Neque de eodem individuo dicitur in eodem tempore quare contrarietas in eo quod quando est non nunciabitur.

Resumit rationes in uirtute ponens maiores utriusque. de ratione enim contrarioz est nunc simul esse vel existere in eodem. nec eodem tempore de eodem individuo dicitur vel predicari. ex quibus sequitur quod non est contrarietas in quando. Notandum has. rationes quod est idem. sed differunt in hoc quod per se sunt penes possibilitatem eorum eentia vel existendi eodem. unde ex ambobus potest una talis ratio componi. impossibile est contraria simul predicari vel esse in eodem. sed oia quando possunt predicari simul et esse in eodem. ergo non sunt contraria. ergo cum nihil contrarietur ipsi quod nisi quod sequitur quod quod nihil est contrarium. Deinde cum dicit.

Est autem quod in omni eo quod incipit esse. ut corpus quod quidem uniuersus aliquid est et in tempore. suscipit enim tempore alterationes. Alterat enim corpus in estate uere et byeme et autumno. Similiter autem et anima. Acutius enim quedam in byeme quedam in estate quedam in uere speculantur finem instrumenti complexione. Alia enim coniuncta corpori complexiones comitatur. ut qui aride et gelide complexiones sunt demeriores seipsis in autumno sepe sunt. quibus uero sanguis principatur in uere. Similiter autem et de alijs finem similitudinem animalium et temporum.

Ponit tertiam proprietatem que finem alijs expositores est per se et ueritabilis cum quando. ubi sic procedit. primo per se et ponit et per se. secundo per se et per se. (erit ergo in tempore.) uult ergo in prima parte quod per se est quando quod sit in omni eo quod incipit esse. quod per se. quod per se. secundum variationes temporum est in tempore. et per consequens in quod. sed omne quod incipit esse uariatur finem temporum variationes. ergo et. Unius rationis primo ponit conclusionem. quod quod est in omni eo quod incipit esse. secundo ponit. (ut corpus quod quidem.) quod primo declarat in corpore di. quod corpus uniuersus. i. omne vel uniuersus. i. compositum. aliquando est et in tempore est. quod suscipit tempore variationes. nam corpus alterat in estu et in uere et in byeme et autumno quod sunt. 4. presens autem. secundo declarat eadem in aia dicens quod sicut et in aia est. s. quod finem tempore variationes alteratur. nam quidam boies acutius speculantur. s. finem aiaz in byeme. puta colerici quod in uere. puta melancolici. quod in estate. puta flegmatici. quod in autumno. puta sanguinei. et hoc est complexione instrumenti. i. corporis. quo aia uult quod instrumenti. cuius subdit. quod in aia coniuncta corpori comitantur complexiones corporis. ut illi qui sunt copaginatōis. i. complexiones aride et gelide. i. sicce et frigide. puta melancolici. sepe sunt demeriores seipsis in autumno. quod sicut est frigidus et sicce. Alia autem quod sanguis principatur. puta sanguinei. sunt supponit. demeriores seipsis in uere. quod sicut est calidus et humidus. sic sanguis. sicut in alijs complexione. s. sicut similitudine qualium et tempore. similitudine in quod quantum ad complexione demeriores. s. quantum ad disponē corporis. et sequenter quantum ad actu intelligendi et rationandi. itellectus. n. coniunctus non operatur sine fantasia que est uirtus corporalis.

Ad euentiam huius. notandum quod. 4. sunt corpora per se. s. sicut quod quilibet uina ridet tunc quantitas pro pdiante. ita quod terre ridet siccitas. aqua frigiditas. et aer humiditas. ignis caliditas. quod est sunt quatuor per se quantitates. et per istas autem quatuor quantitates. cant in corporibus. 4. complexiones. s. melia quod est frigida et sicca. s. principalis frigida sicut terra. flegma quod est frigida et humiditas. s. principalis frigida sicut aqua. sanguis quod est calidus et humidus sicut aer. colera quod est calida et sicca sicut ignis. unum in ois per se sunt. s. quantitates. s. eyna per se dominas. Sed ex ista narrati uel falsi quod de ista. s. quod melancolici prius se hnt in autumno et. Dicitur quod si tali addat tale sit magis tale. melici quod prius est in suo gne meli. uel prius finem debita proportionem et eque disponē. et tunc remanet obo. si uo non. s. supabundet humor. et qui est sibi per se demerit. s. siccitas. tunc uerum est quod de ista. et sibi dicitur. cuius ratio est. quod per se quantitas in tali tpe. et sicut in corpore. et per se uina grauat alia. et alteri corruptiua. sicut intelligendum est de alijs complexione et tempore corrūditib. et quod ista supfluitas et impropo. non est semp. id est in libro sepe. quod non semp.

Queritur ut per ista proprietates ueniat quod. ut per quod. quod angelus uel intelligens incipit esse. et unum

non est in quando. qz non mensuratur tempore sed euo.
 ¶ Similiter arg. de anima. qz videtur se habere vt an-
 gelus. et tamen dicitur in littera qd est in tempore et quado.
 ¶ P. primū mobile incepit esse. et tamen nō est in quan-
 do. p. mobile est pns naturaliter motu. motus est prior
 tempore: tempus est prius quando: quelibet illaz pbat
 tur. qz subiectū et causa prius est accidēte et causato. mor-
 autē est in mobili: et tempus in motu. qz passio mot-
 tps etiam est causa quando: ergo a primo ad vltimū celum
 mobile est prius qm. sed pns vt pns non est in posteriori.
 g. et c. ¶ Cōtra auctor in littera. ¶ Respondeo hic. et pre-
 mitto vna ppositionem. s. qd eo modo quo aliquid est
 in tempore eo modo est in quado. hoc est pbabile de se.
 ¶ Sed ad videndum quomodo aliquid est in tempore
 notandum qd ista se habent secundum quendam ordinē
 fluxus forme. id est ipse motus quicūqz. puta dealbatio.
 et istud pma eentialiter mēturat tpe. qz nihil eius manet
 idē. sed ratio ei^r requirit prem eius succedere parti eius.
 ¶ Scdm est forma fm quā pōt eē fluxus ptis post pte.
 puta ipsa albedo in geto eē. ¶ Tertiu est forma fm quā
 actualiter est fluxus. puta albedo in fieri. et hoc 2^m et 3^m est
 eadē forma. s. fm diuersas dispōnem accepta. s. illa vno
 mō accepta est actu mot-^r. et alio mō accepta est actu ges.
 pmo mō mensurat tēpore rōne fluxus annexi. scdo mō
 nūc tēpore. qd dicit qd euo. ¶ 4^m est pmanens in quo
 nō est natus eē fluxus partium. nō necessario hz formam
 ptem: in qua natus est eē fluxus. puta celū et quodcūqz
 mobile. et etiā angelus si sit mobilis localr. et istud 4^m non
 mēturat tēpore p se. nec fm ipm est ppe quies: sicut nec
 motus. qz nō est natū moueri nisi per accidens. id est quies
 scit p accidēs. qz mot-^r et quies ei insunt fm aliquā formā
 necessariā pntē ipsuz. et sicut per accidens tēpore mensura-
 tur. ¶ 5^m est illud in quo nō pōt esse fluxus. nec in aliquo
 pntē ipsuz. nec alr. vt est deus. et ideo qz manet inuariatū
 oino idē dū manet nullo mō mensurat tempore nec fm
 se totū nec fm partē eius. nec etiā mensurat tempore p
 accidens. ergo nullo modo est in quado. ¶ Ex his ergo
 patet qd quado aliquo modo est in eo qd incepit eē: sicut et
 tps. ¶ Ad argumenta patet ex pdictis: qz tā angelus qz
 aia qz celū aliquo mō sunt in tēpore. et qm: s. fm iuum eē
 subale et quiditatuū mēstentur euo. ¶ Aliter posset dī
 ci qd auctor loquit fm op. Ari. qui ponit intelligētias et ce-
 lū eē ab eterno et non incepisse. illud autē de aia soluit. qz
 nō est simile de aia et angelo. Tum qz etiā fm Ari. idē de
 aiaibus. intellectus. i. aia itellectina est ab extra. i. crea-
 ta et pducta de nouo. nō sic angelus fm eū. Tū qz ange-
 lus nō est forma corporis sicut aia. ideo magis est varia-
 bilis fm tēpus qz sit angelus. ¶ Deinde cū dicit.
 ¶ Erig igit in tpe qd cōplexionis temporis
 suscipiēs varietates alterat fm corp-^r vel tps.
 Huiusmodi hō sunt que dicra sunt de paucis
 aut de nullis alijs pueniēs erit pferre.
 ¶ Resumit breuiter totā probationē di. qd qd variat fm
 tēpore variatōes erit i tpe. hoc fuit ma. s. alia sunt que dī-
 ca sunt. s. corpus oē et aia et qd qd incepit eē. hoc fuit mi. g.
 idēz qd pns. ¶ Ultimo addit qd de paucis aut de nullis
 alijs erit. i. ptinger pueniētias pferre qz de istis. qd duplr
 exponit. vno mō de exēplis datis vt sit sensus qd de pau-
 cis aut de nullis qz. s. corpore vel aia poterit pueniēter dī-
 ci qd variat fm tempore variationes. alio mō de ppetate
 ipsius qm. vt sit sensus qd de paucis et pōt pueniēter
 dici qd sint in eo qd incepit eē qd de ipso qm. ex quo sensu re-
 darguit expositio illoz qui hāc ppetatē dicunt puenire
 quando omni et soli. qz hoc videtur falsuz. nā actio et pas-

siō: et forte plura alia possunt inueniri in omni eo qd ince-
 pit eē. qz omne tale ens pōt agere vel pati: tamen conue-
 nientius dicitur conuenire quado. qz incipere eē arguit
 et est in aliqua mensura. puta tēpore vel instanti vel euo.
 in qua mensura esse: est formaliter ipsum quando exten-
 dendo nomen qm ad esse in tpe in aliqua mētura creata.
 ¶ Si hō est circūscriptio corporis
 a loci circūscriptiōe pcedēs. loc-
 aut est in eo qd capit et circūscri-
 bitur. Est igit in loco qd a loco
 circūscribitur. Non est autem in
 eodem locus et vbi.
 ¶ Dicit auctor de determinat de 4° principio. s. de vbi. Circa
 qd duo facit. pmo determinat de vbi qd ad eius eēntia/
 lia describendo et diuidendo. secundo quātū ad eius acci-
 dentalia ppetates eius assignādo ibi. (Caret aut vbi)
 pma diuidit in duas. pmo describit ipsum vbi. secundo dī-
 uidit ibi. (vbi autē aliud simplex.) prima in duas. primo
 proponit vbi descriptionem. secundo subdit expositionē
 ibi. (Locus vō dicit qd vbi est circūscriptio corporis et c.)
 ¶ Notandū qd locus continet locatū: mēturat ac descri-
 bit ipsum. ita qd ex loco et locato resultat vnus respectus
 circūscriptiōis actiue qui se tenet ex parte loci. et alius
 respect-^r circūscriptiōis passiue. qui se tenet ex parte cor-
 poris locati: et ille secundus respectus est formaliter pte-
 dicamentū vbi. et patet qd est respectus extrinsecus adue-
 niens. qz posito corpore et loco: que sunt extrema vbi: nō
 necessario consurgit vbi. qz corpus a. potest eē non in lo-
 co. puta extra vniuersuz per potentiam dei. vel in alio lo-
 co. et locus b. pōt esse pleniū in alio corpore et non in a. et
 tamen a. pōt esse in b. erit ergo a. et b. non erit vbi. qz a. de
 facto nō est in b. tūc patet descriptio bene assignata: vbi
 aliquid ponitur loco generis. (Circūscriptio.) respectus
 scilicet circūscriptiōis passiue. subiectum (corporis). s.
 locati in quo est respectus sicut in subiecto. ponit res (a
 loci. qz respectus vbi est locati ad locū. ponitur respect-^r
 oppositus. (Circūscriptiōe.) s. actiua que se tenet ex par-
 te loci vbi genus est formaliter ipsa circūscriptio passiua
 que est idē qd esse in loco. ¶ Deinde cum dicit.
 ¶ Locus. n. est in eo qd capit et circūscribit.
 vbi vero in eo qd circūscribit et cōplectit.
 ¶ Exponit predictā notificationē. Circa quod duo facit:
 primo declarat secundā particulam scilicet (a loci circū-
 scriptiōe pcedens. secundo primā: scilicet qd est circū-
 scriptio corporis. secūda ibi. (Videtur autē non omni.)
 In prima parte arguitur sic. locus est ex eo quod capit et
 circūscribit. ergo illud est in loco qd in loco circūscribit:
 sed vbi est idem qd esse in loco. ergo vbi est a loco circū-
 scribi. et per cōsequēs vbi est a loci circūscriptiōe. huius
 rationis pmo ponit antecedens (locus vero) patet litte-
 ra. scdo ponit cōsequens (est igitur in loco) patet littera.
 tertio ibi. (non enim locus.) probat consequentiā ex dif-
 ferentiā inter vbi et locū. qz non sunt in eodem subiecto.
 nam locus est in eo qd capit. id est in corpore continente.
 vbi vero est in corpore quod circūscribitur et cōplectit.
 ex quibus omnibus colligitur qd vbi procedit et causatur
 a circūscriptiōe loci quasi eodem modo quo passio effi-
 citur et causatur ab actione. ¶ Deinde cum dicit.
 ¶ Videt aut nō oib^r ad eē. aia. n. nūsqz est nllz
 eteni locū occupat necqz iplet. aiatū nāqz aliud
 cape p. nūqz at ptingē palā ē occupatū qd ali-
 quo locū aliud capere: et cōplecti p occupate

pmanēte: granū eteni modio adueniēs retine-
 ri nō posset aere quo iplēbatur quiescēte. Ae-
 re aut expulso granū vtiqz recipit.
 ¶ Declarat p^m pculā. s. qd vbi est circūscriptio corporis:
 et sic corporis qd nō alteri. Circa qd. z. facit p. pbat intē-
 tā psonē. scdo excitat qdā dubitationē ibi. (Doubet at
 quis.) In p^m parte intendit sic arguere. si aliqd aliud qz
 corpus haberet vbi: et eēt in loco: magis videret de aia cū
 sit forma corporis et motrix. s. aia nō est in loco. et p^m nō
 est in ea vbi. g. nihil pter corp^r est in loco. et p^m nō vbi
 est tū circūscriptio corpis. bui^r rōnis p ponit psonē. d.
 qd videt. s. ipz vbi nō adesse. s. oī entī. s. sup. tū corpō.
 id est circūscriptio corpis. 2° ibi. (Aia. n.) pbat mī. dī. qd
 vbi nō est circūscriptio aie. qz aia nūsqz est. circa qd. 3. fa-
 cit. p. pbat itētū. 2° ifert ex dictis duplex cor^m ibi. (Ne/
 qua qz igit. 3° resumit ppo^m vt aliqd addat ibi. (qz obzē
 nec aia.) In p^m pte ar. sic. qd est in loco occupat locū
 aia nō occupat locū. g. nō ē i loco. istū rōnis p ponit pclo-
 nē. d. qd aia nūsqz est. i. in nullo loco est. 2° mī. dī. (nullū. n.
 locū occupat) quā statī. pbat p rōnē. qz nullus loc^r occupat
 recipit aliud occupas p occupate remanēte. sic p^m in
 exēplo. qz granū tritici vt ordēi i modio nō possz ibi reci-
 pi aut retineri getate aut remanēte aere quo modū iplē-
 bat pns: s. expulso aere granū vtiqz recipit ibi. s. loc^r in
 quo est aia pōt capere aliū occupas. puta aiatū corp^r. qz
 in eodē loco sūt aia et corp^r aia i formatū. g. legē qd aia nō
 occupat locū. vñ huius rōnis p ponit minorē ibi. (Aiatū
 nāqz) scdo maiorē ibi. (Nūqz aut et c.) patet ista. ¶ No-
 tādū qd nā nō patit vacuū. idē modius i quo nōdū est gra-
 nū vel aliū corp^r grossuz passibile nō est putidus vacu-
 us. s. est aere pleni^r. qz vt statiz subdit duo corpora nō
 sunt sil. idē aere remanēte i modio et occupate locū: granū
 nō p^m ibi recipi. vt g. granū i modio recipiat: oztātidē de
 aere expelli qd ē granū: qd postea recipit. qz igit aia re-
 cipit sil vbi est ipm corp^r aiatū arguit qd aia nō occupat
 locū. nec per pns est in loco. ¶ Deinde cum dicit.
 ¶ Nequaquā igitur duo corpora in eodem eē
 possunt: nec vnum et idem in diuersis.
 ¶ Infert duplex cor^m ex dictis. pmo qd duo corpora non
 possunt esse simul in eodē loco. illud legē ad illū qd pdi-
 ctū est. s. locū nō posse cape aliud occupas pmo occupate
 remanēte. omne enim corpus occupat locū. ¶ 2° qd nec
 idē corpus pōt eē in diuersis locis. sequitur ex p^m qd sicut se
 hz vnitas loci ad locata. sic vnitas locati ad loca. ergo
 idem locus non patitur duo corpora. nec vnum corpus
 duo loca. ¶ Deinde cum dicit.
 ¶ Quāobzē nec aia quidē localis erit: cū locū
 nullaten^r occupet. Sicut aut et qūqz alla a cor-
 poris rōne dissentit et loci circūscriptiōe caret.
 ¶ Resumit ppositū vt addat. pmo g. resumit psonē intē-
 tā. d. qd aia nō est localis. i. in loco cū non occupet locū. 2°
 addit et extendit pclo ibi. (Sicut aut. qz nō tāta aia: sed
 qūqz dmt a rōne corporis. i. oia incorporea caret circū-
 scriptiōe loci. i. nō hnt vbi nec sunt in loco.
 ¶ Hic pōt qri vtz angelus vel itelligētia sit in loco.
 vt qd sic. nā oē qd determinat sibi locū est
 in loco. s. aia et itelligētia sunt hō. g. et c. minor p^m. qz non
 sunt vbiqz. ergo i aliq loco determinato. ¶ Cōtra auctor
 in ista. ¶ Rūdeo p videndū est de loco corpis. 2° de loco
 aie vel itelligētie vel angeli. ¶ Quātū ad p^m notā^m qd oī
 corpōi pter vltimū celū qd nō hz ex ptnēs pueniūt sex.
 ¶ Primū est eē in loco actuali. nō qd necario sit in loco:
 qd de^r posset facere lapidē nō existēte corpore locante aliq

et lapidē exites absqz oī alio corpore. qz posset facere illud
 extra vniuersuz. et vtroqz mō eēt non in loco. nō g. requirit
 eē necessario in loco. sed tū hz necessario potētiā passiuā
 qua possit eē in loco. nō de facto oē corp^r pter vltimū est
 in loco. ¶ Scdm est eē in loco actualr determinato. nō
 eni pōt eē in loco nisi illū vltimū pte qd est pprimū p-
 nēti faciat illū actu. qz facit distare latera ptnētis. secus
 est de pte in toto qd nō facit sufficiē in po^r ptnētē ipz
 eē in actu. et iō ps in toto nō est sicut locatū in loco. ex. 4.
 pby. ¶ 3^m est eē in loco eqli. nā ppe eadē qstitate qua fa-
 cit locū in actu mō pdicto: necessario exigit sibi locū eq/
 lē. ¶ 4^m est eē in loco cōmēsuratiue. et hz ppe eadē qstira-
 tē. ita qd ps sufficiei pte corrūdet pti sufficiei ptnētis:
 et totū totū. ¶ Quintū est eē in loco determinate hoc vel
 illo. et hoc cōpetit corpōi ex determinato loco ipsuz loca-
 te. ¶ 6^m est esse in loco violenter vel nāliter. hoc cōpetit
 corpōi in qstū corpus nāle ex hoc. s. qd in qstū hz formaz
 substantialē determinatā et qūitates determinatas natū
 est ab aliquo locatē conseruari et ab aliqz corrūpi. et qm cō-
 tinetur ab vltimo illius qd est natū ipsum pseruare dicit
 esse in loco nāli. qm vero ab illo qd est natū ipsuz corrūpe-
 re dicit esse in loco violenter. ¶ Quātū ad scdm articū
 lū dico. 6. ¶ Primū qd angelus nō necessario est i loco.
 qz multo magis qz corp^r posset fieri sine creatiōe creatu-
 re corporalis: vel ea facta posset fieri et esse ex oēm creatu-
 rā corporalē. tū in angelo est potentia passiuā qua posset
 eē in loco. ¶ 2° est qd non oī angelū eē in loco actuali. qz
 nō oī qd sit in aliq ptnēte diuisibili actualr exite. nō. n.
 facit latera ptnētis distare. et ideo nō facit superficiē esse
 in actu. ¶ Tertiu est qd nō pōt esse angelus in loco quā-
 tūcūqz magno. qz hoc est pprimū dei. nec vt credo pōt esse
 in loco quātūcūqz partio in infinitū. pōt tū esse in pnto:
 hoc pro nunc supponatur. qz probare illud est difficile et
 magis alterius speculationis. est ergo angelus in loco sic
 qd habet locū determinatū: in determinate tū hoc modo.
 qz est aliquis locus quo maiorē nō posset habere. et aliqz
 quo minorē non posset habere loquēdo de loco ptnitio.
 licz forte posset esse in puncto. ¶ Quartū est qd angelus
 non est in loco cōmēsuratiue. qz cū sit indiuisibilis non
 habet partē et partē cū partib^r loci. ¶ Quintū est qd an-
 gelus est in hoc loco vel in illo. qz nō est vbiqz. nā cū an-
 gelus sit in potētiā ad vbi in cōi et nō ex se determinatus
 ad hoc vbi vel illud: tū ab eodē agere reduci ad hz vt sit
 actualr in loco: et in hz loco vel in illo illū ē creas vel p. dū-
 cens. ¶ Sextū est qd angelus nō est in aliquo loco nālr.
 qz tūc eēt in aliquo locoyolēter: qm. s. eēt extra locū nāle.
 tunc etiā aliqz corpus hret nāle aptitudinē ad ipm pser-
 uandū: et aliqz corp^r ad ipm corrūpēdū. qd silr est falsuz.
 ¶ Ex isto. 6. ps qd illa po^r passiuā que est in angelo qd sit
 in loco nō est nālis nec violēta. sed est neutra. qz nec istū
 passuz. s. angelus inclinatur ex se nāliter ad hūc locū: nec
 ad oppositū. sed neutro mō se hz ad ista: sicut superficies se
 hz indifferēter ad albedinē et nigredinē. sic ergo ps quō
 angelus est in loco. s. diffinitiuē et quō nō. s. cōmēsurati-
 ue. quō auctor iste negat angelū esse in loco. ¶ 3° tunc
 occurrit dubiū. s. illud vbi diffinitiuū aut eē in loco diffi-
 nitiuē quid est et in quo genere collocetur. ¶ Rūdeo p
 illud vbi nihil aliud intelligo nisi assistētias vel presen-
 tiā angeli ad locū a quo vtiqz cōtinetur. sed nō circūscri-
 bitur nec cōmēsuratur. est autē in genere vbi per redu-
 ctionē. qz cū illo habet maiorē similitudinē et cōuenien-
 tiā qz cū aliquo alio predicamento. ¶ Et d argu. in op-
 positū patet qd concludit pro esse in loco diffinitiuē et de-
 terminatiue. Et ad aliud in contrariū loquit de eē in lo-
 co cōmēsuratiue. ¶ Deinde cum dicit.

Adonet aut fortasse quis qonem ides esse in diuersis et in pluribus cludens. Etenim vox in auribus diuersorum est. Vox autem si non est aer esse non poterit. quare et aer in auribus diuersorum erit quare et corpus idem in diuersis est locus vox quidem vna et eadem numero in diuersis quidem aeris partibus esse non potest.

Mouet dubitationem circa predicta. Circa quod duo facit. primum est tractat. et eadem determinat ibi. (Eligit autem) primum in. et per arguit ad premissa affirmatiua. et ad negatiua ibi. (Conceditur bus itaq.) In premissa arguit sic. eadem vox est in diuersis locis. quia in auribus diuersorum. primum est idem corpus. perbatio autem. quia vox est accens et in aere ut in subo. sed idem accens non est nisi in diuersis subiectis. nec est sine subo. si eadem vox est in diuersis locis. et idem aer. aer autem est corpus. et idem corpus est in diuersis locis. dicitur ergo quod aliquis forte mouet quoniam concludens per rationem idem corpus est in pluribus locis: quod superius de corpore est negatum. nam eadem vox est in auribus diuersorum. et patet in littera. (Deinde cum dicit.)

Concedentibus itaque nobis vna et eadem vocem numero in auribus sentiri diuersorum vtriusque et confiteri omnino vnam aeris particulam ad aures diuersorum peruenire. Simpliciter autem vnum et idem in pluribus totum impole est inueniri. Quobres et concedere cogimur vel diuersus quidem in auribus sentiri vel vnum et idem in pluribus quidem locis relinquitur.

Arguit ad oppositum sic. si eadem vox est in auribus diuersorum. et necessario eadem particula aeris pringeret sicut ad aures diuersorum. non ista pars ex dicta ratione. sed non est falsus ex corpore supradicto. ergo et aeris. ergo omnia concedere non eadem vocem esse in auribus diuersorum. huius rationis primo ponit duas. (Conceditur bus.) Secundo ostendit non esse falsum. (Simpliter autem.) et concludit autem similiter esse falsum ibi. (Quobres.) pars in littera. ibi enim inuit autem esse falsus. ut ex sequentibus patebit. (Notandum hanc rationem sic esse ad oppositum quoniam. quia si eadem vox non est in diuersis locis: ut perbat illa ratio. ergo nec idem corpus aut eadem particula aeris. quod est principia litera intentum. (Deinde cum dicit.)

Eligit autem diuersorum sensus esse imaginabiliter se se gnantiu et similiter. quare et vox quedam non animalis est. ea enim que imaginabiliter fit. et sicut animalis non est: quoniam ab animali non profertur. Adhuc autem omnes vocem animalis dicimus esse vel primo vel secundario. quod non. vocem audiuit ab initio in silenio simpliciter animalium.

Determinat quoniam. vbi sic procedit. primum mittit solutionem. et obicit contra eadem ibi. (Quare et vox.) concludit ergo solum ex premissis ratione. quia enim impole est idem corpus esse in diuersis locis. id eligendum est aliud. si ergo diuersae voces sunt in auribus diuersorum. dicitur ergo eligat quod sensus. idem auditur est diuersorum vocem se generatiu imaginabiliter et intentionali. et sicut. idem vna gnantia aliud simile. et sic diuersae voces pueniunt ad aures diuersorum. vel sic. se se gnantiu imaginabiliter: et sicut. idem ad imaginationem et similitudinem vocis primo gnante ab animalium. (Notandum quod gnatio vocum in aere est sicut gnatio speculorum et radiorum in medio a corpore colorato vel lumine. so. de qua gnatio deum est supra. et de actione. nam ab animalium gnant per vox in aere per se. et quia accitua non migrat. idem gnantur alia ab alia in sequentibus partibus aeris. non quod vna vox generet aliam. sed omnes immediate cauiant ab animalium ordine quodam. ita quod iter illas voces est ordo non est ad causam: sed effectus potius ad effectum posteriori in copatione ad eadem causam: quae admodum cantatur etiam a sole radij in medio. non enim per aeris perpingor illuminat remotiore. sed vtriusque immediate illuminat a sole ordine quodam: et perpingor prius: et posteriori remotior. vbi auctor vbi iproprie loquitur: cum dicit se se gnantiu. quia voces non gnant se inuicem. sed mediate gnant ab animalium. nisi intelligat vna gnari ab alia: quatenus vna post aliam gnant ordine quodam. quia vna mediate alia. diuersae ergo voces sunt in auribus diuersorum. (Dein cum dicit.)

Quare et vox quidem cuiuslibet animalis de quibuslibet ipso profertur sit. Antiqui vox ad diuersorum aures dirigitur. vna autem et eadem non pringens est. Obicit solum. vbi duo facit. primum obicit. secundo soluit ibi. (Ad B dicimus.) dicit ergo quod supponit. si ita est sequitur quod aliqua vox erit non animalis. ista. si qua dicimus esse imaginata vel gnata imaginabiliter. et similiter a voce animalium. quia non profertur ab animalium. immediate. (Postea soluit dicens. vocem esse animalium. quod non in initio mundi audiuit vocem in silentio animalium. quod. d. n. quibus aliquis audiuit. vbi omnes vox dicitur esse animalium. quae cum sit ipso profertur: siue supponit generet immediate. ut est prima vox. siue mediate ut sunt omnes voces sequentes. mediate dico non mediatione effectus ad causam. sed effectus ad effectum ad eandem causam modo perposito. unde concludit quod vox vnius. animalis ad aures diuersorum dirigitur. sed non est pringens. id est possibile quod vna et eadem vox ad aures diuersorum dirigat. omnes ergo ille voces sunt vnius. animalis sed non sunt vna vox. imo plures realiter. (Ex predictis patet solutio ad instantiam. quia omnes vox tam prima quod sequens est vox animalium. quia omnes ab animalium gnantur modo perposito.)

Ad euentiam predictorum potest queri. vtrum sit pole idem corpus simul esse in diuersis locis. videtur quod sic. nam in eodem loco possunt esse duo corpora simul. ergo et idem corpus in diuersis locis. autem pars. de ferro ignito. vbi simul sunt ferrum et ignis. non perbat. quia similis possibilitas vel impossibilitas videtur esse hinc et inde. (Contra auctor in littera. et Ari. 4. physicorum.) Respondeo. hic sunt due conclusiones certe secundum fidei veritatem. (Prima. quod de potentia dei pole est duo corpora simul esse in eodem loco. quod pars. tu quod ipse fuit natus de virgine matre. ergo clauso claustro. quod esse non potuit nisi duo corpora simul essent. Tu quod ipse resurrexit clauso sepulchro. vbi sancte mulieres dixerunt. quod reuoluet nobis lapidem. et. Tu quod post resurrectionem intravit ad discipulos ianuis clausis. ergo idem quod pars. Tu quod corpus idiuuibile est celum. quia incorruptibile. diuinitas autem est quod corruptio: sed corpora beatorum erunt in celo empyreo. ergo erunt sicut in celo sine diuisione vel cessioe aliquid eorum. (Secunda conclusio est. quod de potentia dei idem corpus potest simul esse in diuersis locis. perbat. quia corpus christi simul est in celo: et in pluribus altaribus simul sub sacro. (S. legunt quod beatus Ambrosius episcopus mediolani simul iterfuit sepulture beati martini tyronis. ergo simul fuit in diuersis locis. (Ita sunt alie due conclusiones certe secundum philosophie auctoritatem. Una quod de potentia naturali ipole est duo corpora esse simul. alia quod de potentia naturali ipole est idem corpus simul esse in diuersis locis. (R. d. p. de lonis assignat duplex. vna de repugnancia quantitati et dimensionum. vbi Ari. 4. phy. dicit quod dimensiones solui sine quantitatibus et passionibus faciunt distare duo corpora. et dicitur est quod manent dimensiones et non faciunt distare. unde cubum facit distare per se de ibi. quia igitur dimensiones repugnant vna expellit aliam: nec potest simul esse. (Intelligendum tamen quod dupliciter potest sibi aliquid repugnare. scilicet vel formaliter vel virtualiter. primo repugnant

aliqua repugnare. scilicet vel formaliter vel virtualiter. primo modo repugnat duo tria. puta caliditas et frigiditas. et modo cum naturalis repugnat effectui opposito sui effectus. ut ignis frigiditati. diuersae ergo dimensiones repugnant. non primo modo. sed secundo: quia repugnancia duarum dimensionum non est nisi propter similitudinem loci. oue. n. repletiones loci repugnant respectu eiusdem loci: quia vnum locum replet vnum corpus quantum potest repleri. ergo si aliud corpus repleat cum eo eundem locum erit repugnancia quantitati prioris non formaliter. sed quasi virtualiter ratione illius effectus quod est repletio loci per primam quantitate vni corpus: eo modo quo quantitas habet efficaciam respectu huius effectus quod est esse in loco repletive. (Alia ratio non assignat ordo vniuersi. Vbi nota. quod si cut in vniuerso est ordo eminentie. ordo deperderie. ordo duratioris et ita est ordo finis per se quod vniuersae partes vniuersi sunt pringens: vbi a extra alia. ex quo sequitur quod nec vacuum potest esse. nec duo corpora simul possint esse. itaque quod vtriusque est eadem. vtriusque causa est rationabilis. sed prima puto verior. (R. d. scilicet de his assignat ista. quia naturalis mutatio positiva. quia. si aliquid accipit non potest esse sine partibus: quia aliquid deperdit. et huiusmodi nate sunt esse ille due mutationes: quod idem dico: quia aliquid non sicut nate esse ambeputa in illuminatione aeris. vbi sic est mutatio positiva quod nulla est deperditiva. vnum ergo corpus non potest esse in diuersis locis vbi possit moueri a partibus mutatione quod perdit primum vbi ad positum quod accipit secundum vbi. quia igitur non potest separe has duas mutationes vbi nate sunt esse ut est in proposito. idem non potest idem corpus esse simul in diuersis locis. huiusmodi dicit auctor in littera quod idem corpus non potest esse in diuersis locis: nec plura in eodem loco. (Ad argumntum in oppositum. nego autem. ad probationem de ferro ignito. idem dicitur esse in parte huiusmodi. non enim imaginandum est ignem et ferrum esse simul. sed quod ferrum est porositus multis valde partibus in quibus ignis recipitur. et sic duo corpora non sunt simul.)

Bi autem aliud simplex est. aliud compositum. Simplex quidem est quod a simplici loco procedit. Compositum autem quod ex coniuncto.

Postquam auctor determinauit de vbi descriptione notificando quod dicitur ei. nunc determinat de ipso diuisione. circa quod. et facit per expostionem. et ex dictis concludit corollis ibi. (quod et locum) primum diuiditur in. et. primum. ponit de vbi quada diuisione. et subdit eiusdem dicti expositionem ibi. (locus autem simplex) dicit quod vbi aliud est simplex aliud compositum: quod statim declarat. quod vbi simplex est quod procedit a loco simplici vbi compositum est quod procedit a loco coniuncto. id est composito. (Notandum quod ut sepe dicitur est vrie rerum sunt ignote et maxie respectum: quod sicut habet modicum de entitate. ita et de cognoscibilitate. maxime autem inotescent per terminos vbi. ergo est formaliter respectus locati ad locum maxie inotescent nobis per locum. idem quod supra diuersitate loci sumit diuersitas vbi. et sic locum alius simplex alius compositus. ita et vbi. vbi ista diuisione non est formalis per diuersas intrinsecas. sed per extrinsecas ut est dicitur. (Deinde cum dicit.)

Locus autem simplex est origo et constitutio eius quod primum est. locus vero ut dicitur est quod compositus est quod habet particulas copulatas. ad eundem terminum ad quem et corporis particule diriguntur. Corpus vero pres ad punctum. loci vero pres iuxta punctum fieri necesse est. Erit itaque locus simplex in quo punctum adiacet et stabit. Loci ergo particule soliditatis particulas claudunt. Et. n. loca quod simplicia minimas corporis particulas occupata sunt.

Quia dixerat vbi simplex esse quod procedit a loco simplici. id expostio quod sit locus simplex. dicitur quod locus simplex est ille quod est origo et constitutio eius. scilicet loci quod est primum. id est de nullo compositum. id est loci compositi. Ad cuius declarationem addit quod sic dicitur est in predicamentis locus compositus est quod eo quod est primum us habet particulas copulatas ad eundem terminum ad quem primum gunt. id est copulantur partes autem corporis copulantur ad punctum: et particule loci clauduntur primum particulas soliditatis. vbi et loca simplicia sunt occupata. id est terminata minimas particulas corporis. (Notandum quod auctor iste sicut iproprie et extesue locutus est supra de tempore: non distinguens ipse a nunc. ita quod ipse simplex appellauit ipse nunc. et quoniam simplex esse in momento vel in nunc. ita huiusmodi iproprie et extesue logi de loco non distinguens superficie corporis terminis quod est primum locus ab ipso puncto superficie: vbi locum compositum dicitur terminum. id est ipsas superficie corporis terminis. locum vero simplicem vocat punctum idiuuibile. dicit ergo. vbi compositum est esse in loco compositum et composito: ita vbi simplex est esse in puncto. nam sicut totus locus primum totum locatum et pars parte: sic punctus ex parte loci rident puncto ex parte locati. tunc plana est littera. quia locus simplex. id est punctus est origo loci compositi: quod est primum primum in terminis. nam per imaginationem mathematicorum punctus fluens est linea. linea fluens superficie: superficie fluens est corpus. vbi partes corporis vltimate reducuntur et terminantur ad punctum. sed de periplo ad superficie copulens: tunc etiam pars quod sicut loca composita sunt terminata corporum compositorum et terminorum. ita loca simplicia corporum minorum. id est punctorum in corpore terminorum. hanc puto esse intellectionem esse. (Aliter expostio quod per Ari. primum per se. dare minimam carnem et minimus os. quia si vltra diuidatur: non est os vel caro. quia non manet forma per se per se vel forma. vbi ergo locus simplex quod est terminus corporis minimi primum primum. et ipse est etiam origo loci compositi: quod est terminus terminus corporis diuisibilis etiam secundum spem. sicut pars minor constituit maiorem: et est principium ac origo eius. et per primum dicitur dum est de vbi. quia vbi simplex respondet primo loco. vbi compositum respondet secundo.)

Sed vbi falsus quod partes loci copulens ad eundem terminum ad quem partes corporis. nam particule corporis copulantur ad superficie. particule loci non. quia locus est superficie. et partes superficie non copulantur ad superficie. (S. Locus est diuisus a locato. ex 4. per se. ergo non est idem terminus terminus partes vtriusque. non pars. quia terminus non est diuisus ab eo cuius est terminus. ergo non est idem terminus duorum diuersorum. (R. n. concededo hinc hanc rationem: quia nullo modo potest copulari ad eundem terminum numero ad quem partes corporis. quia locus est diuisus a locato. locus. n. est ad quem locatum mouet. et non mouet cum locato nec ad eundem terminum specie. quia ille terminus corporis superficie est: quod non est terminus loci: nisi locus esset corpus: imo nec ad vnum terminum communem omnes copulanti: cum non oporteat eas esse terminas. (Quatuor ergo ad auctores. dicitur quod loquitur de termino remoto. nam dicit in littera quod partes corporis copulantur ad punctum. sicut etiam partes loci. non ad idem punctum numero: sed ad idem specie. vel quod loquitur de loco. non secundum opinionem. primum sed secundum opinionem. ponentium locum esse spacium equale locato. id est quada dimensiones separatas quod penetrant dimensiones corporis locati et sunt simul cum eis. et tunc non tamen ad eundem terminum specie: sed etiam numero: partes vtriusque copulantur de hac autem opinione habet. 4. per se. et ibi sufficienter iprobat. (Deinde cum dicit.)

Quare nec locus sine corpore nec soliditas sine loco erit.

Concludit quoddam correlatiu ex predictis. circa quod. et. facit. primum concludit iterum. et mouet dubium ibi. (Termino autem) dicit ergo. quod supple. quia sic est quod partes loci et corporis ad eundem terminum. A. A. R.

de terminu copulant. sequit q nec locus est sine corpe nec soliditas. idest corpus sine loco. Deinde cu dicit. Coratio at oriz de extremitate sperere. Nihil at extra ide. in eo at locus ee no poterit. vt dicitu est a supiorib. qd ab eo qd loco ambiu. Cofiteribus igi nobis spera ee locale: pfiteri vtiqz necesse e aliud qd pter ea ee in quo ex tressitatis locus existat: Nihil aut pter ides est quare extremitas qd in loco non est.

Aduer dubiu circa dicta. qz vt no oe corp ee in loco pura celu vltimu. vbi. z. facit p ptractat qone. z. subter fugit rone ibi (de h3 aut) dicit q circa dicta oriz pten tio de extremitate sperere. i. de extrema spera vel celo vti mo. vtr. i. fit in loco. p eo q nihil est ex illd celu: qd. f. co tneat ipz ex quo ad ppositu arguit sic. si spera vltima e in loco. g est aliqd pter ea in quo fit: qz sicut dicitu est in supiorib. i. supra. ee in loco est abiri z circūscribi ab alio. f. locus. h. ronis p ponit hne ibi (in ea aut spera zc.) qd ab eo loco ambiu. idest no pot dicit q id qd ambiu z pti nee ab illa spera sit locus eius. qz de rone loci est ambire no ambiri. vt supra dicitu est. Scdo ponit ma. (coce dentibus igi) ps lra. vbi ponit ma. ronis. Tertio ponit mi. (nihil aut) Ultimo resumit hne (extremitas quide) ps littera. Deinde cum dicit.

De his aut insolitum est z occultu pnciare z etiam contra sensibilia.

Subterfugit rone di. de h3. f. ma vel de h3. f. qonib z sibus isolutu est. f. qtu ad logicu. z occultu qtu ad itel lectu pnciare. i. determinare z diffinire. z est ptra sensibilia. i. facilia de qb nuc tractam. vel ptra sensibilia p qro de hac qone no possum p sensuz iudicare. id nuc so lutio h3 qonis ptermittit. Notadum q de ista qone. vtz celu vltimu fit in loco diuersi vbi z pmetatores di uersa dixerit volentes saluare illud celu z si no pprie. m aliq mo ee in loco. qd. n. vt aueroris dicit ipz ee in loco p cetru. aliis. f. remittit p pres. alij p vltima sui supficie. de quo magis spectat ad 4. pby. Sz qgd fit de dictis eoz certu habeo q illd celu no est in loco. ppe loquedo p rone auctoris. na oe qd est in loco circūscribit ab alio corpe: qd est ee ipz z ab eo discōtinuu z diuisuz. vt ps. 4. pby. sz celu vltimu no h3 aliqd tale ee. qz ia no ee vltimu. g zc. Un h est aduertedu q corpa vniuersi sūt iter se ordinata vt pmetia localr z pmetia terra. n. imediate pmet ab aqua. aqua ab aere. aer ab igne. ignis a spera lu line. z illa ab alia. z sic vsqz ad vltima: sicut g no est icō ueniēs dare in vniuerso aliqd corp ita pmetu q nullo est pmet alterius. puta terra. ita nec est icōueniēs dare aliqd corpus qd. ita est locus pmet alteri q nullo mo e in loco: nec ab eo pmetus. z illud est vltima spera sine ce lu vltimu: vel illud fit p mobile. vt dnt pbi. vel fit celu empireu immobile vt tradūt theologi. z vep. est. ibi. n. e lo cus btoz vtra que nihil e nec loc nec tps nec mor vt di cit Ari. scdo de celo z mundo. Sequit illa pars.

Caret at vbi itessioe z remissioe. Non. n. dī altez altero magis ee in loco vel minus: lz tñ maiorē locū z minorē possideat. no aut h3 vbi vel qritatem aliquam sz fm id qd quale est.

Ubi auctor dterminat de vbi qtu ad eius accñtalia p pñctates ei assignado. z diuidit in. z. p duas ppetates. z. ponit ibi (nece aut) p in. z. p ponit itentū. z. illd ma gis spccificat ibi (nō. n. dī) dicit q vbi caret itessione z remissioe. i. no recipit magis z min: qd statū ampli spci

ficat. qz no dī altez altero magis vel min: ee in loco. ee aut in loco est vbi. lz ptingat altez altero maiorē locum possidere vī minorē. z subdit q nec h3 vbi nec h3 aliqua qritate ptingit suscipe magis z min: sz h3 qle. idest h3 q litate. qritas. n. suscipit magis z min: no qritas. Alr exponit ista cauda lre: qz nec vbi nec qritas. i. locus quā tus h3 qz h3 suscipiunt magis z minus: sed h3 q sunt qle. i. h3 qritate annexa. verbi gra. locus calidus z frigidus. sūr vbi dicitur fm magis z minus.

Contra ista ppetate istat. tu qz vbi cōpositū est ma gis vbi qz vbi simplex. g vbi suscipit magis z minus. tu qz corp magis est in loco qz aia. sz vbi no e aliud qz ee in loco. g zc. Rñdeo sicut supra dicitu e d qñ ide de vbi. qz. n. est respectus z modicu h3 de entita te. id cognoscit qz maxime ex termino q est locus. sicut. igi loc. imo ois qritas no suscipit magi z min: ita nec vbi. oib. n. respectib. uenit suscipe magis z min: vt ba bere hriū ex terminis ad quos a qb sumit nome z spz sicut supi dcm est de agere z pati. si g loc no suscipit ma gis z min: seqt q nec vbi. Ad pmo dico q vbi cōposi tū no e magis vbi itessioe: sz extessioe qz vbi simplex. vt ps. ex pdictis. Ad 2. cu aia simplr no fit in loco com paratio est abusua q corp fit magis in loco qz aia. mag magis ee in loco supponit simplr ee in loco. z sūr min. dico g q corpus no est magis in loco. qz aia simplr non est in loco sumedo ppe ee in loco. Deinde cu dicit.

Inest at vbi nihil ee hriū. eo q nec loco qdē hrietas inest. locus. n. loco hrius non est. qm aut nec in alijs manifestum est.

Ponit scdas ppetate vbi sic pcedit. pmo pōit ppetate. z obycit h3 ee ibi (sursuz aut) dicit q ipi vbi inest ni bil esse ppariatuz. cuius cam subdit. qz nec loco inest con trarietas: qz locus non est ppariatuz loco. qm aut nec in alijs. f. qritatibus est pparietas maxmū est. f. ex dictis alibi in pdicamentis: qz qritati nihil est ppariatuz. g nec loco. ergo nec vbi. Deinde cum dicit.

Sursuz aut z deorsuz esse hria pluribus vident ee. multu. n. distare vī id qd sursuz est esse z id qd est deorsuz esse. queadmodum sursuz z deorsuz. qre vbi hrietas maxime vī circa sursuz z deorsuz esse: queadmodu z pparietas circa locum.

Obycit ptra ppetate. qz esse sursuz z ee deorsuz q sunt duo vbi dnt hria. circa qd sic pcedit. pmo arguit ad pte affirmatiua. z ad negatiua ibi (ptingit aut) in pma ar. sic. illa que sub eode gne posita sunt z maxie a se distāt sunt hria. sed vbi sursuz z vbi deorsuz sunt h3. g zc. bu ius ronis pmo ponit hnem (sursuz aut) ps in lra. z. mī. (multuz. n. distare) sicut g sursuz z deorsuz maxime di stāt. sic z ee sursuz z esse deorsuz que dnt ipsa vbi ma xime distāt. tertio hne repetit ibi (qre hrietas) qz sicut qritas circa locū vī hria qritati. i. locus loco est hrius. ita ipsa vbi scdm sursuz ee z deorsuz esse hriant. No tadū q ista rō no cogit. qz vel sumit simplr sursuz z de orsum p circūferetiā celu z centrū terre. vel sumit gnāl vt qdlibet dicat sursuz respectu inferioris. pmo mo non sunt hria. qz no sunt nata fieri circa ide. nec maxime ob stāt formalr z in nā sicut hria lz maxime distāt h3 locū. scdo modo etiaz dicunt ad aliquld. z tunc sunt relatiue opposita. Deinde cum dicit.

Coringit at duo in eode ee hria. Sursuz. n. ee z deorsuz ee i eode sūr. Ide. n. sursuz z de

orsuz ee ad diuersa qdē supri. nā turris altitu do sursuz ee ad nos. Spere ho extremitati cō parata inferiorē. Ampli hriū quoqz ides sibi met fore ptingit. Si. n. sursuz ee z iferi ee hria sunt. cum idem sursuz z deorsuz sit ptingit idem sibi met ppariatuz fieri. non est igitur cō trarietas vlla in eo qd in loco est esse.

Arguit ad pte negatiua p. z. rones. z. ponit ibi (am plius qdē) in pte arguit sic. si sursuz ee z deorsuz esse sunt hria. g. z. hria ptingit simul esse in eode: pna ps. naz sursuz esse z deorsuz esse in eode simul sunt. nā ide est sursuz z deorsuz sumptū. idest cōparatum ad diuersa. nā altitudo turri sursuz est ad nos. i. in cōparatione ad nos. cōparata aut extremitati sperere. i. circūferentie. vel cōueptitati celi est inferior. i. deorsuz. g simul est sursuz z deorsuz hui ronis ponit in lra pna. z. pbatio pntie sūr. z ps in lra. In scda parte ibi (Amplius qdē) ponit secū da rō. z arguit sic. si vbi sursuz z vbi deorsuz sunt hria. g ide est ecōtrariū sibi met. pbatio pntie. qz cum idem sit sursuz z deorsuz comparatum ad diuersa. vt predictū est. ergo idem sibi contrariat. si sursuz esse z deorsuz esse sunt hria. ex quibus finalr cōcludit. no est igit ptra rietas in eo quod est esse in loco. i. vbi.

Contra ista ppetate arguit. qz ois motus est a hriō in hriū. ex. 5. pby. sed in gne vbi e mo tus pprie dicitur. p Ari. ibide zc. Rñdeo q ad vbi h3 se non est motus. sz vt substātie nāl. z illo modo habet pparietatem z quelibz duo vbi sunt formalr opposita. sicut g locus no contrariat loco inquantū est quātū: sed inquantū est qle vt pdictū est. sic est etiam de vbi.

Alterius vī q rones no cogit. qz vī ibi esse falla cia fm qd ad simplr z ignorātia elēchi. dicēdo est sursuz ad hoc z deorsuz ad aliud. ergo est sur sūm z deorsuz. qz no est simplr nec fm ides sicut h. a. est dupli ad. b. b. no est dupli ad. c. g est dupli z no dupli. P. Opposita iferūt ddictoria. g illa ad q no sequunt ddictoria no sunt opposita. sz ad pmissas in qb e respei ctus ad diuersa no sequunt ddictoria. sz e ignorātia elē chi vt pdictū est. cu g sursuz z deorsuz dicant in respei ctu ad diuersa nulla oppositio segtur ad tales pmissas: no ergo segtur cōtraria inesse eidem aut ide sibi ipsi con trariū ee: dato q ide sit sursuz z deorsuz ad aliud z aliud sumptū. Rñdeo ad pmiū dico q pdicata affirmatiua simplr sumpta sequunt ex seipsis cu determinatiōe no diminuentē. exēpluz. hoc est duplum ad. a. z dimidiū ad b. ergo est dupli z dimidiū. sz no sequit. ergo est dupli. z no dupli. sed est ignorātia elenchi. sūr est in pposito. hoc est sursuz ad. a. z deorsuz ad. b. ergo idem est sursuz z deorsuz. sed no sequit. g est sursuz z non sursuz: ita q in oibus talibus in qbus pdicata hōunt p additionē no diminuentē inferūt affirmatiuas in qbus pdicata simplr indicant uenire subiectis. sed no id iferunt negatiua in qb pdicata simplr iferunt uenire subis ppter dictas cās. bene g sequit est sursuz respectu vniuz z deorsuz respectu alterius. g simplr est sursuz z deorsuz sine oi fallacia. Ad 2. dico q relatiua pnt pdicari de seiuicē z de eode. sed no relatiue opposita. z ita pnt rela absolute iferri ex seipsis respectu diuersoz. si ergo ex ipothesi sunt hria. ergo contraria dicent de eodem. pcedo ergo q de eodem non possunt inferri opposita absolute. sed ex ipothesi. quia fm aduerariū ista sunt contraria. vāter ergo rō cōtra illum qui dicit sursuz z deorsuz esse contraria. z hoc sufficit ad ppositum auctoris.

Positio ho e qda situs ptiū. z gna rōis ordiatio. sz quā dnt stantia vel sedētia z lenia vel aspera vel quomodolibz alr disposita. Se dere aut aut iacere positiones no sunt. sed denominatiue dicunt ab his.

Dicit superius dictū est: determinat auctor de positio ne vel situ: qd est gntuz pncipiū. vbi sic pcedit. pmo de terminat de positioe qtu ad eius eñtialia ponēdo eius notificatiōe aut descriptionē. z. qtu ad eius accñtalia assignado ppetates eius. ibi (suscipere aut) pma diuidit in. z. pmo ponit z declarat descriptionē. z. mouet quādas dubitatiōe ibi (solent aut) pma in tres. pmo dīcriptionē pponit. scdo ea exponit p exēpla ibi (scds quā dnt) ter tio qbdā dubiū excludit ibi (sedere aut) dicit ergo q po sitio est qdā situs partiū z ordinatio gñatiōis. i. ordo rei gñate. Alterius exponit p exēpla dicēs. fm quā. f. posi tiōne dnt quedā stantia vel sedētia aspera vel lenia. id ipsa statio vel sessio aut aspitas aut lenitas sunt formalr positioes. Ex quo sequit tertio ibi (sedere aut) exclu di dubiū: qz crederet aliqs q sedere iacere zc. essent po sitioes. qd negat di. q sedere vel iacere vel stare no sunt positioes. sed dnt denominatiue ab his. f. positionib. pu ta a sessione dī sedere denominatiue zc. sic de alyz. sū cur g albu no est albedo nec aliud pcretū est sū abstrav ctū. ita nec sedere est sessio. nec stare statio. Notaduz q duplex est positio vt dictum est als. z auctor dicit in lra. vna est a natura: q formalr dicit ordinē partiū in to to: z est dña qritatis. fm q dī in pdicamentis q quedaz qritas h3 pōne partiū. qdā no h3 positioe. a nā autem partes in toto ordinant. puta manus iuxta brachiū. ocu li circa nasum. hac positioe tāgit auctor cu dicit gñatiōis ordinatio. z de hac exēplificat cu dicit: h3 quā alr qua dnt aspera vel lenia. lenitas enī z asperitas sunt a nā. z dicit ordinē partiū in toto. aspez enī dī cuius vna pars supereminet alteri in toto. lenē vō cuius oēs pres iacēt eqūiter in toto. Alia est positio que formalr dicit ordinem partiū in loco. z hec facit pdicamentū z ge nus distinctum: z hec positio non est a natura. sed est cō muniter ab actu. z a consuetio motu nature vt sessio z sta tio z h3. hanc positioem tangit auctor cum dicit. quidā partium situs. z de illa exēplificat qñ ait. fm quā alr qua dicuntur sedentia vel stantia.

Sed videf q positio pdicamentum no sit talis ordo partiū. pbatio. si positio est ordo partiū in loco g illud esset positū cuius est iste ordo. sed ordo est partiū p te z no totius. ergo partes essent posite. g partes bois sedēt z no hō. qd est falsum. pbatio ma. illud est ordina tū ordine cuius est ordo. sed ordo est ptiū: g partes sunt ordinate. g z posite. Rñdeo z dico q h3 veritate po sitio no est formalr iste ordo ppter argumentū pdictuz. sed positio est qdā forma positiua cui cōsequit dicit or do. ita q ordo est extra essentia suā z posterior. nā q illa forma est fere ignota ppter debile sū esse. ideo circūlo quif eam p ordinē qui sequit ad positioe. supponaf g in toto isto capitulo q positio sit ordo partiū in loco. i. telligēdo p ordinē ipsam formā positiois q sit. Ex pdictis oibus colligit q auctor in descriptione vtranz tāgit positioe: lz de scda pncipalr intendat. sed id forte de vtraz ploquit. vt illa quā intēdit melius cognosca tur. nā cognitio dñe aliquoz multū fert ad cognoscē dū qd qd est vtriusqz. Apparet aut q positio vtraz mo est respectus extrinsecus adueniens: qz positio extre. A. B. k z

ms vtriusq; nō seqt̄ respectus. posito enim loco r̄ positi-
tis p̄tibus in toto nō necessario sequit̄ ordo p̄tū in loco
q; illud totū nō necessario est in loco. imo nec simplr̄ in
loco sicut iā supra dictū est. caplo de vbi. s̄l̄r p̄tes totius
q̄ sunt extrema alteri p̄sitiōis possent eē abinuicē sepa-
rate. r̄ tūc nō esset ordo illaz partū in toto.

Hic visis occurrūt duo dubia. C̄ p̄mū est. po-
sitiō q̄ dicit ordinē partū i toto ad qd̄
genus p̄tinebit. q; cū sit formalr̄ respect⁹ nō pōt̄ p̄tinere
ad gen⁹ q̄t̄itatis cuius ponit̄ d̄tia cū sit q̄t̄itas gen⁹ ab-
solutū. d̄r aut̄ d̄tia q̄t̄itatis nō p̄p̄a nec eēntialis. q; res-
pectus nō est d̄tia intrinseca absoluta. s; q; illā intrinseca abso-
luta circūlogimur p̄ respectū positiōis. d̄tie. n. rez̄ v̄t̄u
rimū sunt ignote. C̄ 2^m dubiū est. q̄nter positiō p̄dica-
mētū differt ab ipso vbi. cū vbi videat̄ eē ordo corpis in
loco. C̄ Ad p̄m sicut r̄ de multis alijs ita r̄ de positiōe q̄
est ordo partū in toto o; dicere q̄ est in ḡne p̄ reductio-
nē. reducit̄ aut̄ ad genus p̄nōis. cū quo h; maiorē s̄litu-
dinē r̄ uenientā. pro q̄to vtraz positiō est ordo partū.
s; ad alios terminos: r̄ forte p̄pter hāc reductionē r̄ s̄litu-
tudinē auctor: simul determinat de vtraz. C̄ Ad 2^m d̄i-
co. q; vbi est circūscriptio passiua totū locati ad totū lo-
cū mō p̄dicto. circūscriptio at̄ r̄ ordo nō sūt idē respect⁹.
s; q̄ positiō nō posset eē sine vbi sic est de q̄t̄itate r̄ q̄lita-
te. q; q̄litas nō pōt̄ eē sine q̄t̄itate. r̄ tñ nō sunt idem. nec
q̄t̄itas est de eēntia q̄litas. q; vō h; respect⁹ h̄nt modū
cū d̄ entitate: difficile est videre eoz d̄tias sicut r̄ q̄dita-
tes. C̄ Ex p̄dictis oib; p̄ notificationē seu descriptionē
cōueniēter eē assignatā. ibi. n. pōit̄ aliqd̄ q̄si loco ḡnis. s̄
tus r̄ ordiatio pōit̄ sub; p̄tū r̄ ḡntiōis. i. rei ḡntate. p̄tes
aut̄ sunt extrema p̄me positiōis. s; sunt tñ sub; vel fun-
damentū sc̄be positiōis. tunc supplēdus est terminus q̄
est ipse locus vel p̄tes loci. C̄ Deinde cum dicit.

**Soler at̄ qd̄ iduci de curuo r̄ recto: r̄ aspe-
ro r̄ leni. q̄drāgulo r̄ triāgulo. bicubito r̄ tri-
cubito. magno r̄ puo. breui r̄ lōgo r̄ s̄lib;.
quādā. n. p̄tū positiōne significare videntur.
Aspez. n. d̄r cuius partū altera alteri super-
eminet. lene p̄o cuius particule equalr̄ porre-
cte sunt. Similr̄ alit̄ r̄ de reliquis.**

**Mouet quādā dubitationē circa p̄dicta. vbi duo fac̄.
p̄mo mouet dubitationē. 2° subdit r̄n̄sionē ibi(nō sūt at̄
positiōes) dicit q̄ qd̄ solet induci de curuo r̄ recto: r̄
aspero r̄ leni. triāgulo r̄ q̄drāgulo r̄c. v̄t̄. s̄. s̄nt positiōes
vel nō. v̄t̄ q̄ sic. q; vident̄ significare quādā dispōs; i.
positiōne p̄tū. qd̄ p; ex p̄dictis p̄ eoz d̄f̄sionē: aspez. n.
d̄r cui⁹ vna p; sup̄eminet alteri. lene cuius particule eāles
sunt. s̄l̄r aut̄ d̄ci pōt̄ de reliq; v̄t̄ q; s̄nt positiōes. ar-
guat̄ q̄ sic. q; cūq; significat ordinē partū sunt positiō-
nes: s; oia p̄dicta sunt h; q̄ r̄c. C̄ Deinde cum dicit.**

**Hō sunt aut̄ positiōes ea q̄ dicta sunt oia: s; q̄lita
circa s̄tū eēntia. eo nāq; q; p̄tes sic dispo-
sita sunt ex eo talia sensib; iudicant̄: nō aut̄ ex
eo q; talia. i. aspera vel lenia v̄l bicubita v̄l tri-
cubita sint. S̄l̄r aut̄ de alijs q̄ h; p̄tū h̄nt di-
spositiōne. Er̄t̄ iḡr vniq; d; p̄missoz nō po-
suo: s; q̄le: qd̄ circa positiōne nascitur.**

**Ponit̄ r̄n̄sionē q̄ est q; oia p̄dicta nō sunt positiōes: s; q̄litas
circa positiōes: q; aut̄ sint q̄litates. p̄bat. q; sen-
sib; tractus p̄cipiunt̄ esse talia. s. aspez r̄ lene r̄c. q̄ p̄tinēt
ad tertiā sp̄m q̄litas q̄ est sensibilib; q̄litas. dicit ergo**

q; ea q̄ dicta sunt nō sunt positiōes. s; q̄lita. i. qualitates
exites circa p̄ones. qd̄ statim p̄bat. nā ex eo q; particu-
cule sic sunt posite in toto a sensibus iudicant̄ tales esse
s. aspez vel lene. r̄ nō econuerso. q̄ vniq; d; p̄missoz
non erit positiō. sed nascitur circa positiōnem.

Circa litterā occurrūt dubia. C̄ p̄mū. q; auctor
de descriptione p̄nōis ponit̄ exēplū de aspero r̄ leni. q; s; p̄
positiōne d̄nt aliq; aspera vel lenia. q̄ sunt positiōes. h̄ at̄
dicit q; nō sunt p̄ones. s; q̄litates circa positiōne. C̄ p̄.
Ari. in p̄dicamētis caplo de q̄litate. dicit exp̄sse q; rap r̄
sp̄sūm aspez r̄ lene significat̄ p̄nōe r̄ nō q̄litate. qd̄ p̄-
bat ex h; q; dicit ordinē p̄tū. C̄ p̄. Videt̄ falsus q; tri-
angulus r̄ q̄drāgulus significat̄ q̄litate. nā ois figura est
in ḡne q̄t̄itatis: q; tñ p̄ se q̄t̄itates p̄ se s̄stituit̄ figurā.
sed triāgulus r̄ q̄drāgulus sunt figure. q̄ sunt quātitates
C̄ R̄ideo. Ad p̄m r̄ sc̄s p; r̄n̄sio ex d̄ictis supra ca. de
actōe: q; rap r̄ sp̄sūz aspez r̄ lene vno mō significant
extēsiōne p̄tū q̄t̄itatis: r̄ sic idē corpus cōp̄sūz r̄ nō
cōp̄sūz pōt̄ eē rap r̄ d̄sūz. v̄t̄ p; de sp̄gia r̄ lana. alio
mō significat̄ extēsiōne p̄tū materie. put rap d̄r quod
multū h; de forma r̄ pap de mā. d̄sūz vō e; p̄mō signi-
ficat̄ positiōne: q; ordinē partū in toto. 2° mō significat̄
q̄litate. r̄ sic p; q; nec auctor d̄dicit Ari. nec s̄byp̄s. d̄nt
etiā q̄litates ex alia cā quā tāgit̄ auctor: q; sc̄licet iferūt
passiōne sensū r̄ sensibus p̄cipiunt̄. qd̄ est p̄p̄tū. 3° spe-
ciei q̄litas. C̄ Ad 3^m aut̄ dicitur fuit in p̄dicamētū. q̄-
dā q̄one. nā hoc nomē figura vno mō significat̄ sup̄ficiē
terminatā lineis. r̄ sic est in ḡne q̄t̄itatis vt̄ arguit̄. Alio
mō significat̄ ipsaz clausiōne lineaz siue terminatiōne.
r̄ sic est in 3° sp̄e q̄litas. r̄ d̄nt q̄litates in quātitate.

Ad euidētiam huius. c. q̄rit̄ v̄t̄ positiō sit
vni p̄dicamētū. Ar. p̄ q; nō
sit p̄dicamētū vel ḡntalissimū. nā ois relatio est de ḡne
relatiōis. sed positiō est relatio. q; est formalr̄ respect⁹. q̄
est de ḡne relatiōis. r̄ p̄nō nō est ḡntalissimū. C̄ p̄. V̄-
lud qd̄ est d̄tia ḡnis nō est ḡntalissimū. s; positiō est d̄tia
ḡnis q̄t̄itatis vt̄ d̄r in p̄dicamētis. q̄ r̄c. C̄ 2° arguitur q; nō
sit vni genus: q; positiō est respect⁹ mutu⁹ sicut r̄ or-
do. q; qua rōne ordo p̄tū locati ad p̄tes loci facit̄ vni ge-
nus: eadē rōne e; ordo p̄tū loci ad p̄tes loci facit̄ aliū
genus. C̄ Cōfirmat̄. q; actio r̄ passio faciūt. z. ḡna que
sunt. z. respectus oppositi. q; pari rōne in p̄posito ordo r̄
ordo q; sunt respectus oppositi in p̄posito. Idē argumen-
tū valet ad p̄bādū de vbi r̄ de q̄n r̄ de habitu q; sint. z.
ḡna. q; in quolib; istoz sunt. z. respectus oppositi ad in-
star actionis r̄ passiōis. s. vbi actiū ex parte loci. passū
tūz ex parte corpis locati. s̄l̄r q̄n actiue ex parte tēporis
q̄n passiue ex p̄te rei tēporalis. Itē h̄re actiue ex p̄te cor-
poris cui adiacēt. r̄ h̄ri passiue ex p̄te adiacentiū corporū.
C̄ Ad oppositū est auctor r̄ Ari. aliter essent plura ḡna
q̄. io. C̄ R̄ideo h̄c sunt. z. h̄nes. C̄ p̄mā h̄ est ista. po-
sitiō est genus ḡntalissimū. p̄batio illud genus qd̄ nō h; s;
sup̄ueniēs genus est ḡntalissimū. p̄ diffinitionem ḡntalissi-
mi datā a por. sed positiō est h; nā nihil h; supra se vni-
uocū nisi ens qd̄ nō est genus. q̄ r̄c. Vbi notādū q; sicut
dictū est in por. de rōne ḡntalissimi est nō h̄re supra se aliū
genus. esto q; pauca vel nullas habeat sp̄s sub se sicut
est de q̄n vbi positiōe. habitu. que pauca aut nullas ha-
bent sp̄s sub se. C̄ Secūda clausio. q; positiō est vnum
genus. p̄batio: q; p̄dicat̄ de oibus suis inferioribus sc̄dm
vna rōnē. q̄ vni gen⁹. vnitatis eniz ḡnis est ex vnitāte rō-
nis p̄dicādū. s̄ q̄rit̄ que sit illa vna rō. d̄r q; vel est igno-
ta nobis. vel pōt̄ d̄ci rō ordinabilitatis in loco: q; pō est
formalr̄ ordo p̄tū in loco. C̄ Ad p̄m in oppositū dico q;

ma. est falsa sic accepta v̄t̄. nā sola relatio r̄ respect⁹ in-
trinsecus adueniēs est de ḡne relatiōis. positiō aut̄ non
est respectus intrinsecus sed extrinsecus adueniēs. C̄ Ad
2^m p; ex p̄cedētib; q; positiō p̄dicamētū non est d̄tia
q̄t̄itatis. v̄t̄ equocat̄ in argumēto de p̄nōe. C̄ Ad 3^m tā-
git̄ difficultatē an ens diuidat̄ sufficiēter p. io. ḡna. q; si
nō. plana est r̄n̄sio q; in oib; respectib; oppositis sic v̄t̄
p̄stituit̄ p̄dicamētum. ita r̄ alius. q; si sic: oporteret fieri
multas reductōes: vt̄. s. respect⁹ opposit⁹ r̄ d̄ducat̄ ad ge-
nus oppositū. vbi. g. vbi actiū ad vbi passiū. s̄l̄r d̄ q̄n
positiōne r̄ habitu. Sed q̄re actio r̄ passio sunt duo ḡna
cum sint respectus oppositi potius q̄ alij respectus op-
positi. Responsonem quere si potes.

Scipe autē v̄t̄ s̄ntis d̄rietatem.
Nā sedere ad id qd̄ est stare d̄ri-
um esse v̄t̄. Cōtraria eniz sunt q̄
in indiuiduo vno eodēq; tēpore
ipossibile est simul repiri vicisiz
tñ possibilia inesse. Sedens eniz
s̄lico potest stare r̄ stans sedere. quocūq; aut̄
sedente impossibile est cum stare.

**Postq; auctor determinauit de positiōe q̄t̄us ad eius
eēntialia ponēdo eius descriptionē. nūc determinat de
positiōe quātū ad eius accēntialia p̄p̄tates eius assignā-
do: v̄t̄ hec pars in. 3. diuidit̄ s; q; assignat de positiōe. 3.
p̄p̄tates. quaz due sunt cōmunes: tertia vō est p̄p̄tia
r̄ uertibilis. sc̄ba ponit̄ ibi(p̄p̄tū v̄ro) tertia ibi(ma-
gis aut̄ p̄p̄tū) p̄tenta in p̄ma p̄te est ista. q; positiō non
h; d̄riū. circa quā sic p̄cedit. p̄mo h̄nē ipugnat. sc̄bo eam
probat ibi. (ponētibus) in p̄ma parte arguit sic. sedere r̄
stare sunt positiōes. p; ex p̄cedētib; sed sedere r̄ stare
sunt d̄ria. q; in positiōe est d̄rietas. minor ponit̄ in ista quā
p̄bat p̄ diffinitionē d̄rioz sic. d̄ria sunt q̄ ipole est eē in
eodē indiuiduo simul. vicisiz aut̄ r̄ successiue p̄tingit̄ eē
in eodē. sed sedere r̄ stare sūt h; q̄ sunt d̄ria. p̄batio m̄.
nā sedēs pōt̄ s̄lico stare. r̄ e; hui⁹ rōnis p̄mo ponit̄ d̄lo-
nē(nā sedere) sc̄bo maio. (cōtraria eni sunt) 3° minorēz
(sedens eni) quocūq; aut̄. i. aliquid sedente ipossibile est
ipsūz stare s̄l̄. C̄ Notādū q; h̄ accipit̄ p̄cretū pro abstra-
ctio. s. sedere ac stare p̄ sessione r̄ statōe. alr̄ d̄diceret sibi.
nā sup̄ius dixit ista. sedere r̄ stare nō esse positiōes. s; d̄nt
denotatiue a positiōibus. C̄ Deinde cum dicit.**

**Donētibus at̄ nobis hec d̄ria eē incōueniē-
tia recipe cogimur. eo q; vni d̄riū sit plurius.
Secūdū eteniz collectiōis p̄tinetiā nō magis
sedere ad id qd̄ stare est d̄riū qd̄ eē q; ad ac-
cūbere. S̄l̄r aut̄ r̄ queadmodū sedere r̄ sta-
re nūq; in eodē simul repiunt̄ ita nec sedere r̄
accūbere r̄ stare. Secūdū iḡr h; dispositiō-
nes s̄tū nulla p̄trarietas inerit.**

**Probat clausiōne itēta arguēs in oppositū p. z. rōnes
vna ad ipossibile r̄ alia ostēnsuā. sc̄ba ibi(amplius q; d̄z
p̄trarioz) p̄ma in. z. p̄mo ponit̄ rōnē. sc̄bo istat̄ p̄tra eam
ibi(s. r̄tassio) In p̄ma parte arguit sic. sedere r̄ stare
sunt d̄ria. q; vni est d̄rium pluriū. r̄n̄s est falsum. q; vni
vni tñ p̄trariat̄. ex. 4. meta. ḡ antecēdēs. r̄ p̄n̄s posi-
tioni nihil est d̄riū. p̄batio p̄ntē q; p̄m d̄riaz collectiōis
. i. p̄m d̄riaz nostre diffinitionis. i. sup̄ple p̄m diffinitionē
sup̄ra datā de p̄trarijs. non magis est p̄trariū sedere ad
stare q; ad accūbere. q; sicut sedere r̄ stare nunq; repe-
riunt̄ in eodē simul: sed vicisim. ita nec stare r̄ accū-**

bere simul reperunt̄ in eodē: sed vicisim. ergo sedere
erit p̄trarium ad stare r̄ accūbere. ergo vniū est p̄tra-
rium duoz. huius rōnis p̄mo ponit̄ clausiōne ibi(po-
nentibus autem) sc̄bo p̄bationēz p̄sequentiē ibi(s̄m. n.
collectiōis) tertio in fert̄ conclusionem p̄ncipalr̄ intē-
tam ibi(s̄m autem h; dispositiōnem). i. p̄bationē q;
positiōi nihil est p̄trarium. pater autem tota littera ex
p̄dictis. C̄ Deinde cum dicit.

**Fortassis aut̄ nec isolutū videbit̄ qd̄ vnum
pluriū eē d̄riū. Palloz. n. ad albū r̄ nigrū d̄ri-
um v̄t̄ eē. Itā sub eodē. ḡne eniz sunt nunq; in
eodē inueniunt̄ r̄ vicisim trāsmutant̄. Relin-
quit̄ iḡr vniū pluribus esse contrariūz.**

**Instat contra rationem: vbi duo facit. p̄mo p̄mittit̄
obiectionem. sc̄bo subdit responsonē ibi(non est autēz
pallidum) obicit ergo contra rationē q; consequens il-
latū tanq; inconueniens: non videt̄ inconueniens. ideo
dicit q; fortassis non putabit̄ insolitū. i. falsum r̄ inopi-
nabile vniū esse d̄rium pluriū. nam pallidū videt̄ esse
d̄rium ad album r̄ nigrum. i. albedinē r̄ nigredinem. qd̄
p̄batur per diffinitionem p̄trarioz superius repetitam.
nāz cum sint sub eodē genere n̄m̄q; in eodē simul inue-
niuntur. sed vicisim: q; idem subiectum nunc albū nūc
nigrum est. nunc pallidum. r̄ econuerso relinquit̄ ergo
vnum esse contrarium pluribus: quod in rōne iserebat̄
tanq; inconueniens. C̄ Deinde cum dicit.**

**Hō aut̄ est pallidū ad albū vel nigrū d̄rium.
eteniz cū vtrūq; in eodē est. palloz eniz r̄ colo-
res reliqui ex albo r̄ nigro p̄ficiunt̄. Necessa-
riū q̄ eē in quocūq; pallidū est i oī eo qd̄ eē al-
bū r̄ nigrū. S̄l̄r aut̄ r̄ de ceteris coloribus.**

**R̄idet ad obiectionē dicens q; pallidū non est con-
trarium ad album r̄ nigrum: q; vtrūq; extremum est. s.
in eodē medio. pallidum eniz r̄ alij. s. medij colores cō-
ficiunt̄ ex albo r̄ nigro. ideo sunt simul. C̄ Ex hoc statiz
soluit ad rōnem in oppositū(necessarium est ergo) q;
si pallidum conficitur ex albo r̄ nigro. necessarius est in
quocūq; est pallidum in eodē esse album r̄ nigrum.
s̄l̄r autē r̄ de ceteris medijs coloribus. falsa est ergo ista
minor p̄positio que erat q; pallidū r̄ albū nunq; sunt si-
mul in eodē. similiter de pallido r̄ nigro.**

Circa litterā occurrūt dubia. C̄ p̄mū: q; v̄t̄ sal-
sum q; vniū tñ d̄rietur vni. tū q; mediū v̄t̄
ris moralis h; z. extrema d̄ria. v̄t̄ largitati d̄ria. p̄diga-
litas r̄ auaritia. tum q; d̄c̄f. z. top. q; amicis maleface-
re h; multa d̄ria. s. amicis benefacere r̄ inimicis malefa-
cere. C̄ Sc̄s. q; videt̄ falsum medios colores p̄fici ex
extremis. nā ois forma est simplex in essentia. vt̄ d̄ctus
est in principio huius libri. sed medij colores sunt q̄daz
forme. ergo simplices. non ergo mixti aut cōpositi ex ex-
tremis. C̄ Ad p̄mū dico q; sumendo d̄rietatem stricte
r̄ proprie vnum tñ vni d̄ria. hanc clausiōne ponit̄ Ari.
io. metaphy. quā d̄ducit sic. nā d̄rietas est maxima d̄-
stantia. r̄ si maxima. ḡ perfecta. r̄ si perfecta. ḡ nō p̄tingit
vni plura d̄ria esse. Nec enim vltimo est aliqd̄ vltterius
nec distantie vniū plura sunt q̄. z. vltima. vnum ergo.
tñ vni d̄riatur. C̄ Ad sc̄s dico q; in oī genere entis etiā
in qualitativis est inuenire mediū eiusdem rōnis cum
extremis. p; ex. io. meta. s; aut̄. medium d̄c̄at̄ cōponi ex
extremis. vt̄ ruboz ex albo r̄ nigro. ista compositio non
est nisi quedam conuenientia. q̄litates enim medie sunt
simplices. vnde propter aliquam conuenientiam natu-
A. A. f. 3

ralem medij cum extremis: que convenientia no est ex- tremi ad extremu. dicunt extrema vel qualitates extre- moz esse et manere in medio. et no dicit q extremum sit in extremo absolute ergo colores medij forme simpli- ces sunt. id est non mixte aut coposite nisi modo dicto: et hoc sufficit auctori ad pbandum q non dicitur extremis: qz dicitur non habent talem convenientiam. Per hoc pz ad argumenta. Ad primu de virtute morali et extre- mis. dicendu q no est dicitur proprie et perfecta: qz non ma- xima distantia plus enim distant auaritia et prodigali- tas qz largitas ab vtracq earum. ideo habent se ista tria sicut extrema et medium in gne color. Ad scdm dico q in complexis quadoqz est dicitur ex parte subiecti vt amicis benefacere: inimicis benefacere. quadoqz ex par- te predicati: vt amicis bnfacere: amicis malefacere: qnqz ex parte vtriusqz. vt amicis benefacere: inimicis malefa- cere. ideo ista dicitur non est secundu idem. nec per dicitur proprie contrarietas. Aliter pot dicit q vnum vni cotrariari intelligitur de cotrarietate in complexis. de qua etiam nunc est sermo. Ad aliud pz ex predictis qua- liter medij colores sunt forme simplices. et quomodo dicitur coponi ex extremis. Deinde cum dicit.

Amplius aut dicitur qd dicitur est circa idem na existere. Sedere aut et facere no sunt circa idem na. sed sciuncta sunt. Est enim sedere circa ro- nalia pprie. Facere aut et accumbere circa di- uersa. hanc aut signus est equi et bouis similitudo. quibus sine dubio accubitus pbat esse.

Probat idem qd prius p rone ostensuam sic. Tra- ria sunt nata fieri circa idem natura. sed sedere. stare. iacere. accubere non sunt nata fieri circa idem natura. ergo non sunt contraria. pbatio mino. qz sedere bz fieri cir- ca ronalia. puta homines. iacere autem et accumbere cir- ca diuersa. id est circa irrationalia. non tñ enim homo. sed equus et bos dicunt iacere et accumbere. sedere autē no nisi ho: io dicit q signu huius est similitudo. imago equi et bouis. qbus accubitus et no sessio appropriat. vel pbat cu enis bos vel equus pingit. non pingit proprie sedens sicut homo. huius ronis pmo ponit maiorē. Amplius qd dicit scdm minores. Sedere autem et pater littera.

Contra predicta arguit et videt q positio suscipit arietate. nam omnis motus est a con- trario in contrarium ex. s. pby. sed in positioe est motus. naz motus fit a sedere ad stare: et econuerso. sicut de alijs ergo et. Differentia scdm speciem est cotrarietas ex lo. Metaphy. sed in positioe. imo in omni genere est differentia secundum speciem: qz omne genus diuiditur per duas differentias que addite generi constituunt spe- cies. et oppositas. ergo et. Rō facta superius non est soluta: qz per definitionem dicitur probatur sedere et stare esse contraria: quia impossibile est simul ea esse in eodem indiuiduo. sed vicissim esse possunt. ergo sunt cotraria per locu a diffinitione. In oppositu est auctor. Aliter oz distinguere de contrarietate sicut dictu est in predicamentis. nam contrarietas sumitur proprie et transumptiue. transumptiue dicit absolute. maxima di- stantia in genere et extenditur ad oppositionem priuati- ua quomodo priuatio et forma dicunt contraria. ex primo pbi. hoc modo in omni genere est contrarietas: qz om- nis diuisio generis est per differentias oppositas s mo- do contrarias: sed contrarietas proprie est maxima di- stantia formaz que nate sunt mutuo fieri et se expellunt circa idem susceptiuu. hoc mo negat dicitur a substan-

tia et quantitate vbi qñ et positione. dico ergo q in posi- tione non est dicitur proprie. sed transumptiue. Ad primum argumentu posset negari mino: qz motus no ponitur nisi in quattuor generibus. substantia. qñtitate. qualitate. et vbi. unde et iste motus de quo arguit. s. de se- dere. et stare est motus localis. et per dicitur ad vbi. Aliter dato q in positione esset motus dicenduz est sicut de quantitate et vbi. quia ibi non est motus secunduz se: sed vt subsunt naturali. graue enis mouetur ad vbi deorsuz: qz ibi est virtus naturalis saluatiua eius et mouetur ab vbi sursum. qz ibi est virtus corruptiua istius. similiter potest dici de positione. Ad secundum iam pz. dicitur de contrarietate dicta transumptiue. Ad tertium dato q ista esset diffinitio contrariorum. responsum est in littera in vltia rone: qz iacere sedere accubere no ha- bent fieri circa idem natura. qz aliter circa ronalia. alia aut duo circa irrationalia. Sequit illa pars.

Proprium aut positionis est neqz cuz mi- nus neqz cu amplius dici. Sedere nanqz non magis est positio qz accubere nec minus. nec sedens magis vel minus alteruz altero dicitur neqz accumbens neqz vniuersaliter secundu aliquam aliam positionem.

Ubi ponit scdm contrarietate di. qz pziū positionis est non suscipere magis et minus. qd declarat. primo si due spēs comparetur in genere nam sedere no dicitur magis nec minus positio qz accubere. scdm comparado duo indiui- dua in specie. nam vnum sedens no dicitur magis nec minus sedens. nec accumbens dicitur altero magis accumbens aut minus. nec vlr circa aliquam positionē aliam.

Contra dicta ar. naz aspez et lene aliquo modo sunt positiones. et tñ alteruz altero dicitur magis vel minus aspez. sicut de leni. Rñdeo. aspez et lene put- dicunt ordinem partium in toto non ptinent ad genus positionis: s; sunt differentie aut passionis quantitatis. et tñ nec illo modo dicitur magis et minus. qz iste ordo non est scdm magis et minus. fm tñ qz dicunt qualitates possunt suscipere magis et minus: vt vnum dicitur magis aspez qz aliud et. Sequitur illa pars.

Abagis aut videt pziū positionis substā- tie assistere. oibus quide alijs formis suppositis. Positio autēz nihil aliud est. qz naturalis ipsius substātie ordinatio: que a principio qd em inata est. vt ea que asperis et lenibus eq- libus et inequalibus inest: vel a nullo quidez motu pñeto vt sessio et accubitus et similia. Quicquid igitur e proximo est substātie assi- stens id necessario positio est: et ois qdē po- sitio huius ronis suscipit predicationem.

Ubi ponit. 3. ppetate. circa qd. 3. facit. pmo ppetate pponit. scdm per exempla exponit. tertio ea esse couertibi- lem concludit. secunda ibi (positio autēz nihil) tertia ibi (quicquid igitur proprie) dicit ergo q magis propriuz positionis est assistere et inesse. pprime. i. immediatē et ima- nentius oibus formis supra positis. i. imanētius qz actio et passio. vbi qñ. Qd statim declarat primo de positione que esta natura ibi (positio aut) nam positio nihil aliud est qz naturalis ordinatio partiu ipsius substantie. id est ordo partiu que ordinatio vel est innata a natura vt il- la q inest asperis et lenibus equalibus. et inequalibus.

scdm de positione que est ab actu nro: vel etiā que inest a pñeto motu nre. vt sessio: accubitus et similia. Ultimo cu dicit. (quod igit.) claudit dicta ppetate esse couer- tibile poni di. qz qd prime est assistens sube. illud est necessario positio: et e. ois positio suscipit predicationem huius ronis. s. qz proxime est sube assistens. Notandū q siue loquamur de pone nro mo. s. que inest a natura. et dicit ordinē priuz in toto: et pñet ad gen qñtatis. siue de pone scdm mo. que. s. inest ab actu et pñeto motu nre. et dicit ordinē partiu in loco: et facit gen et pdicamentu di- stinctu: vtracqz eni positio inest sube statiz posite in esse. suba eni pres habes. puta ho statim: vt est bz pres ordi- natus iter se et in loco: qz vel stat: vel sedet: vel facit et.

Contra proprietate arguit. tu qz qñtitas pziū ad- de et sube qz aliud qd cuqz accis. p eni ex na- tura rei suba est qzra qz posita. qz positio no pziū in- beret: tu qz actio et passio sunt ca pñis: vt dictu ē supra ea. de actione: sed ca pcedit effectū. igitur immediatius inbe- ret sube qz positio. Rñdeo. intētio auctoris est qz po- sitio pziū inberet sube qz aliqz pncipioz. hic determi- nator. vñ in lra dicitur alijs formis suprapositis. Et bz pz ad pziū de qñtitate: qz vtiqz qñtitas immediatius inberet sube. sed ipsa no est aliqz istoz sex pncipioz. Ad scdm pcedo qz actio et passio pcedunt suppositionē in alio sup- posito pus eni est actio et passio elntoz qz lapsi sit geni- tus: et pñis qz beāt in pñis sitū vel positionē: sed in eo- dē supposito vel suba est e. pziū eni ex nā rei. ho habz sitū. vel positionē in pñis: et loquedo de vtracqz pone qz possit agere vel pati: sit in qñ vñ habeat aliqd circa cor- pus adiacens: et saltē qñtū ad pone que est ordo partiu in toto pus bz ea qz sit in vbi vel in loco. positio ergo res- pectū sube pcedit alia qnqz pncipia: siue predicamenta.

Abitus autem est corporis: et eo- rum que circa corp sunt adiacētia. Ultimo determinat auctor de 6 vlti- mo pncipio. s. de bitu. Circa qd duo fac- p eni determinat de bitu qñtū ad ei qddi- tate. scdm de hre oñdens et mltitudines. ibi. (of aut hre.) pma ps diuidit in duas qz p agit de bitu qñtū ad ei eñtialia describēdo et diui- dēdo. et qz ad ei accñtialia ppetates ei assignādo. ibi. (suscipit autē.) pma in duas: qz p ponit de habitu vnam notificationē seu dñcriptionē. scdm duplicē diuisionē. ibi. (fm q) dicit ergo q habitus est corporū et. Notan- dū q vt dictu est in predicamentis. c. de qualitate habit⁹ dicitur multipliciter. vno mō significat aliquid trāscen- dens fm q ab eo dicit hre denoiatiue qd distiguit h in in sine huius capti. Alio mō significat idēz qd forma positina vt sumit in oppōne pñatiua. qz pñatio et habit⁹ opponunt. Alio modo significat qualitatē radicatas in subo pñificiter mobilē: et hoc mō pñet ad pñā spe- cie qñtatis: que est bitus et dispositio: nullo istoz modo- rū est h fm de bitu. Sed qrtō mō fm qz habitus si- gnificat habitudinē mediā iter habētē et re habitū q est velut actio mediā iter agēs et patiens: et sic est decimū ge- neralissimū: qd h describit. et est sensus. bitus sup. est qd- dā respectus et bitudo corporū: et ooz q sunt adiacētia cir- ca corpus. ita qz corp⁹ bz illa: et illa hñr a corpe formalr p illa bitudinē mediā aut respectū: vñ sicut ex adiacētia tps ad re rēporale causat qñ: sic ex adiacētia aliqz cir- ca corpe causat iste habitus: ex quo pz falsitas alterius expñis: que ly adiacētia. dicit accipi vt noiatiū singu- laris: ita qz bitus sit formalr illa adiacētia: qd pz esse sal- uz: tu qz habitus no est adiacētia: sed derelictu et cātum

ex illa adiacētia: quē admodū etiā qñ no est illa adiacē- tia tps: s; qddā ex illa derelictu: tu qz illa adiacētia est in bis que corpi adiacēt sic in subo: adiacētia eni est in adia- cēte: s; bitus est in corpe cui illa adiacēt: sic in subo: cor- pus eni bz formalr ea que bz ipso habitu: ergo formalr est habitus in eo. h g adiacētia est noiatiuus pluralis: et tūc pz dñcriptionē hñ esse assignatā: qz hic ponit subm huius respectus corporū. ponit etiā terminus eoz que circa corpus. Deinde cum dicit.

Secundum quam bec quidem habere: illa vero haberi dicuntur.

Diuidit habitū: et ponit duas diuisiones: qz pma ē vo- cis in significationes. et accñtis in suba: qz ponit ibi. (B- aut nō.) dicit qz fm habitū bec dñr: illa dñr. habe- ri. Non qz vt dictu fuit supra. c. de vbi. oēs respect⁹ extrinsecus adueniētes sunt mutui: et sunt duo oppositi re- spectus: sicut eni ex pte corp⁹ est vn⁹ respect⁹. q. actiue quo corpe bz ea que circa se vt sibi adiacēt: sic ex pte ad- iacentiū est alius respect⁹ oppositus. q. passiue quo hñr ea q adiacēt. ista g diuisio tñ valz ac si diceret: qz qdam bitus ē actiū q aliq dñr hre actiue: qdā est passiu⁹ q aliq dñr hñr passiue: et pz q ista diuisio est vocis in significa- tionibus aut equoci in equocata: qz bit⁹ actiū cū sit gñali- nibil reale vniocū bz. s. se qd sit cōe ei et bituū passiuo: et qz in hñc et in illū re diuidat nisi ens de q dictu est als: in por. si aut teneat q aliqz trāscēdens pter ens sit cōe vniocū iferioribus possit teneri et de bitu: et tūc ista di- uisio nō eēt equoci: s; vniocū in vniocata. Sed no- tandū q qdaz doctor dicit. v3. Scō. s. meta. c. de pdica- mētis. qz bitus nō est formalr bitudo mediā iter re bitū. et habentē: sed est qdā forma sita: p quā bituatus forma- liter est bituatus: et in illa for fundat bitudo qdā ad illō quo bituat: puta ad tunicā: qz ar bitus nō sit bitudo me- dia pbat: qz tūc habit⁹ eēt duo gñalissima: sicut actio et passio. Sed ista opt. pateret solo ad qddā du. s. c. d. passione. in qdā. q. s. qz respect⁹ oppositi in qñ. vbi pone- et bitu ptinet ad gen⁹ rēlonis. Sed pter istas sunt alij re- spectus q faciūt gñalissima: puta qz eni est qdā forma a- q rēale est formalr in tpe: et vbi est qdā forma. b. qz for- malr corpe est in loco: et pō est qdaz for. c. forma in quā positi. qz formalr est sic positi in loco: et bit⁹ ē qdā forma d. qñs nūc dicta est. Uerūm magi teneo pñā viā: nec cogit arg. qz alterū reducit ad alterū. id nō sunt duo ge- neralissima: s; vñ tñ. isti etiā respect⁹ oppositi nō pñt eē de gñe rēlonis cū sint extrinsecus adueniētes. vt postē sum est de oibus sigillatim. Deinde cum dicit.

Bec autē non: hoc autēz non dicitur fm to- tum sed fm particularem diuisionem: vt ar- matum esse et calciatum esse.

Ponit scdm diuisionē penes suba. vbi duo facit. pmo ponit diuisionē. scdm remouet dubitationē. ibi. (bis at.) dicit ergo qz hoc. s. qd dcm est supra: qz fm bitū bec dñr hñr. illa aut hñr nō est fm totū. s. corpus tñ: sed etiā s; di- uisionē partiu. exēplum: vt armatum esse: quo ad totū cor- pus: et calciatum esse: quo ad partem corporis.

His nāqz eq simplicia qdē noia posita sunt qb appellarent ea: s; sūt eis noia: armatio et calciatio: hoz aut ad pportionē: et de reliqs.

Remouet du. qz exēplificat de armato eē: et calciato eē: qz nō sunt bit⁹: s; dca denoiatiue ab bitu. id remouet du. dās cāz h. s. defectu noiuz di. qz hñr nō sūt noia ipo- sita simplicia et vniocata qb appellat: s; sūt. i. singulr eis noia. s. armatio et calciatio: et reliqs sūt iponit noia ad p-

portioz. i. similitudoz filioz: puta captiatio et tunicatio etc. Notandum qd habere aliqd circa corpus pot esse dupli. Uno mo circa totu corpus: vt armatu ee: vestitu ee: dato qd totu corpus sit armatu vel vestitu. Alio mo fm parte corpis. vt calciatu ee: qd est fm pedes: ex qbus pz qd ista diuisio est penes subia: et no per orias formales ex h forte: qd habit no hz tales orias: vt si hz sunt nobis ignote: vocat qd i abstracto armatio: calciatio: captiatio. q: alia noia no hnt magis ppa. pz. C Segt illa pars.

Suscipit aut habitus magis et minus: armatioz. n. eques pedite dicit: et calciatioz qui cum caligis et calciamentis est qd qui soltu caligis vel calciamentis vitur. In quibusda at veru non est: qd cum magis vel minus predicentur: vt vestitum esse: et similia.

Ubi determinat de habitu quatu ad ei accidentalit po nedo tres ppetates: quaru due pme sunt magi coes. tercia vo magis ppa. 2o ibi. (habitu quoqz.) 3o ibi. (ppriu aut est hui.) pma in duas pmo pmitit ppetates. scdo ondit ea no ee ppra nec uertibile. ibi. (in quibusda at.) dicit ergo qd habit suscipit magis et minus. na armatioz. i. magis armatus dr ee eques pedite: et calciatioz dr esse. i. magis calcatus q calciat caligis qz qd no nisi forularib. C postea ibi. (in quibusda.) ondit ppetate no ee uertibile: qd no uenit oi bitui. lo dicit qd in quibusda. sup. habitib hoc no est vez qd fm magis et minus dicit: vt vestitu ee: vel filia. vnu. n. corp n dr magi vel min vestit alio.

Contra ista ppetate arg. tu q: si susciperet magis et minus etia susciperet hria: qd suscipere magi et minus et suscipere hria sunt ppetates uertibiles respectu cuiuscunq generis: unde hre cotrariu vr esse ca si sceptionis magis et minus: sed habitus no hz hria vr dr stati infra. ergo nec suscipit magis nec minus. tu qd vr falsum q armatio sit q hz plura arma. naz vr dicit auctor infra: fm pluralitate numerali no dr aliqd magis vel minus: q armatus plibus armis no erit magis armatus: nec eques magis armatus pedite. C Rideo res que adiacet circa corp: ex qbus habitus catur: quedā sunt diuerse fm forma et spz in tali gne. quedā no: ex pliu primi. so enlares diuerfi sunt specie a caligis in gne ornatus. ex pliu scdi tunica a tunica et generalr vestimentuz a vestimeto no differnt spe in gne vestimeti. habitus ergo causatus ex adiacentib orntib spe suscipit magis et minus: sed habitus catus ex adiacentib no drntib spe no suscipit magis et minus: sed q sit ca vtriusq difficile est assignare. C Ad p in oppo nego ma. si vtr accipiat: qd instantia est in pposito nec hrietas est ca suscipiedi magis et minus: vt inferius ostendet. c. sequeti. C Ad scdm cōcedo qd fm pluralitate numerali puse no dr aliqd fm magis et minus: et sic est in pposito. C Deinde cum dicit.

Habitui ho nihil hria: etenim armatio calciationi hria no e. Ide enim calciat et armat: qm aut alijs hria no est palā e: sicut aut et his filia. C Ponit scdas ppetate di. q habitui nihil est hria: qd pbat p rone sic. si bitui ee aliqd hria. g duo hria essent fil. nis est falsuz. g ans: ex quo segt: naz pbat. di. q armatio no est hria calciationi: qd ide hō est calciatus et armatus. g tunc hria essent in eodē. manifestu est ee: qm in aly bitib no est hria. C Si istee q armat est hria in armatoz vestitus nudo. ergo habitus hz hria. hōm q equocaf de hrietate vr se extēdit ad opposita puatiue: nutitas eni et ibitualitas sunt puatiues. hria aut vtriusq

extremu est aliqd positiuū ideo ppe loquedo no sunt hria ea de quibus instatur. C Deide cu dicit. Propriu asit habitus est in pluribus qdez vt in corpe: et in his que circa corpus sunt existere: adiacet enim corpe et in his que circa corpus sunt: hoc autem: vt dictum est: sit fm eam que in partibus est diuisionem.

Ponit 3as ppetate que est magi ppra. Circa qd duo facit. p ponit ppetate. scdo instat ea vr amplius manifestet. ibi. (in paucis aut.) dicit ergo qd propriu est habitus existere in pluribus. i. in corpe: et in his que sunt circa corpus. na sic dictu est supra est quedā habitudo media iter corpe: et ea que corpe adiacent: et subdit qd sicut dictu est supra: hoc fit fm diuisione que est in partibus: et supple no soltu fm totum corpus. C Deinde cu dicit.

In paucis autem alijs principijs huiusmodi inuenies: in quantitate enim solum: et in his que ad aliqd sunt simile reperies: ad aliqd autem vt figuratiter dicatur: vt similitudo et dissimilitudo q pluribus similibus et dissimilibus inuenies. Quantitas aut vt numerus q et in numerabilibus inest vtriusq semp crescens fm vnitate multifaria ascensione. Simpliciter aut nihil inuenies i tot distribui pnb pole ee vt nstex.

Instat 3 dicta ppetate. vbi tria facit. p ponit instantia. scdo soluit ad ea. ibi. (sed no oes.) tertio ex dicit claudit ppetate ee uertibile cu toto genere habitus. ibi. (qre magis.) dicit ergo qd hz ppetatem inuenies in paucis aly pncipijs. i. predicamentis: qd in sola qstitate et ad aliqgd. i. relatione hoc reperit. v. g. vt figurat. i. ex ppariter dicit ad aliqd: vt similitudo et dissimilitudo sunt in pluribus: puta similitudo in plib silib et dissimilitudo in pluribus dissimilibus: sicut qstitas vt numerus est in pluribus: qd in vnitate numerali: na nuer sp crescit fm ascensione. i. additione multifaria vnitate. nuer eni. vt dr 3o. phy. catur ex diuisione pntinu: qd g pntinu est diuisibile in infi. se q nuer est augmetabilis in infi fm additione vnitate. vr subdit qd nihil simp loquedo inuenit posse distribui. i. diuidi tot pnb: sicut numerus. C Ex pdictis ergo colligit qd esse in pluribus no est ppru habitus: cu ueniat qstitate et relationi. C Deinde cu dicit.

Non autem ois qstitas aut relatio talium est. habitus autem omnis in pluribus necessario consistit: vt in corpe: et in his que circa corpus sunt: omne enim qd in corpe: et circa corpus est pntes habitus nome fortit: qre magis ppru quide habitus erit in corpe: et circa corpus existens fm ea que partiu est diuisionem vt in pluribus est existere.

Soluit ad instantia volēs qd licz esse in pluribus possit repiri in aliq qstitate. i. nuō et in aliq relatioe: no tn in oi. repitur aut in oi habitu. et io est ppru hitus: no alius alioz. dicit qd no ois qstitas aut relatio est talis q. i. in plibus existat: ois aut hitus necio existit in plib. scz in corpe: et in his q circa corpe sunt fm ea q est in plibus diuisione: et illud qd pntes in corpe: et q circa corpus sunt fortitunt nome habitus. Ultimo cu dicit. (quare magis.) cludit ppetate esse uertibilem cum toto genere habitus dicens qd magis ppru est habitus.

magis. i. qd alicuius alioz existere: vt in pluribus. scz in corpe et existens circa corpus fm partiu diuisionem: sicut iam superius expositum est.

Circa littera precedentē occurrunt dubia. C Prio. qd vr falsuz qd esse in pluribus no cōueniat oi relationi. na ois relo et respectus generalr regit duo ex ma: qd formalr est habitudo huius ad hoc. no soltu ergo similitudo: sed etiā paternitas. imo ois respectus siue intrinsecus siue extrinsecus aduenies est necessario in pluribus: et p rōis no est magis ppru habitus qz relationis. C Scdo vr falsum qd numerus aut habitus aut respectus alius sit in pluribus. nam nullu accidens vnu pot esse in diuersis subiectis: sed habitus nuerus et ois respectus est accidens. ergo etc. C Tertio. videf falsuz qd nihil possit diuidi in tot partes sicut numerus: qd nihil magis potest diuidi in infinito: sed cōtinuū est diuisibile in infinituz. ergo numerus no pot diuidi in plures partes qz pntinu. C Rideo. ad euidetiā predictoz oportet prius videre intentione auctozis: quantum ad ista ppetate. Scienduz ergo qd auctor no itēdit qd habitus sit in pluribus: qd regit plura. i. subiectu et terminuz: qd hoc cōmune est omni respectui. vt argutum est. ois eni respectus est inter duo extrema: nec intendit qd sit in pluribus subiectis simul: qd hoc nulli accidenti conuenit: imple est eni per naturas idē accidēs simul esse in diuersis subiectis: sicut nec idē corpus in diuersis locis: nec intendit qd sit in pluribus: qd pot esse in pluribus subiectis qtu est de se: qd hoc cōe est omni accidēti. albedo. n. pot ee in lapide ligno ferro etc. sicut de omni accidēti: qd ee accidens pot esse in diuersis subiectis vel diuersis specie vel saltem numero diuersis sed est itēti sua: sicut pz ex lra p totuz: qd ppru est habitus ee in plibus cum determinatione. scz in pluribus partibus corpis: vt in subo: no qd idē habitus numero sit calciatio: que est in pede: et captiatio que est in capite etc. sed abioiute habitus est in corpe et in partibus corpis et non alibi hoc autē nulli aly de principijs cōuenit nisi alicui quantitati: puta numero: qd partes corpis sunt in aliquo numero. puta. io. vel. ioo. numerus ergo contenarius vel denarius est in tot pluribus partibus corpis: sed non omnis numerus: nec ois quantitas: puta numerus accidētiū vt anguloz: sicut nec oratio nec tepus etc. similr hoc cōperit alicui relationi equiparantie: vt similitudo dissimilitudo: no eni tantu corpus totu est sicut alteri toti: sed etiā partes partibus sunt siles: vt manus alba est similis alteri albe: sic et caput etc. ideo dico de similitudine: sed non ois relo est hz. vt relationes disquiparantie. puta paternitas aut dominiū non sunt in pluribus partibus corpis: sed sunt primo in toto pte: et toto dno: sicut in supposito vel subiecto. ee ergo in pluribus. hoc mo. i. in corpe fm diuisione partiu est ppru gnis habitus et nullius alterius. Cx autem illa sit mens auctozis: pz ex littere textuz: qd sepe reperit illud: que est fm eam que est in pluribus partibus corpis diuisione. C Ad p ergo dubius pz ex dicti. aliter eni respectus generaliter est in pluribus. i. requirit plura ad sui esse: alter habitus dr esse in pluribus. C Ad scdm similitr iaz pz. na numerus aut habitus aut quicunq respectus no est in pluribus vt plura sunt: sz vt vnu iunt: sicut eni albedo que est in toto corpe est in pluribus: imo in oibus partibus corpis: ita vestitio in toto corpe vestito est: et numerus in oibus partibus et vnitate: que numeru cōponunt: qd oia simul sumpta h et ibi cōstitunt vnu subiectu totale. C Utruz aut numerus dicat aliquā formā vnā pter vnitates ex qbus componit: et dato qd sic. vrz illa vnitas vel forma sit ens reale: vel tantu ens rōnis: alterius est negocij pertractare.

Ad tertiu dico qd numerus causat ex diuisione continui: ideo tot ptes habet vnu sicut reliquū: siue sumant partes in actu siue in potētia: qd igit cōtinuū per diuisionem reducit ad numeru et discretū. ideo ideo est iudiciū de vtroqz. auctor ergo quatu ad diuisionē loquēs de numero non intendit excludere continuuz: et sic pz.

Scitur autē habere multis modis: habere enī dicimur fm alteratione: vt albedine et nigredine: et quantitate vt longitudine. Nihil tñ aliō est dicere albedine aut longitudine hre qz albu aut longu ee.

Si aut et vas aliqd hre: vt modius tritici qd nihil aliud est hre qz cōtinere. Habere quoqz et in mēbro dr: vt in digito annulu: qd tñ est hre quatu et digitu in annulo ee. Dicit aut vir vrozē hre: et recipere vroz viru: hic aut insolitus est habēdi modus: huius aut habere nihil aliud significat qz cobabitare: qre modi habēdi q cōsueuere dici quinario nūc terminatur. Fortasse aut aliū modi erunt preter hos q numerati sunt: Sed siqz diligēs sit inquisitor inueniat. Et de principijs hec dicta sufficiant. Re liqua vero in eo qd de analeticis est querat.

Postqz auctor determinauit tanqz pntētū de habitu notificas eius qdditate: nūc determinat de hre icidēter: qd dr denoiatiue ab habitu sumpto trascendēter declaras huius nois multiplicitatez. Circa qd duo facit. p pōit de hre gng modos vel significata. scdo excusat se a determinatione alioz. ibi. (fortasse qdē.) pma pars vuidit in. 5. fm. 5. modos. C Primū ergo ponit di. qd hre dicit multis modis: vno mo dicit hre alterationez et qualitatez: qz quā est alteratio vt nigredine et albedine. C Secudu ponit ibi. (Et quantitate.) qui est hre quantitate et longitudine: subdit aut quo ad vtriusq modū qd nihil aliud est habere albedine aut longitudine qz esse albu aut longu. C Tertiu ponit ibi. (dr autē vas.) dices qd alio modo dr habere vt vas. i. cōtinēs habz pntētū: vt modius hz tritici: subdit autē qd habere hoc modo non est aliud qz continere. C Quartuz ponit ibi. (Habere autē.) dicens qd alio mo dr habere aliquid in mēbro: vt annulum in digito: subdit autē qd hoc hre tantu est dicere quantum digitum esse annullatum. C Quintū ponit ibi. (Dicatur autē vir.) di. qd alio modo vir dicit habere vrozē: et eonuerso: vroz recipere habere viruz. ex quo infert qd iste modus habēdi est insolitus. id est iprozus propter circulu in habēdo: qd illud qd habet dr habere et eonuerso habēs dr haberi: et hoc nihil aliud est dicere qz cobabitare. C Ultimo ibi. (quare modi.) concludit di. qd modi habēdi qui cōsueuerunt dici quinario numero terminat: vt predictū est. C Ultimo ibi. (fortasse.) excusat se de determinatione alioz modoz di. qd forte sunt aly modi habēdi preter hos qui modo dicitur: sed qui sint aly diligēs inquisitor inueniat. C Ultimo concludit quantum ad totū precedēs di. qd de principijs. i. sex pdicamentis. que Ari. forte reliquerat hec dicta sufficiant. reliqua querant in eo volumine: qd est de analeticis. i. in libro pōru et posterioz qui dicunt analetici. i. resolutoz vel indicatiuz pro eo qd ibi tradit ars syllogizandi et demōstrandū vt cōclusiones resoluant in principia

Secundo ponit duas ibi. (si enim secundum magnitudinem.) 3. p. bonum... (amplius autem.) ar. sic nihil dicitur cum magis et minus alteri aliter...

Quare neque secundum virtutem.

Concludit ex predictis et iuxta dicta in primo quod tertia opinio est falsa: quod si nihil dicitur secundum magis et minus per augmentum aut decrementum...

Dixerat igitur alia invenire que cum magis et minus dicantur. Quis vero sunt ea que sunt in voce. Eorum que adveniunt non secundum subiecti mobilis incrementum vel diminutionem...

catavocum. que. s. voces significant ea. que adveniunt. i. accidunt. i. accitio que suscipiunt magis et minus: non secundum augmentum et diminutionem...

De his enim cum magis dicitur que proximiora sunt et que in voce est impositio: cum minus vero de his que remotiora existunt...

Manifestat quod dixerat dupliciter per se. scilicet per exemplum. et pariter dicitur de his. scilicet que dicitur cum magis et minus: illa dicitur magis talia que sunt proximiora...

Et pariter dicitur quod alijs comparata stature dimensione in quantitate vincit: quod igitur est quod in quantitate mensura superat id continuo prius pronuntiatur.

Simile consistit in hoc. quod sicut est in quantitate corporis extensiva sic intelligendum est in quantitate foris interioris de qua nunc agit. ibi autem sic est: quod illud dicitur prius et minus quod in quantitate excedit ab alio...

Substituit autem aliquis quamobrem hec quod cum magis et minus dicantur. Sube hoc mime. Hoc autem contingit: quoniam substantiarum impositio in termino quidem est ultra que transgredi impossibile est.

Mouet circa predicta duas dubitationes. scilicet ponit ibi. (addit autem.) prima dividit in duas. per ponit quod non subdit solone. ibi. (B. autem dicitur.) dicitur quod aliquis dubitabit: quare aliqua dicitur cum magis et minus: puta albedo et alia...

Indivisibile ultra quod et citra quod non est possibile transgredi. et ideo nihil in suba potest dici cum magis et minus secundum accessum et recessum...

Addit autem et de accidentibus quibusdam que sine magis et minus dicuntur ut quadrangulus et triangulus et similia. Ad. n. quadrangulus unus magis et minus alio dicitur. Contingit autem quoniam in substantiarum quidem designationes accipiuntur. Etenim quadrangulus et qualitas nuncupatur et corpus quadrangulatum: vel eadem que in superioribus est ratio hoc verat: quoniam habet impositio in termino quod est facta ultra que transgredi non licet.

Mouet secundam dubitationem ubi duo facit. primo quod non permittit. 2. rationem subdit ibi (contingit autem) dicitur ergo quod addit alia questio de accidentibus. que. s. aliquid dicitur sine magis et minus. ut quadrangulus triangulus et similia. nam unum triangulum non dicitur magis nec minus triangulum alio. et tamen aliquid. scilicet accitio dicitur secundum magis et minus. 2. ibi (contingit autem) ponit responsionem. ubi. z. facit. primo solone manifestat. 2. eas per se confirmat ibi (quod admodum in supralatiis) 2. in. z. secundum. z. solones. quas adducit. prima apparet. secundam veram ibi (que vero in superioribus) dicitur quod hoc id contingit: quoniam supple. tale accitio accipitur in designatione subiectorum. scilicet substantiarum. Vult dicere quod talia accitio sumuntur in designatione. id est dispositione vel preparatione substantie. quod per. quod quadrangulus dicitur qualitas: et corpus dicitur quadrangulatum. quod igitur talia accitio sic sunt dispositiones substantie. id est non dicuntur cum magis et minus sicut nec sube. habet autem est solutio apparet. quod in re veritate nihil valet. de enim accitio aliquo modo est dispositio. ergo pari ratione nullam accitio deberet dici cum magis et minus. quod est propositum. ideo ibi (quod vero in superioribus) ponit solone veram dicitur quod illa eadem ratio que dicta est in superioribus. scilicet quantum ad substantiam. illa eadem verat. id est phibet hoc ne. scilicet alia accitio dicantur cum magis et minus. eo. scilicet quod impositio talium facta est in termino ultra que transgredi non licet: sic etiam de suba dicebat. hec est ergo causa que talia cum magis et minus non dicuntur. (Deinde cum dicitur.)

Quod admodum est in supralatiis. Etenim albus et nigerrimus et habet sine magis et minus sunt: eo quod habet impositio in termino est. ultra que porrigi impossibile est. Possibile enim si contingit nullum sequi impossibile. quapropter et si omnes puncti componantur nullam faciunt magnitudinem: quoniam punctus puncto compositus nil auget.

Confirmat dicta solone per se. ubi. z. facit. primo ponit se ad propositum. 2. perbat quod dicitur ibi (pole. n. si contingit) dicitur quod de impositio facta in termino sic supple. est que admodum in supralatiis. nam albus et nigerrimus sunt sine magis et minus. vnus. n. albus non est magis albus alio albusissimo. sicut nec nigerrimus alio: eo. scilicet quod in habet facta est impositio in termino ultra que impositio est transgredi. Quod statim perbat (pole. n.) ubi dicitur sic arguere. si dicas quod impositio non est ultra illum terminum transgredi da oppositum quod sit pole: sed pole si contingit. si ponatur in eum nullum sequi impositio. quod illud non est pole. quod est impositio. perbat mi. quod terminum stat in indivisibile. ultra autem indivisibile non est additio aut transgressus. quod per in exemplo. quod si omnes puncti componantur. id est iungantur nullam faciunt magnitudinem. id est nihil auget. id est subditur. quod punctus addit puncto nihil auget. ratio huius est indivisibilitas puncti. huius ratio. primo ponit mi. (pole. n.) scilicet perbatone mi. quod quod et si omnes sicut gest de supralatiis: ita est et de quibus impositio facta in termino. quod ibi non est possibile accessus vel recessus additio vel diminutio. nec magis nec minus. et sic per ad ad duas dubitationes supra moras.

Contra opinio auctoris de causa suscipiendi magis et minus. scilicet quod causa sit accessus et recessus ad impositionem. ar. quod si sic. quod nihil erit albus albedine nisi sit albus. ratio est falsus. quod tunc albus remissus non esset albus. perbatone. cui non veniat significati nois. nec veniat ipse nome. 3. per te albus impositio ad significatum pura albedine. quod est in summo gradu. quod nihil erit albus nisi habeat illam albedinem in summo gradu. (Si dicitur quod non intelligit per impositio nois albedine in summo gradu. sed albedinem pura: que. s. nihil dicitur huius admixtum. (Lotra. quod id est incoueniens sequi. quod tunc nihil erit albus nisi sit purus albus. quod est falsus. (P. videat falsus quod indivisibile additio indivisibili nihil auget. nam vnitas addita vnitati auget et facit numerum. cum tamen sit idem visibile. (P. propositio est intelligenda de additio per modum continui. vnitas autem non sic addit vnitati. sed per modum discreti. cuius signum est. quod vnitas cum vnitate proprie loquendo non facit maius: sed facit plus. nam sicut maius est in continuo. ita plus est proprie in discretis.)

Ad maiorem autem euidetiam predictorum quod videtur. vtrum gradus intrinsecos et extrinsecos secundum quos ipsa possit suscipere magis et minus. Ut quod non. quod forma est simplex et inuariabilis essentia consistens. sed illud quod habet gradus non est habet ergo. (P. s. meta. forme sunt vt numeri et sicut numerus stat in indivisibili: ita quod nihil potest sibi addi vel minui: quod mutet spem. sic est de forma. quod forma non habet gradus. quod est. (P. si sic. quod vna albedo erit magis albedo quod alia. ratio est falsum. ergo ratio. perbatone ratio. quod tunc albedo itensa habet aliquem gradum que non habebit remissa. ergo erit magis albedo: vt videat. (Lotra. impossibile est aliquas formas se comparare alicui secundum magis et minus nisi in sua essentia habeat gradus. aliter secundum eundem gradum participaret a quocumque subiecto: sed forma accidentalis comparat se alicui subiecto per magis et minus. per de albedine. quod in sua essentia habet gradus. (Ratio. quod ratio de ista questione aliquid dixi in predicamentis. capto de quantitate. et multo plerique determinati in quodam questione ordinaria. id est hic breuiter pertransibo aliquid replicando: que iam dixi ubi supra. (Primo ergo habet aliquas opinioniones. quasdam ones declarabo. Secundo ad quod breuiter respondere deo. (Quantum ad primum ex improbatone predictarum opinionionum suppono. 4. conclusiones. s. tres. 3. opinioniones per auctorem reprobatas: quod neque augmentum: neque decrementum subiecti: aut accitio vel virtus est causa suscipiendi magis et minus. (Quarta vero opinio auctoris. scilicet quod accessus aut recessus ad impositionem vocis non est causa. De. 4. conclusiones patent ex predictis. (Quinta conclusio est ista. forma accidentalis non suscipit magis et minus secundum dispositionem in subiecto aut secundum esse in subiecto remanente eius essentia inmutata. hanc perbat sic. illud. scilicet dispositio aut esse in subiecto vel esse idem cum essentia forme vel non. si idem habet propositum. quod cum illa dispositio sit maior vel minor. ergo essentia forme cum ponitur esse idem. si non est idem quero de illo alio: vtrum secundum suam essentiam participet magis aut minus vel non. si sic habet propositum. si non. ergo erit processus infinitus. (P. habito termino secundum rationes qua terminus cessat motus: quod habetibus presentibus cessat motus et generatio. ex primo de generatione. sed per te in principio calefactionis habet tota caliditas secundum rationem que est terminus calefactionis. ergo

Incipit scriptum Antonij Andree super librum perhermenias.

Ergo baltha sar in terpratione narra fe/ stin. Dan. 4. f3. Boe. in omē. lib iste ē de i terpratiōe qd quo in tēdit hoc patebit ma gis ifra. r iō p introdu ctiōe ad hūc libz pōt accipi verbuz pñs. vt nos hāc sciaz appetē tes dicam. Ari. aucto ri hui' libri (tu g. rē.) vbi describit pfectio

bus libri qstū ad qtuor gnā cauaz. si enim cōsideres. Principiū originale ecce persona digno mem. Si subm materiale ecce loquelā pulchziformem. Si formalem modū ecce affarum regularem. Si finalem fructum ecce thesaurum salutarem.

Primum pbat designatio figuralis (tu g) tu inqz toti sapiētie hūane doctoz eximi. scriptoz r pñs. r platoz pñs. seu pñs. vñ r figurāl dē balthasar qz iterpta tur abforbes diuicias. r reuera ipse ē Az. q diuicias pñe qz maxie abforbuit itra se r distribuit alyz qbusciqz. vt de illo possit itelligi illd Dan. 5. balthasar rex fecit grāde cōiuiū optimatib' suis mille (cōiuiū). i. sapiētie itelle ctū pñs (mille). i. qbusciqz gnāl. qz nūeris millena rius est nūer' pfect'. Scōz pbat expō exēplaris (in terpratione) interpretari aut idez est qd exponere. r liber iste est de iterpratiōe qz si sumat p enūciatiōe est de ipsa vt de subo. qz de ipsa bic agit qstū ad suā cōstructōez pu ta de noie r vbo ex qb' cōstat. vt ex pñs' itegralib' qstū ad suā diffōne. qstū ad suā oppōne r habitudinē rē. vnde de libro isto pōt itelligi illd Dan. 5. itelligētia r iterpta. sōnoz ostēso secretoz ac solo ligatoz iūeta sunt in eo: reuera in B lib' iuenit r itelligētia de incōplexis. i. noie r vbo. iterpratio de cōplexis. i. sōne r enūciatiōe (ostisio secretoz) qstū ad vitates hūnū (solutio ligatoz) ad dclara tiōne dubioz. 3. pbat cōpō ordinata (narra). i. di stincte r ordinate qstū ad vtrāqz formaz artis q est for' tractat' r for' tractādī. Narratū g Az. libz istū veraci ter vt itellectū doceat. subtilit' vt itellm erigat. ordinat' vt itellm attrahat. alliciē. n. anim' ex ordie dterminato scie. vt dicat Az. illud psalmi. vespere r mane r meridie narrabo r annūciabo (vespere) qz i subtilitate (mane) qz cū veritate (meridie) qz cū ordinabilitate. 4. pbat appreciatio islamata (festin') vbi nota qz hui' libri triplex ē finis. vñ. ppinqu' q est notitia de enūciatiōe r ppōne. alius remot' qui est notitia de syllō. 3. vltim' q ē celestis beatitudo. ergo tu Ari. narra hāc sciam festinus vt itellectus itelligat veritatē de ppōnibus. veritatē de syllogizatōib'. veritatē de eternis pmissiōib'. vñ. puer. 6. Discurre festina. suscita amicu tuū. nō dederis somnū oculis tuis. suscita. i. ad itelligēdū. ergo vt dicē babebit. i. festinationem ingredi ad illam requiem. i. eternaz ad quā omnis scientia ordinatur rē.

Aia notitia subī pūpponit in scia. de subo enī o3 p̄cognoscere qd est r qz est. ex p̄ poste. iō an expōne h' libz vñā moueo qōne. vtz liber iste sit de enūcia tiōe vt de subo. Ut qz nō. qz subm d3 esse cōe oib' q dēterminant in scia. sed enūcia tio nō est h3. qz bic dēterminat de noie r vbo de qb' nō p̄dicat enūciatio. C. s. auctoritas Boe. ē

in hūc q dicit hūc libz esse de iterpratiōe. cui astruif itū tulatio lib. qz pyhermenias. of a peri qd ē de r ermenias qd ē iterpratio. qz si liber de iterpratione. C. Lōtra. qz de enūciatiōe agit pncipalr i isto li. vt ex seqntib' appēbit. g est subz in B lib'. C. R. Dic o3 supponere p cōditiones scie subī de qb' dcm ē in pñ' p̄p̄p̄. q. p. C. z d enūcia tiōe qd sit. qz h3 p3 in lfa ifra. C. Tunc ad qōne dico. 4. nes. C. Prima ē ista. logica aut aliq̄ pars logice nō est de voce tāqz de subo. p̄bō h'. illud de q̄ agit in lib' p̄dī camētoz est p̄se ps subī in B lib. pyher. r illd pars ei' qd cōsiderat in lib' p̄p̄. r alyz libz logice noue qd ē syllō. sed syllō oēs passiōes suas h3 sibi iherētes vt man' est. nulla voce exrite nec possibili eē. silt enūciatiōis suas. ergo vtrūqz illc r est p̄us nāl'r voce significatiua: r subz qd cō siderat in p̄dicamētis ē p̄us nāl'r vtroqz illoz sic pars i tegralis toto. g r p̄us nāl'r voce significatiua quacūqz. g nec bic nec ibi est subm vox significatiua. p̄bō mi. qz aut syllō in mēte est syllō. r enūciatio in mēte est enūciatio. aut nō. si sic. g hnt passiōes syllogismi r enūciatiōis abf. qz hoc qz pferant. si nō. ergo hnt demfationē in mente nō h3 demōstrationē nisi pferat. r nō est scie nō nisi p̄ofe rat: qd est falsūz. C. Lōtra. hne arguif. qz fm Boetius in cōmēto. liber p̄dicamētoz est de. i. o. vocib' decē rerū ge nera significatib'. Dic ita qz Boeti' itellexit passiuā pro actiua sic de decē vocib' decē gnā rez significatib'. i. de .io. generib' significatis p. io. voces. nulla ergo pars logi ce est de voce. qz oēs passiōes syllō r enūciatiōis r partiū eius pnt sibi iesse fm esse qd hnt in mēte. et si nō. pferant tur. vt p3 inductive. sed tota logica r q̄libet pars ei' est de aliquo p̄ozi qd respectu vocis significatiue h3 trñ rōnem significat'. C. z. ē ista. liber iste nō est de iterpratiōe tanqz de subo. p̄batio h'. nulla pars logice ē de voce vt de subo. p3 ex p̄mo. sed iterpratio est vox. ergo liber iste qui est pars logice nō est de iterpratiōe tanqz de subo. p̄ batio h' mi. qz fm oēm rōne hui' nois iterpratio. iterpratio est vox. vna. n. ratio ponit' bec. iterpratio est vox ar ticulata. plata cū imaginatiōe significadi. r tūc iterpra tio of de cōplexis. r nō est subz h' libri. Tū qz ē vox. Tū qz liber iste tenet mē' ordinē iter libz p̄dicamētoz. r li bzū p̄p̄. quoz alter est de his q̄ p̄tinēt ad p̄mā opatōez itellect'. alter de his q̄ ad tertiā. iste aut liber est tātū de his que p̄tinēt ad mediā. nō ergo est de icōplexis nec de oibz complexis. C. Alia rō nominis ponit' bec. iterpre tatio est vox articulata plata cum imagine significandi esse aliquid vel non esse. r pater qz vtroqz modo est vox. C. Notandū vō circa hoc qz hāz duaz diffōnuz scōa est spālioz r p̄p̄ria. nā p̄ est cōis voci p̄p̄re r incōp̄re. s3 qz iterprās vult aliqd exponere r nihil. p̄pe exponi pos set per simplicē dictionē. iō noia r verba magis sūt pres iterpratiōis qz iterpratiōes. r dictiones ēt sincatbegozē matice nō habēt rōne iterpratiōis. qz nō sunt voces p se aliqd significātes. iterpratio ergo p̄pe ē vox exponēs simplr aliqd eē vel nō eē. r illud est idē qd enūciatio sim plex in voce. plata: qz alie oñones nō exponūt simplr ali qd esse vel nō eē. C. 3. ē ista. liber iste est de enūcia tiōne vt de subo. p̄batio hui'. illud est h' subm p̄pter qd oia dēterminant h'. sed enūciatio est h3. g rē. mi. ps. qz p̄ pter enūciatiōne dēterminat h' p̄ de partib' ei' itegrali bus noie r verbo. z de ei' genere qd ē ofo. deide qd ipm est. r de diuifiōe ei' in suas p̄mas spēs: r p̄r de ei'. p̄p̄rie tatibus. i. oppōne r habitudinē: r ceteras h3. C. 4. ē ista. enūciatio in mēte nō in voce est h' subm. hoc p̄bat p rōne p̄cedentes. qz oia dēterminant h' p̄pter ipam. vñ si dicte. p̄p̄rietates sūt enūciatiōi in voce. hoc nō ē p̄mo. sed inquantū illa est significatiua eius que est in mente.

Contra istā rōne argi. illa enūciatio est h' subm cui' no me r vbu sūt ptes. s3 enūciatio i mēte. nō ē h3. qz vtrūqz .i. nomē r vbu sūt vox. qd p3. qz in diffōne ei' ponit' vox. C. R. qz sic nomē r vbu sūt ptes enūciatiōis in voce. sic ipsa in mēte sūt ptes enūciatiōis in mēte. q. n. p̄cipiū ab itellectu in p' ei' opōne cōponit' in z'. s3 nec bec nec illa expman'. cū g d' qz tā nomē qz vbu ē vox. vel id ē vey d bis fm qz nobis magis inotescūt. qz sic d' buerūt eoz de scriptiōes assignari r p̄ illas patēt d' scriptiōes eoz vt sūt in mēte. Vel aliū ē dicere nomē eē voce r nomē eē in vo ce. qz vox pōt eē forte eēntialr nō in voce. h' ē nō exp̄suz: sic r ipz exp̄suz. puta vox p̄cepta in itellū r nō. plata eē. r p̄ mō. i. vox in mēte ponit' in diffōne nois r verbi.

Ad euidentiā p̄dictoz notādū ē qz sic dicit Az. 3. de aia. Duplex est opa' itells. vna qz d' idiuifiū itelligētia fm quā itells format cō ceptiōes simplices. Alia qz d' op' r diuifiō fm quā itelle ctus format cōceptiōes cōplexas cōponēdo r diuiddo adinuicē simplices p̄cept'. C. Ad d' 3. opa' qz est dicitur. rere ab vno ad aliud. i. a notis ad ignota. De simplicib' g qz p̄tinēt ad p̄mā opōne itells est liber p̄dicamētoz nō de ipsa opōne. qz dēterminare de ipsa p̄tinēt ad dētermi nātē de aia. cui' n. est dēterminare de suba ei' ē dēterminare de ei' opōne. De cōplexis aut qz ipectat ad scōaz opōnes itells est liber pyhermenias. r nō de p'. itells. n. opōnes vel diuiddes format enūciatiōne de qz agit in B libro. De cōplexis aut qz p̄tinēt ad tertiā opōne itells est liber lo gice noue in qz docet ars syllogizadi. vbi. p̄cedit a notis ad ignota. qz igif ista qz cadūt sub p' opatiōe itells sunt ptes illoz qz cadūt sub scōa. iō ad hūc libzū p se ordinat' liber p̄dicamētoz. illa aut qz cadūt sub scōa opōne sunt ptes illoz qz cadūt sub z'. iō liber iste ordinat' ad libros logice noue. s3 pncipalr ad libz p̄p̄. r mediante illo ad alios. qz syllō ē ex. p̄p̄onib'. C. Ex ois p3 qd ē subz h' li bzū: r que ordinē tenent ite lib libros logice noue: qz ē itititulat'. r p̄p̄ quā necitatē sūt. qz p̄p̄ necitatē ba bedi artē de syllo. C. Ad p' i opp' dico qz si maior rōnis itelligit d' vltimate p̄dicatiōis q̄lis ē toti' vñs ad suas ptes falsa ē. in o. i. scia cui' subz ē cōpō'. necē est dēterminare d' p̄tib' subī. de qb' trñ subm nō p̄dicat'. s3 si aliq̄ mō esset vā maior d3 sic itelligi. subm sic eē cōe: qz ei' cognitio p̄n cipalr q̄rit in scia in cognitiōe oiu3 alioz. inq̄stū illa alia dēterminant' p̄p̄cognitiōne pncipalis subī. C. Ad z' dico qz de multis d' eē scia qz nō qdlibz est pncipale subm: vt dcm est in p̄o: q̄iqz enī liber aliquis intitulat' ab eo qd nō est subm eius. verbi grā. dicit' liber p̄p̄p̄yry: qui tū nō est de p̄o: vt de subo: sed est de vñ. vt ibidē plixi' qstū r dēterminatū fuit in p̄ma questione.

Scriptum Antonij Andree in perhermenias Aristotelis. incipit.

Primum o3 cōstituere qd sit nomē. r quid vbu. Postea qd sit negatio r affirmatio r enūciatio r ofo. C. Dic liber diuiditur i tres ptes. p̄mo enī Arist. p̄mittit. p̄hemiz in quo enūciat ea de qb' tracta turus est. z' addit qdā p̄ambulū. vñm. i. breuē tractatum de vocibus si gnificatiuis r signis r significatis. Tertio suum p̄sequif

tractatum pncipalr intentū. scōa ibi (sunt ergo ea) 3' ibi (nomē ergo est vox) dicit ergo qz p̄mū. i. p̄mo op3 cōsti tuere. i. diffinire r sermonē facere qd sit nomē r qd vbu. que sunt ptes integrales subī libri hui'. postea op3 supp. ostēdere qd sit negatio: r affirmatio. q. i. sunt ptes subīue enūciatiōis qz est subm libri hui'. enūciatio. n. diuidit' in affirmatiōne r negatiōne sic gen' in spēs. Itē d' cēdū est qd sit enūciatio qz est bic subz r gen' ad affirmatiōez r ne gatiōne. Vltimo qd sit ofo qz est gen' enūciatiōis.

Circa lram occurrit qdā dubia. C. P̄mū. qre bic agif de noie r verbo cū in libro p̄dicamētozū dēterminatū sit de oib' simplicib'. C. z'. qre de solo no mine r vbo dēterminat neglectis alyz p̄tib' orationis. C. 3'. cū enūciatio diuidat' in cathegoricā r p̄p̄theticā: qre de istis nō p̄mittit se dicitur sicut de affirmatiōne r negatiōe. C. 4'. qz ordo enūciatiōis p̄p̄tatis illoz nō vidēt cōueniēs. nā affirmatiō est p̄o negatiōe. ex q̄rto meta. Itē enūciatio est p̄o istis. r oratio p̄o enūciatiōe. sicut genus est p̄us spēs. bic aut enūciat' eē. C. 5'. qz de subo o3 p̄cognoscere qd r qz. ex p̄mo poste. enūciatio est bic subm. ergo nō op3 cōstituere nec ingredi qd. sed p̄supponere. C. Ad p̄mū d' cēdū qz alr bic alr ibi agit de noie r verbo. simplicia enī r incōplexa tripl' cōsideran/ tur. vno mō absolute r in se. vt sunt qdā simplices conce ptus. r hoc mō p̄tinēt ad libzū p̄dicamētoz. alio mō vt sunt ptes enūciatiōis. r sic p̄tinēt ad hūc libzū. gnāl'r enī ois scia. cuius subm est aliq̄d cōpositū dēterminat de partib' p̄p̄onētib' ipm. Alio' vt p̄stituūt syllm. r sic dicit' tur terminā. ois. n. p̄fect' syllō cōstat ex trib' terminis. B aut modo p̄tinēt ad libzū p̄p̄. de eodē ergo diuersimō de sūpto agit in diuersis libz. C. Ad z' vōm qz p̄s in/ tendit h' de simplici enūciatiōe: qz. i. simplr enūciat' esse vel nō esse. q̄lis est enūciatio indicatiua r p̄tis tēpōzis. alie. n. oñones vt iperatiua optatiua rē. magis significat mētis affectū qz enūciat' vey aut falsum. sufficit g Az. vt dēterminet de illis solis p̄tib' oñonis: que neciō ad sim plicem enūciatiōne regunt. h3 aut sunt nomē r vbu. qz ex solo noie r vbo pōt cōstare enūciatio sine alyz. vt hō est aial. nō aut ex alyz partib' oñonis sine noie r verbo. Ad nomē pōt reduci p̄nomē. eo qz significat subz r cer taz dēterminatā personā. ad verbū aut reduci p̄cipiū qd ip̄s significat sicut verbū. Alie aut partes oñonis sim cathegozematice sunt que nō nisi cū alyz significat' p̄pe loquēdo. C. Ad 3' d' qz enūciatio h̄p̄p̄thetica cōponit' ex plurib' cathegozis: nec significat aliqd simplr. s3 ex sup̄pone. vt si fortes currit fortes mouet. iō vel reduci ad cathegoricā de qz h' agit. vel nō agit de h̄p̄p̄thetica. qz nō significat absolutā r simplicē veritatē. enūciatio aut de qz itēdit h' est illa qz significat absolutā r simplicē veritatē. ideo Arist. dēterminare h' de h̄p̄p̄thetica p̄ter mittit. C. Ad 4' vōm qz de ordine p̄p̄onēdi non est vis faciēda. tñ h' ponit' qz de partib' incepat nūerare. i. nō mine r vbo. iō p̄r p̄cedit anūerare a p̄tib' ad totū. affir matio. n. r nega' p̄res sūt enūciatiōis. enūciatio aut pars est oñonis vt p̄dictū est. O3 aut negatiōe p̄ueniat affir matiōi nō est vis. qz sūt spēs enūciatiōis. spēs aut eā diui dētes gen'. s3 iter se possent h̄re ordinē. sic h'. qz affirma' p̄o est negōne. tñ in cōparatiōe ad gen' sūt nā. iō nul laz icōueniēs ē si idifferēter alterz alteri enarrādo p̄po nat'. C. Ad 5' vōm qz p̄cognitiō qd est subz itelligit qstū ad sciam demōstratiua. nullus. n. demfāre pōt passiōes de subo de quo ignorat qd sit. r sic ibi Arist. inrēdit. scia aut que est de ipso subo habz vtiqz inquirere qd sit illud subm nisi alias esset per se notum. vel ex alia scia suppo' r acceptū. qz igif enūciatio est h' subm: iō op3 inquirere

in actu complexo que est compositio vel diuisio. neutra tamē est in intellectu obiectiue nisi in intellectu reflectere se sup actū suū & cōparare ipm ad obm vtrūq; sit sibi filis vel sformis aut nō: & sic cognoscit illā sformitatem aut silitudinē que est formalr ipsa veritas. hec aut reflexio & cōparatio nō est sine cōpōne & diuisiōe. q̄re in sola operatiōe cōplexa est veritas obiectiue vt pdictū est. ¶ Quātum ad 3^m p̄s ex pdictis q; vitas vel falsitas hoc vltimo mō tñ est circa cōpōnē & diuisiōnē. & de hac tñ ari. logē in hoc loco. ¶ Per B p̄s ad oia argumēta p̄terq; ad p̄m. ad qd rñdeo q; passiōes vel silitudines q̄ sunt apud aiaz p̄nt duplr cōsiderari. Vno mō fm q; aia veraz silitudinē alteri cōparat. & h mō semp est cōpō siue aliqd velit affirmare vel negare. & hoc mō nunq; est diuisio in intellectu. Alio mō vt referunt ad res. & tūc vno mō dī cōpō. alio modo diuisio. cōpō qdē qñ itells cōparat vniū cceptū alteri. sic q; apprehēdit rez idēritatē. diuisio vō qñ comparat vniū cceptū alteri sic q; apprehēdit rez diuersitatē. & tūc est negatio. & vtrūq; pōt fieri vō mō vel falso modo. ¶ Ad alia argumēta p̄s ex dictis in corpe qōnis. ¶ Circa illud precedēs ca^m de significatiōe vocis restāt qōnes que ordinarie proponuntur.

Mō ḡ vox significatiua fm placitū sine tpe. cui⁹ nulla ps ē significatiua separata.

¶ Sinito p̄bemio & p̄ambulo p̄legf Ari. tractatū. vbi. s. facit. iuxta p̄missa in p̄bemio. p̄mo enī determinat de partib⁹ integralib⁹ enūciatiōis. noie. s. & vbo. & de eius ḡie qd est oīo ibi (oīo aut est) & de ipsa enūciatiōe qd ē (enūciatiua vō nō oīs) & de diuisiōe ei⁹ i suas p̄mas sp̄s (est aut vna p̄ma) & de p̄prietatib⁹ enūciatiōis (qm̄ aut est enūciare) Alio modo diuidit. sic q; p̄mo determinat de p̄ncipys enūciatiōis. sc̄do de enūciatiōe ibi (enūciatiua vō) p̄ma diuidit in. z. p̄ determinat. de p̄ncipys enūciatiōis fm rē. i. de p̄tib⁹ enūciatiōis. sc̄do de p̄ncipys fm. rōnē. i. ḡie & oīa ex q; stat rō diffinitiuā rei ibi (oīo aut ē) p̄ in. z. p̄ determinat de noie. sc̄do de vbo ibi (verbū) circa p̄m duo facit. p̄ diffinit qd sit nomē. sc̄do ex pdictis exclu dit qdā a p̄pā rōne nois ibi (nō hō vero) p̄ma in. z. p̄mo diffōnē nois p̄ponit. sc̄do eā exponit ibi (in noie. n.) dicit ergo q; nomē est vox &c. ¶ Notādū q; in hac diffōne p̄ ponit vox p̄o ḡie. vox aut vt dī. z. de aia. est son⁹ ab ore aialis. plar⁹ cū imaginatiōe qdā. ex h ḡ nomē. est vox distinguif a sonis q; nō sunt voces. vt fragor. arbor. stre pit⁹ pedū. vox ē. vt dictum fuit supra. q; diffinit nomen & verbū est vox ccepta nō q; p̄ferf actualr. aliud. n. est esse vocē aliud est eē in voce. ¶ z. ponit p̄ oīa (significatiua) ad oīam vocū nō significatiua. siue sit vox s̄rata & articulata. vt buph baph. siue illitterata & iarticulata vt sibilus frustra fact⁹. ¶ 3° ponit sc̄da oīa (ad placitū). i. fm impōnē & istitutionē humanā b̄i placito hois factaz. & p̄ hoc distinguif nomē a vocib⁹ q; significant a nā. puta voces b̄utoz & gemit⁹ ifirmoz. ¶ 3° oīa est (sine tempore) ad oīam verbū qd est cūz tempore. ¶ 4° oīa est. cui⁹ nulla pars significat separata. i. distincta a toto noie. & hoc modo nomē distinguif ab ofone. que est. quādoq; s; significet sine tempore vt dicēdo homo albus. tamē seoz sum partes acceptē aliqd significāt. p̄s ergo ex pdictis diffōnem bene assignatam. q; nihil superfluz nec aliqd cōtinet diminutū. ¶ Circa s̄fam sunt. z. dubia. ¶ P̄mum q; cum vox sit ens nature. nomen autem artis. q; ad placitum. non videtur q; genus debeat poni ipsa vox noie. ¶ Sc̄dm q; nō videtur verum q; nomē significet

sine tpe & p̄pter hoc differat a verbo. nam multa noia significāt tps. vt dies. mēsis. annus. ¶ Ad p̄mum dicēdū q; nomē vtiq; est qd artificiale. artificialia autem ex parte materie sunt a natura ex parte forme sunt acc̄tia causa ab arte. nā forme artificialiū sūt acc̄tia. ex. s. meta. ¶ Alterius sciendum q; in diffōne acc̄tium opz poni mām vel subiectum. ex. 7. meta. sed differēt quādo diffiniuntur in abstracto & quādo in cōcreto. q; p̄mo modo ponitur subiectū in obliquo & loco dīe. Exemplū. similitas est nasi curuitas. vbi curuitas tenet locum generis. nas vero locum dīe. secūdo modo quādo acc̄tis diffinitur in cōcreto est ecōuerso q; subiectum ponitur in recto loco generis. Exemplum. simius est nasus curuus. ibi nasus tenet locū generis & curuus locū dīe. q; igit nomē est acc̄tis c̄cretū lz artificiale. cuius mām vel subm est vox lz sit ens nāle. ideo vox loco generis ponit in eius diffōne dicēdo nomē est vox. ¶ Ad 2^m vōm q; aliud est significare tps aliud significare cūz tpe. qd est cōsignificare tps. p̄mo enim mō nomē significat tps. vt arguit. secūdo mō nō. sed verbū. cuius rō est. q; nomē significat per modū getis & habit⁹. verbū aut per modū fieri & fluxus. q; igit tps est p̄prie & p̄ se mēsurā mot⁹ & fluxus & non per se getis. ideo est q; verbū significat tps vel significat cum tpe. & nō nomē. ¶ Deinde cum dicit.

In noie. n. qd est egferus: ferus nihil per se significat quemadmodus in oratione que est equus ferus.

¶ Exponit dictam diffōnem. vbi sciendū q; z. p̄me particule. i. q; nomē sit vox & significatiua satis patēt ex dictis supra. vbi positū est ca^m de vocib⁹ significatiuis. 3° aut. i. sine tempore patebit per oppositum ifra. ca. de verbo. solum ergo restāt. z. i. 4° & q̄nta. p̄mo ergo exponit q̄ntam. secūdo tertiaz ibi (fm placitum) circa p̄mū. z. facit. p̄mo p̄bat itentū arguēdo a m̄. in noibus compositis. secūdo ostēdit oīam circa hoc iter noia simplicia & cōposita ibi (at vero nō queadmodū) in p̄ma parte arguit sic. nomē compositum de quo magis videtur est illud cui⁹ partes nō significāt separate. ergo multo minus p̄tes nois simplicis. huius entibimematis ponit tñ antecedens in quo stat virtus argumēti dī. q; i hoc noie composito egferus qd componitur ex equo & fero. li ferus q; est altera pars nois nihil significat queadmodū partes orationis significāt. nam si dicatur equus ferus ista oratio. tūc quelibet pars aliqd significat seozsum. ¶ Si querit rō huius q̄re pars nominis compositi nō significat separata. dicitur a quodā q; ratio huius est. q; vniū nomē imponitur ad significādum vnum suū. pl̄cem cōceptum. licz illud vel illa a quibus imponit nō significēt vnum cōceptum. exemplum de nomine lapis. qd imponitur a lesione pedis que nō significat vnum simplicem cōceptum. & tamē ipsum nomē lapis significat vnum simplicem cōceptum. similitert vt dicit est de nomine composito. & hinc est q; partes nominis compositi. qd imponitur ad significādum simplicem cōceptum nō significāt partem simplicis ccept⁹. a qua imponitur ad significādum. sicut oratio significat cōpositum cōceptum. & ideo pars ofonis significat partē compositi cōceptus. ¶ Contra. tum quia conceptus nominis compositi si est simplex per te vel est simplr simplex. vel nō simpliciter simplex. p̄mum non potest dari. quia resolubilis est in duos conceptus ex quibus componitur. ergo sequif sc̄dm q; est cōceptus nō simpliciter simplex. sed resolubilis in duos. tunc sic. sicut se habet totum nomē compositum ad totum conceptum significatum. sic partes nominis ad partes conceptus. sed totum

nomen significat totum cceptum. ergo pars significabit partem: tum q; totus ccept⁹ ofonis est vnus aliqua vnitatē. cōpositum enī nō repugnat vnitati. vñ & compositū ex mām & forma est per se vnus. & tamē nō obstat illa vnitatē vere partes ofonis aliquid significāt separate. ergo s̄lr de noie composito potest dici. ¶ Aliter ergo dicēdū q; partes nois compositi duplr p̄nt sumi. vno mō per se & absolute. alio modo cū reduplicatiōe inq̄tum. s. sunt partes. p̄mo modo vtiq; aliqd significāt separate. q; tūc sūt quedā oratio vt equus ferus. secūdo mō nō. q; ps inq̄trū ps sicut nō hz eē in actu. s; tñ eē in potētia. ex. 7. meta. sic nō aliqd significāt actualr seozsum. ¶ Postea ibi.

At vero nō queadmodus in simplicibus nominibus sic se hz & in cōpositis. In illis. n. nullo mō pars significatiua est. In his aut vult q; dez significatiua eē: sed nullius est separatis vt in eo qd est equiferus.

¶ Dat oīam quātūz ad hoc iter noia simplicia & composita dī. q; nō sic se habet in noibus compositis: queadmodum in simplicibus. q; i illis. s. simplicibus nullo modo pars est significatiua. nec apparēter. i. his autē. s. compositis pars sup̄. vult qdē. i. apparet sic fm apparētiāz q; aliqd significet. sed fm veritatem nullius. s. rei est significatiua separatiū sumpta. vt in eo noie qd est egferus. rō huius potest esse. q; partes nois compositi aliqd significant ante compositionem. nō autem partes nois simplicis. ideo maiorē apparētiā habēt vt sunt in compositione q; significēt aliquid q; partes nominis simplicis. ¶ Deinde cum dicit.

Secundum vero placitū qm̄ nāliter nominūz nihil est sed qm̄ sit nota. Nam designant & illiterati soni vt ferarū. Quoz nihil est nomen.

¶ Exponit & p̄bat tertiaz particulam. vbi duo facit. p̄mo p̄ponit c̄clusionem. secūdo p̄bat eaz ibi (sed quādo fit) dicit ergo q; ideo dictum est nomē significare ad placitum. q; nullum significat naturalr. q; d. vel significat naturalr vel ad placitū. sed nō significat naturalr. vt probabitur. ergo &c. Vñ ibi (sed quādo fit) probat duplr q; nomē nō significat naturalr. tum q; significat ex impositione quādo fit nota. i. imponitur ad significādum. illud autem quod significat naturalr nō significat ex impositione. nec fit nota. i. signum. sed naturalr significat. tum q; soni illitterati vt feraz. puta rugitus leonūz. larratus canum aliqd designāt. i. significāt naturalr. puta iram vel famē. quoz tñ nihil est nomē. ergo signū est q; nomē nō significat nālr. ¶ Sciendū ergo q; cū ait qd soni ferarū nō sunt noia nō est itelligēdū q; soni illi nō habeāt noia. noiantur enim suis noibus vt sibilus serpentum. larrat⁹ canum. sed vult ari. q; tales soni nō sunt noia qd manifestum est verum esse. ¶ Deinde cum dicit.

Non homo vero nō est nomen. At vero nec impositum nomē est ei quo illud oporteat appellari. Neq; enim oratio aut negatio est. sed fit nomen infinitum.

¶ Excludit quedam a propria ratiōe nois. vbi duo facit. primo remouet nomē ifinitum. secūdo casus noium ibi (cathonis autem) dicit ergo q; nō homo & s̄lia nō est nomē. nec enī est proprium nomē impositum quo talia nominent. patet enī q; non oratio. i. oratio affirmatiua. vel negatio. i. oīo negatiua. sit ergo. i. appelletur nomē ifinitum. ¶ Notādum q; ideo nomē ifinitum negat esse nomē vt dicit qdaz. q; nomē significat naturam aliquā de

terminatam: vt lapis &c. aut personam determinatāz. vt pronomē. aut vtrūq; vt fortes. & alia noia singularia. sed nomē ifinitum. puta nō homo nullum horum significat. imponitur enī a negatiōe hois. vñ equaliter puenit tam enti q; nō enti. vñ chimera que est nō ens vel ens p̄hibētum potest dici nō homo. equus autem aut lapis etiā est nō homo: que tamē sunt entia. igit tempore Ari. nō erat nomē impositū talibus. ideo imponit eis nomē. vt dīr noia ifinita. ¶ Sed cōtra. cuiq; cōuenit diffō. & diffinitum: sed diffinitio nois puenit huic qd est nō homo: & s̄li bus. p̄s. ergo nō homo est nomen. ¶ Rñdeo. dī q; diffō nois nō s̄lr cōuenit istis. nomē enim ifinitūz nihil significat determinate. ideo proprie loquēdo nō est vox significatiua. restringit ergo Aristo. hic nomē ad rōnem valde strictam. vt. s. nomē sit vox significatiua alicuius nature determinate. ¶ Deinde cum dicit.

Catonis aut vel catoni & q̄cūq; talia sunt nō sunt noia sed casus nominum.

¶ Excludit casus noium a rōne nois. vbi duo facit. primo remouet casus noiuū. sc̄do cōparat eos ad nomē proprie sumptū & superius diffinitūz ibi (rō aut) dicit ergo q; catonis vel cathonez & quecūq; talia: sunt. s. oblig & casus noium nō sūt noia. sed casus noium. ¶ Notādū q; noia. tiuus dī. p̄prie nomē. q; in ipso fit ipositio. Vñ vocat re. ctus. q; recte & immediate ordinat a mēte & cceptu iterio. ri. Oblig aut dīr casus. q; cadūt a noiatiuo. ipse aut noia tiuus vocat casus p̄o q̄to cadit. vt dicitū est a cceptu rōnis & nō ab alio casu. ¶ Alterius cum dicit.

Rō aut eius in alijs qdē eadem est.

¶ Comparat casus noium ad nomē superius diffinitū. p̄ penes cōueniētiā. sc̄do penes oīam ibi (sed differt) dicit ergo q; ratio. i. diffō eius. s. nois data superius est eadē in alijs. i. in casibus & oblig. ¶ Sed dupliciter videtur Arist. dicere cōtradictoria. p̄mo enim dicit casus noium nō esse noia. hic dicit diffōnem nois cōuenire eis. sed cuiq; cōuenit diffinitio & diffinitum. ergo casus nominū sunt nomina. ¶ Respōdeo dicitur q; casus noium vtiq; sunt nomina. sed non stricte loquendo. hic autem ari. rationem nominis restringit. vnde illa particula (ad placitum) non conuenit proprie obliquo. nam impositio nominum fit in nominatiuo casu. & nō i alijs casibus. vnde stricte loquendo nominatiuus significat ad placitum. & nō obliqui. ¶ Postea ibi.

Sed differit qm̄ cum est vel fuit vel erit adiunctū neq; vez neq; falsum est. Nomē vero semp vt catonis est vel non est. Nōdum. n. ali quis neq; dicit vez neq; dicit falsum.

¶ Ponit oīam dī. q; casus noium adiunctus cum est vel cum fuit vel erit. i. cum verbo p̄sentis t̄pis vel p̄teriti vel futuri nō significat verūz aut falsum. vt si dicat. cathoni est vel nō est. nō dī aliqd vez vel falsūz. nomē vero semp significat vez vl falsūz si sup̄. verbo cuiuscūq; t̄pis adiungat. vt catho est vel fuit. ¶ Notādum q; signāter inducit exemplū in hoc verbo est. q; sunt qdaz alia vba vt impsonalia que vez significāt cum oblig. vt penitet me. redet me. vbi actus vbi intelligit ferri & cadere super obliquū. nā est sensus. penitet me. i. p̄nia hz me.

Circa predicta queritur. vtrum nomē significet rem vel passionem in anima. videtur q; species. nā hic in littera dicit aristote. q; ea que sunt i voce sunt note idest signa passionūz in anima. sed ille passiones nō sunt res que res nō sunt in anima. ergo &c. ¶ P̄terea veritas & falsitas sunt in sermone. tantum sicut in signo. ergo

enunciatio, plura illud significat in quo est veritas vel falsitas: s; illud est compositio vel diuisio intellectus scdm Aristote. hic in lra. ergo enunciatio plura: composita significat illud qd est in intellectu componete tm. ergo r pres enunciatiois significat ea que sunt in intellectu simplici cuiusmodi sunt spēs. ¶ S. dicit manifeste boeti in comēto qd voces significat similitudines. r dicit hac esse opinionem ari. ¶ S. priscianus dicit qd ois pars ofonis significat mētis acceptū. ille autē acceptū nō est res. s; similitudo i aia. ergo rē. ¶ S. arguit per rōnem. illud nomē significat qd intelligit. s; qd intelligit nō res est. pbatio minoris. omne intelligibile est in intellectu. sed res nō est in intellectu. qz lapis nō est in aia. sed spēs lapidis. ex. 3. de aia. ergo rē. pbatio maioris. qz ex intellectu r intelligibili fit p se vnus. g. rē. ¶ S. nihil intelligit nisi per spēm. ergo nihil significat p aliquā vocē nisi p spēm. ergo spēs magis significat. ¶ In oppositum. significare est alicui? itellm rstituire. vñ ifra. c. de verbo. vbus significat aliqd. rstituit enim itellm q dicit. illud ergo significat cuius itells per vocē rstituit. s; plura voce nō rstituit itells spēs. sed rei. vt p3 in quocūq; audiente vocē significatiua. ¶ S. pmo elen. dicit ari. qd nominib' pzo reb' vritur noiatis. qz nobilicū nō possunt ferre res ad disputationē. r paulo post dicit. qd res sunt ifinitē. noia autē finita. id nēce est vñ nomē. r vñ ofonē ples res significare. ergo voces nō sunt noiē spēs. s; rerum. ¶ S. 4. meta. rō quā significat nomē est diffō. sed diffō idcat verā eētā rei. ergo illa eētā p nomē significat. ¶ Qd autē spēs nō significat. vñ sic. qz si sic. oē nomē significaret accūs. qz illa spēs est in aia sicut accūs i subiecto. ¶ S. ois ppositio affirmatiua erit falsa in qua pdicatu r subm cognoscunt p itellm p diuersas spēs. vt ista. hō est aial. qz alia est spēs hois per quā intelligit hō r alia aialis. ¶ S. manifeste oēs ppōnes eēt false in qb' enūciatur actus realis de aliquo subo. vt homo currit rē. cum talis actus nō insit spēs. ¶ S. ista ppositio. lapis nō est in aia. sed lapidis spēs. icluderet dicitōria. qz primo remouet a spē esse in aia. si spēs significat p hoc nomē lapis cū dī la pīs nō est in aia. s; postea idē pdicatu attribuit eidē subo cū subdit. s; spēs lapidis. ergo spēs est in aia r nō est i aia. ¶ S. tūc ois ppositio eēt vera in qua pdicaf eē z' adā cens. vt h. sor. est. anti xps ē. qz spēs cuiuscūq; de quo enūciatur est. ¶ S. nihil significat nisi qd intelligitur. s; spēs intelligibilis nō intelligit. ergo rē. pbatio m. tum qz spēs visibilis nō vñ. ergo nec spēs intelligibilis intelligit. tuz qz in oib' citra primum differt quo est r qd est fm boetius: s; spēs intelligibilis est illud quo itell gibile intelligit. ergo nō est qd intelligit. tum qz si spēs intelligibilis intelligeret per aliam spēm intelligeret. qz intellectus cū sit virt' passiuā nihil cognoscit nisi sit in actu p spēm sui obiecti. ergo spēs esset spēs in infinitum.

Respondeo. Dic pmo exponā qōnis titulu. secūdo tractabo duplicē opionē. 3. dīcam aliter ad qōnem. ¶ Quātū ad p' cūz qz rīf. vtrū nomen p nomē itelligo oem vocē significatiua. qz de oibus est eadē difficultas. significet rez vel spēm. qstio nō itelligitur de noibus positis ad significādum similitudines vel spēs: s; de quocūq; alio noiē cuiuscūq; imponit. vt de illo noiē homo aial. r hō. vtrū. s; significet nām humanaz vel spēm intelligibile. voco autē spēm intelligibilem similitudinē rei intelligibilis q est in intellectu vt in subo sicut spēs sensibilis est similitudo rei sensibilis: que est in sensu vt in subo. significat. s; imediate. ¶ Quātū ad z' est vna opī. qz spēs intelligibilis imediate significat per vocem. modus ponendi est iste. qz ista spēs duplr r sideraf. vno mō inqstū est qd in se accūs. s; informans aiam. alio modo inqstū

representat rem. primo modo nō significatur per vocem propter rationes ad oppositū. sed secūdo modo. cum autē omne signū signi sit etiam signū signati. sequitur qd vox significās similitudinem inqstū est signū rei significet ipsam rem. sed imediate. qz. s; imediate illud qd est signū rei inqstū est signū. ¶ Sed arguitur cōtra. qz substantie r accidenti nulla est ratio substantialis eadem. cūz nec etiam habeant idem genus generalissimum. sed rei que est substantia similitudo eius est accidēs. ergo si hec signi ficanē per qdlibet nomen istis duobus erit solum nomē cōmune. r ratio substantie diuersa. ergo omne nomen erit equiuocum. ¶ Cōfirmatur per ari. in predicamētis. vbi exemplificat de equiuocis. vt animal homo. r qd pingitur. volens qd si aliquod nomē significet rez r similitudinē eius esset equiuocum. Ad hoc dicit qd equiuocuz diuersis actib' significādū significat diuersa. sed vox rem r similitudinem eodem actu significat. quia eodē actu est r aliquod signum signi r signati. ¶ Ad cōfirmationem Aristo. dicēdum qd intelligit si diuersis actibus significandi significaret vtrūq; r diuersa impositione. hoc p3 in simili. quia nō omnis dicitō scripta est equiuoca. r tamē vt Ari. dicit. illa significat dictionem in voce. r cūz hoc etiā rem. ideo nō est equiuocatio. quia primum significatur inqstū est signū signati. ¶ Tunc dicit ad rationes principales cōtra hāc opinionem. cōceduntur autem omnes probātes rem significari. ¶ Ad rationes autē que probant speciem nō significari. ¶ Ad primam dicitur qd nō est incōueniens omne nomē significare accidēs imediate nō inqstū est quid in se. sed vt est signum rei. r ita ali que voces significat substantiam vt vltimum significatum. r ita dicunt significare absolute substantiam. aliqd enī potest absolute significari licz nō imediate. vt patet de dictione scripta que dī simplr significare substantiam lz omnia illa scripta imediate significēt vocem. per Ari. ¶ Ad scdm dicēdū qd veritas r falsitas nō sunt in signo nisi per significatū. veritas enim in signo est cōformitas ad significatū: r diffōrmitas est falsitas. compositio ergo speciei adinuicem inqstū ille sunt signa rerum non est iudicanda vera vel falsa nisi ex significatis. i. ex reb' vel a rebus. ois ergo veritas cuiuscūq; ppositionis referenda est ad res. qz ille sunt vltimo significare. r non sunt signa aliquoz aliozum. hoc p3 in exemplo. h ppositio scripta. homo est aial. nō est falsa. licz hec vox homo nō sit h vox animal. r hoc est. qz littere non significant voces vt sunt aliqd in se. s; vt sunt signa alioz. r ita semp in oibus his opz recurrere ad vltimū significatū. ¶ Per idēz p3 ad oēs pbatiōes de veritate falsitate cōpositionū. qz veritas nō est indicāda nisi penes vltima significata: que. s; sunt res. ¶ Ad vltimas pbatiōnē dī qz spēs intelligit licz nō pmo sed per reflexionē. r qz impositio est ad placitū pōt vox imponi ad significādum illud imediate intellectu p reflexionē sicut r illud pmo itellm. ¶ Ad pmas pbatiōnē dico qd negaf similitudo. sensus. n. cum sit virt' mālis nō pōt se reflectere sup actum suum nec super illud quo cognoscit suū obm. r ideo spēs sensibilis nō sentitur. s; in intellectu ppter sui imālitatem potest se reflectere supra suū actū r supra spēm quā cognoscit suū obm r etiā supra se ipm. r ita oia alia a suo pmo obiecto pōt cognoscere p reflexionē. ¶ Ad scdaz cōcedo spēm aliud esse ab illo qd cognoscit per ipsaz. i. a pmo obiecto. qz illius est spēs: sed cum hoc stat ipsam spēm esse aliqd intelligibile aliud a p' obiecto. oē ergo quo. differt ab illo respectu cui? est quo. sed in se potest esse qd. ¶ Ad tertiam dico qd spēs non cognoscit per aliam speciem. quia solum illud qd pmo cognoscitur ab intellectu. s; primum obiectum intellectus

qd est qd qd est rei mālis p statu isto cognoscit p spēm in intellectu. oia autē alia cognita p reflexionē r discursum cognoscunt sine ppa spē. ¶ Dāc opionē nō tenco. vñ alr arguo hēam sic. Res p' intelligit. spēs autē p reflexionē. g in illo pzozi pōt itells ei nomē iponere: qd nomē tm rem figt. g nō est nēce oē nomē significare spēm. ¶ S. hanc opionē est vis d noib' ipositis ad significādū singularia. qz singularia vt sic nullo mō faciūt spēm i intellectu. qz p statu isto nō pōt itelligi sub rōne singularitatis. vt alias ostēdūz est sup. 7. meta. in qdā qōne. g noia eis iposita nullo mō significat spēs eoz intelligibiles imediate. ¶ Confilr arguit de noib' ipositis ad significādū signēta. qz tā illa qz singularia. lz faciāt spēs i virtute imaginatiua. nō tm in intellectu. qz itell' tm nat' est recipere spēm sui obiecti: qd est qd qd est rei mālis. alioz autē nō. cū vna po' nō sit receptiua duaz formaz eiudē gnīs. ¶ Scda opio est q ponit qd res p' significat. non tm fm q existit. qz nec sic p se intelligit. s; p3 qd p se rcipit ab intellectu. h est ipsa eētā rei significata p diffōrtem q est p' obm itells: vt vult illa auctoritas. 4. meta. rō quā significat nomē est diffō: non tm h obm cōpositū significat qd est res vt intelligit. qz illud est ens p accūs. Et oia noia q significant res alicuius gnīs significat ens p se. solū enīz ens p se est i gnē. ¶ Ad oēs auctitates in dīū dī qd p spēm vel passionē. vñ qd cūq; aliō i aluz auctoritatib' significat res. vt intelligit: ad dno tādū qd res vt existit nō significat. si autē aliqs dicat aliqd manifest' p hac lra quā ari. ponit. negaf. qz i h nō exponit ari. qd dico pp boetius. ¶ Ad z' de cōpōne r diuisiōe itells dico qd cōpō est illaz rez. nō tm vt existit. s; vt intelligunt. r iō vritas r falsitas dī circa rōnē r diuisionem intellectus. qz illa cōpositio ab intellectu causatur. r est in intellectu: sicut cognitū in cognoscēte. r illo modo sunt res in intellectu r nō spēs sole. ¶ Ad 3' dico qd res intelligit pmo r nō spēs nisi per reflexionē. ¶ Ad vltimuz pōt negari hec rōia nihil intelligit nisi p spēm. ergo nihil significat nisi p spēm. si enīz li. p. vtrōiq; sumaf causaf. falsum est. qz itelligere r significare nō ordinant adinuicem sicut cā nēcia r effect'. sed significare p'supponit itelligere sicut illud sine quo non. qd autē est cā sic p'suppositi nō o3 qd sit cā sic p'supponētis: s; tm p'supponit ei sicut illud cui' est cā. sic spēs p'supponit significationi. cessa autē ppōne qd nihil significat nisi p specie seu li. p. sumaf cāly siue p'suppositiue. nō seqt vltēri' spēm significari. qz illa ppō. pp qd vñūq; rē. itelligit de cā efficiēte r vniuoca r p se r totali cuiuscūq; nō ē spēs respectu significationis. ¶ Dāc opionē nō tenco r p hāc rēnem. qz si sic ois ppō erit falsa. vbi denotaf iesse aut o aliqs act' realis. pbō. qz si nomē significaret rē vt intelligit: tūc tale pdicatu attribueret ei vt intelligit. s; h mō nō iest ei aliqs act' realis g ppō falsa. pbō. mi. qz rei vt intelligit itunt pdicata itētionalia. r medium cōparatū ad pdicata itētionalia r realia sumit sub extraneis rōnib'. qz sic sumēdo medium in syllo si rcludat aliq' dolo fiet fallacia accūtis. ¶ Quātū ad 3' dico alr ad qōnēz: r dico breuiter qd illud qd pprie significat p vocē est res. nō res vt intelligit. nec res vt existens. nec vt nō existens: s; res absolute vt abstrahit ab istis. r est ex raneū illi qdlibet illoz. ¶ Est tm aduertēdūz pp auctoritates r rōnes factas supitis hinc inde. qd eiusdem significati. s; rei sūt signa ordinata lra. vox r cōceptio siue pass' o aie sicut sunt multi effectus ordinati eiudē cause. quoz nullus est cā alterius. vt p3 de sole illumināte multas ptes aeris medu. quaz qlibet imediate illuminaf a sole s; ordine quodā. qz remotior imediate propingore. r vbi est talis ordo cātoz abiq; h qvñū sit cā alterius ibi est imedatio cuiuscūq; respectu eiudē cause excludēdo

Caplin de verbo.
Verbum autem est qd cōsignificat tps. cuius pars nihil seorsuz significat. r est semper eozuz que de altero predicantur nota.

Determinato de nomine discutit nūc ari. de vbo. vbi. z. facit. primo ostēdit verbum qd sit. scdo cōparat ipm ad nomen ibi (pprerea qdem fm se) pma in. z. pmo pemitit diffōnem verbi. scdo excludit qdam a ppria r stricta rōne verbi. ibi (non currit vero) prima in. z. primo diffinitionēz proponit. scdo eam exponit ibi. (dico aut) dicit ergo qd verbū est qd significat tēpus rē. ¶ Notādū qd in ista diffinitione ponunt. 3. particule. prima (cōsignificat tempus) per hoc distinguitur a nomine qd non significat tempus. scdo (cuius partes nihil extra significat) r per hoc distinguitur ab oratione sicut nomen. tertia (r semper eoz que de altero predicantur est nota) r per hoc distinguit non solum a nomine. sed etiāz a participio qd cōsignificat tempus. qz nomen r participium possunt poni a parte subiecti r predicati. verbū autē semper a parte predicati.

Circa istam sunt aliqua dubia. ¶ Primum quare in diffinitione verbi nō ponunt ille particule. vox significatiua ad placitū. sicut in diffinitione nominis cuius eque cōueniant verbo sicut nomini. ¶ Scdm qz videt falsum qd semp verbū sit nota eoz que de altero pdicantur. i. semp ponat a parte predicati. nam verbū in finitūti modi ponit a parte subiecti. vt dicēdo. currere est moueri. similiter r alia verba possunt poni a parte subiecti. vt curro est verbum. ¶ S. nota rei non est res. si ergo vbu est nota pdicati nō est pdicatu. ergo vbus nunq; pdicaf. qd est falsū. ¶ Ad p' dicēdum qd ppter breuitatē Ari. in diffinitione verbi nō posuit ea que cōmuniter vueniunt nomini r verbo. qz patet ex his que dicta sunt diffinitione nois. hec autē sūt illa tria vox significatiua ad placitū. ¶ Cōtra. qz tunc eadem ratione debuit omittēre illam particulā. cū pars rē. qz illa eadē posita est in diffinitione nominis: r est cōmunitis nomini r vbo. ¶ R. ideo vno modo dī qd in diffinitione nois illud posituz est vt nomē distinguit ab ofone que componit ex noib'. vt homo albus muficatus. in diffinitione autē verbi ad distinguendūz verbū ab ofone que cōponit ex vbis. vt mouere est agere. Alio modo dī qd verbū impoztat cōpōnēz quādā que multū declinat ad orationē. ideo verbū maiorcm h3 cūz ofone vuenientia qz nomē. qz nomē est quasi mā r subm ofonis. vbu autē qd si forma: cū semp sit a pte pdicati. r iō i diffōne verbi vtile fuit illam particulā implicare. ¶ Ad scdm dōm qd qūq; vba ponunt a parte subiecti bnt vñ nominis. vñ r recipiunt adiectionē articulozum vt hic ambulare est moueri. tūc. n. actio vel passio significata p verbū infinitiūū significat noialr. s; per modū habituz r getis. r vt sunt qdā res in se. vbum autē significat actionē

ponitur aliquid ei quod est homo. cuius dico for. est ho. puta dicendo. for. est ho. albus. teneret. nra. et hoc verbum est esse...

Nunc autem redeo ad illa quoniam. vtz. facta transmutatio in signatione vocis. ut sic. Boetius in libro divisionum. si si nulla sit res substa...

strabit ab illis: et suis oppositis secundum alias opinionem. de quibus dicitur. s. s. sive sic sive sic cum res: ut intelligitur quod species in...

Ratio autem est vox signativa: cuius primum aliquid signativum est separatim. ut dicitur non ut affirmatio. Postquam autem determinavit de principibus...

ntione orationis cuius posita sunt in diffinitione nominis. vni in diffinitione verbi noliit ea ponere propter brevitate...

genda. quod intelligitur de partibus orationis proprie et imedia tis. ut sunt nomine et verbum. et cetera orationis partes...

tionem ab alijs orationibus. Notandum qd oio quedā est perfecta quedā imperfecta. perfecta autem dividitur in 5. enunciativā: deprecativā ad quā reducitur optativa. et interrogativa ad quā reducitur dubitativa vocativa. istarū aut enunciativa tñ est in qua est verū vel falsum. qz cōfī tuit sensus in aīo audietis. alie aut. 4. non. significativa g̃ceptus mētis in quo est verū vel falsum est enūciatio. sed qdā ofonū vī affectū mētis excitat. vt vōtativa ad at tendēdū mēte. interrogativa ad rīdēdū voce. ipativa ad exequēdū ope. et hoc qdū ad inferiora: deprecativa qdū ad superiores. sola g̃ enūciativa simplr signat verū vī falsum. Deinde ibi.

Et cetera qdē relinquunt. Rhetorice. n. vel poetice pueniētor p̃sideratio ē. Enūciatio vero p̃ntis est speculationis.

Illā eligit dices qd cetera ofones relinquunt. s. p nūc: qz eoz p̃sideratio cōuenientior est rhetorice vel poetice scie. sola aut ofo enūciativa ē p̃ntis p̃sideratiōis. Notandū qd dicitur. 4. ofones vīc ēē rhetorice et poetice scie: qz rhetor nitiū p̃suadere. sed nō p̃t qz enūciationē: et tūc vīc deprecatione. P. finis poete est facere: et log oīa in gbus hō audiet delectet. boies aut delectant in varie tate ofonū. iō poeta vīc ofone nūc deprecativa. nūc ipativa: nūc optativa. rhetor aut et poeta plerūqz nitunt mo uere auditores p̃uocādo eos ad aliq̃s passioēs p̃z Aris. in in rhetorica sua. iō dicte p̃sideratiōes p̃tinet ad rōes rhetorice et poetice scie: q̃tenus faciūt ad aliquā ordinationē et inductionē audiētis modo p̃reposito.

Circa capi de noie: et circa illā partikulā diffōnis si ne tēpore. quero hāc q̃stionē quā super p̃ter missi. Ut terminus cōis ipositus ad signandū verā naturā: cuius aliq̃ supposita eēt. aliq̃ nō eēt dicat vniuo ce de existētibus et nō existētibus. videt qd nō: qd equocā tur in supiori nō vniuoceant in inferiori. sed supposita exi tia et nō existētia equocant in ente: qd est supius. g̃ in ter mino cōi qui signat inferiori ad ens. maior p̃z. qz de gbus cūqz of sup vniuoce. of iferi. mi. p̃bat. qz existētia sūt entia: alia vō nō entia vel solūmodo entia in p̃ōa. P̃ predicatio vniuoce ē p̃dicatio eētialis. alr nō distigueret a p̃dicatioe denotatiua. sed terminus cōis nō p̃dica tur eētialr de his: et de illis. ergo nō vniuoce. p̃batio mī nois: qz p̃dicatio eētialis verissime fit cū hoc verbo ē: sed illo mō nō p̃dicat de nō existētibus. vt dicitur post. g̃ rē.

P̃enti et nō entī nihil est cōmune vniuoce. qd p̃z p̃ lo cum a ma. qz nec oibus entib⁹ est cōe aliquid vniuoce. q̃re rē. Cōtra. illud qd dicitur fm idē nomē: et p̃z eā dez rōne dicit vniuoce. sed terminus cōis dicitur d̃ his: et de illis fm idē nomē: et p̃z eādē eōnē. p̃batio mino. qz ta lis terminus cōis non habet nisi vna diffinitionē cui sit vniuoce in se. ergo de oibus de gbus dicitur: dicitur fm illā. R̃ideo et dico qd terminus cōis qui nō est equo cus ex ipositione ad diuersas nās: sed tñ iponit ad signi ficandū vna nā: de gbus cūqz of simplr of et vniuoce. si ue existētia sint. siue nō. qd p̃bat p̃ sic. qz si termin⁹ ē in se vniuoce. g̃ hz vna diffōnē in se exprimēt illud signatuz cui iponit. g̃ d̃ q̃cūqz of simplr of p̃z illā diffōnē. qz da tu oppo. n̄tis. qd of de aliq̃bus p̃z illā diffinitionē: d̃ alijs fm aliaz. cū omnis diffinitio exprimat significatū nomi nis vītra illud. 4. meta. rō quā significat nomen est eius diffinitio. sequitur qd illud nomen habeat. et significata. qd est oppositū antecedentis. P̃ nullus termin⁹ cōmū nis iponit ad signandū aliq̃d suppositū vel aliq̃. equoca tio aut est diuersitas signatoz. g̃ p̃pter qualēcūqz diuer sitatē in suppositis nunq̃ erit terminus cōmūnis equo

cus: qz nūq̃ fit variatio in eius per se significato. si g̃ de oibus suppositis dicat simpliciter. sequitur qd de omnibus dicatur vniuoce. P̃ qd significat p̃ter omnes diffe rentiam tēpore: ad supposita nullius t̃pis d̃terminatur. sed talis est terminus cōmūnis nominalis. ergo rē. et per p̃ns dicitur vniuoce de quibuscūqz dicitur. P̃ q̃ttuoz differentie accidentales significato termini non faciunt terminū equiuocū. sed esse. fuisse. fore. vel existere vel p̃ sens. vel futurū vel p̃teritū sunt differentie accidentales si gnificato termini. ergo rē. minor pater. qz si terminus si gnificaret aggregatū ex re: et ex existētia vel esse vī fuis se. signaret ens per acc̃s: et illa que signarentur per ip̃s non eēt in genere. Ad p̃m in oppositū dico qd ens: vt ens est nomē. non est equiuocū ad illud qd existit et non existit. licz fo: te p̃z qd ē p̃cipiū sit equocū ad illa. s̃z ens: vt est p̃cipiū nō est sup ad boies. Unde aduertēdū qd solet antiquus dici qd ens p̃t eē p̃cipiū: et p̃t eē nomē: vnde ens p̃cipiū significat idē qd existēs: qz tenet signi ficationē vbi a quo descendit. sed ens nomē significat for te habēs eētiam. et illud diuidit in. io. genera: qd vniuo ce of de exite et d̃ nō exite. Ad 2m dico. qd mi. ē falsa. qz cōmune p̃t p̃dicari de supposito: cū hoc verbo ē. siue illud suppositū existat siue nō. Ad 3m. cū dicitur enti et nō entī rē. dico qd itelligit de illis fm qd habent rōnes contradictorioz. sic forte nihil est eis cōmune vniuoce: si autē vt sunt supposita disperata. et significant supposi tum existēs et nō existēs. possunt habere aliquid cōe vni uocū. et sic est in p̃posito. vī tēto p̃mo dicto. si arguat vī terius. for. ē existēs. cesar nō est exis. ergo eis nō ē aliq̃d cōe vniuoce: est fallacia accidētis: qz mediū extraneatur vni extremo in q̃tū ad aliud cōparat. quia duob⁹ suppo sitis. quoz alre: est existēs. alre: non. eis est aliquid cō mune vniuoce in q̃tū includit aliq̃d vni per se idē: licz accidat vni eē existēs. et alter esse non exis: qz illa accidētia eis nō habēt aliquid cōmune tale. De aut for. arguēdi nihil valeat arguit sic i. albo et nō albo nihil est cōe vniuoce cū sint p̃tradiozia. vt ille est albus. ille nō est albus. ergo isti homini. et illi nihil est eis cōe vniuo cum. nihil valz sequētia. qz hoc predicatū n̄ nihil habere vniuoce. i. est ratione affirmationis et negatiōis. sicut et h̄ qd est p̃tradiozia esse. et nō rōe eoz que subiunt forme et in mi. sumunt illa que subiunt illis formis. Cū p̃ba tur ista p̃positio enti nihil ē vniuoce per hoc qd nō oib⁹ entibus est aliq̃d cōmune vniuoce. negāda est illa p̃ntia. qz nihil idē p̃ceptū apud intellectū includitur in conceptu oīuz entū. et aliquid idem conceptū apud intellectū pot est esse de intellectu eius cui accidit existere: et eius cui ac cidit non existere. Ex solutione dicte questionis: patet vna alia conclusio. s. qd aliqua sūt simpliciter supposita ter mini cōmūnis significantis veram naturam p̃ter exi stentia. qd declaratur sic: quia ratio cōmūnis: et suppositi non attribuit ei vt existit: sed vt concipitur apud itelle ctum: quia ponere aliquid existere fm qd ei attribuitur ratio cōmūnis: h̄ ē ponere ideas: fm qd plato posuit. igit tur cōmune fm qd habet rationem cōmūnis est natura: put cōcipitur sub rōe dicibilis de pluribus. et supposituz est natura p̃cepta apud intellectū sub rōe non dicibilis d̃ pluribus: sed pole est apud intellectū eodē modo cōcipe re nām. vt est dicibilis de pluribus: et eandem: vt non est dicibilis d̃ pluribus: siue vtraqz existat. siue neutra. siue illa que p̃cipit. vt nō dicibilis de pluribus nō existat: et illa que p̃cipit vt dicibil d̃ plib⁹ existat in alijs suppositis. q̃ ent in nā p̃cepta. vt h̄ itelligit per se nā p̃cepta absolute. g̃ alia ab existētibus sūt simplr supposita termi cōis. assum p̃tū. s. qd res exis eodē mō concipiāt. sic qm non est exi

stens. p̃z. qz de his que frequēter fiunt: et qm non existūt possunt fieri demonstrationes ex p̃mo posteri. ergo et illa possunt fieri diffinitioe: qz cognitio d̃mōstratiua p̃suppo nit diffinitiuā. ergo possunt simplr concipi apud itelle ctum per eandē sp̃m. est ergo vis rōnis in hoc qd nā bu mana cepta vt hic. eodē mō se habet ad naturā huma nam cōceptā sub rōne dicibilis de pluribus: siue natura cōcepta. vt h̄ existat siue nō. ergo eqlr. habet rōez suppo siti quādo existit. et qm nō existit. P̃ ad eādē conclusio nem arg. sic. oē illud p̃zo quo res simplr potest sup̃dere et verificare p̃positionē ē simplr suppositū ei⁹. sed h̄ sūt alia ab existētibus. vt p̃z in his p̃positionib⁹. hō fuit. hō erit. iūmēdo fuisse p̃zo actu terminato: et fore p̃zo actu non inchoato. P̃ p̃ticulare fm aptitudinē sufficit ad rōez cōis. ergo particulare fm aptitudinē sufficit ad rationēz suppositū. antecedēs p̃z. qz vīc est aptū natūm p̃dicari de pluribus. n̄na patet. qz non maior actualitas requiritur qd suppositū. vt of i participādo actiue qd ē ē passiue. sed alia ab existētibus sunt apta naturā cōem participa re quo alia ab existētibus sunt: idiuūdua nature cōis. qua re rē. P̃ iter suppositū et cōe est ordo. nō autē in reb⁹ fm qd sunt. sed tantummodo in quātū p̃parat ad itellectū. ergo ratio cōis et suppositi p̃t eē eādē circa res siue exi stentes siue non: qz extraneū est ei qd considerat ab itel lectu in quātū tale: existere siue non existere. ergo tā sup positū qz cōmune eodē modo se habet ad existētia et nō existētia: qz significatū nō abstrahit ab vtroqz. ergo no men significat sine tempore.

St aut vna p̃ia oratio enūciatiua affirmatio d̃nde negatio. alie. nō coniunctione vne.

Post qz Ari. diffiniuit enūciationem: nūc ponit ei⁹ m̄triplicē d̃fitionē. Circa qd .z. facit. p̃ponit. et exponit ibi. (necesse est.) dicit. est aut vna p̃ia oratio rē. Notandum qd Ari. subitl̄ facta p̃cedens per illā l̄raz intēdit. 3. d̃fitione de enūciatiōe. P̃ p̃ima est qd enūciatio quedā est vna. qdā est plures. hāc rāgit ibi. (est aut vna.) per h̄ at qd vi cit. vna. dat itelligere pl̄res. S̃cōda ē qd enūciatio qdā est affirmatiua: quedā negatiua: hāc aut p̃ncipalr itēdit: et qz enūciationi p̃ueniunt affirmatio et negatio. que. s. enūciatio est vna qz ei que est plures. idēo hāc s̃cōdam tā git et ponit q̃si subdiuisionē p̃me dices. et hec vna p̃ ofo enūciatiua est affirmatio deinde negatio. iō dicit h̄ qd p̃ ē affirmatio deinde negatio. T̄rtia ē qd enūciatio vna qdā est vna simplr: quedā iunctione vna. hāc rāgit di cens. alie vero iunctione. q. d. enūciatione que sunt vne qdā sunt vne simplices. qdā iunctione vne. quid autēz sit vna qz illaz patebit et sequētibus. Aduentenduz ēt qd samēdo. 3. mēbra hāz diuisionū habet enūciatio p̃ncipaliter itēta in hoc libro: cuius ēt diuisionē p̃ncipalr itēdit. s. enūciatio vna affirmatiua simplr que p̃oz est eā que est vna et p̃posita et negatiua. et sic vna simplr af firmatiua hz triplicē p̃tate respectu eius qd est plures. et respectu eius que ē negatiua: et respectu vni⁹ iuncte. i. p̃posite. qz qd est iunctū est cōpositū. vī cū suplatiuuz dicat excessum p̃paratiū ad denotādū triplicē excessuz aut p̃tate dixit. p̃ma. et nō p̃oz. Circa s̃cōdaz d̃fitionēz que est p̃ncipaliter itēta occurrit dubiū. qz nō vī eē g̃nis in sp̃s: qz genus vniuoce predicat et eqlr d̃ suis sp̃eb⁹ p̃z p̃ozp̃hy. nō p̃z. p̃rius et posterius. s̃z h̄ of p̃ma ofo enū ciatiua est affirmatio. posterioz negatio. g̃ rē. R̄n̄ d̃i co. qd d̃dētia aliq̃d cōe duplr possunt cōparari. vno mō i se p̃z suas p̃prias rōes. alio mō in cōi qd diuidit. p̃ modo

nō repugnat vna bus sp̃eb⁹ sub g̃nē qd vna sit perfectioz et p̃oz alia. sicut homo perfectioz est asino sub animali: et sic est in p̃posito de affirmatiōe et negatione. vt dicit Aris. et nō repugnat. q̃uis g̃ affirmatio sit p̃fectioz. et p̃oz ne gatione in sua for. p̃specifica. tñ eqlr et vniuoce p̃ticipant suū genus qd est enūciatio. Deinde cum dicit.

Mecē autē ē oēm orationē enūciatiua ex h̄bo eē vī casu vbi. Et enī hominis rōni: si nō aut ē. aut fuit aut erit: aut aliq̃d huiusmodi addat nōduz ē oratio enūciatiua: qz significat vnum eē vniuz rei.

Manifestat et exponit dictas diuisiones. p̃ p̃mam. 2. s̃cōdam. 3. tertiaz. s̃cōda ibi. (hāz aut. tertia ibi. (simplr enūciatio.) circa p̃mū duo facit. p̃mittit quedā necessa ria ad p̃positū. s̃cōdo ostēdit intentū. ibi. (est aut vna.) p̃m̄ d̃idit in. z. fm q. z. necessaria p̃mittit. s̃cōm p̃ōit ibi. (q̃ re aut.) p̃m̄ in duas. p̃ponit d̃m̄. s̃cōdo p̃bat per argumē tum. ibi. (et n. hois.) arguēs a maiorē sic. magis videt qd diffinitio tota hois vī alterius sine vbo faceret ofonē qz vni solū nomē. sed illa non facit. ergo rē. huius rōnis ponit mi. in l̄ra d̃. et enīz rōni. i. diffinitio hois si nō ad datur est: aut fuit aut erit. est inqz qd est verbus. erit vel fuit que sunt casus verbi: aut aliq̃d h̄. i. aliq̃d aliud vbus: aut casus verbi: nōdū est ofo enūciatiua. Circa l̄ram occurrit duo dubia. P̃rimū quare nō facit mētione de vbo infinito cū ponat in enūciatione: et cū eo possit eē enū ciatio. S̃cōm est. cū enūciatio p̃ter ex nomine et verbo q̃re tantū facit mentionem de verbo: et non de nomine. Ad p̃m̄ dicitur qd verbū infinitū in enūciatione idem officiū habet: sicut verbum negatū de quo queret infra in 2. li. et iō per illud itelligit istud. Ad 2m d̃at triplē r̄sp̄sio. tacet. n. de noie et non de verbo. qz nulla est ofo sine verbo. aliqua aut est sine noie. vt currere. est moue ri: tū qz p̃dicatū est p̃ p̃ncipalioz in enūciatione. qz for male. vbi autē tenet se ex p̃te p̃dicari magis. cū sit semp nota eoz que de altero predicant. iō potius facit mētio nem de verbo qz de noie tāqz de p̃ncipa ior: tū tertio qz ex hoc remouet dubiū. dixerat. n. qd quedā enūciatio est vna simplr. quedā iunctione vna. crederet ergo aliqz qd illa qd est simplr: careret omni p̃positione: qd excludit: ex hoc qd ibi necessario est verbū. qd ipoztat quādā p̃po sitionē: quā sine p̃positis nō p̃tingit itelligere. nomē vō nō ipoztat talē p̃positionē. g̃ rē. Deinde cū dicit.

Quas aut vniū qdādam ē et nō mlta animal gressibile bipes. h̄z. n. eo qd p̃tes p̃pinq̃ d̃nr vniū erit. Est aut alteri⁹ hoc tractat negotij.

Ponit 2m necessariū p̃ambulū: qd est qd d̃fō hois: et quecūqz alia faciūt vni et non multa. cuius cām assigna re dicit eē alteri⁹ p̃siderationis: et cū hoc excludit qdādam cām illi vnitatis. qz oia illa. aial gressibile bipes nō oino sunt vniū. qz p̃inque p̃ferunt. sine aliqua diuisione seu p̃acti seu iunctionis alicuius. vt aliqui dixerūt. dicit g̃ qd q̃si vniū qdā est: et nō multa animal gressibile bipes: vt supponitur: alterius enim est negotij tractare: nec enim eo. id est ex hoc qd partes huius. s. d̃fōnis p̃p̃tate d̃cū tur vnum erit. sed supple ex aliqua alia causa. Notan dum qd sicut patet. 7. meta. cap. de vnitare diffinitiois. idēo diffinitio est vnum et non multa. qz est ex differentia per se que aduenit generi. sicut forma materię: et actus p̃ prius per se potentie. sicut igitur ex materia et forma fit vnum per se: sic ex genere et differentia: quare autem vterius ex materia et forma fit vnum per se. nulla alia causa vterioz potest dari: nisi quia hoc est potentia: et

stificat aut non habet rationem suppositi: sed ut dicitur apud intellectum per modum non dicibilis de pluribus. vult ergo auctoritas quod res sunt quod existit in transmutatione subalterni non habet formam quam prius habuit: sed ex hoc non sequitur quod prius fuit suppositum aliquid cuius: et tunc non est suppositum esse: quia circa illud nulla facta est transmutatio subalterni: intelligitur ergo auctoritas tamen de re quod transmutatur que est res ut existit.

Dicitur autem est enunciare. et quod est esse. et quod est non esse. et quod non est esse. et quod non est non esse. et circa ea que sunt extra presentem ipsam. Sicut omnino contingit quod quis affirmaverit negare. et quod negaverit affirmare. quare manifestum est: quoniam omni affirmationi est opposita negatio: et omni negationi affirmatio.

Postquam Aristoteles determinavit de enunciatione que sunt ad eum subalternata. diffiniendo. scilicet deinde. habet determinat de ipsa que sunt ad eius accidentalia proprietates eius assignando. ubi sic procedit. primo determinat de oppone que veniunt enunciationi simpliciter sumpta. scilicet de aliis habitudine eorum: puta que sunt equipollentia et habet que competunt enunciationi secundum quod eialiqui addunt. et hoc facit in secundo libro. ubi. **Q**uoniam autem prima pars dividitur in. primo determinat de oppone que veniunt omni enunciationi generaliter. scilicet de oppone que solum veniunt enunciationi in qua subicitur terminus cuius ibi. **Q**uoniam autem tunc sunt hec in prima parte incedit hanc conclusionem. quod omni affirmationi est negatio opposita et e converso. ubi et sic procedit. primo ostendit illa conclusionem. scilicet exponit quod sit talis oppositio. ubi et ostendit ad ostendendam conclusionem premitur una divisione enunciationis que dividitur in sumptam copulationem ad rem a qua est veritas et falsitas enunciationis. dicitur ergo est. contingit enunciare uno modo esse quod est tunc est affirmativa vera. ut scilicet. currere. si dicatur. scilicet. currit. Alio modo quod non esse: tunc est negativa falsa: ut scilicet. corrente. si dicatur. scilicet. non currit. Alio modo quod non esse: tunc est affirmativa falsa. ut scilicet. non currit. si dicatur. scilicet. currit. Alio modo et quarto. quod non esse. et tunc est negativa vera. ut scilicet. non currit. si dicatur. scilicet. non currit. **I**ste igitur. 4. dicitur enunciationum reperitur in oppositio. non tamen in quibus predicatur ubi presentis temporis: sed ubi predicatur verbis preteriti vel futuri temporis: dicitur enim est. scilicet. quod omni enunciationes necesse est stare ex verbo vel ex casu verbi. et propter hoc subditur: et circa ea que sunt extra presentem ipsam: ut tempus preteritum vel futurum: que ideo dicitur extra presentem ipsam: quia presentem circumstantiam unius a parte aliam a parte post. presentem presentis est que presentis tunc in medio ambo. et his ergo concludit. propositum. **Q**uoniam igitur sic est similiter quod contingit esse quod quis affirmaverit negare: et e converso esse quod quis negaverit affirmare: quare manifestum est quod omni affirmationi est negatio opposita. et e converso omni negationi affirmatio opposita. **N**otandum quod Aristoteles. ad ostendendam conclusionem interea supponit unam divisionem superpositam que attendit penes formam enunciationis. scilicet quod dicitur enunciatio est enunciatio affirmativa que dicitur negativa: hec enim sunt due prime presentis enunciationis: et accipit habet aliam divisionem que accipit penes rem: ut dicitur est: ex quibus sequitur. propositum: nam non contingit affirmare nisi dupliciter. scilicet esse quod est: et esse quod non est. ex quo sequitur quod esse quod contingit affirmare contingit negare: et e converso. que sequitur ulterius quod omni affirmationi est negatio opposita. **D**einde cum dicit.

Et sic est contradictio affirmatio et negatio opposite.

Exponit quod sit talis oppositio affirmatio et negatio

ubi duo facit. primo eas exponit quantum ad nomen. scilicet quantum ad diffinitionem. **D**ico autem opponi ergo aut quod affirmatio et negatio opposite est contradictio. quod dicitur illa oppositio qua omni affirmationi est opposita negatio et e converso vocatur contradictio. **U**terius ibi.

Dico autem opponi eiusdem esse de eodem: non autem equivoce et quecumque cetera talium argumentorum sophisticas determinavimus oportunitates.

Ostendit quod sit contradictio diffinitionem dans. ubi quod est oppositio eiusdem. scilicet predicati de eodem. scilicet subiecto: non autem equivoce: sed simpliciter. univoce et quecumque cetera talium. scilicet secundum alias additiones quas determinavimus contra sophisticas oportunitates. scilicet litigiosas oppones argumentorum: sicut per primo elenchorum. **N**otandum quod primo elenchorum in diffinitione elenchi describuntur additiones contradictionis: diffinitur enim ibi sic elenchus. elenchus est contradictio unius rei eiusdem non vocis: sed rei et nominis non synonymi. sed eiusdem ad idem secundum idem: sicut in eodem tempore. **U**bi advertendum quod quod contradictio est oppositio affirmationis et negationis: oportet illa esse in contradictione que ad tales oppositio est affirmationis et negationis requiritur: oportet autem opposita esse circa idem: cum ergo enunciatio consistat ex subiecto et predicato: oportet quod contradictio. scilicet affirmatio et negatio sint eiusdem predicati: aliter non esset contradictio. ut dicitur. plato currit. plato non disputat. **S**ecundo quod sint de eodem subiecto. aliter non esset contradictio. ut dicitur. homo currit. asinus non currit. **T**ertio requiritur idem veritas utriusque: non tamen secundum nomen: sed et secundum rem: aliter non est contradictio ubi altera idem veritas dicitur: id dicitur non equivoce: quod non sufficit idem veritas cum diversitate rei que facit equocationem. **Q**uarto requiritur secundum idem: aliter non esset contradictio. ut dicitur. scilicet est crispus secundum caput. non est crispus secundum manum. **Q**uinto quod sint ad idem: aliter non esset contradictio ut dicitur. scilicet est filius ad a. et non est filius ad b. **S**exto quod sint simul presentis ad locum: aliter non esset contradictio. ut dicitur. currit in capto. non currit in teatro. **S**eptimo quod sint in eodem tempore: aliter non est contradictio. ut dicitur. dormit de nocte: non dormit de die. **D**einde cum dicit.

Quoniam autem sunt hec quod dicitur res verba. illa vero singularia. **D**ico autem verba quod in pluribus naturalium est predicari. **S**ingulare vero quod non. ut habet quod dicitur verba. pro vero eorum que singularia sunt. **N**ecessesse est enim enunciare: quoniam inest aliquid: aut non inest aliquotiens quod eorum que sunt universalia: aliquoties quod eorum que sunt singularia.

Dic determinat de oppone que solum veniunt enunciationi in qua subicitur terminus cuius. ubi advertendum quod illa oppositio non solum habet ortum ab affirmatione et negatione: sicut oppositio primo modo sumpta: sed et a quantitate: et id duo facit. primo dividit res penes quantitatem. scilicet determinat de hac oppone. ubi. **S**i ergo verba. **P**rima dividit in duas. primo enim ponit unam divisionem res. scilicet de illa concludit divisionem enunciationum. scilicet ibi. **N**ecessesse est autem. **D**icit ergo quod res sunt verba: ille vero singularia. **E**t statim exponit quid dicitur per nomen. dicit autem verba quod aptum naturalium est de pluribus predicari: singulare vero quod non est aptum naturalium de pluribus predicari. **U**bi. **U**bi homo qui est universalis. **P**lato vero est de numero eorum que sunt singularia.

Quoniam ergo sic est ex parte rerum consequenter concludit ex parte enunciationum ibi. **N**ecessesse est. **D**icit quod necesse est enunciare: quoniam inest aliquid aut non. inest est affirmative aut negative: aliquoties quod est aliquid eorum que sunt universalia: ut cum a parte subiecti ponit terminus

nis cuius aliquotiens quidem eorum que sunt singularia ut cum a parte subiecti ponitur terminus singularis. exemplum primo. homo est animal. vel omnis homo est animal. exemplum secundo. scilicet. scilicet. animal vel aliquid homo est animal. magis ex sequentibus patebit.

Notandum quod prius Aristoteles ponit unam divisionem ibi inter. **P**rius principaliter interea: que est secundum qualitatem que dicitur est quod enunciatio que dicitur affirmativa: quedam negativa: divisio. scilicet enunciationis in affirmationem et negationem est divisio generis in species que dicitur primere ad qualitatem: quatenus dicitur essentialis dicitur qualitas. exemplum. scilicet. meta. ubi si quis dicitur est enunciatio ridentis quod affirmativa vel negativa: hec autem divisio que dicitur ponit. et que sunt secundum veritas subiecti: quod predicat de pluribus aut de uno solo dicitur pertinere ad quantitatem enunciationis: ubi si quis dicitur sit enunciatio: ridentis quod veritas vel particularis: infinita vel singularis. **U**terque autem veritas sit aliquid in rebus? pro eo quod ibi dicitur res in veritate et singularis: dicitur est in primo. **P**rius. **7.** meta. utrum autem veritas regrat plura supposita in actu. pro eo quod dicitur dicitur aptum naturalium predicari: de pluribus et dicitur est in primo. **ca.** de genere. ubi dicitur est. utrumque genitum regrat necio plures species. **H**ergo dimittantur ea brevitate: et querantur ibi. signatim autem dicitur dicitur veritas quod est aptum naturalium: et non quod actu predicat: quod actu predicari accidit sibi: et non semper actu predicatur: sed aptitudo predicandi per se et inseparabiliter inest sibi. **D**einde.

Si ergo universalis enunciet in verba quoniam est aut non est. erunt contrarie enunciationes. **D**ico autem in verba enunciatione universalis: ut omnis homo albus est. nullus homo albus est.

Data divisione penes quantitatem res hic determinat de oppositio causata a quantitate. ubi sic procedit. primo declarat de oppone enunciationum. scilicet de legibus oppositio. tertio de impedimentis circa oppones et eorum leges. **2.** ubi. **H**ic vero) tertia ibi. **M**anifestum est autem. **A**d evidetiam prime partis notandum quod quod veritas secundum Boetium habet esse in anima et habet esse in re extra. in singularibus: ideo iure sunt quedam determinationes que notantur ipsa veritas accipiuntur sic. sic. quod igitur. **1.** quod predicatum attribuitur quibus veritas secundum totum suum ambitum et capacitate suorum: ut dicitur ad significandum hoc iure est habet signum omni: quibus autem predicatum remouet ab eo eodem modo sumptum. scilicet secundum totum ambitum (sue pertinet. ad quod designandum inueniuntur est habet signum nullum. quibus autem attribuitur veritas aliquid predicatum: non pro omnibus: tunc tamen per aliquo particulari: ad quod designandum inueniuntur est habet signum quod dicitur aut aliquid: ex quo per quod de universalis triplici possumus enunciare: quod aliquid quod cum signo universalis: tunc enunciatio dicitur universalis: aliquid cum signo particulari: tunc enunciatio dicitur particularis: aliquid sine signo idem determinate: tunc enunciatio dicitur indefinita. **E**xemplum primo. omnis homo currit. vel nullus homo currit. **E**xemplum tertium. homo currit. homo non currit. de termino autem singulari semper enunciamus uno modo. propter rationem singularitatis. **I**deo nunquam addit sibi signum: sunt ergo. **4.** modi enunciationum. scilicet universaliter particulariter indefinita: et singulariter: ut dicitur. scilicet. currit. ubi secundum hos modos enunciatum diuersificat hic Aristoteles. oppones enunciationum: dividit ergo ista presentis in. **3.** primo. **n.** determinat de oppositio enunciationum contrarias. scilicet de oppositio subcontrarias. tertio de oppositio contradictorias. scilicet ibi. **Q**uoniam autem dicitur ergo quod si aliquis enunciet de verba verba. scilicet cum signo verba: quoniam est aut non est. scilicet affirmative aut negative: tunc erunt enunciationes contrarie. quod statim exponit per exemplum. dicit autem in universalis universalis enunciationes. ut omnis homo albus: nullus homo albus. idem intelligendum est de similibus. **N**otandum quod universalis affirmativa et universalis negativa dicitur contrarie ex hoc: quod con-

traria dicitur que maxime a se distat: ex primo meta. ubi maxima distantia videtur ratio formalis contrarietatis: de qua dicitur est in predicamentis. scilicet de oppositis: ita autem est hic: quod illud quod affirmatur per hanc: omnis homo est albus: tollitur per hanc. nullus homo est albus. quantum ad totalem remotionem et maximam que potest esse: hec enim non omnis est albus. bene tollit hanc. omnis homo est albus: sed non totaliter. quod potest stare cum illa. aliquid homo est albus. sed illa. nullus homo est albus. tollit eam totaliter: quod quicquid ista affirmat negat illa: et ideo hanc oppositionem rationabiliter vocat contrarietatem. **D**einde cum dicit.

Quando autem in universalibus non verba non sunt contrarie. **Q**ue autem significant contingit esse contraria aliquid. **D**ico autem non verba enunciare in his que sunt verba ut est albus homo. non est albus homo. **L**uz. **n.** veritas sit homo non universalis utrumque enunciatione.

Determinat de oppositio subcontraria. ubi sic procedit. primo declarat iterum. **2.** remouet duplex dubium ibi. **D**ubium enim dicitur quod quoniam in verba. scilicet sit affirmative vel negative. non verba. scilicet sine signo verba. non sunt contrarie enunciationes: quod autem signatur. scilicet ipse res que signatur per tales enunciationes. scilicet. contingit esse contraria: et statim per exempla exponit quod dicitur. dicit autem non verba enunciare in his que sunt verba. ut homo est albus. homo non est albus: cum enim homo sit veritas secundum diffinitionem predicatam non veritas passiva. scilicet non veritas eo universalis in enunciatio. quod supponit addit ad boem signum veritas. **N**otandum quod hec. **2.** idem est. homo est albus. homo non est albus. dicuntur non esse contrarie: quod possumus simul esse vere. contrarie autem nunquam: sed contraria mutuo se expellunt. dicuntur autem subcontrarie. quod continentur sub illis que sunt contrarie: hec enim. homo est albus: tunc sub ista. omnis homo est albus: et ista. homo non est albus. sub hac. nullus homo est albus. **D**ubium autem est quod autem. que autem significatur contingit esse contraria. **U**no modo exponitur sic. quod licet ambe ille simul possint esse vere: contingit autem quibus una esse vera altera falsam: tunc ratione huius diuersitatis videtur sibi esse contraria. **I**ta oppositio impugnatur: quod adhuc hic Aristoteles. non loquitur de veritate et falsitate enunciationum: sed tantum de oppositio. **A**lio modo exponitur referendo hoc ad contrarietates predicati: ut. scilicet ille dicantur contrarie. homo est albus. homo non est albus: quod contingit quod hoc quod est non albus: dicitur de hoc quod est niger: licet non sit necesse: quod non albus contingit quod sit pallidus: quod igitur albus et niger sunt contraria: ideo contingit esse contrarias has indefinitas. **I**ta oppositio impugnatur dupliciter. **T**u quod in fine scilicet huius dicitur quod enunciationes que sunt de contrariis predicatis non sunt contrarie. ut ille. aliquid est bonum. aliquid est malum. ergo nec ille. homo est albus. homo est niger. **T**um quod albus et niger sunt contraria incompleta. hic autem loquitur Aristoteles. de contrariis complexis. **A**lter ergo exponitur quod ille indefinita non sunt contrarie quantum ad modum: sed tamen contingit esse contrarias quantum ad significatum: ut si predicatum attribuatur subiecto ratione forme universalis: ut in naturali materia. homo est animal. homo non est animal. nam ratione significati veritas tantum valet. homo est animal. quantum omnis homo est animal. et homo non est animal. quantum nullus homo est animal. non sunt contrarie ratione modi: et forme enunciationis. **I**z ratione rei significate modo perposito. **D**einde cum dicit.

Quoniam namque non veritas est: sed quoniam veritas significat. **I**n eo vero quod universalis predicat: id quod est veritas predicari universalis non est vere. **N**ulla enim affirmatio erit vera in qua de verba predicato verba predicatur: ut omnis homo est omne animal.

Remouet dubiū scōz ibi (in eo vō q̄ vlc) q̄ enī dicit q̄ p̄pō vlc ē in qua subycit termin⁹ cōis cū h̄ signo ois: crederet aliq̄ q̄ ois eēt vlc. h̄ remouet di. q̄ ois nō est vlc. sed signat vlr. i. est solū dīpō vlc. nā addī termino vli in subto signat vlr q̄ p̄dicatū d̄ de subto. Scōm dubiū remouet ibi (in eo) q̄ n. posuit diuersitatē oppōnū iter enūciatiōes ex h̄ q̄ ex pte subti sumit vlr vlc. vī nō vlr: crederet aliq̄ q̄ filis diuersitas nō negaretur ex p̄p̄dicatū ex h̄ q̄ vlc posset p̄dicari vlr nō vlr. hoc remouet di. q̄ in eo q̄ vlc p̄dicat de h̄ q̄ est vlc p̄dicari vlr nō est vlr. i. in eo q̄ p̄dicat aliq̄ vlc nō vlr q̄ vlc p̄dicatur vniuersaliter: nulla. n. affirmatio erit in q̄ de vli p̄dicatur vlr p̄dicatur. i. in q̄ vli p̄dicato vtinur ad aliq̄ vlr p̄dicatū. vt si diceretur. ois hō ē oē aial. bec. n. falsa est: q̄o autē signum posset vel nō posset ponā parte p̄dicari dicitur in questione statim. Deinde.

Opponi aut affirmationē negatiōi dico d̄ d̄ ctozie que vniuersali significat ei que non vlr vt omnis hō albus est: nō ois hō albus ē: nullus hō albus est: quidā hō albus est.

Determinat de oppōne d̄ d̄ ctozia in q̄ et subycit terminus cōis di. q̄ affirmationē dico opponi negatiōi d̄ d̄ ctozie: affirmatiōes inq̄ q̄ signat vlr et. i. negatiōi q̄ signat nī vlr. vt ois hō ē alb⁹. nī ois hō ē alb⁹: q̄ expollet isti. qdam hō nī ē alb⁹. Sc̄m ecōuerso particularis affirmatiua z vliis negatiua opponunt d̄ d̄ ctozie. vt qdā hō ē alb⁹. nullus hō ē alb⁹. vult q̄ h̄ q̄ vliis affirmatiua z particularis negatiua opponunt d̄ d̄ ctozie: sicut particularis affirmatiua z vliis negatiua: cui⁹ rō assignat. q̄ d̄ d̄ ctozie d̄ d̄ ctozie i sola remotiōe affirmatiōis p̄ negatiōe. vel ecōuerso. s̄ vliis affirmatiua remouet p̄ solā p̄dicatū negatiua. nec aliq̄ aliō regit d̄ d̄ ctozie. sicut particularis affirmatiua nī p̄ moueri nisi p̄ vliis negatiua. q̄ particularis affirmatiua nī p̄p̄ opponit particulari negatiue: nā oppō attendit circa idē subz. s̄ subz particularis enūciatiōis ē vlc p̄dicatū sumi. p̄tū: nō p̄ aliq̄ d̄ d̄ ctozie singulari: s̄ ideterminate. p̄ quo: cūq̄: iō cū d̄ vli p̄dicatū sumpto aliq̄ affirmatiua z negatiua ipse modus enūciatiōis h̄z q̄ affirmatiua z negatiua sint d̄ ctozie: q̄ regit ad verā oppōne affirmatiōis z negatiōis: vni relinq̄ ex p̄dicatū: q̄ vliis affirmatiua z particularis negatiua. vlc vliis negatiua z particularis affirmatiua d̄ d̄ ctozie opponunt. Patz ex d̄ ctozie q̄ cū sint. 4. modi enūciati. i. indefinite vlr singulari z particulariter. vt p̄dicatū ē. solū circa. 3. modos. i. vniuersali p̄dicatū indefinite assignat. h̄z. sp̄s opponit: q̄ circa. 4. mo. nī p̄t p̄p̄ intelligi oppō: p̄ cāz d̄ ctozie. q̄. nō ē idē subm affirmatiue z negatiue singularis. vt for. currit. plato nō currit.

Ad maiore euidētā p̄dicatū q̄rit. i. vtz signus possit ponit ex pte p̄dicatū. vt q̄ nō nā p̄dicatū se h̄z p̄ modū for. z subz p̄ modū mae. d̄ d̄ ctozie aut cōgruit mae magis q̄ for. s̄ signū iporat d̄ d̄ ctozie. q̄ nō d̄z addī p̄dicatū s̄ subto. Sc̄m. si addat p̄dicatū. esset p̄pō falsa. vt d̄ ctozie. ois hō est oē aial. q̄ ad. h̄c segt. q̄ hō sit q̄bz aial. i. finis equus zc. Cōfirmat p̄ h̄z. i. in lra. q̄ d̄ ctozie nō ē vlc vlr p̄dicari. Ad opp. q̄ h̄ signū oē. ē d̄ d̄ ctozie terminū vliis: s̄ terminus vliis q̄bz ponit in p̄dicato. q̄ z signū. R̄ndeo. h̄ sunt. 3. nes. C̄ d̄ d̄ ctozie conclusio est q̄ signus vlc aut p̄dicatū p̄uenit ponit in subto: cui⁹ cā aliq̄ lra tacta ē signū. n. additū termino cōi vel distribuit ipz vt signū vlc. vel restringit vt signū particularē. s̄ diuidit: aut restringit subto potū p̄uenit. p̄ eo q̄ h̄z rōne mae in enūciatiōe: q̄ p̄dicato q̄ magis h̄z rōne forme: subycit. n. est mae: z inherere aut lesse ē for. q̄ zc. Sc̄m. q̄ est. q̄ signū p̄uenit et ponit in p̄dicato:

q̄d pbat. nā h̄z. semp vti signū in p̄dicato. vt. z. d̄ aia vbi d̄ q̄ ania ē actus qdā. Sc̄m. in p̄dicato pot poni q̄ qd nō ipedit vitatē. p̄pōnis. sed signū nō ipedit: imo semper fert ad vitatē p̄pōnis. q̄ zc. p̄batio mi. q̄ h̄ ē vā. ois hō ē nullus asin⁹. itez ista. ois hō ē aliq̄ hō. ē vā p̄batio. Tū q̄ sua d̄ d̄ ctozie ē ipolis. aliq̄ hō nō ē aliq̄ hō. Tūz q̄ q̄bz singularis ē vā. p̄s q̄ aliq̄ hō vere p̄dicat de oi boie. Sc̄m. q̄ nō semp signū pot poni in p̄dicato. d̄ d̄ ctozie est q̄ p̄t poni. z q̄ nō. R̄ndeo. q̄ semp p̄t poni q̄ nō ipedit vitatē p̄pōnis. vbi distinguēdū ē de signo. q̄ qdāz est vlc: qdā p̄dicatū. z itez qdābz h̄z: aut ē affirmatiua aut negatiua. d̄ signo vli negatiua. nō ē dubiū qn possit poni q̄ p̄dicatū i re remouet vlr a subto. U. g. ois hō ē nullus asin⁹. d̄ signo p̄dicatū tā affirmatiua q̄ negatiua: dico et q̄ p̄t addī h̄z q̄ p̄dicatū vlc p̄dicatū inest: vel nī inest i subto. U. g. ois hō ē aliq̄ hō. ois hō ē nī aliq̄ albi. d̄ signo at vli affirmatiua idē dico si p̄dicatū vlr i est subiecto: vni h̄ distinguendūz est de p̄dicato. q̄ vel est superius ad subm. vel egle. vel inferius aut min⁹. p̄ nō nū q̄ tale signū vere pot addī p̄dicato: sicut p̄t i exēplo p̄bi. q̄ est falsa bec. ois hō est oē aial. sc̄m autē mō z tertio est pot poni signū in p̄dicato: si nī nō sit positū in subto. v. g. homo est ois hō. vel hō est omne risibile. vbi subm z p̄dicatū sunt equalia: sicut bec est vera. aial est ois hō. vbi p̄dicatū est in minus q̄ subm: si aut signū eēt in subto. omnes iste essent falsae: omnis hō est omnis hō. z ois hō est oē risibile: omne aial est ois hō. p̄. C̄ z est ista. signum z generalr omne sincathegorema positū in p̄dicato cedit in idēitatez p̄dicatū: est pars p̄dicatū: h̄c p̄bō duplr. p̄ per impossibile: q̄ aliter ex veris seq̄ret falsum. U. g. nullus hō est omnis hō. ille hō est hō. si signū in maiori non esset pars p̄dicatū posset iferri in d̄ d̄ ctozie. ergo iste nō ē hō: q̄ ad habēdum idēitatem maioris extremitatis nō oportet eīp̄tam sumi in maiori z d̄ d̄ ctozie cum. eodē signo. si illud nō esset pars p̄dicatū: sicut manifestū est i z mō sc̄m figure. q̄ maior extremitas nō sumit cum eodē signo in d̄ d̄ ctozie z maiori: ita patet q̄ ex veris sequeret falsum: sc̄m probat idēz ostensue z magis p̄pter quid. q̄ sincathegorema nūq̄ habet respectus ad precedens: aliter negatiua subsequens appositionem posset face re p̄pōnem negatiua: sicut negatiua precedens. q̄ sincathegorema additū p̄dicato nō determinat ipsum in cōparatione ad subm: ita non inquantū extremū: q̄ inquantū est extremū respicit aliud extremū: sed esse sincathegorema determinat extremū. ergo nullū additū terminū in p̄dicato est sincathegorema: sed pars extremū d̄ d̄ ctozie minet absolutū intellectū terminū cui addit: ita est sincathegorema respectu partū: nō respectu p̄dicatū. q̄ ip̄sus ē altera ps p̄dicatū: sed sincathegorema additū subiecto nō est pars subz: q̄ determinat illud cui addit in cōparatione ad p̄dicatū. Cōtra istā d̄ d̄ ctozie ar. q̄ ois p̄pō vera cōuertit: z tūc qd est p̄dicatū fit subz: si igr signū ē ps p̄dicatū erit z subz in vtriusq̄. R̄ndeo q̄ vlc est nō in rōne signū: s̄ vt m̄l̄r terminat: vt ois hō est ois hō. vtriusq̄ oē ens ois hō ē ois hō. Ad p̄mū in oppositū dico q̄ facit p̄ p̄ma h̄ne. q̄ cōueniētī addit subto q̄ p̄dicato. Ad aliō q̄ nī intelligo q̄ vlr possit addī oī p̄dicato: q̄ tūc multē p̄pōnes eēt falsae: sic nec pot addī oī subto. Ad cōfirmationē dico p̄ idē. h̄z. n. nō itēdit illud vlr negare.

Intrarie vero vniuersalez affirmationē z vlem negationem: vt ois hō iustus est: nullus hō infestus est. Quocirca has qdē ipole est sicut veras esse.

Postq̄ h̄z. determinat d̄ oppōnū enūciationū. h̄ d̄ terminat qdā leges z regulas oppōnū p̄dicatū. vbi sic p̄cedit. p̄ facit qd d̄ d̄ ctozie est. z repetit legē subcontrariāz vt eā p̄bet ibi (Quecūq̄ at) p̄ma in. 3. p̄ determinat legē contrariāz. z subcontrariāz. z d̄ d̄ ctozie. sc̄m ibi (bis at) tertia ibi (Quecūq̄ igr d̄ d̄ ctozie) p̄mo q̄ repetēs que sint d̄ d̄ ctozie statūz subdit istā legē z regulā. dicit q̄ d̄ d̄ ctozie vō supple. dico opponi vlem affirmatiua: z vlc negatiua: vt ois hō est iustus. nullus hō est iustus. ex quo statim ifert regulā z legē: q̄ ipole est has simul eē veras. Notandūz q̄ ex h̄ q̄ vlc enūciatiōes iunt d̄ d̄ ctozie d̄ d̄ ctozie. q̄ ex tā q̄ nō p̄t simul eē vere. h̄ia ḡ mutuo se expellūt. sic ḡ in re duo h̄ia nō p̄t simul eē vt albus z nigrum. sic nec due enūciatiōes h̄ie p̄t sil eē vere. Sc̄m ibi.

His aut esse oppositas p̄tingit in eodē: non ois hō albus est. z est quidā hō albus.

Ponit legē z regulā subd̄ ctozie di. q̄ oppositas bis. i. subcontrarias oppositas d̄ d̄ ctozie: p̄tingit i eodē. i. sil eē veras: vt nō ois. i. aliq̄ hō ē alb⁹. aliq̄ hō nō ē alb⁹. Notandūz q̄ subd̄ ctozie p̄t itelligi duplr eē oppositē d̄ d̄ ctozie. vno mō cōparādo particularē ad suā vlem. vt ois hō est alb⁹. qdāz hō est albus. bec enī opponūt sicut p̄dicatū z vlc. i. h̄z modū essendi. alio mō p̄parādo vna p̄dicatūz ad vlem d̄ d̄ ctozie sue vliis: sic aut opponūt d̄ d̄ ctozie. vt ois hō ē albus. aliq̄ hō nō est albus. nullus hō ē albus. aliq̄ hō ē albus. due ḡ subcontrarie sil p̄t eē vere. q̄ suba eaz p̄t supponere p̄o diuersis. Deinde cum dicit.

Quecūq̄ igitur contradictiones vlium sūt vniuersalr necesse ē alterā eē veram alteram falsā. z q̄cūq̄ in singularib⁹ sunt. vt socrates est albus. nō est socrates albus.

Ponit regulā z legē d̄ d̄ ctozie. q̄ ē q̄ semp altera ē vā altera ē falsa. dicit q̄ q̄cūq̄ d̄ d̄ ctozie sūt vlium puta q̄ p̄dicatūz opponit vli: necesse ē alterā eē verā z alterā eē falsā. vt si sumunt iste. ois hō ē alb⁹. qdāz hō nō ē albus z nullus hō est albus. qdāz hō est alb⁹. z subdit q̄ sil se h̄it enūciatiōes d̄ d̄ ctozie q̄cūq̄ in singularib⁹ sūt: q̄. i. altera est vera altera ē falsa. vt for. est alb⁹. for. nō est albus. Notandūz q̄ in d̄ d̄ ctozie negatiua. non plus facit nisi q̄ remouet affirmationē. h̄ autē p̄tingit fieri duplr. vno mō q̄ altera est vli altera particularis. alio mō quādo vtrāq̄ est singularis: q̄ tūc vna nēcio referē ad idēz ad qd altera. qd nō est necessariū i p̄dicatūz: z in definitis nisi supposita idēitate subti z p̄dicatū: z iō supposita idēitate subti z p̄dicatū semp particularis affirmatiua z negatiua sūt d̄ d̄ ctozie: de vtriusq̄ ergo d̄ d̄ ctoziez itelligēda est ista regulā. vt dicit h̄z. i. lra. Deinde cum dicit.

Quecūq̄ aut in vlibus non vniuersalr non semper bec vā est. illa vero falsa. Simul enī verum est dicere: quoniam est homo albus: z non est homo albus. z est homo probus: z non est homo probus.

Repetit legē subcontrariāz. vt eā p̄bet. nō. n. vident eē oppositē p̄p̄ loquendo: cū simul possint eē vere. Adner. redū aut q̄ subcontrarie p̄t duplr sumi. vel p̄dicatūz. vel due idēfinite. p̄mo mō de eis. s̄. locutus ē. hic accipit eas sc̄m. vbi. 3. facit. p̄tētū p̄ponit. sc̄m. p̄bat. tertio remouet dubiū. sc̄m. ibi (Si. n. turpis) tertia ibi (Uidebis aut) dicit q̄ q̄cūq̄. i. affirmatiua z negatiue d̄ d̄ ctozie in terminis vliis nō vlr: vt sunt due oppositē idēfinite: nō sp̄ vna est vera z altera ē falsa. q̄ sil possunt eē vere: sil enī vlc est dicere. homo est albus. hō non est albus. z hō ē

probus. homo nō est probus. Postea. Si. n. turpis ē. tunc nō est probus. Et ē hō pulcher z nō est homo pulcher. Si. n. sedus est nō ē pulcher. z si sit nodum est.

Probat qd dixerat. z accipit vni cōiter d̄ d̄ ctozie. i. q̄ ide finita affirmatiua vificat: si p̄dicatū sit vā: p̄tingit autēz duas affirmatiuas idēfinitez vā accipe: quāz vna icludat negatiōe alteri: vt q̄ sūt oppositā p̄dicatū: q̄ qdēz oppositio duplr pot atredī: vno mō h̄z p̄fectā d̄ d̄ ctozie: sicut turpis z ibonestus opponit p̄bo. i. bonesto. z sedus. i. d̄ d̄ ctozie h̄z corp⁹ opponit pulchro: s̄ pari rōne q̄ ista affirmatiua ē vā. hō ē p̄bus quodā boie exite p̄bo. z ista ē vera. hō ē turpis quodā boie exite turpitū: sicut sil iste vlc: hō ē p̄bus. z hō ē turpis: ex q̄ segt ista. hō nō est p̄bus. q̄ iste due sūt sil vlc. hō ē pulcher: z hō nō ē pulcher: q̄ si est sedus. segt q̄ nō est pulcher: z tūc vt supra. Alio mō atredit oppō s̄m ip̄fectā d̄ d̄ ctozie: quō p̄fectū z ip̄fectū opponit. vt moueri opponit ad motū eē z fieri ad factū eē: sicut ergo ista ē vā. hō est alb⁹. quodāz boie exite alb⁹: pari rōne h̄. hō sit alb⁹: q̄ qdā hō sit alb⁹. ad quānt segt. hō nō ē alb⁹. q̄ iste due sūt sil vlc. hō est alb⁹. hō nō ē alb⁹. z iō ait. z si sit aliq̄ nō ē. Nōndū q̄ alr p̄manētia dicunt h̄re eē z alr successiua. p̄manētia. n. sūt tota simul. z iō nō sūt dū sūt: successiua vō h̄it eē i fieri: z fluxu p̄tis post p̄tē. z iō dum sūt sūt: z nō alr: q̄ ait h̄z. hic q̄ si sit aliq̄ nō ē. itelligēdū ē de reb⁹ p̄manētib⁹ q̄ dū sūt nō sūt: s̄ dū facta sūt: sūt. Deinde cum dicit.

Uidebis aut subito incōueniēs eē iccirco qd videt non ē homo albus. simul idē significare: q̄ nemo albus ē. hoc autem neq̄ idē significat: neq̄ simul sunt necessario.

Remouet dubiū. crederet aliq̄ falsū qd d̄ ctozie ē. q̄ ista. hō nō ē alb⁹. vt signare idē qd bec. nemo est alb⁹. sicut ḡ iste nī p̄t eē vere. hō ē alb⁹. z nemo ē alb⁹. sic nec iste. hō est alb⁹. z hō nō ē alb⁹. Ad h̄ r̄ndet di. q̄ videbitur subto. i. p̄ma facie illi. s̄ nō aspicit cū vitate z deliberatiōe. sed falso. z subito vlr inq̄ incōueniēs eē qd d̄ ctozie ē. iccirco q̄ videbitur idē signare h̄. hō nō ē alb⁹: z nemo ē albus: qd remouet cū subdit. bec aut nec idē signant nec simul necessario: nec idē sūt iste. z enūciationes. nec vna sequitur ad aliam. Sequitur illa pars.

Ad manifestū est quoniam vna negatiō vniūs affirmationis est.

Ubi h̄z. determinat qdā impedimēta circa oppositionē enūciationū z earum legem. Circa qd duo facit. p̄mo determinat de impedimēto circa oppositionē. secundo de impedimēto circa legē datā. z ibi (In bis). Ad euidētā p̄mi notādū q̄ oēs p̄dicte oppōnes reducantur ad vna gnāliter. i. q̄ vni affirmatiōi est opposita vna negatiō: h̄ aut ipedit si affirmatiō vel negatiō accipit plures z nō vna: q̄ vni affirmatiōi nō opponit negatiō q̄ ē plures: nec ecōuerso. s̄ negatiō q̄ ē vna opponit affirmatiōi vni z ecōuerso. de illo ergo impedimēto determinat h̄z. in hoc loco. vni ista pars diuidit in duas s̄m q̄ circa h̄ ponit duo documēta. p̄mū est s̄m q̄ subycit vel predicatur terminus vniocus: z est q̄ vna affirmatiō ē opposita vni negatiōi. Sc̄m. put subycit aut predicatur terminus equocus: z est q̄ tūc affirmatiō z negatiō non opponunt. Sc̄m. ibi. (Vna aut ē affirmatiō) p̄ma ps diuiditur in tres. p̄mo p̄ponit intentū. Sc̄m. probat ip̄sus. Tertio ep̄logat circa p̄dicatū. sc̄m. ibi. (Doc. n. idē. tertia ibi) Manifestū est) dicit ergo q̄ manifestum ē. q̄ vna negatiō est supple. opposita vniūs affirmationis.

appellatio: et hoc sequitur respectus tertius. s. ipsoz con-
 tentoz ad pdicatu: cui supponit terminus eois p ipso:
 qz ipsa coteta in ipso termino coi supponit eide predica-
 to. Iste triplex respectus pz in isto syllo fm ordine ppo-
 sitionu: ois ho currit: for est ho. g for currit: qz ex duob?
 pms sequit tertius: qz eni ho supponit ei: qd est currit et
 appellat forte: id sequitur forte supponere eide: pde trj ter-
 minus cois sub duplici statu supponere. vno sic: qz seg-
 tur ad qualibz pro q supponit: et sic est in ppone indefini-
 ta: et or potetia is suppo p tato: qz nihil actu infert. alio
 sic: qz qdlibz se ad ipsuz: vt est in ppone vbi distribuitur.
 vt diceda. ois ho currit. Sic ad. q. Ad pnu in opposi-
 tu vobz: et est non q for accitatis signate in creto. alio
 est suppositu: aliud est subm: qz coe est ide essentialr suo
 supposito: et no suo subo. licz igit cedat coe tm stare pro
 suppositis exntib: et no exntib: no tm h cedat de subo:
 qd aliqn habuit forma: et p ois: bec no est va: albu est ni-
 gru: licz eni subm: qd aliqn fuit albu: nuc sit nigr: no tm
 suppositu albi: qd suppositu fuit aliqn albu est nigr: qz
 de illo supposito: etiā qn no existit pdicat suu coe cu hoc
 vbo est: et p ois: oppositu sui cois p nullo tpe vt pdicat
 de ipso. per h et pz ad aliud exm. q eni dicit tales ppoe-
 nes in qb? subyctiū creta ee distinguedas fm pponez
 et diuisione: no itelligit q signata cois vl ei? p se suppo-
 sitione: et eode tpe vl p dnerio cu pdicat: sed
 hoc itelligunt de subo for accitatis: et ita bec est falsa in
 sensu pposito: sed es pot ambulare: p qcuqz p se supposi-
 to supponat sedes: et sistr pro subo cu itelligat informari
 forma sessionis pro illo tpe p quo pdicatus sibi vntur.
 Ad 2^m pot dici q equalr idnter stat pdicatu in ppoe-
 ne: sicut et subm: qz sllis ro pbat vtruz. cotigit eni iferri
 pdicatu p qbuscuqz suppositis siue oib? siue a iquib?: et
 attribuit subo p qbuscuqz suppositis subo siue oibus si-
 ue plib?: et hoc mediate quacuqz copone. g et cotigit signi-
 ficare. g qcuqz copositio illa determinatione p supposi-
 tis ponit circa extrema: nec circa subm: nec circa pdica-
 tu: cu pdicat oppositu de opposito. Ad pbationez:
 coe coe qz nuqz abesse pdicato tertio sequat ee pdicatus
 scdo. sate qn in ante specificat p terminu notale: no seq-
 tur ex h q frustra determinat Ari. scdo bua qb? oia: et
 es oia ad oia: et a qb? non: qz in alijs coiunctis ab esse:
 qnqz se diuisim: vt iste est ho currit: g iste est ho. i alijs
 no: vt iste e bon? citaredus. g iste est bon?: et istd est magi
 ad ppositu Ari. qz de ee: or eni sic in lfa qre in qsticuz
 pdicatis: nec vlla oppo test: et fm se pdicat: et no fm acci-
 des. Ino fm aliqd e neu sue roni. ppe in bis. et simp? ve-
 ru erit ore. vbi nulla sit ipalis itetio de ee et specificatur
 magis de alijs pdicat coposit. Ad 3^m ccedo qz extre-
 ma itelligunt p eode tpe pro quo copositio: sed h no se
 qz tantu pro suppositis vnius tps. Ad quartu similr
 ccedo qz est pncipiū itelligendi extrema quo ad aliqne
 modu circa extrema. sed no de reali acceptioe pro sup-
 positis: qz pole est itelligere terminu pro qbuscuqz sup-
 positis sub rone presentia litatis vel preteritionis: et fm
 hoc lolet dici qz cededa est restrictio modalis si realis.

In his ergo q sunt et que facta snt
 necesse est affirmationem vel ne-
 gationem vera vel falsam ee. In
 vniuersalibus quide vlr semper
 hanc veram: illam vero falsaz: et
 in his que sunt singularia quemadmoduz di-
 ctum est. In his vero que in vlibus no vlr di-
 cunt no est necesse. Dicitur aut et de his. In

singularibus vero est futuris no similiter.

Postq Ari. determinauit de quoda impedimento cotra
 oppositione enuciationu. hic determinat de impedimeto
 3 lege oppositionu: vbi aduertedu qz de oppositione 3 di-
 ctoria data fuit vna lex vel regula. s. qz semp altera e va:
 altera est falsa: et hoc necio determinate: bec aut lex et re-
 gula ipedit: et hz istatia de affirmatiua et negatiua q fut
 de aliquo futuro singulari et ptinget. qz ibi neutra est va:
 aut falsa determinate: s. vtraz ideterminate et ptingen-
 ter se hz ad veritate et falsitate: vt h. cras erit nauale bel-
 lu: cras no erit nauale bellu. hic ergo Ari. ingt hac qone
 vtru in futuris cotingentibus sit determinata veritas aut
 falsitas: et finaliter determinat qz no: circa qd sic pcedit.
 pmo ponit iteta qne. scdo subdit determinata pbatione.
 scda ibi. (na si ois affirmatio.) Ad euidetia pme pris
 notadu qz de enuciatione pnt assignari qnqz diuisiones.
 Prima sumit penes eius qdditate fm q enuciatio
 qda est vna: qda est plures in sua eentia. Scda penes
 ei? qlitate fm q enuciatio qda est affirmatiua: quedaz
 negatiua. Tertia penes ei? qtitate fm q enuciatio
 qda est vltis qda picularis. qda indefinita. qda singulari-
 be tres diuisiones poste sunt supius. Quarta aut ta-
 gatur hic supius q est fm tepus aut melfura. fm q enu-
 ciatio quedā est de pnt: qda de pterito: qda de futuro. de
 cu est eni supra qz ois enuciatio: vel est ex vbo vel ex ca-
 su vbi. Quinta sumit penes miaz q atredif penes habi-
 tudine pdicati ad subz. na si pdicatu inest p se subo ta-
 lis enuciatio or ee in ma necia aut nali. vt ho est aial: ho
 est risibilis. si aut pdicatu repugnet p se subo dicit enu-
 ciatio in ma in po et remota: vt ho est asinus: ho e bini-
 bilis: sed si pdicatus se beat ad subm medio mo. puta qz
 no isit p se: nec etiā repugnet. or ee enuciatio in ma polā
 et ptingenti: vt ho est albus: ho est bicubitus et. Ute-
 rius est sciendu qz veritas et falsitas no snt se bnt in oib?
 drys enuciationis supradict. sic Ari. hic pponit ad ha-
 bendu qne hic iteta. vñ cludet ex pdicti ait qz in his q
 sunt: et q facta sunt et enuciationib? de pnti et de pterito
 necesse est affirmatione vel negatoez ee veraz vel falsam.
 sup. determinate: sed diuersimode s. diuersaz qtitate
 enuciatiois: qz qn in vlib? vlr. i. de subis vlib? aliqd vlr
 pdicat: semp necesse est hanc qde vera: illa vero falsaz ee.
 idest affirmatiua vel negatiua que sibi opponit: qd ma-
 xime veru est in dicatoris: qz in drys licz impole sit am-
 bas esse veras: ptingit tri ambas esse falsas: snt in his est
 que sunt singularia: que admodu dictu e. i. qz determina-
 te altera est va: altera falsa. qz he dicatorie opponunt. vt
 supradictu est. In his vo que in vlibus no vlr dicun-
 tur: vt sunt indefinite: no necesse est. s. altera ee vera: alteraz
 falsaz: qz pnt sit ee vere. vt pdictu est. et hoc in ma contin-
 genti id subdit qd dictu est de his: et hoc qd dictu est: in-
 telligendu est in quacuqz ma quatu ad dicatorias. simi-
 liter hoc itelligendu est: qz sic se hz quatu ad enuciatio-
 nes que sunt de preterito et pnti: sed si accipiamus enu-
 ciationes que sunt de futuro: etiā snt se bnt quatu ad op-
 positiones que sunt de vlibus vliet. vel no vniuersalr
 sumptis. naz in materia necessaria oes affirmatiue sunt
 vere: et negatiue false: ita in futuris sicut in pteritis et pre-
 sentibus: sed in ma impossibili e couerso. negatiue vniuer-
 sales vere et affirmatiue false: ita in futuris: sicut in pre-
 teritis et pntibus: sed in singularibus et futuris est alia di-
 uersitas: qz quantum ad mam necessariā et ipolez silis est
 ratio in futuris: sicut in pntibus et preteritis: sed quantum
 ad mam ptingente no: qz no est necesse altera determinate
 ee vera: altera falsaz. In indefinitis vo simul ptingit ve-

ras: et in futuris sicut in pteritis et presentibus: et bec est co-
 clusio qua itedit. id dicit qz in singularib? et futuris non
 snt est: qz. s. altera determinate sit vera altera falsa. Ad-
 uertendu aut qz Ari. non facit mentione de ma contin-
 genti: qz illa ppric couenit singularib? que eueniunt co-
 tingenter. na pdicata que p se insunt vel repugnant pue-
 niunt singularibus fm rone vniuersalibus. circa hoc ergo
 veriat tota itentio pnsens: qz in enuciationibus singulari-
 bus de futuro in ma cotingenti no est necesse altera oppo-
 sita determinate esse vera: altera falsaz: et hanc dclufio-
 ne itedit. pbare qui est impedimetu specialiter legis: ac
 regule cotradictoria. Deinde cum dicit.

Abm si omnis affirmatio vel negatio vera
 vel falsa est: et oenecesse est esse vel no esse.

Probat conclusionē dictā. vt ab hoc loco vsqz ad fines
 huius pmi libri itendit vnu tale entimema. si ois affir-
 matio vl negatio est vera vel falsa determinate in singu-
 larib? et futuris ptingentib? sicut in alijs. g oia eueniunt
 ex necessitate. nis est falsuz. g et asis. g oppositu autis est
 veru. i. qz in illis singularib? et futuris no est determina-
 te altera va: altera falsa: circa hac rone sic pcedit. p ponit
 et pbat pntia. scdo ostendit pntis falsitate. tertio ex dictis
 cludit oppositu autis esse veru. scda ibi. (si bec no snt
 possibilia. Tertia ibi. (igit esse qd est. pma ps diuidit i-
 duas p pntiaz pponit. scdo ee? pbatione adducit ibi sta-
 tis. (si hoc qde. dicit qz si ois affirmatio aut negatio e
 sup. determinate va: vel falsa. ita in singularib? futuris
 sicut in alijs: se? qz oenecesse est ee vl no ee. Postea ibi.

Si itaqz hic quide dicat futurū aliqd: ille ve-
 ro non dicat hoc idēz ipsuz futurū manifestū
 est: quoniam necesse est vtrūqz alterū ipso-
 rā: si ois affirmatio vera vel falsa est: vtraz
 eni no erit simul in talibus. Na si verū est di-
 cere qm albu est vel no albu: necesse est albus
 esse vel no albu. Et si est albu vel no albu: ve-
 rū est vel affirmare vel negare: et si no est me-
 titur: et si mentis no est. Quare necesse est oem
 affirmatione vel negatione vera esse vel fal-
 sam: Nil igit neqz ee: neqz fir: neqz casu: neqz
 vtrūlibet: no erit: nec non erit aliqd cotingen-
 ter: sed ex necessitate omnia: et no ad vtrūlibz:
 aut eni qui dicit verus est aut qui negat. Silt-
 eniz aut fiet vel non fiet. vtrūlibet enim nihil
 magis sic: vel non sic se habet aut habebit.

Probat pms. Circa qd duo facit. pmo pbat pms que
 ducit ad iconueniens pdictu. scdo repetit vt addat quedaz
 alia iconuenientia que sequunt. ibi. (que g cotingunt.) pmi
 ma ps diuidit in duas. pmo pbat suu intentu. scdo dclu-
 dit quoddā falsuz itentū. ibi. (at vero qm.) pma in duas
 fm qz duas adducit rones. ibi. (amplius si est albu.) in
 pma parte itendit talē rone: si ois affirmatio vel negatio
 est oeterminate va. g necesse est illa determinataz in re
 ee: qz oro no pot ee vera vel falsa: nisi qz sic est aut no est
 in re: g necesse est oia determinate ee vel no esse: et de neces-
 sitate oia euenire. dicit ergo. pone qz sint duo hoies: et hic
 quide vnus dicat aliqd futuruz: puta qz cras erit nauale
 bellu vel for. curret cras. ille vero. i. alter no dicat h ipz
 sed neget illud. puta cras no erit nauale bellu. vl for. no
 curret cras: manifestu est: qm necesse est aliqne ipsoz ve-
 ru dicere. i. determinate: et hoc posita bipothesi qz in sin-

gularibus et futuris sit determinate veritas vel falsitas: snt
 in alijs. vtrūqz eni no erit vtrūqz in talib? snt. singularib?
 qz forte in indefinitis pot esse vtraz vera. Uterius si
 verū est ore. i. enuciare. qm e albu vl no albu. segf qz in
 re verū est albu esse: vel no albu esse. et ee. si in re est al-
 bu: vel no albu: verū e hoc affirmare vel negare: bec. n.
 couertibiliter se habet ad verū vel falsum: qz sicut est in
 re. ita est in enuciatioe: et ee. eade autē couertibilitas pz
 in falso: qz si no est in re vt enuciat. igit no sic est in re.
 cludit ergo supius ex predictis qz si necesse est oia de-
 terminate ee vel no ee. nihil ergo nec esse: qm ad esse sa-
 ctū rez: nec fit qm ad fieri eaz: nec a casu qm ad cotin-
 gens vt raro et in pauciorib?: nec ad vtrūlibz qm ad co-
 tingens: qd se hz eqr ad vtrūlibz. scē vel no ee: et ad nul-
 lū hoiz est determinate. vñ subdit nec erit: nec non erit. i.
 ptinges vtrūlibz si magis erit qz no erit: oē g ptingens
 tollit. vñ subdit: sed ex necessitate. s. erit oia: et no vtrūli-
 bet. s. si illud qd arguit ee verū. id subdit. aut eni qz di-
 cit. i. g affirmat verus est. i. determinate: aut qz negat: sed
 vtrūlibet nihil magis sic se hz: vel no sic se hz: aut habe-
 bit. ponere g oia ee. aut no ee dterminare tollit ptingen-
 tia a rebus. Non qz distinguit triplex gen? ptingen-
 tis: qdā eni est ptingens raro et in pauciorib?: vt illud qd
 euenit a casu et fortuna. pz 2° pby. vt si aliqs fodics iue-
 niat thesaurz pter itentione: qdā est ptinges ad vtrūlibz
 qz. i. no magis se hz ad vna pte qz ad alias: vt sunt illa q
 fiunt ex mera electione: vt hoies currere: aut legere: qd
 da est ptinges vt frequēter vel vt in plibus: vt hoies ca-
 nescere in senectute: qz B euenit a nā: qz vniuersaliter ope-
 rat vel semp vel frequēter si aut oia eent de necessitate
 oē ptinges tollit. Ari. aut no excludit hic ptinges in pluri-
 bus. nec facit de eo mentione: tu qz tale ptinges no tollit
 qn possumus ore determinate alterā partē ee vera: alte-
 rā falsaz. g. g. medicus de coualescere vere dicit. ille sana-
 bit: s. ex aliquo accite illa sanitas possit ipediri. vñ scdo
 de gnōne dr fm hoc: qz futuruz icedere. no icedere. si eni
 hz ppositu determinate ad icededu vere pot dici qz ice-
 det: et tñ p aliqd accis pt ipediri et no icedet: tu qz exclu-
 so ptinget: qd est in pauciorib?. et a casu excludit pter co-
 tingens vt in plib? ab eo qd est sp de necessitate: qz deficit
 in minori pte: et illud euenies in minori pte est ptingens
 in pauciorib?. id dr o meta. qz cotingens in paucioribus
 causat ex cotingenti in pluribus. Deinde cu dicit.

Amplius si est album nunc: verum erat di-
 cere pmo quoniam erit albu: quare semp ve-
 verum fuit dicere qdlibet eoz que facta sunt:
 qm erit: qz si semp verū est dicere: qm est vel
 vel erit: non pot hoc no esse vl no futurū esse:
 qd autē no potuit no fieri impossibile est non
 fieri: et qd impossibile est non fieri necesse est
 fieri. Omnia ergo que futura sunt necesse est
 fieri. Nihil igitur vtrūlibet erit: neqz casu.
 Nan si a casu non ex necessitate.

Ponit scdaz rone q qm redit in ide euz pma. dicit qz
 ampl? sup. veritas et falsitas est snt in pntib? et futuris:
 sequit qz si aliqd est nuc albu de pnti. verū erat ore pio
 qm erit albu pro futuro. eo. s. mo quo est vtrūqz de pre-
 senti. i. determinate: qre sequit qz semp verū fuit ore qd-
 libz eoz que facta sunt: qm erit. eade eni rō de ppino
 tpe et remoto est: qz si vtrūqz est ore dterminate: qm est
 vel erit reddedo singula singulis. ita de pnti qz est. et de
 futuro qz erit. se? qz pot hoc no esse. quo ad pris: vel non
 A. A. n z

futurū esse quo ad futurū: hec dicitur p̄ q̄ ut p̄dictū est cōuertibiliter se h̄nt v̄itas in ofone: r̄ sic esse in re: si q̄ verum est determinate aliqd̄ enūciare nō p̄t nō esse in re: qd̄ at nō p̄t nō fieri: ipole est nō fieri: r̄ qd̄ ipole est nō fieri: necesse est fieri: r̄ v̄tra. ḡ nihil fit ad v̄trūlibz: nec a casu: qz si a casu aliqd̄ fieret: nō fieret ex necessitate. ¶ Nōn̄ q̄ Ari. l. 3. p̄n̄ itendar. pbare falsitatē huius p̄ntis oīa eē r̄ fieri de necessitate: i. fra i illa p̄te q̄ si hec nō sunt: cū hoc in in v̄traqz rōne etiā on̄dit illud p̄ntis eē falsuz. i. ferendo ex illo aliqd̄ manifestū falsuz: qz si oīa fiunt de necessitate: ergo nihil ē cōtingēs in rebz: nec a casu nec ad v̄trūlibz: qd̄ est manifeste falsum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ At vero nec quoniā neutrum verum est cōtingit dicere: vt qm̄ neqz erit: neqz non erit.

¶ Excludit quēdā falsū intellectū circa p̄ntē itentā: qz enī pbauerat q̄ in singularibus futuris non est veritas aut falsitas determinate: crederet aliqs q̄ tales enūciationes carerēt totaliter veritate r̄ falsitate: cuius opposituz pbat hic dicens q̄ licz in talibz enūciationibz nō sit veritas aut falsitas determinate: est tū in aliquo mō. i. ideterminate: vbi sic p̄cedit. p̄ pponit intentū. sc̄do pbat ibi. (p̄mū enī.) dicit ergo. at vero sicut sup̄. nō est verū d̄re q̄ in talibus sit verū determinate alterū oppositoz: sic nec cōtingit dicere: quoniā est: neqz non est. ita q̄ neutrum sit verū aut falsum aliquo modo. ¶ Postea ibi.

¶ Primum enim cum sit affirmatio falsa erit negatio non vera. Et cum hec sit falsa: cōtingit affirmationem non esse veram.

¶ Probat qd̄ dixerat per duas rōnes. quarū sc̄ba ponit ibi. ad huc si verū. dicit q̄ qm̄ p̄mū. i. p̄ sic pbat qd̄ dictū est: qz cū sit affirmatio falsa: r̄ negatio nō v̄ra: r̄ cū hec. i. negatio sit falsa: r̄ igitur affirmationē esse nō veram: qd̄ sup̄. est icōueniēs: qd̄ seq̄t̄ ex illa positione. ḡ ipsa est falsa. ¶ Nōn̄ rōne eē h̄c. affirmatio r̄ negatio diuidūt verū r̄ falsuz: qd̄ p̄z ex diffōne veri r̄ falsi: qz verū est eē qd̄ est: vel nō eē qd̄ nō est: falsuz aut nō eē qd̄ est v̄l eē qd̄ nō est: affirmatio r̄ negatio ergo diuidūt verū r̄ falsuz: B mō q̄ si affirmatio est vera negatio est falsa: vel ecōuerso: s̄m dictā positionē q̄ tales enūciationes careāt oīmo d̄vitate affirmatio ē falsa: r̄ negatio nō erit v̄ra: r̄ s̄m eē. qd̄ ē icōueniēs r̄ falsuz. ¶ Sc̄daz rōne ponit ibi.

¶ Adhuc si verū est dicere: quoniā album est r̄ magnum oportet v̄trunqz esse. Si nō erit cras: oīz esse cras. Si autē neqz erit neqz nō erit cras nō erit v̄trūlibz: vt nauale est bellū: opz enim neqz fieri nauale bellū: neqz non fieri nauale bellum.

¶ Rō est ista. si verū est d̄re aliqd̄: puta qm̄ est albū aut nigrū. opz v̄trūqz esse. i. nigrū r̄ albu: r̄ ita de futuro: sic de presenti: vt si verū est dicere de aliq̄ q̄ erit cras oportet esse cras. si autē s̄m p̄dictā positionē: neqz erit cras. nec nō erit cras. ḡ nō erit v̄trūlibz: qz si oportebit nec fieri: nec nō fieri: puta nauale bellū oportebit enim nauale bellū: nec fieri: nec non fieri: qd̄ est r̄ rōnem cōtingētis ad v̄trūlibz: q̄le est nauale bellum fieri cras: est etiā cōtra p̄mū p̄ncipiū q̄ de quolibet ente est verū v̄l affirmatio vel negatio. ¶ Sequitur illa pars.

¶ Que ergo cōtingunt incōuenientia hec sunt r̄ huiusmodi alia. Si omnis affirmationis r̄ negationis vel in his que in vniuersalibus dicitur vniuersaliter: vel in his que sunt singu-

gularia necesse est oppositarū hanc verā esse illā nō falsā. Nihil autē v̄trūlibz eē in his q̄ sunt r̄ que fiunt: s̄ oīa eē vel fieri ex necessitate. Quare nō oportebit neqz consiliari: neqz negotiari: quoniam si hoc facimus erit hoc. Si hoc vero non erit hoc.

¶ Repetit icōuenientia sup̄ dicta vt alia addat. Circa qd̄ duo facit. p̄ illa icōuenientia repetit r̄ addit aliq̄. sc̄do pbat illa sequi ex illa positione. ibi. (nihil enī. p̄hibz.) dicit q̄ q̄ si oīs affirmationis r̄ negationis oppositarū necesse est h̄c qd̄ eē verā: illā vero falsā. sup̄. determina te. ita in his que sunt singularia. sicut in his. i. enūciationibus que sunt de subis v̄libz v̄l dictis: si in quā ita est vt ponit illa op̄io. hec sunt incōuenientia q̄ r̄ingunt. i. e. quoniam: que. i. dicta sunt: r̄ qd̄ alia h̄c que addunt: qz nihil cōtingit eē ad v̄trūlibz in his q̄ fiunt: sed oīa esse vel nō esse ex necessitate: qd̄ superi⁹ on̄suz est: r̄ v̄terius sequit̄ q̄ si hoc est. q̄ nō oportebit cōsiliari. ecce p̄mū in cōueniēs: nec negotiari: puta q̄ si B facim⁹ erit hoc. si nō hoc nō erit: qz oīa eēnt de necessitate: ecce sc̄dm icōueniēns. ¶ Nōn̄ q̄ vt pbat 3⁹ ethico. p̄mū nō est de his q̄ sunt ex necitate. puta de eternis r̄ sempiternis: s̄ solū est de r̄tingentibz. q̄ p̄nt eē r̄ nō eē: s̄m negotiatio est de cōtingentibz. puta de r̄gregatione diuitiarū. hic enīz v̄ finis negotiationis. si ḡ oīa eueniunt de necessitate: qd̄ se quif ad illā positionē. se q̄ tā p̄mū q̄ negotiatio erunt frustra: qd̄ est icōueniēs: r̄ h̄ oēm itentōne: siue finē quez in talibz itēdūt: vt si sic fiat. hoc erit: r̄ si hoc aliud fiat nō erit: qz oīa necessario euenirent. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nihil. n. p̄hibz in millesimū annū hūc qd̄ez d̄re hoc futuruz eē: hūc nō nō d̄re. Quare ex necitate erit qd̄libz eoz qd̄ v̄p erat d̄re sic.

¶ Probat dicta icōuenientia seq̄ ex illa pōne: r̄ repetit idē qd̄ sup̄: qd̄ facit dupl̄. p̄ posito quodaz poss. sc̄do q̄ ē sequunt̄ icōuenientia illo possibili nō posito. ibi. (At vero nihil differt.) dicit ergo q̄ nihil p̄hibet. i. nō est ipossibile in millesimū annū. i. ante mille annos quādo nihil erat p̄cognitū de aliquo q̄ nūc fuit: hoc quidē d̄ce re hoc futurū esse putare: nauale bellū erit: hunc vero. i. alium non dicere. id est negare q̄ tale nauale bellū erit. posito hoc possibili: sequit̄ q̄ deerit qd̄libet eoz: qd̄ verum erat tunc dicere. si sup̄. dicta positio sit vera. q̄ veritas vel falsitas sit determinate in singularibus futuris. sicut in alijs. omnia ergo de necessitate euenire sequit̄ ex dicta positione. ¶ Deinde cum dicit.

¶ At nō nec hoc differt si aliqs dixerit cōtradictionē vel nō dixerit: manifestum est enī qz sic se habēt res vt si hic quidē affirmauerit: ille vero negauerit: neqz enīz p̄pter affirmare vel negare erit vel non erit: nec in millesimuz annū magis q̄ in quantolibet tēpore. Quare si in omni tēpore sic se habebat vt vnū vere diceret necesse est hoc fieri: r̄ vnūqz eoz q̄ que fiunt sic se h̄re vt ex necessitate fieret: qm̄ enī vere dicit quis quoniā erit: nō p̄t nō fieri: r̄ q̄ factū est: verū est dicere semp qm̄ erit.

¶ Probat idem sequi esto q̄ nullus hoc dixerit: qz p̄pter n̄m affirmare vel negare nihil mutat in re. dicit q̄ q̄ nihil differt ad p̄positū. si aliqs dixerit affirmationē aut negationē: vel non dixerit. sc̄z anteqz res fiant: quia

manifestū est q̄ res sic se h̄nt: siue aliquis affirmauerit aliquid esse futurū: ille vero negauerit vel nō: qz non p̄t affirmare v̄l negare erit res aut nō erit: vt in millesimū annū magis q̄ in q̄tolibet tēpore. i. q̄ quātū ad euentū alicuius qd̄ nūc sit vel futurū est: nō differt q̄ fuerit affirmatū vel negatū prius in tpe remoto q̄ p̄p̄nquo. q̄re si in oī tpe sic se h̄bit. i. veritas vel falsitas enūciationū. vt verū. i. vt pars p̄dictōis vere diceret. seq̄ q̄ necesse erit B fieri: r̄ ḡnāl̄ vnūqz eoz que fiunt. fiunt ex necessitate: qz qm̄ aliqs vere dicit: qm̄ aliqd̄ futuruz erit. illud nō p̄t nō fieri: r̄ eē. qd̄ factū est veruz erat d̄re: qm̄ erit. v̄n̄ oīno siue semp: siue nō semp: seq̄t̄ ex illa positione q̄ oīa eueniāt de necessitate. ¶ Nōn̄ q̄ v̄itas enūciationis nō est cā ex̄ntie rerū: sed magis eē. qz ex eo q̄ res est vel nō est oīo vera vel falsa d̄re. p̄p̄ ergo nostrū affirmare vel negare nihil mutat in re: r̄ iō siue aliqs p̄dixerit ali qd̄ futurū siue nō: r̄ hoc siue ante millesimuz annū siue quocūqz alio tpe: se oīa euenire de necessitate: si in illis futuris singularibus r̄tingentibz sit veritas aut falsitas determinate. eadē enī habitudo est eoz que nūc enūciatur ad ea que v̄tura sunt: que erat p̄us eoz: que tūc dicebant ad ea que nūc sunt p̄ntia vel p̄terita: r̄ p̄ntis oīa d̄ necessitate eueniūt: qz de oī verū fuit p̄us d̄re q̄ erit s̄m illa positionē. ¶ Ad euidentiā p̄dictoz notādū q̄ totuz istud disunctū necessariū vel cōtingens est passio entis circūloquēs passionē d̄uertibilē: sicut iunt talia multa il limitata in entibz. passiones aut entis d̄uertibiles: vt plūrimū d̄r̄ immediate de ente: qz ens h̄z d̄ceptū simpl̄ s̄m p̄licē: r̄ iō nō p̄t eē mediū iter ipsuz r̄ suā passionē: quia n̄entrius est diffinitio que posset esse mediū. Si etiā est aliq̄ passio nō p̄ma entis difficile est videre per quā p̄iorē: vt per mediū possit r̄cludi de ente: qz nō est facile v̄dere ordinē passionū entis: r̄ si iste ordo cognosceret. p̄ positiones sumpt̄ ab eis p̄o p̄missis nō v̄n̄ eē mltū euidētiores p̄nibus. in passionibus aut disunctis: s̄ illud totū disunctū nō possit demonstrari de ente: t̄m cōiter sup̄posito isto extremo: qd̄ est minus nobile de ente aliquo p̄t r̄cludi aliud extremuz: qd̄ est nobilius de alio ente. nā sequit̄. si aliqd̄ ens est finitū: ergo aliud est in finitū: r̄ si aliqd̄ ens est cōtingens. ergo aliud est necessariū: qz in talibus non posset enti particulariter esse imperfectius extremum: nisi alicui in esset perfectius extremuz a quo dependet. ¶ Sed nec isto modo videtur posse ostendī extremū imperfectius talis disunctionis: nō enī si p̄fecti⁹ est alicui enti necesse est imperfectius esse in alio ente: r̄ B nisi illa extrema disuncta essent cōrelatiua: sicut causa r̄ causatū: si ḡ nō p̄t on̄di per aliud p̄us mediū de ente hoc disunctū necessariū vel r̄tingēs: nec etiā illa ps disuncti: que est r̄tingens posset on̄di de aliquo sup̄posito necessario de aliquo. r̄ iō v̄l ista: aliqd̄ ens est r̄tingens esse vna p̄ma. r̄ nō dem̄rabilis p̄p̄ qd̄: v̄n̄ Ari. in loco isto arguēs h̄ necessitate futuroz nō inducit ad aliqd̄ ipossibile h̄ipothesi. sed ad ipole manifestius nobis. i. q̄ nō oīz nec p̄siliari nec negotiari: r̄ iō negantes talia manifesta idigent pena vel sentu. qz s̄m Ari. p̄ meta. negātes p̄mūz p̄ncipiū sunt vapulādi r̄ expoliādi quousqz cōcedant q̄ nō est idē cōburi r̄ nō cōburi: vapulare r̄ nō vapulare: r̄ isti qui negant aliqd̄ ens esse cōtingens exponēdi sunt tormētis quousqz cōcedant q̄ possibile est eos torqueri: sicut non torqueri.

Ad si hec non suntabilia: v̄demus enī esse p̄ncipiū futurorum: r̄ ab eo quod cōsiliamur atqz agimus aliquid.

¶ Postqz Ari. pbauit vnā d̄iaz. i. q̄ si in futuris r̄tingētibz r̄ singularibus affirmatio r̄ negatio est determinata vera vel falsa: sequit̄ q̄ oīa eueniūt de necessitate. nūc pbat illud p̄ntis esse falsuz: r̄ hoc dupl̄. p̄mo per rōnem. sc̄do per exēpla manifesta. ibi. (Et m̄ta.) p̄ma in duas. p̄mo on̄dit p̄positū in rebus que fiunt a p̄posito. sc̄do in rebus que fiunt a nā. ibi. (Et qm̄ est oīno.) In p̄te p̄ma arguit sic. si oīa fiunt de necessitate. ḡ nō sumus p̄ncipia aliquoz futuroz. p̄ntis est falsum. ḡ aīns. huius rōnis p̄mo ponit intentā p̄ntē. i. q̄ hec dicta sunt impol̄ia. d̄cēs. q̄ si hec nō sunt possibilia: si p̄o qz. ergo sunt ipossibilia sc̄do pbationē falsitatis r̄sequētis: qz videmur esse p̄ncipia talū futuroz: r̄ ab eo q̄ p̄siliamur r̄ aliqd̄ agimus. ¶ Notandū q̄ homo h̄z in sua potestate agere vel non agere: r̄ iō est p̄ncipiū r̄tingentuz futuroz per hoc q̄ p̄siliat r̄ facit aliqd̄: si aut hoc neget qz oīz: si oīa eueniūt de necessitate tollit̄ totus ordo d̄uertatiōis r̄ pollit̄ie humane r̄ p̄ncipia p̄bie moralis: qz tunc nō oporteret p̄nta dere aliqd̄ nec cōminari: nec p̄mittere ac remunerare p̄ que boies iducunt ad bona r̄ retrahunt a malis: qd̄ est incōueniēs manifestū. ¶ In sc̄da parte arguit sic ibi.

¶ Et quoniā est omnino in his que non semp actu sunt esse vel nō esse possibile: vt in qbus v̄trūqz contingit r̄ esse r̄ non esse. Quare r̄ fieri r̄ non fieri.

¶ Si oīa eēnt de necessitate: ergo i his que nō semp actu sunt: sed sup̄. in potētia: vt sunt multe res nāles nō p̄tineret esse vel non esse: qz semp eēnt: vel semp non essent. cōsequēs est manifeste falsum: ergo r̄ antecedens: huius rōnis ponit r̄ntum falsitatē cōsequētis: quia oppositum est verū. dicens q̄ oīno est verū q̄ in his que non semp actu sunt esse possibile eē: r̄ nō necesse eē. vt sunt illa in qbus v̄trunqz contingit. i. esse r̄ nō esse: r̄ per r̄sequēs fieri r̄ non fieri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et multa alia nobis manifesta sunt sic se habētia: vt quoniā h̄c vestē possibile est incidi: r̄ nō incidit: sed prius ex̄terit. Similr̄ autem r̄ non incidi possibile est. Non enī eēt prius eam ex̄teri nisi esset possibile non incidi.

¶ Ostendit idem per exēpla sentu manifesta. di. q̄ m̄ta. nobis manifesta sunt sic se h̄ntia. i. q̄ p̄nt eē r̄ nō eē. v̄bi ḡra. sit aliqua vestis noua. possibile est hanc vestē incidi. qd̄ probat accipiēdo duas idē finitas. in quaz vna icludit t̄m negatio alterius: r̄ ambe p̄nt eē vere: qz sicut pole est hanc vestē incidi. ita est pole qz prius ex̄terat. i. cōfume tur vetustate: r̄ si ex̄terit: sequit̄ q̄ nō incidit: qz nō posset prius ex̄teri nisi pole eēt nō icidi. si ergo possibile est talem tunicam incidi r̄ ex̄teri. ergo incidi r̄ non incidi: r̄ habetur p̄positum: quia non omnia fiunt de necessitate. ¶ Unde postea ibi.

¶ Quare r̄ in alijs futuris quecūqz s̄m potentiam dicuntur huiusmodi manifestū est: qm̄ nota omnia ex necessitate vel sunt vel fiunt. Sed alia quidem ad v̄trūlibz: r̄ non magis vel affirmatio vel negatio vera est: alia vero magis quidē h̄nt in pluribus alterū. Sed cōtingit fieri alterum: alterum autē minime.

¶ Cōcludit Ari. vniuersalr̄ q̄ in alijs futuris que dicuntur s̄m potentia: r̄ nō sunt semp actu. manifestū est q̄ oīa nō fiunt vel fiunt de necessitate: sed alia sunt ad v̄trūlibz. ita q̄ nō magis est vera affirmatio v̄l negatio. alie

vero sunt ubi alteru euenit in pluribus: licz ptingat fieri alteru: alteru vero minime. i. q. in cōtingentibus: vt in pluribus altera pars fit frequenter: sed tamē cū hoc contingit q. alia pars fit. scz in paucioribus: tunc altera nō fit: que scz est in pluribus. ¶ Tunc sequitur illa pars.

¶ Igitur eē qd est quādo est ⁊ nō esse qd nō est quādo non est necesse est.

¶ In qua ex opposito cōsequētis p̄ostēsō infert oppositū antecedētis: qd est cōclusio p̄ncipalr h̄ intentā. Circa qd duo facit. p̄mo p̄remittit quedā necessaria. scdo ex illis cōcludit p̄positū intentū. ibi. (q̄re manifestum est.) p̄ma pars diuidit̄ in duas. p̄mo ostendit quō veritas est in rebus: scdo ex hoc quomodo est in enunciationib⁹. ibi. (Quare quoniā enūciationes.) h̄ enim seruat ordinem p̄teritū: quia p̄iūs argumento supra deduxit ad impossibilia ⁊ processit ab enūciationibus ad res. h̄ aut p̄cedit ecōuerō: quia res ⁊ oratio conuertibiliter se habent circa verum ⁊ falsū: p̄ma ad huc in duas. p̄mo ostendit quomodo veritas est in re cōparata ad ipsas sub cōditione. scdo quomodo est in re cōparata ad oppositū sub disiunctione. scda ibi. (Et in cōtradictione.) p̄ma in duas. p̄mo quādā p̄positionē proponit. scdo dēns ex p̄dictis. igit qz p̄dicta sunt supple in cōuenientia: opz h̄ cōuenire q. omne qd est q̄n est necesse est esse. similr qd nō est quādo non est necesse est nō esse. ¶ Postea ibi.

¶ Sed non omne qd est necesse est eē: nec qd nō ē necesse est nō eē. Non enī idēz est omne qd est eē necesse est ⁊ necesse est q̄n est ⁊ simpliciter eē ex necessitate. Similr autē ⁊ in eo qd non est.

¶ Exponit dictā p̄positionē: ⁊ vult q. illa p̄positio est vera nō simplr: sed fm qd ⁊ ex sup̄pōne. vñ nō licet inferre omne qd est q̄n est ⁊c. ergo qd est necesse est esse: sed fit fallacia a fm quid ad simplr: vel cōpositionis ⁊ diuisionis. dicit ergo: s; nō sequit̄. i. simplr. qd est necesse est eē: nec qd nō est necesse est non esse. qz nō est idēz: omne qd est quādo est necesse est esse: ⁊ esse simpliciter ex necessitate: similiter autē est: ⁊ in eo qd non est: qz nō est idēz oē qd nō est: q̄n nō est necesse est nō esse: ⁊ nō esse simpliciter ex necessitate. ¶ Notandū q. ista p̄pō. oē qd est ⁊c. ⁊ omne qd nō est ⁊c. tenet ex p̄ncipio cōplexo. i. impole est idē simul esse: ⁊ nō eē: qz si aliqd est nō est pole simul ipsum nō esse. ergo ipole est nō eē. ergo necesse est eē. h̄ enī egpollēt ⁊ cōsequunt̄ se. vt d̄r z° huius. s; si aliqd nō ē. nō est pole s; ipm eē. ergo ipole est eē. ḡ necesse est nō esse.

¶ Aduertendū etiā q. ille p̄pōnes vere sunt in sensu cōpositionis: qd notat̄ p̄ illud: q̄n est: vel q̄n nō. falsē autē in sensu diuisionis: qz p̄tingēs nūq̄ est p̄rigens: nisi q̄n est. p̄rigētia. n. s; ⁊ necessitas nō est passio nō entis: s; entis: s; ego p̄tingētē lego dū lego p̄tingētē lego: ⁊ p̄ n̄s p̄o eo instātū quo lego possum nō legere: ⁊ h̄ est in sensu diuisionis. ita etiā itelligēdū est de eē ⁊ nō esse: si enī p̄tingētē sum dū sum. possum nō eē in sensu diuisionis. i. habeo possibilitatē ad nō essendū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et in cōtradictione eadē ratio est esse quidē vel nō eē omne necesse ē ⁊ futurū eē vel non esse: non tamē est diuidentē dicere alterū necesse est. Dico autē vt necesse est quidē futurū eē bellum nauale cras. vel non esse futurū. S; nō futurū eē cras nauale bellū necesse

est vel non futurum esse: futurum autēz eē vel non esse necesse est.

¶ Ostendit quomodo est veritas in re cōparata ad suū oppositū sub disiunctione. dicit ergo q. in cōdictione eadē ratio est: quia sicut ibi illud qd nō est necessariū simpliciter fit necessariū ex sup̄positione. ita hic cum disiunctione: quia oēm rē necesse est esse vel non esse: ⁊ de quo futuro est necessariū sub disiunctione ipsum futurū esse vel futurū nō esse: qd statim exponit q. nō cōtingit diuidē tē dicere alterū necessario. i. diuisim accipiēdo neutrum est necessariū. v. g. necesse est nauale bellū futurū esse cras vel nō futurū eē cras cū disiunctione: sed nō est necesse absolute nauale bellū esse futurū: vel nō eē futurū accipiēdo vtrūq. diuisim: sed futurū eē: vel nō eē sub disiunctione necesse est. ¶ Nōn q. ista p̄positio tenet per illud p̄m. de quolibet affirmatio vel negatio vera: de nullo autē s; qz licz nō de oibus altera ps sit determinate vā aut falsā. tñ sub disiunctione de quolibz est vā bec vel falsā. bec vel illa. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare quoniā orationes similiter vere sūt quemadmodum ⁊ res se habent: manifestū est quoniā quecūq; sic se habent vt ad vtrūlibet sint: ⁊ contraria ipsoz contingere queant necesse est similiter se habere cōtradictionē qd contingit in his que non semper sunt ⁊ nō semper non sunt: horūz enī necesse est quidē alteram partem cōtradictionis verā eē vel falsā: nō tamē hoc aut illud: sed vtrūlibet ⁊ magis quidem alteram veram: non tamē itaq; veram vel falsam.

¶ Ex p̄dictis ostendit quō veritas est in enūciationibus. dicit q. sicut res: sic s; enūciationes sunt vere: vñ manifestū est q. in reb⁹ que sic se h̄nt q. sunt p̄tingētia ad vtrūlibet: ⁊ sunt talia q. tria. i. opposita ipsoz p̄nt cōtingere hēcē est s; se habere ⁊ cōdictionē sup̄. in orōne q. cōtingit in his que nō semp fiunt: ⁊ nō semp nō fiunt. h̄z autēz sunt p̄tingētia que neq; semper fiunt vt necessaria: nec semp nō sunt vt impossibilia. horūz enī. s; cōtingētūz necesse est alterā partē cōtradictionis esse verā vel falsā cum disiunctione: non tamē q. determinate sit vera: aut falsa: bec aut ista s; sum aut distinctz: sed vtrūlibet in differēter: vel magis alteram veram quantum ad cōtingens vt in pluribus: nō tamen veram vel falsam. scilicet determinate: sed bec vel illa sub disiunctione: sic et se habet ⁊ in enūciationibus: ⁊ hoc siue sint cōtingētia ad vtrūlibet siue vt in pluribus vel quouis alio modo. ¶ Ultimo cum dicit.

¶ Quare manifestum est quoniā non est necesse omnes affirmationes vel negationes oppositarū hanc quidem veram: illā autē falsā esse. Neq; enim queadmodum in his q. sunt sic se habz etiā in his que nō sunt: polia tamē esse aut non eē: sed queadmodū dictum est.

¶ Cōcludit ex dictis p̄positūz ⁊ cōclusionē intentā que est oppositū p̄antecedētis. i. q. in singularibus futuris ⁊ cōtingentibus neutra oppositarū est determinate vera: sed tamē sub disiunctione: ⁊ hoc est vnum impedimētū cuiusdā legis ⁊ regulē sup̄radictē. q. dicebat q. cōdictionēz: necesse est alterā determinate esse verā alterā falsā. dicit ergo q. ex p̄dictis manifestum est q. nō ē necesse

oēs affirmationes vel negationes oppositarū: hāc qdem esse verā: illā vero falsā. supple determinate. qz nō sic se h̄nt in his que sunt. id est in enūciationib⁹ de p̄nti: sicut in his que nō sūt: possibilis tñ eē vel nō esse: vt sūt cōtingētia. que admodū dictū est. q. i. in his que sunt oportet alteraz determinate esse verā aut falsam. quod nō contingit in futuris singularib⁹ que possunt esse ⁊ non esse quia sunt omnia contingētia futura. Ab illo ergo loco (in singularibus vero) vsq; ad hunc pater esse cōpleta vna totalis rō entimematica ad pbandū q. in singularib⁹ futuris ⁊ cōtingentib⁹ nō est veritas aut fallitas determinate. que talis est. qz si sic. ergo oia euenirent de necessitate ⁊ nō oporteret consiliari aut negociari. ⁊ per consequēs tota humana pollitā tolleretur ⁊ esset frustra. cōsequēs est falsum ⁊ incōueniens manifestus: ergo ⁊ antecedēs. ergo oppositū antecedētis est verum. scilicet q. in illis enūciationib⁹ singularibus de futuro non est determinate altera vera altera falsa.

Ad maiorē euidētia p̄dictozū adhuc repeto vtrū p̄positio de futuro sit determinate vera vel falsa. videt̄ q. falsa. qz ois talis p̄positio significat aliter eē q̄ sit in re. ergo est falsa. cōsequētia p̄. qz hic in littera dicitur q. orationes se habēt sicut ⁊ res ⁊ in p̄dicamētis. ab eo q. res est vel nō est ⁊c. antecedēs patet: qz p̄positio de futuro significat nūc q. res habebit esse determinatū qd esse ē indeterminatū. ergo significat aliter q̄ est. ¶ Boetius hic in cōmēto dicit q. hic nauale bellū erit cras q̄si necesse sit futurū p̄nūciat. qd si euenit nō nūc verus est q. dicit. qz qd p̄tingenter euenit dicit de necessitate euenire. vnde nō in euentu rei est fallitas. s; in p̄dicationis mō. bec boetius. ¶ P̄. ois p̄positio significat se esse verā. sic ergo dicendo tu curres in a. significatur q. te esse curūrū in a. sit verū. hoc autē est determinate verū vel falsum. qz significatur verum in esse p̄ tpe qd nūc est. ergo ⁊ bec. tu curres in a. determinate est vera vel falsa. ¶ In oppositū est ari. in lra q. dicit q. i. bis que sunt ad vtrūlibet nō magis est oīo vera vel falsa. ¶ Respondeo. h̄ tria sūt vidēda. p̄mo de p̄posito an scilicet absolute loquēdo. p̄positio de futuro sit determinate vera vel falsa. Scdo. sup̄posito q. illud futurum sit a. ⁊ eueniat postea. an bec sit determinate vera. a. erit. Tertio. iuxta hoc. an possibile sit neutram partēz cōtradictionis esse veram. ¶ Quantum ad p̄mū p̄mitto. 4. necessaria. vñz est q. verū significat esse qd ē affirmatiue vel negatiue. falsūz autēz eodem modo esse qd nō est. ex quo sequitur q. sicut res se habet ad esse. ita ad veritatē. qd autem est actualiter in presenti. in seipso habet q. sit verū. sicut ⁊ habet esse per se. qd autem futū rū est nō est in seipso. sed in causa. qd cōtingit tripliciter. vno modo est aliquid in causa ita q. necessario eueniet ex illa. Alio modo q. habet inclinationēz q. producat̄ a causa. potest tamē impediri. Tertio mō q. nō magis se h̄z ad esse q̄ ad nō eē: itis ḡ trib⁹ modis se h̄nt res i futuro ad eē. p̄. ¶ S; notādū q. orōnes sic sūt vere sic res se h̄nt ad eē. nā oīo enūciās de re fm q. se h̄z ad eē vā ē. aliter enūciās falsa ē. ¶ Scd⁹ est q. oīo d̄ futuro ex suo sig. illicato vñ mō significādū eūq̄ter significat d̄terminatē eē de quibet. qz eē rei n̄ mutat significatōez fm oīs. qz dictio ⁊ oīo idē significat re exite ⁊ n̄ exite. ¶ 3° ē q. p̄ p̄ d̄ futuro p̄t itelligi duplr significare aliqd d̄ futuro. vñ ita q. p̄p̄ d̄ futuro significet nūc vep eē qd aliqd i futuro eē h̄bit. verbi grā. bec. tu curres in a. significat q. tu curres in a. vel p̄t itelligi. q. significet nec q. tu curres ⁊ tūc vñ significet nūc eē i re. ita q. tu i tpe. a. curres ⁊ d̄fert z° a. p̄. q. significare nūc eē q. tu curres in a. ē pl⁹ s;

gnificare q. tu curres in a. ¶ Ex his dico scdo ad qōnē q. bec. tu curres in a. vñ tu eris alb⁹ in a. absolute enūciata: si illa significet nūc rē sic se h̄nt ad eē. vt in a. b̄beas eā alb⁹. bec. p̄p̄ ē determinate falsa. qz orōnes sūt vt sicut res se h̄nt ad eē. ex scdo p̄missō. s; res talis enūciata nō sic se h̄z nūc i sua cā vt tūc d̄beat h̄re eē. qz tūc iā foret ex necessitate ⁊ eēt nūc d̄terminatū vep. ⁊ sic p̄cedūt. z. p̄ rōnes ari. sub h̄. n. intellectu significat p̄p̄ de futuro aliqd eē nūc d̄terminatū ad eē p̄ tpe futuro. qd nō est determinatum. s; aut p̄p̄ de futuro nō significat nisi qd cū futurū p̄ quo significat fuerit p̄ns. q. tūc vep erit dicere. quoniā illud tūc est qd nūc enūciat futurū. p̄p̄ de futuro ē ideterminate vera vel falsa. cui⁹ rō ē. qz p̄p̄ de futuro sic enūciās nō enūciat de eo qd nūc est eē vel nō esse vt aliquid d̄terminatū. quia fm istū intellectum nō enūciatur esse quod habet res in sua causa per p̄positionē de futuro. p̄p̄pter qd licet res nunc habeat esse determinatum in sua causa. ⁊ enūciat̄ esse de re pro aliquo futuro. non dicitur nunc p̄positio vera vel falsa. quia nō enūciat̄ hoc nunc esse determinatū vt sit pro aliquo futuro. sed enūciat̄ nunc q. sic se habebit. ⁊ non enūciatur nunc res sic se habere vt tunc debeat esse. ideo dicit Ari. q. in illis q. nunc sūt ad vtrūlibz: nō magis est affirmatio vā q̄ negatio. vnde non contingit diuidentē dicere diffinitē. q. hoc erit tūc diffinitē: aut q. hoc nō erit diffinitē. dicit ari. hoc forte quādo enūciat sic esse nunc vt aliquid deat esse in futuro. ¶ Patet ergo ex p̄dictis q. p̄positio singularis de futuro contingenter sumpto hoc scdo modo sicut etiā Aristo. accipit similiter est vera ⁊ falsa. nūc de terminare vera nunc determinate falsa. ¶ Quantūz ad scd⁹ idē dicendūz est q. p̄positio de futuro non est determinate vera. ⁊ posito casu. s; q. illud eueniat sicut patet ex p̄dictis. Cōtra nulla p̄posito iudicat̄ vera vel falsa nisi p̄ tpe pro quo p̄dicatū potest iesse subo. vt p̄z de p̄teritis p̄positiōib⁹ que nō iudicant̄ fm d̄positionē rei quā nūc habet. sed fm illā quā habuerunt. ergo s; erit in illis de futuro. sic autē dicēdo. tu eris alb⁹ in a. nō significat aliqd de re nūc eē vel nō esse. s; significat q. in a. verum erit dicere q. tu es alb⁹. si ergo sic se h̄nt res in a. sicut nūc enūciat p̄positio rē se habere in a. bec tūc erit determinate vera. ¶ P̄. p̄positio singularis de futuro enūciat res fore eo modo quo eueniet. nam enūciat rem fore pro d̄terminato tempore sic q. possit non esse. sed nunc res se habet sic ad esse cras q. possit nō esse. ergo ⁊ cetera. ¶ P̄. sequitur. futurum est futurum. ergo futurum erit. antecedens est determinate verum. ergo ⁊ consequens. ¶ Respondeo. ad p̄mū dico q. p̄positio de futuro cōtingētū non enūciat nunc esse sicut res se habet ad esse. nec enūciat nūc non esse aliter q̄ res se habet. sed dico q. pro isto tēpore enūciat determinate esse rei pro futuro tāpore. p̄pter quod cum pro illo tempore nō sit nunc determinatum aut non determinatum. p̄positio nunc enūciās determinatum esse pro illo tempore dicitur nec nunc determinate vera nec nunc determinate falsa. ¶ Ad secundūz dico q. p̄positio de futuro significat nūc q. determinate illa est in re quod tūc erit. ideo non stant simul q. ipsa nunc sit determinate: ⁊ nūc possit res non fore cras. non stēt ergo simul q. bec nunc sit determinate vera. hoc erit. ⁊ q. hoc potest non fore. quia si bec sit nunc determinate vera. tu eris albus cras: sicut nunc non stant. tu es albus nunc. ⁊ tu posses nunc nō esse albus. sic non stant simul quod nunc sit. verum tu sis albus cras: et q. possis non esse albus cras. quod intelligendūz est in sensu compositionis. quia omne quod est quando est necesse est esse. ¶ Ad tertium dico q. h̄

sequētia mutat qd in quale. id peccat fm figurā dictionis. qz sic dicēdo. oē futurū ē futurū. oē de pnti erit. Si nō suppositū qd hec sit determinate vera. futurū erit ad huc nō segt pp hoc qd ppō de futuro tīgētī singulari sit determinate va. nā si sic arguit. oē futurū erit. s; h. tu eris pns. ē futurū g; h. erit. ē figura dictionis. qz i maiori sit distributio p suppositis. quoz qditate dicit distributū. s; i minor p dicitur futurū de quodā vt li de. dicit et qditate: ideo comutat qd in qle sicut hic. qd scriptū est scripsit qd. si gura est ofo scripta. g; zc. Si autē descēdat sic. oē futurū erit. s; hec erit futurū. tu eris. si ē futurū g; futurū erit se qē dlo. s; minor ipliat falsū. Quātūz ad 3m dicēdū qd si ppositio de futuro enūciat nūc esse determinatū qd res enūciata d futuro habeat esse vtrāq; pars dictionis in illis de futuro falsa ē. qz vna ps enūciat eē diffinitūz qd erit. alia eē diffinitūz qd nō erit. z vtrūq; ps eē falsū. cū neutru sit determinatū. s; vtrūq; ideterminatū. si autē ppō de futuro enūciat tantū rē eē p futuro z nō determinet eē qd nec hz res i sua cā. vtrāq; ps est ideterminate vera vl falsa. Cōtra. qz tūc nō d quolibz affirmatio vl negatio vera. s; vtrāq; pōt eē falsa. Cōtra. nō ideo illud pncipiū itelligēdū ē de quolibz supto absolute z sine pncipiōe z determinatiōe. aliter nō o; vtrāq; enī istaz erit falsa. hō in qstū hō est alb. z hō in qstū hō nō est alb. qz seqret qd ois hō necessario eēt alb. vl nō eēt alb. rōne reduplicatiōis. s; h. est hic. qz sumit. ppō de futuro. cū illa pncipiōe aut determinatiōe. qd enūciat nūc eē determinatū p futuro vl nō eē. xcedit ergo in talibz vtrāq; pars dictionis eē falsa rōe modi essendi q in neutra dictionariū negat. Ad pmiū i opm dico qd ppositio de futuro cōtingētī si significet nūc esse ita qd res in futuro hēbit eē. tūc significat eē aliter qd est. z est falsa. Quis eueniat res que enūciat euenire nō ppter euentū rei. s; ppter modū enūciandi. enūciat enī aliter euenire qd eueniat. si aut itelligat scō mō qd enūciat determinate eē de re. p tpe ideterminato futuro. ppositio nūc nec erit vera nec falsa. qz nūc ē ideterminatū qd dictionariū hēbit eē p illotpe. Ad boetiū dico qd rō pcedit supposito itellectu ppōnis d futuro. Ad tertiu dico qd hec. te fore albū evez. est distingueda fm cōpōnez z diuisionē. in sensu pōnis est falsa. z significat qd veyz insit buic dicto p pnti te fore albū. nec sic segtur ex pma. Alio mō accipit i sensu diuisiōis z nō significat tūc nisi qd te veyz est fore albū. z hec est ideterminate va sic z pma. Explicite scriptū su p pmiū libz piber. editū a frē aronio ad reo ordi. minor. Incipit scriptū ciuidē sup scōm libzū pibermentias.

Aliaz autē ē de aliquo affirmatio significās aliq d. hoc autē ē nomē siue inoiabile vniū aut o; esse et de vno hoc qd in affirmatione est. Postq; Ari. in p li bro determinauit de oppōne qd uenit enūciatiōi suppte simpliciter z sine additiōe. hic i scōdo determinat de habitudie oppōnis pntie aut expollēte zc. qd uenit enūciatiōi suppte cū aliq additiōe. Juxta enī diuersaz additiōne possibīle fieri i enūciatiōe multiplicat hic ar. enūciatiōes z earuz habitudinē. circa qd. z. facit. primo facit qd dictū ē. scōdo

circa p dicitā mouet quādā qōne. scōdo ibi vltra mediūm bui (vtr aut tria ē) pma ps diuidit i. z. pmo dterminat mltitudinē enūciationū z oppōnūz z earz habitudinēz i ppōnibz d iē. z. dterminat idē i ppōnibz de mō. ibi (bis vō dterminatis) pma i. z. p dterminat mltitudinē oppōnūz z earz pnciaz i ppōnibz simplicibz. scōdo igit d eodē i ppōnibz qd sūt ples ibi (vt vō vniū d pluribz) pma i. z. p facit qd dēz ē i enūciatiōibz simplicibz i qb additū. s. nomē finitū vel ifinitū ponit tū a pte subī. scōdo in qb ponit a pte vtriusq; s. subī z p dicitur ibi (qū at ē tertiu) pma i. z. p re sumit qdā necessaria. scōdo iuxta illa dcludit ordinē z d dinctionē enūciationū ibi (qre pma ē affirmatio) pma i. z. p facit qd dictū ē. scōdo remouet dubiūz circa dicta ibi (pter aut vbi) circa pmiū. z. facit. pmo qdā p dicitā re sumit. scōdo qdā dictū expōit. tertio item dcludit. scōdo ibi (nomē aut dictū est) tertia ibi (erit ergo ois) i pma g pte pmo resumit qd supra dictū ē de diffinitione affirmatiōis. i. qd ē enūciatio affirmās aliqd de aliquo. i. p dicitū de subo. scōdo resumit qd dcaū est supra de subo enūciatio nis. qz enī ppe loquēdo verbus est nota semp eoz qd de altero dicunt. id subm de q aliud dō est nomē qd ē finitū vel ifinitū. id dicit qd d quo. s. aliud dō vl est. s. finitū vel i noiabile. s. ifinitū. s. n. c. de noie dcaū ē qd nomē finitūz ē ppe nomē. nomē at ifinitū nō ē nomē. s; dō ifinitum nomē. i. ideterminatū. qz nullā nām determinatā significat. s; dō de ente z nō ente. tertio iuxta hoc excludit falsū in tellectuz. forte. n. crederet aliq qd subm affirmatiōis eēt sil nomē inoiabile. i. nomē ifinitū. h excludit di. q i affirmatiōe vnuz o; esse. s. p dicitur. z de vno. s. subo. h enīz est sermo de affirmatione vna. ideo subm o; esse finitūz nomen trū vel ifinitum tantūz. scōdo. ibi.

Nomē aut dictū est z innominabile prius. Hō hō. n. nomē qdē nō dico s; ifinitū nomē. Anū. n. quodā nō significat ifinitūz: quēadmodū z nō currit nō verbū sed ifinitū verbū.

Expōit qd dixit. di. qd dcaū ē s. qd ē nomē. s. finitū z qd inoiabile. i. nomē ifinitūz. qz nō hō nō ē nomē s; nomē ifinitū. z dicit qd nomē ifinitū significat quodā mō vnum. dicit quodā mō. qz nō significat vnuz simplr sic nomē finitū qd significat vna nāz in gne determinato. nomē at ifinitū nō. s; negationē qd pte uenire enti z nō enti genēz dīner. s; viterius redit ad ppositūz. q. s. nō hō nō est nomen. sed ifinitūz nomē. quēadmodū z nō erit non est verbūz sed verbū ifinitūz: z debis dictum est pus. c. de nomine. z. c. de verbo. Ex predic tis ps qd nomen ifinitum z verbum ifinitum non impedit vnitates enūciationis. qz vtrūq; vnum significat. z nō plura. Tertio ibi.

Erit g omnis affirmatio vel ex nomine z verbo. vel ex ifinito nomine z verbo.

Dcludit ex dictis itēti. s. qd duplex ē modus affirmatiōis: qz ois affirmatio vel est ex noie z vbo. z tunc vnuz modus. vel ex ifinito noie z vbo z tūc alius modus. hec ē ps ex dcaū. qz. n. affirmatio significat aliqd de aliquo z illud de quo. vel est nomē finitūz vel ifinitūz zc. eadem aut dcaū pōt accipi ex pte negationis. q. s. vel est ex noie z verbo vel ex ifinito nomine z verbo: quia de quibus cūq; uenit affirmare conuenit negare. vt dictū est in primo libro. Deinde cum dicit.

Preter verbū at nulla est affirmatio vl negatio. Est enīz vel erit vel fuit vel qctūq; alia buiūsmodi verba ex bis sunt que sunt posita. consi gnificat enīz tempus.

Remouet quoddā dubiū circa dicta: qz enī dcaū enūciationū sumpta ē ex pte nominis fm qd pōt esse finitū vel ifinitū crederet forte aliq qd silis dcaū sumi pōset ex pte vbi. hoc remouet dicens qd pter verbū finitū. s. qz in finitū verbū nō est verbū ppter verbū finitū nulla est affirmatio vel negatio. z subdit. est enī vel fuit vel erit z qctūq; hz verba ex bis sunt qd sunt posita. significat enī tēpus. vult dicere qd in oibus verbis pter dcaū finitū z ifinitū est differentia recti z obliqui. s; obliq noīz etiaz cū vbo nō pstituit ofone vel enūciationē significantes veyz aut falsūz. vt in pmo libro dcaū est: qz i obliq nois nō sic icludit ipse recr. s; in casibz siue obliqz vbi icludit ipm verbū pntis tēporis. pteritū enī z futurū. qd dīr castis vbi: dīr p respectū ad pns. dicēdo enī. hoc erit. idē est qd si dicat. hoc ē futurū. z si dicat. hoc fuit idē ē dicere vt si dicat hoc ē pteritū. z id ex casu vbi z noie pōt cōstitui enūciatio. id dicit qd ē vel fuit vel erit. vel quāq; alia vba hz sunt de numero p dicitōz verboz sine qbus enūciatio fieri non pōt. qz signat tps sicut pns. z dīr etiā p respectū ad pns. vt p dicitū est: quare aut verbū ifinitū nō pōt poni in enūciatiōe. z si ponat vt maneat ifinitū patebit ex sequēti qōne. Ultimo cū dicit.

Quare pzia est affirmatio vel negatio. vt ē homo. nō est hō. Deinde est nō homo. nō est non homo. Rursus est omnis hō. nō est ois hō. z in extrinsecis temporibus eadē rō est.

Ex p dicitis dcludit ordinē z d dinctionē enūciationūz: qz. n. subz pōt eē nomē finitū vel ifinitū. quoz vtrūq; pōt accipi vl vel idē finitū. id ēz affirmatiōe z negatiōe pnt accipit. s. enūciatiōes in qb p dicitur. s. est z. z h z 4. cōbinatiōes. vna qn subycit nomen finitū sine signo vli. z sic sunt. z. quas tāgit ar. di. qd p affirmatiōe z negatiōe ista. s. hō ē. hō nō ē. z dicit p: qz nomē finitū p ē nālre noie ifi. Cōbinatiō ē qn subycit nomē ifinitū s; h. sine signo. z sic sūt ē. z. qz tāgit. dices rursus. nō hō ē. nō hō nō ē. Cōbinatiō ē qn subycit nomē ifinitū cū signo vniuersali. z sic sunt alie. z. quas tāgit dcaū. ois non hō ē. ois nō hō nō est. Quarta cōbinatiō est qn subycit nomē finitū cū signo vli. z sic sunt due: videlz ois hō ē. ois homo nō est. z addit qd in tēporibus extrinsecis aliā rō est. i. in pteritō z futuro qd sunt tempora extra pns. possunt sumi p dicitē cōbinatiōes sicut in pnti.

Table with 2 columns: Latin phrase and its negation. Domo est / Domo non est, Non homo est. / Non hō non est, Omnis non homo est / Ois nō hō nō est, Omnis hō est / Ois hō nō est

Aduertēdū qd dicit. 4. d dictiones q sūt. 4. cōbinatiōes z illigunt hz triplicē dcaū q ē in enūciatiōibz. vna ēz affirmatiōe z negatiōe. alia ēz subz finitū vel ifinitū. tertia ēz subm vlr sumptū vel non vlr sumptum. Notādū etiā qd Ar. ptermisit ponere exēpla de enūciationibus in qbus subycit singulare. vt plato ē. plato nō est: qz terminis singularibz nō addit aliqd signū. vñ in hz enūciationibz nō pōt ois dcaū inueniri. Item ptermisit pōre exēplū in enūciatiōibz picularibz i qb subycit terminū vli cū signo piculari. qz tales hnt talē viz: quēadmodū hnt cū subo vlr vel nō vlr sumpto.

Ad euidētiā cuiusdā dicit pax aff qrit verūz vbi ifinitū maneat ifinitū i ofone. vt q sic: qz Ari. dicit supra. c. de vbo. qd vbi ifinitū silr dō de eo qd nō ē. z de eo qd ē. s; nō dō de aliquo nisi i ofone. g; zc. Ibidē. c. de vbo. dicit qd vbi ifinitū ē nota dicēdi de altero. s; h nō ē nisi in ofone. g; zc. Verūz vbi ifinitū ē vna dicitō cui fuit modi significādi q sūt pncipia pstruēdi ipz cū alia dictione. cū g; hēat p se modos significādi p quos cū alio pstrui pōt. segt qd pōt māere in ofone ifinitū. Incōueniēs vt eē qd dicitō ppter solā ordinationē ei in ofone amittat suā rōne: z qd ei significatū nō maneat. s; fiat. z. d dcaū. Boetiū sic arguit qd nisi h eēt seqret vniū sillogismū positū a plone fieri ex oibz negatiuis. arguit. n. plato sillogistice vbi in ml. in p figura ponere vbi ifinitū a pte p dicitur. qd si il lud eēt negatū eēt suū sillogismū hns minorē negatiuā i p figura. qd tū ē ipole. In oppm ē Ari. h i lra. vbi dicit qd pter vbi. s. finitū nulla ē. affirmatiō vel negatiō. qz si p vbi ifinitū eēt affirmatiō vel negatiō. seqret qd oppōnes tor modis possent variari qn ē p dicitur. s. sic qn p dicitur 3m adiacēs. qd ē falsū. vt patebit infra. Dico silr. qd vbi ifinitū positū i ofone nō dōt a vbo pure negatiuū p h. tū p boetiū g dicit. qd vbi ifinitū positū i ofone viz nō retinet. s; ē vbi pure negatiuū. aut. n. qd vba ifi tūc sē ifi cū sola sūt: cū at aliquid nō iuncta sūt: lā finitū sūt. s; tū cū negatiōe i tota ppōne itelligit: qz in ofone affirmatiōe aliqd affirmat d aliq. s; nihil de hōie affirmat cū dō. hō nō currit. rō hō dcaū ē: qz vbi aggregat ex duobz. ex re z cōpōne q signat aliqd eē aut nō eē. vbi at ifi fit p ad ditionē pncipale negatiue q remouet vbi hz se. cū igit ad dīr nōi positū in subo remouet qd significat p vbi eē de alio. nō at ob aliū ē ppō negatiua: nisi qz remouet aliqd eē aliū. vbi g ifinitū ē vbi itellectū cū negatiōe. qd non accidit ex pte nois: cū. n. dō nō hō currit. nō remouet aliqd eē ab aliquo. sed vbi ifinitū ēz ofonē itelligit vt vna dicitō. z in ofone nō qz vba ifinita cū sint sola itelligit vt noia. nec remouet aliqd ab aliquo. si tū itelligeretur negatiō ifinitas refert ad rē vbi. nō eēt dicere qd vbiuz ifinitū māeret ifinitū in ofone sicut vbi puatiū manet puatiū i ofone. vt h. ille excecā. z h ē q i vbiis affirmatiuis puatiuis cōpō itelligit tū puatiō rel. s; nō est sic d vbo ifinito: qz vt dicit boetiū q dicit. hō nō currit nihil de hōie affirmat. s; magl ab hōie aliqd tollit. tū qz si sic. idē eēt dicere. hō nō currit. z hō est nō currēs. sed ex scōdo seqtur. igit nō currēs est hō. p ouersionē. qd idē segt ex p. qd est falsū. qz aīs pōt eē veyz pntie exite falsū. vt possit qd nullus hō sit. qz tūc hec est falsa. hō currit. g; hec ē vera. homo nō currit. hec aut falsa. non currēs est hō. vt posito qd nō currēs sit lupus. ergo nō segtur. hō non currit. ergo nō currēs est hō: qz tūc h est vera vel pōt eē vera. hō nō currit. hec falsa. nō currēs est hō: qz valet ista. lupus est hō. Ad pmiū in oppositū dico qd vbi ifinitū ideo est ifinitū: qz res significata per ipm silr uenit eē qd est z ei qd nō est. vñ ex hoc segtur qd verbū ifinitū nō significat aliqd pceptū dterminatū. sicut nec nomē ifinitū. sed ex h nō segtur vbi ifinitū in qstū est ifinitūz dcaū de aliquo. sed solū segt pceptū verbū ifinitū nō eē d dinctionē nec determinatū. Ad aliud dico qd vbi ifinitū est nota dicēdi de altero in p se accepto: sed qn cū alio ponit. denotat aliqd remoueri ab aliquo puta nō eē am bulare veyz de hōie. vt dicēdo hō nō ambulat. qz cōpō q significat aliqd eē vel nō eē est de rōe vbi z nō ē tū mo dus significādi. z id negatiō nō tū refert ad rē vbi. s; ad cōpōtionē. ideo vbi ponit verbū ifinitū in ofone. illa est ppositio negatiua simplr. vnde licet in se sit nota d

endi de altero. non tñ manet nota dicendi in oratione. Ad tertiã dico qd verbi infiniti non sunt modi signifi...

Quando aut est tertium adiacens predicat dupliciter dicuntur oppositiões. Dico aut vt est iustus homo. est tertium adiacere nomen vel verbum in affirmatione.

Postq Ari. distinguit et multiplicat enūciatiões in qbus nomē finitū vel infinitū ponit tñ a parte subiecti. et est p̄dicat sc̄bz. h̄ multiplicat enūciatiões in qbus nomē finitū vel infinitū ponit a parte subiecti et p̄dicati. et p̄dicat 3^m adiacēs. vbi sic p̄cedit. p̄mo. f. facit qd dicit ē 2° ex...

dico. homo est iustus. aut hō nō est iustus. li ē. dico adiacere p̄dicato tertium nomē vel verbum in affirmatiōe. Notandū qd hoc verbū est: qñqz p̄dicat 2^m. qñqz 3^m adiacēs. p̄mo mō qñ p̄dicat p̄ se. vt dīcēdo. homo est. hō nō est. et tūc p̄dicat eē exīstē qd est eē simplr. qz p̄ hanc enūciatiōnē datur intelligi qd hō est exīstē in rez. nā vel non exīst. sc̄do mō p̄dicat qñ nō p̄dicat per se quasi p̄ncipale predicatum vt p̄ncipalē sed quasi coniunctum p̄ncipali predicato ad copulandum ipsum subiecto vel remouendū. vt dīcēdo. homo est albus. hō nō est alb². vbi esse nō attribuit subo cū li est. nō sit p̄dicatū nec pars p̄dicati. sed tñ copula vt oñsus fuit. s̄. in qdā qōne. vñ nō segtur. homo est aial. ergo est simplr exīst. sed attribuit aial subo mediāte hoc verbo est. vñ hīc res huius verbi est non specificat illd qd subsequit. s̄. ipm aial ad standū p̄o exīstibus tñ. s̄. econuerso aial specificat illā: qz qñ est p̄dicat 3^m p̄dicat qd in alio est. et ita ens sumptus. p̄o aial est ita indifferēs ad supposito. sicut aial. f. tā ad exīstia. qz ad nō exīstia. dīc̄ t̄o tertio adiacēs nō qd sit p̄dicatū aut pars predicati. sed qz est tertia dīctio in enūciatiōne adiacens p̄dicato siue illud sit nomē vt qñ nomē p̄dicat. siue illud sit verbū vt qñ verbū p̄dicat. Uel aliter vt ait qdā siue est nomē siue vbi vbi notat qd li ē. p̄t dīcī. nomen. put q̄libet dīctio p̄t dīcī nomē. et sic est tertium nomen. i. tertia dīctio. sed quia dīctio significās tēpus magis p̄prie dīcī verbū qz nomen. id addit vel verbum quasi dicat ad hoc qd sit. 3. adiacēs non refert vtrū dicatur nomen vel verbum. Deinde cum dicit.

Quare quattuor ille erunt.

Concludit eoz numer. vs. et bīndīnē. vbi. z. facit. p̄mo p̄cludit numer. 2° exponit eaz bīndīnē ibi (qre due) p̄cludit qd qd quattuor erūt ille enūciatiões in qbus. f. est p̄dicat. 3. adiacēs de subo finito non vlr sumptio. dīctū est qd due sunt oppōnes. s̄. qñ ē p̄dicat 3^m adiacēs. cū qōis oppō sit inter duo. segtur qd nō sunt quattuor enūciatiões in qbus subo nō vlr sumptio exīstē finito p̄dicat est 3^m adiacēs. Deinde cum dicit.

Quare due ad affirmationē et negationem sese habent secundū consequentiam vt priuationes. due vero minime. Dico autē qm est aut iusto adiacebit aut non iusto. Quare etiā negationes: quattuor ergo sunt.

Exponit eaz bīndīnē dī. qd due eaz se hnt ad affirmatiōnē et negatiōnē 3^m nāz sicut priuationes. alie due minime. subdit aut statim exponēs qdā dīctū dico at qñ dīxerat enī qd sūt quattuor enūciatiões. qd p̄z. qz loq̄tur hīc de enūciatiōibus in qbus h̄ vbi est adiacet alī cui nomīni finito vel infinito. puta qd adiacet iusto aut non iusto. exēplū p̄mī dīcēdo. homo est iustus. exēplū secūdi. homo est nō iustus. et he due sunt affirmatiue: qz in neutra apponit negatio ad verbū: qz igit oī affirmatiōni opponitur negatio. vt in p̄mo libro dīctū est: sequitur qd eis rīdent due enūciatiões. s̄. sunt quattuor ille. s̄. homo est iustus. hō nō est iustus. hō est nō iustus. et hō nō est nō iustus. Ad exponēdū p̄mū dīctū multi multa dīcī. eo qd ari. loq̄tur occulte. eligendo tñ expositionē quā puto veriorē. sciendū qd tripliciter nomen potest in istis enūciatiōibus predicari. quandoqz enī predicatur nomen finitū. et tunc est vna oppositio habens duas vnā affirmatiuā et aliā negatiuā. vt homo est iustus. homo nō est iustus. que dicunt simplīces. quandoqz predicat nomen infinitū. et tunc est alia oppositio habens duas vnā affirmatiuā et aliā negatiuā. vt homo est nō iustus. hō nō est non iustus que dicunt in finite. qñqz etiāz

predicat nomē priuatiuū. et tūc est alia oppositio habēs alias duas vnā affirmatiuā aliā negatiuā. vt hō est iniustus. hō nō est iniustus. qd dīr priuatiue. Dis vīsis exponit in lra qd quattuor prius dīctaz. s̄. enūciatiōnū. due qd affirmatiue. quaz vna est simplr de p̄dicato finito. alia infiniti de p̄dicato infinito se hnt 3^m nāz ad affirmatiōnē et negatiōnē. vt. f. ad vnā affirmatiuā sequatur alia negatiuā. nā ad affirmatiuā simplīcē. seqt̄ negatiuā infiniti. vt si hō est iustus. hō nō est non iustus. Due vō. s̄. negatiue minime. i. non ita se hnt ad affirmatiuā. vt ex negatiuis sequant̄ eā affirmatiue. sicut ex affirmatiuis sequant̄ negatiue. et q̄tū ad vtrūqz istoz s̄. h̄ hnt priuatiue sicut infinite. id dicit qd due istaz quattuor se habēt ad nāz sicut priuatiōes. s̄. priuatiue. sicut qd ad affirmatiuā simplīcē de p̄dicato finito seqt̄ negatiuā de p̄dicato infinito. et nō eē. ita etiā sequitur negatiuā de p̄dicato priuato. et nō eē. vt si hō est iustus. hō nō est iniustus. et homo nō est iustus. et nō econuerso. s̄. h̄ sequitur. si homo est nō iustus. ergo homo nō est iustus. et hō nō est iniustus. et non econuerso: quare aut sic sequant̄ et nō econuerso. dicitur infra. Deinde cum dicit.

Intelligamus vero qd dī ex his q̄ subscripta sunt. est iustus hō. huius negatio est nō est iustus hō. est non iustus homo. huius negatio. nō est nō iustus hō. est. n. hoc loco et nō est iusto et nō iusto adiacet. hec igit queadmodū in resolutorijs dīctū est sic sunt disposita.

Exēplificat qd dīxerat in quadā descriptione figurālī. dicit qd illud qd dīctū est intelligimus ex his q̄ subscripta sunt. est iustus hō et. fiat vna figura in q̄ in angulo qd sit. a. ponat affirmatiuā de p̄dicato finito. hec. f. hō est iustus. in sc̄do angulo a latere qd sit. b. ponat negatiuā de p̄dicato finito. hec. f. hō nō est iustus. i. tertio angulo sub b. g. dicat. c. ponat affirmatiuā de p̄dicato infinito. vt hō est nō iustus. in quarto angulo sub. a. g. dicat. d. ponatur negatiuā de p̄dicato infinito. vt homo nō est nō iustus. addit etiā qd in. 5. angulo sub. c. qui dicat. e. ponat affirmatiuā de p̄dicato priuatiuo. vt hō est iniustus. in. 6. angulo sub. d. qui dicat. f. ponat negatiuā de p̄dicato priuatiuo. vt hō nō est iniustus. et q̄tū. 4. p̄mas dicit Ari. qd in h̄ loco est et nō est. adiacet iusto. in affirmatiuā finita. et similr in negatiuā finita. in affirmatiuā aut infinita et negatiuā adiacet nō iusto. dicit qd hec 3^m dīctā figurā sunt disposita. queadmodū dīctū est in resolutorijs. id est in libro priuorum iuxta finem p̄mī.

Domo est iustus. Domo nō est iustus. Domo nō est nō iustus. Domo ē nō iustus.

Domo nō est iniustus. Domo ē iniustus.

De aut ad. c. sequat. b. pbat ari. in libro p̄oz. vbi. s̄. sic de quolz est vep. a. aut. b. et de nullo simul cū sint opposita dīctioz. ḡ altera est vep. de. c. s̄. nō. a. qz esse iustus

nō inest ei qd est eē nō iustus. ḡ. b. sequit̄ ad. c. f. nō esse iustum ad eē nō iustum. vt si hō est nō iustus. hō nō est iustus. eadē rōne sequit̄. si hō est iustus. hō nō est non iustus: qz ille esse nō iustum et nō esse nō iustum sunt opposita dīctioz. de eo aut qd est esse iustum nō p̄t dīcī esse nō iustum. ḡ erit vep dīcere nō esse nō iustum. ḡ sequit̄ qd si homo sit iustus homo nō est nō iustus: sed vt predictū est nō segtur econuerso: quia ad negatiuā de p̄dicato finito nō sequit̄ semper affirmatiuā de p̄dicato infinito vt si hō non est iustus non sequit̄. ergo homo est non iustus: qz. f. hec. hō non est iustus. h̄. z. causas veritatis. h̄. c. f. hō nō est: et h̄. c. ḡ. nō h̄z habitū iustitīe. s̄. hec. hō est nō iustus nō h̄z nisi vnā causam veritatis: qz hec ponit boiez esse a quo negat habitū iustitīe. et ita nō segtur. homo nō ē iustus. ergo homo est nō iustus: nisi supposito qd homo sit. et hoc est qd cōstent dīcī qd nō segtur econuerso. nisi cū n̄stia subiecti. S̄. h̄ nō segtur hō nō ē nō iustus. h̄ hō ē iustus: qz p̄ma habet duas causas veritatis. p̄ma ē qd de eo qd nō ē hō. vep est dīcere qd non est nō iustus. Itēz de eo qd est homo vep est dīcere qd non est nō iustum. puta si h̄z habitū iustitīe. p̄ma non ponit boiem esse. secunda aut ponit boiez esse: qz esse iustus solū inest boi exīstī. ḡ nō segtur eē nisi vt supra cū n̄stia subī. s̄. h̄ etiā est in priuatiuis. nā si hō est iniustus. segtur. ergo non est iustus. et non econuerso propter eandem causam. s̄. h̄ si homo ē iustus. segtur ergo homo non est iustus. et non econuerso. bene ergo dicit Ari. qd due illarum. 4. se habent ad affirmatiōnē et negatiōnē 3^m nāz. sicut priuatiōnes. id est due priuatiue. due vero minime. et nō econuerso sicut expositum est.

Ad maiorē eūdentiam predictoz queritur. vtrū ad negatiuā de p̄dicato finito sequatur affirmatiuā de p̄dicato infinito. vt hoc nō est iustum. ergo hoc est non iustum. videtur qd non. p̄ Ari. in littera qui dicit qd quattuor p̄positiōnū duarum. f. de p̄dicato finito et duarū de p̄dicato infinito: due affirmatiue se habent ad negatiuā: qz ex vniū affirmatiōe segtur alterius negatiō: sed due affirmatiue nō similiter se habent ad negatiuā. Dicitur qd Ari. non intendit cōsequentiā valere in terminis compositis. Cetera qz dīctur in littera. dico aut est hoc loco adiacere iusto vel nō iusto. sed iustum et non iustum sunt termini simplices ergo de istis itendit. Ad p̄ncipale p̄mo p̄oz dicit qd dīfert construeno esse non hoc et nō esse hoc. vbi etiam dicit qd ex negatiuā de p̄dicato finito non sequitur negatiuā de p̄dicato infinito: qz esse non album et non esse album sic se habent sicut posse non ambulare et nō posse ambulare: sicut ergo ex secunda illarum non segtur p̄ioz. sic non sequeretur: non est album. ergo est non album. Negatiuā potest habere duas causas veritatis. affirmatiuā non. vt dīctum est exponēdo litterā. ergo a n̄ egatiuā ad affirmatiuā est fallacia consequentis. sicut a disunctiua ad alteram partem. In oppositū. iustum et non iustum dīctur de quolz. s̄. ergo de illo non dīctur iustum: non iustum erit verum de ipso: vel contradictoria erunt simul. Ari. dicit infra qd si verum est interrogatum negare. verum est affirmare p̄dicatum infinitū. vt si queritur: an soz. sit sapiens. si dīctur nō. segtur. ergo est non sapiens. ḡ et. C. Dicitur in littera dīctur qd sequitur. non omnis homo est non iustus. ergo oīs homo est iustus. nam similiter se habet vtrāqz negatiuā ad vtrāqz affirmatiuā. Respondeo et dico qd exīstibus p̄positiōibus de eodē subiecto. predictis variatis s̄m finitū et infinitū. affirmatiue vel negatiue terminis sumptis singularibus vel cōpositis

compositio est de presenti preterito vel futuro. si duo predicata affirmari ppositio dicant de quolibet ex negatiuis sequunt affirmatiue sic ut si aut no. no. et fm hoc sunt due pnes in qone. Cuius ro est qua pot ar. in pmo poy. accipiant em termini simplices. puta. for. est bon. for. est no bon. for. no est bon. for. no est no bonus. si ee bonu et ee no bonu de quolibet dicant. et de nullo eode am bo. ex affirmatiuis sequunt negatiue. et p ueritabilr. qz si no: dicitoria simul stabit. qz si for. no sit bonus: seqt qz sit no bon. et tuc bonu et no bonu dir de quolibet. p poss tu. tuc. for. erit bon. simul g est bonus et no bonus. et p tenet pp ide. In terminis etia copositis est eade ro: qz si ee albu lignu. et no esse albu lignu diceret de quolibet seqref. no est albu lignu. g e no albu lignu. vel dicitoria staret: et tuc dicitoria simul staret. S3 in gbuldas de eode vtriusq pdicatioz negat copositoy. et no dicant de quolibet. vt h. bo est albu lignu. bo e no albu lignu: vtriusq n. falsum est de boie. id no tenet pna. et id dicitu Ari. itel ligif esse vey in terminis et pdicatis copositis que no ne cessario dir de quolibet. vt est dicitu. ex his pz ad argumen ta hinc inde. Ad p cu ar. dicit. due vero minime. di co qz itelligit negatiuas no inferre affirmatiuas: qz non vlr inferunt. sicut econuerso: qz no nisi qn predicata af firmatiua: dir de quolibet et de nullo eode ambo: qd non ptingit in pdicatis copositis. Ad aliud de libro pnoz dico qz differt qtu ad modu enuciadi. in gbulda tu no differt realr. verbi gra. qtu ad modu enuciandi. for. non currere est vey. et for. currere no est vey. et tu qtu ad ve ritate no differit. Lu aut dr ibide qz ex negatiua de pdi cato finito no seqt affirmatiua h pdicatio ifinito. dico qz est vey: mo pdicatio supposito: sed qz pdicatio affirmatiua tu no dicant de quolibet. qd manifestu est de pdicatis copo sitis. Ad vltimu dico qz affirmatiua tot modis verifi cari pot de pdicatio ifinito: quot modis negatiua de pdi cato finito. ee eni no bois no plus ponit qz no ee bois: lz esse simplr plus ponat. posita g hypothefi pdicata et. cu pstantia subiecti ueritabilr se hnt: et eqles hnt cas vitatis Ad p alia pre pz qz hnt ens no bo no dir d quo libz. vtriusq eni falsus est de chimera. silt dico qz iustu et ens no iustu no dir de quolibet. no iustu aut. vt est termi nus vnus ifinitus. et iustu dir de quolibet. no aut iustura et no iustu vt est ide qd ens no iustu: qz no dr nisi de ente. Ad 2o dico qz orones sunt ordinate vt coposita pre supponat simplice vbi qui qrit aliqd adiacet huic vbo est: p supponit ipm esse. vti queredo an soz. sit sapiens. sup ponit for. esse: et si for. est et non est sapiens. igit est no sa piens: qz tu negatiua pot dici de no ente. id ad ipsam no temp segtur affirmatiua. Ad aliud dico silt qz in illa illatione p supponit boiem esse: et sic cu pstantia subiecti ad negatiua pot sequi affirmatiua sicut econuerso.

Similr aut sic se bz et si vniuersa lis nois sit affirmatio. vt ois est bo iustus. non est ois homo iustus. Omnis e bo no iustus. ois bo non est non iustus. Post qz ar. multiplicauit oppones vbi subycit termi nus vniuersalis no vlr sumpt. hic facit ide. nisi qz suby cit terminus vniuersalis vlr sumptus. Circa qd duo fa cit. p facit qd dicitu. 2o compar has ad pcederes ibi (sz no silt dicit ergo qz silt se bz affirmatio. supp. et negatio si sit nominis. i. sub vniuersalis vniuersaliter sumpti. vt omnis homo est iustus. omnis homo non est iustus que sunt affirmatiua et negatiua de predicato finito. Item omnis homo est no iustus. omnis bo non est no iustus.

A Omnis homo est iustus. **B** Ois bo no e iustus.

D Omnis bo no est no iust. **C** Ois bo e no iustus.

Disponant in figura hoc mo. in pmo angulo sit a. ponatur affirmatiua de pdicatio finito. in scdo angulo a latere opposito sit. b. ponat sua negatiua de pdicatio finito. i 3o angulo sub. b. qui dicat. c. ponat affirmatiua de pdicatio ifinito. in 4o angulo sub. a. g dicat. d. ponatur negatiua de pdicatio ifinito. et possunt addi affirmatiua et negatiua de pdicatio puatiuo sicut pus. Postea ibi.

S3 no silt ptingit angulares ee veras. Cotingit aut aliqn. be igit due opposite sunt.

Comparat istas ad pcederes dices qz non silt ptingit angulares ee veras in istis sicut in illis: qz ille sunt idefiniti et in definitis angulares pnt sil ee vere. vt bo e iustus: bo no est iustus. et silt ista. bo est no iustus. pot simul ee vera cu ista. bo est iustus. cui ro e. qz subz pot supporre p diuersis. S3 iste vles. ois bo est iustus. ois bo non est iustus. no pnt simul ee vere cu sint hie. qd significat cu subdit. be igit due opposite sunt iterponit at quoddam ad remouedu dubiu. ptingit aut aliqn. angulares sil ee veras sz. i. qz se sequunt. vt vlis affirmatiua de pdicatio ifinito et vlis negatiua de pdicatio finito pnt simul ee vere. vt omnis homo est no iustus. et omnis homo non est iustus. et similr vniuersalis affirmatiua de pdicatio fi nito. et vniuersalis negatiua de predicato ifinito. vt ois bo est iustus. et ois homo no est no iustus. possunt simul esse vere. Sequitur illa pars.

Allie aut ad id qd est no bo quasi ad subz ali quod additu. vt est iustus no bo. no est iustus non bo. est non iustus non homo: non est no iustus non homo. Magis autem plures bis non erunt oppositiones.

Ubi distinguit et multiplicat oppositiones. vbi subycit nome ifi no vlr sumptu. vbi duo facit. p. n. facit qd dicit e 2o copar has duas ad eas de subo finito. et in h ponit ha bitudine eaz iter se. et ibi (be at ex illas) dicit qz alie enuciatiodes hnt aliqd additu. i. ex pre pdicatu ad no bo qsi ad subz. vt no bo est iustus. no bo no est iustus. ecce due de pdicatio finito. It e no bo est no iustus: no bo non e no iustus. ecce due de pdicatio ifinito. et subdit cludes nunez eaz. dices qz no erut oppones ples magi istis. i. no erut plures qz. qn subycit nome ifinitu no vlr sum ptu. et pdicaf tertiu adiacet pdicatio variato fm finitus et ifinitu. Notadu qz nome ifinitu oz subyci. q. subz. et no dicit absolute subm: qz subm enuciatiouis ppe sum ptu: cu sit nome oz significare aliquam re determinatam qd non facit nome ifinitu. id ee. Postea ibi.

De aut extra illas ipse fm se erunt vt vtetes nomine eo quod non homo.

Comparat has ad pdictas dices qz he. i. enuciationes de subo ifinito sunt ee illa de subo finito. i. no hnt oppones cu eis nec etia cu illis sequunt. sed ipe sz se. i. iter se hnt supp. piaz et oppositione et erut vtetes. i. i oppone et pna eo qz est no bo. i. vtetes noie ifinito. s pro subo. Notadu qz Ari. h ptermisit multiplices oppones vbi subycit nome in finitu vlr sumptu: qz similr pnt variari quead modu dicitu est superius in vltibus de subo finito. pnt. n. accipi alie. 4. sic. ois non bo est iustus. omnis non homo

no est iustus. ois no bo est no iustus. ois no homo no est no iustus. et sic a pmo vlyq ad vltimu habent. i. enucia tiones. qn est predicat 3o adiacens. coputando illas. 4. qz. 4. sunt de subo finito vli no vlr sumpto. et 4. de subo ifinito no vlr sumpto. et 4. de eode vlr sumpto.

Ois non bo est iustus. Ois no bo no e iustus. Ois no bo no e no iust. Ois no bo e no iustus.

Sequitur illa pars.

In bis ho in qb e no puenit vt in eo qd est currere vl abulare ide facit. Sic bec posita ac si est adderet vt currit ois homo. no currit ois bo. Currit ois no bo. no currit ois no bo.

Ubi postq multiplicauit oppones vbi pdicaf h verbu est. qd est verbu substantiu: hic multiplicat oppositiones in gbus pdicaf aliob verbu adiectiuu. vbi sic pcedit. p fa cit qd dicitu est. scdo remouet dubiu ibi. (no eniz odm.) dicit qz in bis. i. enuciationibz in gbus no cotingit. i. no ponit est. sz aliob verbu. vt in eo qd est currere vel ambu lare ide facit. s illa verba quo ad mltiplicacione enucia tionu oppositionu sic posita. s. cu subo finito vel ifi ac si adderet est. vt ois bo currit. ois bo non currit. ecce duas de subo finito. Notadu qz hic solu diuersifican oppo sitiones penes subm finitu vel ifinitu: qn pdicaf verbuz adiectiuu. et no penes pdicatu finitu vel ifi: qz pdicatus cu sit vbi. no pot ifinitari. oisuz est. n. supra in qda qone qz vbi ifinitu no manet ifi in orone. Deide cu dicit.

Ho enim dicens est no ois homo. Sed no negatio ad id qd est bo addeda est. Ois enim non vniuersale significat: sz qm vniuersaliter.

Remouet du. qz n. ponit negatione ifinitante ad huc terminu bo. et no ad h signu ois: crederet aliqs qz et possz addi ad h signu ois. et sic posset vltim multiplicitari oppo sitio. h remouet dices tale rone. oe illd qd dz ifinitari: oz q significat re finita. qz ifinitu no pr ifinitari. sz h signu ois no significat aliqua re finite. g no poterit ifinitari. h ronis pponit clone dices qz no est dicens no ois bo. sed negatio addeda ad illd qz est bo. 2o ponit mi. qz ois no. si gnicat vlyz. i. aliqz ee pdicametalé finita vlem aut par ticularé: sed significat: qm vniuersaliter. Tertio ibi.

Manifestu est aut ex eo qd est. currit homo no currit bo. Currit non bo. non currit no bo. bec eniz ab illis differit: eo qz no vniuersaliter sut. Quare ois vel nullus nihil aliob significat nisi: qm vniuersalr de nomine vel affirmat vl negat: ergo et cetera eadem oportet apponi.

Probat mi. sic. bec ppd. ois bo currit. no dir ab illa. bo currit. nisi qz vna significat vlr. alia no. g manifestu est qz ois solu significat vlr. et sic modu rei et no re. id dicit qz bec. i. sine signo vli differit ab illis. i. vlyb. eo qz no signi ficant vlr. gois vel nullus aliud no significat nisi qm de boie affirmat vel negat vlr. ex quo cludat. g et cetera ea de oz coponi. i. qz ta in vlybus qz in definitis oz cetera ee eade pter signu. n. n. differit nisi in no hre et hre signu vlr. sequitur qz cetera oia pter signu erunt eade. bic et ibi.

Ad euentia pdicoy. qro vna qone. vtru no me ifinitu aliqd ponat. ita qz ad pdicacione eius de aliq sequat pdicatio entis de eode. vt qz sic. na pmo pnoz in fine. vt qz ei qd est non eqle. aliqd subiacet. i. ineqle. sz ineqle aliqd ponit. g et no eqle. S.

negatio alicui est remotio alicui de aliq. g negatio adue niens homini remouet aliqd ab eo. g aliqd tollit: et aliqd derelinqt. na abiatio totu no est alicui ab aliquo. S. si nihil ponat. g ad negatiua de pdicatio finito: seqt affir matiua de pdicatio ifinito. vt si bo no est iustus. g bo est no iustus. qd tu Az. negat. S. boetius dicit qz termi nus ifinit pdicaf ipes puat: sz alia ifinita derelinqt. g et. C. C. tra. illud qd eqliter est vey de eo qd est: et de eo qd no est nihil ponit. sz talis est termin ifinit. na eqliter est bos no bo et chimera. S. termin ifinit iponit a nega tione forme. sz puata for alicui no remanet aliqd qd est p illa forma. g et. R. n. deo et dico p qz qre an termi nus ifinit aliqd ponat: qre an de rone eentiali termi ni ifinit sit qz exigit aliqz naz subyci sibi ad hoc vt ppd sit va in qua subycit. na hoc qz est terminu ifinitu aliqd ponere. pot hre duplicé itellectu. vel qz de suo itellectu eentiali sit aliqd ei subz. vl qz exigit de sua na re vel naz. S. scdo notadu qz aliqd multiplr accipit. i. p re et na q existit vel p oi eo qz p voce pot significari. S. hie 3o oi co ad qone qz nome ifi no ponit aliqd. ita qz in suo itelle ctu eentiali icludat aliqd ens fm naz. icludat tu aliqd in determinatu ad ens reale. et ens itatione. sic. n. dices. no bo. g. qd pr itelligi sub negatoc bois pr dici no bo: vti dicit boeti qz iditer est in qz qd est silt. et qd no est silt. sz ens i op. vt chimera e no bo. nega. n. aduenies termio finito puat for finita significat p terminu. et reingt es ideterminati: ad qd cuqz itelligibile et appdibile sub ro ne qritat) determinate: et id no bo puenit cuiuz puenit qlrcuz sit es vl nae vl es itelligibile. put itelligit sub p uaroe qritat) si et iportate p h nom bo significat es signi ficabile. qz si h bo nihil signaret. plato n bo. no magi ge sceret aius audiet) qz plata bac voce buf. ex qz p3 qz nome ifi aliqd pot vt es significabile. tu n pot aliqd dterminat u. Ad p i op dico qz ei qd e n eqle aliqd subiacet vt i eqle: ta qz id de q dr. sz n qz ie qle sit ppo ex vi significati p n eqle. Ad 2o dico qz nega aduenies termio relinqt aliqd n puatu: qd e ens itelligibile et significabile. sz nihil nae relinqt qd pfuit. Ad 3o dr vno qz h vbu en trn e vnio siue mod vniedi extraa. sz et e res qd vnyta cui qz ponit pdicatu: et i h vbo duo sut. i. ppo et res. et id n seqt. h n e iustu. g e n iustu. qz i ista. h e n iustu affirmat res vbi. sz i hac. h n e iustu. negat res vbi. et vtroiqz negat iustu. vti sic ex negatoc re vbi n seqt affirmatio eius: sic nec seqt. h n e iustu. g e n iustu. S. dr of qz siue vbu sit copu la trn: siue ps pdicatu. vt dic illa p nio. trn certu e qz iustu dat itelligere subz. cu sit accis pcretine significatu. qz sic odo. bo e iust. signat qz bo e aliqd cui iest iust. id pdica tu bz vnyate duoz termioz. id sic n seqt n e albu li. g e n albu li. sic n seqt. n e iustu. g e n iustu. vti et om ar. de hac hne itellige de pdicaf pposit: vt ia sa) deni e. i. q. pcedeti. Ad boe dico qz lra ei sic itelligit. ne adueni ens terio fi remouet for termi n remouedo for alic alteri. vt n bo: qz ly n. aduenies boi remouet spes bois. n remouedo spes alicui vl eq. sz relinqt spes aliqs n remo tas. sz boeti n itelligit qz nome ifi ponat itellectu spes istas. qz no remouent per negatione aduenieté termino.

Tonia ho pparia est negatio ei que e. est o e aial iustu. illa que si gnificat: qm nullu animal est iustu. hoc qdem manifestu est: qm nuqz erit vere neqz sil in eodem ipso. Hie ho opposite erit aliquado. vt aliqd animal iustu est. no omne aial iustu est.

Postquam Ari. distinguit et multiplicavit opposites et enunciations modo perposito. nunc exponit quaedam dubia circa dicta. et per ista dividit in. z. in principalia et incidentalia. et vtrobius remouet dubia. z. ibi (transposita vo noia) p in. z. pmo exponit quaedam dubia circa enunciations de subo finito. z. circa illas de subo infinito. z. ibi. (ille vo que fm) p in duas. pmo facit quod dictum est. scdo comparat vles enunciations ad singulares fm pntia. scda ibi (manifestu est aut) p in. z. fm q duo dubia ponit circa pdicta. p circa hoc quod dixit non contingit singulares sil ee veras. z. circa hoc quod dixit. ptingit aut aliqn. z. ibi (segtur vo.) Ad euidentiaz pmi notadu q oes enunciations q erant in angulis supra posite figure dicunt angulares. no ptingit qm vlib angulares ee veras. vt oe aial est iustu. omne aial no est iustu. q egpoller isti. nullu aial est iustu. id dicit q qm illa negatio q significat nullu aial est iustu. e pna ei affirmatioui q est. oe aial est iustu. id segtur q nunq erit sil vere de eod. p traria eniz mutuo se expellit. z. subdit. bis vo opposite erit aliqn silr vere. s. due subcontrarie. vt non oe aial est iustu que egpoller isti. qda aial no e iustu. z. qd aial est iustu. pnt. n. supponere pro diuersis: z. sil ee vere. qre aut subcontrarie pntiales dnt opposite p trary vlibus dictu fuit supra. C Postea cu dicit.

Sequitur eaz quide que est: nullus est ho iustus. illa que est. ois ho est no iustus. illa vero que est. est aliqs iustus ho. opposita qm non ois ho est no iustus. Necesse. n. est aliq ee. C Probat tertiu dictu. q qnq ptingit angulares sil esse vras. s. fm q se sequunt. vt vlis affirmatiua de pdicato infinito. z. vlis negatiua de pdicato finito. pnt sil ee vere. z. silr vlis affirmatiua de pdicato finito z. vlis negatiua de pdicato infinito. id dicit q ad illa que est. nullus ho est iustus: segtur illa que est. ois ho est no iustus. qd pbat ibi. (illa vo que est.) qz si ad illa. nullus ho est iustus. no segit illa. ois ho est no iustus. da ei opposita que e illa. no ois ho est no iustus. s. ad illa segtur. no ois ho est no iustus. q egpoller isti. aliqs ho est iustus. s. illa no pt stare cu p. cu sit ei p dicitio. id dicit q illa q est. aliqs ho est iustus est opposita illi. s. p q est. nullus ho e iustus. qm. s. egpoller isti. no ois ho est no iustus. ad qua segtur q necesse e aliq ee iustu. valet qsta p. pna. nullus ho est iustus. ergo ois ho est no iustus. C Deinde cum dicit.

Manifestu est aut: qm et in singularib. Si e vez interrogatu negare: qm z affirmare vez est. vt putafne socrates sapiens e. no igr socrates no sapiens est. In vlib vo no va est q silr di. va aut negatio: vt putafne ois ho sapiens est. no igr ois ho no sapiens est. hoc. n. falsus est. s. no igr ois ho sapiens est va est. bec. n. opposita est. illa vero contraria.

Comparat circa dicta vles ad singlares. manifestauit. n. pntia in vlibus. qz hac pnam no determinauit. ideo hic remouet dictas differentias iter psequenti in singularib z in vniuersalib. dicit ergo manifestu esse q in singularib si est vez interrogatu negare. s. de pdicato finito. vez est z affirmare. s. de pdicato infinito. vt si qrit putafne for. est sapiens: si vez est dicere no est sapiens negado. z vez erit affirmare dicedo. igr for. est no sapiens. ad negatiua. n. de pdicato finito bene segtur affirmatiua de pdicato infinito in talibus terminis: z cu constantia subiecti: in vlib vero no est vera affirmatio que silr dicat in silibus terminis: negatio aut est vera. vt si querit putafne.

ois ho est sapiens. si veru est dicere q no est sapiens. hoc tu est falsus affirmare dicedo. ergo ois ho est no sapiens: sed bn ad illa. ois ho no est sapiens: sequat illa vera. ergo no ois homo est sapiens. qz h est opposita. i. contradictoria pnc illi qua qrebat an ois ho eet sapiens. illa vero. s. ois ho est no sapiens est p traria eiusde. qz egpoller isti. nullus homo est sapiens. C Deinde cu dicit.

Ille vo q scdm infinita diacetes noia vel verba opposite snt. vt in eo qd est no ho vel no iustus vel no currit. vel no laborat qsi negatoes sine noie z ho ee videbunt s. no snt. Semp. n. vel vera ee vl falsaz negatione necesse e. Qui vo dixit no ho nihil magis de hoie: s. etia minus ver vel falsus fuit. Si no aliquid addat.

Manifestat qda dubia circa enunciations de subo infinito. z sunt duo fm rone. z. ibi (significat aut) p dubia est istud. qz. n. locut est de noib infinitis z verbis. z ocm e q no sunt noia vel vba. crederet aliqs q eent affirmatioues vl negatoes hoc remouet h. vbi p. pponit pnt. d. q ille enunciations diacetes. s. noibus finitis fm infinita noia vel vba. vt no ho. no iustus videbunt. q. negatoes. i. oionas negatiue. sine noie. qtu ad verbu infinitu. vt no currit. vel sine vbo qtu ad nome infinitu. vt no iust. videbuntur in qua: s. no snt. z. pbat ibi. (semp. n.) vbi arguit sic. ois negatio e va vl falsa. s. nome aut vbu istu no sunt h. qui. n. dicit no ho: nihil magis dicit vez aut falsus: s. minus qz q dicit ho p se. nisi aliqd addat. qz. n. Dul ronis p ponit ma ibi (semp. n.) z. mi. (q vo dixit) pntia. C Notadu q vt exponit boe. ppter hoc dicit pnt. q dicit no ho qz q dicit ho. qz q dicit ho aliqua re determinata dicit. s. qui dicit no ho: no pntit intellectu de aliq re determinata. z io minus est verus aut falsus. i. minus dicit vez aut falsum qz qui dicit homo. C Deinde cum dicit.

Significat aut est ois no homo iustus nulli illaz ide nec huic opposita negatio ea q est. no est ois no ho iustus. illa vero que est. ois non homo est non iustus illi que est. nullus no ho est iustus. idem significat.

Remouet dubiu z. qz. n. dixit pnt q negatiua de pdicato finito segtur ad affirmatiua de pdicato infinito. crederet aliqs q silr eet e conuersio. h remouet h. vel alr melius. dixerat supra q enunciations de subo infinito sunt ee illas de subo finito. h declarat h. qz forte dubiu videret. vbi. z. facit. p ostendit. q enunciations de subo infinito no sequunt ad illas de subo finito. z. ostendit pnam inter se ibi. (illa vo q est.) dicit q illa. ois no ho est iustus. que est affirmatiua de subo infinito nulli illaz. s. de subo finito significat ide. nec est opposita illi q est ois no ho est no iustus. negatiua de subo finito. silr itelligedu est de oibus alijs. cui ro pot esse. qz subm no est ide in istis z in illis. z io nec sequunt nec opponunt inter se. pna. n. z oppositio vident ee circa ide z supponit idetitate subiecti. z. (ista vero.) ostendit q enunciations de subo infinito habet psequenti iter se. d. q illa q est. ois no ho est no iustus. que est affirmatiua: ta de subo qz de pdicato infinito significat ide qd ista. nullus no ho est iustus. vt sic negatiua de subo infinito tantu. silr de alijs. vni posset figura fieri de istis: sicut de illis. z eent. 4. de subo vli no vniuersalr sumpto. vt no homo est iustus. no homo non est iustus. ecce. z. de pdicato finito. no homo est no iustus: non ho no est non iustus. ecce. z. de pdicato infinito. omnis no homo est no iustus. ois no ho no est no iustus: z sunt ambe de pdicato

infinito inter quas: possunt etia assignari oppositiones. z pnt que ad modu in illis de subo finito que iunt supl assignate. C Sequit ps incidentalis.

Transposita vero noia vel verba ide significat vt est alb ho z est homo alb. Na si hoc no est eiusde multe erit negationes. s. oisuz est. qm vna vnus est. Eius. n. q est. e alb ho. negatio e. no est albus ho. Eius vero q est. est ho albus. si no ead est ei que est. est alb ho. erit negatio vel ea q est. no est no homo alb. vel ea que est. no est ho albus. s. altera quidez erit negatio eius q est non ho alb. Alia vero eius q est. est albus homo. qre erit due vni. Quonia igr transposito nomine vel verbo ead fit affirmatio vel negatio manifestu est.

Ubi etia remouet du: qd posset oziri ex pdictis an. na imediate fecit Ari. vt in pponedo negatione z postponedo. sepe aut transposuit noia z vba. qnq pponedo adiectiua substantiuis. vt est alb ho. z e conuerso. est ho alb. qnq pponedo vba noib. vt currit ho. z e ho currit. ne g crederet aliqs q h faceret silr diuersitate. sic in negatiue. h remouet pbas p rone q noia z vba transposita h mo dicro ide significat. vbi sic pcedit. p ponit pnt z addit p batione. ibi (na si h.) dicit q noia z vba transposita ide significat. vt dicedo est ho alb. vl est alb ho. C In z pre (na si h.) pbat p tale rone. qz si no. g eiusde affirmatioues erit ples negatioues. ois est falsu. gans. g oppositu est vez. hui ronis p ponit pnt. d. na si h qd ocm est no est vez. g eiusde. s. affirmatioues erit mlte negatoes. C z. ibi (s. oisuz) destruit pnt. qz oisuz est supra q vna negatio est vni affirmatiouis. C z. ibi (et. n.) pbat pnt. na h affirmatiouis q est. alb ho. est h negatio. no est alb ho. g si ista. est ho alb. differret ab ista p. est alb ho. habebit ali qua negatione. g vel hac. no e ho alb. vel hac. no e no ho alb. no pt ee ei negatio altera illaz. bec. s. no est no ho albus: qz ia est nega ei affirmatiouis. q est. no ho est alb. g alia q restat. no est ho alb: est ei nega. s. bec ead est negatio hui. est alb ho. qz ide negat. z de eod qd altera affirmat h. s. est alb ho. qre erit vna nega duaz affirmatiua. bec. s. no est ho alb. qre z silr mlte negationes erit eiusde affirmatiouis. s. vt illi. est alb ho. erit nega illa. no est alb ho. z bec. no est ho alb. C 4. claudit pnt pncipale ibi (qm igr) manifestu est ex pmissis q ead e affirmatio z negatio: etia transposito noie vel vbo. C Sed ro pbi vt patere. na diceret aliqs q negatio hui. est alb ho. est tantu illa. no est alb ho: z no illa. no est ho alb. s. illa. no est ho alb. est negatio hui. est ho alb. z. aut supponit in rone q illa. no est ho alb. sit negatio h. est alb ho. qd no pbat. g perit. C Rndeo ocm fm boetiu q p illa. no est ho alb. n. nega qtu affirmat p hac. est alb ho. z io z. supponit sic manifestu q sit ei nega: nec curauit pbare. C Contra pnt Ari. instat. tu q dicedo. non ois ho currit. z ois ho no currit. no significat ide. tu qz dicedo q oium oppositoz ead est disciplina. z ead disciplina est oiu3 oppositoz. no ide significat. qz p est va. z est falsa. significat. n. q aliq disciplina pntialis est oiu3 oppositoz. qd est falsus. silr est h. cuiuslibet hois asin currit: z asin cuiuslibet hois currit. qz p est va. z e falsa. C Rndeo ad p d q Ari. loq trn de noib z vbis. vt p3 in lra. h aut istat de dictoe sncatbe q est ois. C Ad z. z. d q vtraz est va. na ta subz q pdicatu stat p aliq disciplina pntialis s. ideterminate: z no p hac vel illa determi

nate. z silr de illa. cuiuslibet hois asin. z. Jdez. n. significat bec z illa. alia ro est grammatialis ad illa: z ad qscuz istas alias: si q fiat. q Ari. itelligit pnt d significatio termini z no ofonis. terminu aut vbiqz ponat temp ide significat. s. qnq ex transpositione terminoz possit significatio ofonis variari. Quicqd sit de ista rnsione in se. tu no est ad mete pbi. ipe. n. incedit remouere erroze circa ofonem ne crederet q no ide significet ofones in qb noia z vba transponunt. C Dico galr q pclo Ari. no est itelligenda vlr. s. trn qtu ad exepia q pnt ponit vel ad filia. vt qd ide significat. est ho alb. e alb ho. z currit ho. z ho currit. z p. h. n. remouet erroz polis icidere circa dicta. z filia qd sit de alijs gbuscuq. C No et q eiusde affirmatioues ee ples negatoes excessus est. s. ee pole vt isti. ois ho e albus. e negatiua bec. n. lls ho est alb. z bec. aliqs ho no est alb. s. tu no in ead qritate. qz h est ipole. q vni opponant vli ples vles diuerie. z no egpolleret. z sic itellu est dca. Ari. h. s. no vt qn vni vli sint. z. opposite i alia qritate. puta vna vli alia pntialis. z silr e conuerso. vni pntialis sint due opposite. vna vli alia pntialis.

Ad maiorem euidentia pdi. toz. qrit vez vbu idriter qdlibz pnt. z arguit q no copulet nuc qd istat vel bec est vera. curro qm curro: s. dea: s. si curro copularet p tpe qd nuc istat falsa eet pp. g z. C. s. si tps pnt copularet p nuc qd istat h eet repugnata intellectu. s. o. z. temp e. C. s. si sic: qlibet pp de pnti eet necia. silr qz qd est vel no e in h istati necesse ee vl no ee in h istati. C Ad oppo. q: si no copulet nuc qd istat. g h eet falsa. oe qd e: est in h istati. z ita aliqd eet z no eet in h istati. C. s. null vbu pnt copularet hoc pnt determinatu. bec. ho currit. posset ee vera p hoie currere cras. qz vt pmonis no artaret ad h pnt magis q ad illud. C. s. hideo p pntia aliq necessaria. z. dica ad qones. C Quatu ad p. notandu q vbu pnt p se acceptu significat pnt. signat aut vbu de pnti re sua. no put aliqd est hnt ee in pterito vel futuro. s. sub mo eendi pntis rez sua denotar. qz pteriti nulla pntis z futuri. s. pnt istat z vbu pntis tps signat re sua p modu istat. z est qdamo silr de noie respectu stoz: sup: o. stoz. z de vbo de pnti. qz ho signat for. hois. vel hoiez in actu. no hoiez in po. vel hoiez q snt sub illis p dicitio. s. hoiez fm actu stuz. z qd s. vt itelligit vt actu hnt hois. itelligit ho. sic etia vbu de pnti denotar re sua: vt hz actu pntis. z qdlibet tps cu itelligit vt actu hnt pntis significat p vbu de pnti. oia trn est in h. na qz terminu cois significat sine tpe nihil. p hnt ipz itelligit sil: uenire plib. qz qdlibet itelligit hre actu ei. s. de tps pntis q multa sunt s. z ordine z successione no pot itelligi q multa sine sil qb. ueniat pnt in actu. ppter qd dissilitudo in noie est ad supposita z de verbo pntis tps. C z. est sciendu q vbu de pnti p eod tpe copulat extremu extremo qd significat. vni sicut significat pnt tps discretu. vt. s. distinguit a pterito z futuro. sic sub tali tpe copulat. vni no pot itelligi q copulet p h nuc signato. qz tuc trasacto h nuc no signaret vbu pntis tps. vt pargutu est. s. nuc copulat pnt coe ad pnt qd erit. z ad pnt qd fuit. z qd est. put noime coe signat. na tuc ista. tu eris a. b. posset ista vificare. tu es albus. copulat g. p qlibet tpe pnti cu3 fuerit actu pnt. C Quatu ad z. p3 ex dictis qd dicedu ad. qz vbu de pnti copulat nunc sub tpe de pnti discreto. vt. s. distinguit a pterito z futuro nuc. qd coe est ad qd cuq pnt. h sic declarat. d. n. q verbu de pnti copulat p tpe de pnti qd istat. cu insteterit. vt nuc p illo qd est nuc: z alio pro alio cu insteterit. verbi gratia. posito q aliqua porta sit angusta: quam non posset nisi vnus homo transire. z. A. A. o z

quodlibet in porta ens: cui fuerit in porta vocet a. tunc a. stabit semper pro ente in porta. sicut nunc pro iohanne nunc pro petro. sicut h. h. est. et copulat pro illo nunc: et cras: cui dico h. h. est. copulat pro illo nunc quod est tunc sub ratione presentis et non h. singulari nunc. vnde sic copulat vbi de presenti pro quodlibet presenti quod usque h. h. ratione presentis. et non pro illa ratione significato. Probatio ista. quod si copularet tunc pro illo nunc quod istat. signet et vocet a. tunc dicens sic. h. h. est. sensus est quod h. h. est in a. tunc a. et dicitur h. h. est. ista est falsa. quod h. h. non est in a. cu. a. non fit. sicut si ista pro pro sit va nunc ut pus: o. necio quod non ad istas significatu copularet nunc et pus: vel o. dicere quod multoties iponere hoc vbi est ut signaret sub nouo tpe. Nulla determinatio sub qua intelligit determinabile coartat determinabile vltra sua for. quod sic dicens. h. h. est alb. albi non artat h. h. nisi ut stet pro albo: et non artat ut stet magis pro alio dicitur quod sit albi vnde albi. nec ad alia nisi ad albi. verbu autem intelligit significatu absolute. put est quod in se. deinde addit sibi modus signandi sub tpe de presenti sub quo significatu intelligit. nunc autem non est quod est tps non magis respicit nunc quod tunc de presenti de presenti h. h. ratione presentis. sicut significatu vbi intellectu sub illa presentitate ut modus est non magis intelligit sub illa presentitate ente quod non ente. Ex his pro ad arg. hinc et inde. Ad pro dico quod in conditionibus non copulat ad presentis absolute: sicut ponit presentis vni sub bitudine ad alter: ita quod signat: quod h. h. habeat esse presentiale. et illud habebit. vnde ibi copulat presentis presentis. quod sic se h. h. ad alter: sed nunc loquitur de vbo copulatae aliquid absolute. Ad pro dico quod h. h. est. est. copulet tps quod istat sub ratione qua istat. non tunc est repugnancia intellectu cu. dr. for. semper est. quod h. h. copulat extremo sub tpe presentis. put distinguit a ratione presentis et futuri. nam presentis est. non est simpliciter. et futurus non est simpliciter: quod si semper est determinatiu huius vbi est. et non repugnat ei: ut intelligit distinctu a presentis et futuro. non. n. est repugnancia intellectu sic dicens. for. semper est. quod copulatur pro quod tpe distinguit a presentis et futuro. Ad pro dico quod non sequitur esse necesse talis presentis. nisi in sensu coponens. sic. n. est va illa. pro. o. quod est quod est. et. ut expositu fuit supra. Ad pro in op. dico quod vtriusque copulat nunc quod istat. sicut non illud sp. presentis coe sunt absolute. Ad pro cedo quod bec. h. h. currit. est va pro boie currite pro nunc quod istat vel cu ille terit. et sic pro currite cras quando currit presentia liter.

De vno vnus de pluribus vel plura de vno affirmare vel negare: si non est vnus de pluribus non est affirmatio vna neque negatio. Dico autem vnus non si vnus nomen sit positum: non fit tamen vnus ex illis: ut h. h. est fortasse et animal et bipes et mansuetus: sicut ex his vnus fit. ex albo autem et homine et ambulante non fit vnus. Quare non fit vnus aliquid de his si affirmet aliquis non erit affirmatio vna. sicut vox quod vna: affirmationes vero multe. nec si de vno ista sed similiter plures.

Postquam Aristoteles multiplicauit opposites. et eorum consequentiam in propositionibus simplicibus. hic ingrit de eodem in enunciationibus que sunt plures. et hec pars diuiditur in principalem et incidentalem ibi. quod si hoc patitur. pro in duas: pro facit quod dictum est. et concludit correlatiu ex dictis ibi. (sicut dialectica.) Ad enunciatum presentis notandum: quod determinauit multipliciter oppositionu et eorum notat in enunciationibus simplicibus forte videtur diminut. quod non determinat idem in enunciationibus que sunt plures. et id ostendit hic quod non est oppositio nec contra presentem

in his que sunt plures. que nec est iudicandum diminut. quod h. h. in illis non determinat. Intendit sicut arguere. ois oppositio est affirmatio et negatio vni de eodem. sicut enunciatio plures affirmatiua vel negatiua non est vni de eodem. sicut dicitur. Dicitur tamen ponit minore: in qua stat versus rationis. circa quam sic procedit. quod ponitur quod sit pro plures. et quod dixerat manifestat magis ibi. (Dico autem dicit affirmare vel negare vni de pluribus aut plura de vno. ex quibus pluribus non fit vnus. non est affirmatio vel negatio vna sicut plures. et magis. sicut si enunciatio presentis plura de pluribus. exemplum presentis. albi musicus currit. exemplum scilicet. for. est musicus albi. et tertium. albi musicus currit et dicitur. et ibi dicitur manifestat magis propositu. vbi duo facit. pro sola veritas nois non sufficit ad veritatem enunciationis. et quod nec sola pluralitas nominu impedit veritatem. vtriusque. n. regit hic et ibi. dico autem vnus. non si vnus nomen sit positu ad signandum plura. et ex illis non fit vnus. quod si sic. non impedit veritatem. ut h. h. est fortasse talis et mansuetus et bipes. sicut ex his fit vnus. tota. n. diffinitio presentis signat. et dicit fortasse. quod illa non est pro pluralibus h. h. sicut quod pluribus non fit vnus. non est enunciatio vna. ut ex boie et ex albo et ambulante non fit vna enunciatio. sicut si de istis assumat vnus aliquid non erit affirmatio vna: sicut erit vna quod vox supple. continua et continue placita sine interceptione. ut dicitur. h. h. albi ambulans currit. sicut affirmationes erunt multe. nec sicut h. h. si oia illa enunciat de vno erit enunciatio vna: sicut plures. ut dicitur. for. est h. h. albi ambulans. et de h. h. idem iudicium habeat. Deinde cum dicit.

Si ergo dialectica interrogatio rationis est petitio: vel propositio. vel alterius presentis contradictionis: propositio vero pars vnus contradictionis est huiusmodi interrogationi non erit vna responsio ad hec. neque enim vna interrogatio nec si sit vera. dictum est autem de his in thopicis.

Concludit quodam correlatiu ex dictis. vbi duo facit. pro facit quod dicitur est. et remouet dubiu ibi. (sicut autem manifestu) dicitur quod quod sic est de enunciatione plures. ergo interrogatio plures non est interrogatio vna. quod probat. quod interrogatio vna petit vna ratione dari sibi: sicut interrogatio plures non est h. h. sicut dicitur. dato est quod illa interrogatio plures est vna. in vtroque sensu non habet vna ratione. nec est interrogatio vna. Dicitur ergo quod si pro interrogatio dialectica est petitio vni rationis. puta vel propositio. i. presentis affirmatiue. vel alterius presentis contradictionis. i. presentis negatiue. pro. n. i. affirmatio est vni contradictionis. i. vni presentis contradictionis. quod in qua sic est sequitur h. h. interrogatio que est plures non erit vna ratio. quod nec interrogatio. nec etiam si sit vna in vtroque sensu. ut dato quod. for. et plato sunt in teatro. si querit sunt ne for. et plato. in teatro. nec est vna interrogatio nec est data vna ratio. ergo interrogatio plures non est dialectica interrogatio: et addit. quod de his dictu est in thopicis. in secundo elenchorum. Postea ibi.

Sicut autem manifestu est: quoniam nec h. h. quod est dialectica est interrogatio ut si quis interrogat quod est animal: o. enim ex data interrogatione nunc eligere vtra velit contradictionis parte: qua o. interrogante determinare: vtriusque hoc animal h. h. sit an no.

Remouet dubiu. quod enim ostendit quod interrogatio plures non est dialectica. crederet aliquis quod omnis interrogatio vna esset dialectica. quod non est verum. quod interrogatio quod est. nec est interrogatio dialectica. ideo dicitur quod sicut manifestum est: quoniam nec hoc ipse quid est: est dialectica interrogatio. ut si queritur de aliquo quid est. quod probat. quod ex interrogatione dialectica data oportet responsoze eligere vtraque partem contradictionis quez velut. id est post

respondere altera parte qua velut. qua oportet interrogate. sicut dialectice determinare. i. distinguere. ut sequitur vtriusque animal. puta for. vel plato sit h. h. vel no. potest ei respondere quod sic vel quod no. quod supponit in quone qua querit quod est. puta quod est h. h. non potest eligi vtraque pars. quod non potest responderi sic aut no. sicut animal rationale mortale. ergo talis interrogatio. non est dialectica. non est ergo interrogatio dialectica. quod non quod rit altera parte contradictionis: quod o. in dialectica interrogatione. sed potest dici interrogatio demonstratiua querens de quod quid est rei quod est medium in demonstratione. Sequitur pars incidentalis.

Quonia vero hec quidem predicantur composita: ut vnus sit omne predicatu eorum que extra predicant. alia vero non que dicitur est. de boie enim verus est dicere quod est animal extra bipes et extra bipes animal. et hoc ut vnus et boiem et albi: et hec ut vnus. Sed non si citaredus est et bonus et citaredus bonus.

Quia enim dixit affirmatione esse plures vbi plura subiectu tur aut predicant. ex quibus non fit vnus. idem hic. incidentaliter ostendit ex quibus pluribus fit vnus. et ex quibus non moues quone ex quibus pluribus diuisis licet inferre iunctu vnus. et eodem modo ex quibus iunctis diuisa. vbi duo facit. pro sequitur presentis parte: ex quibus. h. h. n. h. h. sit inferre iunctu. scdo scdo ex quibus iunctis diuisa ibi. (verum est autem) pro in tres. primo quod ratione presentis. et scdo ea pertractat. tertio ea determinat. et ibi. (si enim quando aliter) tertia ibi. (eorum igitur que predicant) circa presentis duo facit. primo quone mouet ostendens eas dubitabile dicens quod eorum que predicantur hec. i. aliquid predicatur copulata. i. iuncta. ut omne predicatu. i. totu predicatur sit vnus eorum que extra: id est diuisim predicatur. ita quod ex diuisis fit vnus iunctu. alia vero non sic. quod ex diuisis non sequitur iunctu. quod si que est differentia inter hec et illa. vbi ap. pareat ex quibus sequitur. et ex quibus non. Secundo ibi. (de homine enim) explicat quod dixerat per exempla. de homine. n. verum est dicere. i. diuisim. quod est animal: et extra quod est bipes. et sicut vnus iunctu. quod sequitur. homo est animal et est bipes. ergo est animal bipes. sicut verum est dicere diuisim. for. est animal. et diuisim est albi. et etiam homo ut vnus iunctu. sequitur. n. for. est homo. et est albus. ergo est homo albus. ecce ergo ex quibus sequitur: sicut non sequitur. for. est citaredus et est bonus. ergo est citaredus bonus: probat ergo quod in aliquibus sequitur. in aliquibus no. Deinde cum dicit.

Si. n. quonia alterutra dicitur et ambo dicetur multa inconuenientia erunt. De boie enim et homine verum est dicere et album. Quare et totu rursus: et si albi per se et homine et totu quare erit h. h. albus et homo albus: et hoc in infinitu: et rursus musicus albi ambulans: et hec eadem frequenter implicita.

Pertractat quod argues dupliciter quod non ex quibus diuisis sequitur iunctu. primo dicens ad negatione manifesta. scdo ad implicita et occultata ibi. (amplius si enim) dicitur quod si ita est quod quando dicitur. i. predicatur aliter predicatur. sicut diuisim dicitur. i. predicatur vtriusque simul et iunctum. multa inconuenientia sequitur. de aliquo enim boie verum est dicere esse boies et esse albi. ergo ex posito et iunctum esse boies albi. puta. for. est homo albus. que eodem modo: sicut iunctum verum est dicere boiem et albi. ergo et diuisim rursus ut presentis. que sequitur negatio. for. est homo albus albus homo. et hoc in infinitu. Rursus verum est dicere de aliquo ut de

forte quod est musicus albus ambulans: et sicut diuisim quod est musicus: et quod est albus: et quod est ambulans. sicut ex quibus sequitur diuisis sequitur iunctum erit hec eadem implicita frequenter. puta quod est albi musicus ambulans ambulant. et sic in infinitu. Notandum hanc ratione stare in hoc. quod posita hypothese ex quibus diuisis sequitur iunctu. sequitur quod si for. est homo et est albus. ergo est h. h. albus. et eodem modo a iuncto ad diuisa. habeo ergo tres propositiones. vna presentis et duas diuisas. que oes iter se sunt diuise. quod tres. sicut ex oibus diuisis possit fieri iunctu iugant presentis catatru. et statim sequitur negatio manifesta. quod sequitur. for. est h. h. albus albus. rursus tota illa accipiat. ut vna diuisa ab illis tribus ex quibus componit. et tunc erit quatuor diuise. sicut ex eis sequitur iunctu. erit ulterius negatio. ut for. est h. h. albus. albus albus. et sic in infinitu. sicut intelligendum est de alio exemplo. for. est homo albi musicus. quod presentis accipit iunctum et diuisim. et tunc idem quod presentis. In illa parte ibi.

Amplius si socrates est et h. h. et bipes. et socrates homo bipes est. quoniam ergo si quis simpliciter ponat complexiones fieri plurima inconuenientia contingit dicere manifestu est queadmodu ponendum est nunc dicemus.

Ducit ad negatione implicita dicens quod si illud est verum quod ex oibus diuisis potest inferri iunctu. sequitur quod si for. est h. h. et est bipes distinctum. est h. h. bipes iunctu. sicut cum bipes includat in boie sicut eius oia tati valet dicere homo bipes quatuor homo bipes bipes. ergo dicere homo bipes dicitur negatione implicita et occultata. Ulterius concludit manifestum esse quod plura inconuenientia contingunt si quis ponat simpliciter. id est vniuersaliter fieri complexiones. quod scilicet ex quibuscunque diuisis sequitur coniuictum. et ideo an hic sit ponendum quod sequitur vel no dicemus statim. Deinde cum dicit.

Eorum igitur que predicantur: et de quibus predicantur quecumque presentis accidens dicunt vel de eodem vel aliter de altero: hec non erunt vnus. ut h. h. albus est et musicus. sicut non idem est musicus et albus. Accidens enim sunt vtraque eides. Nec si albi musicus verum est dicere: tamen non erit albi musicus vnus aliquid. Secundum accidens enim musicus album dicitur. Quare non erit albi musicus aliquid vnus. Quocirca nec citaredus bonus simpliciter. sed animal bipes. non sunt. n. presentis accidens. Amplius nec quecumque insunt in alio quare neque album frequenter dicitur neque homo neque animal vel bipes. Insunt enim in homine animal vel bipes.

Determinat quone ponens duas regulas. ex quibus diuisis non sequitur iunctu inuens ex his quod in oibus alijs sequitur. secunda ponit ibi. (amplius nec.) Prima regula est ista: quod quando plura predicantur per accidens. ex illis diuisis non sequitur iunctum. dicit ergo quod eorum que predicantur: et de quibus predicatur. per quod intelligit multitudinem predicatorum et subiectorum quecumque predicantur secundum accidens vel ambo de eodem subiecto. vel aliter de altero. hoc non erit vnus. i. ex talibus diuisis non sequitur coniuictus. ut si homo est albi: et est musicus. non sequitur. ergo idem est musicus albus iunctum. quod vtraque. sicut musicum et albus sunt accidens eodem subiecto. sicut homini. et addit ad remotionem dubij. nec si albi et musicus verum est dicere. sicut quatuor

vnū illoꝝ pꝛediceꝝ de altero. nō tñ erit vnū aliquid al
bū musicū iunctim. Quocirca qñ per eadē rōne. nec cū
tāredus bonus erit simplr. i. non fit vnū pꝛedictū iunctim.
sicut pꝛ pꝛ oppositū. qꝫ aial bipes. supꝫ. sunt vnū pꝛdī
catū iunctim. qꝫ nō pꝛdicant de hoīe scdm accñs. sꝫ p se.
¶ Scda regula ponit ibi (amplius) que est ista. qꝫ quā
do aūqꝫ duo pꝛdicant de tertio. ita qꝫ in vno illoꝝ duoꝝ i
cludit alteꝝ. ex talibꝫ diuisis nō sequitꝫ iunctū. qꝫ cōnu
gatio. vt non sequitꝫ. sꝫ est homo 2 bipes. g est hō bipes.
qꝫ in hoīe includit bipes. sicut dñā in specie. ideoqꝫ am
plius nec supple sequuntur iunctim quecūqꝫ in aliquo
insunt. i. vnū includitur in reliquo. qꝫ sicut nec licet iſer
re alteꝝ frequēter. sed supꝫ. semel tantū. vt dicendo sꝫ
est homo 2 albꝫ. ergo est homo albus. qꝫ in pma
cū dicitur. homo albus. includitur albꝫ. ideo 2c. Sicut nō
sequitur. homo aial vñ bipes. puta si sꝫ est homo 2 est aial
bipes. non sequitꝫ. ergo est homo aial bipes. qꝫ aial bipes
includit in hoīe. 2 est idē qꝫ homo. g dicere. est hō aial bi
pes. est dicere. hō aial bipes aial bipes. ¶ Deñ cū dicit.
¶ Verum est autē dicere de aliquo 2 simplr.
vt quēdam hoīez album cē hominē: 2 quēdā
albū hominem album esse.
¶ Dic. psequitꝫ secundā partē quasi determinās ex quibꝫ
iunctis sequuntꝫ diuisa. vbi sic. pcedit. pmo ptractat qꝫ
nē. secūdo ex pꝛdictis infert solutionē totā ibi. quare in
quāti. cūqꝫ pma in duas. pmo ostendit qꝫ ex quibusdā iunctis
sequuntꝫ diuisa. in secūdo qꝫ ex quibusdā nō. ibi (nō
semꝫ aut dicit ergo. qꝫ vep est dicere de aliqꝫ supple
iunctim 2 simplr. i. diuisim. vt quēdā hoīez. puta sꝫ est
vex dicere esse hoīez 2 eē albū 2 eē iunctim hoīez albū.
ita qꝫ a iunctis sequitur diuisim. 2 eōuerso. ¶ Secūdo.
¶ Non semper autem: sed quando in adiecto
quidēz aliquid oppositoy inest ad que sequa
tur contradictio. non verum est sed falsum:
vt hominem mortuum hominē dicere. quā
do aut non inest verum est. vel etiam quādo
inest semper falsum est.
¶ Ostendit in quibꝫ non sequitꝫ dās duas regulas circa hoc.
scda ponit ibi (quādo aut nō inest) pma ergo regula
est ista. quādo aūqꝫ duo iunctim de aliquo pꝛdicatur sic
qꝫ si alteꝝ inferat sequitꝫ oppositū in adiecto. i. in deter
minatione addita. vel ad verbū. ex pte pꝛdicati quādo est
pꝛdicat tertū adiacēs. que. s. opposita sequitꝫ cōtradictio.
nō est vex sꝫ falsū. s. diuidere 2 inconiunctim pferre. vt
hoīez mortuū dicere hoīem. vbi gra. nō sequitꝫ. sꝫ est hō
mortuus. ergo est hō. qꝫ li mortuus distrabit hoīem. nāz
homo mortuus nō est homo. si ergo inferat qꝫ est hō est
oppositū in adiecto. 2 sequitꝫ cōtradictio. s. qꝫ est hō 2 non
est hō. est mortuū 2 nō est mortuū. 2 subdit (quādo autē
nō inest). s. oppositū in adiecto. vex est. s. ex iunctis iſerre
diuisa 2 statz corrigit se. qꝫ hoc nō est vex vnūuersalr. vt
patet ex secūda regula dicēs. vel etiā in pple. dico qꝫ quā
do inest. s. oppositū in adiecto: semper falsum est. s. iſerre
diuisa ex iunctis. sed quādo nō inest nō semper verū
est inſerre. vt dicit secūda regula. ¶ Ideo ibi.
¶ Quando vero non inest. nō semp vex est.
At homerus est aliquid vt poeta. g etiam est
nō. Secūdu accñs. n. eē de homero predica
tur: quoniam inest ei poeta. sed nō fm se pꝛe
dicat de homero quoniam est.

¶ Ponit scdas regulā que est ista quādo aliqua pꝛdicantꝫ
de aliquo scds accñs ex coniuictis nō sequitur diuisim. vt
homerus est aliquid vt poeta. ergo est. nō sequitur. qꝫ eē
pꝛdicatur de homero scds accñs. qñ 2 poeta est. sed eē nō
pꝛdicatur de homero scdm se. qñ homerus est: sꝫ p acci
dens ratione poete a quo specificatur. ¶ Notādū qꝫ vt
dictum est in primo libro. quando est pꝛdicatur tertium
adiacēs res verbi non specificat illud qꝫ subsequitur ip
sum cui adiacet. sed eōuerso. 2 ita dicēdo. homerus est
aliquid vt poeta. ly est. nō specificat poetā ad stādūz pro
existētibus tantū. sed poeta specificat esse. qꝫ quando est
pꝛdicat. 2. pꝛdicat qꝫ in alio est. nūc autē eē specificatū
per poetā. ita est idifferēs ad supposita sicut poeta. vt nō
magis slet pro exite qꝫ pro nō exite. vnde hic esse pꝛe
dicatur per accñs. qꝫ dupliciter intelligitur. vel per acci
dēs. i. per aliqꝫ extraneū nā esse poete de homero extra
neū est ei qꝫ est esse. quando pꝛdicatur scdm. vel per acci
dēs. i. scdm aliquid. tamē eē de subiecto nō pōt eē simi
liter de subiecto. nā eē poete. vt dicit de homero nō ne
cessario ponit eē. qꝫ ergo sic est nō sequitur. homerꝫ est poe
ta. ergo homerus est. ¶ Deinde cum dicit.
¶ Quare in quātiqꝫ pꝛdicatis neqꝫ pꝛvarie
tas aliqꝫ. neqꝫ vlla oppositio inest. si diffinitio
nes pro noibus reddant. Et fm se pꝛdicentꝫ
2 nō fm accñs in bis 2 simplr vex erit dicere.
¶ S autēz nō est. qñ opinabile est. nō est ve
rum dicere esse aliqꝫ ens. ¶ Opinatio enīz eius
nō est: qñ est: sed quoniam nō est.
¶ Ex regulis datis infert solutionē questionis dicēs qꝫ in
quātiqꝫ pꝛdicatis. i. in oibꝫ pꝛdicatis qñ ibi non est aliqꝫ
oppositio. qꝫ pꝫ si reddant diffinitioes pro noibus 2 pꝛe
dicantur secūdu se 2 nō secūdu accidens. i. nō scds aliqꝫ
extraneū sue pꝛprie rationis. in bis similitē erit vex di
cere. id est diuisim. 2 exemplificat de parte negatiua: qñ
illud qꝫ non est: est opinabile 2 ideo nō est vex dicere di
uisim i. sum est. qꝫ opinio non est eius causa qꝫ sit. sꝫ ma
gis qꝫ non sit. esse enim opinabile diminuit vel distrabit
esse simplr. sicut mortuū distrabit hominēz simplr: sicut
enim non sequitur. est homo mortuus. ergo homo est. p
pter implicitā oppositionē in adiecto. ita non sequitꝫ. est
opinabile. ergo est. sed fit fallacia secūdu quid ad simplr
citer. ¶ Aduerter. dū etiam qꝫ illa oppositio est implica
tio contradictionis. patet si redditur diffinitio pro ne mī
ne. nā diffinitio hominis est animal rationale 2c. si aial.
ergo animatū. differt igitur hominē mortuūz dicere ho
minē. qꝫ est dicere hominē non animal non animatum.
2 per consequens hominē non hominē. ¶ Notādū etiā
qꝫ sicut pꝛdictū est: quādo hoīerbu est pꝛdicatur tertū
2 alteri adiacēs. pmo pꝛdicat esse illi cui adiacet de subo:
vt sic dicēdo. homerus est poeta. pꝛdicat esse poete de
homero. 2 non esse simplr. ideo dicit boetius qꝫ h. home
rus est poeta. sunt duo pꝛdicata. s. poeta pncipaliter: 2 est
secūdario pꝛdicatur. ergo esse qꝫ in alio est. qꝫ pꝛdicat
esse qꝫ subiectū habet nō secūdu se. sed secūdu qd aliū.
vt esse qꝫ conuenit homero scdm qꝫ poeta. sed quando p
dicat secūdu: tunc pꝛdicat esse simplr 2 actu in existētia.
Ex quo igitur qꝫ nunqꝫ ab eē pꝛdicato tertū sequitur esse
pꝛdicatū scds: saltē quādo in antecedēte specificat per ter
minū nominalē. vt homo est aial. ergo est. vl hō est albꝫ.
ergo est. vel sꝫ est poeta. ergo est. 2 si in aliquibus tenet h
est gratia materie non gratia forme. qꝫ est pꝛdicatū. Ter
tio semp pꝛdicat secūdu accidens modo pꝛexposito.
nec sequitꝫ qꝫ propter hoc frustra determinet hic Aristo.

qꝫbus iunctis tenet sequētia ad diuisa. 2 a qꝫbus non.
qꝫ in alijs iunctis ab esse quādoqꝫ sequitꝫ diuisim. vt iste
est hō currēs. ergo iste est. in alijs nō. vt iste est bonꝫ citha
redus. g est bonus. 2 hoc est magis ad ppositū Ari. h. qꝫ
de esse. vñ hic nulla fit spālis metio de esse. 2 sicut specifica
tūo magis qꝫ de alijs oppositis pꝛdicatis. ¶ Notādū ē
quantū ad pma partē qñōis. qꝫ duo pꝛdicata diuisim sum
pta triplꝫ se habent respectu vnus subī. vel qꝫ vtrūqꝫ est
subale. vel vtrūqꝫ accidētale. vel alteꝝ subale. 2 alteꝝ ac
cidētale. si hoc vltimo modo semp tenebit qñā a diuisis
ad iunctis. vt sꝫ est hō 2 est albus. ergo est hō albus. si
vero vtrūqꝫ sit subale. h nō ptingit nisi vnū in. alio iclu
datur. aut ergo pcedit magis cōmune. 2 tūc tenet qñā. vt
sꝫ est aial 2 est homo. ergo est aial homo. aut eōuerso. 2
tūc nō tenet. ppter negationē. vt sꝫ est homo 2 est aial. g
est homo aial. tñ dubiū est si tenet pmo modo. qꝫ fm ali
quos nugatio est dicere aial homo. sicut aial sensibile. vt
patet reddēdo diffinitiones p noibꝫ. vñ Ari. generaliter
negat sequētia tenere quādo vnū includit in alio quo
mōcūqꝫ ordinetur. Si aut vtrūqꝫ sit accidētale: hoc cō
tingit duplr. aut ita qꝫ vtrūqꝫ respectu subiecti sit accide
tale. 2 tñ adiuicē vnū alteri sit subale. aut ita qꝫ vtrūqꝫ
respectu subiecti sit accidētale 2 adiuicē. si pmo modo
ad hoc duplr. aut enīz pcedit cōmuniū. 2 tenet qñā. vt
sꝫ est coloratus 2 est albus. g est coloratus albus. tñ hic
dubiū est sicut pus. 2 ppter easdē causas. si aut eōuerso.
nō tenet. ppter negationē. vt sꝫ est albus 2 coloratus. g
est albꝫ coloratus. vt pꝫ nugatio est. si scdo mō nūqꝫ tenet
qñā. vt sꝫ est albus 2 est musicus. ergo est a. b. musicus.
2 sꝫ est citharedus 2 est bonus. g citharedus bonus.
Ad maiorē enīdētia pꝛdictoy querit. vtrum
hec ppositio sit vna. sꝫ est hō al
bus. 2 hec. omnis homo albus currit. 2 videtur qꝫ nō per
boetiū qui dicit sic. si ex illis que subiecta aut pꝛdicata non
fiat vnū sicut ex suba aiata 2 sensibili nō erit vna. pꝫ. sꝫ
ex homine 2 albo nō fit ita vnū. ergo 2c. ¶ S. si sic eadē
rōne hec tota ppositio erit vna. hō albus ambulans cur
rit. qꝫ negat Ari. in lra. ¶ S. scdm Ari. in lra. duoz qꝫ
pꝛdicatur de tertio per accñs. vel alteꝝ. de altero pꝛdicat
per accñs: 2 nō fit ex illis vnū de quo: vt de vno: possit ali
quid affirmari vel negari. sꝫ albū dicitur de hoīe per acci
dens. ergo dicēdo sꝫ est hō albus. nō erit ppositio vna.
¶ S. cuiuslibet affirmatiōis vni est negatio vna. sꝫ huiꝫ
ois hō albꝫ currit nō est vna negatio. qꝫ si sic illa eēt. bec.
homo albus nō currit. qꝫ nō ptingit. qꝫ ambe sunt simul
false. pposito qꝫ nullus hō fit albꝫ. qꝫ in vtrāqꝫ implicatur
qui est mediū iter hoīez 2 albū. sic inter exīgēs 2 exactū.
vtrāqꝫ g implicat hominē esse albū. g vtrāqꝫ est falsa. p
pter implicationē falsi. ¶ Lōtra. in illa ppositōe est vna
veritas. est g vna. non enim est idē dicere. ois hō albꝫ cur
rit. 2 ois hō est albus. 2 ois hō currit: si enim sic esset. esset
pꝫ plures. 2 hō in vtrāqꝫ eēt subz absolute 2 seqꝫ. ois
hō albꝫ currit. g ois hō currit: qꝫ albū est pꝛdicatū in vna.
2 currere in alia. ¶ S. Ari. inquirēs que pꝛdicata diuisis.
vt duo possint pꝛdicari vt vnū dicit qꝫ sꝫ est hō 2 albus. 2
hoc erit vt vnū. ¶ S. Ari. dicit expse hac eē vna. sꝫ est
hō albꝫ. ¶ Rñdeo. Ad maiorē enīdētia qñōis. p inquirā
de pncipali. scdo iuxta hoc an hec sit vna. albū est musi
cū. tertio iuxta hoc an hec sit vna. homo albꝫ est hō musi
cus. 4. iuxta hoc an hec sit vna. hō qui est albus currit.
¶ Quātū ad pꝫ dico qꝫ hec est vna. hō albꝫ currit. sꝫ
ista sꝫ est hō albꝫ. idē enīz iudiciū de vtrāqꝫ. vñ ex hoīe
2 albo fit vnū extremū respectu cōpōnis. nō tñ vnū sim
pliciter. ¶ Ad qꝫ sciēdu est qꝫ vnitas in pꝫōne est pꝫ
tionalis vnitati in rebꝫ. in rebus aut quēdā hñt vnitate

simplr. sicut que sunt entia simplr. quēdā dicitur vnū
fm qd. vt que ex talibꝫ cōponuntꝫ sicut domus. sicut est in
pꝫōnibꝫ. vñ h est simplr vna. hō est aial. vbi penitꝫ sim
plex pꝛdicatū enūciat de simplicitate. bec aut. hō albus
currit. nō est simplr vna. sicut pꝫ. qꝫ pꝫ dī ab vnitate.
extremoy vna. sꝫ currere nō ita enūciat de vno. fm pꝫ
pꝫ. cū dī. hō albꝫ currit. sicut sic dicēdo. hō ē aial. Est tñ
pꝫ vna. qꝫ sibi cōpetunt passionēz pꝫōnis vniꝫ que sunt
opposita dīa 2 dīctoria. 2 diuidi p affirmationē 2 nega
tionē. 2 eē syllogizable. 2 scdm illoꝝ pꝫ. qꝫ p huiꝫ nō diui
dit Ari. aliqꝫ pꝫōne in affirmatiua 2 negatiua nisi vna.
¶ Quātū ad scds idē dico qꝫ bec. albū est musicū. ē vna.
qꝫ tñ albū subicit se p accñs. iō simplr nō est vna. sic nec
hec. hō albꝫ est musicus. vnū enīz subicit: 2 vnū pꝛdicat.
nisi enī vnitas termini pꝫcreti iufficeret ad vnitate extre
mi. pꝫ vna pꝫteret in plures. qꝫ bec est vna. sꝫ est al
bus. que pꝫteret in hac. albū est sꝫ. ¶ S. pma pꝫōne
ar. nā pꝫō est vna in qua pꝛdicat vnū de vno. eadē autēz
vnitas extremi iufficit ad subz que ad pꝛdicatū. sꝫ bec est
vna. sꝫ est musicus. 2 bec sꝫ. sꝫ est albꝫ. g 2 bec. albus
est musicū. qꝫ vtrūqꝫ extremū est vnū. ¶ Lōtra pꝫōne in
stat. tñ qꝫ musicū pꝛdicat de albo rōne alicuiꝫ tertū. puta
sꝫ. g idē est dicere ac si diceret. sꝫ. qui est albꝫ est musi
cus. sꝫ bec est plures fm Ari. qui dicit in lra qꝫ qñ duo ac
cipiunt: quoz vnū de altero pꝛdicat p accñs: vl ambo de
tertio p accñs: ex his nō fit vnū. tñ qꝫ tot cōpōnes iplici
te sunt huiꝫ. albū est musicū. quot huiꝫ. sꝫ est albꝫ musi
cus. sꝫ pꝫter cōpōnes iplicitas est bec plēs. sꝫ est albus
musicus. g 2 bec erit plures. albū est musicū. nā cū dī. al
bū est musicū. due sunt cōpōnes iplicite. sꝫ sꝫ est albꝫ qui
est musicus. 2 eedē cōpōnes iplicite sunt h. sꝫ est albus
musicus. assumptū pꝫ. nā cū dicimus. albū est musicū. dī
co ibi cui inest albū eē musicū de vtute pꝫmōis. ¶ Rñ
deo. Ad pꝫ dico qꝫ rō ostendit extremū pꝫōnis nō eē sim
plꝫ vnū: est tñ vnū qñū iufficit ad vnitate vnitas 2 falsi
tatis. 2 ad vnitate affirmatiōis 2 negatiōis. 2 vt iufficit ad
rōne syllogistica. ¶ Ad 2m dico qꝫ cū dī albū est musicū
cōpositio iplicite in subo est cōpositio actꝫ 2 pꝫ. pꝫter qꝫ
ex sumptis in subo fit vnū. 2 sꝫ ex sumptis in pꝛdicato. sꝫ
cū dī. hō est albꝫ musicus. albū 2 musicū sunt duo. quoz
neutrū est: vt pꝫ respectu alteri. sed vtrūqꝫ est actꝫ. iō p
modū vnus nō possunt pꝛdicari de eodē. sed cum vtrūqꝫ
sumatur: vt pꝛdicatū necesse est vtrūqꝫ per se pꝛdicari.
ideo est ppositio plures. vbi duo accidentia pꝛdicantur
vel subiciunt. ¶ Quātū ad tertū dicēduz sꝫ sꝫ bec
est vna. homo albus est homo musicus pꝫ rōne dictā. qꝫ
albū ad hominē se hz. sicut actus ad potentia: 2 musicūz
similitē. ideo ex homine 2 albo fit vnū extremū. 2 ex
hoīe 2 musico aliud extremū. ideo pꝛdicat vnus de vno.
ens aut subiectū iter adiectiuū 2 substantiuūz nō desig
nat aliqꝫ eē vel nō eē. sicut cōpositio p ppositiois affir
matue vel negatiue. sed designat cōmunitatē quāda ad
iectiuū ad substantiuū. fm qꝫ hoc habet rōne disponibilis
2 illud rōne disponētis. vnde magis est modus intelligē
di qꝫ copula verbalis designās aliqꝫ eē. ¶ Pꝫo hac cō
clusionē arguit sic. bec est vna. homo albꝫ currit. vt ostē
dit est. vnitas ergo hoīs albi iufficit ad vnitate extremi.
2 eadē rōne istud est vnū. homo musicus. ergo huiꝫ p
positiois. homo albꝫ est homo musicus. vtrqꝫ extremū
est vnū. ergo 2 ppositio est vna. ¶ S. ex hoīe 2 albo fit
vnū sicut ex actu 2 potētia. similitē ex hoīe 2 musico ea
dē rōne. ergo vtrūqꝫ extremū est vnū. ergo 2c. ¶ Sꝫ cō
tra. scds Ari. eoz que subiciuntꝫ 2 pꝛdicantur quecūqꝫ
duo vel plura dicunt de tertio p accñs. 2 alteꝝ de altero
dī p accñs. ex his nō fit vnū extremū. nec est affirmatio

vel negatio vna. s; sic est in pposito. q; hō r musicus dicit de hoie albo p accis. r altez de altero p accis. g; bec nō erit vna. sicut bec. soz. est hō alb⁹. ¶ Rādeo q; q;uis p dicit centū duo. quoz vtrūq; accidit tertio. r altez alteri. nō est ppositio plures. s; si duo p dicit. quoz vnu accidat alteri p qdā tertiu cui insunt. r cui sunt act. tūcerit ppo plures. q; si duo accitua sibi inuicē. ex hō sunt act. cuius dā tertij p dicit. ex his nō fit vnu. sicut ex actu r po. ex alijs aut fieri p. vñ p; q; rō pcedit ex iufficiēt. q; omittit vltimā partē positā. ¶ Quātū ad 4. dīco q; bec est simplr plures. hō qui est alb⁹ currit. q; duo actus p duas cōpositiones formales hōi attribunt. nā albū attribuit hōi p hoc verbū est ipotans formale cōpōnē. ita enī formāliter attribuit albū homini. s; p qui. referat hō. sicut si diceret hō est a. b. q; formalis attributio accipit spēs a cōpositione vball. s; hoc qd est. qui est. hōi relato. denotat albū attribui. cui etiā attribuit currere. nec attribuit currere homini qui est albus. ita vt hoc totū accipiat. vt vnu subm. ¶ Itm q; n. respectu tertij accipit. vt vnu subm; qd de alio significat formalr eē vel nō eē. h aut q; est. qui est alb⁹. s; rōne relationis ipotare p ly qui. suspēdat amūmus audietis. vt hoc intellectū ad aliud referat. tñ aliqd de alio significat eē. aliqñ nullo hoie exite albo nō bec eēt falsa. aliq; hō qui est albus nō currit. sicut si dicit. q; tu curris vep; vel falsuz significat. suspēsus est tñ anim⁹. vsq; quo aliqd addat. nā ans hypotheticē. vt est ps ppositiois vep; vel fa. s; significat. Si tñ intelligat q; ly qui est. eēt qdā modus itelligēdi iter substantiū r adiectiuū. tūc eēt ppositio vna. sicut bec. hō alb⁹ currit. r ei⁹ dicitōria eēt bec. hō qui est albus nō currit. ¶ Cōtra hōc p dicitōrie p ar sic. relatiū sube. ergo sic dīcēdo. homo qui est alb⁹ currit. denotat homo replicari. ita q; hō semel acceptus vt subijcti actū currēdi. r iterat ei qd est eē albū. ex hoie aut iterato respectu diuersoz p dicitōz nō pōt esse vnu; subm ppositiois. ergo rē. ¶ Itellectus cuiuscūq; ppositiois cathogice resoluit in duos itellect. simplices sine vō r falso. s; bec ppositio nō sic resoluit. nā sic dīcēdo. hō qui est albus sine additione alteri. significat vep; vt falsuz. q; denotat q; homo sit alb⁹. s; q; homo referē. r relatio est ad aliū actū. iō anim⁹ audietis suspēsus est. donec aliqd aliō addat de hoie. sicut si dicit. hō qui currit. vep; vel falsuz significat p ipas ppositionē. s; ad hūc depēdet animus audietis qd debeat viteri dicit. ¶ S; cōtra arguit. q; vnitās subiecti distributionis iufficiat ad vnitātē subiecti act⁹. s; hoc totū. hō qui est alb⁹ est vnum subm distributionis. q; ex illa uenit syllogizare sic. sed ille est hō qui est albus. ergo ille currit. in syllogismo aut totū medium est id qd in vtraq; ppositione accipitur. r in maiori supra totum. vt vnu disponibile cadit signū. ¶ S; hoc q; est homo qui est albus iufficiat ad vnitātē mediū syllogistici. ergo r extremi in ppositione. q; ex ppositionibus plures non fit syllogismus. ¶ Pterea quādo ppositio est plures necesse est esse plura extrema. q; ad minus. 4. cū cuiuslibet p pōnis sint duo extrema. accipio aliud. q; p dicitū nō artat subm. si ergo in hac. hō qui est albus currit. p dicitur currere de hoie sicut de suo subo. r albū de hoie sicut de suo subo. r non coartaretur hō per ly albū. ergo sequeret ois hō qui est albus currit. ergo ois hō currit. qd est falsum. ¶ Ad primum dīco q; absolute. r pmo nō distribuit totū hoc hō. qui est albus. s; hō per se. tñ in habitudine ad hoc qd est. qui est albus. q; quodā mō homo accipit coartat. eo q; siml accipit. vt ei est albū r currere. ¶ Ad 2. dīco q; hoc qd est q; est albus p se nō est pars mediū syllogistici nec debent tales

determinationes addi ad subiecta. sicut nec alie deterninationes. vt si sic syllogizetur. ois homo r duo hoies sunt tres. ille est homo. ergo ille r duo hoies sunt. s; sic g; debz syllogizari in pposito. ois hō qui est albus currit. ille est homo. ergo ille qui est albus currit. ¶ Aliter pōt dici q; simplr nō est syllogizabilis illa. omnis hō qui est alb⁹ currit. q; silr est plures. cū g; d; q; hō alb⁹ est vnu distribubile. negandū est. ¶ Ad vltimū dīco q; sunt q; tuoz extrema hō currere. hō relatus r albus sibi denotatū inesse. g; ppositio est plures. ¶ Ad pncipalia. ad p. dīco q; boe tius itelligit q; nō est ppositio simplr vna. nisi ex p dicitōris r subiectis fiat vnu. quēadmoduz spēs vna. r vep; est. tñ aliq; mō pōt. ppo dicit eē vna. licet extremū nō sit vnu simplr. nā vnu fit ex actu r po. r albū quodā mō est act⁹ hois. licet nō simplr. est tñ vt ipse dicit act⁹ (supicialis. ppter qd ex hoie r albo fit quodā mō vnu. ¶ Ad aliud dīco q; nō est eadē rō. q; ambulans r albū sunt duo. quoz vtrūq; accidit alteri. r neutz est act⁹ respectu alteri. nec potētia. ppter qd homo albus accipitur. vt vnu subiectū respectu p dicitōris. r homo ambulans accipit vt aliud subiectū respectu p dicitōris. vnde ex hoie r albo r ambulāte nō fit vnu. s; ex hoie r vtrūq; illoz diuisim fiat vnu. sed bec forte est vna. suba sup dicitā alba currit. q; suba sup dicitā est potētia respectu albi. r ideo ex illis fit vnu sicut ex hoie r albo. nā sube adueniunt accitua fm ordine. ita q; vnu accitū est dispositio ad aliud. ¶ Ad tertium dīco q; quādo duo accitua. quoz vtrūq; accidit r p dicitantur de illo. aut subijctū illi. tūc nō est ppositio vna. sic nō ē in pposito. homo enī r albū nō accidunt tertio vt forz. licet albū accidat hōi. ¶ Ad quartū r vltimū dīco q; bec est sua p dicitōria. aliq; hō alb⁹ nō currit. r cū d; q; vtraq; est falsa. pōt q; nullus hō sit alb⁹. dīco q; non q; bec. aliq; homo alb⁹ nō currit. nō ponit hominē esse albū. Cum d; q; qui est. est mediuz. dīco q; li qui est nō signat ibi aliqd esse vel nō eē. s; designat pformitātē adiectiui r substantiui tanq; quidā modus itelligēdi vel significandi. pp qd dīco q; i fens vel qui est hic subintellectū. cū d; hō albus currit. nō asserit albū de hoie eē vno eē. s; manet ad huc simplex itellectus sine vero r falso. relingitur ergo q; bec homo albus currit. nō ponit hoiem eē albus. sicut r bec. nā rationalē non currit. non ponit animal eē rationale. sed est tantū vnus conceptus simplex.

Item vero determinatis aspiciēdi est quēadmodū sese habēt negationes r affirmatiōes ad seinuicē. be. f. que sunt de possibile eē r nō possibile esse. ptingere r nō contingere. r de impossibili r de necessario. habent bec. n. aliquas dubitationes.

¶ Postq; Ari. determinat multitudinē enūciationū r eaz oppōnē. atq; pnam in ppositionib⁹ de inesse. hic determinat idē in ppositionibus de modo. pma diuersitas aduenit ex additione facta ad p dicitū. r ad subiectū fm finitū r infinitū. vel signū vlc vel p ticularē. secūda diuersitas aduenit ex additione facta ad totā cōpōnē secundū aliqū modū. vt possibile vel impole ptingens vel necessariū. que addita cōpositioni cōstituit modalē ppositiōnē. circa qd sic pcedit. primo cōtinuando dicta dicendis pponit intentū. scdo psequitur de intento ibi. (nam si eoz. dicit ergo q; determinatis his. f. que dicta sunt de ppositionibus de inesse. videndū est quomodo se habēt negationes r affirmatiōes. l. oppōnēs adinuicē. be. f. que sunt in ppositionibus de modo vt de. possibili r nō possi-

bili. ptingenti r non ptingenti. impossibili r necessario. cuius causam subdit. habent enim aliquas dubitationes. r ideo oportet inquirere de eis. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Nam si eoz que cōplectunt ille sibi inuicem opposite sunt p dictiones quecūq; secundū eē vel nō esse disponunt. vt eius q; est esse hoiez negatio est ea que est nō esse hominē. non aut ea que est esse nō hominē. r eius q; est eē albū hominē negatio est ea que est non esse album hominē. sed nō ea que est eē nō albū hominē. Si. n. de oibus aut dictio aut negatio vera est cum lignū falsum sit dicere esse albū hominēz erit vep; de eo dicere esse nō album hominēz. ¶ Quod si hoc modo r in quāticūq; esse nō addit. idēz faciet qd pro esse dicitur. vt eius que est ambulat homo. negatio nō est ea que est ambulat nō homo. s; que est nō ambulat homo. ¶ Nihil enim differt dicere hominēz ambulare vel hoiez ambulāte esse. Quare si hoc modo in oibus. r eius que ē possibile eē negatio est pole nō eē. nō ea q; est nō possibile eē.

¶ Prosequit de itero. vbi sic pcedit. p determinat de eaz oppōnē. r de eaz habitudine pna aut egpollētia ibi. ¶ Cōne vō p. vō p fegā modo dubitatio de oppōnē modi vlt vep; bi. circa qd tria facit. p qōnē ptractat. r eā determinat. tertio determinatā epilogat. r ibi. (est g; negatio) tertia ibi. (vniuersaliter gde.) pma in duas. p arguit ad partes affirmatiuā pbans q; negatio debet poni ad verbus. r ad partē negatiuā. f. q; v; ponit ad modū ibi. (videat autē idē.) ¶ In p. pte ar. sic. sicut se h; in p pōnib⁹ de inesse. sic r in ppositionib⁹ de modo. s; in illis. sequit oppositio vel p dicitio appōnēdo negationē ad verbū. ergo silr erit bic. mi. triplr declaraf. p. primo qñ est p dicitō. scdm. vt eius que est eē hoiez negatio est nō esse hoiez pponendo negationē verbo r non illa que est esse non hoiez. Scdo. qñ est p dicitō r 3. adiacēs. q; hui⁹ affirmatiue que est eē albū hominē. negatio est illa que est. nō esse albū hoiez. r nō illa que est eē non albū hoiez. qd pbat. q; de oib⁹ est vna dicitio. l. affirmatio aut negatio. s; de ligno falsuz est dicere ipz eē albū hoiez. g; fm te erit vep; dicere de ligno eē nō albū hoiez. si illa est negatio eius. q; tñ falsuz est. bec. n. est falsa. lignū est hō nō alb⁹. negatio g; v; ponit ad verbū. r erit vera. vt lignū non est alb⁹ hō. ¶ Tertio qñ p dicitur aliud verbū adiectiuū. q; si hoc mō est qñ p dicit est. idē erit in quāticūq; non addit eē. s; aliud verbū in loco eē. vt affirmatiue q; est. ambulat hō. negatio est. non illa. ambulat non hō. s; illa. non ambulat hō. qd pbat. q; nihil differt dicere hoiez ambulare. r ambulāte eē. sic g; sumit negatio p negationē eē vbi p dicit est. ita sumit p negationē adiectiuū verbi. vbi p dicit. hui⁹ rōnis p ponit m. cū sua declaratione. q; eoz que complectunt. i. cōpōnant fm eē r non eē. i. in ppositionibus de inē rē. scdo ma. cū p lone ibi. ¶ ¶re si hoc modo ita in modalib⁹ sic in illis de inē. sequit q; eius affirmatiue que est. pole eē. negatio erit. pole non eē. ponendo negationē ad verbū. r non alia. que est. non pole esse. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Auidet aut idē possibile eē. r nō esse. Omne eniz qd est possibile diuidi vel ambulare r nō ambulare r non diuidi possibile est. ¶ Itō autē

est: qm oē qd pole est sic non semp in actu ē. Quare inquit et negatio: p; igit r nō ambulare qd est ambulabile: r nō videri qd est visibile. atq; ipossibile de eodē oppositas eē veras contradictiones. non igit est ista negatio.

¶ Arguit ad oppo. vbi. z. facit. p rōne format. z. eā repli cat. vt magis eā firmet ibi. ¶ ¶ringit. n. ¶ In p. pte arg. sic. Ipole est duas dictiones oppositas. i. affirmationē r negationē eē sil veras. s; appōnēdo negationē ad vbi in p pōnē de modo ptingit eas sil eē veras. g; talis nō est negatio ista. non g; est ponēda negatio ad verbū. p hō m. q; idēz est pole eē r pole non eē. verbi grā. omne qd est pole diuī diuel possibile ambulare. est pole nō diuidi. r possibile nō ambulare. cui⁹ rō est. q; oē qd sic est pole. non semp est in actu. g; pōt nō inē ei. g; cui uest affirmatio. inquit negatio. qd g; est ambulare. i. pole ambulare pōt r nō ambulare. r qd est visibile pōt non videri. ex quo sequit q; hui⁹. pole eē. nō est negatio. possibile nō eē. cū sumal possint eē vere. illi rōnis p ponit m. (vt aut. ¶ scdo ma. (at vō impole.) tertio clusionē (non est ergo rē.) ¶ Secundo ibi.

¶ Contingit enim vni ex his aut idem ipsum dicere r negare simul de eodē. aut non fm eē vel non eē que opponunt fieri affirmationes r negationes. Si ergo illud ipossibile est hoc erit magis eligendum.

¶ Repliat rōne. vt magis eā firmet dī. q; vnu ex duob⁹ ptingit. i. o; pcedere. vlt id de eodē sil ptingit dicere. i. affirmare r negare. qd est oppo. pmi pncipij. aut nō fieri affirmationes r negatiōes que opponunt fm eē r nō eē. appōnēdo negationē verbo. si igit pmi est impossibilit. q; negatur pncipiū per se notū. ergo hoc z. est magis eligēdū q; in p pōnib⁹ de mō nō sit accipiēda negatiua p negationē verbi. ergo per negationē modi. vt. f. hui⁹ affirmati ue. pole eē sit negatiua nō possibile eē. r nō illa. possibile nō eē. silr de alijs modis est dicēdū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Est ergo negatio eius q; est possibile eē ea q; est non possibile eē. eadez qdem rō est r in eo qd est contingēs eē. eteniz ei⁹ negatio est non ptingens esse. r in alijs quidem simili modo vt in necessario r impossibili.

¶ Determinat qōnēz. vbi. z. facit. p r dicitis infert qōnis clusionē. scdo pfirmat eā per rōnē. tertio per exēploz inductionē. r ibi. (fiunt enim) tertia ibi. (ei⁹ vō que est) dicit g; q; ita est. ergo negatio eius que est pole est esse. est ista. nō possibile est eē. r silr de illis de ptingenti. q; bu ius affirmationis. ptingit esse. negatio est. non ptingit eē. silr r in illis de impossibili r necessario. ¶ Scdo ibi.

¶ Fiunt enim in illis quēadmodū eē r non eē appositiones. subiecta hō res vt hoc qdē album: illud hō hō. Eodem quoq; modo hoc loco eē qdem r non eē subiectū sit. contingere hō r posse oppositōes determinātes quēadmodū in illis eē r non eē veritatē vel falsitatē.

¶ Probat p rōnē. vbi sic ar. sic se h; eē in illis de inesse. sic se h; modus i illis de mō. s; p negationē eē i illis de inesse fit p dicitio r oppō. g; p negatiōz modū i illis de mō fit p dicitio r oppositio. dicit g; quēadmodū in illis de inesse li. eē r nō eē sunt appōnēs. i. p dicitā q; tenēt se ex p r dicitā. r ipsi eē addit negatio. res vō. i. nōia sunt subiectiue. i. subiecta. vt hoc qdē albū quantū ad p dicitāz. illud vō

homo. qm ad subm. vt cu dicit. homo est alb. eode mo in hoc loco. i. in modalib. esse quide subm est q. est dictu pponis modalis. modus vero vt ptingere r posse. r sunt appones. s. ex pte pdicari determinates vitate r falsitate. que ad modu de illis ee r no ee. vult dicere q. modus h. e. qda appo determinas copone. circa qua pstitit vitas vel falsitas. sicut in illis de inesse. pstitit circa ee sine copone. **¶** Notadu q. in oi. ppone modalis distiguit. dem r modus dem est ipfuz ee cu subo de q. aliqd. affirmat aut negat. ideo ponendu est semp a pte subo. modus aut est ipa determinatio addita. q. is determinet tota copones. tñ s. se ex pte pdicari. vbi gra. idz. currere est pole. loz. currere est dictu r iibile. tñ. si est possibile est pdicatus. sicut ergo in pponib. de iesse. si esse ponitur a pte pdicari r ei adde. da est negatio ad habeda dictione. sic in pponib. moda libus modus ponit a pte pdicari. r ei addeda est negatio. q. sicut se bz ee in illis de inesse. sic se bz modus i illis de mo. r ex h soluitur ro facta ad oppositu. q. non silt se habet ee in illis de mo sicut in illis de inesse. sed sic se bz h modus sicut ibi esse. r io sicut ibi addimr negatio ad verbum. ita h ad modu. r h. xlo intentu. **¶** Tertio ibi. **¶** Cuius po que est. possibile est no ee. negatio est. no possibile ee non ee. Non. n. r r adictiones sibi inuicem sunt b. pole est ee. r possibile est no ee. Quare r seq se se inuicem videbuntur. Ide. n. possibile est ee r non esse. S. z possibile est ee r non pole esse nunq. simul sunt. **¶** Pponunt enim. Ar vero pole est non ee. r no possibile est non ee nunq. simul sunt. Silt aut r eius q. est. necarium ee. negatio no ea q. est. necessarium no ee. s. ea que est. non necariu ee. Cuius po que est. necarium no esse. ea que est. no necariuz non ee. r eius que est. impossibile est ee. no ea que est. impossibile no ee. sed. no impossibile ee. eius vero que est. ipossibile no ee. ea que est. no impole no ee. **¶** Declarat xlonē p exēpla. pmo in ppositionib. de possibilib. q. negatio bui affirmatiue que est. pole ee. negatio est. no pole ee. r no illa. pole no ee. q. bec r illa pnt simul esse vere. vt predictu est. silt bui affirmatiue de mo. pole est no esse. negatiua est. no pole est non esse. que nunq. sit sunt vere. **¶** Secdo in ppositionib. de necessario. q. bui affirmatiue que est necessariu est ee. no est negatiua que est necessariuz est no ee. s. no necariuz est ee. r b. q. est necariuz no ee est negatiua bec. no neciu no ee. **¶** Tertio in pponibus de ipoliz. q. bui affirmatiue. impole esse. no est negatiua. impole non ee. sed no impole ee. silt bui que est. impole no ee. negatio est. no impossibile no ee. ita q. negatio semp poneda est ad modu. **¶** Ultimo cu dicit. **¶** Anuerfallter que ad modu dicitur est ee q. dem r no ee oz ponere que ad modum suba. negatione vero r affirmationes bec facientia ad ee. r ad no esse disponere. r has putare oz ee oppositas dictiones r negationes. possibile r no possibile. contingens r no ptingens. Im possibile no impole. necessarium no necessarium. verum no verum. **¶** Epilogat determinatione datā. d. q. vlt sicut dicitur est oz in ppositionib. de modo ee r no ee ponere suba. s. af-

firmatione r negatione ad vni. i. ad modu que se tenent pte pdicari. vñ ille sunt opposite pole r no possibile. ptingens r no ptingens. ipole no impole. necessarium non necessarium. vep. no vep. vt sic gñalr addat. negatio ad modu. pdicatioz. querit. vtz. modus pdicatur in pponib. modalibus. vt q. no. q. illud qd determinat tota copositione no est aliteru extremu coponis. s. modus determinat copone. g. r. pdicatu aut est aliteru extremuz. **¶** P. si sic. f. g. d. m. esset subm. pns est falsuz. g. ans. pns. qz. nibu aliqd pot poni subm. vt cuz d. for. currere est pole. falsitas pns pbat. qz dictu stat ex verbo r noie. s. verbu nūq. ponit a pte subiecti. qz est nota semp eoz. que de altero predicantur scdm Aristot. supra. c. de verbo. **¶** In oppositu est Ari. h. in lra. **¶** Rñdeo. in ista qone p pntia aliq. neta. S. cdo vica ad qone. **¶** Quatu ad p. notandu pmo q. eoz. que ponunt in ppone vel enunciatione. qda sunt res pdicate vel subiecte. vt h. equus currit. ambulat r. qda sunt vspones subiecti vel pdicari. r hoc duplr. vel ei. qd est subz vel pdicatu. vel subiecti inquantu subm. vel pdicatu inquantu pdicatu. r differt hoc ab illo. sicut differt pater r illd qd est pater. qz pnu est relm. scds est absolutu. silt subm in qtu subiectum. r pdicatu inquantu pdicatu dicunt mutuo relatiue. s. id qd est subz. r id qd est pdicatu sumunt fm se r absolute. dispositiones ergo ei. qd est pdicatu. r eius qd est subm sunt comuniter noia adiectiua vt albus niger. r silt aduerbia. vt bene male r h. vñ ta. is dispositio subycif cu subo. r pdicatur cu pdicatio inquantu est subm vel pdicatu. aut ps alterius ipforu. vt h. alb. currit bñ. io tales vspones dicuntur determinare aut disponere extremu vl extrema. vspones aut subiecti in qtu subm vel pdicatu in qtu pdicatu. i. alteri illoz in compatione ad aliteru sunt bec. tñ. solū. negio. cōtingeter. impole. r h. de quaz. 4. pncipalibus agit Ari. spatr in hoc libro. s. de poli impoliz necio ptingent. qz bec sunt spatr q. faciūt ppones modales. iste aut vspones p. prie loquedo nec subyciunt nec pdicant. qz sunt ipi subo in coparatioe ad pdicatu. r ecouerio. io determinat tota copositione. tñ sicut dcm est in pmo libro q. vbi in enuciatioe. s. sit tñ copula r non pdicatu. nec ps pdicatu. tñ se tenet qm axime ex pte pdicari. ita dico h. de mo. vt dicēdo. h. no necio est aial. li. necessario determinat totaz copositione. s. magi determinat ad parte pdicari. qz determinat pdicatu in qtu pdicatu. i. p coparatioe ad subz. **¶** 2. notadu q. i. p pone modalis dicēdo sic. for. currere ē pole. est duplex copositio. vna implicita i p dicto posito a pte subo. vt for. currere. qz h. iplicat curuz iesse for. qz tñ v. let for. currere qtu for. ē currez. 2. copo ē pncipalis pdicatu cu subo q. iportat p. li. s. no dterminat aut disponit p. li. pole. qz modus no determinat h. illa 2. copone pncipalē. s. illa q. est ipi dicti. ista. s. impotata p. for. currere. **¶** 3. notadu q. in p pone modalis est duplex subz. s. subz enuciatiois. r subz locutiois. voco subz enuciatiois ipz totu dictu. vt for. currere. s. subz locutiois d. illd de quo est fm. o. i. p. ps dicit vt li. for. **¶** Quatu ad 2. dico q. in pponib. de mo. ipm dictu subycif. ita q. et vbu est ps subo. pu ta for. currere. r modus pdicaf mediāte tñ vbo est. vt est pole. h. aut qd dixi vbu debere subyci est itelligendū qm modus ponit noialr. r verbu dicit est ifinitiuu modi. vt in exemplo pdicatio. aliogn no est sic. vt dicēdo. h. no necio est aial. qz h. li. h. tñ subycif. li. aial tñ pdicaf. li. ē. ē. copula r tertiu adiacēs. ly. necessario est dispo determinas totaz copone. q. tñ magis declinat ad pte pdicari. sic ipa copo ipotata p. li. est vel positu vel subitellectu. qd dico p. pter copositione implicita in dicto. **¶** Ad p. in oppositu dico

q. ma. est vera de copositioe qua determinat. modus aut vt dictu est no determinat copositione pncipalē. cui. est extremu de mo pexposito. s. determinat copositione iplicita i oco cui. no ē extremu. **¶** Ad 2. dico q. dictu talis copositiois est subz. r verbu ibi positu no ē nota. pdicatu. qz vt ibi bz vim nois fm q. dicitu ē in p. lib. 20. pot. n. vbu ponit a pte subo qm induit vim nois. vt currere est moueri r curro est verbu. Silt in pposito dico. **¶** Insequētie vero fm ordinē sūt ita ponētib. Illi. n. que est. pole ee. illa q. est contingit ee. r bec illi conuertit. que est no impossibile ee. r non necessarium ee. Illi vero que est pole non ee. r contingens non ee. ea que est no ipole no ee. r no necessariu non ee. Illi vero que est no pole est ee. r no ptingens ee. illa que est impole est esse. necesse est non ee. Illi vero que est non possibile non ee r non contingens non esse. illa que est imposibile esse r necessarium esse. **¶** Postq. Ari. determinat de oppositione pponu modalium. h. determinat eaz habitudines siue pntias aut egpollētas. vbi sic pcedit. pmo facit qd dictu est. S. cdo circa qda pdicta mouet qda qone. 2. ibi (dubitabit at) pma ps diuidit in duas. pmo determinat de pntia modalium fm opinionē alioz. scdo fm veritate r opinionē p. pntia. scda ibi. (ergo impossibile.) pma in. 2. pmo alioz opinionē recitat. Secudo ea p figurā explicat. S. cda ibi. (considerant aut.) **¶** Ad euidentiā p. parte notadu q. cu sint. 4. ppositioes de modo sicut sunt quoz. modi de quib. agitur in hoc libro qlibet eaz pot quadrupliciter variari. r sic in vniuerso erūt. is. vno qdē modo pnt accipi affirmatiue tā de dicto q. de modo. r tūc sunt iste 4. pole est ee. ptingens est ee. ipole est ee. necesse est esse. alio mo pnt sumi negatiue tā de dicto q. de mo. r tūc sūt iste 4. no pole est no esse. no ptingens est no ee. no ipossibile est no ee. no necesse est no ee. 3. mo possunt sumi affirmatiue de dicto. sed negatiue de mo. r tūc sunt ille. 4. no pole est esse. no ptingens est ee. no impole est ee. no necesse est ee. Quarto mo pnt accipi ecouerio. s. negatiue de dicto r affirmatiue de mo. r tūc sunt ille. 4. pole est non ee. ptingens est no ee. ipole est no ee. necesse est no ee. pnt ergo r egpollētie eaz a quib. dā ponētib. i. opinatib. sūt fm talē ordinē r cōbinationē. qz illi ppositioni que est. pole est ee. uertit illa que est. ptingens est esse. r ecouerio. bec illi. r silt ille dicit. no ipole est ee. no necesse ee. r quatu ad ista vltimā errat. vt patebit infra. silt illi ppositio ni que est. pole est no ee. uertuntur r egpollent ille. ptingens est no ee. non impole est no ee. no necesse est no ee. r in hoc vltimo silt errauerūt. vt patebit infra. illi vbo que est. non possibile est esse. equipollent illi. non contingens est esse. impole est esse. necesse est no esse. illi aut que est. no pole est no esse. equipollent ille. no ptingens est non ee. im. xle est non esse. necesse est esse. **¶** Secdo ibi. **¶** Consideretur autē ex subscriptione que ad modum dicimus. **¶** Explicat qd dixerat in figura. fiat ergo vna figura quadrangularis. ita q. in pmo angulo sit a. ponantur. 4. p. me. in secudo sit b. ponatur. 4. secude. in tertio sit c. ponatur alie. 4. in 4. sit. d. ponantur alie. 4. sicut iam predicte sunt. r nunc in littera iterum repetuntur. patet.

A Possibile est ee ptingens est ee impossibile ee necesse est ee

B Non possibile ē no esse no ptingens est no esse no impole est no esse no necesse est no esse

D Possibile non ee ptingens no ee impossibile non ee necesse non esse

L Non possibile ē esse non ptingens est esse no impossibile est esse no necesse est esse

¶ Deinde cum dicit. **¶** Ergo impole r no impole illud qd est ptingens r pole r non contingens r non possibile est ee. sequitur quide contradictorie s. conuertim. illd. n. qd est possibile ee negatio impossibilis sequit. negatione vero affirmatio. Illi enim que est no possibile ee. illud qd est ipossibile est ee. affirmatio eniz est impossibile. r negatio vero non possibile. **¶** Determinat de pntia modalium s. om opinionē p. pntia. Circa qd duo facit pmo pdicta opionē examinat ondens in qb. bñ r in gbus male dicit. 2. ex bis xcludit r cōfirmat suā opionē verā ibi (aut certe) p. in. 2. pmo ondit in qb. bñ dicit. scdo in qb. errauit ibi. (necessariu vo) dicit q. ppones de poli r ipoli bñ sunt disposite. nā ad affirmatiua vni. sequitur negatiua alteri. r ecouerio. r sic posuerūt ipi. dicit q. ipole r no ipole sequunt ad pole r no pole. ptingens r no ptingens. s. dictione r uertit. qz ad affirmatiua de poli aut ptingenti sequit negatiua de ipoli. vt ad illd qd ē pole ee sequit no ipole est ee q. ē negatio ipolis. silt ad negatione de poli sequit affirmatio de ipoli. vt ad no pole ee sequit ipole ee. r ps q. ipole ee est affirmatio r non pole negatio. qz h. ponit negatio ad modu. ibi non. **¶** Necessariu vero que ad modum sit considerandū est. manifestū est autē. qm non eodem modo. sed cōtrarie sequunt. **¶** Contradictorie autē extra. Non eni est negatio eius qd est necesse non esse. no necesse ee. **¶** Contingit eniz in eodē veras esse vtrasq. **¶** Oz enim est necessarium non ee est non necessarium ee. **¶** Ondit vbi errauerūt. qz in illis de necio qtu ad p. angulū r 2. vult. n. q. ille de necio no silt sequunt ad illas de poli. sic ille de ipoli. pnta q. ad affirmationē sequit negatio. r ad negationē affirmatio sic ipi ponebat. duo q. facit. p. ondit intēti. 2. reddit cāz intēti. ibi (ea vo est) dicit q. neciu. i. ppo de necio quo se bz p. sideradū ē. qz sup. no sic se hnt. vt illi dicebat. vñ subdit. manifestū ee. qm in eodē mo sup. sequit ad illā de poli sic illa de ipoli p. negatione pposita. vt dicēdo. no necesse est no ee. vt patebit magis. s. s. eoz. positione dictione sunt ee. i. ex locū suū. nā ppones in p. angulo. r in 3. angulo debet poni dictione. ipi aut in p. angulo aut ordine ponit hāc. no necesse est ee. r in 3. hāc. necesse est no ee. q. dicit. s. pdicte no sunt dictione. bene g. d. q. dictione sunt ex locū suū. vñ statiz pbat q. ille. necesse est no ee. r no necesse est ee. no in qua est negatio eius que est necesse no ee illa que est no necesse esse. r bario impole est duas dictiones simul ee veras. sed contingit vtrasq. illas in eodē. s. tēpore. i. simul ee veras. qz illd idē

qd est necessarium no ee est no necessarium ee. ps qd vna il laz no est negatio alteri. mi. ps in exeplo. bec. n. est va. asinu nece est no ee boiez. r filr bec est va. asinu no nece est ee boiez. qd p ordinē pdicti dictione sūt ex locū suū. qz no ponunt vbi debēt poni. s. in p r tertio angulo aut or dine. sed ponunt extra in alijs angulis. C Secundo ibi.

Causa autē est cur non sequit similiter cum ceteris: qm contrarie impossibile esse necessa rio reddi idēz valēs. Nam si impole est esse necesse est hoc no ee. Si ho impole est no ee hoc necessarium est ee. Qz si illa similiter se ha bent ad possibile r no possibile. ecōtrario ve ro idē significat necessarium r impossibile mani festum est: quoniā bec no eodē se: quēadmo dum dictum est contrarie.

Assignat cam dicti illi. qre illa ppositio de necesse no sequit eodē modo ad illā de possibili sicut illa de impossi bili rtrarie sumpta necessario idē redditur valēs. i. equi pollēs ad illā de necesse. r filr econuerso. nā ad impossi bile est ee. sequit necesse est no esse. r ad impossibile est no ee. sequit necesse est esse. ita qd ad illā de impossibili affir matiuā de modo r de dicto sequit illa de necesse affirma tiua de mō. sed negatiua de dicto. r ad illā de impossibili affirmatiuā de modo: sed negatiua de dicto sequit illa de necesse affirmatiua de vtroqz cōtrarie. ergo de dicto hnt adinuicē consequentiā. quare. qz sic est qd illa de necesse srie dicta vel sumpta sequit ad possibile. sicut impossibile idēst qd filr se bz ad possibile tā impossibile est ee qz necesse est no ee. nā idē significat necessarium r impossibile. s. si srie sumāt. manifestū ē qd no filr. s. absolute loquēdo. s. quē admodū dcm est. s. i. srie sumant. r iō sicut impole p ne gationē ppositā egpoller ad possibile. vt postūz est. ergo r illa de necesse sumpta srie p negationē postpositā. s. necesse est no ee. egpoller r sequit ad possibile per negationē p positā. vt dicēdo. no necesse est no ee. bec enim sequit ad possibile est esse. C Deinde cū dicit.

An certe impossibile est sic poni necessarij cō tradictiones. Nā qd est necessarium esse. possi bile est ee. Nā si no negatio sequit. necesse est. n. aut dicere aut negare. Quare si non pole est ee. impole est ee. ad qd sequit necesse est esse: qd est incōueniens. At vero illud qd est pos sibile ee. no impossibile est ee sequitur. hoc ve ro illud qd est no necessarium ee. Quare contin git qd est necessarium ee. no necessarium ee. qd est incōueniens. At vero neqz necariuz esse sequit pole ee neqz necessarium non ee. illi eniz vtracqz contingit accidere. Hoqz autem vtrūlibet ve rum fuerit non erunt illa vera. Simul enim possibile est ee r no ee. Si ho necesse est ee. vel necesse non ee. non erit pole vtrūqz.

Ex dictis cludit opinionē ppiā pbans qd ad pole ee sequit no necesse est no ee. r arguit sic. ad possibile ee vel sequit no necesse est ee vel necesse est ee. v. necesse est no esse. vel no necesse est no ee. no enim est dare plures. ppo sitiones de necesse. sed no sequit aliqua pmax. triū. ergo relinquit qd sequit quarta. bec. s. no necesse est non esse. Illi rōnis p ponit mī. scōdo clusionē ibi. (relinquit qd) Circa mī. sic pcedit. p pbat qd ad possibile esse no sequit

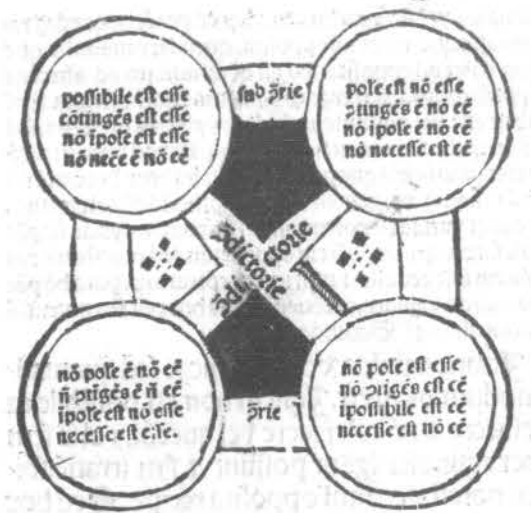
non necesse est ee. r hoc pertalē rōnē. ad illam. necesse est esse. sequit possibile est esse. qz si non da oppositū. no pos sibile est ee: ad quā sequit. impossibile est ee ex dictis. sed bec impossibile est ee no pōt stare cū pma. s. cū bac necesse est esse. ps. ergo ad illā pma sequitur possibile ee. tūc. v. tra. ad pole est ee seqt no impossibile est ee. r ad bac vt ipsi ponūt in pmo ordine: sequit no necesse est ee. ergo a p ad vltimū ad necesse ee sequit no necesse est ee. que est sua ddicto ria p negationē ppositā mō. qd est inconueniens manife stū. ps ergo qd ad possibile ee no sequit no necesse est esse. iō dicit qd impole est sic poni dditiones necessary. sicut ipsi ponebāt. nā ad hoc qd est necessarium ee sequit qd possibile est ee. nā si no sequit ei negatio. s. no possibile est esse. qz de qlibet necesse est aut dicere. i. affirmare. aut negare. p pmi pncipiū. qre si est no possibile ee sequit qd impossibile est ee. r qd necesse est ee. i. si ad necesse ee sequit no pole. ergo r ipole. qd est incōueniens. pbō. qz ad pole ee sequit no ipole ee. bec vo. i. ad ipole ee sequit no necesse ee. qre a p ad vltimūz rtingit qd ad necariū ee seqt no necessarium ee: qd est incōueniens manifestū. qz r. C Scōdo pbat filr qd ad pole ee no sequunt alie due. s. necesse est ee r necesse est no ee ibi. (At vo neqz) r B p talē rōnē. in oi bona pma pns pōt stare cū asie. s. ille. z. no pnt stare cum illa. pole est ee. q non sequunt ad eā. pbatio minoris. qz possibile se habet ad esse. r no ee. sed altera illaz vnaqz. s. necesse ee se habet tantū ad esse. altera vero. s. necesse non esse ad non ee tā tum. ergo r. dicit ergo qd nec necessarium esse. nec necessa riam non esse. sequitur ad possibile esse. illi enim. s. possi bile ee contingit vtrūqz accidere. s. esse r non esse. proba tio pmi. qz simul aliquid est possibile esse r non esse. p batio secundū. qz si aliquid est necesse esse vel non ee. no erit possibile vtrūqz. s. esse vel non esse. qz altera se habet determinate ad esse. altera ad non esse. vt est dictum. C Deinde cum dicit.

Relinquitur igit no necessarium est no ee. seq ei que est possibile est ee. Hoc enim verū est r de necesse ee. Hoc enim fit cōtradictio ei que sequitur no possibile est ee. Illud enim sequi tur hoc qd est impossibile esse. r necesse non esse cuius negatio est. non necesse est no esse.

Infert conclusionē dicens qd relinquitur vt ei que est possibile esse equipolleat non necessarium non esse. qz il la sola restat de necesse. r hoc verum est. r subdit qd etiaz verū est de necesse est non esse. qd scilicet non sequitur ad illā possibile est esse. sed bec. s. de necessario que sequitur ad possibile ee fit rtradictio. i. cōtradictoria eius que seq tur ad non possibile est ee. illud enim. idēst ad no possibi le esse hoc qd est impossibile ee. r necesse est no ee. cuius negatio est non necesse. ergo a pmo ad vltimum ad possi bile ee sequitur no necesse est non esse. r non aliqua alia rum de necesse ee. C Ultimo ibi.

Sequitur igit r be rtradictiones fm predi ctū modū r nihil ipole cōringit sic positis.

Epilogat circa determinata di. qd dditiones. i. affirma tiones r negationes sequunt se fm pdictū modū. r nihil impole rtingit sic positis. i. sic ordinatis predictia pposi tionibus: vt est dictūz. In primo ergo ordine vel angulo sint ille ppositiones. possibile est ee. rtingens est ee. non impole est ee. non necesse est non ee. In scōdo ille. pole est no ee. rtingens est no ee. no impole est no ee. non necesse est. In tertio ille. no possibile est ee. no rtingens est ee. impole est ee. necesse est no ee. In qrtio ille. no pole est no ee. no cō tingens est non ee. impossibile est non ee. necesse est esse.

Ad euentiā pdictoz notandū qd ppositionū moda lium alie sunt srie. alie dditione. alie subcontrarie. alie subalterne. 4o ordo r 3o dicitur. pmi aut r 2o subdian tur. sed pmi r 3o r similiter 2o r 4o dditionian. 4o or do subalterne pmo. r tertio 2o. qd ps in figura. C No tandū etiā qd srie r egpollētie pdicte patent per has q tuoz regulas. C Prima regula est ista. cuiusqz dicto af firmato attribuit possibile eidē attribuit cōtingens: r ab eodē remouet impossibile r ab eius dditione opposito re mouetur necesse. r per hanc regulā equipollent. r cōuer tuntur inter se ppositiones pmi ordinis. C Scōda regula est ista. cuiusqz dicto negato attribuit possibile eidem attribuit cōtingens r ab eodem remouetur impossibile r ab eius cōtradictorio opposito remouetur necesse. r per hanc regulā cōuertunt r equipollent inter se ppositiones secūdi ordinis. C Tertia regula est ista. a quocūqz dicto affirmato remouet possibile. ab eodē remouetur cōtin gens r eidem attribuitur impossibile. r eius cōtradictio rio opposito attribuit necesse. r per hanc regulā cōuer tuntur. r equipollent ppositiones inter se tertij ordinis C Quarta regula est ista. a quocūqz dicto negato remo uet possibile. ab eodē remouet contingens: r eidē attri buitur impossibile. r eius cōtradictorio opposito attri buitur necesse. r per hanc regulam cōuertunt. r equipol lent inter se ppositiones quartij ordinis. Ut patet intuen ti predictam dispositionem in figura.

Queritur Circa hanc materiā de ppositionibus modalibus. vtz ppositiones de modo. r ppositiones de inesse sint distincte specie. videt qd no. nam differentiū specie vnum non fit aliud. maxime qū nihil eorum perditur in transmutato. sed ppositio de in esse fit ppositio modalis per solam additionē modi re manente quicquid erat in illa de inesse. verbi grā. homo est aial. bec est de iesse. additur necessario r fit modalis: vt dicēdo. homo necessario est animal. r tū remanet to ta pma. ergo r. ma. ps. qz nunqz vnuz oppositū fit aliud oppositum sine corruptione pmi. sed que differūt spe cie sunt opposita. qz oppositis differentijs cōstituantur. C S. si differūt specie. vna no seqret alia: sed ad ppōnē de inesse sequit qnqz aliqua modalis. vt ad illaz. homo currit. sequit illa. homo cōtingēter currit. C Ad oppo. qz ppositiones aliter se habētes ad oppositionē r conse quentiam vident specie differre. sed sic se habent pposi tiones modales r de inesse. ergo r. minor r patet ex pre

dictis in hoc scōdo libro. C R. sideo in ista qōne. pmo vi dendū est quid modus sit r quot modis dicit. Secūdo quid sit ppositio modalis r ppositio de inesse. Tertio ad questionē. an bec ab illa specie distinguat. C Quātū ad pmi dicitur qd modus est adiacēs rei de terminatio que vt dicitur habet fieri per adiectiuū. sed adiectiuum est duplex. quoddā nominis. vt album. nigrū. quoddaz verbi. vt fortiter agit. velociter currit. aduerbiū eniz di citur vi verbi adiectiuū. ergo duplex est modus. noialis r aduerbialis. qui patent in hac ppositioē. homo alb9 currit velociter. Aduerbiorum autēz quedam determi nant verbū gratia cōpositionis. vt illa. 6. possibiliter. ipof sibiliter. necessario. cōtingēter. vero. falso. quedā deter minant verbū gratia rei verbi. vt fortiter agit. velociter currit. r sic de alijs. Dimissis aut omnib9 alijs modis de illis qui determinant cōpositionē intendit in hoc lib9: r illi tantū sunt qui faciunt ppositiones modales. cū eniz dicitur. homo necessario currit. significat qd illa compo sitio sit necessaria. cū aut dicit. homo currit bene signifi catur qd curritus hominis sit bonus. C Sciendū etiāz qd isti. 6. modi. qui ppositionem faciunt modalē quādoqz sumunt aduerbialiter vt possibiliter necessario r. quā doqz nominaliter. vt possibile impossibile necessarium r. C Sed aduertendum qd ppositiones que modifican tur his modis. s. vero r falso non determinantur ab his. cuius ratio est. qz in eis sumitur oppositio eodēz modo. r similis consequentia. sicut in illis de inesse. non sic aut in his de possibili r impossibili. necessario rtingēt: sicut patet ex predictis. C Quantum ad scōm dico qd pposi tio modalis est que modificatur aliquo istozum sex mo dozum predictozū. vt fortēter currere est verum r. sic qd in talibus ppositionibus de modo verbum: imo totum dictum debet subycti r modus predicari. oēs alie propo sitiones dicunt de inesse in quibus. s. non ponitur aliqs modozum predictozum. C Quantum ad tertium. lz in entibus ratiōis non fit proprie species aut genus: qz no sunt in predicamento. vt ostensūz est in libro predicamē tozum in quadam questione. tamen eo modo quo ipro prie loquendo imaginamur genus r drias r spēs. dico qd ppositiones de iesse r de modo distinguunt specie. qd p batur sic. magis differunt ppositiones de inesse r de mō qz affirmatio r negatio. sed affirmatio r negatio differūt specie: vt ostensum est in pmo huius. ergo r. ma. pbat. quia magis differt ppositio modalis a ppositioē de in esse qz vna de inesse ab alia de iesse. vel vna modalis ab alia modalis. sed affirmatio r negatio possunt ambe esse de inesse. vel ambe de modo. ps. ergo r. C S. que diffe runt in forma differunt in specie. qz differentia fm spēm est differentia fm formam. sed ppositio de inesse r de modo differunt in forma. qz forma in illis de inesse vide tur esse simplex inherētia: r ipsa compositio pdicati ad subm. forma autē in illis de modo est ipsa determinatio cōpositionis per quā be ab illis eēntialiter distinguunt. ergo r. C Ad pmi in oppositūz dico qd minor est falsa. ppositio enim de inesse no fit modalis manens forma liter de iesse. sed bene materialiter sicut est quando ex aqua fit ignis. qz destructa forma aque manet mā eius sub forma ignis. ita hic. forma eni de inesse no manet si cut prius. C Ad scōm dico qd consequentia est falsa. nāz ad aliquā affirmatiuam sequitur negatiua. cum tū affir matio r negatio sint opposita r specificē distinguantur. ab hanc enim. homo est animal. sequitur homo no est la pis. r ad affirmatiuaz de pdicato finito sequit negatiua de pdicato infinito. vt ostensum fuit supra. ergo in p posito similiter est dicendum.

Abitabit aſt aliqñ ſi illud qđ eſt neceſſariuz eē poſſibile eē ſequiſ. Nam ſi nō ſequat cōtradictio ſeq̄tur non poſſibile eē. Et ſiquis dicat nō hanc eē cōtradictionē. neceſſe eſt dicere poſſibile nō eē. Sed vtroq; falſe ſunt de neceſſe eſſe.

Hic vt dicebat. mouet Ariſt. quādam queſtionē circa predicta. dixit. n. parū ante qđ ad neceſſe eē ſequiſ poſſibile eſſe. et quia hoc nō eſt vniuerſalr verū. ideo inquiri vbi ſit verū. et vbi nō. et hec pars diuidit̄ in. z. in pncipalem. vbi inquiri de intēto. et incidentalē. vbi cōparat p. poſitiōes de neceſſe ad aliquas modales. ſcda ibi (ineſt quidē) p̄ima in. z. p̄mo queſtionē pertractat. ſcdo eam determinat. ibi (manifeſtū eſt autē) p̄ima in duas. p̄mo arguit ad partem affirmatiuā. ſecūdo ad negatiuā. ſecūda ibi (At vero rursus) proponit ergo queſtionē dicens. qđ dubitabit aliquis ſi ad id qđ eſt neceſſariū. ideſt ad neceſſe eſſe. ſequiſ poſſibile eſſe. Et arguit qđ ſic. qđ ſi nō ſequitur eius cōtradictoria. nō poſſibile eē. de quolibet enim eſt affirmatio vel negatio vera. qđ ſi aliqñ dicit qđ cōtradictoria eſt que eſt poſſibile eē nō eſt illa nō poſſibile eē. neceſſe eſt dicere qđ eſt iſta poſſibile nō eſſe. ſz falſum ſit. vt ſupra eſt p̄batū. ſz ſiue ſic ſiue ſic vtroq; ſunt falſe et icōpoſſibiles cū iſta p̄ma que eſt neceſſe eſſe. nā ad neceſſe eſt eē. nō pōt ſequi nō poſſibile eſſe. qz hec equipollet iſti. i. poſſibile eſt eſſe. que ſtare nō pōt cū iſta neceſſe eſt eſſe. ſimiliter ad neceſſe eſt eſſe nō ſequiſ alia. ſ. poſſibile eſt non eſſe. immo videtur eſſe cōtradictoria eius. quia equipollet iſti non neceſſe eſt eſſe. r̄linquitur ergo qđ ad neceſſe eſt eſſe. ſequitur alia. ſ. p̄ima poſſibile eſt eſſe. **¶** Deinde cum dicit.

At ſi rursus idem videt poſſibile incidi et nō incidi. et eē et non eē quare erit neceſſe eē contingere non eē. hoc autem falſum eſt.

Arguitur ad oppoſitum. per hanc rationē. illud qđ eſt poſſibile pōt eſſe et non eſſe. idem enim eſt poſſibile incidi et nō incidi. et eſſe et non eē. qđ. ſ. eſt poſſibile. ſi ergo ad neceſſarium ſequitur poſſibile. ergo neceſſe eſſe erit contingere non eſſe. hoc autē eſt falſum. ergo et illud ex quo ſequiſ. ſ. qđ ad neceſſe eſſe ſequiſ poſſibile eē. falſitas p̄queris patet. quia cōtingit nō eſſe. vel poſſibile nō eē eſt cōtradictoriū de neceſſe eſſe. ergo nō ſequiſ nec equipollet ei. **¶** Deinde cum dicit.

Manifeſtum eſt autem quoniam non omne poſſibile. vel eē vel ambulare ad oppoſita valet. Sed eſt in qbus non ſit verū. Et p̄mū in his que nō ſm rationē poſſunt. vt ignis calefactiuus eſt et habet vim irrationabilem. ergo ſm rationem poteſtates ipſe eedem plurimum etiam contrariorum ſunt.

Determinat queſtionem. vbi ſic p̄cedit. p̄mo p̄mittit duplicem diſtinctionē. ſecūdo pro ſolutione inferit duplicē conſuſionē. ibi (ſi ergo poſſibile) p̄ima in duas. ſm duas diſtinctiones. ſecūda ibi (quedaz vero poteſtates) p̄ima ad huc in. z. p̄mo ponit pncipales diſtinctionem. ſcdo addit alterius membri ſubdiuiſionē. ibi (irrationales vero) p̄ima diuiſio eſt iſta. quoddā poſſibile eſt ad oppoſita. vt poſſibile eſt poteſtates rōnales. quoddam non eſt ad oppoſita. vt poſſibile ſm poteſtates irra-

tionales. vel ſic. et melius. duplex eſt poteſtia. quedaz rationalis que valet ad oppoſita. quedā irrationalis que non valet ad oppoſita. ſed eſt determinata ad alterum oppoſitorum. Dicit ergo qđ non omne poſſibile. puta poſſibile eſſe vel poſſibile ambulare valet ad oppoſita. ſed eſt in quibusdam non ſic verū. ſ. qđ ſunt ad oppoſita. qđ patet. p̄mo in his que poſſunt. ideſt habent poteſtiā nō ſm rationes. vt ignis eſt calefactibilis. ideſt calefactiuus. et habet vim. ideſt poteſtiā irrationalem. vnde ſic pōt calefacere qđ non poſſit in oppoſitum. ſed poteſtates ſm rōnem ipſe eedē ſunt plurimoz cōtrarioz. puta hō pōt dormire et vigilare. et cōuerſo. quia hoc pōt ſm poteſtiā rationalem. **¶** Secundo ibi.

Irrationabiles non omnes. ſed quemadmodum dictū eſt. Ignem non eſt poſſibile calefacere et nō calefacere vel quecuq; alia ſemper agit. alia igitur poſſunt et ſm irrationabiles poteſtates ſiml' oppoſita recipere. Sed hoc idcirco dictū eſt: qm̄ nō omnis poteſtas oppoſitorū eſt. nec quecuq; ſub eadē ſpē dicunt̄.

Subdiuidit alterū membrū et eſt ſubdiuiſio iſta. qđ poteſtia etiā irrationabilis. nō omnis determinata ad vnū eſt. nec omnis ad oppoſita: ſed quedā ſic. quedā ſic. ideo ait qđ irrationales poteſtates. nō oēs. ſ. ſe habent ad oppoſita: ſed queadmodū dictū eſt alię ſunt ad vnū oppoſitū determinate. Ignem enim nō eſt poſſibile nō calefacere. et ſimiliter quecuq; alia que ſemper agunt. ſ. vniſormiter. alie vero ſunt que ſm irrationales poteſtates p̄nt ſimul quedā oppoſita: ponit exemplum. vt poteſtas aſini vel bouis valet ad ambulandū et nō ambulandū. et ſubdit qđ hoc dictū eſt idcirco qđ nō omnis poteſtas eſt oppoſitorū: nec quecuq; etiam dicunt̄ ſub eadem ſpecie. vult dicere qđ etiā poteſtatiū irrationaliū que cōtū ad eſſe irrationabilis ſunt eiūdem ſpeciei. ideſt eiūdem ratiōis non oēs ſunt ad oppoſita: ſed quedā ſic. quedā nō. vt p̄ ex predictis. **¶** Notandū qđ hec eadē ſententia ponit. qđ meta. ſ. qđ poteſtates rōnales ſunt ad oppoſita. poteſtia vero irrationalis nō. poteſtates autē rōnales dicuntur que ſunt rōnales vel per eſſentiaz vt intellectus et voluntas que pertinet ad aiām intellectiua vt diſtingunt̄ contra ſenſitiuam. vel ſunt rōnales per participationē. puta que ſubſunt iudicio intellectus et imperio voluntatis. vt poteſtia motiua et poteſtia ſenſitiua in homine. quia ſm imperium partis intellectiue poſſunt homines ambulare: et nō ambulare. videre et non videre et. vel ſunt rōnales quaſi denominatiue aut nūcupatiue vt habitus intellectus et voluntatis. vnde et ſcientia in intellectu dicit̄ oppoſitorum. et virtus moralis in voluntate dicit̄ etiā oppoſitorum. Oppoſitio dicit̄ dupliciter vel p̄tatiue vel contrarie: et vtroq; modo intelligitur poteſtiā rōnalem eſſe oppoſitorum. Exēplū ambulare et nō ambulare: ſed nō ambulare nō dicit̄ aliud p̄ter negationē aut p̄tatiue talis actus. Exēplū ſecūdi poſſum aſcendere et deſcendere. qui ſunt duo actus poſitiui cōtrarij. Exēplū p̄mi. poſſus amare et nō amare. Exēplū ſecūdi. poſſus amare et odire qui eſt actus contrarij et poſitiui. Poteſtia autem irrationalis pōt accipi tot modis per oppoſitū: quia quot modis dicitur vnū oppoſitorū et reliquū. ex p̄mo topitū vt hic diſtinguitur contra poteſtiā rationalem per non valere ad oppoſita accipi vt oppoſita omnib' modis illis. et hoc mō nō eſt ad oppoſita. ſed ad alie determinate. vt poteſtia ignis ad calefacere vel ignire et aut hic dicit̄ aliqua poteſtia irrationalis eē ad oppoſita nō eſt ſic

proprie dictum niſi forte quatenus aliqua talis poteſtia vt motiua in bruto pōt in hoc et in oppoſitū. vt ambulare et nō ambulare. vt relata ad diuerſas appēſiōes ſenſus vel diuerſos actus appetit. nā appetit' mouet. vt p̄ ex 3. de aia. tamē ſicut appetitus ſenſitiu' magis agit qđ agit ſic qđ nō habet perfecte dominiū ſui actus. ſed cogitur et trahit ab oppoſito. ſic et ipſe motus cauſat: et ideo magis proprie dicit eſſe ad vnū oppoſitū qđ ad alterum eorum indifferenter. de iſta materia plura recolo me dixiſſe. ſuper 9. metaphyſice. ideo hec hic ſufficiant. reliq̄ querantur ibi. **¶** Deinde cum dicit.

Quedaz non poteſtates equiuoce ſunt. poſſibile enim non ſimpliciter dicitur. S3 hoc qđ dem qđ verū eſt vt in actu vt poſſibile eſt ambulare quoniam iam ambulat et omnino poſſibile eſt eē quoniam iam eſt aliquid actu qđ dicit̄ poſſibile. Illud non qđ forſitan agit vt poſſibile eſt ambulare quoniam ambulabit.

Ponit ſcōam diuiſionē pncipalem. vbi duo facit. p̄mo diſtinguit poteſtiā. ſecūdo aſſignat in quibus mēbra diuidentia reperiant. ſecūda ibi (et hec quidē) ſecūda ergo diuiſio eſt iſta: qđ poſſibile aut poteſtia quedā eſt cōiuncta actu. quedā eſt p̄cedēs actu. Dicit ergo poteſtates. ideſt poteſtates ſūt. i. dicunt̄. equiuoce. ideſt multis modis. qz poſſibile nō dicit̄ ſimpliciter. ideſt vno modo. ſed qđ dem verū eſt vt in actu. i. qđdam eſt cōiunctū cum actu. vt aliquid poſſibile eſt ambulare qđ actu ambulat. et oio. ideſt vtr' aliquid eſt poſſibile eſſe quādo iam eſt in actu id qđ dicitur poſſibile. id vero. ideſt aliud dicit̄ poſſibile et alio modo. qđ forſitan agit in futuro. ideſt qđ p̄cedit. et eſt ante actus. vt ſi aliquid dicit̄ poſſibile ambulare: qm̄ aliquādo ambulabit. **¶** Secundo ibi.

Et hec quidē in mobilibus ſolis poteſtas eſt: illa non et in immobilibus. in vtriſq; non verū eſt dicere nō ipoſſibile ambulare et id qđ ambulat iam: et agit et ambulabile eſt.

Aſtendit in quibus inuenitur poteſtia hec. et illa di. qđ hec. ſ. poteſtia ante actū eſt in ſolis mobilibus. i. generabilibus et corruptibilibus. illa vero que. ſ. ſimul eſt cū actu nō tantū eſt in iſtis: ſed etiā in immobilibus et incorruptibilibus: qz in vtriſq; verū eſt dicere hoc qđ eſt. nō impoſſibile. i. poſſibile: ſiue ante actū ſiue ſimul cum actu. vt poſſibile ambulare qđ actu ambulat et eē ambulabile. i. qđ nō actu ambulat: ſed ambulabit in futuro. poſſibile enī et nō ipoſſibile egpollēt. vt p̄ ex predictis. **¶** Aliter pōt exponi littera ſic: licet redeat in idē. qz hec qđ eſt poteſtas que. ſ. eſt ante actum in ſolis mobilibus reperitur qui p̄us poſſunt eē qđ ſunt. ſed illa qđ ſimul eſt cū actu nō tantum in mobilibus: ſed etiam in immobilibus reperitur. et addit. qđ vtroq; modo videtur poſſibile. ſz ante actum et cum actu. qz in vtriſq; verū eſt dicere aliquid nō ipoſſibile: ideſt poſſibile eſſe: vt qđ actu agit et ambulat: et qđ aliquādo ambulabit. et tūc iſta littera in vtriſq; referatur ad declarandū diuiſionem p̄miſſam que eſt ſcanda pncipalis. **¶** Deinde cum dicit.

Hoc igit poſſibile nō eſt verū ſimplr de neceſſario dicere. alterū aut verum eſt.

Ex dictis reſpondet ad queſtionē ſm duas conſuſiones. vbi duo facit. p̄mo ſolutionē p̄mittit. ſecūdo ad confirmationem eius arguit. ibi (quare quoniam) ſolutio ergo ſtat in duabus conſuſionibus. p̄ma eſt qđ poſſibi-

le qđ valet ad oppoſita in quo poteſtia p̄cedit actum nō ſequiſ ad neceſſe eſſe. et hoc p̄bat ratio ſuperius facta p parte negatiua. **¶** Secūda conſuſio eſt. qđ poſſibile qđ nō valet ad oppoſita in quo poteſtia ſimul eſt cū actu ſequiſ ad neceſſe eē. et hoc concludit ratio p̄ius facta ad partem affirmatiuā. dico ergo. hoc igitur poſſibile. qđ. ſ. valet ad oppoſita vbi poteſtia p̄cedit actū nō eſt vtz ſimiliter dici de neceſſario. ideſt nō ſequitur ad neceſſe eſſe. et hoc cōtū ad p̄mā conſuſionē. alterū vero poſſibile. qđ. ſ. nō valet ad oppoſita vbi poteſtia ſimul eſt cum actu. verum eſt. ideſt ſequiſ ad neceſſe eē. et hoc cōtū ad ſecundā conſuſionē. **¶** Secūdo ibi.

Quare quoniam partem vniuerſale ſequiſ illud quod ex neceſſitate eſt cōſequitur poſſe eſſe: ſed non omnino.

Arguitur ad cōfirmandū ſolutionē cōtū ad ſecundam conſuſionē. et hoc ſic. vniuerſale ſequiſ eſſe partes. ideſt omne vniuerſale ſequitur ſuum particulare. vt ſi hō eſt. animal eſt. ſed neceſſe eſſe eſt quoddā particulare reſpectu poſſibilis eē: qđ dicit p̄to tāto. qz poſſibile ſe h3 ad eē et non eē. ſed neceſſe ſe habet tantū ad eē: et ideo poſſibile eſſe eſt in plus et cōmuni' et quaſi vniuerſale. neceſſe aut eſſe eſt in minus et quaſi particulare. ergo ad neceſſe eſſe ſequitur poſſibile eē. ſed non omnino. quia nō illud poſſibile qđ valet ad oppoſita. vbi poteſtia p̄cedit actū. vt p̄ ex p̄dictis. **¶** Sequiſ pars incidentalis.

Et eſt quidē fortaſſe p̄ncipiū qđ neceſſarium eſt. et qđ non eſt neceſſarium omnīū vel eē vel non eē. et alia quemadmodum bonū cōſequentia conſiderare oportebit.

Ubi ponit nouū ordinem modalium ppoſitionū cōparando illas de neceſſe ad alias modales. vbi ſic p̄cedit. p̄mo facit qđ dicit̄ eſt. ſcdo iuxta predicta concludit quādam diuiſionē enunciationū ibi (et hec quidē poteſtate) p̄ima in duas. p̄mo ponit intentū. ſecūdo p̄bat ibi (Manifeſtū eſt autē) In p̄ma parte intendit iſtas cōcluſionem. qđ ppoſitiōes de neceſſario ſunt p̄iores. et debent p̄cedere oēs alias. ideo dicit qđ illud qđ neceſſariū eſt. ideſt ppoſitiōes de neceſſario. quātum ad affirmatiuas: et quod non neceſſarium eſt quātum ad negatiuas eſt fortaſſe p̄ncipiū omnium vel eē vel non eſſe. ideſt omnium aliarum tam affirmatiuarum qđ negatiuarum reddendo ſingula ſingulis. qz neceſſe eſt eē p̄ncipiū. ideſt p̄ius omnibus affirmatiuis et nō neceſſe eē omnibus negatiuis. vnde ſubdit. qđ alia conſiderare oportet: queadmodū harum conſequentias. ideſt ſm conſequentiam harum de neceſſe eſſe. et nō neceſſe eē. quia oēs alie ordinantur ſm iſtas. et iſte de neceſſe eſſe debent oibus alijs p̄poni. **¶** Secundo ibi.

Manifeſtū autē ex his que dicta ſunt quoniam qđ ex neceſſitate eſt ſm actus eſt. Quare ſi p̄iora ſunt ſempiterna et que actu ſunt. poteſtate p̄iora ſunt.

Probat hoc per talem rōnem. illa que ſunt actu ſunt p̄iora illis que ſunt poteſtate. quia vt dicit. 9. metaphy. ſz in eodem generabili et corruptibili poteſtia p̄cedat actum. ſicut etiam ſtatim hic dicit̄ eſt. tamē ſimpliciter actus p̄cedit poteſtiā. quia aliter nuaquā poteſtia reſponderetur ad actū niſi per aliquod ens actu. ſed neceſſaria cui ſunt ſempiterna ſemper ſunt actu. omnia aut alia ſunt in poteſtia. ergo neceſſaria ſunt p̄iora illis. Recte p̄ores ergo ſunt p̄pones de neceſſe oib' alijs. hui' rōnis p̄mo po-

Si ergo quod bonum est et bonum est et malum non est. et hoc quidem secundum se. illud vero secundum accidens. Accidit. n. ei malum non esse. magis autem in unoquoque est vera que secundum se est falsa siquidem et vera. Ergo ea que est quoniam non est bonum quod bonum est eius secundum se consistens falsa est. Illa vero que est quoniam malum est. eius que est secundum accidens. Quare erit falsa magis de bono ea que est negationis opinio quam ea que est contrarium.

Arguitur sic magis vere magis falsa est tria. sed illa bonum est bonum. est magis vera. quia per se est vera. quam illa. bonum non est malum. que est vera per accidens. hec. n. bonum non est malum. reducit ad illa. bonum est bonum. id. n. bonum non est malum. quia bonum est bonum. ergo et illa bonum non est bonum. erit magis falsa quam illa. bonum est malum. quia illa est falsa per se. ista per accidens. quia ille erit tria. bonum est bonum. bonum non est bonum. et non ista. bonum est malum. que est de tria predicato. dicit ergo quod si verum est quod bonum est bonum. et quod bonum non est malum. tunc hec. prima est vera secundum se. illud vero. scilicet per accidens. accidit. n. quod est bonum non esse malum. magis autem est vera. que secundum se est vera. et etiam falsa secundum se est magis falsa. sicut dicitur de vera. et per accidens tales inuicem opponuntur. ergo illa que dicitur quod bonum non est bonum. est falsa secundum se. illa autem que dicitur quoniam bonum est malum est falsa secundum accidens. que sequitur et cetera. quod magis est tria et falsa de bono ea que est opinio negationis quam ea que est tria predicati. et per se dicitur. In tertia parte ibi.

Falsus autem magis est circa singularia quam contraria opinio. Contrarium enim est eorum que plurimum circa idem dicitur. Quod si barum contraria est altera magis vero contradictionis contraria manifestum est quoniam hec erit contraria.

Arguitur sic. ille est magis falsus quam tria opinio circa singularia. sed ille qui opinatur modo tria magis tria opinio circa singularia. quia ille opiniones que opinantur tria modo sunt tria. quia magis falsus. h. ronis proponit maiorem dicens. quod falsus magis quam tria opinio circa singularia. quod probatur. quia tria sunt de numero eorum que circa idem plurimum distat. que sequitur quod si barum. si bonum non est bonum et bonum est malum. altera est tria. magis autem tria illa que est dicitur. i. negatio. si. bonum non est bonum. manifestum est quod hec erit contraria et non ista que est de contrario predicato. In quarta parte ibi.

Illam vero que est quoniam malum est quod bonum est implicita est. Etenim quoniam non bonum est. necesse idem ipsum opinari.

Arguitur sic. magis est tria illa que tria explicite quam illa que implicita. sed ista bonum est malum. de contrario predicato est implicita. alia vero. si. bonum non est bonum. est explicite. ergo et cetera. mi. per se dicitur. quia illa. bonum est malum. est implicita falsa. et per accidens. illa autem bonum non est bonum. est falsa explicite. et per se contraria. ergo et cetera. illud quod est per se tale est magis tale quam illud quod est per accidens tale. huius ronis ponit maiorem dicens. quod illa que est bonum est malum. implicita est. et illa que bonum non est. necesse est idem ipsum opinari. i. illa bonum est malum reducit et implicita in illa. bonum non est bonum. et cetera. Illa rone in B stare per quod unumquodque et illud magis. sed illa. bonum est malum que est de tria predicato. non tria ista. bonum est bonum. nisi in virtute h. bonum non est bonum. in que implicita continetur. quia illa bonum non est bonum. que est de modo tria. est magis tria. In quinta parte.

Amplius si est in alijs opibus sicut se habet. et hoc videtur bene esse dictum. Aut. n. est ubique ea que est con-

tradictionis aut minus. quibus vero non est contrarium. De his est quod est falsa ea que est vere opposita. ut qui boies non putat esse boies falsus est. Si ergo he contrarie sunt et alie contradictiones.

Arguitur sic. sic est in opinionibus in quibus predicata non habent tria. ita dicitur in illis in quibus predicata habent tria. sed in illis sunt tria que modo tria opinantur. ergo et in istis. Dicitur ergo quod si in alijs que sicut habent contraria opibus sicut se habet. quod. si ille opiniones sunt contrarie que opinantur modo tria. et hic. si. ubi non est contrarietas videtur bene esse dictum. quod. si ille sunt tria. que modo tria opinantur. aut enim ubique est contraria illa que est dicitur. i. negatio aut minus. sed in illis in quibus non est esse tria. ista est falsa et contraria que est opposita vere. ut ille qui opinatur boiem non esse boiem. falsus opinatur. si ergo hec. tria. hoc est bonum. et hoc non est bonum. ergo et alie que sunt dictionis. i. que habent se dictione si affirmatio et negatio de eodem. Deinde cum dicitur.

Amplius sicut se habet. opinio boni quam bonum est. et non boni quam non bonum est. et super has boni quam non bonum est. et non boni quoniam bonum est. Illi ergo que est non boni quoniam non est bonum vere opinioni que est contraria. Non. n. ea que dicitur quoniam malum est. simul. n. aliquando erit vera. Nunquam. n. vera vere contraria est. Est. n. quodam non malum que contingit sicut esse veras. At vero nec illa que est. non est malum. Simul etiam et bene erit.

Relinquitur ergo ei que est non boni: quoniam non est bonum contraria ea que est non bonum quam bonum est. Quare et ei que est boni quam non est bonum: et ei que est boni quoniam est bonum.

Ponit sextam rationem. ubi duo facit. primo format rationem. 2. remouet dubitationem ibi (manifestum est). In prima parte arguitur permutata. proportio sic. sic est huius illa. non bonum non est bonum. ad illa. bonum est bonum. ita se huius ista. non bonum est bonum. ad illa. bonum non est bonum. et hec sicut modo per se. ita alie due falsae. permutatis sicut se huius. non bonum non est bonum. ad hac. non bonum est bonum. ita ista. bonum est bonum. ad hac. bonum non est bonum. sed ista. non bonum non est bonum. est tria illius. non bonum est bonum. et ista. bonum est bonum. est tria huius. bonum non est bonum. et habet perpositum. quia ille due sunt de modo tria affirmatio et negatio. huius ronis proponit maiorem. ubi. quoniam sicut se habet. i. opinio boni: quoniam bonum est. et non boni: quoniam non bonum est. et super has. i. sicut ille ultra. boni. quoniam non est bonum. et non boni. quoniam bonum est. et ponit maiorem. ubi. quod illi que est non boni. quoniam non est bonum que est vera opinio est tria. non illa que dicitur quoniam non bonum est malum. que est de modo tria predicato. quod probatur. quia ponit esse sicut vere. illud. n. quod est non bonum potest esse malum et nunquam vera est tria vere. nec est tria illa que est non malum. i. hec. non bonum non est malum. non est contraria huius. non bonum non est bonum. sicut nec prima propter eadem causam. quia quoniam erit sicut vere. ergo aliquid non bonum. puta puer infra annos non est malum tria. ergo relinquitur quod ei opinioni que est. non bonum quoniam non est bonum. est contraria ista que est. non boni quoniam est bonum. ut dicitur. non bonum non est bonum. non bonum est bonum. quia enunciat modo tria. sic affirmatio et negatio opposite. per se. Deinde cum dicitur.

Manifestum est ergo quoniam nihil ictus ac si vniuersali ponamus affirmationem. Huius enim vltima negatio erit contraria. ut opinioni que opinatur quoniam oem quod est bonum bonum est et ea que est: quoniam nihil bonum que bona sunt boni. est. Ita ei que est

boni quam bonum est. si vlt sit bonum eadem est ei que opinatur quod bonum est quam bonum est. Sicut autem et in non bono.

Remouet dubium. quia enim. s. posuit exemplum in propositionibus ide finitis. puta bonum est bonum. bonum non est bonum. crederet aliquis et non sicut est in vltimo. hoc remouet di. manifestum esse quoniam nihil interest si dicam etiam vlt fieri affirmationes. quia tria erit ei vltis negatio. ut opinioni que opinatur. oem bonum est bonum. est tria hec. nihil eorum que sunt bona est bonum. i. nullum bonum est bonum. quia hec. bonum est bonum. si bonum accipitur vlt. puta dicitur. omne bonum est bonum. eadem est ei que opinatur. quod est bonum est bonum. vlt tamen valet dicere. oem bonum est bonum. nullum bonum est bonum. sicut dicere. quod est bonum est bonum. et nihil eorum que sunt bona est bonum. et addit quod sicut est et in non bono. i. si non bonum subiacet. quia ille erit tria. oem non bonum est bonum. oem non bonum non est bonum. non bonum est bonum. non bonum non est bonum. ita quod semper erunt contrarie que modo contrario enunciant: ut per se predictis. Sequitur illa pars.

Quare si in opinione sic se habet. Sunt autem he que sunt in voce affirmationes et negationes note eorum que sunt in anima passionum. Manifestum est quoniam etiam affirmationi contraria quidem est negatio circa idem vniuersalis ut ei que est quoniam omne bonum bonum est. vel ois homo bonus ea que est quoniam nullum vel nullus. contradictorie autem aut non omnis aut non omne.

Ubi ex predictis infert hanc principalem di. quia sic se habet in opi. ut dicitur est. s. quod opiniones sunt tria que contrario modo opinantur. et ea que sunt affirmationes et negationes. s. in voce sunt note eorum que sunt in anima. ut sicut se habent hic et ibi. quia in quibus sic est. sequitur quoniam negatio est contraria affirmationi circa illud idem subiectum vlt sumptum. ut hic. omne bonum est bonum. nullum bonum est bonum. et ois homo est bonus. nullus homo est bonus. que sunt tria. propter loquendo de dicitate. et sicut est in contradictorijs. unde subdit. contradictorie autem aut non omnis homo est bonus. que est contradictoria illius. ois homo est bonus. aut non omne bonum est bonum. que est contradictoria illius. omne bonum est bonum. non omnis valet tamen quantum quidam non. per se ergo ex omnibus predictis quod in omni genere oppositiois ille enunciationes sunt iudicade opposite. que enunciant modo opposito. s. affirmatio et negatio. et non que sunt de oppositis predictis respectu eiusdem subiecti. s. vel oppositorum subor.

Ultimo cum dicitur. Manifestum est autem quoniam et vera vere non contingit esse contraria nec in opinione nec in dictione.

Probat quod supra dictum suppositum. s. quod propositio vera non est contraria vere. hoc enim in superioribus dictum est ubi. z. facit. primo proponit hanc. scilicet addit probationem ibi (contraria enim sunt) dicit ergo manifestum esse ex dictis et dicitur. quoniam nec opinionem veram nec contradictionem. i. contradictoriam enunciationem veram non contingit esse contrariam iam vere alteri. s. opinioni vel contradictorie enunciationi. Secundo ibi.

Contraria. n. sunt que circa idem opposita sunt circa eadem autem verum contingit dicere eadem. Simul autem eadem non contingit inesse contraria.

Probat intentum per talem rationem. contraria non possunt circa idem simul esse. sed quicquid opiniones aut enunciationes vere possunt simul esse. ergo vna opinio vel enunciatio vera

non erit tria alteri vere. huius ronis primo ponit ma. in sua probatione dicitur. quod tria circa idem sunt opposita. i. impossibile. scilicet mi. dicitur quod circa idem contingit verum dicere eundem. i. quod oem vere simul potest esse. et addit ad maiorem declarationem quod eadem non contingit simul tria inesse: ex quo sequitur quod nulla vera opinio aut enunciatio contraria alteri vere opinioni aut enunciatioi singula singulis reddedo. Circa vnam rationem factam a permutata proportione notandum quod proportio est habitudo vnius quantitatatis ad aliam secundum eundem. sicut. s. ad. 4. se habent in dupla proportione. proportionabilitas vero est habitudo duarum proportionum que simul sumpte habent quatuor terminos. ut sicut se habet quatuor ad octo. sic quatuor ad decem. modus autem arguendi a commutata proportione accipitur ab euclide libro. 5. conclusionem. i. 5. 16. quod quicquid quantitates proportionabiles fuerint permutatim proportionabiles erunt: et transferuntur ad argumenta: ut per se primo priorum in duabus regulis. s. a. 2. b. 2. uertuntur. et c. 2. d. 2. uertuntur. s. a. 2. c. 2. b. 2. d. 2. dicitur. ut sicut se habet primus ad tertium sic se habet secundum ad quartum sequentia ari. est necessaria. quia alterum contradictoriorum dicitur de quolibet. et conuertibile cum vno contradictorio non recipit predicationem alterius. nec conuerso. ideo 2. uertuntur cum reliquo contradictorio: vniuersaliter ergo tenet argumentum a commutata proportione quantum ad contradicere et conuertit. et ubique potest haberi aliqua proportio contrarietas. i. conclusioni euclidis. et quando non: non tenet. sed nunquam tenet quantum ad contradicere et sequi. sed sicut semper fallacia consequentis. verbi gratia. quando fit talis permutatio comparando superius et inferius. ut sicut se habet homo ad non hominem secundum quantitatem sic aial ad non aial secundum quantitatem. ergo permutatim sicut homo ad animal. sic non homo ad non aial. sed ois homo est aial. ergo omne non homo est non aial. falsum est. quia aliquid non homo. ut asinus non est non aial. sicut hic. sicut se habet superficies ad hanc superficiem sic color ad hunc colorem. ergo permutando sicut superficies ad colorem. quod non potest esse sine colore. ergo hec superficies ad hunc colorem. quod non potest esse sine colore. falsus est. sicut hic. sicut corpus ad hoc corpus sic locus ad hunc locum. ergo permutando sicut corpus ad locum. sic hoc corpus ad hunc locum. sed corpus non potest esse sine loco. ergo nec hoc corpus sine hoc loco. falsum est. sicut hic. sicut se habet ens ad non ens sic pole ad impole. ergo permutando sicut ens ad pole sic non ens ad impole. s. omne ens est pole. ut dicitur sicut contra impole. ergo omne non ens est impole. falsum est. quia antiphrasis est non ens. non tamen est impossibile. In talibus enim extrema duarum conditionum. ut in primo et in quarto exemplo. ad inuicem comparata habent proportionem conuersam inferendo. et non eandem. oppositum enim inferit oppositum antitip. et non conuerso. id est sic arguendo in inferendo sicut per ad 3. sic 3. ad 4. fit fallacia antitip. s. conuerso dicitur argui sicut per ad 3. sic 4. ad 2. sic est in proposito. sed ois homo est aial. ergo omne non aial est non homo. et ite s. omne ens est pole. ergo oem ipole est non ens.

Sicut quantum ad duo alia exempla antitip non tenet quod eodem determinat sibi aliquid eodem inferius sub eodem determinando sibi aliquid inferius sub alio communi. licet ergo superficies sibi determinet colorem et corpus locum: non tamen hec superficies hunc colorem. nec hoc corpus hunc locum. in multis ergo non tenet permutatio nisi intelligatur modo supradicto. sic. n. voluit et disposuit illis pater luminus qui est benedictus in secula seculorum Amen.

Explicit scriptus fratris Antony andree de ordine fratrum minorum super librum peribermentias.

Incipit scriptum sup libru diuisionu boety editu a fra tre antonio andree ordinis fratrum minorum.

Si diuisit

mare rubru i diuifio nes. psal. 135. De Boetio auctore hui libri pot itelligi pns vbu. vbi describit pfecta dditio hui libri diuifionu: qtu ad qdru plex gen cae. Ostedi tur nancq auctoritas reuereda i ca efficien te. profunditas inq redi in ma piacente.

Jocunditas appeteda in fine sublequete. Preclaritas am plecteda in forma apparere. Primum pbat implicatio relatiua (q diuifit) Ille est boeti q sciam reddidit de di uifione. ipe ergo tractauit de diuifioe vtilitate demostro do. vt pz in plogo. veritate tractado. falsitate retracta do. vt pz i toto tractatu: vt de eo possit dici illud genesis p: vidit lucē q eēt bona r diuifit lucē a tenebris. appella uitqz lucē diē r tenebras noctē. lucē. i. vitaris. de arte diuifionis. q eēt bona. i. vtilis iō diuifit eā a tenebris falsita tis. q. diem a nocte. qz vitaris quodamō. dies est. r falsitas nox. C 2m pbat penetratio excessiua (mare) cōgrue mā gde r subm hui libri cōparaf mari. qz. q. mare bz pfun ditatē i sensu. nō. n. est facile nosse rez diuifioes. vñ pbal mus. q descēdūt mare i nauib. segf. ipfi viderūt mirabi lia et i pfundo. nobilitatē i vtu. oēs. n. scie vtur. r diuifio ne. eccle. p. oia flumina itrant mare. r mare nō redūdar. pennitatē i statu. qz magna vitaris. r pualet. vnde psal. B mare magnū r spaciōsum nauib. ibi reptilia quoz nō ē numerus. reptilia. i. varietas snuz. q p oēs scias reputat. C 3m pbat rēplatio obiectiua (rubru) rubedo. n. est co lor medī declinās ad nigredinē. iō est cōgregatiuus ma gis. vñ amorē r r cordiā designat. finis aut h itent. ē con cordiā vitaris. ad exercitiuz diuifedi. r hic est finis intra notitiā. i. de diuifioe. ad exercitiū diuifedi. r hic est finis extra. i. p pinqus. vna. n. diuifio valet ad diuifioes. vt pz. 7. meta. r hic ifra ad exercitiū syllogizadi. r hic ē re motioz notitiā. i. syllogizadi r toti logice. ad exercitiū fruendi r vidēdi deū q est finis vltim. ad quē oēs scie oz dinant. Matb. 10. rubicūdū est celuz. vbi. i. videt ille de quo can. 5. Dilect. meus candidus r rubicūdus electus ex milib. r videt ab illis de qb. 2 re. 4. candidiores nazā. rei ei. n. i. nitidiores lacte. rubicūdiores eboze antiq saphyro pulchriores. C 4m pbat explicatio distinctiua (in diuifioes) qd spectat specialr ad formā tractat. q est diuifio libri. diuidit. n. librum in capitula. capitula in pa ragrapha. paragrapha in paraslla. vt sic tota diuifio a to to libro vsqz ad ptes minimas ordinate compleatur. per multas r varias diuifiones. p quo itelligi pot illud gen. 15. Appuit lāpas ignis trāsies iter diuifioes. lampas. i. ve ritatis explicatiua iter diuifioes multipbarias hui libri. vt sic p hac creatā. veritatē. agnitā ad veritatē increatas finaliter ptingamus. Amen.

notitia subī p supponit in scia. de subo. n. opz p cognoscere qd ē. r qz est. 3o an expōne i re d subo hui libri vna moueo qōne. vtz liber iste diuifionū fit d oisioe vt de subo. vt q nō. nā de diuifione nō ē scia. g dīfio nō est subz in B libro. nā est cuidēs. aīs. pbat. tuz qz ois scia est de

bono. ex p de aia. i. s. dīfio nō vt qd bonū. qz condicit ad nō eē. g. r. tū qz ois scia ē de vli. i. s. dīfio nō ē vly. p bō nul lū equocū ē vly. i. s. dīfio ē equocū. qz dīfio multī modis. g. r. tū qz oppositoz eadē ē dīfio. i. s. p dīfio sūt opposi ta. r de cōpōne nulla hī scia. g. nec de dīfioe. C 1. de diuifione nō ē vna scia. g. nō ē subm i B libro. nā pz. qz liber iste nō trit nisi vna sciam. aīs. pbat. tū qz dīfio nō ē vna scia. qd dīfio multī modis. secā. n. scie que ad modum r res. ex. 3. de aia. i. s. dīfio dīfio multī modis hī boetiū hī lra. g. r. tū qz sube r accnti nihil ē cōe vni. i. s. qdā dīfio est subals qdā accntalis. g. r. g. nec erit de eis vna scia. C 2. scia de dīfioe ē realis. g. dīfio nō ē subm i B libro. nā pz. qz liber iste ptnet ad logicā q ē scia rōnalis aut fmocinalis. r nō realis. aīs. pbat. tū qz dīfio est res. scia aut de re ē realis. ergo r. tū qz ois scia de vli ē realis. pz de meta. r de alijs iductiue. i. s. dīfio est qd vly. vt suppono r pbabif. ergo r. C 3. ad p n. i. s. b m scie dīfio oia dīfio terminata i scia. i. s. dīfio nō ē hī. h. n. i. isto libro determinat de dīfioe. vt pa rebit ifra. dīfio aut nō trit dīfioe. g. r. C 4. b m scie dīfio hīe ptes. scia. n. vna ē vni. i. s. subī ptes r p pterates r fide rās ex p posteriorz. i. s. dīfio nō hī ptes cū sit for. i. s. simplex. ergo r. C 5. In oppo. est boeti. vñ r liber iste ititulaf de diuifioe. C 6. In ista qōne oī supponere qdā gnālia de subo scie dicta i qōnib. sup. i. p. p. dīfio. i. s. p. i. b. e. p. n. c. i. o. p. i. o. z. r tūc ad ista qōne dico. 4. nes. C 7. P rīa xlo est ista. de dīfioe pōt eē scia. hāc oīdo sic. de oī illo pōt eē scia qz hī ptes r passioes dīfiostrabiles de subo. i. s. dīfio ē hī. ergo r. p bō m. hīz enī ptes subinas. puta dīfioes gnīs. diuifioe toti. r. hīz etiā p pterates pura p se r p accīs. C 8. de oī eo puenit eē scia. circa qd rtingit errare r re cte agere. i. s. dīfio est hī. g. r. m. i. p. z. r patebit magis ex se quētib. in expōne i re. C 9. Ex his pz ad p m. in oppo. qd ē i istam hīe. dico enim q anis est falsum. Ad p m. p bōnem nego. m. qz dīfio est duplex. qdā rei. vt si aliqz totū nāe. puta hō scindaf realr in suas ptes. qdā est rōnis vt cūz aliqz cōmune diuidit in rēta quoquo mō. p. est in ptes integrales r r dicit ad malū r nō ad eē toti. de qua boe tius nō tractat. scda est i ptes subinas q realr nō diuidit. i. s. docet diuidere fm p p rias rez dīfias. que nō r dicit ad malū aut nō eē. i. s. magis p fert ad cognitiōe r dīfioem rez. r de hac tractat boeti. nō tū videō qn d vtraqz pos sit eē scia. qz vtraqz ē ens. r p rōis bonū. qz bonū r uertif cū ente. C 10. Ad scōz nego m. qz dīfio est qd aprū natū p dicari de p rīb. cū arguit q nō. qz est equocū. dico q sim est. qz p dīfio fm idē nomē r fm eandē rōne. C 11. Ad p bō nem. qz dīfio multī modis. dico q vep. ē multitudine sup positoz. sicut r qd cūqz vly. nō vō multitudine signatoz que sola facit equocationē. C 12. Ad tertiaz dico fm Ari. 6. topi. qz bñ dīfio hīz significat. posito g vno opposi to r r ponit aliud. r cognoscit vnu r reliquo cognito. de terminādo g de dīfioe dīfio nāe aliquo mō de compo sitione. vñ r diuifiones nō sunt aliquo mō cōpositozum. C 13. xlo ē ista. de dīfioe ē vna scia. hāc p bō sic. vñ i subī vt vnu est tū vna scia. i. s. diuifio simplr sumpta est hī. qz vt sic. fm vna cōez rōne dīfio de oī dīfioe. ergo r. C 14. Cōfir maf p boetiū q de oī dīfioe tradit vnu libru r vna r tū sciam. Ex his pz ad z m. arg. qd est i ista hīem. dico enim q anis est falsum. C 15. Ad p bōnes p m. iam pz ex p dīctis. qz nō dī multī modis nisi multitudine suppositoz. que nō tollit vnitatē reqsita ad subm. C 16. Ad scōz dico q ois diuifio ē formalr accntalis. qz ē qdā accntis. tū māl r pōt eē subals aut accntalis. fm q diuidit subz vel accntis. il lā ē. p pōne q sube r accnti nihil est cōe vniocū. nō pu to eē verā. qd pz tenēdo q ens est cōe vniocū oibus de qbus predicatur. qd credo esse veruz. r iam dīxi in por.

C 3. xlo est ista. scia de diuifioe est scia rōnalis nō rea lis. hāc p bō sic. scia logicalis nō est realis rōnalis. de di uifioe est scia logicalis. g. r. ex his pz ad 3 m. arg. qd est i ista hīe. dico. n. q anis est flm. C 1. Ad p m. p bōne dico q duplex est res. qdā itra itellm tū. qdā extra. diuifio autē de qua hic agit. est tū res r ens rōnis r nō res extra. r ta lis res nō denoiat sciam realē. sed tū res scdo mō. C 2. Ad scōam dico q maior nō est vly rā. qz nō oē vly ē ens rea le. ab itentionib. n. pōt abstrahi aliqua itētiō cōis rylis. sicut a reb. C 3. xlo ē ista. liber iste ē de diuifioe vt de subo. hāc p bō sic. illd ē subm i B libro de quo h agit qstū ad se r suas ptes r passioes. bec. n. est rō subī. i. s. diuifio est hī. g. r. m. pz. qz h agit de oī dīfioe q est p subina di uifionis absolute. Itēz de p p riatib. eius q sunt p se r p accīs vt in expōne amplius apparebit.

Sed circa dicta est vnu dubiuz q diuifio est hic subm r dīfio diuifio put significat per sermonem. vel que fit p vocē significatiuā. i. diuifio plata p vocē. C 1. Lō tra. ostētiuz est in pncipio p dīcamētoz r p gibermentis q nulla ps logice est de vocē. aliogn syllogism. in mēte nō esset syls. nec enūciatio in mēte eēt enūciatio. eodez mō dico de diuifione. C 2. Aliter ergo dōm q diuifio in mēte est hic subm. q sic sīderata hīz ptes r passioes. q aut vo ce pferat accidit sibi. vt est subm.

Secundum dubiū est. qre ari. nō tradidit sciam de diuifioe. dīfio duplex est diuifio. vna est de eē logice. vt est diuifio gnīs i spēs. r de tali de terminat ari. libro posteriorz. qz illa valet ad dīfioem r r r ad demōstrationē. alie oēs diuifioes sunt de bñ esse. de gb. oib. agit boetius in hoc libro. Ex his pz ad quartū argumētū. qd est i ista hīe. dico ergo q maior sic est itel ligenda q subm dīfio terminata in scia. que. i. i. ca p se r pncipalr r dīderant. vt sunt ptes r passioes. hic autē agit de dīfioe nō pncipalr. sed incidentalr. vt iferi. pate bit i expōne. C 1. Ad 5 m. dico q equocat de p rīb. subm. n. opz q beat ptes subiectiuas non necio itegrales. forma aut simplex r si nō hīz ptes integrales. pōt tū hīe subiecti uas. r hoc sufficit ad subm scie. sic aut est in pposito de di uifione. vt pz satis bene ex p dīctis.

Boeti de diuifionib. liber. Incipit.

Etiam magnos studiosis afferat fructus scia diuidē di. quāqz apud pipatrica disci plinaz sp hec fue rit i honore noti cia: docet r An dronici diligētis mi senis de diuifione liber edit. r hic idē a Plotino grauissimo p bō cōp r oba tus: r i libri Platonis: q sophistes iscribit: cō mētarijs a Porphyrio repetit. r ab eodē per hāc itroductōis laudata i cathogozias vtilitas. Dicit. n. fore neciam gnīs spēs dīe. p p r i acci dētis qz peritiā: tū pp alia multa: tum pp vti litatem que est maxima partiendi. C 2. Liber iste i duas ptes diuidit pncipales. i. p hēmiū r tractatuz ibi (diuifio nāqz p in tres fm q triplr trahit

auditores ad amorē hui scie. p. n. reddit auditores attē tos ex doctrine vtilitate. r dociles ex doctrine facilita te. 3. beniuolos ex doctoris humilitate. 2. ibi. qre qz ma xim. 3. ibi. Nec vllus linoz. C 3. In p pte itēdit i alez rō nē. ois scia honozata fructuosa r vtilis ē attēte speculāda. i. s. scia de diuifioe ē hī. g. r. hui rōnis mi. ponit i lra. quā pbat auctitate andronici p hī diligētissimi senis: q i libro quē edidit d diuifioe: docet q magnos fructus afferat scia diuidēdi hoib. studiosis. i. igeniosis. r ēt qstū bec scia di uidēdi fuerit in honore sp apud pparthericā disciplinā. i. apud sectā r disciplinā ari. r seqcūi suo. r auctitate ploti ni p hī grauissimi. i. valde auctētici. hīdez pbat auctitate etiā por. a quo iste liber est repetit. i. comētarijs. i. i. comē to qd fecit sup libru platonis: q intitulaf sophystes: a quo eodē por. vtilitas itroductōis in cathogozias. i. in libruz p dīcamētoz est laudata: p hāc. i. sciam diuidēdi. dicit enī por. in libro suo itroductorio i p dīcamēta. neciū eē pitia. i. notitiā. i. p dīcabiliū. i. gnīs spēs p p r i rē. tū pp alia mul ta. i. ad p dīcamēta ari. r ad demōstrationē r dīfioe. tum etiā pp vtilitatē partiēdi. i. diuidēdi q est maxia iter oēs. bec aut oia dicta de por: p hīrio patēt euidēter in p nō libri sui. Cum sit neciū rē. vbi notitiā illoz. i. p dīcabiliūz dī cit esse neciam iter alia ad diuifioe faciendā ex qb. om nibus ps minor rōnis. r etiā pz lra ex p dīctis. C 1. Notan dum q tpe ari. arthenis dicunt fuisse tres scioles siue secte p hīlofophoz. vna epicureoz. alia stoycoz. tertia peripa theticoz que fuit ari. r suo: sequaciūm apud quā scia de diuifione fuit i honore. rōne vtilitatis r fruct. ide p r ius in tota philosophia. C 2. Deinde cum dicit.

Quare quā maximus vltus facillimaqz doctri na est: ego quoqz id sicut pleraqz oia romanis aurib. tradēs itroductōis mō habita in eandē rem cōpetenti subtiliqz tractatiōe r moderata breuitate perscripsi: vt nec anxietas decise ora tionis r nō pfecte sentētie legētium mentibus ingerat: nec supnactiam loquacitatē hāz rerū in expertes rudes insolenteqz noni audientius mentes habere est equum.

Reddit auctores dociles ex doctrine facilitate atqz bre uitate. vñ hic dat talē rōne. ois scia facit r p moduz itro ductozii atqz breuiter tradita dī reddere dociles audi tores. i. s. scia de diuifioe tradita i B libro est hī. g. r. hui rōnis mi. ponit i lra. dās duplicē modū pcedēdi cū sua cā p r ius est. q hāc sciam tradet mō facili r itroductorio. licz habuerit circa hāc mām cōpetētē r subtilē tractatio nē r studiū. cui eāz subdit ibi (vt nec anxietas) qz subti litas decise rōnis r inie nō pfecte igerit anxietatē mētī bus audētū. vt qñ doctrina nimis subtilr r trācate tra di. C 3. Scōs mod. pcedēdi ē q hāc sciaz tradet r p r i ber cū moderata breuitate. cui cām subdit ibi (nec sup uacua) qz supuacua loqzitas hāz rez non dī hīe. i. occu pare mētes rudū r itolētū q nouiter audiunt doctrinā. B. n. nō est bonū nec iustū. dicit g qz de diuifioe est ma ximus vltus. oēs scie nāqz vtunt diuifionib. est de ea fa cillima doctrina. iō ego. i. boetius sicut plura alia tradi di romanis aurib. i. latinis. ita r id. i. libru istā p r i p r i: r tradidit itroductorie r cū moderata vitarate r breuitate. pz lra ex p dīctis. C 4. Notādūz q boeti multa tradidit lati nis siue trāsferēdo de greco i latinū. totā. n. p hīam nālez r metaphysicā r logicā r plura alia dī trāstulisse. siue ēt scribēdo. nā multos libros ipse cōposuit: iter quos ē liber iste vñ de diuifioe: quē mō itroductorio r cū moderata

breuitate coposuit et scripsit. et hic modus procedendi est q reddi dociles auditores. Deinde cum dicit.

¶ Nec vllus liuor id qd tarduum natura e et ignotū nostris. nobis aut magno labore et le gentiuz vtilitate digestū obliqz moribz obre ctationis offuscet. Bentqz poti⁹ viaz studijs. nūc ignoscēdo: nūc etiā cōprobando: qz frena bonis artibus stringāt. dū qd nouū est ipu denti obstinatione repudiant. Quis eniz nō vi deat plurimum ad bonaruz artū defectū vale re: si apud mētes hominuz nūqz sit desperatio displicēdi. Sed hec hactenus. Nūc diuisionis ipsius nomē diuidendum est et s3 vnumqzqz diuisionis vocabuluz vniuersiuusqz ppositi p prietates presqz tradēde sunt.

¶ Reddit auditores beniuolos ex sua humilitate. et iten dit talē rōnē. Dis doctor q r arduā nātr et ignorā tradit cū magno labore et legētuz vtilitate meret hre beniuo los auditores. s3 ego sum hō qstūm ad hūc libru de diu sione. ergo et. minorem ponit in ista dices q nullus liuor inuidie d3 offuscare obliqz moribz detractiois illud qd arduū est in nā et digestū est ad legendū vtilitate: vt audi tores dent potius viam studijs nūc ignoscēdo qstūm ad male dicta: si qua sint. nūc cōprobādo qstūm ad bñ dicta. poti⁹ inqz qz stringāt sup. eā bonis artibz. supple p suā de tractionē. dū qd nouū est repudiāt ipudēti obstinatio ne. qz n. nō videat. i. glibet d3 cognoscere tanqz notum qz multū valet ad defectū et destructionē bonaz artū rēciē tiar: si apud mētes hominuz nūqz sit desperatio displicē di. i. qñ hō sperat et opinat se ex suis operibus et doctrinis alijs displicere. retrahit. n. hō sepe a bñfaciēdo qñ sperat q alijs de suo bono ope offendunt. opz ergo auditores eē beniuolos vt ex h magis doctores iducant et trahantur ad docēdū. ¶ Ultimo cū dicit (s3 h hacten⁹) iponit finē diet et trinitatē ad dicēda dices. qz hec dicta sūt hacten⁹ et dimittant. s3 nūc nomē ipsi⁹ diuisionis dōm est ostēden do quot modis d3 diuisionis. et fm vniūqzqz vocabulū et mē buz diuisionis p prietates et ptes vniuersiuusqz oppositi sunt ptractāde. i. sup. i. nra p dicitū modū pcedēdi.

Diuisio nāqz multis modis dicit Est eni diuisio generis i species. Est rursus diuisio: cū totuz i pō prias diuidit partes. Est alia cuz vox significās mltā i significatio nes p prias recipit sectionem.

¶ Sinito pbenio piequit auctor tractatū intētū. vbi sic pcedit. pmo diuidit diuisionē in suas spēs et manifestat p exempla. scdo psequitur de eis determinando de earum p prietatis ibi (qbus aut sumope) pma diuidit in duas. pmo diuisionē diuidit. scdo mēbra p exēpla exponit. ibi (sed hoz oium) ¶ Ad enidētiam pme partis notādum q diuisiones. qdam dicunt per se. qdaz per accēs vt ma gis i ferius patebit. pmo ergo ponit diuisionē per se. scdo per accēs ibi (pter has aut) dicit ergo q diuisio d3 mul tis modis. qz triplē intelligēdo. vt supra dictū est de mul titudine suppositoz non significatoz. est enim vna diu sio generis in spēs. alia totius in ptes. tertia vocis in pō prias significaciones. haruz aut quelibet dicitur diuisio per se. ¶ Secunda ibi.

¶ Preter has aut tres ē alia diuisio q s3 accēs

fieri dicit. Huius aut est triplex modus. vnus cum subm in accidentia separamus. Alter cuz accēs in subiecta diuidimus. Tertius cū acci dens in accidētia secamus. hoc ita fit: si vtraqz eidem subo inesse videantur.

¶ Ponit diuisionē per accēs dices q pter has diuisiones per se que dicte sunt. est alia diuisio que d3 p accēs fieri. et est triplex. vna est cum subm diuidit in accētia. alia cum accēs diuidit in suba. tertia cū accēs diuidit in accētia. exponit aut illū modū. d. qz h fit qñ vtraqz accētia. s. diu sio et alterz diuidētū isunt eidē subiecto. h ipe boeti⁹ i se rius declarat. et pōt h statim patere p exēplū. vt dicendo. alboz qdā sunt dulcia. puta lac. qdā amara. puta sal. tam albū. n. qd est diuissum qz dulce qd est diuidens isunt eidē subo. s. lacti. silr ex alia pte albū et amaz insunt sal. ¶ Ex pdictis ergo p3 qz in vniuerso sunt. s. spēs diuisionis. tres per se. et tres p accēs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed haz oium exempla subdēda sunt. qua tenus hui⁹ totū rō diuisionis elucescat. ¶ Se nus diuidimus in spēs: cum dicimus. aialium alia sunt rationalia. alia irrationalia. ¶ Rōnaliaz alia mortalia. alia imortalia. ¶ Vel cū dicim⁹ co lozis alia qdēz alba sunt. alia nigra: alia media. ¶ Pōtret aut oēm diuisionem generis in spēs aut in duas partes fieri. aut i plures. S3 neqz infinite species esse generis possunt: nec min⁹ duabus. Hoc autem cur eueniat posterius de monstrandum est.

¶ Exponit pdictas diuisiones p exēpla. vbi. z. facit. p° exē plificat de diuisionibz p se. scdo diuisionibus p accēs ibi (eoz vo que fm accēs) pma in. 3. p° exponit diuisiones gnīs. scdo diuisionē totū. tertio diuisionēz vocis. scda ibi (totū vo) tertia ibi (vocis vo) pma in. z. pmo facit qd dī ctū est. scdo exponit qdā notabile circa diuisionē gnīs. ibi (opz aut) trinitatē ergo se ad dicēda dices qz subdēda sūt exēpla oīuz mēbroz. i. oīuz diuisionuz pdictaz qten⁹ rō totū diuisionis dicte elucescat. exēpla. n. elucidat itentū et statū subdit exēplū de diuisione gnīs. p° in gnē sube. nam gen⁹ diuidit in spēs dicēdo sic: aialū alia sūt rōnalia alia sūt irrationalia. itez rōnaliū alia sunt mortalia alia imorta lia. 2° in gnē accētis vt sic dicēdo. coloz alia sūt alba. i. al bedo. alia nigra. i. nigredo. alia media. Et subdit qdā notabile circa h q opz oēz diuisionē gnīs in spēs fieri ad min⁹ in duas ptes aut in plēs. s3 nō in infinitas. qz nec sunt infinite spēs eiusdē gnīs. nec minus duabz. s3 cur hoc eue niat postea ostēdēdū est. ¶ Circa istaz lram pnt duo qri. pmi. vtrū mortale sit dīa diuissua aialis. et constitutūa hoīs. qz hoc videt velle boetiū quando diuidit animal rōnale per mortale et imortale. ¶ 2° vtrū genus regrat necessario plures spēs. ad minus duas. s3 qz he qdnes iaz tractate sunt. s. in por. ideo nūc ptermitto eas. querant. ergo ibi. ¶ Secūdo ibi.

¶ Totū vero in ptes diuidit. quotiens in ea: et qd est copositum vniūqzqz resoluimus. vt cū dico dom⁹ aliud est tectū. aliud pies. aliud fun damētū: et boiem piungi aia et corpe.

¶ Exponit per exēpla diuisionē totius in ptes vbi duo fa cit. pmo facit qd dicit est. scdo reducit ad diuisionē totū quādā alia diuisionē. ibi (cūqz hominis) dicit ergo q tunc totum diuidit in ptes quādo vnumqzqz diuiditur

in eas partes ex quibus coponitur. vt dicēdo sic. domus aliud tectum aliud parietes aliud fundamētū. et itez di cēdo boiem coponi ex aia et corpe. qz aia et corp⁹ sunt par tes eētiales hoīs. sicut pies. tectū fundamētū sunt ptes integrales domus. ¶ Postea ibi.

¶ Cumqz hominis dicim⁹ partes eē Latonez Virgilium Liceronē et singulos: qui cuz par ticularēs sint: vim tamen totius hoīs iungunt atqz componit. ¶ Itēqz. n. homo gen⁹ nec sin guli homines species: s3 partes quibus totus homo coniungitur.

¶ Diuisionē quādā. s. spēs in indiuidua reducit. s. ad diu sionē totū in ptes dices q cū dicim⁹ Liceronē virgiliū et ceteros picularēs hoīs eē ptes hoīs. cōs ē diuissio. q. ro tius in ptes. qz isti cū sint picularēs hoīs iungunt et cō ponūt vim. i. rōnē totū hoīs. i. hoīs i cōi qst cuiusdā totū: et ne crederet q talis diuissio eēt gnīs i spēs: subdit q nec hō est gen⁹ nec singuli. i. singulares hoīs sunt spēs. s3 ma gis sūt ptes qbz piungit totū hō. i. cōis hō q est spēs. ¶ No tandū q diuissio spēs in singularia magis vt puenire cū diuisione gnīs in spēs. tū qz vtrōbzqz est diuissio totū vlt in ptes subiectiuas. tū qz vtrōbzqz diuissio diuidit et hūc in diuidētia p dīas pstitutiūas. nam sicut genus p dīas specificas sic spēs per dīas indiuiduales qdāqz ille sint. tñ pro quāto indiuidua sunt ptes. et spēs est qdā totū diuissio spēs in indiuidua reducit ad diuisionē totū in par tes. imo hoc mō gnāliter oīs diuissio est totius in ptes. qz omne diuissum est qdā totū: et diuidētia sunt ptes eius aliqno mō. ad hūc ergo moduz gnālem respiciens boeti⁹ reducit diuisionē spēs ad diuisionē totū in hoc loco. qz si cut gnālter totū pstituit ex partibus. ita spēs ex indiuiduis nō itrinsece et formalit. s3 pto qto a pluribz particularibz abstrahit nā spēs. ¶ Tertio ibi.

¶ Vocis aut in significatiōes p prias diuissio fit quorīs vna vox multa significās aperitur: et eius pluralitas significatiōis ostendit: vt cum dico canis qd est nomē: et hunc quadrupedez latrabileqz designat: et celestes qui ad ozionis pedem morbiduz micat. Est quoqz alius ma rinus canis qui in imoderatā corporis magni tudinem cresces ceruleus appellatur.

¶ Exponit p exēpla diuisionē vocis in significatiōes. vbi sic pcedit. pmo facit qd dicitū est. scdo subdiuidit hāc di uisionē assignās ei duos modos ibi (sed hui⁹ diuissiois) dicit ergo q diuissio vocis in p prias significatiōes. fit qñ vna vox multa significās exponit. ostēdēdo pluralitatē vae significatiōis. vt dicēdo sic. canis qd est qdā nomē et vox: qdā est aial quadrupes latrabile. qdā est celeste sidus: qd. s. micat et splendet ad pedē morbiduz ozionis. i. cuiusdā signi aut stelle sic dicte. qdā est piscis marin⁹ qui cresces i magnitudine corporis imoderatā. i. magnā. nam valde ampliā et appellat piscis ceruleus. talis ergo est diuissio vocis in significatiōes. ¶ Notādū q canis q est stella d3 micare ad pedē morbidū ozionis quatenus in climate illo: siue regione vbi dominat insluit morbos et corruptionē. vñ et dies caniculares et piculost et pestilen tes sunt plus ceteris diebus. ¶ Postea ibi.

¶ Sed hui⁹ diuisionis duplex modus est. Aut enim vñ nomē multa significat: aut oratio iā noibus verbisqz composita: et nomē quidem

multa significat: vt id qd supra posui. oīo ve ro multa designat: vt ē. aio te eacida romanos vincere posse. et noīs qdem per significatiōes proprias diuissio equocationis partitio nuncu patur. orationis vero in significatiōes p prias distributio ambiguitatis discretio ē: quā greci amphibologiā vocāt: ita vt nomē multa signi ficās equiuocum. oratio vero multa designās amphibola atqz ambigua predicetur.

¶ Ponit hui⁹ diuisionis duos modos di. qz hui⁹ diuissiois duplex est modus scdm q vox multa significās pōt esse nomē vel oīo coposita ex plibz noibz. exēplū de noie post tū est. s. vt canis. exēplū d3 ofone. vt ē. aio. i. dico. te eacida romanos posse vincere. h. n. oīo pōt hre duplicēz sensum vel q eacida vincat romanos. vel econuerso. qz romani vincat ipz. silr est hīc. canē comedere panē. et subdit noia illoz dices q diuissio talis noīs est diuissio equoci. et diu sio talis ofonis est diuissio ambigui seu ambiguitatis: quā greci vocāt amphibologiā. vñ nomē multa significās d3 equoci. et iō talis diuissio est equoci in equocata. oīo aut multa significās d3 amphibola. i. ambigua. et iō talis diu sio d3 diuissio amphiboli i amphibola. ¶ Deide cū dicit.

¶ Eoz autem que fecidum accidēs diuidunt subiecti in accidētia diuissio est: vt cuz dicimus omnium hoium alij sunt nigri. alij sunt candi di. alij mediū coloris. ¶ Hec. n. accidētia sunt ho minibus non hozū species. et homo bis subm non hozum genus est.

¶ Exēplificat de diuisionibz p accēs. vbi sic pcedit. p facit qd dicit ē. z. exponit qdā sup. dcm circa has diuissioes. z. ibi (accētis vo i suba) 3. ibi (accētū i accētia) dicit qz eoz q dnt fm accēs. i. diuissio subū in accētia fit h mō. vt cū dicim⁹. oīuz hoīuz alij sunt nigri. alij cādidi. alij medij coloris. hec. n. i. nigri album et sunt accētia hoīum et nō spēs. et hō est eoz subm et nō gen⁹. et iō talis diuissio ē subū in accētia et nō gnīs in spēs. ¶ Scdo ibi.

¶ Accidētis hō in suba sectio euenit. vt ē oīum que expetunt: alia in anima alia in corporibus sita sunt. Anime nāqz atqz corpe id qd expe titur. accēs nō genus est. vt boni qd est sitū in aia. et in corpe nō sunt hec spēs s3 suba.

¶ Exēplificat d alia diuissioe. d. qz sectio. i. diuissio fit accētis in suba sic dicēdo. oīuz q expetunt. i. q sūt bona. qz bonuz est qd oia appetūt. ex p° etbi. alia sunt i aia. alia sunt i cor poze. illd. n. qd expetit. i. bonū est accēs aie et corpi. et non gen⁹. et aia et corp⁹ sunt suba boni et nō spēs. iō talis diuissio est accētis i suba. et nō gnīs in spēs. ¶ Tertio ibi.

¶ Accidētū vero in accētia diuissio est vt oīuz candidoz alia sūt dura vt margarita. alia liquē tia vt lac. Liqueor nāqz et albedo atqz durities h sūt accētia. S3 albū in dura atqz ligda sepa tus est. Cum ergo sic dicimus accidens in alia accidentia separamus.

¶ Exēplificat de tertia diuissioe. et diuidit. i. z. ptes. p facit qd dicit est. scdo ponit quādā p prietate hui⁹ diuissiois. ibi (s3 hui⁹ diuissio) dicit qz diuissio accētū in accētia fit h modo. vt cum dicim⁹. oīum candidoz. i. alboz. alia sunt dura vt margarita. alia liquētia. vt lac. qz at talis diuissio

q̄ diuisio vocis p̄tinet ad positionē ⁊ consuetudinē q̄d nō est idē apud oēs: sed apud alios p̄mutat. ¶ Ultimo ep̄i loq̄at dī. q̄ de sunt differētie distributiōis. i. diuisiōis generis in spēs ⁊ vocis in significatiōes. ¶ Deinde cū dicitur. **C** Generis quoq̄ sectio a totius distributiōe selungit: q̄ totius diuisio s̄m quātitatem fit. **P**artes enī totā subam cōiungētes actu: aut ratione animi ⁊ cogitatiōe separātur. **G**eneris vero distributio qualitate perficit̄. Nam cum hominē sub aiali locauero: tunc qualitate diuisio facta ē. Quale nāq̄ aial est homo idcirco quoniā quadam qualitate formatur. **U**nde quale animal fit homo interrogatus respōdebit aut rationale aut certe morale. **A**mplius genus omne naturaliter prius est proprijs speciebus: totum autē proprijs partib⁹ posterius est. **P**artes autē que totū coniungunt: sed compositi sui p̄fectionē alias natura tantū alias ratione quoq̄ temporis antecedunt. **U**nde fit vt genus in posteriora totum vero in priora soluiam⁹. **H**inc quoq̄ illud vere dicitur. si genus interimatur statim species deperire. **S**i spēs interēpta sit non perēptum genus in natura consistere. **C**ontra cūenit in toto. Nam si pars totius perit totum nō erit: cui⁹ ps. vna sit interēpta. **S**ed si totū peat partes p̄manēt distribute: vt si de integra domo quis abstulerit rectum totū q̄d ante fuit interimit. **S**ed perempto toto parietes ⁊ fundamenta stabunt. **A**mplius quoq̄ genus speciebus materia est. Nam sicut es accepta forma transit in statnam: ita genus accepta differentia transit in speciem. **T**otius vero partū multitudo materia est. forma vero earundez partū cōpositio. Nam sicut species cōstat ex genere ⁊ differentia: ita totum constat ex partibus: vnde fit vt totum ab vnaquaq̄ parte sua partium ipsarū compositione differat: spēs vero a genere differentie coniunctione. **A**mplius quoq̄ spēs idē per q̄d genus est: vt hō est idē q̄d animal: ⁊ virtus idem est q̄d habitus. **P**artes vero non semp̄ idē sunt q̄d totum. **N**ecq̄ enī manus idē est q̄d homo: nec idē partes q̄d domus. **E**t in his que dissimiles pres̄ h̄nt: hoc clarū est. **S**ed nō eodē modo in his q̄ similes habēt partes: vt in eris virgula: cuius partes que sunt continue: quoniā eiusdem sunt eris: vidētur idem esse q̄d totū est sed falso: fortasse enim idē sunt partes huiusmodi in substantia non etiā in quātitate. ¶ **A**ssignat d̄rias iter diuisiōis generis ⁊ diuisiōis totū. ⁊ diuidit in ḡnq̄ s̄m q̄ ḡnq̄ d̄rias assignat. ¶ **P**rima attenditur penes cōditionem diuidentium: est q̄ sectio,

id est diuisio totius est quātitatiua: q̄ partes quātitatiue componētes actu aliq̄d totū separant: id est diuiduntur s̄m rationē aut cogitatiōis: puta dicendo domus aliud est rectū: aliud paries: aliud fundamentū: hic enī diuiditur domus nō realiter: sed s̄m intellectū: sed distributio. id est generis diuisio fit qualitate. id est differentia q̄ est quedam qualitas. vt p̄ 3° meta. c. de qualitate. nam cūz hominem collocauero. sc̄ilicet per diuisiōis sub aiali: q̄d pater: quia aliquis interrogatus quale animal sit homo. respondebit: q̄ est rationale aut mortale ⁊ c. ¶ **N**otandum q̄ vt p̄ 3° meta. vbi supra ex dictis etiam in por. q̄litas est nomē equinocum. vno enim modo significat genus accidentis: ⁊ est vnum predicamētum de. q̄. ⁊ sic videtur qualitas accidentalis de qua modo nō est sermo. alio modo significat differentiam essentialē rei que est act⁹ essentialis rei ⁊ formalis: illa v̄ qualitas essentialis: q̄ sumit modus p̄dicandi differentie q̄ dicitur predicare in quale essentialē. hoc v̄so pater differentia hic assignata inter hanc ⁊ illaz diuisiōis: q̄ diuisio totius fit per partes habentes modum quantitatis: ⁊ diuisio generis fit per differentias habentes modum qualitatis. ¶ **S**ecūda differentia ponitur ibi. **A**mplius. que attenditur penes ordinem diuisi ad diuidentia: est q̄ genus est prius naturaliter suis speciebus in quas diuiditur. totū vero est posterius partibus: cuius causas subdit. quia partes iungunt ⁊ componunt intrinsece totū: ⁊ ideo antecedunt p̄fectionem. id est cōpletus esse sui totius: alias id est q̄nq̄ natura tantū: quādoq̄ tempore ⁊ natura. **E**xemplum p̄mi. anima respectu hominis. **E**xemplus sc̄d̄. fundamentū ⁊ paries respectu domus: ex quo isert q̄ genus soluitur. id est diuidit in posteriora. totū vero in priora. ps. ¶ **S**3 cōtra hoc q̄d dicit q̄ genus est prius suis spēsbus arguitur. tū q̄ vniuersale aut nihil est aut posterius est: ex p̄mo de anima: sed genus est vniuersale: ⁊ nō est nihil: ergo est posterius: ⁊ nō prius. tū q̄ id q̄d ex alio procedit posterius est: sed genus procedit ex speciebus: q̄ ois vniuersalitas a singularitate p̄cedit s̄m auctore sex p̄ncipioz: ⁊ species sunt quoddā singulare respectu generalis. ergo ⁊ c. ¶ **R**ideo. hic op̄z sc̄ire: q̄ vt dicitur est superius in por. vniuersale ē ⁊ sic nomē cōcretū ex re ⁊ intentione: vel potest accipi pro re tantū: vel pro intentione tantū. vel pro toto cōiuncto: q̄d est quoddā ens per accidens. ¶ **E**t est notādū q̄ prius dicitur multipliciter. vt partū q̄nto meta. caplo de prior. vno modo dicitur prius illud a quo nō conuertitur essendi cōsequētia. alio modo illud q̄d est propinquius p̄mo. alio modo illud q̄d pot̄ esse sine altero: ⁊ nō ecōuerso ⁊ c. ¶ **A**d oppositum ergo sunt due cōclusiones: vna q̄ genus ⁊ quodlibet vniuersale: vt dicitur mihi p̄cise intentiones est posterius quolibet inferiori: ⁊ hoc cōcludunt rationes in oppositū q̄ sic vniuersalitas a singularitate p̄cedit: ⁊ est similiter posterioz. ¶ **S**ecūda q̄ genus vt dicit rem siue primā intentiones. est prius: ⁊ omne superius est prius inferiorib⁹: q̄d p̄ 3° ab ipso nō conuertit̄ essendi cōsequētia: est propinquius: p̄mo: id est generalissimo in illa coordinatione: ⁊ q̄ potest esse sine quolibet inferiori distinctis. vt aial sine homine: q̄ saluaret̄ in asino ⁊ c. ¶ **P**robatur etiā per rationem: quia omne distinctiū est prius distincto. maxime in diffinitione que non est per additamentū: sed species diffinitur per genus ⁊ differentiaz tali diffinitione. ergo ⁊ c. ¶ **T**ertia differentia est ibi. **D**unc quoq̄. q̄ que attenditur penes coexistentiā. ⁊ est q̄ si genus iterimitur: ⁊ oēs spēs iterimitur: ⁊ ecōuerso: vt non est aial. q̄ nō est hō: ⁊ nō ecōuerso. sed interēpto toto nō necessario iterimitur partes. exemplū. si de domo itegre quis abstru-

lerit rectū. iam nō est domus: q̄ tota domus iterimitur: sed perempta domo posset adhuc stare. paries. rectum ⁊ fundamenta. ⁊ illud est exēplū totius integralis. ecōuerso est. vt dicitur est de genere. ¶ **N**otandū q̄ vt iaz dicitur est in sex p̄ncipijs totū pot̄ sumi dupli. vno modo cathogorematicē: ⁊ tūc significat idē q̄d itegru ex partibus quō dicit p̄mo de gnōne q̄ in gnōne simplr totū permutat in totū. Alio modo pot̄ sumi syncategorematicē: ⁊ ē signū distributiū significās aliq̄d cōpositū ex partibus accipi pro oibus partibus vt dicitur. totus homo est frigidus. q̄ quelibet pars hois est frigida: cū ergo dicitur **B**oetius q̄ destructo tecto tota domus iterimitur: ⁊ nō ecōuerso. accipit totū cathogorematicē. aliq̄n falsus eēt dicitur. vt p̄ 3° ex predictis. ite ille. to qd dicit per nomē. ¶ **Q**uarta d̄ria ponit ibi. **A**mplius. que attendit penes diuersitatem diuisi. in respectu ad diuidentia. ⁊ est q̄ genus est q̄si mā suarū specierū. vel respectu suarū spērū. q̄d p̄ 3° p̄ silē. q̄ sicut es accepta forma transit in statū. ita genus accepta differentia transit in spēm. s̄ ecōuerso est de toto ⁊ partibus: q̄ tota multitudo partū est mā totius: cōpositio vero cōpositi est forma partū: q̄d p̄ 3°: q̄ sicut spēs constat ex ḡne ⁊ d̄ria quasi ex mā ⁊ forma. ita totū cōstat ex partibus vt mā: ⁊ cōpositione vt forma: ex quo etiaz sequit̄: q̄ totū differt a qualibz sui parte cōpositione: sicut spēs differt a genere coniunctione differentie. cōpositio enī est totius nō p̄tis sicut d̄ria est speciei non ḡnis: vt p̄ 3° ex dictis. ¶ **Q**uinta ponit ibi. **A**mplius quoq̄. que attendit penes diuisi ⁊ diuidentū p̄dicationē. vbi duo facit. p̄mo d̄rias p̄ponit. sc̄do eā exponit ibi. **E**t in his quidē. dicit ergo q̄ amplius sup̄. differt hec diuisio ab illa: q̄ spēs idē est q̄d genus. i. genus predicat de spē p̄dicatione idētica d̄ite: hoc est hoc: hō est aial: ⁊ virtus est habitus. partes vero nō sunt idē cū toto. i. nō sic recipiunt p̄dicationē totius: nō enī vep̄ est dicere. manus est homo. paries est domus. **N**ō exponit statim ibi. **E**t in his. dicit q̄ hoc est clarū. in totis etherogeneis que habēt partes dissimiles. i. alterius rōnis. vt homo domus: sed non eodem modo videt̄ se h̄re in totis homogeneis que habent partes similes ⁊ eiusdem rōnis. p̄ in virgula eris: cuius partes: q̄ sunt continue ⁊ eiusdem modi vident̄ suscipere p̄dicationē totius: q̄ que libet pars eris est es: sed hoc remouet dices. q̄ falsus est. sed fortasse tales partes sunt idem q̄d totū in substantia nō quātitate: ⁊ sic semp̄ stat q̄ totū integrale nō predicatur de partibus. ¶ **N**otādū q̄ duplex est totū integrale. vnu etherogeneū. q̄d. s. constat ex partibus alterius rōnis: vt homo est. manu pede corpe ⁊ c. ⁊ in his clarū est q̄ totū nō p̄dicatur de partibus. ¶ **A**liud est totum homogeneū. q̄d. s. cōstat ex partibus eiusdem rōnis ⁊ speciei: vt aqua ⁊ es: q̄ que libz ps aque est aqua. q̄ aque spēs predicat de tota aqua: ⁊ de qualibz eius parte pro eo q̄ natura specifica aque in sua rōne abstrahit a rōne totius ⁊ partis: tamē hec aqua nō: q̄ predicat de suis partib⁹: ⁊ h̄ vult dicere **B**o. q̄ totū ⁊ partes sunt idē in suba. s. specifica: sed nō in quātitate ⁊ in p̄pria rōne que sunt partes ⁊ totū. ¶ **D**einde cū dicitur. ¶ **R**estat autē vocis ⁊ totius distributionis ⁊ r̄as dare. **D**ifferūt autē q̄ totū quidē p̄stat ex partibus: vox vero non constat ex his que significat: ⁊ fit totius diuisio quidē in partes. vocis autē non fit in partes: sed in eas res: q̄ ipsa vox significat: vnde fit vt sublata p̄te vna totum pereat. sublata vna re quā vox significat multa designans: vox illa permaneat.

¶ **A**ssignat d̄rias iter diuisiōis vocis ⁊ totius: ⁊ ponit tres d̄rias: quarū vna sequit̄ ex altera: cōtinuans se ad dicēda ponit p̄mā d̄rias q̄ est q̄ totū p̄stat ex partibus in quas diuidit̄: vox vō nō cōstat ex his que significant in que diuidit̄. ¶ **S**ecūda que sequit̄ ex illa ponit ibi. **E**t sic q̄dem. ⁊ est q̄ diuisio totius fit in partes: sed diuisio vocis nō fit in partes: sed in res q̄s significat: q̄ nō sunt partes vocis significantis. ¶ **T**ertia q̄ sequit̄ ex predictis ponit ibi. **V**bi fit. ⁊ est q̄ sublata p̄te totū destruit̄: s̄ sublata vna re significata p̄ vocē que significat plura: adhuc illa vox pot̄ manere: q̄ significabit aliquas res q̄ restāt.

Anc ergo quoniā s̄m se diuisiōnis differentie dicte sunt: generis distributio pertractetur.

¶ **P**ostq̄ **B**o. comparauit vel determinauit de spēsbus diuisiōis cōparatiue assignādo d̄rias eoz iter: nūc determinat de eis absolute ⁊ seorsuz assignādo ⁊ pertractando earū proprietates. **C**irca q̄d duo facit p̄mo determinat de diuisiōib⁹ p̄ se. sc̄do de diuisiōib⁹ p̄ accūs. sc̄da ibi. **N**ūc autē de his. p̄ma diuidit in tres. p̄mo determinat de diuisiōne ḡnis. sc̄do de diuisiōne totius. tertio de diuisiōne vocis. sc̄da ibi. **N**ūc de ea. tertia ibi. **R**estat igit̄. p̄ma h̄z duas pres. vna p̄ncipale in qua agit de diuisiōne ḡnis. alia incidentalē in qua agit de diffōne pro eo q̄ diuisio ḡnie p̄ se ordinat̄ ad diffōnem. sc̄da ibi. **V**ac igit̄. p̄ma in duas. p̄mo facit q̄d dicitur est. sc̄do declarat quedā notabilia circa diuisiōnem generis. sc̄da ibi. **E**t autē generis eiusdē. p̄ma in duas. p̄mo premitte q̄das necessaria ad intentū. sc̄do p̄sequitur de intēto. sc̄da ibi. **D**icit autē genus. p̄ma in duas p̄mo cōtinuat se ad dicēda. sc̄do p̄sequit̄ intentū ibi. **P**rimū qd gen⁹ fit. **D**icit ergo q̄ q̄ nūc dicte sunt d̄rie diuisiōis per se. restat vt ipsa distributio. i. diuisio generis pertractet̄ s̄m se: s̄m diuisio totius ⁊ vocis. ¶ **D**einde cum dicit.

¶ **P**rimū quidem qd genus sit diffiniendus est. **G**enus est qd predicat de plurib⁹ specie differentibus in eo qd quid est: species vero est quā sub genere collocamus. **D**ifferentia est quā aliud ab alio distare proponimus.

¶ **P**rosequit̄ intentū p̄mittens quedā necia ad p̄ncipalem intentū. i. diffōnes ḡnis spēs ⁊ differentie que date sunt a por. vbi duo facit. p̄mo illas diffōnes recitat. sc̄do q̄d dā ibi positū p̄bat ⁊ declarat ibi. **E**t est qdē gen⁹. dicit ergo q̄ p̄mo diffiniendū est qd sit genus. ⁊ sup̄. s̄m quid spēs: ⁊ qd d̄ria: ⁊ statim ponit eoz diffōnes di. **G**enus est qd predicat de plurib⁹ differentib⁹ specie in quid. **S**pecies vero est que sub genere collocat̄ sup̄. immediate. ad differentia indiuiduoz que sub ḡne p̄tinetur: sed media te. **D**ifferentia vero est quā aliud ab alio proponimus distare ⁊ differre. ¶ **N**otādū q̄ circa diffōne generis plura possent queri. vtrū genus posset diffiniri: vtrū diffinitur p̄ma intentio vel sc̄da: ⁊ s̄m de partibus diffinitōis vtrū cōuenienter ponant̄: similr circa diffōne spēs ⁊ differentie plura possunt queri. **S**ed quia hec pertractata sunt in por. ideo nunc pretermittit: ⁊ querant̄ ibi. vnde ⁊ diffōnes iste non ponunt̄ hic nisi incidentaliter. pro quāto sc̄z valent ad diuisiōne generis: ⁊ accepte sunt de por. quia enim hic agit de diuisiōne generis: que quādoq̄ fit in species: quandoq̄ fit in differentias. vt dicitur. ideo necessarius est noice quid sit genus: quid species: ⁊ quid differentia. ¶ **S**ecundo ibi.

Ubi igitur differre per q̄s spēs cōstitit: ip̄e
z in diffinitione speciei vt bois: z in generis
ctus diuisione q̄d continet specie vt ipsuz bo-
mines collocant: z vniuersalr dicendum est
quecunqz differentie huiusmodi sunt: vt nō
modo p̄ter eas species esse non possit: sed
per eas solas sit be v̄l in diuisione generis vel
in speciei diffinitione sumende sunt.

¶ Concludit intentū z arte datā dicens. q̄ ille d̄rie p̄ quas
spēs eēntialr subsistit sunt collocadē in diffōne sp̄i. z di-
uisione ḡnis q̄d t̄inet illā sp̄m. puta boiem: z v̄l h̄ est
v̄p̄ q̄ quecunqz d̄rie sunt tales q̄ nō solū a sp̄e nullo mō
separi p̄nt: nec actu: nec intellectu: sed etiā q̄ p̄ illas sit spe-
cies. s̄ eēntialr z it̄it̄e: ille sunt que sumēde sunt in diui-
sione ḡnis z diffōne sp̄i. ¶ Notandū q̄ vt dicit porph̄-
rius z verū est destructo p̄o destruit sp̄s: cuius cā est:
q̄ p̄p̄tū oīē necessitate nālī ex eēntialibz p̄ncipis sp̄i
sic. q̄ posita sp̄e necessario ponit p̄p̄tū: ergo a destru-
ctiōne sequētis destructo p̄p̄o destruit sp̄s: p̄p̄tūz
aut licz idē sit realr cū sp̄e. de quo als: differt t̄n formalr
z additatio: nec est de eē sp̄i: s̄ est actūs p̄p̄tū eius: z
hinc est q̄ intelligere sp̄m sine p̄p̄o nullā ip̄icat. ¶ Tra-
ditiōne: oīs aut aptitudo nālīs est p̄p̄tū seu passio apti-
nati: vt risibilitas bois: z silr politas. id est aptitudo nu-
merādī z adicēdī sciam. ergo zc. nō sic p̄t dīcī de d̄ria p̄
se z specifica: q̄ cū ipsa sit de eēntialr z formalr concepta
sp̄i cōpetens per se p̄mo mō. nullo mō p̄t separi ab in-
tellectu sp̄i absqz d̄ctiōe. bñ ḡ alt̄ Boe. q̄ sicut possibi-
litas ad numerādū vel ad adicēdū nō p̄t separi ab ho-
mine: nec actu: nec intellectus intelligere sic eē in re. cuz sit
eius p̄p̄a passio: t̄n nō p̄ hoc est d̄ria p̄ se: q̄ bō p̄ ea. for-
maliter nō subsistit. refert. n. aliqd̄ intelligere eē sine alio
z intelligere aliqd̄ p̄ter aliud. i. nō intelligēdo aliud. q̄a
scdm̄ est pole in multis: z nō p̄mū. s̄ ḡ. genus p̄t intelligi
nō intelligēdo aliqd̄ sp̄m. z t̄n impole est ipsum̄ intelli-
gere esse sine sp̄ibus. ideo dicit sc̄do p̄p̄. q̄ abstrahentiuz
nō est mendaciū: q̄ licz intelligam̄ aial nō intelligēdo ho-
minē aut asinū zc. abstrahendo genus ab oibus inferio-
ribus: non tamē p̄pter h̄ intelligo aial esse sine boie z
asino zc. similr est in p̄posito de p̄p̄a passione: q̄ licz in-
telligā intellectu formalr z additatio boiez sine aptitu-
dine ad numerare. nō t̄n intelligo boiez eē sine aptitu-
dine: q̄ q̄tū ad eē non p̄t separi talis aptitudo nālīs
ab boie: nec actu: nec intellectu s̄ q̄ dicit Boe. in h̄ loco.

¶ Aonia vero quedā sunt que dif-
ferunt: que contra se in diuisioni-
bus poni nō debēt. vt in aiali rō-
nale z bipes. Nullus enī dīc̄ aia-
liū alia sunt rōnalia alia duos pe-
des habentia: idcirco q̄ rōnale z bipes s̄ dif-
ferant: nulla tamē a se oppositione se iungun-
tur. Constat quecunqz a se aliqua oppositione
differunt eas solas differētiās sub genere po-
sitas genus ipsum̄ posse distingere.

¶ Postea p̄ma d̄ctiōe d̄riarū q̄ diuidit gen̄ nūc decla-
rat sc̄das. s̄ q̄ debēt eē oppositē. vbi sic p̄cedit. p̄mo p̄e-
mittit q̄dā suppositū cōiter cōcessuz. s̄ q̄ oīs d̄rias diui-
dētes genus eē aliquo mō oppositas. sc̄do exponit p̄po-
sitiū. i. q̄ oppōne opponit. ibi. (Sūt aut̄ q̄m̄oz. dicit ḡ
q̄ q̄ sunt q̄dā q̄ d̄nt: nō ponit in diuisione ḡnis: vt rō-

nale z bipes: nullus enī dīdēs aial dīc̄. aialiū aliud rōna-
le aliud bipes: cuius rō est: q̄z hec licz sint disparata: nō t̄n
sunt opposita: q̄z ergo sic est cōstat illas solas d̄rias diui-
dere genus quecunqz a se d̄nt aliqua oppositione: puta
rōnale z irrationale zc. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sunt autē q̄m̄oz oppositiones aut vt con-
traria vt bonū malo: aut vt habitus z p̄uati-
tio: vt visus z cecitas. Quāqz sunt z q̄dā res
in quibus discernere difficultas sit v̄trū in
r̄ijs: an in p̄uatiōe z habitu eas oporteat col-
locari: vt sunt motus: q̄es: sanitas: egritudo:
vigilatio: somnus: lux: tenebre. Sed hec als-
nūc de reliqs oppositionibus d̄m̄ est. T̄r-
tia oppositio est que est fm̄ affirmationē z ne-
gationē. vt So. viuūt So. nō viuūt. Quarta
que s̄z relationē vt pater filius. d̄ns seruus.

¶ Oñdit p̄positū: qua. s̄. oppōne opponit d̄rie diuiden-
tes genus. Circa q̄d tria facit. p̄mo distinguit sp̄s oppō-
nis. sc̄do applicat ad p̄positū: ostēdens quō veniant in di-
uisione ḡnis. tertio cōparat ostēdens fm̄ quā oppōne ma-
gis opponit ea que diuidit gen̄. sc̄da ibi. (fm̄ q̄s igit̄
barū.) 3° ibi. (cū igit̄ q̄m̄oz sunt.) In distinguēdo autē
sp̄s oppōnis itererit q̄dā dubium circa duas p̄imas
sp̄s. ibi. (q̄s s̄nt.) dicit ḡ q̄ q̄m̄oz sunt sp̄s oppōnis:
q̄ quedā opponit vt d̄ria: vt bonū z malū: q̄dā vt p̄-
uatio z habitus: vt visus z cecitas: z subdit q̄ in q̄b̄sdā
est difficile videre v̄trū sint d̄ria aut p̄uatiue opposita: vt
sunt motus z q̄es: z q̄dā alia que in ista ponunt: de cuius
solone se excusat dicens. q̄ hec als: z nō mō sunt ingrēda:
sed nūc de alijs sp̄ibus oppōnis est d̄m̄. id subdit q̄ ter-
tia oppō est fm̄ affirmationē z negationē q̄ vocat̄ d̄-
ctiō: q̄ta aut̄ fm̄ relonē quō p̄r z filius: d̄ns z seruus. q̄ sūt
relatiue opposita. ¶ Nōn̄ q̄ de istis de q̄b̄ mouet̄ in
ista dubiū p̄t breuiter sic dīcī. q̄ motus: z q̄es: vigilat̄:
somnia lux z tenebra: sunt p̄uatiue opposita: q̄ p̄bat̄
ex diffōne p̄uatiōis posita in p̄dicamentis: p̄uatio enī est
negatio in apto nato: s̄z ges est h̄. illa. s̄. q̄ est a termino a
quo que nihil dicit aliud formalr nisi negationēz forme
ad quā est motus in mobili apto moueri ad formā illaz.
somnia silr. vt p̄ in li. de som. z vi. z tāgīt etiāz. s̄. meta.
nō dicit formalr: nisi getē potētiaz aie ab actibz: t̄n enī
aial dormit: cū oēs p̄ aie cognitiue: z p̄ oīs appetitiue
q̄scūt z cessant ab actibz suis. id somn̄ formalr est nega-
tio vigilie in apto nato vigilare. i. h̄re actus potētiaz aie.
silr tenebra formalr nō est aliud nisi negatio lucis i aere
q̄ est aptus recēpe lucē. ¶ Si arguat̄ h̄. q̄ p̄uatio z
habit̄ h̄nt fieri circa idē ordine irregressibile: q̄z non est
regressus a p̄uatiōe in habitū fm̄ Ari. in p̄dicamentis.
sed h̄ est regressus a getē ad motū: a sono ad vigilā. a lu-
ce ad tenebrā. ḡ zc. ¶ R̄indeo. illa p̄p̄ q̄ a p̄uatiōe nō
est regressus ad habitū nō est v̄l r̄: quō aut̄ sit intelligē-
da: z quō est ad p̄positū Ari. vbi. s̄. ibi. expositū est in q̄-
dā q̄one. q̄re ibi. de sanitate aut̄ z egritudine est distigūe-
dū: q̄z vel egritudo dicit tantū carentiā sanitatis: z sic est
p̄uatio: q̄z negatio in apto nato: z opponit p̄uatiue san-
tati: vel dicit habitū d̄riū p̄ta aliqua positū z malam
disponē corpis oppositā bone disponē: sic accipit̄ d̄rie:
z tunc sanitas z egritudo sunt d̄ria. ¶ Notandū etiā q̄
circa sp̄s oppositionis multa possent queri: que q̄sta
sunt: z p̄tractata in p̄dicamentis. caplo de oppositiōe.
ideo illa nūc p̄mittit z gr̄ant̄ ibi. ¶ Deide cū dicit.

¶ Secundū quas igit̄ barum oppositionum

quattuor diuisione ḡnis sit rectissima rōne mō-
strandū est. Manifestū est enim z oppositio-
nes eē quattuor: z genera z sp̄s p̄ opposita
separari. Nūc ergo dicendū est fm̄ quāz op-
positionē barū quattuor vel quemadmodūz
species a genere distungi conueniat.

¶ Oñdit quō ille sp̄s oppōnis veniāt z f̄uiāt ad diuio-
nē ḡnis. vbi duo facit. p̄ ponit intentū. sc̄do p̄segur de itē
to. ibi. (z p̄ma q̄dē) dicit ḡ q̄ nūc mōstrādū ē s̄z quā oppō-
nē barū. 4. fiat ḡnis diuio. cū gen̄ diuidat̄ p̄ opposita: z
oppōnes sint. 4. vt p̄z ex p̄dictis. ideo nūc dīcēdū est quō
diuio ḡnis in sp̄s fiat fm̄ oppōnem. ¶ Postea ibi.

¶ Et prima q̄dez sit oppositio contradictio-
nis. Voco aut̄ contradictionis oppositionēz
que affirmationē z negationē p̄ponitur.

¶ P̄segur de itēto. v̄l p̄ ista diuidit in. 4. q̄ p̄. p̄segur
de oppōne d̄ctiōia. sc̄do de p̄uatiua. tertio de d̄ria. q̄r-
to de relatiua. sc̄da ibi. (opposita v̄o) tertia ibi. (d̄rioz v̄o)
q̄rta ibi. (q̄rta v̄o oppōne) p̄ma i. z. p̄mo oñdit q̄ absolu-
te z simplr loq̄ndo diuio ḡnis nō ē faciēda p̄ d̄ctiōia.
sc̄do oñdit q̄ q̄s q̄z p̄pter necessitatē h̄z fieri p̄ d̄ctiōia
z tūc quō d̄z fieri ibi. (nec est aut̄) p̄ma in. z. p̄ q̄dē repe-
tit. sc̄do. p̄positū oñdit ibi. (hac igit̄) reperit̄ ar duo de
p̄radictiōe. s̄. q̄ ip̄a est p̄ma oppō. z q̄d sit dī. q̄ p̄ oppō
de qua p̄segur. p̄mo est oppō d̄ctiōis. voco aut̄ cōtradi-
ctiōne affirmationē z negationē oppositas. que. s̄. sūt eius-
dē de eodē zc. ¶ Dic̄ occurrit dubiū. q̄re boeti^o enume-
rādo p̄us sp̄s oppōnis. p̄mo enumerat̄ d̄ria. nūc v̄o illa p̄
sequēdo p̄mo p̄segur de d̄ctiōia. videt̄. n. q̄ sc̄do or-
do. i. in p̄sequēdo. deberet r̄idere p̄mo ordinī i numerā-
do. Dicit̄ aut̄ hīc q̄ i p̄ma enumeratōe boeti^o attendit ad
necessitatē oppōnis in diuio ḡnis. z q̄ d̄ria sūt magis
necia i diuio ḡnis q̄ d̄ctiōia vt dicit̄ ista. id̄ ibi d̄ria
p̄us enumerant̄. i. sc̄da at̄ enumeratōe attendit ad ipsas
sp̄s oppōnis absolute. put i re magis opponit. z q̄ d̄-
ctiō ē maxima oppō: v̄l v̄tualr i q̄libz alia oppōne. t̄nēz
z includit. id̄ h̄ p̄us p̄segur d̄ d̄ctiōe. s̄. d̄ isto ordīe enume-
rādī n̄ mltū ē curādū: dū t̄n res itēta beāt. ¶ Sc̄do ibi.

¶ In hac igit̄ negatio p̄ se nullā speciem facit.

¶ Nā cū dico hō vel equ^o: vel aliqd̄ huiusmodi
sp̄s sūt. Quicqz aut̄ negatione q̄s p̄tulerit:
specie nō declarat. Nā enī esse boiez species
nō est. oīs enī sp̄s p̄stituit esse. Negatio nō
quicqz p̄ponit ab eo q̄d est eē distigūt: vt cuz
dico hō q̄n̄ sit q̄dā locutus suz. Cū v̄o non
hō substantiā bois negatiōe destruit. Sic igit̄
tur p̄ se caret diuio generis in sp̄s negatiōe.

¶ Oñdit p̄positū: q̄. s̄. diuio ḡnis nō debet fieri absolu-
te p̄ d̄ctiōia. vbi itēndit sic arguere. oē diuio ḡnis cō-
stituit sp̄m. s̄z negatio nō cōstituit specie. q̄z destruit esse.
ḡ zc. d̄ctiōis aut̄ altera pars est negatio. hui^o rōnis p̄-
mo ponit mi. q̄ i hac. s̄. oppōne cōtradiōia ip̄a negatio
p̄ se nullā p̄stituit sp̄s. q̄d p̄z. q̄ cū dico hō vel equ^o dico
aliq̄s sp̄s. s̄z cū q̄s p̄tulerit negationē puta dīcēdo. nō
boiez nō equū. nō declarat sp̄s. q̄z negatio magis d̄stru-
it eē q̄z p̄stituit. sc̄do p̄t d̄ctiōne ibi. (sic igit̄) seq̄r enī
ex p̄dicti q̄ diuio ḡnis p̄ se. z absolute caret negatiōe. s̄. h̄
d̄z fieri p̄ nega^o. nec p̄ n̄is p̄ oppo^o d̄ctiō. Deide cū dīc̄

¶ Necessē ē aut̄ sepe sp̄s negatiōe p̄ponere. cū
ca quā simplici noie sp̄s volum^o d̄signat̄ n̄llo

vocabulo n̄scupat̄. vt cū dico ip̄arū numero
rū alij sūt p̄mi vt tres q̄nqz septē. Alij n̄ p̄-
mi vt nouē: z rursus figuraz alie sunt rectili-
nee. alie n̄ rectilinee. z colorz alij sunt albi alij
nigri alij nec albi nec nigri. Ergo q̄m̄ v̄nū nō-
mē sp̄b^o positiū nō ē. eas negatiōe i p̄ferre ne-
cessē est. Hoc igit̄ cogit̄ iterdū necitas nō nā.

¶ Oñdit q̄ diuio ḡnis h̄z quādoqz fieri p̄ negationē. q̄-
dā necitate q̄ euenit p̄pter defectū vocabuloz. vbi duo
facit. p̄mo oñdit p̄positū. sc̄do exponit modū p̄ quē illō
fit ibi. (iōqz q̄dē) dicit ergo q̄ sepe oīs sp̄s cōpōere. i. cō-
stituire negatiōe. q̄n̄. s̄. illa sp̄s quā volum^o simplici noie
assignare nullo p̄prio noie n̄scupat̄. z tūc circūlogmur
eā per negationē. vbi gr̄a. vt cuz dico. numerozū ip̄ariuz
aly sūt p̄mi. alij nō p̄mi. z silr figuraz. alie sūt rectilinee
alie nō rectilinee. z itē colorz. alij sūt albi. alij nō albi. q̄z
enī talibz sp̄ibus nomē v̄nū nō est ipositiū. id̄ oportet ea
p̄ferri p̄ negationē. q̄z necitas nō est a nā. sed ex defectu
talī. ¶ Notādū q̄ numer^o p̄m^o d̄r ḡ v̄na diuio ē v̄l plur-
rib^o nō p̄t diuidi in equales partes. vt sūt tria q̄nqz se-
ptē: s̄ numeris nō p̄mus dicit̄. qui v̄na diuio ē vel plu-
rib^o p̄t diuidi in partes eq̄les. vt sūt nouē. ter tria enīz
faciūt nouē. patet aut̄ q̄ oēs dicte diuioes sūt p̄ tradi-
ctiōia. q̄z accepta sp̄e opposita cū negatiōe fit alterz. mē-
brū diuiois. vt q̄dā p̄mi. q̄dā nō p̄mi zc. ¶ Sc̄do ibi.

¶ Ideoqz quotiēs negatiōe facimus sectionē.
p̄i^o aut̄ affirmatio aut simplex dīcēdū est no-
mē. vt ē numerozū alij sūt p̄mi alij nō p̄mi.

¶ Exponit modū p̄ quē hoc habet fieri quādo sit volens
q̄ i tali diuioe semp negatio debet postponi affirmatiōi
vbi sic p̄cedit. p̄mo facit q̄d dīctū est. sc̄do remouet du-
bia q̄dā (sed si cui parat̄) p̄ma i duas. p̄mo p̄ponit d̄cti-
ōne: sc̄do addit p̄bationē. ibi. (nā si p̄i^o negatio) dicit̄ ḡ
q̄ quotiēs sit diuio per negationē p̄ius d̄z ponit affir-
matio sūt nomē affirmatiū. vt sic. numerozū aly sūt p̄mi
aly nō p̄mi. ¶ Notādū q̄ affirmatio quādoqz ē p̄ple-
ra: z est q̄dā oīo p̄fecta. q̄dā ip̄erfecta. vt hoc q̄d dico. aly
sūt p̄mi. quādoqz est icōplexa. vt v̄num nomē sine par-
ticula negatiua. vt hō equus zc. quocūqz aut̄ modo affir-
matio sumit̄ in diuioe generis cū negatiōe. semp affir-
matio est p̄ponenda. ¶ Postea ibi.

¶ Nā si p̄i^o negatio d̄cā sit. r̄adiō: fit ei rei quā
p̄ponim^o intellect^o. Nā cū primū dīcis eē ali-
quos p̄ios n̄eros cū q̄les sint p̄mi exēplo
v̄l diffōne docueris. q̄les sūt n̄ p̄mi. mox au-
ditoz intelligit̄. Sin v̄o cōtrario feceris. aut
neut̄z subito. aut tardi^o v̄trūqz cognoscer. Di-
uio. n. q̄ p̄pter aprissimā ḡnis nāz repta est:
d̄z ponit̄ ad intelligibiliōz d̄ducē. Ampli^o quo-
qz p̄ior est affirmatio: posterior v̄o negatio.
Q̄d at̄ primū ē. i. diuioe quoqz p̄mi^o oīs or-
diari. Necē quoqz ē sp̄ ifinitis finita eē p̄iora
vt eq̄le ieq̄li. v̄tutē v̄iuz. certū icerto. stabile
z fixū instabili z mutabili. S̄z oia q̄ aut d̄fini-
ta p̄e oīonis aut affirmatiōe p̄ferūt. p̄l^o finita
sūt q̄ aut nomē cū p̄ricula negatiua. aut tota
negatio. q̄re fito ponit̄ q̄z ifito ē faciēda diuio

¶ P̄bat̄ d̄ctiōne dīctā per tres rōnes. sc̄da ponit̄ ibi
(āplius q̄qz) tertia ibi. (nec est quoqz) ¶ In p̄ma p̄e

arguit sic. diuisio est repta ppter habedā maiore cog-
 nitionē. s; si negatio pponatur nō fiet maior cognitio. imo
 tardior: r̄ mior. ergo r̄c. hui' rōnis pmo ponit mī. dī. q; si
 p̄ior: dīa diuidēs gen' sit negatio tardior: fit intellectus
 rei. nā si dicēdo numerū dicit aliquos esse p̄ios p̄ponē-
 do affirmationē. r̄ docueris diffōne vel exemplo quales
 numeri sunt p̄mi: stati intelligitur quales sūt nō p̄mi. qz
 cognita affirmatiōe facit cognoscit qualis sit negatio.
 si vero ecōtrario feceris p̄ponēdo. s; negationē: aut nullo
 mō aut salte; tardius ytraq; pars cognoscit. qz negatio
 non cognoscit vel diminute cognoscit sine affirmatiōe.
 Scdo ponit ma. dī. q; diuisio q̄ repta ē. ppter ḡnis nāz. s;
 cognoscēda d; deduci pot' ad intelligibilia: q; sup̄ ad
 ignozia. ¶ In scda pte arguit sic ibi (amp. quoz) p̄m
 pus in diuisiōe ordinādū est. s; affirmatio est p̄ior nega-
 tiōe. q; r̄c. hui' rōnis pmo p̄ior mī. scdo ma. r̄ p; lfa. ¶ I lo
 tādu hāc. p̄ponē q; affirmatio est p̄ior negatione b̄ri ab
 ari. 4. me. r̄ scdo p̄bier. cui' cā p̄or d̄ari. q; b̄ri' p̄or ē pua-
 tiōe. s; affir' ē p̄ modū b̄ri' negatio p̄ modū puatiōis q; r̄c.
 ¶ tra. tū q; pus ē nō eē q; eē. s; negatio dī. n̄ eē sic
 affirmatio eē. q; r̄c. tū q; illud ē p̄ aliquo a quo
 nō uertit' aha. ex. s; meta. c. de p̄ori. s; negatio ē h̄s. q; se-
 q̄ est h̄s. q; nō est affir'. r̄ nō ecōuerso. p; s; negatio ē p̄or
 affirmatiōe. tū q; oēs spēs coeue sūt sub ḡnie fm boetiū i
 cōmēto sup̄ libzū p̄iber. sed affirmatio r̄ negatio sūt spēs
 enūciatiōis. q; vna nō ē p̄or alia. ¶ R̄ideo affirmatio r̄
 negatio dupl' cōsiderant'. vel absolute vel cōparatiue. si ab-
 solute. dico absolute q; affir' est p̄or negatiōe. sicut abso-
 lute ens ē p̄us nō ente. si cōparatiue. aut cōparat' ad suū ge-
 nus vel ad subm. p̄ mō sunt due spēs coeue sub ḡnie. scdo
 mō negatio ē p̄or. q; s; absolute eē p̄cedat nō eē. tū i eo
 dē ḡnabili r̄ corruptibili n̄ eē p̄cedit eē: vt dī. 9. me. h̄ dīc
 r̄ p̄bat p̄ r̄o. ¶ Ex bis p; ad r̄oes h̄c idē r̄ qd dīc' qz
 pus est nō eē q; eē cōparādo illa ad subz de quo d̄nr am-
 bo. sūt p̄ respectū ad subm nō uertit' aha a negatiōe. sūt
 aut affirmatio r̄ negatio due spēs coeue in cōparatiōe
 ad suū genus. ¶ In tertia parte arguit sic. finitū est p̄i-
 ifinitis. r̄ p̄ r̄is debet p̄i' p̄oni in diuisiōe. s; dicta p̄ affir-
 mationē magis sunt finita q; dicta p̄ negationē. ergo r̄c.
 hui' rōnis pmo ponit ma. dī. q; necesse est p̄ora esse finita
 q; ifinita: vt equale est p̄ius equali. r̄ v̄it' v̄it'us. r̄ sic d̄
 alys que i lfa ponunt'. Scdo ponit mī. ibi. (sed oia) dī. q;
 oia que proferuntur de finita parte orationis vt est ho-
 mo aut equus. vel de affirmatiōe. vt alq; sunt p̄mi r̄c.
 plus sunt finita q; sit vna nomen cui apponitur particu-
 la negatiua. vt est nomē ifinitū. aut rota negatio vt est
 tota ofo negatiua. vt alq; nō p̄mi. tertio ponit cōclusionē
 ibi (qre finita) p; lfa. ¶ Notādū q; ista 3' r̄o valet i v̄it'
 tute scdo. s; illud qd est pus p̄mo ponēdū est i diuisiōe
 generis. s; finitū siue accipiat' icōplexe. vt nomē finitū: si
 ue cōplexe. vt est ofo p̄fecta vel ip̄p̄fecta. pus ē ifinito si-
 ue accipiat' icōplexe vt est nomē ifinitū: siue cōplexe: vt
 est ofo p̄fecta vel ip̄p̄fecta: in q; ponit' p̄ricula negatiua.
 cui' r̄o est. qz affirmatio p̄or ē negatiōe. ergo affirmatio
 vel cōplexa vel icōplexa p̄ponēda est in diuisiōe ḡnis an-
 te quācūq; negationem. ¶ Deinde cum dicit.
 ¶ Sed si cui per bec qdaz paret' anxietas aut
 obscurioza sūt fortasse q; ipse desiderat. nihil
 ad me facit' cogntionē pollicērem. ¶ Neq; n.
 rudib' bec totius artis: sed iburis r̄. yltioze
 pene loco p̄gressis legēda r̄ discēda p̄p̄m'.
 ¶ Remouet duo dubia. z' m̄ ibi (q; r̄o hui') qz. n. in p̄be-
 mio p̄misit se tractatuz facit'. nūc aut videt' in tractatu
 difficil' p̄cedere p̄bādo r̄ sillogizādo. posset aliq; dubi

tādo anxiari. Ad qd r̄idet dī. q; si alitū p hoc parat' an-
 xietas: r̄ videt' sibi obscurioza q; vel etnihil. ¶ tra me. q;
 pollicitus sū in p̄bemio facit' tradere cogntionē. qz nō
 tm̄ rudibus. sed etiā p̄uctis r̄ iburis p̄ponim' bec hui'
 artis tractata legēda esse r̄ discēda. ¶ Scdo ibi.
 ¶ Qui vero hui' operis. i. dialectici ordo sit:
 cum de ordine peripatetice discipline mibi di-
 cendum esset diligenter exposui.
 ¶ Remouet scdm. dubitaret aliq; post que libz; i logics
 q; ali' liber d; legi r̄ q; s; ordo opis dyaletici. ad qd r̄idet
 dī. q; hoc diligēt' exposuit cū sibi eēt dicēdū de ordine
 p̄r̄p̄atetice discipline. i. logice tradite ab ari. qui p̄m-
 cept' r̄ caput dī p̄r̄p̄atetice discipline. ¶ Ultio ibi.
 ¶ Hec quidem dicta sunt de oppositiōe quā
 affirmatio r̄ negatio constituit.
 ¶ Epilogat circa dicta. r̄ p; in littera. ¶ Seq̄ illa pars.
 ¶ Illa vero que p; habitiū puatiōe q; sit ip̄a
 quoz videtur superiori esse consimilis. ¶ Ne-
 gat. n. quodam modo puatio habitus.
 ¶ Ubi tractat q̄lter puatiue opposita valet ad diuisio-
 nē generis: vbi. z. fac. p̄ ondit q; diuisio ḡnis sit quādoq;
 p̄ puatiue opposita. scdo ondit quō b̄ri fieri q̄n sit ibi (s;
 h̄ quoz eodē mō) p̄ma in. z. p̄ p̄parādo puatiōe ad ne-
 gationē mouet dubitationē. scdo subdit solutionē ibi (s;
 differt) dīc' q; illa oppō q̄ est fm puatiōe r̄ hituz vt eē
 p̄similis negatiōi idest cōtradictioni sup̄ius dicte. qz ne-
 gatio quodā mō puat habitū sicut puatio. ¶ Scdo ibi.
 ¶ Sed differt q; semper qdē potest esse nega-
 tio. puatio aut nō semp: s; tunc q̄n b̄ri habi-
 tū possibile est. hoc vero nos iam predicamē-
 ta docuere. Quare forma quedā intelligitur
 eē puatio. ¶ Nō eni tm̄ puat sed etiam circa
 seipsam puatū quēq; disponit. ¶ Neq; enitū
 cecitas oculū solū puat lumie sed ip̄a quoz
 fm se puatū luce disponit. cecus enim dicit'
 ad puatiōe quodā modo dispositus r̄ affe-
 ctus. r̄ hoc quoz Aristoteles testatur i phy-
 sicis. Unde fit vt puatiōis differentia ad
 generis diuisiōem frequenter vtamur.
 ¶ Soluit dubiū: r̄ stat solutio i hoc q; puatio differt a ne-
 gatiōe. qz puatio supponit subm ap̄tū natū r̄ dispositū. ne-
 gatio aut nō. r̄ h̄c ē q; negatio semp p̄or dīc' de subo q̄n
 opposita affirmatio nō iest. s; puatio nō semp etiā q̄n ha-
 bit' nō iest. dicit' q; differt puatio r̄ negatio. qz negatio
 semp p̄or eē. puatio vō nō semp. nisi q̄n pole simpl' b̄ri
 bitū. sic dī ab ari. in p̄dicamētis. ex q; ifert q; puatio itel-
 ligit' qdā forma nō i se formalr. s; p̄suppositiue q; suppo-
 nit' dispōnē in subo: r̄ nō tm̄ puat habitū. cecitas. n. q; est
 puatio nō tm̄ puat oculū lumie. i. visu s; puatū luce sup-
 ponit vel disposit'. supponit dispositū r̄ ap̄tū. cecus. n. dī
 puatiū visu: tm̄ disposit' r̄ affectus. Lap' b̄re visu. v̄it' la-
 pis nō dī cecus: nec catulus an. 9. dies. ex q; bus oibus. in-
 fert p̄ncipalr itentū. q; frequētius v̄it' dīa puatiua in
 diuisiōe generis q; negatiōe. qz puatio plus accidit ad
 esse q; negatio ppter dictā causam. ¶ Deinde cū dicit.
 ¶ Sed hic quoz eodē mō sicut i cōtradictio-
 ne faciendū est. p̄ius enim ponendus est ha-
 bitus qui est affirmatiōi consimilis. post ve-
 ro puatio que negatiōi.

¶ Onidit quō d; fieri diuisio ḡnis p̄ puatiōe. vbi sic p̄ce-
 dit. p̄ facit qd dē m̄. scdo remouet qdā dubiū ibi (aliq;
 tiēs) dicit' q; hoc faciendū est eodē mō sic in dīctoe. qz
 pus ponēdus est habit'. qui est silis affirmatiōi: r̄ postea
 puatio que est similis negatiōi. r̄ bec cōclusio posset
 p̄bari per eadē r̄ones per quas p̄ius. ¶ Scdo ibi.
 ¶ Aliquotiēs tm̄ puatiōes qdā habit' vocabu-
 lo p̄ferunt. vt orb' cec' vidū. Aliquotiens
 tm̄ p̄ricula puatiōis: vt cū dicimus finitū in
 finitū r̄ egle ineqle: Sed i his egle r̄ finitū in
 diuisiōe ponēda sunt puatiōis scde.
 ¶ Remouet dubiū. forsitan crederet aliq; q; puatio nō
 posset significari q̄nq; nomine habitus. hoc remouet dī-
 cēs q; aliquotiēs quedā negationes p̄feruntur vocabu-
 lo habit'. vt orb' nudus. aliquotiēs aut cū p̄icu-
 la puatiua. vt dicēdo finituz ifinitū. equale inequale. ly
 ifinitū r̄ inequale sūt puatiōes. cū ergo p̄ talia sit diui-
 sio generis: equale r̄ finitū que sūt habitus sunt p̄ius po-
 nēda in diuisiōe. r̄ secundario puatiōes. ¶ Ultio ibi.
 ¶ Ac de oppositiōe quidem puatiōis r̄
 habitus bec dicta sufficiant.
 ¶ Epilogat circa dicta: r̄ p; lfa tota. ¶ Notādū q; tūc p̄-
 uatio p̄fert' noie habitus quādo significat' nomine cui
 nō addit' particula puatiua: vt cecus nudus r̄c. r̄ per op-
 positū q̄n noi addit' particula puatiua tūc puatio p̄fer-
 tur p̄prio vocabulo puatiōis. vt ifinitū. ineqle. iniust' r̄c.
 Ad euidentiā p̄dictoz p̄t queri vtz diuisio
 ḡnis possit fieri per puatiue
 opposita. videt' q; nō. nā omne diuidens gen' est aliquid
 positū. sed puatio nō est aliquid positū. ergo r̄c. ma.
 p; q; gen' vel diuiditur in spēs. vel in dīas. spēs aut ali-
 qd posit'. r̄ p̄ oīs dīa que stituit intrinsece spēm. nega-
 tiua aut nō p̄t eē de intrinseca stitutiōe positū. ¶ P̄
 puatiue opposita habet fieri circa idē fm ari. in p̄dica-
 mētis. sed illa p̄ que genus diuidit' que sūt spēs vel dīe
 nō possunt fieri circa idē. p; de rōnali r̄ irrōnali. ergo r̄c.
 ¶ Ad oppositū est boetiū in lfa. ¶ R̄ideo q; loq̄ndo
 p̄nie de puatiōe diuisio generis nō p̄t fieri p̄ puatiō-
 nē sic nec p̄ negationē. pp̄ r̄ones tactas. puatio eni nō est
 aliū q; negatio formaliter. negatio. s; in ap̄to nato. qz ergo
 siue spēs siue dīa formaliter r̄ intrinsece stituit' spēm p̄
 q; gen' diuidit' necesse est eē ens positū: impossibile est q;
 diuisio generis fiat p̄ puatiōe aut negationē. ¶ Uez
 qz vt sepe est dictū. dīe rez cōiter sūt nobis ignoz: spēs
 etiā nō semp p̄p̄us noib' nūcupant'. h̄c est q; circuloz
 mur eas per aliqua vocabula: q; q̄nq; addim' p̄riculaz
 puatiua vel negatiua. r̄ tūc diuisio generis dī fieri p̄ dī-
 ctoria r̄ puatiue opposita. tm̄ p̄ negationē aut puatiōe
 positā in diuisiōe circuloz mur r̄ intelligim' aliqd posi-
 tiuū spēm vel differētā. ¶ Ex his p; qd dicendum ad
 argumēta hinc idē. Utrū aut differētē aut spēs p̄ q; ge-
 nus diuidit' sint dīe. dubiū est in ḡnie siue r̄ q̄ritatis in
 quibus negatur esse cōtrarietas per ari. in p̄dicamentia.
 tm̄ ibi declaratū est in quibusdā q̄obus. quere ibi.
 ¶ Contrarioz vō oppositiō dubita-
 tur fortasse p; puatiōe r̄ hituz
 esse videatur. vt albi r̄ nigrum.
 an albi qdē puatio nigri sit: nī
 grū vō albi. S; bec als. ¶ Nūc at
 ita tractādū ē tāq; si sit aliū oppōnis gen' sic ē
 i p̄dicamētis ab ip̄o quoz Aristo. dispositū.

¶ Dic vt dicebat'. s; Ingrit boetiū. quō dīa admittit' h̄
 ad diuisiōe ḡnis. vbi sic p̄cedit. p̄mo facit q̄nē. scdo d̄
 clarat quodā suppositū nūc r̄ p̄r̄ ibi (fietet etiā dīffō)
 prima pars diuidit' in. z. primo tangit quodā dubiū de
 p̄trarijs. scdo ostēdit p̄ncipale intentū. ibi (in dīffō r̄o)
 dīc' q; forte aliq; dubitaret an oppositiō dīozuz sit ea
 dē qd oppositiō s; puatiōe r̄ habitū: qd vt. nā albi r̄ nī-
 grū que opponunt' dīe sic se habet q; albi videt' eē pua-
 tiō nigri: r̄ ecōuerso nigri puatio albi. s; bec qd als ing'
 r̄eda est. nō modo. nūc aut supponēdū ē q; dīetas ē alia
 spēs oppōis q; s; puatiōe r̄ habitū. sicut p; p̄ ari. i p̄dī
 camētis. ¶ Notandū q; dīetas eē alia oppōnē ab hituz
 r̄ puatiōe p; tū auctoritate ari. in p̄dicamētis. c. d̄ oppōsi-
 tiō. vbi distinguit. 4. spēs oppōnis q; h̄ sup' sūt recitate. tū
 ē p̄ rōnē. qz. i. dīetas vtzq; extremū ē aliqd positū.
 tā. n. albi q; nigri ē forma aliq; positū: s; ē de alys. s;
 in hituz r̄ puatiōe nō est sic. puatio eni formaliter nihil
 ponit: cū sit pura negatio r̄ purū nihil. ¶ Scdo ibi.
 ¶ In p̄trarijs aut genēz multa diuisio ē. Fere
 eni cictas dīas in p̄traria ducim'. Sed qm̄
 cōtrariozū alia sunt medio carētia. alia media
 ta. ita quoz diuisio faciēda est: vt coloz. alia
 sunt nigra. alia sunt alba. alia neutra.
 ¶ Onidit p̄positū quō scilicet diuisio generis fiat p̄ p̄tra-
 ria dī. q; multotiēs diuisio generū sit per p̄traria. imo fe-
 re oēs differētē per quas genus diuidit' sūt dīe. r̄ subdit
 quō fiat talis diuisio. nā cōtrariozū quedaz sunt mediata
 quedā imediata. qm̄ ergo sunt mediata ipsa ē media po-
 nēda sūt in diuisiōe generis hoc modo. coloz alia sunt al-
 ba alia nigra alia neutra. i. nec alba nec nigra s; media
 ¶ Notādū q; vt iā dictū ē in p̄dicamētis p̄trarietas dī
 dupl'. p̄p̄le r̄ trāsumptiue. r̄ dicta trāsumptiue iuenit' i
 oib' dīis r̄ spēs' diuidētib' aliq; gen' iuz illud. lo. meta.
 dīa spēs est dīa dīetatis. r̄ h̄ ē qd h̄ dicit boeti' q; fere
 oēs dīas. i. dīas ducim'. vtrū at dīetas p̄p̄le supra sit
 in omni ḡnie spāl'r in suba r̄ q̄ritate ibi questū fuit. iō ta-
 ceo quo ad p̄sens. ¶ Deinde cum dicit.
 ¶ Fietet autē oīs diffinitio. oīs q; diuisio duo-
 bus terminis: nisi: vt supra dē m̄ est: idigētia q;
 sepe existit in nomine: p̄biberet.
 ¶ Declarat qdā suppositū. dixerat. n. s; q; si eēt copia vo-
 cabuloz oīs diffinitio daret' tm̄ ex duob' terminis. h̄ dēla-
 rat h̄ addēs q; idē eēt de diuisiōe. vbi sic p̄cedit. p̄ illd
 dē m̄ repetit dī. q; oīs diffinitio r̄ oīs diuisio fietet ex. z.
 terminis nisi sup̄. h̄ p̄biberet idigētia noium. vt supe-
 rius dictū fuit de diffinitione. ¶ Secundo ibi.
 ¶ Quo alit' mō vtrēq; duob' terminis fietet.
 erit manifestū hoc mō. Cū. n. dico aialis alia
 rōnalia sūt. alia irrōnalia. aial rōnale ad bois
 diffinitionē cōtendit. Sed qm̄ aialis ratiōna-
 lis vniū nomē nō positū ponam' ei nomen. a.
 litterā. ¶ Rursus. a. littere qd ē aial rōnale. alia
 mortalia sūt. alia imōrtalia. Volētes igit' diffi-
 nitionē bois reddere dicem'. h̄ ē. a. mortale.
 ¶ Itaz si est hominis dīffō aial ratiōnale morta-
 le: aial vero ratiōnale per. a. litterā significat'
 idē sentit. a mortale tanquaz si diceretur aial
 rōnale mortale. a. eni: vt dictū est: animal rōna-
 le significat'. Sic ergo. a. littera r̄ mortali duo

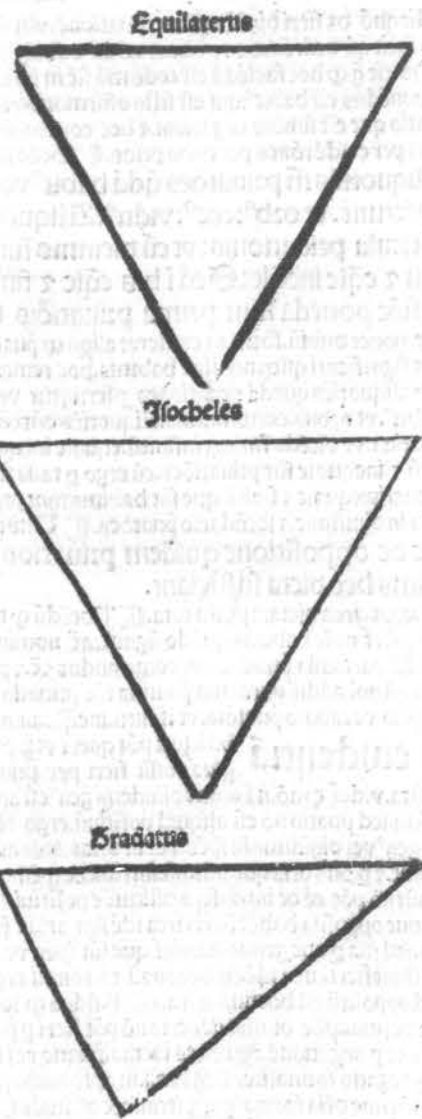

bus terminis facta est hois diffinitio. q si reperientur in oibus quoq noia duobus terminis semper tota fieret diffinitio.

¶ Illud dictu pertractat et exponit. et diuidit in duas. primo ostendit illud de diffinitione. scdo de diuisione. scda ibi (diuisio vero) dicit ergo q hoc qd dictu est manifestu est hoc modo. quia dicendo animalius alia sunt ration alia alia irrationalia. ly animal rationale redit ad diffinitione hominis. sed quia animal rationale non habet vnu nomen: imponatur sibi. et sit. a. postea diuidatur sic. a. i. aial rationale. alia sunt mortalia alia immortalia. et tuc diffinitio habet hominis completa constans ex solis. z. terminis. hec scilicet homo est. a mortale. quia ly. a. triu valet quantum animal rationale. et ideo dicere. a mortale est dicere animal rationale mortale que est tota hois diffinitio. similiter esset in oi alia diffone si ppria noia haberentur: q ex. z. tantu terminis constaret. ¶ Postea ibi.

¶ Diuisio quoq noib positio quoniamz semp in duos terminos secat manifestu e: si qs generi et ofie cu deest nome iponat. vt cum dicimus: figuraz q sunt trilatera. alie sunt eglare. alie duo latera habetes eqlia. alie tote meq les sut. Tria igit diuisio si sic pferret fieret duplex. figuraru q sunt trilatera alie sunt eqlas. alie ineqlas. Ineqlas alie sut duo latera ratur habetes. alie tria icqlia: id est oia. z cu dicimur reru oium alia sut mala. alia sut bona: alia indifferetia. que. f. neqz bona. neqz mala sunt. sz si ita diceret gemina fieret diuisio. ¶ Reperit oiaz alia sunt differetia. alia indria. Differetia alia sunt bona alia mala. Ita ergo diuisio omnis in gemina secaretur. si speciebus et differetia vocabula non deessent.

¶ Ondit idē de diuisioe di. q silr manifestu est q diuisio fieret in. z. terminis si noia ppria posita eent. et pz sic pus. si igit et ofie nome imponatur. verbi gra. vt dicēdo. figuraru que sunt trilatera alie sunt equaliter. alie bntes. z. latera eqlia. alie tote ineqlas. hec eni diuisio fit i. z. terminis pp cas dicta. sz illa terna diuisio pot reduci ad dupli ce b mo. figuraru q sunt trilatera alie sut eqlas alie ineqlas. i. oia aut habet latera equalia aut inequalia. et rursum subdividat atqz mebru sic. inequaliu alie sunt habetes triu. z. latera equalia. alie oia. z. inequalia. et sic diuisio tri mebris reducta est ad bimēbre. idē pz in alio exēplo sic dicēdo. oium repx alia sunt bona alia mala alia indifferetia. sic. i. nec bōa nec mala. sz hec terna diuisio pot reduci ad bimēbre sic dicēdo. oium repx alia sut ofia alia idria. et itē fiat alteri subdivisio sic. differentiu alia sunt bōa alia sunt mala. ¶ Ultimo ergo concludit q per hunc modū omnis diuisio fieret i gemina. i. n. z. si nō deessent noia speciebus et differetia per quas diuidit genus. ¶ Ex hoc colligit illud vulgatu dictu q omnis diuisio bona e bimēbris. qd vep est: vel reducibilis ad bimēbre. ¶ Notadu etia: ad euidētia primi exēpli q figura trilatera. i. tria gulus. z. spēs habet. i. equilateru isoscelem et gradatum. ¶ Triangulus equilaterus dicit qui habet oia latera equalia. citat eni ex tribus lineis equalib. sed triangulus isosceles e qui het duo latera eqlia. et tertium egle. gradat aut dicit qui het oia inequalia. vt pater b in signa.

Sequitur illa pars. ¶ Quarta ho opponē dixim q e fm ad aliqd. vt p fili. dñs su. duplu dimidiu. sensibile. se sus. hec igit nullā bent subalē dñas. q a se iuu cē discrepēt. imo poti bnt bmoī cognationez q ad seiuicē referunt. ac sine se eē nō possunt. ¶ In qua ingrit de reliue opposita. an valeat ad diuisio nē gnīs. et diuidit i. z. p premitit qdā pambula. scdo exil lis. cludit itentū. fa. ibi (nō ē g gnīs) pambula sut duo. p. n. ondit q sut reliue opposita. scdo ondit q opposita. re latine nlla oppo^o ofia specifica distiguit ibi (b igit nlla) of g q qra oppo est sz se ad aliqd. i. sz retonē. vt pē et fili^o opponit reliue silr dñs et seru^o. duplu et dimidiu. sensibile et sēsus. scōz pōit ibi. (hec igit) di. q hec q dicta sut nullā bent ofiaz subalē. i. eēntiale et specifica q a se di screpēt. i. distiguanē. qd pbat. qz bent talē adinuicē pnc xione et cōueniētā q vnu ducit i cognitionē alteri. mu tuo. n. se diffiniūt. et oī vtropz rōnū. vtrifqz vtrifqz por.

it nec possēt eē sine seiuicē. qz posita se ponūt. et perēpta se pimit. sz hec n pnt dici de illis q ofia subari. i. eēntiali et specifica distiguit. ergo zc. pz etiā de se q pē et fili^o sunt eiuēde spēs. dñs et seru^o. zc. quantum ad illud qd sunt in suo absoluto. retones igitur addite fundamentis absolutis nō distiguit ea specificē. ¶ Ultimo ibi.

¶ Nō est ergo generis i relatiuas partes faciē da diuisio. sz tota huiusmodi sectio a gñe se parāda est. ¶ Heqz eni hois est spēs seru^o aut dominus nec numeri duplu aut dimidiu. ¶ Cludit ex dictis itentū volēs q oppo reliua. nullo mō valet ad diuisioē generis di. qz sic ē. ergo diuisio generis non est faciēda in partes reliuas. sz talis diuisio totaliter est dimittēda et excludēda a diuisioē generis. nā spēs hois nō sūt seru^o et dñs. imo sūt eiuēdes spēs. silr nec spēs numeri sūt duplu et dimidiu. silr et d alyz ē dicēdu.

Circa hāc vltimā lectionē sunt duo dubia p modū qōnis. ¶ Primū. vtz reliua opponat. et vide tur q nō. nā illa que se psequūtur et mutuo se ponit non vident esse opposita. sed reliua sunt b. vt dicitur b i lra. ergo zc. ¶ Ad oppositū est per boetiu b. et Ari. in pdica mentis g distiguit. 4. spēs oppōnis. ¶ Rñdeo q dicere q sunt opposita: et q opponant est vna rō talis. Illa que silr in eode esse possunt aliquo modo opponuntur. sz reliua sunt b. quādo pprie accipiunt. i. respectu eiuēde. quia sz idēz sit pater et filius respectu diuersoz. et idem duplu et dimidiu ad diuersa cōparatū. nō respectu eiuēde ipossibi le est idē eē pater et filiu. duplu et dimidiu. ergo zc. ¶ Ad arg^m in oppositū dicēdu q talis dñs et cōpñtia mutua nō ipedit oppōnez. sz ppter mutua dependentiā et ppter ppriaz rōnē relatiue. eē. n. reliua est quodā mō ad aliud. qz ad aliud quodā modo se bñe. iō necessario qz eē aliqd. aliud. qd sic pz. qz ad nihil nihil pōt dici nec dependere.

Secundū Dubiū est vtrū diuisio generis fiat qz q ptes reliuas. vt q sic. qz in genere retonis genus ēt diuidit p ofias. sed ille ofie necessario sunt reliue vel retones. g zc. ¶ Dicit a quodā pp arg^m factū q vtiq in genere retonis faciunt reliua diuisioē generis: quia in oi genere opz q sint ofie diuidētes. et ibi nō possunt eē nisi reliue. sed in alyz gnib^o nō sunt diuisio nes per reliua. et sic Boe. intellexit. Sed illa rō nō va let. tū qz est p mēte boetii q dicit q totaliter illa diuisio est excludēda a diuisioē generis. si totaliter. ergo i nullo genere est admittēda. tū qz forte in genere retonis non sunt reliua. aut retones formaliter. als genus saltē gñalissimū pdicaret d differetia. qz pdicatur d omni retonē aliter nō eēt generalissimū. genus aut nō pdicatur d ofia vt ofia est. ¶ Aliter ergo dicēdu q dictū boetii est vtr vep d oi gñe. ¶ Ad arg^m dicēdu q vtr ofie i gñe retonis nō sunt formaliter reliua. vel dato q sic nō sūt opposita reliue. nō eni oia reliua opponunt. vt pater et dñs: file et equale: ita ibi. vt dato q i gñe retonis sit ista pma diuisio qdā est equipantiē: qdā disquipantiē. hec duo nō oppo nunt reliue. qz nec adinuicem referuntur. sed sunt due differetie ofie vt dispate. ¶ Tūc vltimo sequit illa pa.

¶ Cū igit qtuor sint differetie oppositionuz affirmatiōis: et negatiōis: si nō necesse ē: semper tñ relationis reijcienda est diuisio priua tionis et hirus: et pparioruz sumende. Ad pime at pparietas in differetis ponenda est. nec non et priuatio idcirco qm quiddā ptra babinū ppariū vidēt opponere. vt est finitum

et infinitū. Quāquā enim priuatio sit infinitū: tamē cōtrariū imaginatione format. Est que dam nāqz. vt dictū est: forma.

¶ Postq ondit quō oēs spēs oppōnis se habent ad diuisioē gnīs: compar eas adinuicē ondes sz quā oppōnez magis opponunt ea que diuidit gen^o. vbi sic pcedit. p tagit illud qd dcm est d dictionē. di. q. cz. 4. sint ofie. i. spēs oppōnis illa q est affirmatiōis et negatiōis nō ē ne cesse sup. qz veniat i diuisioē gnīs. nisi cogat penuria vocabuloz. vt onfus. s. Scdo tangit illud qd dictū est d relatiue oppositis di. qz oppo retonis semp reijciēda est a diuisioē generis. Tertio eligit silr oppōnez triaz et pri uatiū di. qz diuisio priuatiōis et habit^o. et etiā ppariū in mēde sunt. Quarto compar has duas adinuicē di. qz ma xime cōtrarietas ponēda est i diuisioē generis. sz ēt p uatio. cui^o casz subdit volēs sic arguere. pp qd vnu qdēz et illud magis. sed ppariue opposita ponunt i diuisioē generis pro quāto habet aliquo modo naturā pparietas g dñetas magis est ponēda. hui^o rōnis mī. ponit i lra di. qz idcirco ppariū est ponēda i diuisioē. qm vidēt d habitū opponere qdā ppariū. i. b. q. rōnē dñy respecta bitus. vt hlc finitū est infinitū. q opponit i priuatiue. qz eni infinitū sit priuatio. tñ b. z. imaginē. i. filitū dñē dñy. qz vt pdictū ē ppariū ē qdā forma mō q sup^o expositū ē.

Ignū vero iquisitū est vtrū i spe cies an dñas recte genera diuidā tur. Diffinitio namqz diuisio nis generis est in spēs primas distri butio. ¶ Porret igit scdm naturā diuisio nis scdm diffinitionez in ppriaz spēs semp fieri generis disgregationē. Sed hoc i terduz fieri nequit ppter eam quam supra reddidimus causam. Adultis enim specie bus non sunt nomina.

¶ Postq hoc. dclarauit. z. pparietates d ofiaz q diuidit gen^o. i. qz debēt eē p se et opposite. nūc ondit tertiā. sz de bēt eē pprie et pparie. vbi sic pcedit. p circa diuisioē gnīs mouet et soluit qdā dubitationē. z. ex illa ondit ppositū et itentū ibi (B at fit) qñtio autē ē vtz diuisio gnīs debeat fieri i spēs. vel i dñas. circa qd duo facit. pmo qōnē ptra ctat arguēs p et scdo eā dēterminat ibi atqz iō pma ps diuidit i. z. pmo ar. ad vna pte. i. q diuisio gnīs dñz fieri i spēs. scdo ad alia. i. qz dñz fieri i dñas. scda ibi (sed b iter dū) ppergo pponit qōnē. d. qz dignū est ingritū. i. inquisi tiōe. vtz gñā dbeat diuidi i spēs aut i dñas: et stati pbat q i spēs. arguēs a diffone tali di. qz si qñt qd ē diuisio ge neris. rñdet qz ē distributio i primas spēs. et hec ē dñō ei^o. gōz sz nāz diuisiois gnīs et suā diffinitionē q diuisio gnīs i ppriaz spēs semp fiat. ¶ Scdo ibi (sz b iter dū) ar. ad alia partē sic. multis spēs^o noia nō sūt iposita. g zc. diuisio nō pōt fieri i spēs: et pñis b. z. fieri p dñas. dñē g q b. i. qz sit diuisio gnīs i spēs neqz fieri pp casz supradictaz. i. qz mltis spēs^o nō sūt noia iposita. g zc. Deide cū dicit.

¶ Atqz ideo qñi quedā sunt genera prima q dā vltima: quedā media: primū quidē vt sub stātia. vltimū vt aial: mediū vt corpus. corp^o nāqz animalis genus est substātia corporis. Sed quēadmodū neqz super substātia qcqz ineniri potest qd generis loco valeat colloca ri. sic neqz sub aiali. bō spēs nāqz nō gen^o est.

¶ ma illaz re scde. ergo rē. pbatio mi. data. n. illa diffōe de boie. aial rōnale. ad huc o3 q̄rere qd est aial. cū sit qd dam diffinibile. r sic resoluedo diffinēda in diffōes due nitur tādē ad indiffinibilia. sed bita illa diffōne de boie q̄ est suba corpea rē. nō puenit vltra q̄rere. qz suba ē genus: qd nō pōt diffiniri cū sit gnālissimū. ¶ Deīn. cū. d.

¶ Illud quoqz dōm ē q̄ gen^o in diffōe totum est in diffōne p̄. r sic diffinitio est q̄si quedā partes totū iungāt. r sic est diuisio q̄si totūz soluat in pres. r est filis diuisio gn̄is totū diuisioni. diffō totius cōpositiōi. ¶ Itaqz in diuisiōne gn̄is aial totū est boīs. Intra se em̄z cōplectit boiem. In diffinitione vero pars est. spēs nāqz genus cū alijs differentijs iūctū cōponit. vt cū dico aialū alia sunt rōalia alia ir rōalia. r rursus rationaliū alia sunt mortalia alia imortalia. aial rōalis totū est: r rursus rationale mortalis. r bec tria sunt boīs. Si rō in diffōne dicam aial rōnale mortale: tria bec vnū boiem cōsignit. Quocirca ps ip̄i^o bo minis r genus r d̄ria repit. Sic ergo in diuisiōne gen^o est totū spēs ps. Eodē quoqz modo d̄rie totū sunt: spēs in quas ille diuiditur partes sunt. In diffinitione vero r genus r differentie partes sunt. Diffinita vero species totum: sed bec batenus.

¶ Cōparat illa que ponunt in diffōne ad illa q̄ ponunt in diuisiōne. r diuidit in. z. p̄ cōparat gen^o positū h. ad genus positū ibi. scdo d̄rias postas h. ad d̄rias postas ibi. z. ibi (eodē quoqz mō.) S̄nia p̄me p̄is est ista. q̄ genus i oī diffinitione est ps. in diuisiōne est totū. vñ diffinire est qdā cōponere ex p̄tib^o. s̄z diuidere est qdā separe i pres. d̄ic q̄ h̄ est sciēdū q̄ gen^o in diuisiōne est totū. sed i diffōne ē ps: ex quo legē q̄ diffō est qdāz iunctū ex p̄tib^o. s̄. ḡne r d̄ria. r diuisio est qdā solutū. i. diuisus in pres. r s̄lr legē q̄ diuisio est filis diuisiōi totū. r diffō est filis cōpositioni totū. qd̄ expōit per exēplū. nam in diuisiōne gn̄is. puta cū aial diuidit per boiez. r equū rē. aial est qdā totū boīs. qz cōplectit in se totū boiem: r ad huc āpius. s̄. equū: sed in diffōne boīs aial est ps. nā genus. puta aial iūctū cum alijs d̄rys cōponit spēs. r d̄clar magl. nā in diffōne dicēdo sic. aialū alia sunt rōalia. alia ir rōalia. ly aial. ē qdā totū. r rursus dicēdo. aialū rōaliū alia sūt mortalia alia imortalia. ly rōale aial. est qdā totū. r rursus iungēdo h̄ tria aial rōale mortale est diffō boīs collecta ex diffōi bus p̄dictis. si vō dicā in diffōe. hō ē aial rōale mortale. h̄ tria iungūt boiez. sup. sic ps totūz. ex q̄ ps. q̄ gen^o r d̄ria sūt pres boīs. rcludit q̄. sic igit ps. q̄ i diffōe gen^o ē totū: r spēs q̄ diuidit ē ps: cui^o op^o ē i diffōe. ¶ Ultio ibi. (eodē q̄qz mō.) p̄pat d̄rias bic ad d̄rias ibi postas. d̄i. q̄ eodē mō i diffōe sūt qdā totū ad illas pres i q̄s didū tur: puta q̄n aliq̄ d̄ria cōis didit p̄ alias. s̄z i diffōe taz genus q̄ d̄ria sūt pres: ip̄a at spēs diffinita ē qdā totū: p̄stea ip̄onit finē d̄ictis. d. s̄z h̄ baten^o. i. oca sufficiāt.

Queritur vtz d̄cā Boetij sit vez. s̄. q̄ gen^o i diuisiōne ē totū: r i diffōe ē ps. vt q̄ nō. qz nulla ps p̄dicat d̄ toto s̄z Bril. 4. topi. r. 7. meta. r h̄ p̄dicatiōe dicere. h̄ ē h̄. s̄z gen^o s̄z q̄ cadit i diffōe spēs. p̄dicat d̄ spēs p̄ p̄ mō. qz p̄m^o modus ē q̄n diffō. vt ps diffōis p̄dicat d̄ diffinito. q̄ i diffōe nō ē ps s̄z totū. ¶ s̄. qz genus

sumptū i diffōe r diffōe: aut ē vniūocū: aut eguocū. si eguocū. q̄ n̄ ē gen^o nec diffiniēs spēs. s̄vniūocū. q̄ idē signat vtrobiz. r ita vt vtrobiz ē ps. vt vtrobiz ē totū. ¶ Ad op^o ē Boe^o. h̄ i lra. ¶ R̄ n̄ h̄. p̄ p̄mittē^o ē q̄ gen^o sumit ab aliq̄ māli i spēs. r illd̄ p̄ ip̄ortat d̄ suo itellcū d̄termiato. n̄ tñ p̄ modū p̄t signat illd̄. s̄z p̄ modū totū. r iō ex d̄iti i portat to^o. r sic d̄ria p̄ ip̄ortat aliq̄d fōsale spēs a q̄ accipit s̄z ip̄ortat to^o ex d̄iti: qz illd̄ fōsale ip̄ortat p̄ modū totū. si. n. vt r̄iqz p̄ ip̄ortaret n̄ possz vitari nugatio i diffōe: qz possit rōib^o. p̄ noib^o illd̄ qd̄ eēt d̄ itellcū vt r̄iqz: idē bis dicere: si aliter suū signatū signaret p̄ modū p̄t p̄dicatiōe e^o d̄ toto eēt falsa. pp̄ modū repugnātē. Doc̄ ḡ mō in telligēdus ē Boe^o. s̄. q̄ gen^o vtrobiz ē ps r totū. i. p̄tē d̄i sticte ip̄ortat. s̄z p̄ modū totū. r appropate diffinit r p̄tē i diffōe. qz signat p̄tē. nā diffō o3 exp̄mē disticte p̄n^o d̄i f̄initū: r disticte n̄ exp̄mit gen^o nisi p̄tē. iō appropate loq̄n do diffinit. vt ps vtrobiz tñ i se s̄lr to^o r ps. ¶ Ad ar^o. ḡ p̄m^o r z^o ps. qd̄ d̄bz: qz ps itellcā. p̄ modū p̄t n̄ p̄dicat vē d̄ toto. tñ itellcā p̄ modū totū p̄t b̄n p̄dicari. vt Auic. exp̄ p̄lificat d̄ manuato r capitato q̄ diuersa signant. p̄. s̄. manus r caput. vt r̄iqz tñ ex d̄iti signat idē to^o ex h̄ q̄ signi ficat p̄tē p̄ modū totū. vt manuato exp̄ōit p̄ h̄is manus: vbi ly h̄is n̄ ē d̄ signato manuati. s̄z d̄ mō signandi p̄ modū totū. n̄. n. ē p̄t h̄re manu. s̄z totū: ita i p̄p̄o exp̄ōat aial h̄is sensus r rōale h̄is itellcū. ¶ Eodē et cū z^o ar^o. q̄ gen^o h̄ r ibi ē vniūo. r ita vtrobiz ps r to^o mō p̄p̄o.

Anc de ea diuisiōne dicim^o q̄ ē totius i pres. Bec. n. erat sc̄ba diuisio post gn̄is diuisiōne. Qd̄ enī dicimus totū multipl̄ signam^o. Totū nāqz ē qd̄ p̄tinuū ē: vt cor p̄ns vel linea vel aliquid h̄.

¶ Postq̄ Boe^o sat. pl̄ixē d̄terminat. d̄ p̄ diffōe p̄ se q̄ ē diffō gn̄is spēs. nē d̄termiat d̄ z^o q̄ ē diffō totū i pres. vbi sic p̄ce^o. p̄ p̄p̄ōit itēti. z^o p̄legē d̄ itēto ibi. (q̄ dicim^o to^o mltip^o.) d̄ic q̄ nē d̄bz ē d̄ diffōe q̄ ē totū i pres. qz h̄ ē z^o p̄ se diffō p̄ gn̄is diuisiōes. or d̄cān sūt sup^o sepe. ¶ Deīn.

¶ Dicimus quoqz totū qd̄ nō p̄tinuū ē: vt totū gregē. vel totū populū. vel totū exercitum. Dicim^o totū qd̄ v̄le est. vt boiem vel equum. h̄i. n. totū sunt suaz partiū. i. boīz v̄ equoruz. vñ r p̄ticulare vñsiquēqz boiez dicim^o. Bici^o quoqz totū qd̄ ex q̄busdā p̄tibus cōstat. vt anime alia est potētia sapiēdi. alia sentiendi alia vegetandi.

¶ Proseq̄ d̄ itēto. Circa qd̄. z. fac. p̄ p̄mittit d̄ toto q̄daz disti^o. z^o exp̄ōit cuiuslibz mēbz p̄p̄riā d̄iuisiōne ibi. (tot igit modis.) p̄ōit ḡ. 4. mōs totū. d. q̄ h̄ qd̄ dicim^o totū mltip̄l̄ signam^o. qz mltip̄l̄ d̄. vno d̄i totū p̄tinuū. vñ to^o ē: qd̄ ē p̄tinuū. vt lica v̄l cōp^o r alia h̄. vt sup̄ficies. r istd̄ p̄t didi i to^o mathe^o. ¶ z^o mō p̄ōit ibi. (dicim^o ḡ to^o.) qz alio mō d̄ totū aggregatōe. qd̄ tñ n̄ ē p̄tinuū vt aceruus. sic. n. dicim^o totū gregē: v̄l totū p̄p̄z. v̄l to^o exercitū. ¶ 3° modū p̄ōit ibi. (dicim^o ē totū. r ē alio^o totū cōita te. vt h̄ v̄l equū q̄ sūt qdā tota suaz p̄tū. s̄. p̄ticū^o boīz r brutoz. vñ vñūquēqz boiez singlarē dicim^o p̄ticulare. q. p̄tē boīs totū. i. v̄lis boīs. ¶ 4° mō p̄ōit ibi. (dicim^o q̄ qz totū.) r ē alio^o totū v̄tua^o. qd̄. s̄. stat ex q̄busdā v̄tū bus r potētys h̄ mō. aia ē qdā to^o: qz aie alia est p̄ōa sapiēdi. i. itelligēdi. vt itellec^o. alia est p̄ōa sciēdi. i. sensus. alia vegetandi. i. vegetatiua: anima ergo est qdā totūz

virtuale d̄tinens idēice r vniūue has potētias q̄si partes: qz nō sunt vere partes: qbus est idēz realr. sed ab eis d̄ns formaliter s̄m op̄. quā credo veriozem de quo alio: quia de hoc tractare non est presentis speculationis. ¶ Nōn^o ad s̄mā d̄ h̄c disti^o de toto eēt sufficiētē q̄ pres alij mōi iūctū totū: q̄ tñ p̄t ad hos reduci. ¶ Est .n. qdā totū n̄ale. vt ex mā r fō^o p̄o^o. qdā totū logica le. vt spēs p̄posita ex ḡne r d̄ria. ē ē totū i loco. totū i tpe: totū i mō. s̄z totū logicale. r totū n̄ale h̄nt reduci ad totū p̄tinuū. qz p̄ponit ex p̄tib^o eētialib^o. s̄. mā r forma ḡne r d̄ria ad modū q̄ totū p̄tinuū r itegrale p̄ponit ex p̄tib^o q̄titatūis r itegralib^o. s̄z totū i loco r i tpe reducunt ad totū v̄tuale. r ē ad totū v̄le. qz sic h̄ ps ifert totū. r n̄ ē. vt si ē h̄ō ē aial. r nō ē. ita ibi. vt si ē v̄biqz ē i loco h̄. r n̄ ē. r si ē sp̄ ē bodie. r nō ē. sic d̄m d̄ toto i mō. qz legē. currit h̄i. ergo currit. r non ē. iō pōt reduci ad totū v̄le. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tot igit modis cū totū d̄icat faciēda ē diuisio totū primo qd̄ si p̄tinuū fuerit i eas pres ex q̄b^o ip̄z totū p̄stare p̄spiciē. Alr. n. n̄ sit diuisio. Boīs. n. cor^o p̄i pres suas: ita didim^o. i. caput. i. man^o. i. toracē r pedes: r si quo alio mō i p̄p̄ias pres sit recta diuisio. Quoz at mltip̄l̄ ē p̄positio mltiplex ē diuisio: vt aial qd̄ sepe i pres eas q̄ sibi filēs h̄nt pres i carnes r ossa. Rursus in eas que sibi non h̄nt filēs partes i manus in pedes.

¶ Expōit quo sit diuisio oib^o istis totū. r didit i. 4. pres. qz p̄ docet didere totū p̄tinuū. z^o totū d̄icōtinuū r d̄icretū. 3° totū v̄le. 4° totū v̄tuale. z^o ibi. (s̄lr at r illa.) 3° ibi. (eodē q̄qz mō.) 4° ibi. (ei^o q̄qz qd̄ ex v̄tūtib^o.) p̄ didit i tres. p̄ docet didere totū p̄tinuū. z^o remouet qdā dubiū. 3° re ducit qdā alia d̄iuisiōne ad d̄iuisiōne totū p̄tinuū. z^o ibi. (oz at nec oia.) 3° ibi. (sit at d̄iuisio.) circa p̄m^o sic p̄cedit: p̄ fac qd̄ d̄cā ē d̄clarans p̄ exē^o d̄i. qz cū tot modis d̄icat totū: vt p̄d̄cā ē. d̄iuisio sic faciēda ē. p̄ si illd̄ totū fuerit p̄tinuū d̄ d̄cū ē i alias pres ex q̄b^o stat r p̄ōit. qz alr nō sit diuisio totū. qd̄ d̄clar p̄ i d̄iuisiōne p̄ pres d̄iuisiles: vt cor^o p̄ h̄ois. sic didim^o i pres suas. s̄. i caput i man^o i toracē i pectus. i. pedes. r sic d̄ alys p̄tib^o: i q̄s recte p̄t didi: vñūq̄qz. n. didit tur i ea ex q̄b^o p̄ōit. ¶ z^o d̄clar idē i d̄iuisiōe p̄ pres filēs. qz aliq̄d totū p̄tinuū ē: qd̄ p̄t mltip̄l̄ didi. s̄. i pres filēs: r i pres d̄iuisiles: r ē cor^o ē mltiplex p̄positio. v̄r aial p̄t didi i eas pres q̄ h̄nt pres sibi filēs. vt i cānes r ossa. q̄z. n. ps carnis ē caro. r q̄z ps ossis ē os. rursus p̄t didi i pres q̄ n̄ h̄nt filēs pres: vt i man^o r pedes. nō. n. q̄z ps man^o ē ma n^o. rē. aial q̄ z^o p̄t didi. vno sic. aial aliū ē caput aliū ē pes rē. Alio^o aial aliū caro aliū sanguis aliū os rē. ¶ z^o ibi.

¶ Eodē quoqz mō r nauis r dom^o. Librūz quoqz in versus atqz hos in sermōes: hos at in syllabas: syllabas in lras soluius. ¶ Addūc ad p̄p̄o duo alia exē^o. vñū ē d̄ nauis v̄l d̄ domo. qz s̄lr didim^o i suas pres. vt d̄bo sic. nauis aliū ē proza: aliū puppis. r dom^o aliū tectū. aliū fūda^o. aliū exē^o d̄ lib^o: qz lib^o didit i v̄sus. r v̄sus i s̄mōes. i. d̄ictiōes: r d̄ictiōes in syllabas. ¶ Tertio ibi.

¶ Itaqz sit: vt syllabe r lre r noia r s̄sus p̄tes qdā totū lib̄ri eē videant: alio tñ mō accēpre nō pres totū: s̄z pres p̄tinū sunt. ¶ Ex v̄l^o exē^o d̄ d̄cā d̄ core^o. d. qz ex h̄is ps. qz lre r syllabe r noia. i. d̄ictiōes r ē v̄sus sūt qdā pres totū lib^o:

¶ s̄z alio^o accēpre n̄ d̄nr pres totū: s̄z pres p̄tinū. p̄ q̄to. s̄. lre r syllabe sūt pres d̄ictiōis. r d̄ictiōes sūt pres v̄sū q̄ sūt i me^o pres lib^o. ¶ Nōn^o qz pres totū p̄tinū d̄nr q̄ p̄ponit ip̄z. qd̄ z^o p̄t itelligi. s̄. ime^o v̄l me^o. s̄. ime^o. sic fūda^o. pies r tectū sūt pres dom^o. r i eas didit. s̄lr v̄sus sūt pres lib^o ime^o. Alio^o sic me^o. vt pres p̄tinū. puta lapide r ligna: h̄z sūt pres dom^o. qz ex eis p̄ōit tectū r fūda^o. r p̄ d̄ns tota dom^o. r h̄ mō ē lre syllabe d̄ictiōes sūt pres lib̄ri: qz pres p̄tinū. i. v̄sū ex q̄b^o ime^o p̄ōit ip̄e lib^o. Eo at mō q̄ totū cōponit ex pub^o: r diuidit in eas si mediate mediate: si im mediate immediate. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Porter at nō oia spectari q̄si actū didant: s̄z q̄si aio r rōe: vt vinū aq̄ mixtū didim^o i v̄na aq̄ mixta h̄ actu. didim^o ē in vinū r aquā: ex q̄b^o mixtū ē. bec rōe. bec. n. iā mixta actu se parari nō possunt.

¶ Remouet qdā d̄m. crederet forsan alijs q̄ d̄iuisiōes h̄ totū i pres oporteret fieri realr. r i actu: h̄ excludit d̄. qz oia q̄ d̄cā sūt d̄ illa d̄iuisiōe. oz spectari r p̄siderare n̄ q̄si actū didit. s̄z sufficē q̄ aio r rōe. i. itellcū. vt ps p̄ exē^o. qz si vinū sit aq̄ mixtū: r sit qdā totū. si didam^o i aquā r vinū. ip̄z nō p̄t fieri actu r realr. qz vinū r aq̄ mixta iā nō p̄nt realr didi. s̄z didim^o: tñ p̄ itellcū didēdo sic. d̄ totū mixtū aliū ē vinū. aliud est aq̄. ¶ Deinde cū d.

¶ Fit at diuisio totū: r in mām atqz formā. alr enī p̄stat statua ex p̄tib^o suis: alr ex mā r forma idest ex ere r specie.

¶ Reducit ad d̄iuisiōne totū p̄tinū quādā alia d̄iuisiōne q̄ ē totū i pres eētiales. d. qz sit ē d̄iuisio totū i māz r formā. q̄. s̄. sūt pres cōpositū eētiale. q̄ reducit ad istā. licz aliq̄ mō sit alia ab illa alr. n. stat statua ex p̄tib^o suis. s̄. f̄ctis tūis i q̄s didit s̄m d̄iuisiōne p̄mā. alr ex mā r forma. i. ex ere r spēs. i. figura i q̄ didit s̄m h̄c sc̄bz d̄iuisiōne. v̄traz tñ ē d̄iuisio totū in pres: r h̄ ē qd̄ sup^o d̄cā ē. qz d̄iuisio cōpositū in pres eētiales reducit ad d̄iuisiōne totū in partes integrales. ¶ Sequitur illa pars.

¶ S̄lr aut ē rota illa diuidenda sunt que continua non sunt.

¶ In q̄ d̄termiat de d̄iuisiōe totū d̄icreti r nō cōtinuū. d. qz s̄lr didēda sunt illa tota q̄ nō sunt p̄tinua. s̄. i pres. ex q̄b^o p̄stat. vt si dicam. h̄ exercit^o al^o ē dur. al^o est eques. al^o est pedes rē. hoc est. n. gnāl^o v̄ez qz vñūq̄qz diuidit i ea ex quibus cōponit. ¶ Postea ibi.

¶ Eodē quoqz mō: r ea q̄ s̄nt v̄lia: vt hoium alij sunt i Europa alij in Aphrica. alij i Asia.

¶ Agit de d̄iuisiōe totū v̄lis d̄i. qz eodē mō. sup. didēda sūt ea tota q̄ sūt v̄lia. s̄. i pres subitūis. vt didēdo sic. hoīz alij sūt in Europa. alij i Aphrica. alij i Asia. oēs. n. hoīes sūt pres hoīs cōis subitūe. ¶ Nōn^o qz d̄iuisio totū v̄lis ē ea dē penit^o cū d̄iuisiōe gn̄is si illd̄ v̄le sit gen^o. si at spēs reduci cū ad d̄iuisiōne totū i pres: sic iā sup^o d̄cā sūt. r rōe h̄ for te Boe^o d̄iuisiōne totū v̄lis p̄nūerat cū alijs d̄iuisiōib^o totū. ¶ Ultimo cum dicit.

¶ Eius quoqz totū qd̄ ex p̄tibus cōstat h̄ mō faciēda ē d̄iuisio. aie alia ps ē i h̄gulē alia i aialibus. r rursus ei^o q̄ p̄stat i aialib^o: alia ē rōalis alia sensibilis ē. Et rursus h̄ alijs subd̄iuisiōib^o dissipant. S̄z n̄ ē aia boz gen^o s̄z totū. pres. n. h̄ aie s̄lr: s̄z n̄ vt i q̄ritate: sed vt i aliq̄ p̄tate r h̄tute. Ex h̄is. n. potētys subst̄ria aie ligit.

rursus q panis boiem comedat: h hoc ipole est. ergo quoties ad pteritione venit polia r i- possibilia diuidda sut. Quoties ad veritates polia sola diceda ipolia relinquenda sunt.

Ponit. z. documeta circa apbologia: r e p q o ro apbi- bo. i. abigua. qnz hz vtriusq p su polerz. vt p i exeplo supra dicto. grecos vicisse romaos: potuit. n. ee r q greci vice- rit romaos: r q romai vicerit grecos: qnz at n vterq sen- sus e polis. vt cu dico boiez comedet panes: n. romis est vn? fuis q bo comedat panes: iste e polis. ali? e q pais comedat boiez: r iste e polis. z documtu potit ibi. (g q- ties) r e q ad tales ofones apbologicas afr ridduz e i disputatioe pteriosa r litigiosa. afr i disputatioe ingsti- na vitati sine doctriali. na qties venit ad pteritionez. vt in disputatoe litigiosa dideda st ta polia q ipolia. qties aut venit ad vitate vt i disputatioe doctriali sola polia st di- uideda: r ipolia reliqueda. (Nonduz q disputatio litigiosa sine soppistica r disputatio doctrialis dnt penes fine. qz soppistica itedit tn ad apparetia victorie. doctri- nal at ad exntia vitatis: i disputatioe q soppistica oz mul- tipler distinguere qstucuz sit vez r pole vel ipole i vtro- q sensu. ne vel saltē videamur redargui appentes. sed in disputatioe doctriali vbi tn vitas qrit suffic distinguere ea q polia st: qz ipolia ia d se patet ee falsa. si g in tali dis- putatioe iterroget q: vtz sit vez boiez comedere panes: statz pcededu e q sic sine aliq distione. qz vn? tm setus e polis. alter vo ipolis: i disputatioe aut soppistica litigiosa talis ofo eet distigueda pp cas dicta. (Deide cu die.

Qm vo ples spes pla signantiu vocu sunt dds e q alie i pricula mltiplicitat signatione hnt: alie i tota ofone. Et eaz q i plicia hnt: ps ipa equoca dr. Tota vo ipa ofo fm equoca- tioez multiplex. Illa vo q i ofone tota signa- tiois mltiplicitate retinet abigua nscupat.

Dat arte didedi voce i signatioes magis i spali. vbi. z. fac. p resumit p mo d q pncipali itedit. z docet videre voce mltiplicē fz illu mo ibi (vidit at) die q qz sic e q ples spes. i. mo i st vocu signantiu ples attendendu e vt ps ex pdcis: q aliq voces hnt signatione mltiplicitat in vna plicia q ps dr equoca. vt si dicā. canis currit. tota. n. ista ofo dr mltiplex fz equocatonē: r illa ps ei. i. canis dr equoca. alie st voces seu ofones q hnt mltiplicitate i to- ta ofone: r tal ofo vocat apbolo seu abigua vt ocn fuit supra. z ille e pm mo possit supra d mltiplicitate vocis q didit i. z. fz q dicitio vl ofo mltiplex pt ee. (Dein cu d.

Diuidit at signatioes equocaz fz equoca- tionē vni plicule ofonū distione: vt euz dico. hō viuit. itellit r ver? r pter. Bidit at h mo. aial ronale mortale viuit. qd vez ē. aial ronal mortalis assilatio viuit. qd flz ē. Bidit et qz actoe q dēmet. vl gnīs vl casus vl alie arti- culi vt cū dico. Cāna romāoz sague sorduit. r calamū dmfat r fluuū. h didim qdē sic ar- ticulo vt dicam. h cāna rānoy sague sordui- lit. vl gne vt cāna romāoz plen sague fuit. vl casu vl nūo. In illo. n. tm singlaris i illo plu- ralis. r d alys qd eodē mō. Snt at alia fz ac- cētū alia fz ortographia. Scbz accētū: vt po- ne pōe. Scdo ortographia vt qroz r qroz ab- ingitūe r qrela. Et rursus h fz ortographia

ipaz diuidit. vl fz actioem r passionē q qroz ab ingitūe passiuū ē. qroz alit a qrela agēt ē.

Docet distinguere equocū r apbologū i spali. r diui- dit i. z. p fac qd ocn ē. z assignat drias iter distione vocis r distione gnīs. z ibi (n tn ista dideda) p i. z. p docet diui- dere vl distinguere dictionē equocā. z ofones abigua ibi. (abiguaz vo) i p g pte docet distinguere dictionē equo- cā fm. 7. mōs. (Prim? mod? e p distione. cū dico hō vi- uit. pt itelli d boie vo vl d ficto. i. picto. fz illa ofo didit h mō. aial ronale mortale viuit. r h vez ē. fz assilatio bois ronal mortali. hō pter. viuit. h flz ē. qd at hō dicat h eg- uocū ad vez r pictū. sic et i pdicantē aial vez r pictuz: cū tn fz rei vitatē nec aial nec hō sint noia equoca: ibidē i pdicantē r nūū fuit. ex. n. ponim? n ip vt ita sit. fz vt me- li? sētiat q adicit. p poz. (2? mo? didedi equocū e pad- ditionez q termiet r notet gen? vt cū dico. cāna romāoz sag? sorduit. vl pt itelli d cāna q ē herba palustris: r tūc ē feminini gnīs. r sic fuis ē fa. sus. vl d cāna q ē fluuū: r tē ē masculini gnīs: r tē ē sētus ver? addat g adiectiuū ma- sculini gnīs dicēdo sic. sagg? plen? fuit cāna romāoz. r tūc ps q accipit p fluuio. (3? mo? e p additionē nūeri. vt i ex? pdcō. qz cāna p fluuio ē tm singlaris nūeri. p herba palustre r singlaris ē r plalis. (4? mo? p dterminationē casus. vt i exeplo pdcō. qz cāna i nō casu aliū sētū hz qz i ablatō. ps. (5? e p dterminationē articuli. vt i exeplo eod. qz addēdo h vel hec ad cāna statū ps cui? gnīs sit: r i quo sensu sit accipiēda ofo ista. (6? mo? e p ortographia. qz roz scriptū sine. n. z queros scriptū cū. n. qz p modo signifi- cat ingitūe r est passiuus. scdo mō significat qrela r ē actiuū. (7? e fm accētū. vt pone cū est accētus i penul- tima est vbi. cū est in vltima est aduerbiū. r sic r sic sum- ptus hz alia r alia significationē. (Deinde cum dicit.

Ambiguaz vo ofonū faciēda ē distio. aut p adiectōez. aut p dminutōez. aut p distione. aut p aliqz trāsmutatōez. vt cū dr audio troianos vicisse grecos. ita dicam. Audio q greci vicē troiaos. h. n. abiguitas quolz eoz mō soluit.

Docet distinguere apbologū ofonē fz. 4. mōs. (Prim? mus mo? e p additionē. id dicit q ofonū abiguaz ē faciē- da distio vno? p additionē. vt dicēdo sic. audio romanos vici r grecos vicisse. r tūc planus ē sētus. 2? mod? e p d- minutionē. vt sic dicēdo. audio grecos vicerē i plus: r tē sētus ē plan?. 3? mo? e fm distione: vt i exeplo dco: dicen- do sic. greci vicerūt. romai vici sūt: r tūc due ofones st. 4? e p trāsmutationē. vt cū dico ista ofonē. audio roma- nos vicisse grecos. dicam? sic trāspōnēdo. audio q greci vicerūt romanos. r ps q abiguitas dicte ofonis soluit quolibz istoz. 4. modoz. ps. (Deide cū dicit.

Mō tn ita dideda ē ois vocū signatio tāqz ge- neris signatio. In genere. n. oēs spes enume- rant. In abiguitate vero tāte sufficlit: qre ad eū sermonē possit ee vtilis quez alterutra necit ofo. Ac de vocis qdē diuisione sufficte- ter dcm est. Est aut r de gnīs: totiusqz distioe ppositi atqz expediti. Quare de oibus fz se- partitioib? diligētissime ptractatū est.

Assignat dria iter distione gnīs r distione vocis di. q nō sic dideda ē signatio vocū. sic didit gen?. nā i distioe gnīs oēs spes dēt enuerari sic iā dcm fuit supra. fz i abiguita- te. i. i distioe vocis abiguitate. stz. signatioes suffic vt di- cat qre st vtilis ad eū fmonē. i. ad ppo. d q ē fmo vl al- tercatio sine disputatio. (Ultio epylogat circa pdcā. r

p qtu ad dicta d distioe vocis di. q d vocis signatōe r di- uisioe sufficte ter dcm ē. z qtu ad oca d alys distioib? per- se di. q et expeditū ē qd ppo? erat d distioe gnīs r d diui- sioe totū. r p ois de oi pttione. i. diuisione p se diligētissi- me ptractatū ē vsq ad hūc locū. (Tūc seqt illa ps.

Hic at d eis distioib? dicim? q p accns fue- rit. Hic at cōe pceptū ē qcd ipoz didit i op- posita distregari: vt cū subiectū i accntia di- uidim? n dicim? cōpoz alia st alba: alia st bul- cia q opposita n st: h cozpoz alia st alba: alia st nigra: alia neutra. Eodē quoqz mō i alijs fz accns distioib? didedū ē atqz illd marie p- spiciēdū ē: ne qd vltra dicat aut min? sic sit in gnīs distioe. Hō. n. oz reliq aliqz accns ex ea- dē oppōne qd subo illi inest qd n i distioe di- cat. Hic vo addi aliqz qd subo iesse n possit.

In q dterminat d distioib? p accns d qb? ponit. z. reglas aut duo documta. (1? p? q ois tal distio fieri p opp? sic et d distioe gnīs dcm fuit supra. dic q q nūc dcm ē de bis distioib?. sup. q fuit p accns. qru ē vnu pceptū r docu- mētū: vt i opposita diuidat: vt si vidim? subm i accntia: n ē dcm. cozpoz alia st alba. alia st dulcia. qz albu r dul- ce n opponit: fz ē dōz. cozpoz alia st alba. alia st nigra. alia neutra. i. nec alba nec nigra. fz media. alio? ē in alijs distioib? p accns. puta cū accns didit i suba: vl accns i ac- cidētia. (2? m? docu? ē ibi atqz ita max?) r e q ois tal di- uisio vsq ē mēritū. i. sufficte ter eūans diuisiū. die q q b max? spiciēdū ē i hz distioib?. ne dicat aliqd vltra. i. pls vl min?. sic et sit i distioe gnīs. vt dcm fuit. s. vn h n expe- dit aliqd accns dimitti. qd iest subo ex eadē oppōe gn di- cat i ista distioe et addi aliqd accns qd n possit iesse subo.

Sed vt q p? docu? n sit vez. qz qnz ē ipole. U. g. qnz ē distio accnti i suba n st opp?. vt dco sic. eoz q expeditū alia st i cozpe. alia st i aia. qz aia r cozp? n oppo- nit foralr. (Sillr vt z? docu? ipole. qz qnz ē distio acci- deti i suba. n sp ē pole enuerare oia suba. vt dco sic. albo- rū qdā st i lacte: qdā i lapide: qdā i ligno rē. q. i. finitum. (Ad p? dōz q ista p? regula itelligēda ē vbi oppō re- perit. qz tūc ois distio faciēda ē gnāl r opp? saltē opz qz sint suba distata. (Ad z? m? pidē qz regula itelligēda ē vbi didētia pnt enuerari. (Aliter pt dici q et oia suba pnt enuerari i vli. r si n i pnculari. U. g. dco sic. albozuz qdā st i cozpe aiato: qdā i iaiato. Et rursus. alboz i cozpe aiato: qdā st i cozpe sēstibū: qdā i cozpe itēstibū. r silr de alijs. r h mō reducēdo oēs distione ad bimēbre oia didē- tia sufficte ter enuerari pnt. (Postremo cū dicit.

Posterior qdē pypathetice secta prudētie drias distionū diligentissima rōne pspexit r p se distione ab ea q ē fz accns ipsasqz iter se dis- iūxit ac distribuit. Antigozes aut idifferēter r accnte p genere: r accntib? p spēb? aut diffe- rentijs vrebāt. Tū nobis popportuna vtili- tas visa ē r cōiones haz distionū prodere: r eas pprijs differētis distregare.

Epylogat circa oia dterminata r iponit finē dcis. vbi. z. fac. p tractatū istū notabilē. pbat. z? eē sufficte ter cōple- tū ibi (r d distioe qdē) p? pbat ex h q secta pipateticoz. i. Az. diligēter expstit distione p se r distione p accns. r distitit hāc ab illa. qd n fecerāt antigozes. qz g r ipe boe- tū silr fec. g rōnabilr tractauit d distioe. die q q secta po- sterior n pfectioe: fz tpe pipateticē prudē. i. doctrie Az.

psexit diligēter drias distionū: distiguēs iter se distiones p se r distione p accns: fz antig pbi istas distioes p funde- bāt accipiētes sepe accns p gne. r accntia p spēb? r diffe- rētis. q. diuisio p se eēt diuisio p accns. vn pp h ait Boe. visa est nobis vtilitas popportuna. i. valde oportuna r expediēs. pdere. i. māifestare cōiones. i. cōitat? uenietū- as haz distionū. r et hoz drias. sicut scū ē. s. ex q seqt q tractat? iste n solū ē rōnal: fz et vtilis valde. qz vitas pipa- tetica padit r error corrigē antiquoz. (Ultio ibi.

Et de diuisione qdē oi qtu itroduciōis bre- uitas patiebat diligēter expstimus.

Imponit finē dcis rcludēs tractatū istū sufficte ter eē pletū. d oi inqz distioe qtu patiebat breuitas itrodu- ctiōis expstim? diligēter. opitulāte. sup. gra illi? sumi bōi a q bona cūcta pcedūt. g ē bndict? i secula seculoz. Amē. (Explicit scriptū sup libru diuisionū boety editū a fra- tre Antonio Andrea ordis fratru minoz.

Alia fauete do ia scripta r expōnes li- broz logyce veteris vtiqz cō- pleui anqz ad expōne noue logyce manū ponā vnā cōem totū logyce h i me? moue- bo qōne. vtz logyca sit d sillo tāqz d h bo: ar. q. n. (p st. logyca n ē scia. g nec ē de sillo vt d subo. nā ē euidēs. qz subz scie n ē n scie. anē p. Tū qz mo? sciedi n ē scia. fz logyca ē mo? sciedi. qz rē. p. nīs nec sillo ē ei? subz. ma. ps a sillo. qz mo? vidēdi n ē vltus. g nec mo? sciedi ē scia. mi. bf. z. meta. v? d? q aburdū ē sil qre sciaz r modū sciedi. i. logyca sic expōit cōiter. Tū qz. 6. meta. distiguit pbs scias i nālem mathematicā. r dinā. i. metaphycā. sub qru nulla ē lo? Tū qz ois scia ē ex ppsus sic r dmfatio. ex p poste. fz lo? ē ex cōib? g n ē scia. (p. ad pn? ois scia ē p silz. fz g d sillo ē scia h erit p silz. qd ē flz. p. Tū qz silus d q qrif scia ē ig? silis at p que h scia ē not. ergo idē erit notū r ignotū: fz pignotū nihil scit. g rē. tū qz qro d sillo p que h scia aut d illo erit scia. aut n. si n. pari rōne nec d sillo i cōi. qz qd scit d cōi scit d qz pnculari. si sic. g p aliu silm. r sic erit pcedere i ist? i silis ad hndū sciam. qd ē icōue- niēs: qz tūc nihil sciret: ist? n. ē ignotū. ex p pbyfico. g rē. (p. ad pn? nihil idē ē subz totū r pns. fz silus ē subm pns logyce. i. libz poz. g rē. (p. silis nūqz fuit sub sētū. g nec i itellū. nec p ois pt ee subz alle? scie. p? nia ps in d sensu r sēfato. qz nihil ē i itellū: gn pus fuerit sub sētū. z? nā ps. qz idē ē obz po? r subz hie. qd g n ē obm itellū: nec subz scie q ē hie? itellū. (Ad opp? ar. qz illud cuius pprietates r passioes i logyca pncipalr dmfant? de eo r de alijs pp ipz ē subz in logyca. fz sils ē h. g. rē.

Rūdeo In ista qōne. p op. aliqz ptractabo. z? nes aliqz dclarabo. (Quātū ad p? sciedi d subo logyce eē. 5. op. (p? op. ē q die q subz logyce ē pce- pt? forat? ab actu rōnis. p? sic. illd qd ē cōe oib? p fidera- tis i logyca ē subz logyce. fz pcept? pdicat? ē h. g. rē. mior oñdīf. nā cū act? rōnis sit triplz. p? m? idifibilius itelli- gētia. z? illoz idifibiliū ppo vl distio. 3? distictus a no- to ad ignotū. De pceptū formato a p actu rōnis ē liber p? dicanōtoz q ē d icōplezo. De pceptū forato a z? actu rō- nis ē liber pbermēias. g ē d enūciatōe. De cōceptū foratō a z? actu rōnis ē noua logyca q ē d sillo r ei? pntib? sub- iectiuis. (z? op. ē ista q pōit q logyca ē d scōis itēdōib? adiūct? pms sic die Boe. r p? eadē rōne q pus. qz ille st cōes oib? dterminat i logyca. (z? op. ē q pōit q ens est subz i logyca. r p? Az. 4. meta. v? die q circa idē labo- rat dyaletic? r meta? r soppista. metaphs at laborat cir- ca ens. g rē. (4? op. ē q pōit q ofo ē subz i logyca. r p? qz dīpa r d ei? pntib? dterminat i veteri logyca cū sit gen?

